

Skupina hse

V TOKU ZELENIH SPREMEMB

Letno poročilo 2023

KAZALO

01 Uvod

1.1 POUDARKI POSLOVANJA SKUPINE IN DRUŽBE HSE 5

1.2 PISMO POSLOVODSTVA 7

1.3 POROČILO NADZORNEGA SVETA HSE 9

1.3.1 Način in obseg preverjanja vodenja in poslovanja družbe HSE med poslovnim letom 2023 9

1.3.2 Delovanje revizijske komisije nadzornega sveta družbe HSE 10

1.3.3 Delovanje kadrovske komisije nadzornega sveta družbe HSE 11

1.3.4 Delovanje komisije za trženje in investicije nadzornega sveta družbe HSE 11

1.3.5 Delovanje komisije za prestrukturiranje nadzornega sveta družbe HSE 11

1.3.6 Mnenje o delu poslovodstva v letu 2023 11

1.3.7 Mnenje o poslovanju skupine in družbe HSE 11

1.3.8 Ugotovitev bilančnega dobička in poročilo o preveritvi predloga poslovodstva o uporabi bilančnega dobička 12

1.3.9 Preveritev in potrditev Letnega poročila skupine in družbe HSE za leto 2023 s stališčem do revizijskega poročila in revizorjevo pismo poslovodstvu 13

02 Poslovno poročilo

2.1 KRONOLOGIJA POMEMBNEJŠIH DOGODKOV SKUPINE HSE V LETU 2023 15

2.2 POMEMBNI DOGODKI PO KONCU OBRAVNAVANEGA OBDOBJA 17

2.3 PREGLED FINANČNIH ODNOSOV 17

2.4 SPLOŠNI PODATKI O DRUŽBI HSE 18

2.5 IZJAVA O UPRAVLJANJU DRUŽBE HSE 19

2.6 PREDSTAVITEV SKUPINE HSE 25

2.7 TRŽNO OKOLJE ELEKTROGOSPODARSTVA 30

2.8 ANALIZA USPEŠNOSTI POSLOVANJA SKUPINE HSE 38

2.8.1 Analiza izkaza poslovnega izida skupine in družbe HSE 40

2.8.2 Analiza izkaza finančnega položaja skupine in družbe HSE 44

2.9 UPRAVLJANJE TVEGANJ SKUPINE HSE 46

2.9.1 Ključna tveganja skupine HSE 47

2.9.2 Količinska/proizvodna tveganja 49

2.9.3 Tržna tveganja 50

2.9.4 Strateška in poslovna tveganja 51

2.9.5 Operativna tveganja 52

2.9.6 Varnostna tveganja 53

2.9.7 Finančna tveganja 54

2.10 RAZVOJNA STRATEGIJA SKUPINE HSE 55

2.10.1 Poslovna politika skupine HSE 57

2.10.2 Obljuba: zelena prihodnost, zaščita okolja v katerem živimo 57

2.10.3 Analiza okolja in konkurence 58

2.10.4 Ključne ugotovitve pregleda energetskih politik 59

2.10.5 Investicije skupine HSE 61

03 Trajnostni razvoj skupine HSE

3.1 PREGLED KLJUČNE EU ZAKONODAJE, KI BO ZAZNAMOVALA TRAJNOSTNO POSLOVANJE PODJETIJ 68

3.2 POMEN PRAVIČNEGA PREHODA ZA SKUPINO HSE 69

3.3 KLJUČNE POLITIKE SKUPINE HSE 70

3.4 ETIČNO DELOVANJE IN POSLOVANJE 72

3.5 NAŠE BOGASTVO SO ZAVZETI ZAPOSLENI 74

3.6 VARNOST IN ZDRAVJE STA NA PRVEM MESTU 81

3.7 ODGOVORNOST DO ŠIRŠE DRUŽBE 83

3.8 PRISLUHNIMO OKOLJU 84

3.9 EU TAKSONOMIJA 90

3.9.1 Izračun EU taksonomije 90

3.10 KORPORATIVNA VARNOST 97

04 Računovodsko poročilo skupine HSE

4.1 REVIZORJEVO POROČILO ZA SKUPINO HSE 100

4.2 IZJAVA O ODGOVORNOSTI POSLOVODSTVA 102

4.3 UVODNA POJASNILA K PRIPRAVI SKUPINSKIH RAČUNOVODSKIH IZKAZOV 102

4.4 SKUPINSKI RAČUNOVODSKI IZKAZI 103

4.4.1 Skupinski izkaz finančnega položaja 103
4.4.2 Skupinski izkaz poslovnega izida 104
4.4.3 Skupinski izkaz drugega vseobsegajočega donosa 104
4.4.4 Skupinski izkaz denarnih tokov 105
4.4.5 Skupinski izkaz sprememb lastniškega kapitala 106

4.5 POJASNILA K SKUPINSKIM RAČUNOVODSKIM IZKAZOM SKUPINE HSE 108

4.5.1 Poročajoča družba 108
4.5.2 Podlaga za sestavo 111
4.5.3 Pomembne informacije o računovodskih usmeritvah 113
4.5.4 Določanje poštene vrednosti 124
4.5.5 Obvladovanje finančnih tveganj 124
4.5.6 Razkritja k skupinskim računovodskim izkazom 124
4.5.7 Dogodki po datumu poročanja 175

05 Računovodsko poročilo družbe HSE

5.1 REVIZORJEVO POROČILO ZA DRUŽBO HSE 177

5.2 IZJAVA O ODGOVORNOSTI POSLOVODSTVA 180

5.3 UVODNA POJASNILA K PRIPRAVI RAČUNOVODSKIH IZKAZOV 180

5.4 LOČENI RAČUNOVODSKI IZKAZI DRUŽBE HSE 181

5.4.1 Ločen izkaz finančnega položaja družbe HSE 181
5.4.2 Ločen izkaz poslovnega izida družbe HSE 182
5.4.3 Ločen izkaz drugega vseobsegajočega donosa družbe HSE 182
5.4.4 Ločen izkaz denarnih tokov družbe HSE 183
5.4.5 Ločen izkaz sprememb lastniškega kapitala družbe HSE 184

5.5 POJASNILA K LOČENIM RAČUNOVODSKIM IZKAZOM DRUŽBE HSE 186

5.5.1 Poročajoča družba 186
5.5.2 Podlaga za sestavo 186
5.5.3 Podružnica in predstavništvo 188
5.5.4 Pomembne informacije o računovodskih usmeritvah 188
5.5.5 Določanje poštene vrednosti 197
5.5.6 Obvladovanje finančnih tveganj 197
5.5.7 Razkritja k ločenim računovodskim izkazom 197
5.5.8 Dogodki po datumu poročanja 243
5.5.9 Dodatna razkritja na podlagi Zakona o oskrbi z električno energijo in plinom 243

06 Dodatek

6.1 KAZALO GRI 248

6.2 POMEN KRATIC 252

6.3 POSLOVNE VIZITKE 255

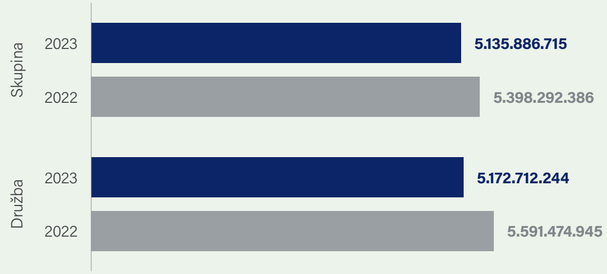
UVOD

2023: leto odličnih rezultatov
in dobrih dejanj

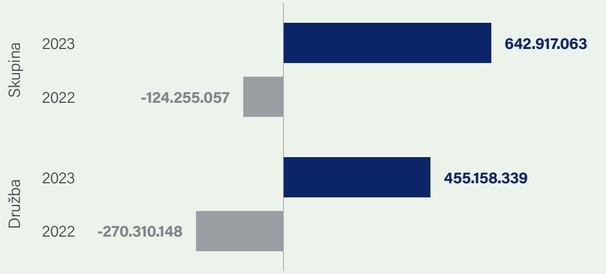
01

1.1 Poudarki poslovanja skupine in družbe HSE[1]

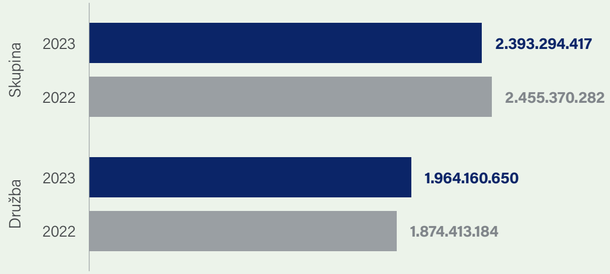
Prihodki v EUR

EBITDA v EUR

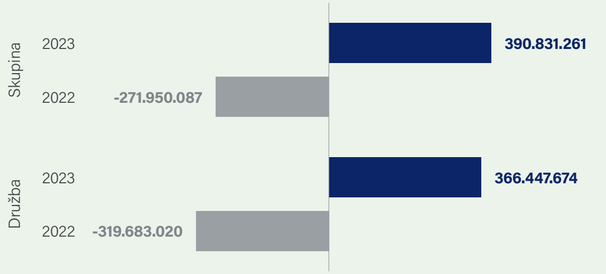
Sredstva v EUR

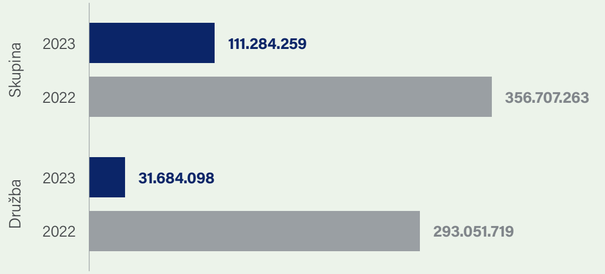
Proizvedena električna energija (brez 49 % HESS) v GWh

Čisti poslovni izid v EUR

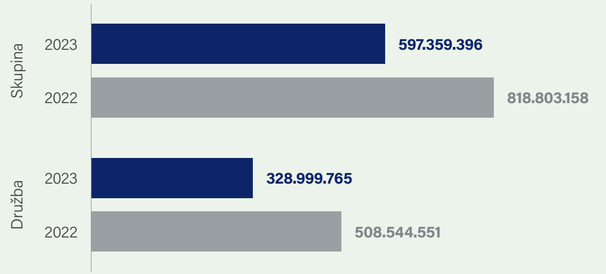

Denarna sredstva v EUR

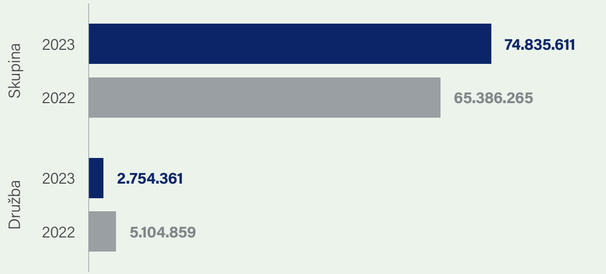

1 Zaradi zaokroževanja vrednostnih podatkov lahko prihaja do njihovega nepomembnega odstopanja znotraj poglavij letnega poročila skupine in družbe. GRI: 102-7; 201-1.

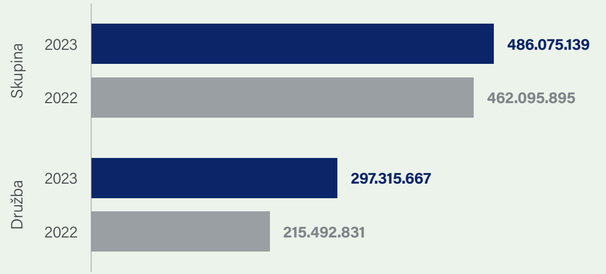
Celotne finančne obveznosti v EUR

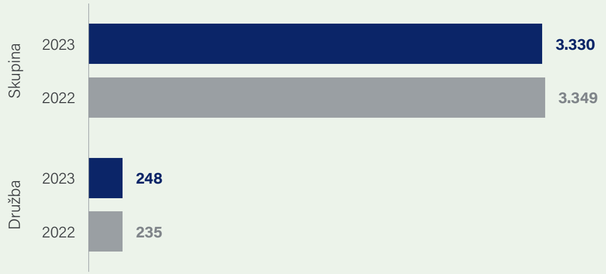
Investicije v EUR

Neto finančne obveznosti v EUR

Zaposleni

Dr. Tomaž Štokelj
Generalni direktor HSE

Uroš Podobnik
Poslovni direktor HSE

1.2 Pismo poslovodstva

2023: LETO ODLIČNEGA POSLOVANJA IN DOBRIH DEJANJ

Skupina HSE je v letu 2023 na vseh ključnih segmentih poslovala odlično. Naše elektrarne so proizvedle 6.581 GWh električne energije, kar je za 10 odstotkov več od načrtovane. Dobro smo izkoristili ugodne razmere na evropskih energetskih trgih za prodajo lastne proizvodnje in trgovanje ter naklonjene naravne pogoje, hkrati pa smo uspešno obvladovali proizvodnjo v Premogovniku Velenje. EBITDA skupine je bil v letu 2023 rekorden, znašal je kar 643 milijonov evrov in je glede na načrtovano višji za 143 milijonov evrov. Skupina HSE leto 2023 zaključuje s čistim dobičkom v višini 391 milijonov evrov, ki je za 123 milijonov evrov večji od načrtovanega. Posebej pa smo ponosni na to, da smo v letu 2023 velik del sredstev namenili dobrodelnosti. Verjamemo namreč, da je prav, da odlično poslovanje delimo z okoljem, s katerim sobivamo.

Za nami je eno najuspešnejših let v zgodovini skupine HSE. Dobro poslovanje je rezultat optimizacije, nenehnih izboljšav poslovnih procesov in dobrega obvladovanja tveganj, povezanih s proizvodnjo in prodajo električne energije. Tako smo že v začetku leta sanirali likvidnostne težave, ki so bile posledica izpada proizvodnje v letu 2022 in cenovnih nihanj na evropskih trgih, ter lastniku do konca leta vrnili že 342 od 492 milijonov evrov naknadnega vplačila kapitala, s katerim nam je konec leta 2022 upravičeno izkazal zaupanje.

Leto 2023 je bilo namenjeno prevetritvi vizije skupine HSE. Smo **odgovoren nosilec zelenega prehoda in steber zanesljive energetske oskrbe**. Skupina HSE dosledno sledi smernicam na področju varstva okolja in obnovljivih virov energije ter zaganja nov cikel vlaganj v okolju prijazno električno energijo. Usmerjamo se predvsem v izgradnjo sončnih in vetrnih elektrarn, pretočnih in črpalnih hidroelektrarn ter v vodikove tehnologije. Potencial smo prepoznali tudi v geotermiji in biomasi ter uvajanju novih tehnologij, povezanih s fleksibilnostjo, digitalizacijo, uporabo pametnih omrežij, hranilnikov in virtualnih elektrarn. Hkrati razvijamo nove produkte in rešitve, ki bodo pri zelenem prehodu države spodbujale tudi naše odjemalce. Tem sta naši maloprodajni družbi, Energija plus in ECE, celo leto 2023 dobavljali električno energijo po reguliranih cenah, ki so bile bistveno nižje od tržnih, stroške regulacije za 264.000 gospodinjskih odjemalcev in 16.000 malih poslovnih odjemalcev v višini skoraj 85 milijonov evrov pa je na podlagi zakonskih določb kril HSE.

Eden najbolj odmevnih projektov na področju zelenega prehoda, ki smo jih zagnali v letu 2023, je projekt Severnojadranske vodikove doline (NAHV), kjer je HSE vodilni partner. Trajal bo 72 mesecev in vključuje sedemnajst pilotnih projektov, ki se bodo razvijali na različnih lokacijah. NAHV bo pomembno prispeval k vpeljavi novih tehnologij za razogljičenje regije ter pospešil prehod na obnovljive vire v industriji ter energetskem in prometnem sektorju, pomemben pa je tudi z vidika razvoja gospodarstva in prometne infrastrukture v Podonavju. Poleg tega smo v lanskem letu uspešno zaključili tudi razvojno-inovacijski projekt Farcross, v katerem je ekipa HSE zadnjih 48 mesecev aktivno sodelovala in za svoje delo prejela finančno spodbudo, poleg tega pa je pridobila bogato izkušnjo in dragoceno znanje.

Pomembna prelomnica v letu 2023 je bil uspešno zaključen arbitražni postopek zoper Rudnik in Termoelektrarno Ugljevik na arbitražnem tribunalu s sedežem v Beogradu. Ta je po skoraj desetih letih odločil, da je družba Elektrogospodarstvo Slovenije (EGS-RI) upravičena do izplačila 67 milijonov evrov nadomestila iz naslova nedobavljene električne energije iz Termoelektrarne Ugljevik v Republiki Srbski v obdobju od junija 2011 do decembra 2021 in več kot 58 milijonov evrov obresti. Družbo EGS-RI je v zahtevnem mednarodno-pravnem postopku ves čas uspešno zastopal prav Holding Slovenske elektrarne (HSE). Tretjina električne energije, ki jo proizvede TE Ugljevik, je tako po več kot tridesetih letih premora znova dobavljena gospodarski družbi iz Slovenije. HSE jo je v imenu EGS začel prevzemati 1. februarja 2024.

V skupini HSE se zavedamo, da s svojo dejavnostjo vplivamo na okolje, s katerim sobivamo, in da je prav, da del sredstev temu okolju tudi vrnemo. Prav odlično poslovanje v letu 2023 nam je omogočilo, da smo lahko občuten del sredstev namenili dobrodelnosti, še posebej popoplavni obnovi Slovenije. Prizadetim območjem smo donirali finančna sredstva za nakup opreme, potrebne za sanacijo škode, gradbeni material in zaščitno opremo. Sodelavke in sodelavci skupine HSE so se v velikem številu angažirali kot prostovoljci na poplavljenih območjih, septembra pa smo v HSE organizirali tudi dobrodelno akcijo, na kateri je kar 160 sodelavk in sodelavcev pomagalo pri sanaciji prizadetih objektov na območju Kamnika. Družba HSE Invest je z občino Medvode podpisala donacijsko pogodbo za projektiranje mostu, ki ga je v avgustovskih ujmah odnesla voda. Dobavitelja ECE in Energija plus pa sta 2.200 kupcem, ki so utrpeli škodo v poplavah, zagotovila nižjo ceno električne energije. Uspešno in dobrodelno leto je HSE zaključil še z donacijo v višini enega milijona evrov v Sklad za odpravo posledic poplav, ki so prizadele Slovenijo. Skupaj je skupina HSE za popoplavno obnovo Slovenije prispevala več kot dva milijona evrov.

Uspešnost poslovanja vsake gospodarske družbe je vselej vsota več dejavnikov: smelih načrtov, ambiciozne in zavzete ekipe, podpore lastnika ter posluha in sodelovanja vseh ostalih deležnikov. Vsem vam se zahvaljujemo, da ste skupaj z nami ustvarili leto 2023, ki si ga bomo zapomnili po odličnih rezultatih in dobrih dejanjih. Verjamemo, da je vse to tlakovalo pot v (še) boljšo energetsko prihodnost Slovenije.

Ljubljana, 21. junij 2024

Uroš Podobnik
Poslovni direktor HSE

Dr. Tomaž Štokelj
Generalni direktor HSE

Dr. Nevenka Hrovatin
Predsednica nadzornega sveta HSE

1.3 Poročilo nadzornega sveta HSE[2]

Na podlagi Zakona o gospodarskih družbah, Akta o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo HSE d. o. o., Poslovnika o delu Nadzornega sveta družbe HSE d. o. o. in Kodeksa korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države je Nadzorni svet družbe HSE d. o. o. pripravil poročilo Nadzornega sveta družbe HSE d. o. o. (v nadaljevanju Nadzorni svet HSE) za leto 2023.

1.3.1 NAČIN IN OBSEG PREVERJANJA VODENJA IN POSLOVANJA DRUŽBE HSE MED POSLOVNIM LETOM 2023

Nadzorni svet HSE se je v letu 2023 sestal na skupno devetih sejah, od teh je bilo sedem rednih in dve izredni. Udeležba članov nadzornega sveta HSE na sejah, ki je bila z dvema izjemama polnoštevilna, je razvidna iz tabele, vključene v izjavo o upravljanju. Nadzorni svet HSE je na predlog Revizijske komisije nadzornega sveta družbe HSE (v nadaljevanju tudi RK NS) potrdil Letno poročilo skupine in družbe HSE za leto 2022 ter podal soglasje k Poslovnemu načrtu skupine in družbe HSE za leto 2024 z dodatnim indikativnim planom za leti 2025 in 2026.

Nadzorni svet HSE se je redno seznanjal s tekočimi rezultati poslovanja skupine in družbe HSE, obravnaval je pravne posle in poslovne zadeve odvisnih družb, za katere je v skladu z Aktom o ustanovitvi družbe potrebno predhodno soglasje nadzornega sveta HSE, pravne posle med družbo HSE in odvisnimi družbami, ki skladno z Zakonom o Slovenskem državnem holdingu (ZSDH-1) potrebujejo dovoljenje nadzornega sveta HSE, ter druga poslovna in strateško pomembna področja, ki bistveno vplivajo na srednjeročne in dolgoročne interese skupine in družbe HSE. Primera, ko bi se moral kdo izločiti iz glasovanja zaradi konflikta interesov, ni bilo.

Poslovodstvo HSE je nadzorni svet HSE redno seznanjalo z zadolževanjem, s poročili o upravljanju tveganj v skupini HSE, s kvartalnimi poročili o poslovanju družbe in skupine HSE in z dinamiko vračil naknadnih vplačil denarnih sredstev lastnika v kapital družbe HSE d. o. o., pri čemer je HSE v letu 2023 vrnil 342 milijonov EUR od 492 milijonov EUR. Nadzorni svet HSE se je seznanil z informacijo o predčasnem poplačilu posojila EBRD-ju. Nadzorni svet HSE je intenzivno usmerjal svoje aktivnosti v nadzor likvidnostnega položaja in najemanja posojil družbe in skupine HSE, pri čemer je posebno pozornost namenjal spremljanju stanja v termo diviziji, tj. v družbah skupine PV in družbi TEŠ. Seznanil se je s (preliminarnimi) simulacijami proizvodnje premoga in poslovnega rezultata termo divizije do leta 2033 ter s prizadevanji poslovodstva za pripravo projektnih podlag za izbiro optimalne variante optimizacije poslovanja termo divizije z vidika vpliva na skupino in družbo HSE.

Poslovodstvo družbe je nadzorni svet HSE redno seznanjalo s sklepi ustanovitelja, pomembnimi projekti, pomembnimi sodnimi/arbitražnimi postopki in drugimi ključnimi dogodki v družbi in skupini HSE. Nadzorni svet HSE se je po kibernetskem napadu pravočasno odzval in sestal na izredni seji, kjer je bil s strani poslovodstva seznanjen z vsemi ključnimi informacijami o napadu in z dejstvom, da družba HSE in ostale družbe v skupini v kibernetskem napadu niso utrpele večje škode. Nadzorni svet HSE se je v letu 2023 redno seznanjal s projektom vertikalne integracije družb ECE d. o. o. in Energija plus d. o. o. v skupino HSE.

Nadzorni svet HSE je podal naslednja pomembnejša soglasja:

- k začetku postopka dolgoročne zadolžitve (predhodno soglasje za najem revolving posojila v višini 80 milijonov EUR);
- k investicijskemu programu »Rekonstrukcija HE Formin in jezu Markovci«;
- za sklenitev poslov, vezanih na razvojni projekt »Severnojadranska čezmejna vodikova dolina (North Adriatic Cross-border Hydrogen Valley)«;
- k imenovanju generalnega direktorja TEŠ s strani edinega družbenika in k imenovanju direktorja v družbi HSE MAK ENERGY DOOEL Skopje.

2 GRI: 102-28.

Nadzorni svet HSE je v okviru kadrovskih zadolžitev odločal tudi o izplačilu variabilnega dela prejemka članov poslovodstva in sklenil, da se spremenljivi del prejemka članom poslovodstva ne izplača zaradi izredno slabega poslovanja družbe in skupine HSE v letu 2022.

Nadzorni svet HSE se je seznanil s poročilom Službe za skladnost poslovanja. Seznanil se je tudi s poročilom o delu Službe notranje revizije za leto 2022 in se preko poročil redno seznanjal z notranjerevizijskimi pregledi in kvartalnimi Poročili o delu Službe notranje revizije. Odločal je tudi o izplačilu nagrade vodje Službe notranje revizije za leto 2022. Nadzorni svet HSE je na predlog RK NS HSE potrdil letni načrt dela Službe notranje revizije za leto 2024.

Nadzorni svet HSE se je seznanil s ključnimi informacijami glede novega predloga Pravilnika o prodaji lastne proizvodnje in sprejel prenovljeno Politiko prejemkov poslovodstva Holdinga Slovenske elektrarne d. o. o. Seznanil se je s prenovo treh aktov upravljanja SDH: Priporočila in pričakovanja SDH (maj 2023), Politika upravljanja (maj 2023) in Pravilnik o presoji potencialnih kandidatov za člane organov nadzora in vodenja družb s kapitalsko naložbo države. Nadzorni svet HSE se je seznanil z odpoklicem članov NS, predstavnikov delavcev s strani Sveta delavcev HSE d. o. o. Jerneja Otiča, Petra Cerkvenika in Dejana Kolariča z dnem 3. 11. 2023. Svet delavcev HSE d. o. o. je z dnem 3. 11. 2023 za štiriletno mandatno obdobje imenoval nove člane NS, predstavnike delavcev: mag. Blanko Povh, Roka Rožmana in Mateja Kovača.

Nadzorni svet HSE je sodeloval tudi (v celotni sestavi ali preko predsednika NS) na periodičnih sestankih ustanovitelja s poslovodstvom družbe HSE. Nadzorni svet HSE ocenjuje, da je ves čas deloval v korist družbe in skupine HSE na osnovi informacij in poročil, ki mu jih je predložilo poslovodstvo, v okviru svojih pooblastil in pristojnosti, ki so opredeljene z zakonom in aktom o ustanovitvi družbe, in z upoštevanjem referenčnega Kodeksa korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države (junij 2022). Nadzorni svet HSE je v decembru 2023 za preveritev dosedanjega dela in sprejetje izboljšav za svoje prihodnje delo opravil samoocenjevanje za leto 2023 in sprejel akcijski načrt za izboljšanje svojega dela. Nadzorni svet HSE je s sklepom potrdil izjavo o upravljanju.

1.3.2 DELOVANJE REVIZIJSKE KOMISIJE NADZORNEGA SVETA DRUŽBE HSE

Sestava RK NS HSE d. o. o. v letu 2023 je razvidna iz tabele v izjavi o upravljanju na strani 21.

RK se je v letu 2023 sestala na šestih rednih in dveh izrednih sejah ter izvedla dve korespondenčni seji, na katerih so bili praviloma prisotni vsi člani RK oz. so glasovali z oddajo glasovnice predsednici RK. Člani nadzornega sveta, ki niso člani RK, so bili o delu RK seznanjeni na način, da so imeli vpogled v zapisnike sej, poleg tega pa je predsednica RK o delu in ugotovitvah RK redno poročala na sejah nadzornega sveta. RK je obravnavala vprašanja skladno z ZGD-1, Priporočili za delo revizijskih komisij, Poslovnikom o delu revizijske komisije, za leto 2023 sprejetim načrtom dela revizijske komisije NS HSE in sklepi nadzornega sveta HSE. RK se je redno seznanjala s kvartalnimi poročili poslovanja skupine in družb skupine HSE, z ocenami medletnega poslovanja družbe in skupine HSE ter še posebno pozornost posvečala finančnim in računovodskim podatkom, likvidnosti, zadolževanju in izpolnjevanju zavez do bank. Redno je spremljala obdobna poročila na področju upravljanja tveganj družbe in skupine HSE ter nadgradnjo sistema. Posebno pozornost je posvečala aktivnostim za uskladitev poslovanja in poročanja družb skupine HSE z novo zakonodajo na področju trajnostnosti. V letu 2023 se je RK seznanila z Letnim poročilom Službe notranje revizije za leto 2022, njenim načrtom aktivnosti za leto 2023 in se vse leto redno seznanjala s kvartalnimi poročili o delu Službe notranje revizije, poročili o notranjerevizijskih pregledih in poročili o izvajanju priporočil. RK je v letu 2023 izvedla več sestankov z revizorji revizijske družbe Deloitte revizija d. o. o., tako v fazi predrevizije kot revizije računovodskih izkazov, v okviru katerih je aktivno sodelovala pri določitvi področij revidiranja. Preverila je kakovost dela zakonitega revizorja ter se seznanila s potekom in ključnimi ugotovitvami predrevizije/revizije računovodskih izkazov skupine in družbe HSE. Pregledala je nerevidirano in revidirano Letno poročilo družbe in skupine HSE za leto 2022 z mnenjem zakonitega revizorja. Izdelala je poročilo o svojem delu v letu 2022 z oceno Letnega poročila družbe in skupine HSE za leto 2022. Seznanila se je tudi z ugotovitvami in priporočili revizorja iz Pisma poslovodstvu in odzivom poslovodstva. RK je obdobno spremljala in preverjala neodvisnost revizorja računovodskih izkazov družbe Deloitte revizija d. o. o., in sicer preko poročevalskega sistema, kot je podrobno urejeno v Poslovniku o delu RK. Revizijska družba Deloitte revizija d. o. o. je v letu 2023 v družbah skupine HSE po predhodni odobritvi RK izvajala dovoljene nerevizijske storitve v manjšem obsegu, nedovoljenih revizijskih storitev ni izvajala. Njena objektivnost in neodvisnost po mnenju RK v letu 2023 nista bili ogroženi. RK se je tudi seznanila s Poslovnim načrtom družbe in skupine HSE za leto 2024. RK je še sprejela načrt dela revizijske komisije za leto 2024 in izvedla samoocenitev svojega dela za preteklo leto, s tem pa postavila temelje svojega dela za naslednje leto.

1.3.3 DELOVANJE KADROVSKE KOMISIJE NADZORNEGA SVETA DRUŽBE HSE

V letu 2023 je delovala stalna Kadrovska komisija nadzornega sveta HSE, ki se je sestala na dveh rednih sejah. Obravnavala je vprašanja, skladno s svojim poslovnikom o delu, sprejetim načrtom dela in sklepi nadzornega sveta. Nadzornemu svetu HSE je podala Predlog meril za dodelitev spremenljivega dela prejemka poslovodstva HSE za leto 2023 in preverila upravičenost do izplačila spremenljivega dela prejemka poslovodstva za leto 2022. Seznanila se je s poročilom o stanju in ukrepih na področju korporativne kulture v letu 2022, s poročilom o razvoju ključnih kadrov v letu 2022, s poročilom o organizacijski klimi v letu 2022 in s poročilom o izvajanju politike nasledstva v letu 2022. Na obravnavanih področjih je podala predloge za izboljšanje. Obravnavala je predlog prenovljene Politike prejemkov organov vodenja v družbi HSE in oblikovala predlog za sprejem na NS. Seznanila se je tudi s Priporočili in pričakovanji SDH (maj 2023) na področju kadrovskih zadev.

1.3.4 DELOVANJE KOMISIJE ZA TRŽENJE IN INVESTICIJE NADZORNEGA SVETA DRUŽBE HSE

V letu 2023 je delovala stalna Komisija za trženje in investicije nadzornega sveta HSE, ki se je sestala na štirih rednih in eni izredni seji. Komisija je bila strokovna podpora nadzornemu svetu HSE na področju trženja in investicij. Vprašanja je obravnavala skladno s svojim poslovnikom o delu in sklepi nadzornega sveta. Seznanila se je z bilanco prodaje in trgovanja za leto 2022, z ukrepi obvladovanja tveganj v času rasti in povečane volatilnosti cen električne energije ter s predlogom nadgradnje sistema obvladovanja tveganj in poročanja. Z vidika trženja in investicij je pregledala revidirano Letno poročilo skupine in družbe HSE za leto 2022. Seznanila se je z razvojnim projektom »Severnojadranska čezmejna vodikova dolina (North Adriatic Cross-border Hydrogen Valley)«, z bilanco prodaje in trgovanja ter s kazalci izpostavljenosti ter vrednostnimi in količinskimi omejitvami pri trgovanju. Seznanila se je s ključnimi informacijami glede nove strategije prodaje lastne proizvodnje in z vsebino investicij, vključenih v Poslovni načrt skupine HSE in družbe HSE d. o. o. za obdobje 2024–2026. Obravnavala je investicijski program za investicijo »Rekonstrukcija HE Formin in jezu Markovci« ter se seznanila s Poslovnim načrtom skupine HSE in družbe HSE d. o. o. za obdobje 2024–2026.

1.3.5 DELOVANJE KOMISIJE ZA PRESTRUKTURIRANJE NADZORNEGA SVETA DRUŽBE HSE

V letu 2023 je v okviru sprejetega Poslovnika o delu komisije za prestrukturiranje delovala stalna Komisija za prestrukturiranje nadzornega sveta HSE, ki se je sestala na eni izredni seji in pregledala revidirano Letno poročilo skupine in družbe HSE za leto 2022 z vidika prestrukturiranja poslovanja družb skupine HSE. NS je z dnem 12. 5. 2023 na predlog predsednika komisije ukinil Komisijo za prestrukturiranje. Ta komisija ob ukinitvi ni imela neizvedenih sklepov, ob ukinitvi pa se ni predvidevalo nalog te komisije.

1.3.6 MNENJE O DELU POSLOVODSTVA V LETU 2023

Nadzorni svet HSE je v letu 2023 skladno z zakonodajo in dobro prakso celovito nadziral vodenje in poslovanje skupine in družbe HSE. Sej nadzornega sveta HSE se je udeleževalo poslovodstvo, člani poslovodstva pa so pri vsaki točki tudi podrobno poročali in skupaj z vodji strokovnih služb družbe HSE odgovarjali na dodatna vprašanja članov nadzornega sveta. Redna komunikacija med poslovodstvom in predsednikom nadzornega sveta HSE je potekala tudi zunaj sej nadzornega sveta. Strokovne službe HSE so organizirale seje, uvajale sprotne tehnične izboljšave ter zagotovile administrativno in organizacijsko podporo delu nadzornega sveta HSE. Ta je delo poslovodstva spremljal in vrednotil redno, ko je obravnaval obdobne rezultate poslovanja in izvajanje projektov ter primerjal poslovanje skupine in družbe HSE glede na pretekla obdobja in planske cilje. Nadzorni svet ocenjuje, da je poslovodstvo delovalo v smeri doseganja postavljenih ciljev poslovanja in optimalnega gospodarjenja v družbah skupine HSE ter doseglo najboljši poslovni rezultat od ustanovitve družbe.

1.3.7 MNENJE O POSLOVANJU SKUPINE IN DRUŽBE HSE

Skupina HSE je v letu 2023 dosegla zelo dobre rezultate na vseh področjih, saj so bile poleg ugodnih hidroloških razmer ugodne tudi razmere na evropskih energetskih trgih za prodajo lastne proizvodnje in trgovanje. Posledično je dosegla čisti poslovni izid v višini 391 milijonov EUR in EBITDA v višini 643 milijonov EUR, kar je največ v zgodovini obstoja skupine HSE.

Zaradi ugodne hidrologije in visoke razpoložljivosti proizvodnih enot je skupina HSE v letu 2023 proizvedla za kar 30 % oziroma 1.502 GWh več električne energije kot v letu 2022 (brez upoštevanja 49-% deleža v HESS). Hidroelektrarne so proizvedle 1.285 GWh več, TE 141 GWh več, ČHE 74 GWh več in FE 2 GWh več električne energije. Proizvodnja premoga v tonah je bila višja za 3 %, izdelanih je bilo za 900 m več jamskih prog.

Skupina HSE je tudi v letu 2023 nemoteno zagotavljala električno energijo svojim odjemalcem. Čisti prihodki od prodaje skupine HSE, doseženi v višini 4,9 milijarde EUR, so bili glede na leto prej nižji za 7 %, predvsem zaradi nižjih doseženih povprečnih prodajnih cen električne energije. Za 4 % je bila nižja tudi količina prodaje električne energije, predvsem zaradi manjših prodanih količin na tujih borzah. Glede na pretekla leta so v letu 2023 doseženi čisti prihodki od prodaje še vedno na visokem nivoju. Kljub nižji količinski in vrednostni prodaji električne energije je bila dosežna izjemno visoka EBITDA skupine HSE, in sicer v višini 643 milijonov EUR, saj je bila poleg učinkovitega izvajanja prodajnih aktivnosti za leto 2023 načrtovana hidro proizvodnja nadplanska in delno že prodana v preteklih letih, ko so bile prodajne cene električne energije na visokih nivojih. Glavnino čistih prihodkov od prodaje so še vedno predstavljali čisti prihodki od prodaje električne energije (98-% delež vseh čistih prihodkov od prodaje), kar je na nivoju preteklega leta.

Stroški materiala skupine HSE so bili glede na realizirane v letu 2022 nižji za 16 % predvsem na račun nižjih stroškov plina zaradi nižje porabe kot posledice nižje proizvodnje električne energije iz plinskih enot in zaradi nižje nakupne cene plina. Stroški storitev skupine HSE so bili nižji za 3 % predvsem zaradi nižjega obsega proizvodnih storitev, saj se je manj projektov izvajalo s podizvajalci in več z lastnimi delavci. Višji kot v letu 2022 so bili stroški dela, in sicer za 19 %, predvsem zaradi upoštevane uskladitve plač s kolektivno in podjetniško pogodbo ter zaradi vkalkuliranja stroškov variabilnega dela poslovne uspešnosti, ki je vezana na preseganje EBITDA skupine HSE glede na plan. Drugi poslovni odhodki so bili višji za 13 % predvsem zaradi višje količine in cene emisijskih kuponov ter višjih stroškov koncesijskih dajatev zaradi višje proizvodnje električne energije iz HE. Odpisi sredstev so bili višji od doseženih v letu 2022 za 54 % predvsem zaradi oslabitve nepremičnin, naprav in opreme ter zaloge tujega premoga. Finančni izid je bil negativen v višini 29 milijonov EUR in v primerjavi z letom 2022 slabši zaradi višjih finančnih odhodkov.

Skupina HSE leto 2023 zaključuje s čistim dobičkom v višini 391 milijonov EUR, v preteklem letu pa je realizirala izgubo v višini 272 milijonov EUR.

Glavnino proizvedene električne energije skupine HSE skladno s strategijo prodaje proizvodnje skupine HSE prodaja družba HSE, ki pri tem prevzema vsa tržna in količinska tveganja skupine HSE. Družba HSE je v letu 2023 realizirala EBITDA v višini 455 milijonov EUR, kar je enako EBITDA skupine HSE. EBITDA družbe HSE je bila v primerjavi z načrtovano višja za 26 % zaradi višje bruto marže pri prodaji električne energije in zaradi doseženih podplanskih stroškov materiala in storitev.

Sredstva skupine HSE so bila na dan 31. 12. 2023 glede na stanje konec leta 2022 nižja za 3 %, predvsem zaradi nižjega stanja denarnih sredstev, sredstva družbe HSE pa so bila višja za 5 %. V strukturi sredstev se je najbolj povečal delež nekratkoročnih sredstev, in sicer v skupini za 3 odstotne točke in v družbi za 8 odstotnih točk. Največje povečanje med nekratkoročnimi sredstvi predstavljajo emisijski kuponi za namene pokrivanja potreb lastne proizvodnje električne energije v odvisnih družbah. Družba HSE kupuje potrebne količine kuponov za več let vnaprej, odvisno od prodane količine električne energije za ta obdobja. Zaloga emisijskih kuponov skupine HSE je bila na dan 31. 12. 2023 v višini 157 milijonov EUR, kar je 5,9-krat več glede na dan 31. 12. 2022. Investicijska vlaganja skupine HSE se povečujejo, vendar še vedno ne sledijo stroškom amortizacije. Vrednost nepremičnin, naprav in opreme skupine HSE je bilo nižje za 6 % zaradi oslabitev. Nasprotno so investicije družbe HSE presegle stroške amortizacije, kar se odraža v višjem stanju nepremičnin, naprav in opreme za 7 %.

Kratkoročna sredstva skupine HSE so bila na dan 31. 12. 2023 glede na stanje konec leta 2022 nižja za 10 %, družbe HSE pa za 13 %. Najbolj so se znižala denarna sredstva družbe HSE, in sicer za 261 milijonov EUR. Kljub temu, da je bil dosežen visok denarni tok iz poslovanja, so visoki izdatki za vračilo posojil in naknadnih vplačil kapitala lastniku denarna sredstva znižali.

Kapital skupine HSE na dan 31. 12. 2023 je bil za 14 % višji kot konec leta 2022, družbe HSE pa za 15 %, predvsem zaradi čistega dobička tekočega leta. V letu 2023 je družba HSE vrnila lastniku 342 milijonov EUR naknadnih vplačil kapitala, kar je za 100 milijonov EUR več, kot je bilo načrtovano. Vračila naknadnih vplačil kapitala so znižala kapital skupine in družbe HSE.

Stanje zadolženosti do bank skupine HSE je bilo na dan 31. 12. 2023 nižje za 27 % v primerjavi z letom 2022, družbe HSE pa za 41 %. Družba HSE je v letu 2022 na podlagi interventnega zakona prejela kratkoročno revolving posojilo v višini 185 milijonov EUR, ki ga je februarja 2023 v celoti vrnila. Družba TEŠ je konec septembra 2023 predčasno odplačala posojilo za izgradnjo nadomestnega bloka 6 pri EBRD v višini 14 milijonov EUR. Stanje denarnih sredstev je bilo na dan 31. 12. 2023 tako v skupini kot tudi v družbi HSE nižje kot stanje konec leta 2022, zato so bile neto finančne obveznosti skupine HSE višje za 5 %, družbe HSE pa za 38 %.

1.3.8 UGOTOVITEV BILANČNEGA DOBIČKA IN POROČILO O PREVERITVI PREDLOGA POSLOVODSTVA O UPORABI BILANČNEGA DOBIČKA

V letu 2023 so se prerazporedile postavke v kapitalu, in sicer iz rezerv iz dobička na preneseni poslovni izid v višini 455.000.000,00 EUR. Po tej prerazporeditvi rezerve iz dobička znašajo 107.744.823,62 EUR, preneseni poslovni izid pa 104.137.942,28 EUR. Bilančni dobiček znaša 104.137.942,28 EUR. NS HSE soglaša s predlogom poslovodstva družbe, da bilančni dobiček, ki na dan 31. 12. 2023 znaša 104.137.942,28 EUR, v celoti ostane nerazporejen.

1.3.9 PREVERITEV IN POTRDITEV LETNEGA POROČILA SKUPINE IN DRUŽBE HSE ZA LETO 2023 S STALIŠČEM DO REVIZIJSKEGA POROČILA IN REVIZORJEVO PISMO POSLOVODSTVU

Poslovodstvo družbe HSE je v skladu s 3. odstavkom 272. člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) takoj po sestavi in izdaji revizorjevega poročila z mnenjem nadzornemu svetu HSE predložilo Letno poročilo skupine in družbe HSE za leto 2023 skupaj z revizorjevima poročiloma za leto 2023, ki ga je nadzorni svet HSE obravnaval na svoji 23. seji NS dne 4. 7. 2024.

Revidiranje računovodskih izkazov skupine in družbe HSE za leto 2023 je opravila revizijska družba Deloitte revizija d. o. o., ki je dne 21. 6. 2024 izdala neprilagojeno mnenje, da računovodski izkazi skupine in družbe HSE v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo finančni položaj skupine in družbe HSE na dan 31. 12. 2023 ter njuno finančno uspešnost in denarne tokove za leto 2023 v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), kot jih je sprejela Evropska unija (EU). RK NS HSE je na svoji 21. seji dne 4. 7. 2024 obravnavala revidirano Letno poročilo skupine in družbe HSE za leto 2023 in ugotovila, da je bilo letno poročilo izdelano pravočasno, sestavljeno pa je jasno, pregledno in v skladu z določili Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1), veljavnimi MSRP, kot jih je sprejela EU, določili Zakona o oskrbi z električno energijo (ZOEE), Zakona o oskrbi s plinom (ZOOP) in drugo relevantno zakonodajo (ZFPPIPP, ZRev-2 idr.).

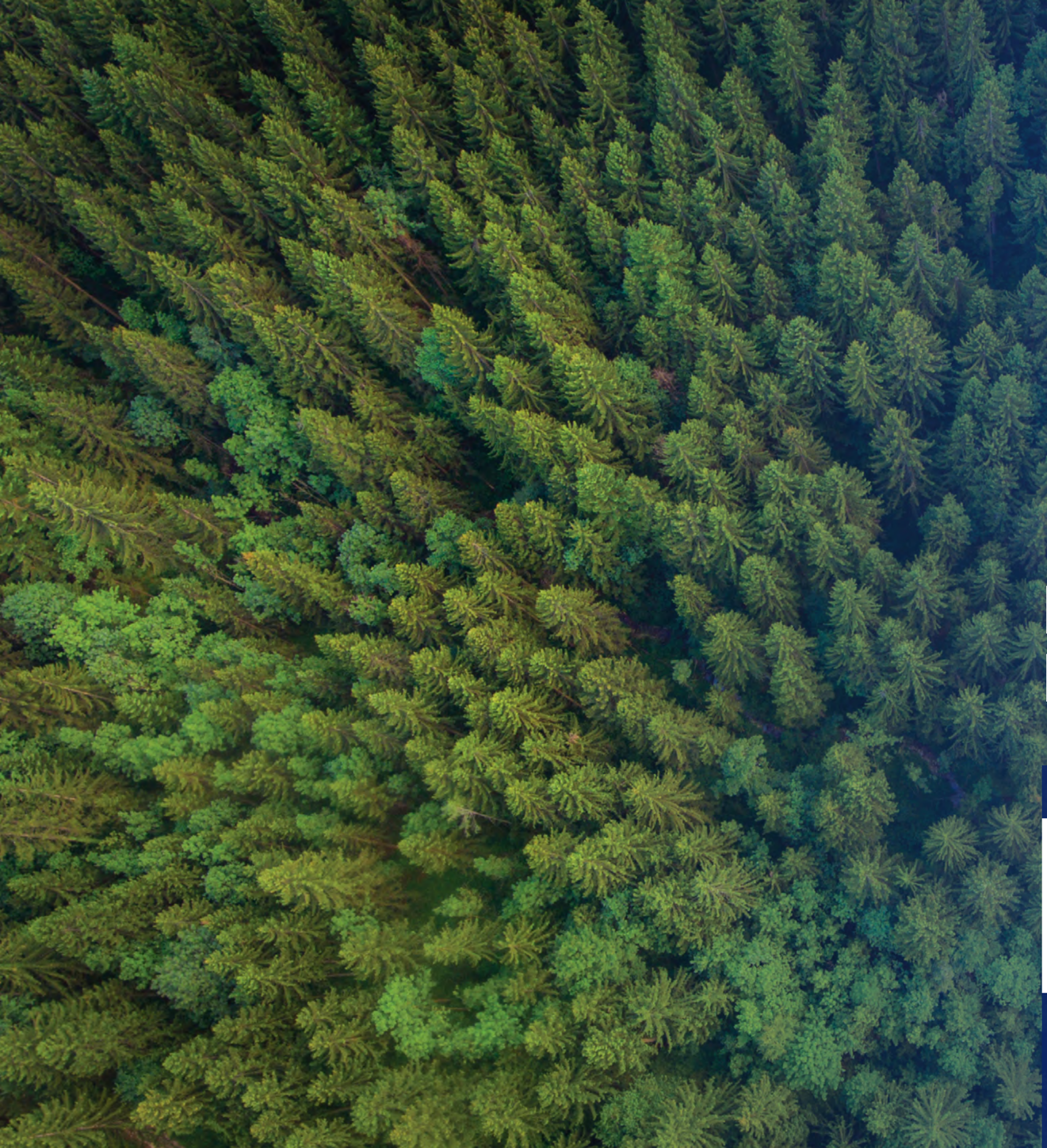
RK NS HSE se je seznanila tudi z ugotovitvami in priporočili iz Pisma poslovodstvu HSE po opravljeni reviziji za leto 2023, ki ga je pripravila revizijska družba Deloitte revizija d. o. o. RK NS na Letno poročilo skupine in družbe HSE za leto 2023 ni imela pripomb, zato je predlagala nadzornemu svetu HSE, da ta v skladu z 282. členom Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) sprejme odločitev o potrditvi Letnega poročila skupine in družbe HSE za leto 2023. Na podlagi revizorjevega poročila z mnenjem, stališča RK NS HSE, podatkov in razkritij v Letnem poročilu skupine in družbe HSE za leto 2023 nadzorni svet HSE ocenjuje, da je revizor opravil svoje delo neodvisno in strokovno, v skladu z veljavno zakonodajo in poslovno prakso, da je letno poročilo v vseh pomembnih pogledih sestavljeno v skladu z zahtevami Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) in da računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo finančni položaj skupine in družbe HSE na dan 31. 12. 2023 ter njuna poslovna izida in denarne tokove za tedaj končano leto v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija.

Na revizorjevo poročilo nadzorni svet HSE nima pripomb. Tudi sicer na Letno poročilo skupine in družbe HSE za leto 2023 NS HSE nima pripomb, ki bi ga kakorkoli zadrževale pri sprejetju odločitve o njegovi potrditvi. Nadzorni svet HSE je zato v skladu s 3. odstavkom 282. člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) potrdil Letno poročilo skupine in družbe HSE za leto 2023. Navedeno poročilo je sprejel v odprtem roku, tj. pred iztekom enega meseca od dneva, ko je poslovodstvo družbe predložilo letno poročilo za leto 2023 nadzornemu svetu HSE.

Ljubljana, 4. julij 2024

Dr. Nevenka Hrovatin
Predsednica nadzornega sveta HSE

POSLOVNO POROČILO

Tlakujemo pot v energetsko prihodnost Slovenije

02

2.1 Kronologija pomembnejših dogodkov skupine HSE v letu 2023

01 JANUAR

- PV je 12. januarja Ministrstvu za infrastrukturo posredoval vlogo za podaljšanje časa veljavnosti rudarske pravice za prihodnjih 20 let. Odbor državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor je 17. maja potrdil dopolnjen predlog interventnega zakona, po katerem so se rudarske pravice in koncesije podaljšale do 21. januarja 2026.
- 31. januarja so se pravice do uporabe 20-% deleža proizvedene električne energije v avstrijski ČHE Golica (s katero je razpolagala družba ELES) in obveznosti, ki izhajajo iz te pravice, v celoti odplačno prenesle na družbo DEM.

02 FEBRUAR

- 1. februarja je javno zasebno partnerstvo, ki podpira raziskave in razvoj vodikovih tehnologij v Evropi (The Clean Hydrogen Partnership Joint Undertaking), objavilo rezultate razpisa Horizon Europe. Projektu Severnojadranske vodikove doline, ki je rezultat sodelovanja Slovenije, Hrvaške in Furlanije – Julijske krajine ter v katerem je vodilni partner HSE, je bilo dodeljenih kar 25 milijonov EUR nepovratnih sredstev.
- 16. februarja je Vlada RS sprejela Uredbo o izvajanju evropske kohezijske politike v obdobju 2021–2027, s čimer so vzpostavljeni pogoji za koriščenje približno 3,2 milijarde EUR kohezijskih sredstev iz proračuna EU. Za skupino HSE predstavlja sprejeta uredba zakonodajno podlago za izvedbo projektov in črpanje sredstev iz Sklada za pravični prehod za Savinjsko-Šaleško regijo.
- V februarju je družba HSE realizirala najem novih dolgoročnih revolving kreditov pri poslovnih bankah v skupnem znesku 80 milijonov EUR, ki pa niso bili črpani.

04 APRIL

- Projekt Sončne elektrarne Prapretno je po izboru bralcev Financ postal zmagovalec v kategoriji Energetsko učinkoviti projekti. Prvi večji »sončni« projekt skupine HSE je tako prepričal tudi širšo in ne le strokovne javnosti.
- PLP je v mesecu aprilu pridobila certifikat SURE (SUstainable REsources), s katerim se v družbo vpeljuje trajnostno ravnanje z lesno biomaso.

06 JUNIJ

- 7. junija je HSE lastniku vrnil prvih 100 milijonov EUR od skupaj 492 milijonov EUR naknadnega vplačila kapitala, sprejetega s sklepom SDH, decembra 2022. Poslovodstvo HSE je uspešno saniralo likvidnostne težave, ki so družbo zaradi izpada lastne proizvodnje in močnega porasta cen kot posledice ruske invazije v Ukrajini pestile v letu 2022.
- 15. junija so Mestna občina Nova Gorica, Kajakaški klub Soške elektrarne in SENG podpisali Sporazum o sodelovanju pri izvedbi ukrepov varstva pred utopitvami na lokaciji »stari jez« na Soči pri Solkanu.

07 JULIJ

- 3. julija je arbitražni tribunal s sedežem v Beogradu v zadevi Ugljevik izdal delno arbitražno odločbo, s katero je odločil v korist družbe Elektrogospodarstvo Slovenije (EGS-RI), tako da je ta upravičena do izplačila 67 milijonov EUR nadomestila iz naslova nedobavljene električne energije iz Termoelektrarne Ugljevik v Republiki Srbski v obdobju od junija 2011 do decembra 2021 in zamudnih obresti od 1. januarja 2022 do dneva plačila. V HSE delno odločbo arbitražnega tribunala, ki je posledica skoraj desetletnega izjemno zahtevnega mednarodno-pravnega postopka, štejemo za velik uspeh.

- 19. julija je HSE, vodilni partner v v projektu Severnojadranske vodikove doline (North Adriatic Hydrogen Valley – NAHV) podpisal pogodbo o sofinanciranju projekta NAHV s 25 milijoni EUR nepovratnih sredstev. S tem se je tudi uradno prižgala zelena luč za izvajanje transnacionalnega evropskega projekta v okviru programa Obzorje Evropa (Horizon Europe), namenjenega vzpostavitvi namenske vodikove doline. Projekt se je začel 1. septembra 2023, trajal pa bo 72 mesecev in bo vključeval sedemnajst pilotnih projektov na različnih lokacijah v vseh treh partnerskih državah.

08 AVGUST

- Od 3. do 6. avgusta je v skupini HSE ob izrazitih in obilnih padavinah ter močno povečanih dotokih proizvodnja električne energije potekala varno in zanesljivo. Na hidroelektrarnah, ki jih upravljajo družbe skupine HSE, smo glede na slabe vremenske napovedi že 2. avgusta predhodno pričeli s praznjenjem akumulacij na naših hidroelektrarnah. V skupini HSE so bili vse dni od začetka izrednih vremenskih razmer angažirane vse strokovne, intervencijske in dežurne ekipe, ki so zagotavljale varno odvajanje vode in s tem protipoplavno varnost, hkrati pa tudi normalne pogoje za nemoteno proizvodnjo električne energije.

09 SEPTEMBER

- 7. septembra je HSE lastniku vrnil novih 142 milijonov EUR iz naslova 492 milijonov EUR naknadnega vplačila kapitala, prejetega decembra 2022. Skupaj je bilo tako v manj kot devetih mesecih vrnjenih že 242 milijonov EUR.

10 OKTOBER

- 19. oktobra je v zadevi Ugljevik arbitražni tribunal s sedežem v Beogradu izdal končno odločbo. Z njo je odločil o pripadajočih obrestih in stroških postopka, in sicer je toženi stranki naložil izplačilo še 58,2 milijona EUR obresti, natečenih v obdobju do 31. decembra 2021. Celotni znesek, tj. z upoštevanjem vseh natečenih obresti (preko 130 milijonov EUR), je bil prisojen v korist EGS-RI, ki je v 100-% lasti Republike Slovenije, pri čemer je HSE upravičen do povračila stroškov in plačila za uspeh v arbitražnem postopku.

11 NOVEMBER

- Konec meseca novembra smo utrpeli kibernetski varnostni incident. Angažirane so bile vse potrebne službe, vključno z zunanjimi strokovnjaki. Vse pristojne institucije in poslovne partnerje smo obvestili ter sprejeli vse potrebne ukrepe. Proizvodnja električne energije v skupini HSE je bila kljub vdoru v informacijski sistem zanesljiva. Ponovna vzpostavitev nemotenega delovanja celotne komunikacijske in informacijske infrastrukture je potekala brez večjih negativnih posledic.

12 DECEMBER

- 21. decembra je HSE lastniku vrnil dodatnih 100 milijonov EUR iz naslova naknadnega vplačila kapitala, sprejetega s sklepom SDH decembra 2022. Skupaj smo tako državi vrnili 342 milijonov EUR od 492 milijonov EUR naknadnih vplačil. Preostalih 150 milijonov EUR bo HSE predvidoma vrnil v letu 2024.
- 27. decembra je HSE doniral 1 milijon EUR v Sklad za obnovo Slovenije, tj. sklad za odpravo posledic poplav, ki so prizadele Slovenijo.

2.2 Pomembni dogodki po koncu obravnavanega obdobja

JANUAR 2024

- 17. januarja 2024 je bil ustanovljen Projektni svet projekta ČHE Kozjak. Projekt ČHE Kozjak, moči 2 x 220 MW in 2 x 400 kV daljnovodna povezava do obstoječega mednarodnega daljnovoda Maribor-Kainachtal, je z državnim prostorskim načrtom umeščen v prostor.
- 30. januarja 2024 je HSE začel prevzemati električno energijo iz TE Ugljevik. Dogovor predvideva dobavo 500 GWh letno. Tretjina električne energije, ki jo proizvede TE Ugljevik, bo tako po tridesetih letih premora znova dobavljena gospodarski družbi iz Slovenije. Do nje je upravičena družba EGS-RI, ki je sodelovala pri izgradnji Rudnika in TE Ugljevik, po njenem pooblastilu pa jo bo prevzemal največji slovenski proizvajalec električne energije, HSE.

MAREC 2024

- 27. marca 2024 je HSE vrnil lastniku dodatnih 75 milijonov EUR iz naslova naknadnega vplačila kapitala, sprejetega s sklepom SDH decembra 2022. Skupaj smo državi vrnili že 417 milijonov EUR od 492 milijonov EUR.
- 29. marca je Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo (MOPE) objavilo rezultat pregleda vlog, prispelih na Javni poziv za izbor projektnih predlogov za uvrstitev na indikativni seznam naložb za sofinanciranje s sredstvi Sklada za modernizacijo v obdobju 2024–2030. Na prednostno listo A projektov je bilo uvrščenih sedem projektov skupine HSE in štirje projekti na listo B. Po navedbah MOPE bodo prvi predlogi naložb na Evropsko investicijsko banko v odločanje predloženi predvidoma jeseni 2024, prva sredstva pa bi lahko bila izplačana maja 2025.

MAJ 2024

- 30. maja 2024 je HSE vrnil lastniku še zadnjih 75 milijonov EUR iz naslova naknadnega vplačila kapitala, ki mu jih je SDH s ciljem premoščanja izrednih razmer odobril konec leta 2022.

2.3 Pregled finančnih odnosov[3]

Družba HSE je kot vodilni partner v projektu Severnojadranske vodikove doline (NAHV) v letu 2023 prejela sredstva v višini 8.748.889,35 EUR. Od tega jih je 6.372.084,18 EUR prenakazala ostalim partnerjem na projektu. Ta bo trajal 72 mesecev.

Družbe skupine HSE prejeta sredstva na podlagi Zakona o preglednosti finančnih odnosov in ločenega evidentiranja različnih dejavnosti (ZPFLORED-1) razkrivajo v svojih letnih poročilih.

3 GRI: 201-4.

2.4 Splošni podatki o družbi HSE[4]

Osebna izkaznica družbe HSE

Polno ime družbe	Holding Slovenske elektrarne d. o. o.
Skrajšano ime	HSE d. o. o.
Naslov	Koprska ulica 92, 1000 Ljubljana, Slovenija
Telefon	+ 386 1 47 04 100
E-pošta	info@hse.si
Spletni naslov	www.hse.si
Leto ustanovitve	2001
Vpis v sodni register	Okrožno sodišče v Ljubljani pod številko 1/35036/00
Velikost	Velika gospodarska družba
Osnovni kapital	29.558.789,00 EUR
Davčna številka	99666189
ID številka za DDV	SI99666189
Matična številka	1662970000
Struktura lastništva	100 % Republika Slovenija
Generalni direktor družbe	dr. Tomaž Štokelj
Poslovni direktor družbe	Uroš Podobnik
Predsednica nadzornega sveta	dr. Nevenka Hrovatin

Upravljanje obvladujoče družbe na dan 31. december 2023

SKUPŠČINA		
Republika Slovenija (100,00 %), ki jo po zakonu zastopa Slovenski državnih holding d. d.		
NADZORNI SVET		
Predstavniki kapitala	**Predstavniki zaposlenih**	
dr. Nevenka Hrovatin, predsednica	mag. Blanka Povh	
David Valentinčič, namestnik predsednice	Rok Rožman	
mag. Barbara Gorjup	Matej Kovač	
Denis Bele		
Miha Šebenik		
Boštjan Grešak		
Revizijska komisija NS HSE	**Komisija za trženje in investicije NS HSE**	**Kadrovska komisija NS HSE**
mag. Barbara Gorjup, predsednica	Miha Šebenik, predsednik	dr. Nevenka Hrovatin, predsednica
Miha Šebenik	mag. Barbara Gorjup	Boštjan Grešak
dr. Marko Hočevar	David Valentinčič	Denis Bele
Matej Kovač	Rok Rožman	mag. Blanka Povh
POSLOVODSTVO		
Poslovni direktor	**Generalni direktor**	
Uroš Podobnik	dr. Tomaž Štokelj	

4 GRI: 102-1; 102-3; 102-5; 102-18; 102-22; 102-23.

2.5 Izjava o upravljanju družbe HSE[5]

Družba Holding Slovenske elektrarne d. o. o., Koprska ulica 92, 1000 Ljubljana (HSE), v skladu s 5. odstavkom 70. člena Zakona o gospodarskih družbah za obdobje od 1. januarja 2023 do 31. decembra 2023 izjavlja, kot sledi v nadaljevanju.

Poslovodstvo in nadzorni svet družbe HSE izjavljata, da je bilo upravljanje družbe v letu 2023 skladno z zakoni in drugimi predpisi, z Aktom o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo HSE ter s priporočili iz Kodeksa korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države. Poslovodstvo in nadzorni svet družbe HSE v skladu s 60.a členom Zakona o gospodarskih družbah izjavljata, da je letno poročilo z vsemi sestavnimi deli, vključno z izjavo o upravljanju družbe in izjavo o nefinančnem poslovanju, sestavljeno in objavljeno v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah in Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU. Izjava o upravljanju družbe je sestavni del letnega poročila in je dostopna na spletni strani družbe htpp://www.hse.si.

1. IZJAVA O SKLADNOSTI S KODEKSOM KORPORATIVNEGA UPRAVLJANJA DRUŽB S KAPITALSKO NALOŽBO DRŽAVE (KODEKS SDH) TER S PRIPOROČILI IN PRIČAKOVANJI SLOVENSKEGA DRŽAVNEGA HOLDINGA (PRIPOROČILA SDH)

Poročilo o izvajanju Kodeksa korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države (kodeks SDH)

Družba HSE je v letu 2023 kot svoj referenčni kodeks uporabljala Kodeks korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države Slovenskega državnega holdinga, d. d. (Kodeks SDH, junij 2022, v nadaljevanju: Kodeks). Zadnji veljaven Kodeks je javno dostopen na spletni strani Slovenskega državnega holdinga. Kodeks je družba v večji meri smiselno upoštevala pri poslovanju, ob upoštevanju dejavnosti in drugih posebnosti družbe. Družba je v letu 2023 po načelu spoštuj ali pojasni v celoti spoštovala pretežni del priporočil Kodeksa, ki se nanašajo na družbe v 100-odstotni lasti države. Odstopanja pojasnjujemo v nadaljevanju:

Priporočilo 6.2.6: v letu 2023 NS ni imenoval novih članov poslovodstva. Postopek izbora kandidatov za morebitni nov mandat še ni bil pričet, saj je mandat aktualnega poslovodstva štirileten in se lahko potencialni nabor in interes potencialnih kandidatov do takrat bistveno spremenita, posledično priporočilo ni bilo relevantno.

Priporočilo 6.5.1: trenutna sestava NS po mnenju NS ustreza zahtevam iz 21. člena Zakona o SDH in je nadzorni svet družb s kapitalsko naložbo države kot celota sestavljen iz članov, »ki se medsebojno dopolnjujejo po strokovnem znanju in kompetencah«. Sestavljen je iz strokovnjakov na ekonomskem, menedžerskem, tehničnem, pravnem, računovodskem in finančnem področju, strokovnjakov s področja trgovanja z električno energijo in za korporativno upravljanje. Upoštevana je tudi raznolikost spolov, saj so od 9 članov 3 ženske. Priporočilo uporabljamo smiselno – v letu 2024 bomo izdelali kompetenčni profil za člane NS HSE.

Priporočilo 6.9: postopek izbire kandidatov za člane nadzornega sveta in oblikovanje predloga skupščinskega sklepa o imenovanju članov nadzornega sveta pred potekom mandata članu NS je transparenten (odločanje na seji nadzornega sveta HSE), a ni vnaprej opredeljen. Priporočilo uporabljamo delno.

Priporočilo 6.9.1: nadzorni svet imenuje lastnik, zato priporočilo ni relevantno.

Priporočilo 6.10.6: v okviru kolektivnega D&O zavarovanja skupine HSE imajo člani nadzornega sveta HSE pravico, da se vključijo v to zavarovanje. Skladno z davčnimi pravili se jim obračuna davčna boniteta, kar je običajna praksa družb s kapitalsko naložbo države. Priporočila ne upoštevamo v delu, ki se nanaša na D&O zavarovanje.

Priporočilo 6.17: iz razlogov, predstavljenih v razkritju pri Priporočilu 8.5., družba v letu 2023 ni imela finančnega koledarja, zato v tem delu priporočila ne upoštevamo.

Priporočilo 8.5: menimo, da je objava finančnega koledarja v enoosebnem d. o. o.-ju nesmiselna, saj so finančni koledarji namenjeni predvsem javnemu razkritju oz. objavljanju finančnih izkazov in razkritju poslovanja družb, ki so v lasti številnih delničarjev/družbenikov. Družbi, ki ima edinega družbenika in mu redno poroča tudi izven javnih razkritij, tudi po mnenju Združenja nadzornikov Slovenije ni treba izdelovati in objavljati finančnega koledarja. Posledično priporočilo ni relevantno.

Poročilo o izvajanju priporočil in pričakovanj Slovenskega državnega holdinga (Priporočila SDH)

Priporočila Slovenskega državnega holdinga (avgust 2023) je družba v letu 2023 pri poslovanju z upoštevanjem dejavnost družbe in drugih njenih posebnosti v večji meri smiselno upoštevala. Po načelu spoštuj ali pojasni je v celoti spoštovala pretežni del priporočil. Odstopanja pojasnjujemo v nadaljevanju:

Priporočilo 3.6: priporočilu ne sledimo v delu, ki se nanaša na področje trgovanja z energenti in povezanimi produkti. O pogodbah s področja trgovanja, ki imajo naravo mandatnih pogodb, kot so posredniške pogodbe, povezane s trgovanjem, se ne poroča javno, ker so poslovna skrivnost. Javna objava v priporočilu navedenih sklenjenih pravnih poslov se izvaja skladno z Zakonom o dostopu do informacij javnega značaja. Priporočilo posledično uporabljamo delno.

5 GRI: 102-20; 102-24; 102-46; 103-1; 103-2; 103-3; 405-1.

Priporočilo 4.4: družba ne objavlja podjetniških kolektivnih pogodb in dogovorov s sindikati, ker za to nima soglasja predstavnikov delavcev. Objavljene so povezave na kolektivne pogodbe dejavnosti. Priporočila v delu ne uporabljamo.

Priporočilo 5.4: v družbi korporativne kulture formalno ne merimo, je pa mogoče sklepati o njeni naravi in nivoju na osnovi drugih meritev, anket, fokusnih skupin, izhodnih intervjujev ipd. Izpolnjevanje ciljev sicer spremljamo z različnimi merjenji in poročili, v letu 2024 na pobudo kadrovske komisije NS predvidevamo vzpostavitev bolj celovitega sistema spremljanja. Priporočila ne uporabljamo v celoti.

Priporočilo 5.5: med cilje pri nagrajevanju poslovodstva so vključeni samo nekateri deli korporativne kulture, ki so povezani s kadrovskimi metrikami. V letu 2024 predvidevamo prenovo. Priporočila ne uporabljamo v celoti.

2. PODATKI O DELOVANJU SKUPŠČINE, SESTAVI IN DELOVANJU ORGANOV VODENJA TER NADZORA

V letu 2023 je v skladu z Aktom o ustanovitvi HSE družbo v vlogi edinega družbenika upravljal Slovenski državni holding. Organa vodenja in nadzora družbe HSE sta poslovodstvo in nadzorni svet. Politika raznolikosti organov vodenja in nadzora družbe Holding Slovenske elektrarne d. o. o. (v nadaljevanju: Politika raznolikosti) je bila prenovljena 27. februarja 2020 in je objavljena na spletni strani. Cilj Politike raznolikosti je doseči večjo učinkovitost nadzornega sveta oz. poslovodstva kot celote. Politika raznolikosti se izvaja zlasti z ustreznim postopkom nabora in izbire kandidatov za člane nadzornega sveta in poslovodstva. Pomembno je uporabiti načine, ki omogočajo pritegnitev dovolj širokega nabora različnih kandidatov. Za doseganje ciljev Politike raznolikosti si prizadevata nadzorni svet in družbenik. S Politiko raznolikosti so postavljeni okvirji, ki omogočajo ustrezno sestavo organa vodenja in nadzora glede na posebnosti družbe HSE, tako da imata ustrezno znanje, veščine in izkušnje, ki so potrebni za poglobljeno razumevanje dejavnosti družbe in skupine HSE ter s tem povezanih ključnih tveganj in zasledovanje bistvenih ciljev. Teži se k čim bolj enakomerni zastopanosti obeh spolov, h kontinuiteti v smislu usmerjenosti k cilju, da se hkrati ne menjajo vsi člani poslovodstva oz. nadzornega sveta. Pomembni sta še komplementarnost članov nadzornega sveta in prizadevanje, da je nadzorni svet sestavljen iz vsaj enega predstavnika ekonomske, pravne in tehnične stroke, kar je pri trenutni sestavi upoštevano. V letu 2023 je bila Politika raznolikosti, vezano na nova imenovanja članov NS s strani sveta delavcev HSE, glede izbora kandidatov in ciljev zasledovana v polni meri – imenovani so bili člani NS, ki so komplementarni glede na svoje strokovno znanje, izboljšala se je zastopanost manj zastopanega spola v NS. Upoštevana je bila tudi izkušenost članov, potrjena z ugledom in poslovno uspešnostjo. Prav tako vsi člani NS izkazujejo neodvisnost. Raznolikost spolov je v nadzornem svetu zastopana 66,67 % : 33,33 % in v poslovodstvu 100 % : 0 % v prid moškim članom. Prizadevamo si za čim bolj enakomerno zastopanost v okviru danih možnosti.

Ustanovitelj v vlogi skupščine

Ustanovitelj ima vlogo in pristojnosti skupščine v skladu z Aktom o ustanovitvi družbe HSE, Zakonom o gospodarskih družbah in veljavno zakonodajo. V skladu s 526. členom Zakona o gospodarskih družbah ustanovitelj svoje odločitve vpisuje v knjigo sklepov. Ustanovitelj je v letu 2023 deloval skladno s pristojnostmi, določenimi v Aktu o ustanovitvi družbe, ki je javno objavljen (Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve – AJPES). Navajamo nekaj ključnih pristojnosti:

- sprejem temeljev poslovne politike ter Razvojnega načrta družbe in skupine HSE za obdobje petih let, vključno s finančnim, poslovnim, kadrovskim in organizacijskim prestrukturiranjem, na predlog poslovodstva in soglasja nadzornega sveta;
- odločanje o uporabi bilančnega dobička;
- odločanje o vračanju naknadnih vplačil kapitala;
- odločanje o delitvi in prenehanju poslovnih deležev;
- imenovanje in odpoklic članov nadzornega sveta družbe, razen tistih, ki jih izvoli svet delavcev;
- odločanje o ustanavljanju družb ter o pridobivanju večinskih deležev v kapitalu drugih družb na predlog poslovodstva in soglasja nadzornega sveta;
- odločanje o razpolaganju z deleži in delnicami v družbah, ki so v vsakokratnem odloku o strategiji upravljanja kapitalskih naložb države opredeljene kot strateške ali pomembne naložbe;
- odločanje o razpolaganju in obremenjevanju poslovnih deležev/delnic v odvisnih in pridruženih družbah na predlog poslovodstva ter soglasja nadzornega sveta;
- podelitev razrešnice poslovodstvu in nadzornemu svetu;
- odločanje o sklepanju pogodb in drugih pravnih poslov, s katerimi se družba zaveže odplačno ali neodplačno prenesti na drugo osebo z enim pravnim poslom ali več povezanimi pravnimi posli skupaj najmanj 3 % premoženja družbe, pri čemer ne gre za prenos po določbah Zakona o gospodarskih družbah o statusnih preoblikovanjih;
- odločanje o spremembah osnovnega kapitala družbe;
- odločanje o statusnih spremembah in prenehanju družbe ter ostale pristojnosti, nadalje določene z Aktom o ustanovitvi in vsakokrat veljavno zakonodajo.

Delovanje nadzornega sveta

Nadzorni svet je v letu 2023 deloval skladno s pristojnostmi, določenimi v Zakonu o gospodarskih družbah, ZSDH-1, Aktu o ustanovitvi družbe HSE in Poslovniku o delu nadzornega sveta HSE, ter skladno s Kodeksom korporativnega upravljanja družb s kapitalsko naložbo države kot referenčnim kodeksom (po načelu spoštuj ali pojasni). Akt o ustanovitvi HSE določa sestavo, štiriletni mandat z možnostjo ponovnega imenovanja in pristojnosti nadzornega sveta. Tega je v letu 2023 sestavljalo devet članov, šest članov je zastopalo interese ustanovitelja, trije pa interese zaposlenih (imenujejo in odpokličejo se v skladu z Zakonom o sodelovanju delavcev pri upravljanju). Sestava in delovanje nadzornega sveta sta predstavljena v Poročilu nadzornega sveta, prav tako delovanje vseh komisij nadzornega sveta kot strokovne pomoči pri delovanju nadzornega sveta (Revizijska komisija nadzornega sveta HSE, Komisija za prestrukturiranje nadzornega sveta HSE do 12. maja 2023, Komisija za trženje in investicije nadzornega sveta HSE in Kadrovska komisija nadzornega sveta HSE).

Sestava nadzornega sveta in komisij v poslovnem letu 2023

Ime in priimek	dr. Nevenka Hrovatin	David Valentinčič	mag. Barbara Gorjup	Miha Šebenik	Boštjan Grešak	Denis Bele
Funkcija (predsednik, namestnik, član NS)	predsednica NS	namestnik predsednice NS	članica NS	član NS	član NS	član NS
Prvo imenovanje na funkcijo	22. 9. 2022	22. 9. 2022	22. 9. 2022	22. 9. 2022	22. 9. 2022	2. 9. 2021
Zaključek funkcije/mandata	22. 9. 2026	22. 9. 2026	22. 9. 2026	22. 9. 2026	22. 9. 2026	2. 9. 2025
Predstavnik kapitala/zaposlenih	predstavnica kapitala	predstavnik kapitala	predstavnica kapitala	predstavnik kapitala	predstavnik kapitala	predstavnik kapitala
Udeležba na sejah NS glede na skupno število sej NS	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	8 od 9 sej
Spol	ženski	moški	ženski	moški	moški	moški
Državljanstvo	Slovenije	Slovenije	Slovenije	Slovenije	Slovenije	Slovenije
Letnica rojstva	1960	1949	1973	1986	1981	1978
Izobrazba	doktor ekonomskih znanosti	diplomirani inženir kemijske tehnologije	magistra mednarodne ekonomije	magisterij druge bolonjske stopnje	univerzitetni diplomirani pravnik	specialist managementa
Strokovni profil	poslovna ekonomija, ekonomika energetike, ekonomika javnega sektorja in okolja, management in ekonomika infrastrukturnih dejavnosti	management, vodenje, energetika	poslovne finance, kontroling, računovodstvo, ocenjevanje vrednosti, korporativno upravljanje	management, finance, analitika	odvetnik - gospodarsko pravo	management, organizacija, vodenje, nadzor, okolje
Neodvisnost po 23. členu kodeksa (da/ne)	da	da	da	da	da	da
Obstoj nasprotja interesa v poslovnem letu (da/ne)	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Članstvo v organih nadzora drugih družb	članica NS DARS d.d.	/	članica NS TRIGLAV SKLADI, d.o.o.	/	/	/
Članstvo v komisijah	KK	KTI, KP	RK, KTI	KTI, RK	KP, KK	KP, KK
Predsednik/član komisije	KK - predsednica	KP - član, KTI - član do 12. 5. 2023	RK - predsednica, KTI - članica	KTI - predsednik, RK - član	KP - predsednik do 12. 5. 2023, KK - član	član KK, KP - član do 12. 5. 2023
Udeležba na sejah komisij glede na skupno število sej komisij	KK - 100 %	KP in KTI - 100 %	RK in KTI - 100 %	RK - 9/10 sej, KTI - 100 %	KK - 100 %, KP - 100 %	KK - 100 %

NS - nadzorni svet, **RK** - revizijska komisija, **KK** - kadrovska komisija, **KTI** - komisija za trženje in investicije, **KP** - komisija za prestrukturiranje

se nadaljuje

Ime in priimek	mag. Blanka Povh	Matej Kovač	Rok Rožman	Peter Cerkvenik	Dejan Kolarič	Jernej Otič
Funkcija (predsednik, namestnik, član NS)	članica NS	član NS	član NS	član NS	član NS	član NS
Prvo imenovanje na funkcijo	3. 11. 2023	3. 11. 2023	3. 11. 2023	4. 7. 2022	4. 7. 2022	30. 6. 2014
Zaključek funkcije/mandata	3. 11. 2027	3. 11. 2027	3. 11. 2027	3. 11. 2023	3. 11. 2023	3. 11. 2023
Predstavnik kapitala/zaposlenih	predstavnik zaposlenih	predstavnik zaposlenih	predstavnik zaposlenih	predstavnik zaposlenih	predstavnik zaposlenih	predstavnik zaposlenih
Udeležba na sejah NS glede na skupno število sej NS	100 %	100 %	100 %	100 %	8 od 9 sej	100 %
Spol	ženski	moški	moški	moški	moški	moški
Državljanstvo	Slovenije	Slovenije	Slovenije	Slovenije	Slovenije	Slovenije
Letnica rojstva	1975	1992	1987	1982	1985	1976
Izobrazba	magistrica znanosti področja Ekonomija in poslovne vede - mednarodna ekonomija	univerzitetni diplomirani ekonomist	univerzitetni diplomirani fizik	univerzitetni diplomirani gospodarski inženir - elektrotehnika	univerzitetni diplomirani meteorolog	univerzitetni diplomirani inženir elektrotehnike, mag. ekonomskih in poslovnih ved
Strokovni profil	mednarodna ekonomija, trgovanje in prodaja potrdil o izvoru električne energije, področje prihrankov energije in upravljanje portfeljev	finance, kontroling, analitika	upravljalec portfelja električne energije in plina	elektrotehnika, trgovanje in prodaja električne energije in z njo povezanih produktov, upravljanje portfeljev in izvajanje analitike	trgovanje z električno energijo	elektrotehnika, proizvodnja električne energije
Neodvisnost po 23. členu kodeksa (da/ne)	da	da	da	da	da	da
Obstoj nasprotja interesa v poslovnem letu (da/ne)	ne	ne	ne	ne	ne	ne
Članstvo v organih nadzora drugih družb	/	/	/	/	/	/
Članstvo v komisijah	KK	RK	KTI	KTI, KP	KK	RK, KP
Predsednik/član komisije	KK - članica od 3. 11. 2023	RK - član od 3. 11. 2023	KTI - član od 3. 11. 2023	KP - član do 12. 5. 2023, KTI - član do 3. 11. 2023	KK - član do 3. 11. 2023	RK - član do 3. 11. 2023, KP - član do 12. 5. 2023
Udeležba na sejah komisij glede na skupno število sej komisij	KK - 100%	RK -100 %	KTI -100 %	KTI - 100 %, KP - 100 %	KK - 100 %	RK -100 %

NS - nadzorni svet, **RK** - revizijska komisija, **KK** - kadrovska komisija, **KTI** - komisija za trženje in investicije, **KP** - komisija za prestrukturiranje

Zunanji člani v komisijah

Ime in priimek	dr. Marko Hočevar
Komisija	RK od 26. 11. 2020
Udeležba na sejah komisij glede na skupno število sej komisij	100 %
Spol	moški
Državljanstvo	Slovenije
Izobrazba	doktor znanosti
Letnica rojstva	1962
Strokovni profil	poslovodno in finančno računovodstvo, revizija
Članstvo v organih nadzora z družbo nepovezanih oseb	/

Delovanje poslovodstva

V skladu z določili Akta o ustanovitvi družbe HSE in sklepi nadzornega sveta družbo vodi in zastopa poslovodstvo na lastno odgovornost. V obdobju od 1. januarja 2023 do 31. decembra 2023 je delovalo dvočlansko poslovodstvo v sestavi dr. Tomaž Štokelj, generalni direktor in Uroš Podobnik, poslovni direktor.

Sestava poslovodstva v poslovnem letu 2023

Ime in priimek	dr. Tomaž Štokelj	Uroš Podobnik
Funkcija (predsednik, član)	generalni direktor od 8. 11. 2022	poslovni direktor od 3. 11. 2020
Področje dela v upravi	generalni direktor	poslovni direktor
Prvo imenovanje na funkcijo	generalni direktor	poslovni direktor
Zaključek funkcije / mandata	8. 11. 2026	3. 11. 2024
Spol	moški	moški
Državljanstvo	Slovenije	Slovenije
Letnica rojstva	1968	1980
Izobrazba	doktor znanosti in univerzitetni diplomirani inženir elektrotehnike	univerzitetni diplomirani pravnik, pravosodni izpit
Strokovni profil	elektroenergetski sistemi, proizvodnja, trgovanje in prodaja električne energije in z njo povezanih produktov, upravljanje portfeljev, vodenje, management	pravo, korporativno upravljanje, vodenje
Članstvo v organih nadzora z družbo nepovezanih družb	/	/

3. OPIS GLAVNIH ZNAČILNOSTI SISTEMOV NOTRANJIH KONTROL IN UPRAVLJANJA TVEGANJ V DRUŽBI V POVEZAVI S POSTOPKOM RAČUNOVODSKEGA POROČANJA

Z namenom zagotavljanja večje transparentnosti, učinkovitosti in odgovornega poslovanja ima družba vzpostavljen delujoč sistem notranjih kontrol in upravljanja tveganj preko organizacijske strukture družbe, standarda vodenja kakovosti ISO 9001, standarda vodenja varnosti in zdravja pri delu ISO 45001, standarda upravljanja informacijske varnosti po ISO/IEC 27001, standarda obvladovanja premoženja ISO 55001, standarda ravnanja z okoljem ISO 14001 in internih aktov družbe z natančno izdelanim sistemom poročanja po posameznih organizacijskih enotah. Sistem notranjih kontrol je podprt s sistemom kontrol informacijske varnosti, s katerim se med drugim zagotavljajo ustrezne omejitve dostopa v informacijski sistem in nadzor nad omrežjem ter celovitost, zaupnost in razpoložljivost podatkov.

S sistemom notranjih kontrol v družbi načrtno in sistematično uporabljamo postopke in metode, ki s svojim delovanjem zagotavljajo točnost, zanesljivost ter popolnost podatkov in informacij, pravilno in pošteno izdelavo računovodskih izkazov, preprečevanje in odkrivanje napak v sistemu, zagotavljanje spoštovanja zakonov in drugih predpisov, aktov organov upravljanja ter sistemskih predpisov družbe.

Poslovodstvo družbe je odgovorno za vodenje ustreznih poslovnih knjig, vzpostavljanje in zagotavljanje delovanja notranjega kontroliranja in notranjih računovodskih kontrol ter izbiranje in uporabljanje računovodskih usmeritev. Pri postavitvi sistema notranjih kontrol se upošteva načelo treh obrambnih linij:

- ocenitev okolja, ocenitev tveganj (izvajajo »lastniki tveganj«);
- določitev načina kontroliranja – postavitev kontrolnega sistema (izvajajo različne strokovne službe);
- kontroliranje delovanja sistema in uvajanje izboljšav (izvaja služba notranje revizije in notranji presojevalci sistema vodenja kakovosti).

Pri postavitvi sistema notranjih kontrol zasledujemo tri glavne cilje:

- točnost, zanesljivost in popolnost računovodskih evidenc ter resničnost in poštenost računovodskega poročanja,
- usklajenost z zakonodajo in drugo regulativo,
- učinkovitost in uspešnost poslovanja.

Z namenom celovitega upravljanja tveganj v družbi in zagotavljanja kakovostnih informacij vodstvu družbe za vodenje in nadzornemu svetu za nadzor družbe sta v njej organizirana samostojna organizacijska enota za upravljanje tveganj in Odbor za upravljanje tveganj. Služba upravljanja tveganj skrbi za vzpostavitev in kontinuirano delovanje sistema upravljanja tveganj ter izvaja operativno in koordinacijsko podporo Odboru za upravljanje tveganj in njegovim pododborom, ki nadzorujejo celovit sistem upravljanja tveganj in predlagajo ustrezne spremembe.

V družbi vzpostavljena Služba notranje revizije deluje v skladu s sprejetim Pravilnikom o delovanju notranje revizije skupine HSE, ki je bil prenovljen v letu 2023. Svoje poslanstvo in namen, ki je pomagati družbi in skupini HSE uresničevati zastavljene strateške in poslovne cilje, zasleduje s sistematičnim in metodičnim ocenjevanjem ter izboljševanjem uspešnosti in učinkovitosti upravljanja tveganj, kontrolnih postopkov in upravljanja družbe in skupine HSE. Služba notranje revizije je organizirana kot samostojna organizacijska enota, ki je organizacijsko odgovorna poslovodstvu družbe HSE, funkcijsko pa revizijski komisiji oz. nadzornemu svetu družbe HSE, s čimer je zagotovljena njena organizacijska neodvisnost. Notranje revidiranje se izvaja v družbah skupine HSE v skladu s Hierarhijo pravil notranjega revidiranja.

V letu 2023 je Služba notranje revizije izvajala notranje revizijske posle in ostale aktivnosti v skladu s potrjenim letnim načrtom dela. V okviru izvedenih poslov je pregledala obstoj, delovanje in učinkovitost sistema notranjih kontrol za doseganje zastavljenih ciljev v revidiranih enotah. Dana so bila priporočila za njihovo izboljšanje. Veliko pozornosti je namenila spremljanju izvrševanja revizijskih priporočil, usposabljanju, izobraževanju ter zagotavljanju kakovostnega in profesionalnega delovanja funkcije notranje revizije v skupini HSE. O svojem delu je Služba notranje revizije poročala poslovodstvu družbe HSE, revizijski komisiji in nadzornemu svetu družbe HSE. Razvoj notranje revizije se uresničuje s pomočjo programa zagotavljanja in izboljševanja kakovosti z namenom zagotavljanja uspešnosti in učinkovitosti ter skladnosti delovanja z veljavnimi pravili stroke.

4. OPIS SISTEMA SKLADNOSTI POSLOVANJA IN INTEGRITETE

Sistem skladnosti poslovanja in integritete sodi pod okrilje Službe za skladnost poslovanja. Njeno delovanje v sistemu notranjih kontrol je določeno s pravilnikom, ki je bil sprejet januarja 2021, poglavitna naloga pa je obvladovanje tveganj, ki izhajajo iz neskladij z zakonodajo in internimi akti. Glavna vsebinska področja delovanja Službe za skladnost poslovanja so tako sodelovanje pri upravljanju sistema notranjih kontrol, preprečevanje korupcije in prevar, uresničevanje etičnega kodeksa skupine HSE, obvladovanje nasprotij interesov, komunikacija oz. poročanje zunanjim institucijam in nadzornim organom v skladu z interno razmejitvijo z drugimi ključnimi in poslovnimi funkcijami v skupini HSE, izvajanje nalog na področju uredbe REMIT, EMIR in MiFID II ter izvajanje kolektivnih aktivnosti za krepitev integritete.

Ljubljana, 21. junij 2024

Uroš Podobnik
Poslovni direktor HSE

Dr. Tomaž Štokelj
Generalni direktor HSE

Dr. Nevenka Hrovatin
Predsednica nadzornega sveta HSE

2.6 Predstavitev skupine HSE[6]

Skupina HSE je **največji proizvajalec in prodajalec električne energije** iz lastnih, domačih virov na veleprodajnem trgu v Sloveniji ter **največji slovenski proizvajalec električne energije iz obnovljivih virov**. Je tudi eden izmed največjih **dobaviteljev električne energije končnim odjemalcem**.

Med ostale naše dejavnosti sodijo pridobivanje lignita, zagotavljanje sistemskih storitev, potrebnih za delovanje elektroenergetskega sistema v Sloveniji, ter vodenje in izvedba energetskih in okoljskih projektov.

Stremimo k **varni, zanesljivi, konkurenčni, trajnostni in donosni proizvodnji električne energije**, ki jo z izkušenimi in zavzetimi zaposlenimi izvajamo učinkovito in odgovorno do naravnega in družbenega okolja, v katerem delujemo.

Povezane družbe skupine HSE na dan 31. december 2023

HOLDING SLOVENSKE ELEKTRARNE D. O. O.

PROIZVODNJA

HIDRO PROIZVODNJA

Dravske elektrarne Maribor d. o. o.
(HSE 100,0 %)

→ **MHE Lobnica d. o. o.**
(DEM 65,0 %)

Soške elektrarne Nova Gorica d. o. o.
(HSE 100,0 %)

Hidroelektrarne na Spodnji Savi d. o. o.
(HSE 15,4 %, DEM 30,8 %, SENG 2,8 %)

Srednjesavske elektrarne d. o. o.
(HSE 60,0 %)

TERMO PROIZVODNJA

Termoelektrarna Šoštanj d. o. o.
(HSE 100,0 %)

HSE - Energetska družba Trbovlje d. o. o.
(HSE 100,0 %)

PRIMARNI VIRI

Premogovnik Velenje d. o. o.
(HSE 100,0 %)

HTZ I.P. d. o. o.
(PV 100,0 %)

Sipoteh d. o. o.
(PV 100,0 %)

PLP d. o. o.
(PV 100,0 %)

MEDNARODNA MREŽA

HSE BE d. o. o.
(HSE 100,0 %)

HSE BH d. o. o.
(HSE 100,0 %)

HSE MAK ENERGY DOOEL
(HSE 100,0 %)

Podružnica HSE Praga

NALOŽBE

SOENERGETIKA d. o. o.
(HSE 25,0 %)

HSE Invest d. o. o.
(HSE 42,1 %, DEM 21,05 %, SENG 21,05 %, HESS 13,2 %, PV 1,3 %, TEŠ 1,3 %)

RGP d. o. o.
(PV 4,0 %, DEM 86,9 %, SENG 4,0 %, TEŠ 5,1 %)

PRODAJA KONČNIM ODJEMALCEM

ECE d. o. o.
(HSE 63,58 %)

Energija plus d. o. o.
(HSE 51,0 %)

6 GRI: 102-2; 102-4; 102-6.

450+

partnerjev

20+

trgov

24/7

trgovanje

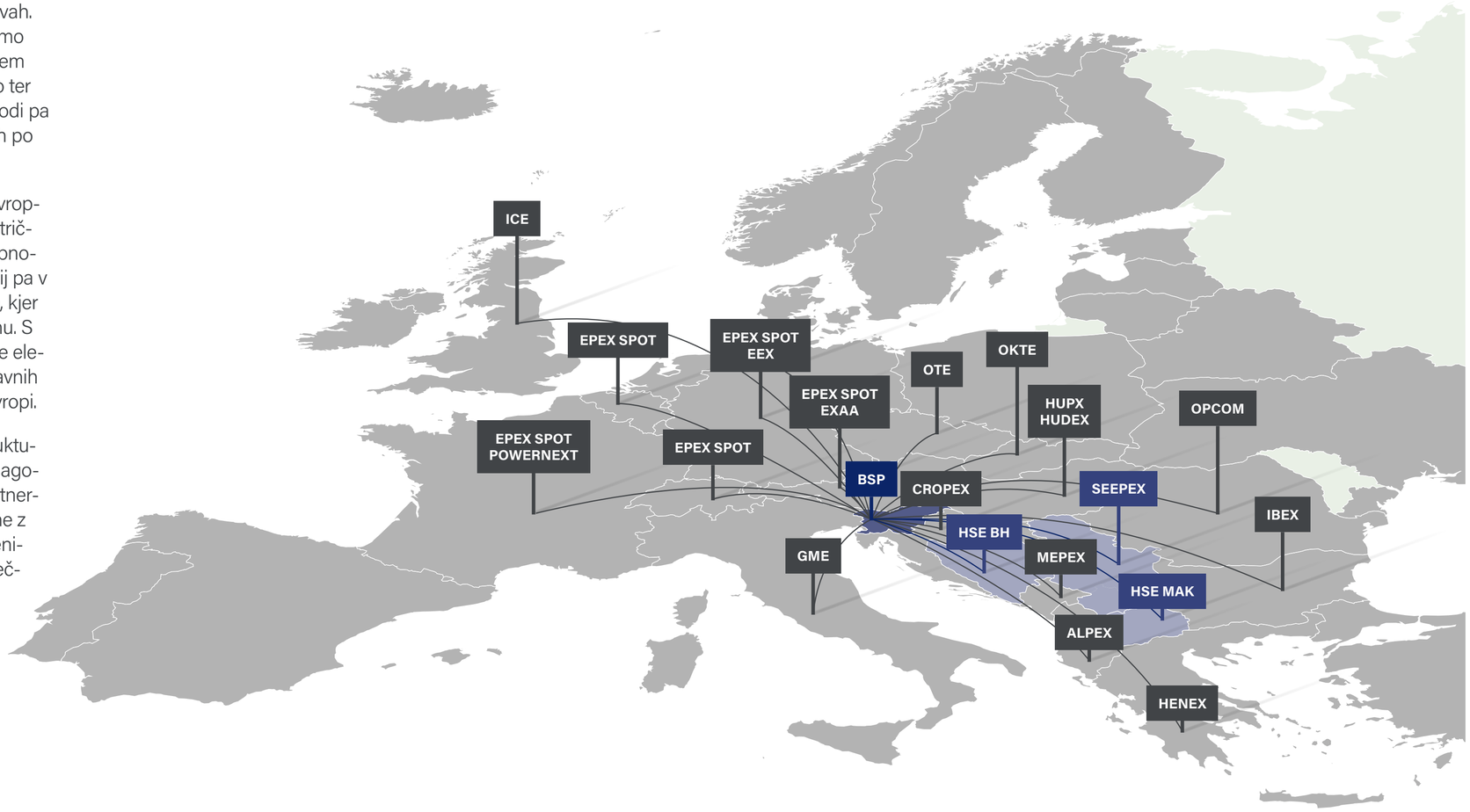
TRGOVANJE IN PRODAJA

V vlogi trgovca z električno energijo nastopamo v več kot dvajsetih evropskih državah. Proizvedeno električno energijo prodajamo svojim kupcem na domačem in evropskem veleprodajnem trgu, z električno energijo ter njenimi izvedenimi in povezanimi proizvodi pa trgujemo na različnih energetskih borzah po vsej Evropi.

Kot člani smo prisotni na vseh glavnih evropskih terminskih in dnevnih borzah z električno energijo, s porastom proizvodnje iz obnovljivih virov in razvojem pametnih omrežij pa v ospredje prihaja trgovanje znotraj dneva, kjer smo prisotni 24 ur na dan, vse dni v tednu. S portfeljem prilagodljivih virov proizvodnje električne energije predstavljamo enega glavnih trgovcev znotraj dneva v jugovzhodni Evropi.

Bilateralno ponujamo različne oblike strukturiranih produktov električne energije, prilagojenih potrebam poslovnega procesa partnerja. Poslovne odnose imamo vzpostavljene z več kot 450 evropskimi partnerji, v Sloveniji pa prodajamo električno energijo največjim dobaviteljem električne energije kot tudi velikim končnim odjemalcem, ki jim kakovostna storitev in konkurenčna cena električne energije veliko pomenita.

Skupina HSE na trgih zahodne, srednje in jugovzhodne Evrope

PROIZVODNE ZMOGLJIVOSTI SKUPINE HSE

Z uravnoteženim proizvodnim portfeljem smo ključni steber zanesljivosti oskrbe z električno energijo v Sloveniji, zagotavljamo stabilnosti delovanja elektroenergetskega sistema in smo ključna energetska skupina za dosego nacionalnih ciljev Slovenije na področju obnovljivih virov energije.

Skoraj 60 % naše proizvodnje zagotavljamo iz obnovljivih virov energije – iz sistemskih hidroelektrarn, malih hidroelektrarn in fotovoltaičnih elektrarn. S ČHE Avče pa učinkovito shranjujemo električno energijo in jo dobavljamo na trg, ko je to potrebno.

Preostali del električne energije v skupini HSE proizvedemo iz konvencionalnih virov, in sicer z dvema premogovnima blokoma v TEŠ in štirimi plinskimi turbinami v TEŠ in HSE EDT. Premogovna bloka v TEŠ uporabljata domači vir, od konca leta 2022 pa tudi tuji premog in biomaso.

Naše elektrarne upravljamo daljinsko in jih vodimo preko skupnega, zmogljivega in odlično povezanega centra vodenja, ki omogoča usklajen nastop skupine HSE na elektroenergetskem trgu, tudi v okviru koncepta virtualne elektrarne.

Razpolagamo tudi z lastnim primarnim energetskim virom – lignitom. PV je sodoben rudnik s podzemno eksploatacijo premoga. Letno odkopljemo približno 2,6 milijona ton premoga za proizvodnjo električne in toplotne energije.

Smo edini proizvajalec, ki lahko ponuja rezervo za vzdrževanje frekvence in avtomatsko rezervo za povrnitev frekvence v Sloveniji v večjem obsegu.

ŠTEVILO PROIZVODNIH ENOT IN MOČI NA PRAGU PROIZVODNIH ENOT

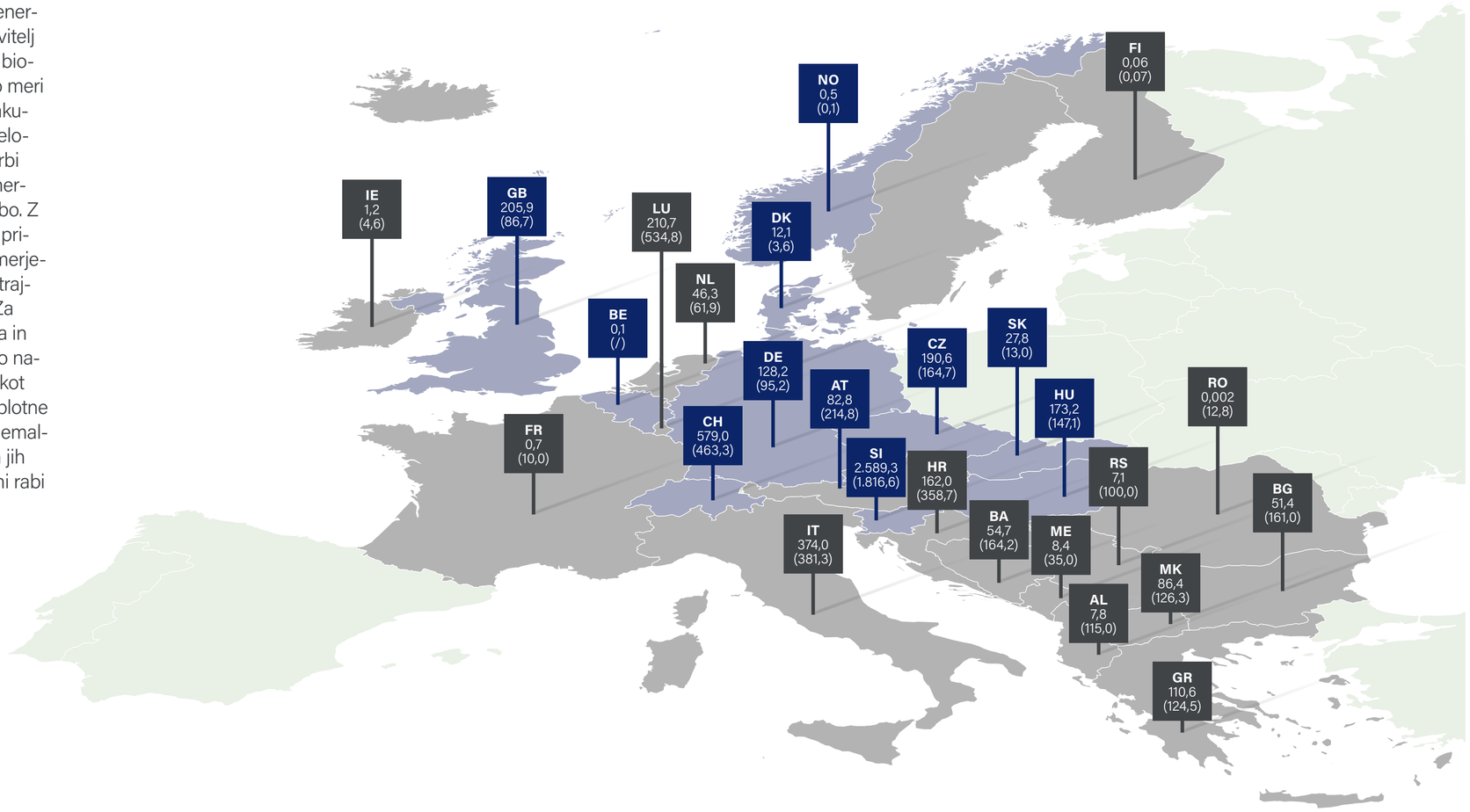
Skupina hse

13	27	2	7	2	4
HE	**mHE**	**ČHE**	**FE**	**TE**	**PT**
Moč na pragu **732 MW** (brez 49 % HESS)	Moč na pragu **24 MW**	Moč na pragu **191 MW**	Moč na pragu **5 MW**	Moč na pragu **844 MW**	Moč na pragu **142 MW**

MALOPRODAJA

V skupino HSE sta vključeni družbi ECE in Energija plus, ki se ukvarjata z maloprodajo električne energije in zemeljskega plina. Družba ECE je dobavitelj električne energije, zemeljskega plina in lesne biomase s široko ponudbo energetskih rešitev po meri kupca in lastno spletno trgovino za ugodne nakupe trgovskega blaga. Družba Energija plus s celovito ponudbo sodobnih energetskih rešitev skrbi za zanesljivo, gospodarno in okolju prijazno energetsko oskrbo ter prehod v nizkoogljično družbo. Z inovativnimi produkti in storitvami se želimo v prihodnosti še bolj osredotočiti na trajnostno usmerjeno prodajo električne energije in spodbujanje trajnostne rabe energije pri končnih odjemalcih. Za zmanjšanje odvisnosti od električnega omrežja in spodbujanje trajnostne rabe energije razvijamo nabor energetskih rešitev za končne odjemalce, kot so samooskrba, baterije za domačo rabo in toplotne črpalke. Na ta način bomo našim končnim odjemalcem omogočili bolj učinkovito rabo energije in jih spodbudili k proaktivnemu pristopu k trajnostni rabi energije.

Prihodki od prodaje obvladujoče družbe skupine HSE v milijonih EUR v letu 2023 in 2022

Padec prihodkov na trgu v letu 2023
Rast prihodkov na trgu v letu 2023

Opomba: Podatki po državah – prva številka se nanaša na leto 2023, podatek v oklepaju pa na leto 2022.

Poslovni model skupine HSE brez naložb

PRODAJA ELEKTRIČNE ENERGIJE

PRODAJA ELEKTRIČNE ENERGIJE NA DOMAČEM TRGU

	2023	2022
Prodaja električne energije - na drobno/retail v GWh	3.714	2.775
Prodaja električne energije - na debelo v GWh	9.194	9.056
Delež prodaje na domačem trgu	48 %	42 %

PRODAJA ELEKTRIČNE ENERGIJE NA TUJIH TRGIH

	2023	2022
Prodaja električne energije v GWh	14.056	16.303
Delež prodaje na tujih trgih	52 %	58 %

HSE

	2023	2022
Število zaposlenih	248	235

E+

	2023	2022
Število zaposlenih	74	74

MEDNARODNA MREŽA

	2023	2022
Število zaposlenih	2	3

ECE

	2023	2022
Število zaposlenih	73	75

Skupina hse

PROIZVODNJA IN NAKUP ELEKTRIČNE ENERGIJE

OSTALI VIRI ELEKTRIČNE ENERGIJE

	2023	2022
Ostali nakup električne energije v GWh	20.383	23.054
Delež ostalih virov	76 %	82 %

HESS

	2023	2022
Proizvodnja električne energije v GWh (49-% delež)	335	196

LASTNI PROIZVODNI VIRI

	2023	2022
Proizvodnja električne energije v GWh*	6.581	5.079
Delež lastnih virov	24 %	18 %
Število zaposlenih	1.887	1.893
Moč v MW	1.939	1.928

* Brez 49-% deleža proizvodnje HESS.

HIDRO PROIZVODNJA IN DRUGI OVE — 58 %

	2023	2022
Število zaposlenih	393	378
Proizvodnja električne energije v GWh	3.847	2.485
Moč v MW	953	942
Enote	73 turbin 7 fotovoltaičnih elektrarn	72 turbin 7 fotovoltaičnih elektrarn

DEM

	2023	2022
Število zaposlenih	262	253
Proizvodnja električne energije v GWh	3.008	1.870
Moč v MW	614	602
Enote	32 turbin 5 fotovoltaičnih elektrarn	31 turbin 5 fotovoltaičnih elektrarn

SENG

	2023	2022
Število zaposlenih	131	125
Proizvodnja električne energije v GWh	835	612
Moč v MW	336	336
Enote	39 turbin 1 fotovoltaična elektrarna	39 turbin 1 fotovoltaična elektrarna

MHE Lobnica

	2023	2022
Število zaposlenih	0	0
Proizvodnja električne energije v GWh	0,4	0,2
Moč v MW	0,1	0,1
Enote	2 turbini	2 turbini

HSE (FE Prapretno)

	2023	2022
Število zaposlenih	0	0
Proizvodnja električne energije v GWh	3	3
Moč v MW	3	3
Enote	1 fotovoltaična elektrarna	1 fotovoltaična elektrarna

TERMO PROIZVODNJA — 42 %

	2023	2022
Število zaposlenih	307	319
Proizvodnja električne energije v GWh	2.735	2.594
Moč v MW	986	986
Enote	2 bloka 4 plinske turbine	2 bloka 4 plinske turbine

HSE EDT

	2023	2022
Število zaposlenih	0	0
Proizvodnja električne energije v GWh	0	2
Moč v MW	58	58
Enote	2 plinski turbini	2 plinski turbini

TEŠ

	2023	2022
Število zaposlenih	307	319
Proizvodnja električne energije v GWh	2.735	2.592
Moč v MW	928	928
Enote	2 bloka 2 plinski turbini	2 bloka 2 plinski turbini

PV in HTZ*

	2023	2022
Število zaposlenih	1.941	1.974
Proizvodnja premoga v TJ	27.834	27.381

* Skupina PV brez PLP in Sipoteh.

2.7 Tržno okolje elektrogospodarstva[7]

Leto 2023 je bilo zaznamovano z visokimi obrestnimi merami, visokimi življenjskimi stroški in vojnami po svetu. V začetku leta so nadpovprečne temperature povzročile nizko porabo energentov, države članice EU pa so bile pozvane k znižani porabi plina in električne energije. To je v povezavi z dejansko nižjo porabo zaradi mile zime in visokih zalog skladišč (plina in premoga) povzročilo pritisk na cene energentov, ki so padale. Nemčija je s 15. aprilom 2023 zaprla vse jedrske elektrarne, medtem ko je bilo v Franciji, v nasprotju z leti prej, takšno obratovanje izredno stabilno. V drugem kvartalu leta se je začel tudi bistveno bolj kazati vpliv dobre hidrologije po celotni Evropi kljub nižjim snežnim zalogam ob koncu tople zime, vendar pa z veliko padavinami. Posledično je bilo nižje obratovanje premogovnih elektrarn, zaradi česar je med drugim Nemčija postala uvoznik električne energije. Cene plina so zaradi nižjega povpraševanja, dobre dobave in visoke založenosti skladišč padale.

V drugem kvartalu leta sta pričeli z delovanjem tudi črnogorska in makedonska borza z električno energijo, kjer so cene v povprečju podobne kot na drugih regijskih borzah, z nekaj izjemami, ko je likvidnost nizka.

2023 **0,6 %**
2022 **3,3 %**

GOSPODARSKA RAST V EVROPI

Življenjski stroški so bili višji kot pričakovano, mednarodna trgovina pa je zaradi vseh političnih in vojnih napetosti nudila le malo podpore. Trenutne napovedi kažejo, da naj bi se evropsko gospodarstvo vendar izognilo recesiji.

Vir: Spletna stran Evropske komisije

2023 **1,1056**
2022 **1,0699**

DEVIZNI TEČAJ EUR/USD

Razpon gibanja: [1,0467; 1,1244]

V letu 2023 je veliko vlogo v Evropi še vedno odigrala energetska kriza, poleg tega pa še napetosti oz. vojna v Ukrajini in izraelsko-palestinski konflikt.

Vir: Exchange-rates.org

2023 **77 $/Bbl**
2022 **86 $/Bbl**

CENA NAFTE

Razpon gibanja: [70; 96]

Na ceno nafte je vplivala znižana poraba naftnih derivatov v ZDA in nižji dvig porabe nafte na Kitajskem od pričakovanega. Dodatno je z medvedjim vplivom na ceno delovala tudi višja proizvodnja držav, ki niso v sporazumu OPEC. Vseh negativnih vplivov ni spremenila niti prostovoljno znižana proizvodnja Savdske Arabije za 1 milijon sodčkov/dan od julija 2023 dalje.

Vir: MarketWatch

2023 **3,513 %**
2022 **3,291 %**

OBRESTNA MERA EURIBOR 12 M

Razpon gibanja: [3,303; 4,228]

Zaradi velike rasti inflacije je evropska centralna banka (ECB) nadaljevala z visokimi obrestnimi merami, ki pa naj bi jih po vzoru ameriške centralne banke (FED) v letu 2024 začeli nižati.

Vir: Euribor-rates.eu

2023 **33 EUR/MWh**
2022 **81 EUR/MWh**

CENA PLINA

Razpon gibanja: [33; 78]

Skladišča plina so bila ob zaključku zime 2022/2023 in ob pričetku zime 2023/2024 na rekordnih nivojih. Zaradi ukrepov v začetku leta 2023 in cene plina v Evropi je bila poraba plina znatno nižja.

V letu 2023 so bili zagnani številni FSRU terminali.

Vir: ICE

7 GRI: 102-15; 103-1; 103-2; 103-3;201-2.

2023 **97,6 $/t**
2022 **185 $/t**

CENA PREMOGA

Razpon gibanja: [92, 178]

Cene premoga so v letu 2023 sledile padajočemu trendu zaradi nižje porabe električne energije, dobre hidrologije in visokih zalog v skladiščih. Ob nižjih cenah plina so premogovne elektrarne postale manj konkurenčne kot plinske.

Ohranil se je nižji delež uvoza premoga iz Rusije v Evropo, posledično je bil nekoliko višji uvoz premoga iz Kolumbije, Južne Afrike in Avstralije.

Vir: ICE

2023 **54,1 TWh**
2022 **39,8 TWh**

ENERGIJA IZ VODE V JV EVROPI

V JV Evropi je bila proizvodnja iz hidroelektrarn v letu 2023 kar 36 % višja kot leto prej, ko je bila zaradi suše po celotni Evropi izredno nizka. Proizvodnja v letu 2023 je bila precej podobna tisti v letu 2021.

Vir: ENTSO-E

2023 **197 TWh**
2022 **181 TWh**

OBNOVLJIVI VIRI ENERGIJE V NEMČIJI (VETER IN SONCE)

V Nemčiji so v letu 2023 dvignili inštalirano moč kopenskih vetrnih elektrarn za 3,6 GW.

Nemške fotovoltaične elektrarne so proizvedle 55,2 TWh in so na nivoju iz leta 2022.

Vetrne proizvodnje v Nemčiji je bilo v letu 2023 142 TWh, kar je 13 % več kot leto prej.

Vir: ENTSO-E

2023 **69,1 EUR/t**
2022 **84,0 EUR/t TWh**

CENE CO_2

Razpon gibanja: [66; 100]

V začetku leta so pričakovanja po znižanju ponudbe emisijskih kuponov pognala ceno navzgor, celo preko 100 EUR/t. Nato pa je veliko proizvodnje iz obnovljivih virov energije povzročilo nižjo proizvodnjo iz premogovnih elektrarn. Poleg tega se je cena plina močno znižala in povzročila t. i. »fuel switching«. Posledično so bile potrebe po emisijskih kuponih nižje in je cena sledila nižjemu povpraševanju.

Vir: EEX

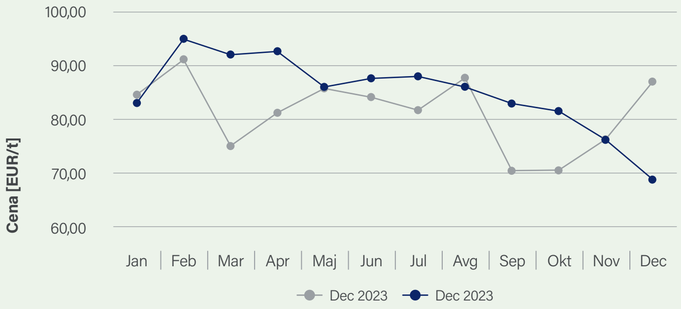
POVPREČNE CENE ELEKTRIČNE ENERGIJE

DE	2023 **95 EUR/MWh**	2022 **235 EUR/MWh**
HU	2023 **107 EUR/MWh**	2022 **272 EUR/MWh**
SI	2023 **105 EUR/MWh**	2022 **274 EUR/MWh**
IT	2023 **127 EUR/MWh**	2022 **304 EUR/MWh**
GR	2023 **119 EUR/MWh**	2022 **280 EUR/MWh**
RO	2023 **104 EUR/MWh**	2022 **265 EUR/MWh**

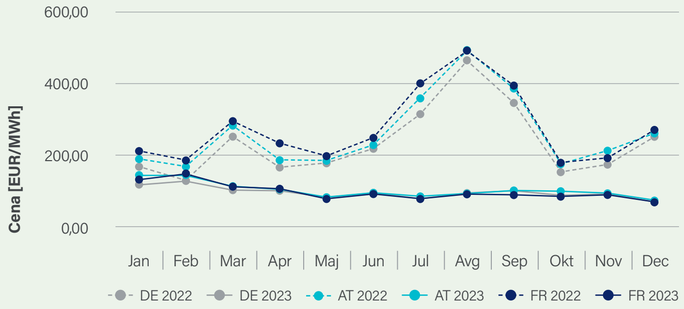
Vir: Borze

Cene na trgu električne energije z dobavo za dan vnaprej so se tekom leta 2023 nižale na vseh trgih v Evropi. Razloge gre iskati v visoki proizvodnji iz hidroelektrarn, vedno višjih instaliranih moči vetrnih in fotovoltaičnih elektrarn ter nižjih cenah drugih energentov. Poleg tega je bila tudi proizvodnja francoskih jedrskih elektrarn stabilna in visoka. Cene so se na vseh trgih znižale za več kot 50 %, kar vpliva tudi na vse produkte z dobavo v prihodnosti. To pomeni nekaj olajšanja za gospodarstvo in splošno prebivalstvo, kajti države so morale z regulacijo cen pomagati pri ohranjanju cen električne energije na sprejemljivih nivojih.

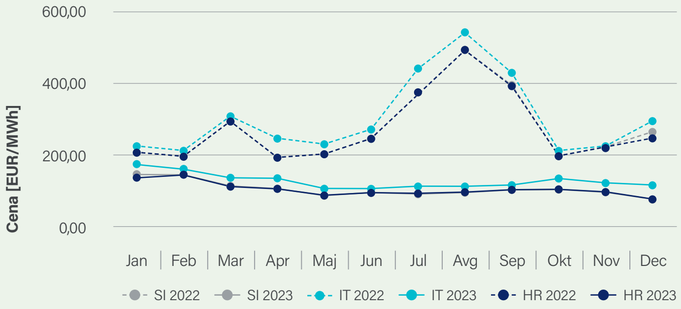
Povprečne mesečne cene CO_2 emisijskih kuponov z decembrsko dobavo znotraj leta dobave

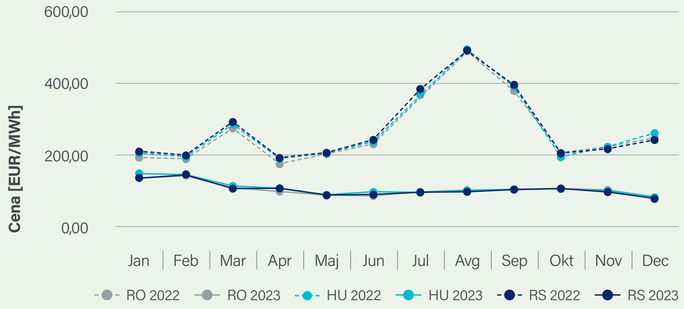
Povprečne mesečne cene električne energije v Nemčiji (DE), Avstriji (AT) in Franciji (FR)

Povprečne mesečne cene električne energije v Sloveniji (SI), Hrvaški (HR) in Italiji (IT)

Povprečne mesečne cene električne energije v Romuniji (RO), Madžarski (HU) in Republiki Srbija (RS)

Vir: Borze

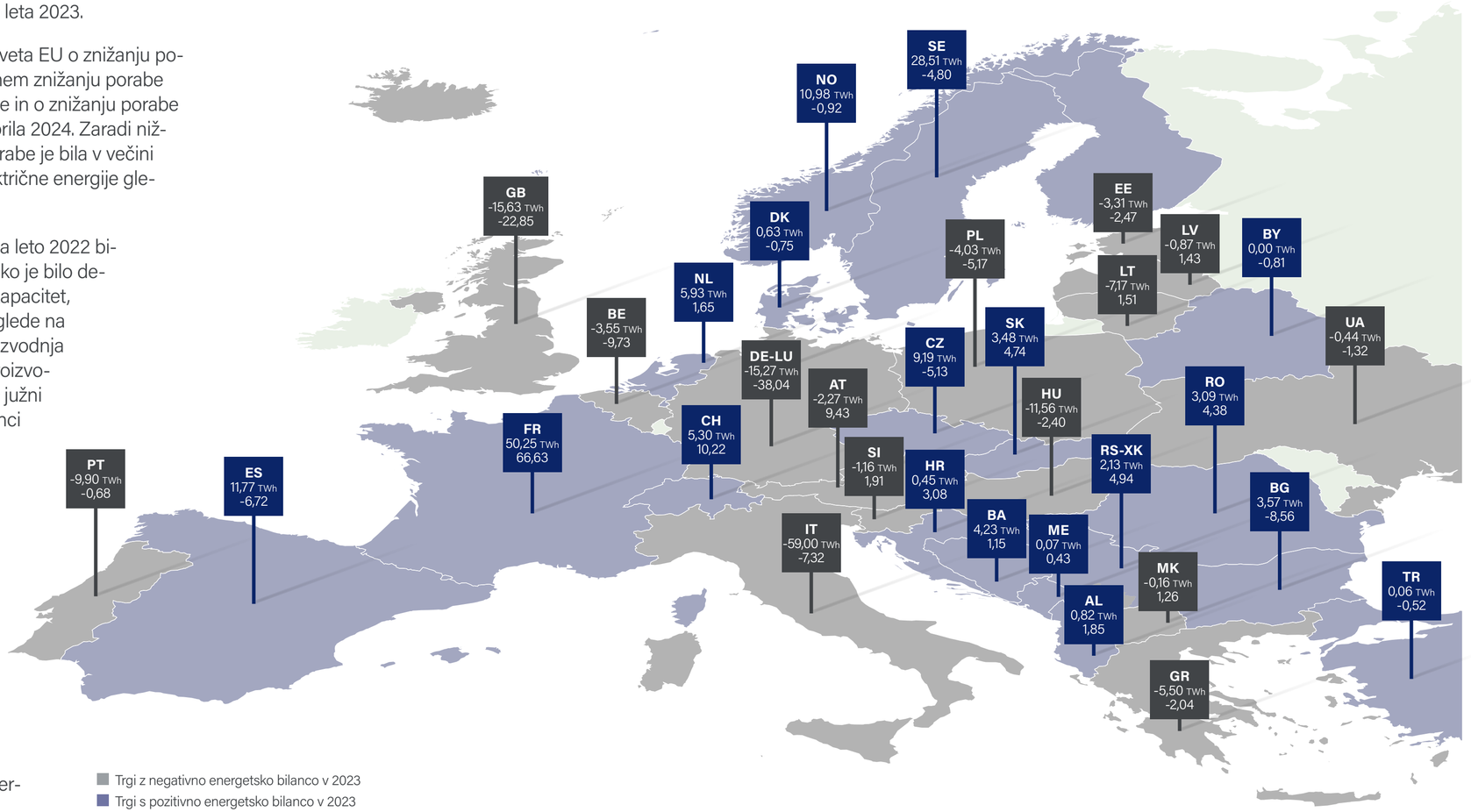
Bilanca evropskih trgov z električno energijo v letu 2023 in sprememba bilance glede na leto 2022 v TWh

Poraba energentov in električne energije, ki se je znižala že v sredini leta 2022, je ostala na znižanem nivoju tudi večino leta 2023.

V zimskem obdobju so bili v veljavi dogovori sveta EU o znižanju porabe električne energije za vsaj 10 %, o obveznem znižanju porabe električne energije za 5 % v urah visoke porabe in o znižanju porabe plina za vsaj 15 %, kar je bilo podaljšano do aprila 2024. Zaradi nižje gospodarske aktivnosti in racionalizacije porabe je bila v večini evropskih držav leta 2023 znižana poraba električne energije glede na leto 2022.

Po večini Evrope pa je bila v letu 2023 glede na leto 2022 bistveno višja proizvodnja iz obnovljivih virov. Tako je bilo deloma zaradi na novo instaliranih proizvodnih kapacitet, deloma zaradi drugačnih vremenskih razmer glede na predhodno leto. Opazno višja je bila hidro proizvodnja v Skandinaviji in jugovzhodni Evropi, vetrna proizvodnja v zahodni Evropi in solarna proizvodnja v južni Evropi. To je prispevalo k boljši energetski bilanci nekaterih držav.

Francija je imela še dodatno izboljšano bilanco zaradi višjega delovanja nuklearnih elektrarn glede na predhodno leto. Nižjo letno bilanco so beležile pretežno države, ki so v letu 2023 znižale proizvodnjo električne energije iz premogovih elektrarn (Španija, Italija, Poljska in Belgija). Nižje cene električne energije so namreč povzročile, da je bila proizvodnja premogovnih elektrarn nekonkurenčna proizvodnji iz plinskih elektrarn. Zaradi zaprtja nuklearnih elektrarn v Nemčiji pa je bila njena letna bilanca bistveno nižja, Nemčija je v letu 2023 postala celo neto uvoznica električne energije.

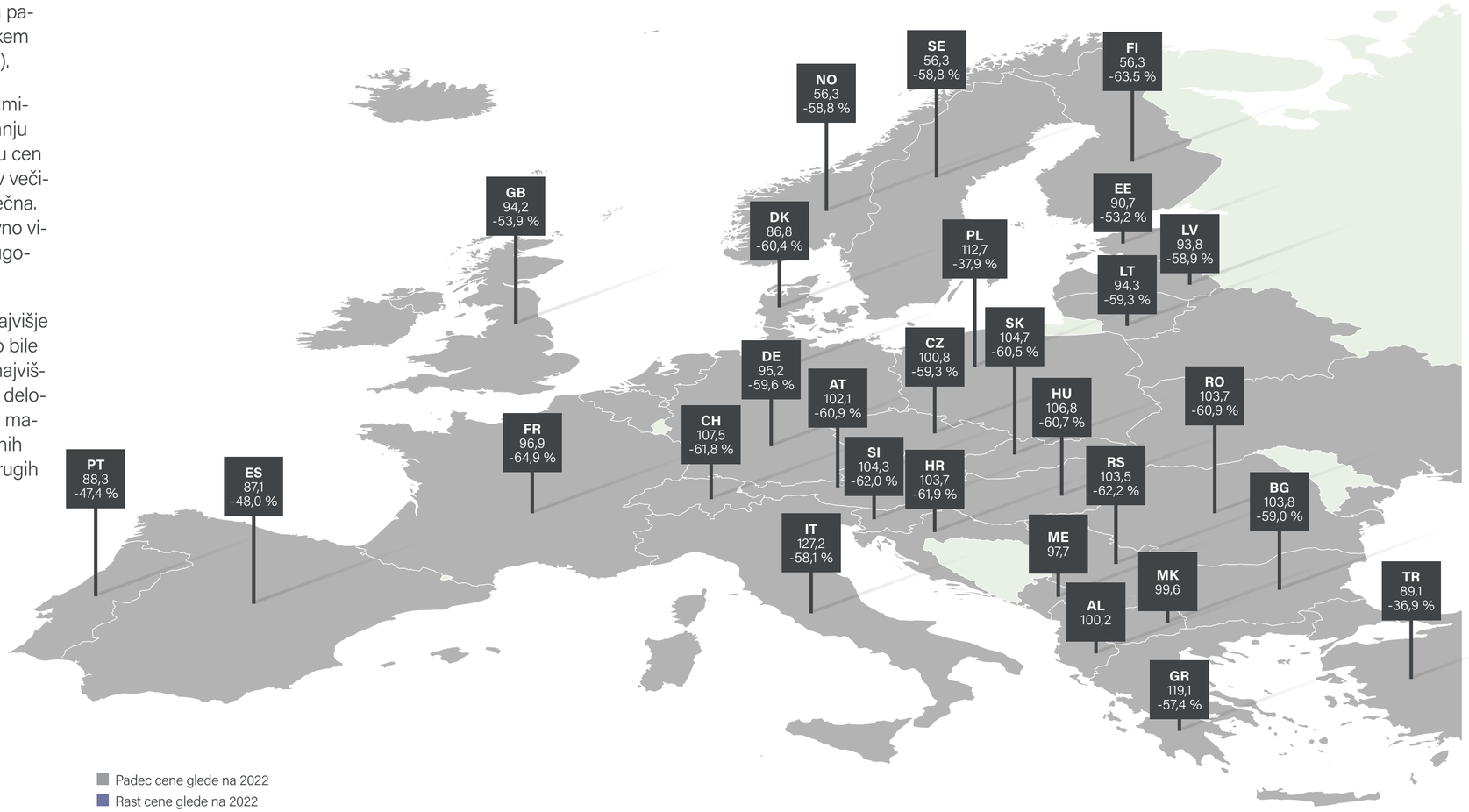
Vir: ENTSO-E

Dosežena povprečna letna dnevna cena električne energije na evropskih trgih v letu 2023 (EUR/MWh) in v odstotkih izražena sprememba glede na leto 2022

Cene električne energije so bile v letu 2023 povsod nižje kot v letu 2022. Večina trgov je zabeležila padec za približno 60 %, nekoliko manj na Iberskem polotoku (48 %), na Poljskem in v Turčiji (37 %).

Glavni razlog za padec cen prepoznavamo v umiritvi razmer na trgu plina in nižjem povpraševanju tako po električni energiji kot po plinu. K padcu cen je pripomogla tudi dobra hidrologija, ki je bila v večini držav vsaj povprečna, če ne celo nadpovprečna. Snežne zaloge so bile sicer slabe zaradi relativno visokih temperatur, a je bilo veliko dežja, kar je ugodno vplivalo na hidro proizvodnjo.

Najnižje cene so bile letos na severnih trgih, najvišje pa v Italiji in Grčiji. Cene na regijskih borzah so bile v povprečju 5-10 % nad nemškimi, in sicer je najvišje Madžarska, sledita ji Slovenija in Hrvaška. Z delovanjem so začele tudi albanska, črnogorska in makedonska borza, kjer so, ob sicer manj trgovalnih količinah, cene v povprečju podobne kot na drugih regijskih borzah.

Vir: Borze

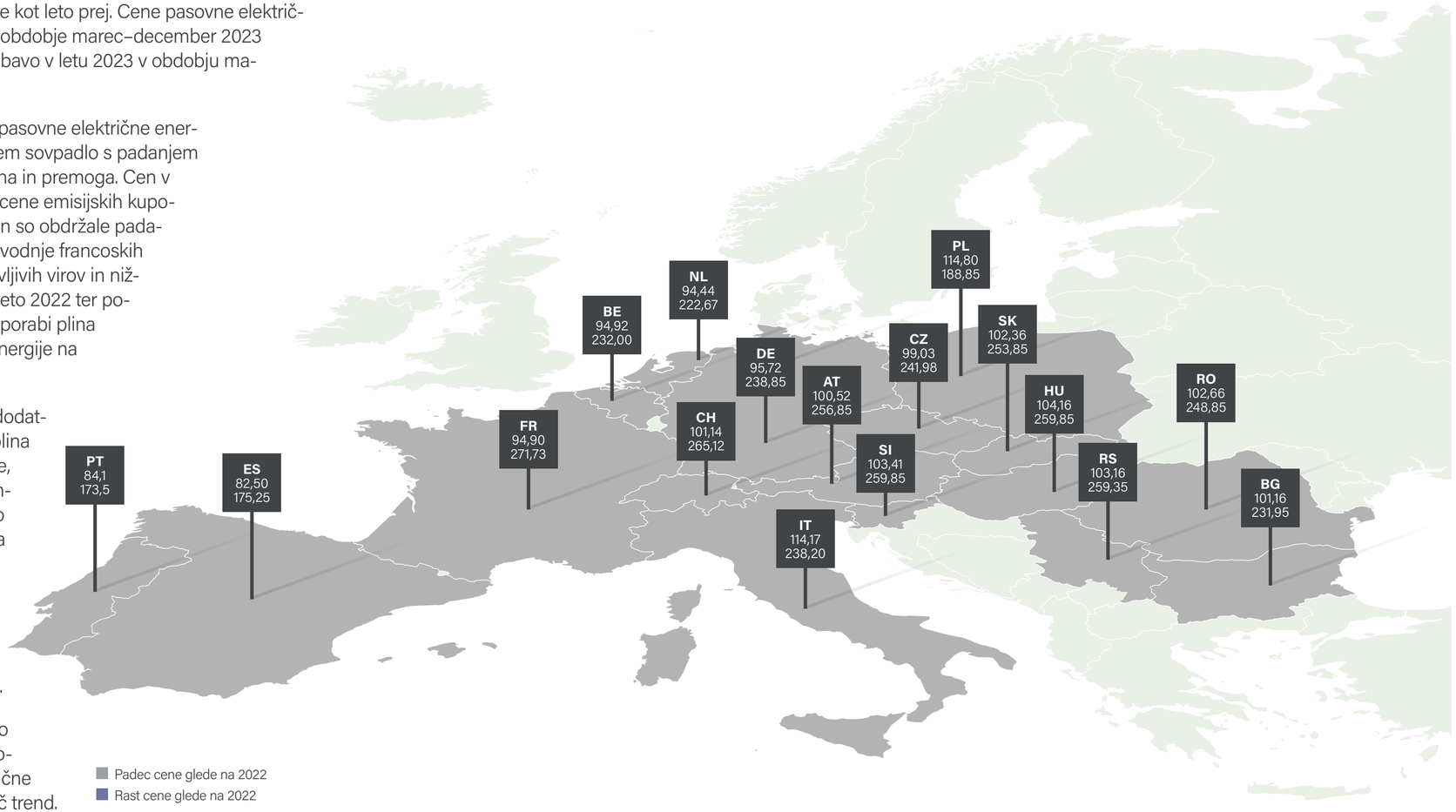
Terminske cene pasovne električne energije ključnih trgov za dobavo v letu 2024 ob koncu leta 2023 in za dobavo v letu 2023 ob koncu leta 2022 (EUR/MWh)

Terminske cene pasovne električne energije za dobavo v naslednjem letu so bile ob koncu leta 2023 v vseh evropskih državah nižje kot leto prej. Cene pasovne električne energije za dobavo v letu 2024 so bile celo obdobje marec–december 2023 pod cenami pasovne električne energije za dobavo v letu 2023 v obdobju marec–december 2022.

Od začetka leta 2023 do konca maja so cene pasovne električne energije za dobavo v letu 2024 padale, kar je povsem sovpadlo s padanjem cen ustreznih letnih produktov energentov, plina in premoga. Cen v prvih dveh mesecih niso uravnale niti rastoče cene emisijskih kuponov EUA, ki so konec februarja pričele padati in so obdržale padajoč trend vse do konca leta. Zaradi dviga proizvodnje francoskih nuklearnih elektrarn, višje proizvodnje iz obnovljivih virov in nižje gospodarske aktivnosti po Evropi glede na leto 2022 ter podaljšanja zahtev Evropske komisije po znižani porabi plina pa je ostala poraba energentov in električne energije na znižanem nivoju še celo leto 2023.

Cene energentov so v prvi polovici leta 2023 dodatno padale zaradi visoko zapolnjenih skladišč plina in premoga po Evropi ob koncu zimske sezone, kar je bila posledica izjemno mile zime in intenzivnega polnjenja jeseni 2022. V sredini leta so se cene energentov umirile. Nižja dobava plina iz Norveške se je zaradi izjemno obsežnih remontov na plinskih proizvodnih enotah uravnala s skromnim povpraševanjem po utekočinjenemu naravnemu plinu v Aziji. Cene plina so zato ostale relativno stabilne od maja do septembra, nato pa so pričele ponovno padati.

Napovedi relativno tople zime skupaj z izjemno visokimi zalogami plina in padajoče cene kuponov so ponovno pognale cene pasovne električne energije v zadnjih mesecih leta 2023 v padajoč trend.

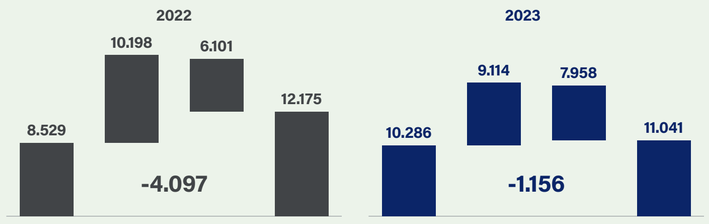

Vir: Borze

SLOVENSKI TRG Z ELEKTRIČNO ENERGIJO

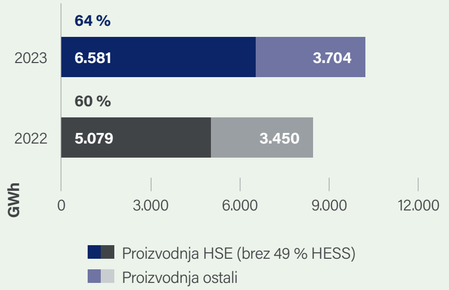
Proizvodnja električne energije na slovenskem trgu je bila v letu 2023 za 21 % višja kot leto prej. Največ k temu prispeva izdatno zvišanje proizvodnje iz hidroelektrarn, ki je bilo kar 57 % nad proizvodnjo v letu 2022. Proizvodnja iz termoelektrarn je bila približno 6 % nad tisto iz leta 2022. Delež HE proizvodnje v skupni proizvodnji v Sloveniji je dosegel 37 %, medtem ko je bil leto poprej le 27 %, na račun povečanja HE proizvodnje pa je delež TE proizvodnje malce padel – iz 25 % na 22 %. Na izboljšanje bilance vpliva tudi 9 % nižja poraba na račun nižjega odjema, pa tudi povečane proizvodnje zaradi več instaliranih moči proizvodnje iz obnovljivih virov na strani distribucijskega omrežja.

Slovenski trg z električno energijo v GWh

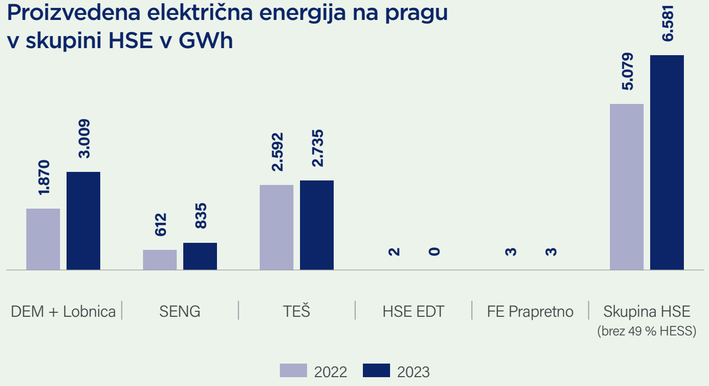

Opomba: Graf ne vključuje izgube prenosa v omrežju.
Vir: Mesečno poročilo ELES.

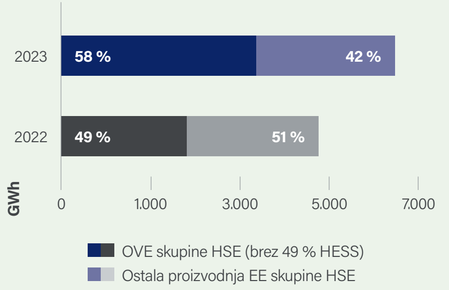
Delež proizvodnje skupine HSE v celotni proizvodnji električne energije v Sloveniji

Proizvedena električna energija na pragu v skupini HSE v GWh

Delež obnovljivih virov energije v proizvodnji skupine HSE

PRILAGAJANJE SKUPINE HSE RAZMERAM NA TRGIH

Skupina HSE je v preteklem letu in pol, od začetka rasti cen, veliko pozornost namenila obvladovanju izpostavljenosti pri trgovanju s finančnimi produkti. Zahteve klirinške banke po denarnih sredstvih na računu so se sicer s padcem cen znižale, zato se je sprostilo tudi trgovanje s finančnimi produkti. Tako je skupina HSE dosegla planirane količine trgovanja s finančnimi produkti za leto 2023. Na drugi strani je bilo trgovanje s fizično dobavo v letu 2023 nižje, kot je bilo ocenjeno s poslovnim načrtom, predvsem trgovanje v tujini. Cene so konec leta 2022 in tekom leta 2023 padale, zato je, v kombinaciji z nižjimi količinami, bistveno nižji tudi promet skupine z električno energijo. Skupina je prav tako spremljala izredno dobro hidrologijo in visoke nivoje premoga na deponiji. V avgustu 2023 so Slovenijo prizadele poplave, navkljub katerim pa je proizvodnja električne energije potekala varno in zanesljivo.

NAČRTI ZA PRIHODNOST

Vizija skupine HSE je, da ostane vodilni slovenski proizvajalec in prodajalec električne energije ter steber trajnostnega energetskega prehoda v Sloveniji. Prizadevanja, usmerjena v rast proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov, pomenijo tudi za področje prodaje in trgovanja iskanje novih poslovnih priložnosti, kot sta oblikovanje novih produktov, tudi s povečanimi aktivnostmi na analitskem področju, in nadgradnja kratkoročnega upravljanja proizvodnje z dokončanjem projekta JROS. Skupina HSE že sodeluje na vseh regijskih borzah z električno energijo, prav tako je aktivna na vseh trgih osrednje in jugovzhodne Evrope. Skupina HSE še naprej načrtuje sodelovanje pri razpisih za nakup/prodajo električne energije v regiji in daje velik poudarek dobrim odnosom ter zglednemu sodelovanju s partnerji v Sloveniji in tujini. Poleg navedenega je, prav zaradi vedno večjih instaliranih moči obnovljivih virov, pomembna tudi fleksibilnost že obstoječih elektrarn, tako zaradi zagotavljanja stabilnosti in sigurnosti obratovanja celotnega sistema kot tudi zaradi izkoriščanja tržnih priložnosti pri trgovanju znotraj dneva, ki predstavlja vse pomembnejši segment trgovalnih aktivnosti skupine HSE. Aktivnosti skupine HSE so usmerjene tudi v okrepitev in razširitev trgovanja na segmentu zemeljskega plina.

2.8 Analiza uspešnosti poslovanja skupine HSE[8]

KLJUČNI PODATKI	SKUPINA HSE			DRUŽBA HSE		
	2022	2023	PN 2023	2022	2023	PN 2023
Čisti prihodki od prodaje v EUR	5.330.676.424	4.947.692.605	9.206.063.481	5.545.248.921	5.116.070.394	9.091.483.828
Čisti poslovni izid v EUR	-271.950.087	390.831.261	267.986.260	-319.683.020	366.447.674	271.075.471
Prihodki v EUR	5.398.292.386	5.135.886.715	9.221.568.621	5.591.474.945	5.172.712.244	9.105.977.623
EBIT = poslovni izid iz poslovanja v EUR	-238.320.752	467.642.705	373.696.157	-271.919.845	452.763.593	342.034.904
EBITDA v EUR	-124.255.057	642.917.063	499.846.056	-270.310.148	455.158.339	361.346.228
Sredstva v EUR	2.455.370.282	2.393.294.417	2.652.610.002	1.874.413.184	1.964.160.650	2.264.765.046
Kapital v EUR	1.024.739.730	1.173.324.581	1.176.748.550	821.366.920	946.724.777	1.006.819.897
Zadolženost do bank v EUR	812.090.460	591.057.519	650.142.511	470.497.515	277.906.767	337.780.887
Celotna zadolženost v EUR	818.803.158	597.359.396	656.450.015	508.544.551	328.999.765	341.778.271
Investicije v EUR	65.386.265	74.835.611	124.002.552	5.104.859	2.754.361	29.491.215
Proizvedena električna energija v GWh	5.079	6.581	5.998	5.079	6.581	5.998
Prodana električna energija (fizični posli) v GWh	28.133	26.964	34.766	28.944	27.853	34.964
Prodana električna energija (fizični in finančni posli) v GWh	85.574	80.441	55.607	86.384	81.330	55.805
Zaposleni konec leta	3.349	3.330	3.510	235	248	262
Povprečno število zaposlenih*	3.276	3.340	3.445	225	241	253
Stopnja lastniškosti financiranja	41,73	49,03	44,36	43,82	48,20	44,46
Stopnja dolgoročnosti financiranja	67,99	74,92	69,94	56,65	60,30	57,45
Stopnja osnovnosti investiranja	47,42	51,64	45,52	7,48	19,13	10,95
Stopnja dolgoročnosti investiranja	56,48	59,89	52,73	54,33	62,13	53,70
Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev	0,88	0,95	0,97	5,86	2,52	4,06

* Povprečno število zaposlenih, izračunano iz začetnega in končnega stanja

8 GRI: 103-1, 103-2; 103-3; 201-1.

se nadaljuje

KLJUČNI PODATKI	SKUPINA HSE			DRUŽBA HSE		
	2022	2023	PN 2023	2022	2023	PN 2023
Koeficient neposredne pokritosti kratk. obv. (hitri koeficient)	0,46	0,19	0,14	0,36	0,04	0,01
Koeficient pospešene pokritosti kratk. obv. (pospešeni koeficient)	1,19	1,32	1,46	0,99	0,89	1,07
Koeficient kratkoročne pokritosti kratk. obv. (kratkoročni koeficient)	1,36	1,60	1,57	1,05	0,95	1,09
Koeficient gospodarnosti poslovanja	0,96	1,10	1,04	0,95	1,10	1,04
Koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala ROE v %	-29,5	35,6	24,1	-43,0	41,5	28,8
Koeficient čiste dobičkonosnosti sredstev ROA v %	-12,1	16,1	10,2	-19,3	19,1	12,5
Dodana vrednost v EUR	18.219.821	812.981.008	668.772.146	-255.494.843	473.958.421	379.260.230
Dodana vrednost na zaposlenega v EUR	5.562	243.444	194.157	-1.138.062	1.964.594	1.502.021
Koeficient dolgovno-kapitalskega razmerja	0,80	0,51	0,56	0,62	0,35	0,34
Celotne finančne obveznosti/EBITDA	-6,59	0,93	1,31	-1,88	0,72	0,95
EBITDA/Finančni odhodki iz prejetih posojil	-7,49	26,14	16,18	-45,45	31,49	17,19
Celotne finančne obveznosti/Sredstva	0,33	0,25	0,25	0,27	0,17	0,15
Neto finančne obveznosti v EUR	462.095.895	486.075.138	546.450.015	215.492.831	297.315.667	329.886.713
Neto finančne obveznosti/EBITDA	-3,72	0,76	1,09	-0,80	0,65	0,91
Neto finančne obveznosti/Kapital	0,45	0,41	0,46	0,26	0,31	0,33

2.8.1 ANALIZA IZKAZA POSLOVNEGA IZIDA SKUPINE IN DRUŽBE HSE

Skupina HSE je v celem letu 2023 zagotavljala zanesljivo dobavo električne energije svojim odjemalcem. Poleti smo bili priča poplavam in nevsakdanjim, izrednim vremenskim dogodkom, ki so bili dober preizkus obratovanja in upravljanja elektrarn in postrojev v izrednih razmerah, kar smo uspešno prestali brez večjih vplivov oz. škode. Skupaj z dobro razpoložljivostjo proizvodnih enot in učinkovitim izvajanjem prodajnih aktivnosti smo dosegli izjemne rezultate. Dosežena EBITDA skupine HSE leta 2023 je bila v višini 642,9 milijona EUR, EBITDA družbe HSE pa v višini 455,2 milijona EUR, kar je najboljši rezultat odkar skupina in družba HSE obstajata. Poslovanje skupine in družbe HSE je bilo nad načrtovanim.

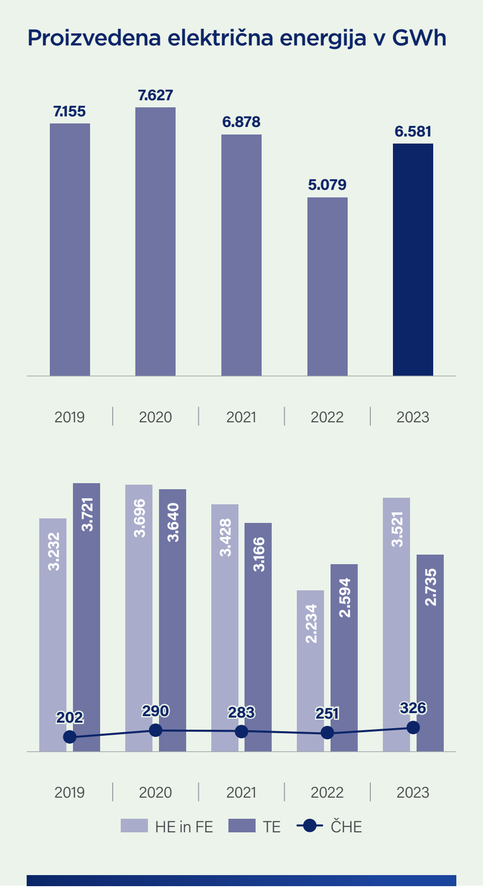
Zaradi ugodnih hidroloških razmer in visoke razpoložljivosti proizvodnih enot je bila **proizvodnja skupine HSE** v primerjavi z načrtovano višja za 10 %, v primerjavi z letom 2022 pa višja za 30 %.

Višjo proizvodnjo glede na preteklo leto so dosegle vse proizvodne enote skupine HSE, glede na plan pa je bila višja proizvodnja v hidroelektrarnah.

Hidroelektrarne so proizvedle 3.513 GWh električne energije, kar je 58 % več glede na preteklo leto. Fotovoltaična proizvodnja, v višini 8 GWh, je bila višja za 34 %. ČHE sta proizvedli 326 GWh, kar je 30 % več glede na leto 2022. Dravske elektrarne so konec januarja 2023 odplačno pridobile pravico do uporabe 20-% deleža do proizvedene električne energije v ČHE Golica, ki za leto 2023 znašala 25 GWh. Tudi ČHE Avče so dosegle višjo proizvodnjo glede na leto 2022.

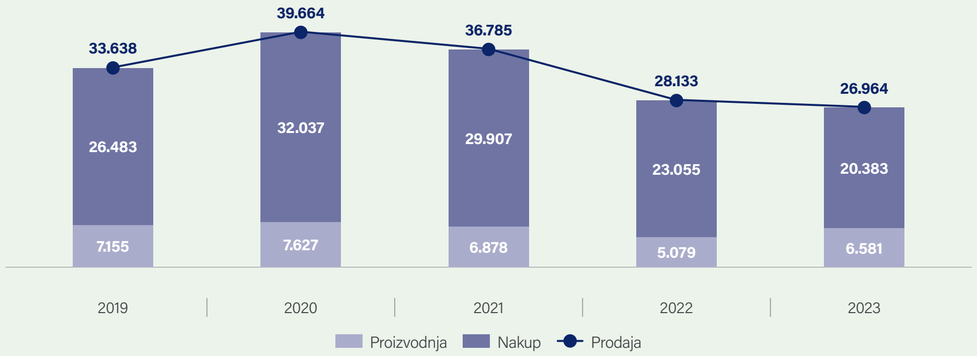
Premogovnik Velenje je v letu 2023 dosegel proizvodnjo v višini 2.439.539 ton premoga, kar je 3 % več v primerjavi z letom 2022. V letu 2023 so obratovali štirje odkopi, medtem ko so v letu 2022 obratovali le trije. Proizvodnja električne energije v v termoelektrarni Šoštanj se prilagaja proizvodnji oz. dobavam premoga in razmeram na trgu. Tako je termoelektrarna Šoštanj dosegla proizvodnjo v višini 2.735 GWh, kar je 5 % več glede na leto 2022. Iz premoga je bilo proizvedenih 2.679 GWh, iz plina pa 56 GWh električne energije.

Proizvedene količine električne energije skupine HSE so v letu 2023 predstavljale 24-% delež prodajnih količin skupine HSE. To je 6 odstotnih točk več kot v letu 2022.

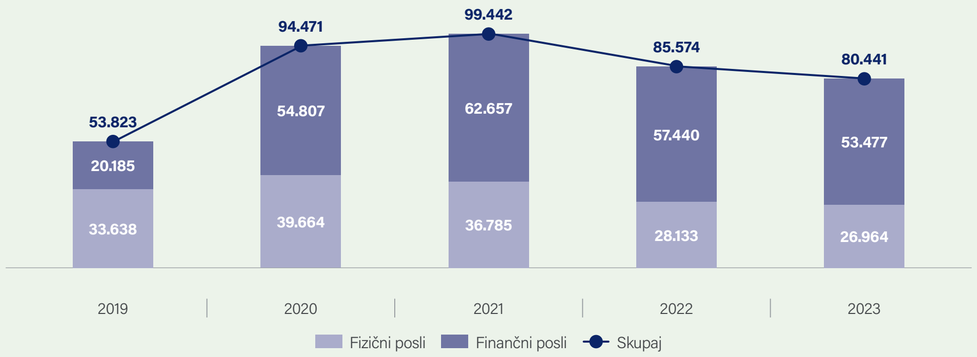

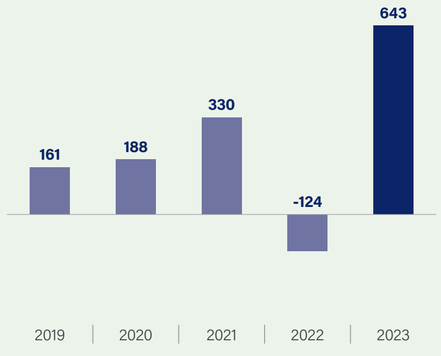
Proizvedena in prodana električna energija skupine HSE v GWh

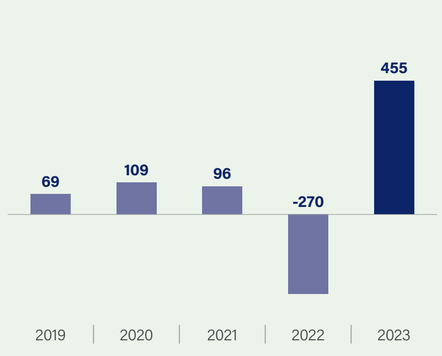
Prodana električna energija skupine HSE v GWh

EBITDA skupine HSE v milijonih EUR

EBITDA družbe HSE v milijonih EUR

Glavnino proizvedene električne energije skupine HSE, skladno s strategijo prodaje proizvodnje skupine HSE, prodaja **družba HSE**, ki ob tem prevzema vsa tržna in količinska tveganja skupine HSE. Zaradi navedenega EBITDA družbe HSE sovpada z EBITDA skupine HSE (če ima družba visok EBITDA, se to odraža tudi v skupini HSE in obratno).

Družba HSE je več kot 99 % čistih prihodkov od prodaje dosegla s prodajo električne energije in z nudenjem storitev, ki so povezane z električno energijo. Ostale prihodke je dosegla z nudenjem storitev odvisnim družbam in s prodajo plina. Čisti prihodki od prodaje so bili glede na leto 2022 nižji za 8 %. Po izrednih razmerah na trgu energentov, ki so vladale v letu 2022, so se razmere v letu 2023 pričele umirjati, kar se odraža v bistveno nižjih povprečnih prodajnih cenah električne energije in ostalih energentov. Družba je dosegla za 4 % nižjo količinsko prodajo glede na leto 2022. Vendar je kljub temu z uspešno prodajo načrtovane hidro proizvodnje za leto 2023 že v preteklih letih, ko so bile prodajne cene električne energije na visokih nivojih, in z učinkovitim izvajanjem prodajnih aktivnosti dosegla izjemno visoko **bruto maržo pri prodaji električne energije** ter posledično odlično EBITDA v višini 455,2 milijona EUR. Vpliv regulacije cen na poslovanje HSE, ob upoštevanju tržnih cen na dan rezervacije količin za namen dobave električne energije reguliranemu segmentu odjemalcev, je bil negativen v višini 93,5 milijona EUR. EBITDA družbe HSE je bil v primerjavi z načrtovanim višji kar za 26 % zaradi višje bruto marže pri prodaji električne energije ter z doseženimi pod planskimi stroški materiala in storitev. Družba HSE je bila tudi stroškovno učinkovita. **Stroški materiala**, ki so v strukturi stro-

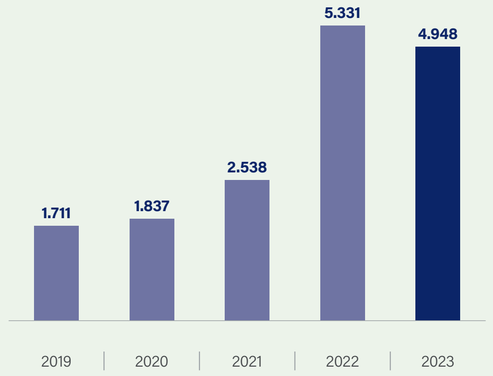
škov predstavljali le 2 %, so bili glede na leto 2022 nižji za 34 %. **Stroški storitev** pa so bili nižji za 7 % (28-% delež). Razlogi so nižje potrebe po odvetniških storitvah in svetovanju ter nižji stroški nadomestil bančnih storitev in študij. **Stroški dela** so bili glede na leto 2022 višji za 27 %. Rast stroškov dela je bila posledica višjega povprečnega števila zaposlenih, vkalkulirane poslovne uspešnosti zaradi nadplanskega poslovanja ter uskladitev plač s kolektivno in podjetniško pogodbo. Stroški dela so v strukturi stroškov družbe HSE predstavljali 62-% delež. **Amortizacija** je bila višja za 20 % na račun povečanja sredstev zaradi investicijskih vlaganj in dodatnih sredstev v najemu (6 % delež). **Drugi stroški**, ki so v strukturi stroškov predstavljali 1-% delež, pa so bili višji za 24 % (višje kvote za invalide).

58 % električne energije je bilo proizvedene iz obnovljivih virov. Struktura proizvedene električne energije je imela ugoden vpliv na maržo. Delež proizvedene električne energije iz obnovljivih virov se je glede na leto poprej povečal za 19 odstotnih točk. Hidroelektrarne imajo nizko stroškovno ceno, medtem ko ima termo proizvodnja izredno visoko. 42 % proizvedene električne energije je v letu 2023 predstavljala termo proizvodnja, kar je 19 odstotnih točk manj glede na preteklo leto.

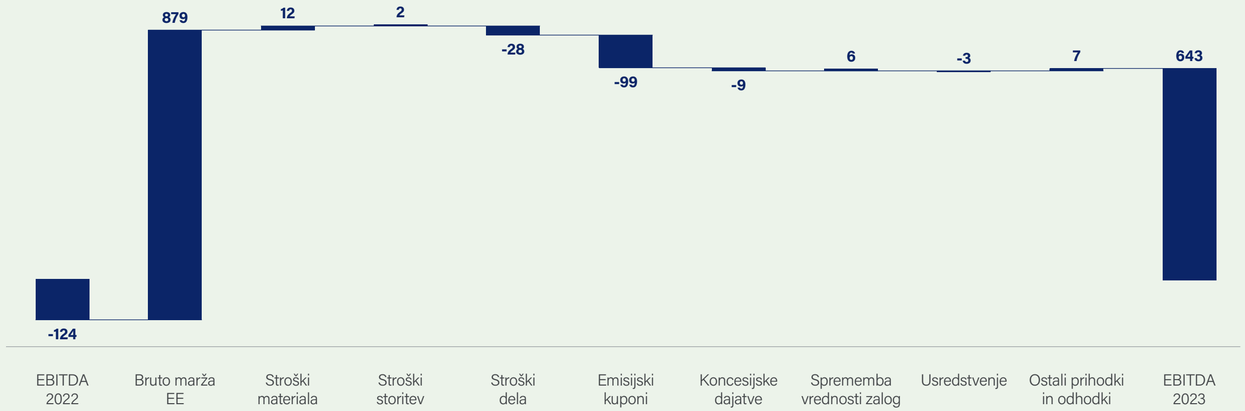
Prihodki od prodaje električne energije so tudi v strukturi čistih prihodkov od prodaje skupine HSE predstavljali več kot 98 %. Skupina HSE je s priključitvijo družb ECE in Energija plus v preteklih letih vstopila tudi na maloprodajni trg. Čisti prihodki od prodaje skupine HSE so bili glede na leto 2022 nižji za 7 %. Glavni razlog je bistveno nižji nivo doseženih povprečnih prodajnih cen električne energije. Količinska prodaja je bila nižja za 4 % predvsem zaradi manj prodanih količin na tujih borzah. V primerjavi s preteklimi leti so bili doseženi čisti prihodki od prodaje še vedno na visokem nivoju.

Termoelektrarna Šoštanj je v letu 2023 proizvedla 305 GWh toplotne energije za ogrevanje, kar je 4 % manj kot v letu 2022, in sicer zaradi nižjih potreb po odjemu toplotne energije. S prodajo toplotne energije pa je dosegla 49 % več prihodkov od doseženih v letu 2022 zaradi višje prodajne cene toplotne energije. Družbi Energija plus in ECE sta s prodajo zemeljskega plina dosegli za 87 % višje prihodke od prodaje. **Ostale prihodke** od prodaje je skupina HSE dosegala še z nudenjem inženiring storitev ter prodajo trgovskega blaga in proizvodov.

Čisti prihodki od prodaje skupine HSE v milijonih EUR

Sprememba EBITDA skupine HSE leta 2023 glede na leto 2022 v milijonih EUR

V primerjavi z letom 2022 so bili doseženi nižji **stroški materiala in storitev** skupine HSE. Stroški materiala so bili nižji predvsem zaradi nižjih stroškov plina za 18,4 milijona EUR (nižja poraba in nižja povprečna nakupna cena). Stroški porabljenega lesa in jeklenega ločnega podporja v premogovniku pa so bili višji (za 3,2 milijona EUR), saj je bilo izdelanih za 900 m več jamskih prog. Skupina HSE je dosegla predvsem nižje stroške storitev pri ustvarjanju proizvodov, saj se je manj projektov izvajalo s podizvajalci.

Vse družbe v skupini HSE, z izjemo družb v tujini, so glede na leto 2022 dosegle višje **stroške dela**. V stroških dela leta 2023 je vkalkulirana tudi variabilna poslovna uspešnost na račun bistveno višje EBITDA glede na načrtovano. Zaradi slabega poslovanja v letu 2022 ni bilo variabilne poslovne uspešnosti. Stroški dela so se povečali tudi zaradi uskladitve plač s podjetniško in kolektivno pogodbo. V skupini HSE je bilo v letu 2023 povprečno število zaposlenih višje glede na leto 2022, in sicer predvsem zaradi višjega povprečnega števila zaposlenih družbe Energija plus, ki se je skupini HSE priključila sredi leta 2022.

Na podlagi izvedenih cenitev so bila oslabljena sredstva skupine HSE v višini 78,2 milijona EUR (56 milijona EUR oslabitev nepremičnin, naprav in opreme ter 22,2 milijona EUR oslabitev zalog in terjatev).

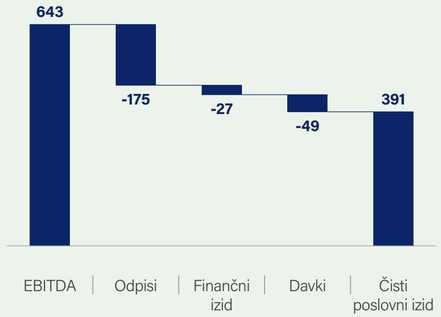
Vedno večji pritisk na stroškovno ceno termo proizvodnje predstavljajo **stroški emisijskih kuponov**, ki še vedno naraščajo (za 99,3 milijonov EUR več glede na leto 2022). Cena je ostala na visokih nivojih, višja pa je bila tudi poraba. **Koncesijske dajatve** so glede na leto 2022 višje za 9,5 milijona EUR. Razlog je višja količinska proizvodnja v hidroelektrarnah. Cena je bila zakonsko regulirana že z letom 2022.

Skupina HSE je po izvedenih odpisih dosegla EBIT – poslovni izid iz poslovanja v višini 467,6 milijona EUR. Finančni izid skupine HSE je bil negativen v višini 28,8 milijona EUR (brez deleža v dobičku pridružene družbe). V primerjavi z letom 2022 so bili finančni odhodki za obresti višji zaradi višje povprečne zadolženosti. Po odbitju davkov je skupina HSE v letu 2023 poslovala s čistim dobičkom v višini 390,8 milijona EUR.

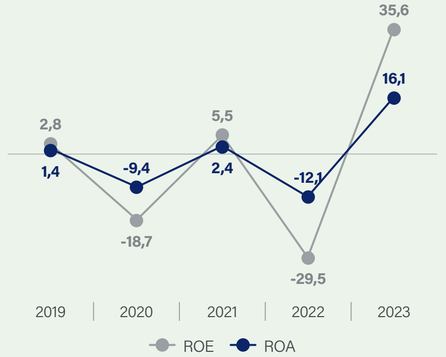
V letu 2023 sta bila zaradi visokega čistega poslovnega izida dosežena visoka koeficienta čiste dobičkonosnosti sredstev in kapitala, ROA v višini 16,1 % in ROE v višini 35,6 %. Oba koeficienta sta bila v letu 2022 negativna zaradi poslovanja z izgubo.

Družba HSE je v letu 2023 dosegla dobiček iz poslovanja v višini 452,8 milijona EUR. V računovodskih izkazih družbe HSE je bila na podlagi cenitev pripoznana oslabitev nekratkoročnih finančnih naložb v višini 33,9 milijona EUR. Finančni izid družbe HSE je bil zaradi oslabitve nekratkoročnih finančnih naložb negativen, v višini 44,9 milijona EUR. Družba HSE je v letu 2023, po upoštevanju davkov v višini 41,4 milijona EUR, dosegla čisti dobiček v višini 366,4 milijona EUR.

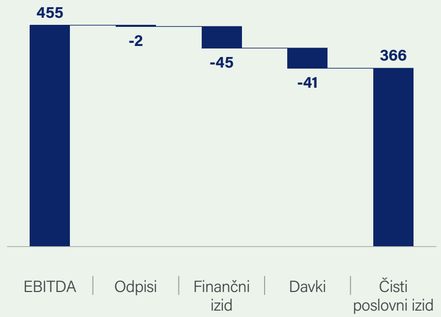
Čisti poslovni izid skupine HSE leta 2023 v milijonih EUR

ROE in ROA skupine HSE v %

Čisti poslovni izid družbe HSE leta 2023 v milijonih EUR

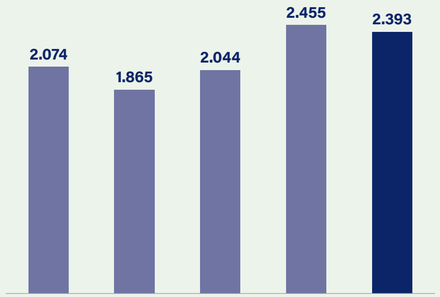
2.8.2 ANALIZA IZKAZA FINANČNEGA POLOŽAJA SKUPINE IN DRUŽBE HSE

Sestava skupine HSE se glede na stanje konec leta 2022 ni spremenila. Sredstva skupine HSE so bila na dan 31. 12. 2023 glede na stanje konec leta 2022 za 3 % nižja. Za 3 odstotne točke se je povečal delež nekratkoročnih sredstev v sredstvih.

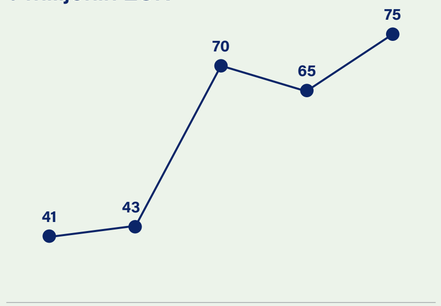
Sredstva **družbe HSE** so bila po stanju na dan 31. december 2023 višja glede na stanje konec leta 2022 za 5 %. Tudi pri družbi HSE se je delež nekratkoročnih sredstev v sredstvih povečal za 8 odstotnih točk.

Družba HSE izkazuje konec leta 2023 **neopredmetena sredstva** v višini 352,3 milijona EUR, kar je 195 % več v primerjavi s stanjem na dan 31. december 2022. Družba med neopredmetenimi sredstvi v glavnini izkazuje emisijske kupone za namene pokrivanja potreb lastne proizvodnje električne energije v odvisnih družbah na podlagi Sporazuma o upravljanju portfelja z emisijskimi kuponi, iz katerega izhaja, da družba upravlja z emisijskimi kuponi odvisnih družb. Potrebne količine kuponov tako družba kupuje za več let vnaprej (odvisno od prodane količine električne energije za ta obdobja). Količina kuponov, ki jih družbe potrebujejo za tekoče leto, se ugotovi v začetku naslednjega leta, zato se tudi sama prodaja in prenos kuponov na družbah izvršita v naslednjem letu. Vsi učinki iz prodaje pa se vključijo v poslovni izid družbe tekočega leta. Nakup emisijskih kuponov se odraža tudi v povečanju neopredmetenih sredstev skupine HSE. Zaloga emisijskih kuponov skupine HSE je bila konec leta 2023 v višini 157,2 milijona EUR, kar je 585 % več glede na 31. december 2022.

Sredstva skupine HSE v milijonih EUR

Investicije skupine HSE v milijonih EUR

Investicijska vlaganja skupine HSE se povečujejo, vendar še vedno ne sledijo amortizaciji. Na nižje stanje **nepremičnin, naprav in opreme** skupine HSE za 6 % je vplivala tudi oslabitev sredstev v višini 56 milijona EUR. Investicije družbe HSE so v letu 2023 presegle amortizacijo, kar se odraža v višjem stanju nepremičnin, naprav in opreme za 7 %.

Na podlagi izvedenih cenitev smo v računovodskih izkazih družbe HSE izkazali oslabitev nekratkoročne finančne naložbe v višini 33,9 milijona EUR, kar je razlog za nižje stanje **nekratkoročnih finančnih naložb v odvisne družbe**.

Nekratkoročne poslovne terjatve skupine HSE so bile nižje za 44 %. V glavnini izhajajo iz terjatev, vezanih na arbitražni postopek TEŠ, ki se je zaključil v letu 2021. V letu 2023 so se te znižale za del terjatev, ki zapadejo v plačilo v letu 2024, in so bile prenesene med kratkoročne poslovne terjatve do kupcev (26,4 milijona EUR). Družba HSE med nekratkoročnimi poslovnimi terjatvami izkazuje terjatve za finančna kritja, ki so bile višje za 5 %.

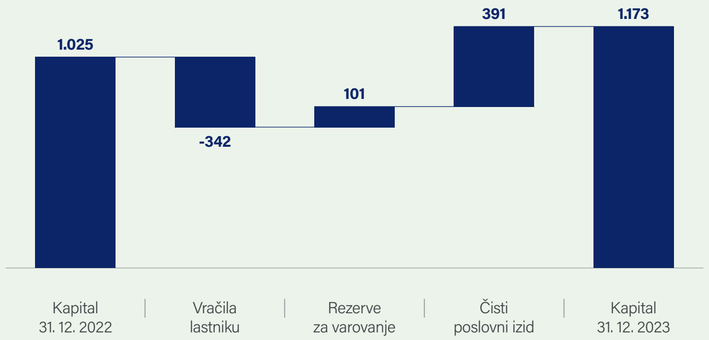
Zaloge skupine so se povečale za 29 % zaradi povečanja zalog proizvodov in trgovskega blaga za 70 %. Skupina HSE v okviru zalog proizvodov in trgovskega blaga v glavnini izkazuje zaloge domačega in tujega premoga ter zalogo emisijskih kuponov za trgovanje. Povečanje zalog proizvodov in trgovskega blaga se nanaša predvsem na višje stanje zaloge emisijskih kuponov za trgovanje, kar se odraža tudi v višjem stanju zaloge družbe HSE za 246 %.

Kratkoročna sredstva skupine so bila nižja za 10 %, družbe HSE pa za 13 %. Najbolj so se znižala **denarna sredstva** družbe HSE, ki so bila nižja kar za 261,4 milijona EUR. Na stanje denarnih sredstev so v letu 2023 vplivali: visok denarni tok iz poslovanja, vračila posojil in vračila naknadnih vplačil v kapital lastniku.

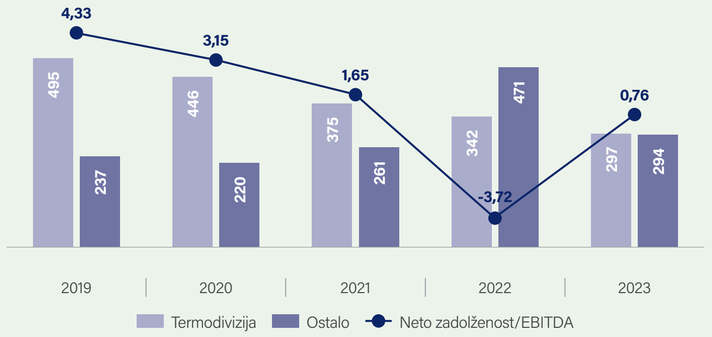
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev skupine HSE so bile višje za 15 %, družbe HSE pa za 25 % zaradi višje prodaje električne energije in višjih terjatev na domačem trgu. Stanje **drugih kratkoročnih sredstev** skupine HSE je bilo višje za 53 %, družbe HSE pa za 30 %. Tako družba kot skupina HSE izkazujeta višje terjatve za DDV (višji promet, poleg tega je bila konec leta 2022 v veljavi še 9,5-% davčna stopnja, medtem ko je konec leta 2023 veljala 22-% davčna stopnja). Med drugimi kratkoročnimi sredstvi skupina izkazuje tudi terjatve za povračilo nadomestila prihodkov pri prodaji električne energije – zahtevki družb Energija plus in ECE do družbe Borzen iz naslova regulacije cen.

Skupina in družba HSE sta v poslovnem letu 2023 poslovali uspešno. **Kapital** skupine in družbe HSE se je povečal za čisti dobiček tekočega leta 2023. V letu 2023 je družba HSE vrnila lastniku 342 milijonov EUR naknadnih vplačil v kapital, to je 100 milijonov EUR več kot je načrtovala. Vračila naknadnih vplačil kapitala so znižala kapital skupine in družbe HSE. Povečanje rezerve za varovanje pred tveganjem izhaja iz učinkov standardiziranih rokovnih pogodb za zavarovanje električne energije. Kapital skupine HSE na dan 31. december 2023 je bil glede na stanje konec leta 2022 višji za 14 %, družbe HSE pa za 15 %.

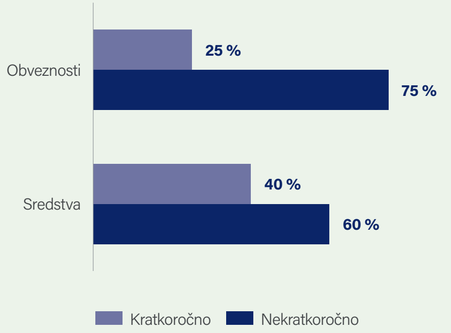
Sprememba kapitala skupine HSE na dan 31. 12. 2023 glede na 31. 12. 2022 v milijonih EUR

Zadolženost skupine HSE do bank v milijonih EUR in neto zadolženost/EBITDA

Struktura finančnega položaja skupine HSE na dan 31. 12. 2023

Druge rezervacije skupine HSE so bile višje za 16 %. V večji meri se nanašajo na rezervacije za zapiralna dela preostalega velenjskega odkopa v Premogovniku Velenje, ki so bile oblikovane na podlagi ocene stroška zapiralnih del, in na rezervacije stroškov razgradnje za odstranitev bloka 6 po izteku dobe uporabe. **Druge nekratkoročne obveznosti** skupine HSE so bile višje za 27 %. Glavnina povišanja se nanaša na namensko prejeta sredstva za projekt Severnojadranske vodikove doline (NAHV), ki jih je prejela družba HSE kot vodilni partner.

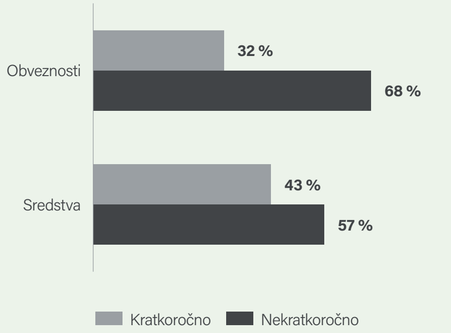
V primerjavi z letom 2022 je bilo stanje **zadolženosti skupine HSE do bank** konec leta 2023 nižje za 27 %, družbe HSE pa za 41 %. Družba HSE je v letu 2022 na podlagi interventnega zakona prejela kratkoročno revolving posojilo v višini 185 milijonov EUR, ki je bilo februarja 2023 v celoti vrnjeno. Konec septembra 2023 je družba TEŠ predčasno odplačala posojilo za izgradnjo nadomestnega bloka 6 pri EBRD v višini 14,4 milijona EUR.

Zaradi nižjega stanja denarnih sredstev so bile **neto finančne obveznosti** skupine HSE višje za 5 %, družbe HSE pa za 38 %.

Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev skupine HSE so bile nižje za 12 %, družbe HSE pa za 16 %. Nižje so bile obveznosti do dobaviteljev električne energije na tujem trgu. **Druge kratkoročne obveznosti** skupine HSE so bile višje za 4 %, družbe HSE pa za 95 % zaradi vnaprej vračunanih odhodkov. Skupina med drugimi kratkoročnimi obveznostmi v glavnini izkazuje obveznosti za DDV. Družba HSE konec leta 2023 izkazuje visoke druge kratkoročne obveznosti zaradi vnaprej vračunane nabavne vrednosti električne energije.

Spremljanje kazalnikov solventnosti in likvidnosti ter pravočasno ukrepanje skladno z ZFPPIPP je stalna naloga poslovodstev vseh družb skupine HSE.

Struktura finančnega položaja skupine HSE na dan 31. 12. 2022

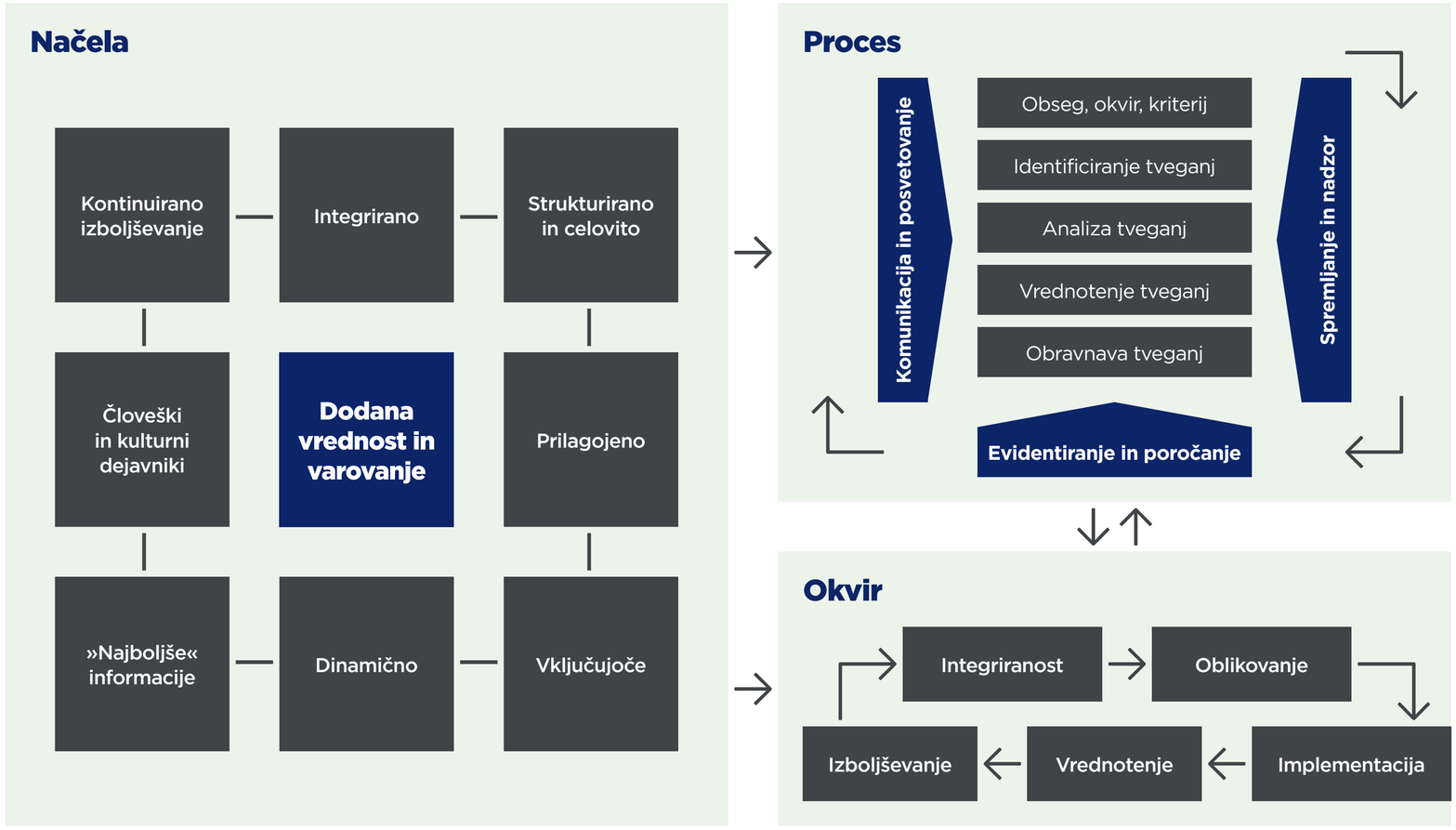
2.9 Upravljanje tveganj skupine HSE[9]

V skupini HSE upravljanje tveganj poteka centralizirano na nivoju celotne skupine HSE, kjer neprestano stremimo k standardizaciji procesov in orodij za celovito upravljanje tveganj. To se uporablja v pomoč pri doseganju zastavljenih ciljev, izboljšanju operativne učinkovitosti, varovanju ljudi in sredstev, sprejemanju informiranih odločitev ter skladnosti delovanja z veljavno interno in eksterno regulativo. V okviru implementacije in nadgradnje upravljanja tveganj na nivoju skupine HSE v največji možni meri sledimo predvsem smernicam ISO 31000:2018.

V skupini HSE smo zavezani k neprestanemu nadgrajevanju sistema upravljanja tveganj in h krepitvi njegove uporabe, tako v procesu strateškega načrtovanja, kot pri sprejemanju rednih poslovnih odločitev posameznih družb oz. skupine HSE.

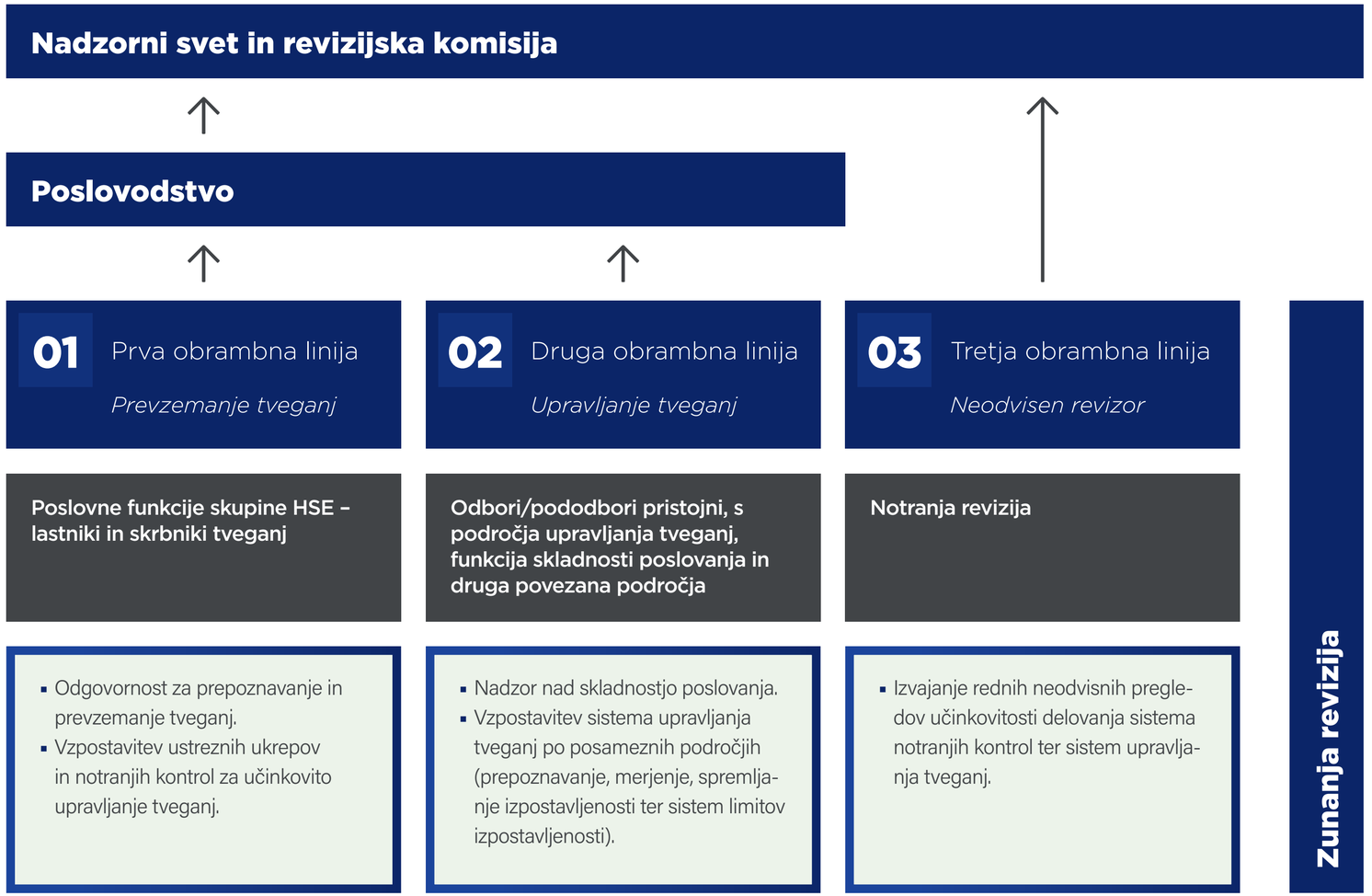
Načela zagotavljajo smernice za učinkovito in uspešno upravljanje tveganj, poročanje o dodani vrednosti ter pojasnitev namena in ciljev. Proces vključuje sistematično uporabo politik, postopkov in praks pri aktivnostih komuniciranja in posvetovanj, vzpostavitvi konteksta, vrednotenju, obdelavi, spremljanju, nadzoru, evidentiranju ter poročanju o tveganjih. Sam proces upravljanja tveganj je večsmerni, kontinuiran proces, v katerem lahko katerikoli element iz posamezne faze vpliva na ostale faze procesa upravljanja tveganj. Vzpostavljeni sistem upravljanja ključnih tveganj nam omogoča prepoznavati negativne trende in pravočasno sprejemati ustrezne ukrepe za obvladovanje tveganj tako na nivoju posamezne družbe kot skupine HSE.

Načela, okvir in proces upravljanja tveganj skupine HSE po ISO 31000:2018

9 GRI: 102-15; 102-30; 103-1; 103-2; 103-3; 201-2.

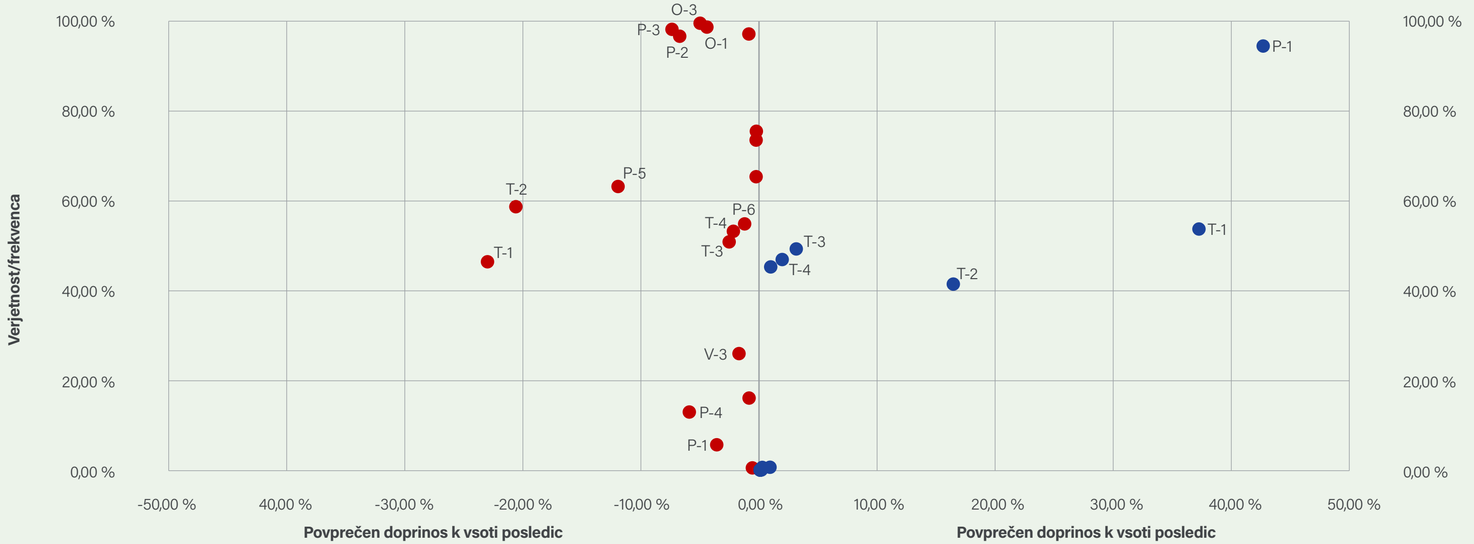
Upravljanje tveganj

2.9.1 KLJUČNA TVEGANJA SKUPINE HSE

Letno ocenjujemo profil tveganosti posameznih družb in skupine HSE, ki nam pove, kakšen je doprinos posameznega ključnega tveganja na nivoju celotne izpostavljenosti posamezne družbe oz. skupine z vidika vpliva na vrednost podjetja. Pri vrednotenju izhajamo iz poslovnega modela skupine HSE, po katerem prepoznamo ključne negotovosti, ki jim je skupina izpostavljena v okvirih svojega poslovanja, jim opredelimo obsege vrednosti in izvedemo Monte Carlo (MC) simulacijo. Doprinos posameznega tveganja k profilu tveganja skupine HSE dobimo tako, da ovrednotimo delež doprinosa (pozitiven/negativen), ki ga posamezno tveganje prispeva k celotnemu setu tveganj.

Prikaz tveganj in priložnosti skupine HSE

Tveganja s povprečnim doprinosom, manjšim od –1-% vsote posledic:

O-1 Kadrovska tveganja
O-3 Okoljska tveganja
P-1 Tveganje hidrologije (OVE)
P-2 Tveganja izpada proizvodnih naprav HE
P-3 Tveganja izpada proizvodnih naprav TE
P-4 Tveganje nedoseganja plana PV – zunanji dejavniki
P-5 Tveganje nedoseganja plana PV – notranji dejavniki
P-6 Količinska tveganja - maloprodaja
T-1 Cenovna tveganja EE (LP)
T-2 Cenovna tveganja CO_2 (LP)
T-3 Cenovna tveganja – ostalo trgovanje
T-4 Cenovna tveganja – maloprodaja
V-3 Tveganja informacijske varnosti

Priložnosti s povprečnim doprinosom večjim, od +1-% vsote posledic:

P-1 Tveganje hidrologije (OVE)
T-1 Cenovna tveganja EE (LP)
T-2 Cenovna tveganja CO_2 (LP)
T-3 Cenovna tveganja – ostalo trgovanje
T-4 Cenovna tveganja – maloprodaja

Za tabele v nadaljevanju veljajo spodaj navedene ocene vplivov in trendi tveganj:

Ocenjen vpliv na načrtovan EBITDA in ali denarni tok (DT) družbe/skupine v letu 2023:

- velik pozitivni vpliv v letu 2023 (nad +10 milijonov EUR)
- pozitivni vpliv v letu 2023 (do +10 milijonov EUR)
- nevtralen oz. nepomemben vpliv v letu 2023
- negativni vpliv v letu 2023 (do –10 milijonov EUR)
- negativni vpliv v letu 2023 (nad –10 milijonov EUR)

Trend tveganja (prikazuje potencialno oceno tveganj v prihodnosti glede na aktualne dogodke in znane napovedi):

- močan pozitiven trend (tveganje se močno zmanjšuje)
- pozitiven trend (tveganje se nekoliko zmanjšuje)
- ni sprememb (stabilno – nevtralno)
- negativen trend (tveganje se nekoliko povečuje)
- močan negativen trend (tveganje se močno povečuje)

V okviru procesa identificiranja in vrednotenja ključnih tveganj definiramo tudi tveganja, ki imajo lahko vpliv na bilančne postavke skupine HSE oz. so posledica realizacije ostalih tveganj, kot sta likvidnostno tveganje ter tveganje solventnosti in kapitalske ustreznosti.

Negotovost	Ocena	Trend	Kratko pojasnilo ocene tveganja in trenda
Likvidnostno tveganje	↑	✕	Predstavlja skupni imenovalec ostalim tveganjem, zato je obvladovanje tega tveganja kompleksna in pomembna naloga, ki se ne more izvajati posamezno, temveč skupaj z obvladovanjem drugih tveganj. Dodatne potrebe po likvidnosti v letu 2023 smo zagotovili z uspešno izvedenim refinanciranjem v 2022, učinkovito menjavo in obvladovanjem pozicij finančnih produktov električne energije in CO_2 emisijskih kuponov ter naknadnim vplačilom kapitala. Likvidnost znotraj skupine HSE obvladujemo preko upravljanja z denarnimi sredstvi v skupini HSE (»cash management«), poleg tega smo ob koncu leta 2023 pričeli in v februarju 2024 uspešno zaključili postopke za dolgoročno zadolžitev v obliki revolving kreditov. Poleg naštetega bo za bodoče zagotavljanje zadostne likvidnosti pri poslovnih bankah in finančnih inštitucijah ključen verodostojen dokument, ki bo jasno nakazal strategijo nadomestitve termo proizvodnje z obnovljivimi viri, t. i. zeleni prehod.
Tveganje solventnosti in kapitalske ustreznosti	↑	✕	Tveganja bomo še naprej obvladovali z rednim spremljanjem kazalnikov solventnosti po Zakonu o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju ter z izvajanjem ustreznih korektivnih ukrepov po posameznih družbah skupine HSE. Z vidika dolgoročne plačilne sposobnosti težimo k zagotovitvi takšnega obsega dolgoročnih virov financiranja, ki je zadosten glede na obseg in vrste poslov, ki jih opravljamo, z upoštevanjem tveganj, ki smo jim pri tem izpostavljeni.

Več podrobnejših informacij v zvezi z ukrepi o zagotavljanju likvidnosti in solventnosti ter kapitalske ustreznosti družb skupine HSE je v računovodskem delu družbe in skupine HSE.

2.9.2 KOLIČINSKA/PROIZVODNA TVEGANJA

Negotovost	Ocena	Trend	Kratko pojasnilo ocene tveganja in trenda
Tveganja, povezana s hidrologijo	↑	≈	Tveganja obvladujemo z načrtovanjem proizvodnje na podlagi večletnih povprečnih pretokov in predvidene verjetnosti nastopa hidrologije. V letu 2023 je bila hidro proizvodnja 22 % nad poslovnim načrtom, tudi v letu 2024 se pričakuje stabilen trend.
Tveganje izpada načrtovanih količin premoga	↗	✓	Tveganje obvladujemo s pripravo dolgoročnih planov odkopov, spremljanjem in vzdrževanjem ustrezne količine zalog na deponiji premoga, nadomeščanjem opreme, kontinuiranim vzdrževanjem opreme in nadzorom nad delovanjem, optimiziranjem stroškov materiala za izgradnjo odkopnih prog ter v primeru težav z vpeljavo dodatnih delovnih dni za nadomeščanje izpadle proizvodnje. Realizacija proizvodnje premoga je bila v letu 2023 13 % nad poslovnim načrtom. V letu 2023 so v TEŠ uporabljali tudi tuji premog in lesno biomaso. V letu 2024 smo načrtno znižali proizvodnjo premoga glede na predvideno v poslovnem načrtu za približno 100.000 ton z zamikom pričetka odkopov, zaradi pričetka leta z rekordno količino zaloge lignita na deponiji (6.500 TJ) in spreminjajočih se cen električne energije na trgih.
Tveganja za proizvodne objekte	↔	✕	Tveganja obvladujemo na podlagi dolgoletnih izkušenj, znanj in rednega izobraževanja zaposlenih ter znanih načinov delovanja proizvodnega objekta, z rednim vzdrževanjem in periodičnimi kontrolami naprav (meritve in diagnostika naprav) ter z vzpostavljenimi sodobnimi monitoring sistemi.

2.9.3 TRŽNA TVEGANJA

Negotovost	Ocena	Trend	Kratko pojasnilo ocene tveganja in trenda
Tveganja v segmentu prodaje lastne proizvodnje	↓	×	Tveganja obvladujemo skladno z zastavljeno strategijo prodaje lastne proizvodnje in nakupa CO_2 emisijskih kuponov za potrebe lastne proizvodnje. Leto 2023 je zaznamovala nadplanska realizacija proizvodnje, pričel se je trend strmega padanja cen električne energije za tekoče leto in prihodnja leta, kar neposredno vpliva na prodajne cene lastne proizvodnje. Močan trend padanja cen se nadaljuje tudi v letu 2024. Poleg padanja absolutne cene hitro pada tudi razlika med ceno CO_2 emisijskega kupona in ceno električne energije, in sicer pod nivoje, ki omogočajo vzdržno poslovanje termo divizije na daljši rok.
Cenovna tveganja električne energije in CO_2	↓	×	Tveganja obvladujemo v okviru dejavnosti krovne družbe HSE. Ključen dejavnik ob sami nihajnosti cen predstavlja razlika med količino planirane proizvodnje ter kupljene in prodane električne energije v določenem trenutku dobave v prihodnosti, t. i. odprta pozicija. V letu 2023 je energetske trge zaznamoval padec cen skoraj na nivoje, ki jih je bil sektor vajen pred kriznimi leti. S padcem cen so se do določene mere umirili pritiski na likvidnostne potrebe in na zahtevane obsege finančnih kritij v okviru izvajanja tržne dejavnosti. Trend padanja cen se nadaljuje tudi v prvem četrtletju leta 2024.
Tveganja v segmentu trgovanja z električno energijo	↘	×	Tveganja obvladujemo na podlagi nabora in omejevanja zgornjih vrednosti parametrov, ob ključnem parametru Value-at-Risk (spremljamo 5-dnevni VaR s 95-% intervalom zaupanja) sledimo tudi parametroma tveganega kapitala in drseče omejitve izgube dobička. Z aktivnim upravljanjem pozicij portfeljev skrbimo, da so vrednosti parametrov v okviru omejitev. Izrazit upad cen, ki se je pričel že v letu 2023 in se nadaljuje tudi v letu 2024, vpliva na to, da se znižujejo razlike v cenah in marže, ki se ustvarjajo pri trgovanju.
Tveganja, povezana z maloprodajo – cenovno in količinsko tveganje električne energije ter drugih energentov	↗	✓	Tveganja obvladujemo z odprtimi pogodbami, katerih značilnost je vnaprej dogovorjeno dovoljeno odstopanje od predvidenih/pogodbenih količin energije, z možnostjo prilagoditve tolerančnih pasov med obdobjem veljavnosti pogodbenega razmerja s strani HSE. Dodatno smo bistveno znižali količinsko-cenovna tveganja z novimi prodajnimi produkti, kjer kupci lahko razliko med pogodbenimi in realiziranimi količinami dokupijo oz. odprodajo na trgu. S padcem cen na nižje nivoje se je tveganje spremembe cene glede na pretekli leti zmanjšalo. Posledično je energija kupcem lažje dostopna in se pričakuje manj prilagajanja količin zaradi visokih cen. Prav tako smo v pogodbah skrajšali obdobje izračuna odstopanj, s čimer smo zmanjšali količinskega tveganja.

Dodatne informacije, povezane z upravljanjem cenovnih tveganj, so tudi v računovodskem delu poročila (Finančni instrumenti in obvladovanje tveganj).

2.9.4 STRATEŠKA IN POSLOVNA TVEGANJA

To so tveganja, za katera ni nujno, da se njihove posledice v celoti odražajo v predstavljenem profilu tveganj zaradi njihovih vplivov na poslovanje družbe, ki so lahko daljši od same ročnosti vrednotenja profila. V skupini HSE se zavedamo njihovega potencialnega celotnega vpliva in se na njih ustrezno odzivamo.

Negotovost	Ocena	Trend	Kratko pojasnilo ocene tveganja in trenda
Tveganja, povezana z regulativo	⇔	≈	Tveganja obvladujemo z rednim spremljanjem zakonodajnih sprememb, analiziranjem njihovih vplivov na poslovanje skupine HSE in aktivnim odzivanjem za zaščito interesov skupine HSE še pred uvedbo sprememb v veljavni pravni red. Regulatorne spremembe na nacionalni in EU ravni ter z njimi povezana tveganja presojamo z vidika njihovega vpliva na celotno skupino HSE kot tudi na poslovanje posameznih družb skupine HSE. Ocenjen vpliv v letu 2023 je prevladujoče nevtralen, saj je ocena potencialnega učinka regulatornih sprememb na področju poslovanja, proizvodnje in trgovanja nevtralna, na področju investicij pa pozitivna. Trend tveganja je stabilen – nevtralen. Na področju investicij se pričakuje pozitiven trend, saj regulativa prehaja iz kriznih ukrepov nazaj v ukrepe za pospešeno doseganje zastavljenih podnebnih ciljev s fokusom na nacionalni implementaciji ukrepov »Pripravljeni na 55« za pospešeno umeščanje OVE v prostor, kar bi lahko srednjeročno pozitivno vplivalo na izvedbo načrtovanih investicij skupine HSE. Po drugi strani pa je posledico spremembe zasnove elektroenergetskega trga na trgovanje še težko enoznačno opredeliti, vpliv na proizvodnjo pa je srednjeročno zaradi uspešno izvedenih aktivnosti nevtralen.
Tveganje, povezano s pripravo vzdržne strategije izstopa iz premoga	⇔	✕	Zaradi tveganj, opisanih pod tveganji v segmentu prodaje lastne proizvodnje, se skrajšuje čas, ki je na voljo za pripravo vzdržne strategije izstopa iz premoga, in povečuje zahteva po pospešitvi aktivnosti vseh deležnikov na tej zadevi. Redno se oddaja Vlogo za podaljšanje Koncesijske pogodbe, naslednje redno podaljšanje je 12 mesecev pred njenim iztekom (tj. do 21. januarja 2025).
Tveganja, povezana z maloprodajo – regulacija cen	⇔	✕	Vlada še ni sprejela uredbe za leto 2024, preko katere bi družbi ECE in Energija plus prejeli nadomestilo zaradi uredbe o določitvi cen električne energije, ki jima določa najvišjo prodajno ceno za energijo, prodano gospodinjskim kupcem. Za leto 2023 je bila taka uredba sprejeta.
Tveganja, povezana z investicijami	⇔	≈	Tveganja obvladujemo z vzpostavljenim nadzorom nad investicijami skupine HSE v skladu s sprejetimi normativnimi predpisi na ravni skupine HSE. Prepoznane nove lokacije nam predstavljajo potencial razvoja novih energetskih kapacitet, visoka pričakovanja države/lokalne skupnosti pa nam otežujejo razvoj investicij. V letu 2023 so bila pridobljena nepovratna sredstva ter podpisana pogodba o sofinanciranju Horizon Europe projekta Severnojadranska vodikova dolina, izvedene so bile prijave za pridobitev nepovratnih sredstev na Javni poziv za izbor projektnih predlogov za uvrstitev na indikativni seznam naložb za sofinanciranje s sredstvi Sklada za modernizacijo v obdobju 2024–2030 ter na razpis Borzena za pridobitev nepovratnih sredstev investicij v OVE za spodbujanje proizvodnje električne energije in toplote iz obnovljivih virov ter za shranjevanje električne energije in toplote.

2.9.5 OPERATIVNA TVEGANJA

Negotovost	Ocena	Trend	Kratko pojasnilo ocene tveganja in trenda
Tveganja, povezana s prevarami in tveganja skladnosti poslovanja	↔	≈	Tveganja obvladujemo z izvajanjem preventivne aktivnosti v obliki izobraževanj in usposabljanj zaposlenih na področju skladnosti poslovanja in integritete, z izvajanjem nadzora v obliki pregledov skladnosti in (forenzičnih) preiskav, vezanih na preprečevanje in odkrivanja prevar ter s popravljalnimi aktivnostmi z namenom preprečevanja in preveritve zaznanih prevar, vzpostavitve ukrepov za njihovo preprečevanje ter ukrepov za zaščito prijaviteljev, skladno z novo zakonodajo. Nenehno izboljšujemo ukrepe in mehanizme za zaznavanje ter obravnavanje prijavljenih prevar in drugih tveganj skladnosti poslovanja. S tem družba zagotavlja, da so tveganja učinkovito pod nadzorom in ostajajo na stabilni ravni.
Tveganja, povezana s pogodbami in tveganja iz naslova pravnih sporov	↔	≈	Tveganja, povezana s pogodbami, obvladujemo s standardizacijo osnutkov in tipskih klavzul v pogodbah, s katerimi minimiziramo tveganja in hkrati izboljšujemo pogajalsko pozicijo z nasprotno pogodbeno stranko. Posamezne pogodbene klavzule po potrebi sprotno prilagajamo zakonodajnim spremembam ter pri tem upoštevamo tudi stališča strokovne javnosti in prakse organov na posameznem področju. Z obvladovanjem pogodbenih tveganj znižujemo tudi tveganja iz naslova pravnih sporov, tj. izpada prihodkov iz naslova tožb z vključenostjo pravne službe v predhodne procese v družbi.
Tveganja, povezana z okoljem	↔	✕	Tveganja obvladujemo z doslednim sledenjem vzpostavljeni okoljski politiki, ki opredeljuje pomembne cilje na področju sistema ravnanja z okoljem in ključne smernice izvajanja ukrepov za obvladovanje teh tveganj. Novo Slovensko tehnično soglasje v letu 2023 ni bilo pridobljeno, vendar ga je potrebno pridobiti do konca leta 2024. Še vedno ostaja potencialno tveganje zaradi dviga koncentracije izlužkov v izcednih vodah na področju sanacije ugreznin. Tveganje glede potrebnih količin materiala na področju sanacije ugreznin, ki je pomembno iz vidika nadaljnjega odkopavanja pod tem področjem, je bilo v letu 2023 obvladovano z razpoložljivimi količinami stabilizata TEŠ, materialom iz gradbišča tretje razvojne osi in materialom iz avgustovskih poplav, za katerega so bile predhodno opravljene analize ustreznosti materiala. V letu 2023 je TEŠ nadaljeval izvajanje aktivnosti za pridobivanje tehnološke rešitve za predelavo odpadkov v končni proizvod.
Tveganja, povezana z IT	↔	✕	Tveganja obvladujemo preko smernic ISO 27001 standarda pri čemer je končni cilj zagotavljanje varnega delovanja informacijskega sistema skupine HSE. Vsako leto opravimo presojo, redno izvajamo tudi notranje in zunanje preglede in na njihovi podlagi izvajamo potrebne izboljšave. Za zagotavljanje visoke stopnje razpoložljivosti in neprekinjenega delovanja imamo vzpostavljena dva podatkovna centra ter ustrezne sisteme zagotavljanja dežurstva. V letu 2023 smo v družbi HSE vzpostavili tudi centralno ekipo za informacijsko in kibernetsko varnost, vpeljali smo centralni sistem za upravljanje varnostnih informacij in dogodkov skupine HSE (SIEM), zaživel pa je tudi varnostno-operativni center. Skoraj vse, kar počnemo, je informatizirano in/ali digitalizirano. Iz tega zornega kota se tveganja, povezana z IT, nekoliko povečujejo, saj so vse storitve odvisne od rešitev IT. V praksi to pomeni, da bomo morali povečati vlaganja v IT kot tudi v samo ekipo IT.
Tveganja, povezana s kadrovanjem	↘	✕	Tveganja obvladujemo z izvajanjem aktivnosti na treh ključnih področjih. S krepitvijo blagovne znamke in prepoznavnostjo skupine HSE kot privlačnega delodajalca, s sodelovanjem z izobraževalnimi ustanovami in študentskimi organizacijami, z udeležbo na številnih kariernih sejmih ter s pozitivnim komuniciranjem s ciljnimi javnostmi. Za obvladovanje tveganj odhoda ključnih kadrov ustrezno načrtujemo nasledstva, ciljno zaposlujemo, izvajamo redne letne pogovore, merimo organizacijsko klimo in posebno pozornost namenjamo razvoju kadrov. Z načrtnim izvajanjem team-buildingov, izobraževanj in ostalih motivacijskih ukrepov gradimo dobre odnose med zaposlenimi. Na ta način jih motiviramo in krepimo njihovo zavzetost ter preprečujemo neželeno fluktuacijo. Tveganje se povečuje, saj opažamo manjše število prijav na razpise, kar je posledica razmer na trgu. Poleg tega se prijavlja vse več mlajših kandidatov z manj izkušnjami, ki potrebujejo mentorstvo. To lahko privede do dodatne preobremenjenosti trenutnega kadra. Ocenjujemo, da je možno, da se bo število prijav na razpise še zmanjšalo: - povišuje se stopnja fluktuacije, ki je sicer še precej pod slovenskih povprečjem; - povečala se je konkurenca na trgu dela zaradi vstopa novih konkurenčnih družb (predvsem na področju trgovanja); - pri nekaterih kadrih se soočamo z izzivom glede plačil, ki niso konkurenčna v primerjavi z drugimi delodajalci.

2.9.6 VARNOSTNA TVEGANJA

Negotovost	Ocena	Trend	Kratko pojasnilo ocene tveganja in trenda
Tveganja, povezana z varnostjo in zdravjem pri delu ter požarne varnosti	⇔	≈	Tveganja obvladujemo z načrtovanjem, nadzorom, izvajanjem različnih preventivnih ukrepov ter spremljanjem njihove učinkovitosti. Za vsa delovna mesta in tehnologije spremljamo tveganja za nastanek nezgod pri delu in zdravstvenih okvar. V letu 2023 so bila v družbah skupine HSE izvedena različna usposabljanja, preverjanja usposobljenosti in praktične vaje s področja varnosti in zdravja pri delu ter požarne varnosti (vaje evakuacije zaposlenih iz objektov, gašenje začetnih požarov, ukrepanje ob razlitju nevarnih snovi, nudenje prve pomoči, vaje jamske reševalne čete, vaje z gasilskimi društvi itd.).
Tveganja, povezana z informacijsko varnostjo	⇔	✕	Tveganja obvladujemo z vzpostavljenim varnostno-informacijskim sistemom SIEM, z vzpostavljenim varnostno-operativnim centrom za neprekinjeno spremljanje varnostnih dogodkov, z večstopenjsko avtentikacijo ter nekaterimi drugimi varnostnimi ukrepi. Kibernetska varnost in s tem povezana tveganja že več let ostajajo na vrhu seznama operativnih tveganj, pri čemer se njihova pomembnost še krepi. Ta trend se bo nadaljeval, saj so kibernetski napadi postali vir zaslužka za določene skupine, hkrati pa se povečuje tudi pomen kibernetske vojne (onemogočanje določenih ali vseh informacijskih storitev drugim preko kibernetskih napadov). V letu 2023 smo doživeli varnostni incident, pri čemer nismo zaznali večje poslovne škode. Incident smo s pomočjo SIEM sistema zgodaj zaznali, ga uspešno sanirali in hkrati nadgradili sisteme informacijskih varnostnih sistemov.
Tveganja, povezana z varovanjem stvarnega premoženja	↘	✕	Tveganja obvladujemo s kombiniranjem strategije premoženjskega zavarovanja z vzpostavljanjem in vzdrževanjem naprednih varnostnih sistemov ter varnostne arhitekture. Tveganja so identificirana z analizo kriznih situacij, ki se odvijajo po svetu, tj. Rusija – Ukrajina. Povezana so tudi z nepredvidljivimi varnostnimi situacijami, ki se odražajo tudi v Republiki Sloveniji s povečanim številom migrantov. S strani Policije je bila povišana stopnja ogroženosti, kar lahko negativno vpliva tudi na naše proizvodne objekte. Poleg tega ne smemo prezreti tudi tveganj povezanih z izvajanjem kibernetskih napadov, katerih tarča smo bili tudi sami. V letu 2023 smo uspešno zaključili postopek javnega razpisa za nadgradnjo opreme sistemov tehničnega varovanja v družbah skupine HSE.

2.9.7 FINANČNA TVEGANJA

Negotovost	Ocena	Trend	Kratko pojasnilo ocene tveganja in trenda
Kreditna tveganja	⇔	≈	Tveganja sistematično obvladujemo s temeljitim pregledom bonitete poslovanja obstoječih in potencialnih poslovnih partnerjev, jasno opredeljenim postopkom izterjave terjatev, sistemom opominjanja in sklepanjem pogodb z ustreznimi zavarovanji (bančne in korporativne garancije, predujmi in druga ustrezna zavarovanja). Velik pomen dajemo pridobivanju aktualnih informacij s trga. Z vidika obvladovanja kreditnega tveganja do bank in drugih finančnih institucij, ki smo mu v HSE izpostavljeni, redno spremljamo informacije o poslovanju finančnih institucij, s katerimi sodelujemo. Leta 2023 so se tržne cene precej znižale v primerjavi z letom 2022, pri čemer se je tudi njihova nihajnost znatno umirila. To je v stabilnem makroekonomskem okolju privedlo do zmanjšanja izpostavljenosti do partnerjev ter istočasno zmanjšalo zahteve po dodatnih zavarovanjih pri poslovanju.
Obrestna tveganja	↘	✕	Obseg izpostavljenosti je odvisen od velikosti deleža finančnih obveznosti in finančnih naložb v podjetju po spremenljivi obrestni meri. Na podlagi informacij in napovedi prihodnjih dogajanj na finančnih trgih, predvsem napovedi gibanja tržnih obrestnih mer in posodobljenih projekcij poslovanja skupine HSE, se odločamo, ali so potrebni dodatni ukrepi za omejitev tveganj, ki izhajajo iz potencialne spremembe tržnih obrestnih mer. Ob predvideni zajezitvi inflacije gredo napovedi analitikov v postopno zniževanje tržnih obrestnih mer.

Podrobnejše informacije o izpostavljenosti posameznemu finančnemu tveganju in razkritja v zvezi s finančnimi instrumenti so opredeljena v računovodskem delu poročila (Finančni instrumenti in obvladovanje tveganj).

2.10 Razvojna strategija skupine HSE[10]

Po turbulentnem in zelo zahtevnem letu 2022 je skupina HSE v letu 2023 stabilizirala proizvodnjo premoga in električne energije, postavila ustrezne strategije obvladovanja tveganj ter sanirala zahtevno likvidnostno situacijo, kar je skupaj z ugodnimi tržnimi razmerami pripomoglo, da je bilo poslovanje skupine HSE v letu 2023 izredno uspešno. Tako vstopamo v leto 2024 v dobri kondiciji in z dobršno mero optimizma ter predvsem z novim investicijskim ciklom, povezanim z zelenim prehodom. To pomeni, da bomo poleg ustreznega vzdrževanja dobrega stanja obstoječega proizvodnega portfelja moči več kot 2000 MW realizirali nove razvojne in investicijske priložnosti (FE – fotovoltaične elektrarne, VE – vetrne elektrarne, HE – hidroelektrarne, mHE – male hidroelektrarne, ČHE – črpalne hidroelektrarne, GE – geotermične elektrarne, PPE – plinsko parne elektrarne, elektrarne na biomaso, vodikove tehnologije ter baterijski hranilniki in ustrezne storitve za aktivno vlogo končnih odjemalcev v zelenem prehodu).

STRATEŠKI IZZIVI SKUPINE HSE

Energija skupine HSE bo usmerjena v tri strateška področja, in sicer:

- Dvignili bomo stroškovno učinkovitost obstoječega proizvodnega portfelja ter povečali njegovo fleksibilnost ob varni in zanesljivi oskrbi, hkrati pa skrbeli za izvedbo pravične tranzicije.
- Z vlaganjem v raziskave in razvoj predvsem na področju izkoriščanja obnovljivih virov energije bomo povečali obseg trajnostne proizvodnje, znižali povprečno proizvodno ceno in energetsko odvisnost proizvodnega portfelja skupine HSE.
- Na področju trgovanja in prodaje bomo z vstopom na maloprodajni trg zmanjšali odvisnost od veleprodajnega trga ter dvignili dodano vrednost skupine HSE s ponudbo novih energetskih produktov in storitev.

V letu 2023 je bila oblikovana nova vizija skupine HSE, ki se glasi:

»Odgovoren nosilec zelenega prehoda in steber zanesljive energetske oskrbe.«

Na osnovi te vizije so bili določeni novi strateški cilji skupine HSE tako na področju novih OVE proizvodnih kapacitet kot tudi na področju fleksibilnosti, razvoja novih energetskih produktov, e-mobilnosti in energetskih rešitev.

STRATEŠKI CILJI SKUPINE HSE DO LETA 2030 IN 2035

Začrtani strateški cilji skupine HSE so vključeni v okvir strateških ciljev na nacionalnem in EU nivoju kar pomeni:

- **Pospešeno razogljičenje družbe ob zagotavljanju visoke ravni samozadostnosti**. Bolj ambiciozni podnebni cilji EU do leta 2030 in zaveza k podnebni nevtralnosti do leta 2050 zahtevajo pospešeno investiranje v OVE projekte in ukrepe učinkovite rabe energije. To zahteva pospešeno izvedbo OVE projektov skupine HSE na področju hidro, sončne, vetrne in geotermične energije ob ustrezni donosnosti naložb.
- **Integracija trga sistemskih storitev na ravni EU, porast obsega spremenljive in decentralizirane proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov, intenzivnejša rast učinkovite rabe energije ter pospešena elektrifikacija v prometu in ogrevanju**. To zahteva optimizacijo obstoječega proizvodnega portfelja skupine HSE ter izboljšanje cenovne konkurenčnosti skupine HSE z dodajanjem stroškovno učinkovitejših, ogljično nevtralnih in nizko ogljičnih proizvodnih enot.
- **Uvajanje novih tehnologij**, povezanih s fleksibilnostjo, digitalizacijo in uporabo pametnih omrežij, hranilnikov in virtualnih elektrarn. To zahteva prilagajanje poslovnega modela skupine HSE, dodajanje v proizvodni portfelj nove črpalne hidroelektrarne in baterijske hranilnike (BHEE), izvedbo pilotnih projektov na področju vodika in geotermičnih elektrarn ter nadaljnji razvoj za trg zanimivih storitev in produktov.
- **Kontroliran izstop iz premoga** po načelih pravičnega prehoda v skladu s sprejetimi območnimi načrti za pravični prehod Savinjsko-Šaleške (SAŠA) in Zasavske regije ob skrbi za ohranitev konkurenčnosti obstoječega proizvodnega portfelja, Zakona o postopnem zapiranju premogovnika Velenje z namenom delitve stroškov rudniške infrastrukture, zapiranja rudnika in odprave posledic rudarjenja.
- **Trajnostni razvoj skupine HSE z implementacijo trajnostne strategije skupine HSE** za dosego podnebne nevtralnosti ter opredelitve strateških ciljev in trajnostnih kazalnikov skupine HSE. Okrepitev zavedanja trajnostnega poslovanja kot sestavni del rednega poslovanja ter poslovnih odločitev na vseh nivojih in procesih skupine HSE. Implementacija poročanja in skladnost poslovanja z EU taksonomijo in drugimi EU direktivami, vezanimi na trajnostno poslovanje družb.

10 GRI: 102-16; 102-30; 103-1; 103-2; 103-3; 201-2; 203-1.

STRATEŠKI CILJI SKUPINE HSE DO LETA 2030 IN 2035

Investicije OVE	MW 2030	GWh 2030	MW 2035	GWh 2035
Sonce	800	860	1.400	1.600
Veter	50	125	70	175
Hidro	50	200	100	375
Geotermika	11	90	11	90
Biomasa	50	300	70	420
Plin / Vodik	20	3.000 t H_2	20	3.000 t H_2
Proizvodnja toplote	80	300	80	300
SKUPAJ	**1.061**	**1.875**	**1.751**	**2.960**

Fleksibilnost	MW 2030	MW 2035
ČHE	40	590
Baterije	100	150
Elektroliza	30	50
AO	5	10
SKUPAJ	**175**	**800**

E-Mobilnost	2030	2035
Prodaja in postavljanje E-polnilnic (B2C)	2.500	3.500
Prodaja in postavljanje E-polnilnic (B2B)	1.000	1.400
Javne polnilnice ob obstoječih elektrarnah	30	50

Razvoj novih energetskih produktov	2030	2035
Priprava PPA pogodbe (do leta 2024)	≥ 5	≥ 15
Priprava produktov s ciljem povečanja tržnega deleža	10 %	15 %
Priprava produktov s ciljem povečanja marže	30 %	50 %

Energetske rešitve	2030	2035
Instalacija naprednih produktov **(B2C)** (Kombinacija SE, Hran, E-pol, HEMS)	2.500	3.500
Instalacija naprednih produktov **(B2B)** (Kombinacija SE, Hran, E-pol, HEMS)	100	140
Energetsko pogodbeništvo **(B2B)**	30	45

* PPA – Power Purchase Agreement (pogodba o dolgoročnem nakupu električne energije)
AO – Aktivni odjem

Realizacija strateških ciljev skupine HSE je najbolj odvisna od dveh ključnih parametrov: cen električne energije in cen CO_2 emisijskih kuponov. Strateško okolje za določanje ravni cen električne energije in CO_2 emisijskih kuponov predstavljajo: ekstremna nihanja cen CO_2 emisijskih kuponov in električne energije v letih 2021–2023, bolj ambiciozne strateške usmeritve EU za znižanje emisij toplogrednih plinov ter sprejeta Nacionalna strategija za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda v januarju 2022, s čimer je predvidena letnica izstopa iz premoga v Sloveniji leta 2033.

2.10.1 POSLOVNA POLITIKA SKUPINE HSE[11]

Poslanstvo

Skupina HSE je **največji slovenski proizvajalec in prodajalec lastne električne energije**.

Stremimo k **varni, zanesljivi, konkurenčni** in **donosni** proizvodnji električne energije, ki jo z izkušenimi in zavzetimi zaposlenimi **izvajamo učinkovito in odgovorno do okolja**, v katerem delujemo.

Vizija

Ostali bomo **odgovoren nosilec trajnostnega energetskega prehoda (zeleni prehod), steber zanesljive energetske oskrbe, vodilni nacionalni proizvajalec in prodajalec** električne energije ter ključni steber samozadostnosti v Sloveniji.

Naša prizadevanja bodo usmerjena v **rast proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov** ter širitev vsebine, obsega in dobičkonosnosti poslovanja.

S spremljanjem trendov v poslovnem, tržnem in tehnološkem okolju bomo **iskali najboljše poslovne rešitve** prihajajočih izzivov in še naprej **aktivno sodelovali pri sprejemanju energetskih usmeritev države**.

Vrednote

Odgovornost: aktivno sodelujemo pri oblikovanju poslovnih ciljev. Smo odgovorni za realizacijo ciljev, za svoj lastni razvoj, do sodelavcev, poslovnih partnerjev, lastnikov in okolja.

Učinkovitost: obvladamo svoj posel. Optimiziramo procese in poenostavljamo postopke. Delamo prave stvari.

Inovativnost in ustvarjalnost: iščemo najboljše rešitve. Imamo pogum, da smo izvirni, in nenehno željo po izboljšavah. Na poslovne izzive gledamo z različnih zornih kotov. Smo odprtega duha in pri delu podpiramo kreativnost.

Pozitivna naravnanost: nalog se lotevamo z optimizmom in pozitivno energijo. Smo zavzeti. Prepričani smo v svoje znanje in sposobnosti.

Poštenost in verodostojnost: držimo se dogovorov in izpolnjujemo dane obljube. Smo vredni zaupanja, odkriti ter ravnamo etično in transparentno.

Spoštovanje in sodelovanje: negujemo medosebne odnose. Smo spoštljivi. Verjamemo, da smo skupaj uspešnejši. V sodelavcih, strankah in poslovnih partnerjih prepoznavamo najboljše. Razumemo in spoštujemo različnost. Smo odprti in vredni zaupanja.

2.10.2 OBLJUBA: ZELENA PRIHODNOST, ZAŠČITA OKOLJA V KATEREM ŽIVIMO

V skupini HSE sledimo poglavitnim strateškim smernicam države in Evropske unije na področju trajnostnega razvoja. Z izvedenimi investicijami smo odločeni nadaljevati svoje preoblikovanje v trajnostno naravnano skupino (zeleni prehod), saj bomo le tako zagotavljali stabilno in okolju prijazno proizvodnjo električne energije ter nujno potrebne sistemske storitve. Z uporabo inovativnih rešitev bomo tudi v prihodnje pomemben deležnik slovenskega elektroenergetskega sistema. Naše aktivnosti so usmerjene v izvedbo ekonomsko upravičenih investicij v nove proizvodne enote, ki omogočajo izrabo obnovljivih virov, bistveno zmanjšujejo izpuste CO_2 na enoto proizvedene električne energije in hkrati povečujejo dodano vrednost skupine HSE.

11 GRI: 102-16.

2.10.3 ANALIZA OKOLJA IN KONKURENCE

Nepredvidljive tržne razmere v letu 2022, stagnacija rabe energije v 2023 in negotova prihodnost vloge zemeljskega plina v zelenem prehodu niso odvrnile energetskih družb od sledenja svojim razvojnim strategijam, ki so bile večinoma posodobljene v letu 2021 skladno s sprejetimi nacionalnimi energetskimi in podnebnimi načrti.

Iz pregleda razvojnih usmeritev energetskih družb je razvidno, da se na proizvodnem segmentu osredotočajo na dvig stroškovne učinkovitosti in okoljske sprejemljivosti obstoječega proizvodnega portfelja.

Na segmentu novih proizvodnih kapacitet prednjačijo projekti, ki prispevajo k dvigu rabe vetrne in sončne energije, pri čemer kljub plinski krizi energetske družbe še vedno načrtujejo izgradnjo plinskih elektrarn, sicer z večjim poudarkom na možnosti rabe obnovljivih plinov s poudarkom na vodiku.

Energetske družbe, katerih proizvodni portfelj temelji na jedrski energiji, se intenzivno lotevajo posodobitve obstoječih enot in izgradnje novih, tako v vlogi nadomestnih enot kot tudi v smislu povečanja obstoječe proizvodnje električne energije.

Na segmentu hidro proizvodnje je razvidno, da se vlaga v projekte novih hidroelektrarn, ki so bili zasnovani v preteklosti in še niso prišli do realizacije zaradi zahtevnih okoljskih robnih pogojev. Hkrati se izvajajo projekti nadgradnje obstoječih hidroelektrarn z namenom povečanja rabe razpoložljivega vodnega potenciala ob minimizaciji dodatnih okoljskih vplivov.

Energetske družbe so v segmentu razvoja in pilotnih projektov prepoznale pomen obnovljivega vodika tako v segmentu njegove proizvodnje kot tudi transporta in rabe, predvsem v vlogi razogljičenja industrije.

Glede na potrebo po obsežnih naložbah za doseganje deleža OVE v končni rabi energije so se družbe v odnosu do svojih lastnikov zavzele za minimizacijo še sprejemljivega donosa posamezne naložbe z namenom dviga obsega realiziranih naložb v nove proizvodne kapacitete. Zavedajo pa se, da je stopnja donosa naložbe eden od ključnih elementov pri odločitvi za naložbe.

Na strani oskrbe končnih odjemalcev se osredotočajo na razvoj novih produktov, ki bodo pripomogli k razogljičenju in elektrifikaciji končnega odjema ob upoštevanju rasti e-mobilnosti, elektrifikacije ogrevanja in samooskrbe. Velik poudarek je tudi na energetskem pogodbeništvu. Veliko napora se vlaga tudi v oblikovanje večletnih pogodb o oskrbi z električno energijo, vključno z možnostjo delitve tveganj in priložnosti ter z digitalizacijo procesov na relaciji odjemalec-dobavitelj.

Pri strategijah opuščanja rabe domačega premoga ni bistvenih odstopanj od že zastavljenih načrtov, so pa družbe postale previdnejše in dopuščajo možnost podaljšanja obratovanja svojih proizvodnih kapacitet izključno ob sofinanciranju obratovanja s strani javnih sredstev.

Družbe se zavedajo pomena obstoječih energetskih lokacij, ki se bodo sprostile po prenehanju rabe premoga, zato načrtujejo njihovo revitalizacijo za namene novih proizvodnih enot na OVE in plin/vodik, proizvodnjo vodika, postavitve hranilnikov energije, pa tudi za razvoj industrije, ki jo potrebuje zeleni prehod. Načelo pravičnega prehoda, vključno s proaktivnim sodelovanjem z lokalno skupnostjo, je ponotranjeno v vseh navedenih projektih energetskih družb.

Energetske družbe posebej izpostavljajo potrebo po aktivnem sodelovanju pri zmanjšanju energetske revščine in družbeni odgovornosti posebej v okoljih, kjer so njihove proizvodne kapacitete, poudarjajo sodelovanje z javnim sektorjem in lokalno skupnostjo pri pripravi in realizaciji projektov učinkovite rabe energije ter opozarjajo, da brez ustrezno razvitega in digitaliziranega elektroenergetskega omrežja vseh zastavljenih nalog in ukrepov, potrebnih za realizacijo zelenega prehoda, ne bo mogoče izvesti.

Na segmentu pravnega okvirja družbe izpostavljajo željo po stabilnem pravnem okviru in učinkovitem, za družbe sprejemljivem prenosu določil »Pripravljeni na 55« in REPowerEU v nacionalni pravni okvir.

2.10.4 KLJUČNE UGOTOVITVE PREGLEDA ENERGETSKIH POLITIK

S sprejetjem ključnih zakonodajnih aktov iz svežnja »Pripravljeni na 55« so bili potrjeni bolj ambiciozni energetski in podnebni cilji EU do leta 2030. Da bi bili skupni cilji na ravni EU doseženi, morajo države članice pomembno zvišati svoje nacionalne cilje glede na tiste, ki so jih predstavile v celovitih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtih, sprejetih leta 2020. Dogajanje na notranjem energetskem trgu EU in v širši regiji je v zadnjih dveh letih zaznamoval tudi odziv EU na težave in motnje na svetovnem energetskem trgu, vključno z visokimi cenami energentov, ki jih je povzročila ruska invazija na Ukrajino ter posledično izvajanje ukrepov iz akcijskega načrta REPowerEU za opustitev ruskih fosilnih goriv in pospešen prehod na obnovljive vire energije. Evropska komisija (EK) je v podporo pospešenemu zelenemu prehodu sprejela nov regulatorni okvir in okrepila finančne mehanizme EU kot pomoč za izvedbo potrebnih naložb. Temu bo sledila prenova nacionalne zakonodaje v državah članicah, da bi uresničile zastavljene cilje in dosegle podnebno nevtralnost EU do leta 2050.

Evropska komisija pričakuje, da se spremembe nacionalnih politik, kot odziv na omenjene izzive EU pri oskrbi z energijo, odražajo že v prenovljenih NEPN, katerih osnutke so morale države članice posredovati v oceno Evropski komisiji do konca junija 2023, rok za sprejem njihove končne verzije pa je konec junija 2024.

Posamezne države članice so se pri prenovi nacionalnih energetskih in podnebnih politik bolj izrazito oprle na številne nacionalne okoliščine ter se osredotočile na povečanje samozadostnosti in zanesljivosti oskrbe ter na zmanjšanje uvozne odvisnosti. Sprememba se odraža tudi v spremenjenih načrtih glede nadomeščanja premogovnih zmogljivosti z zemeljskim plinom, ki je po novem opredeljen predvsem kot energent za zagotavljanje nadomestnih zmogljivosti, vključenih v mehanizme zmogljivosti za zagotavljanje zanesljive oskrbe (skupno na ravni EU do 15 GW), in na nove plinske elektrarne, že pripravljene na uporabo obnovljivih plinov.

Razogljičenje

Pospešeno razogljičenje proizvodnje električne energije v državah, ki imajo v svojem portfelju pomemben delež premoga, zaradi eskalacije konflikta Rusije na Ukrajino terja nov premislek. Podporo, bistveni spremembi portfelja, naj bi glede na veljavne strategije zagotavljali s plinskimi ali jedrskimi elektrarnami in s pospešenim uvajanjem obnovljivih virov energije (predvsem z energijo sonca in vetra). Vendar je nedavna energetska kriza privedla države, zlasti tiste, ki so svojo tranzicijo in izstop iz premoga gradile na zemeljskem plinu, do tehtnega razmisleka, kako vlogo zemeljskega plina kot prehodnega energenta čim bolj zmanjšati – s pospešenim prehodom na OVE ali/in s podaljšanjem obratovanja premogovnih elektrarn. Uradne letnice izstopa iz premoga posameznih držav članic se sicer niso spremenile, vendar posamezne države v luči zagotavljanja zanesljive oskrbe dopuščajo možnost podaljšanja prehodnega obdobja, v katerem ohranjajo premogovne zmogljivosti v stanju rezerve.

Prenovljene strategije razogljičenja elektroenergetskega sektorja po novem poleg opustitve premoga temeljijo tudi na načrtih za postopno opustitev in zmanjšano vlogo zemeljskega plina ter na pospešenem prehodu na obnovljive vire energije (predvsem FE in VE), jedrsko energijo in razvoju nizkoogljičnih plinov. Največji napredek predstavljajo načrti za razvoj vodikovih tehnologij, tako na strani proizvodnje kot tudi transporta in končne rabe ter znatnega povečanja zmogljivosti za shranjevanje in fleksibilnosti omrežij.

Na podnebni konferenci COP28 kljub velikim pričakovanjem ni bil dosežen dogovor o dokončni odpravi fosilnih goriv, ki so mu nasprotovale predvsem države v razvoju, je pa bil v zaključkih sprejet poziv k prehodu od fosilnih goriv v energetskih sistemih na pravičen in urejen način do leta 2050.

Premog

Večina držav članic EU je že sprejela odločitev o izstopu iz premoga, kljub temu da uporaba fosilnih virov energije, ne glede na trenutne geopolitične razmere v Evropi, še ostaja del energetskih strategij predvsem v tistih državah, ki imajo v uporabi domači premog. Zaradi bolj ambicioznih podnebnih ciljev so še pospešile namere o opuščanju premoga ob ustrezni podpori države. Do leta 2030 naj bi se v EU zmogljivost premogovnih elektrarn zmanjšala na polovico. Po letu 2030 naj bi v EU zmogljivost elektrarn na premog znašala še približno 38 GW, njegova nadaljnja raba je predvidena še v šestih državah članicah (Bolgariji, Češki, Nemčiji, Poljski, Romuniji in Sloveniji). Glede na sprejete podnebne cilje pa se raba premoga v EU postopno dokončno poslavlja.

V podporo procesu opuščanja premoga so številne države sprejele nacionalne strategije ter posebne zakone o zapiranju premogovnikov in elektrarn na premog, ki upoštevajo vidike prestrukturiranja po načelih pravičnega prehoda ob finančni podpori države. Tudi Slovenija je januarja 2022 sprejela Nacionalno strategijo za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij po načelih pravičnega prehoda ter z njo določila letnico izstopa iz premoga – 2033.

Države nečlanice EU (Bosna in Hercegovina, Severna Makedonija in Srbija) ohranjajo svojo premogovno proizvodnjo, vendar se pospešeno pripravljajo na potrebne okoljske prilagoditve naprav in zavezujoče podnebne cilje, da bi se lahko izognile dajatvi za ogljično prilagoditev na mejah EU – t. i. CBAM, ki velja tudi za uvoz električne energije na območje EU.

Obnovljivi viri energije

V oceni osnutkov, posodobljenih NEPN iz decembra 2023, Evropska komisija ocenjuje, da bi na podlagi trenutnih ciljev držav članic delež obnovljive energije v končni porabi energije leta 2030 na ravni EU lahko znašal od 38,6 do 39,3 %, kar je nižje od novega cilja EU do leta 2030 (42,5, % s prizadevanji za 45 %), zato je države članice pozvala k povečanju ambicioznosti in okrepitvi prizadevanja za prehod na obnovljive vire energije. Čeprav je v nacionalnih načrtih posameznih držav članic zaznati znatno zvišanje OVE cilja, je večina držav še vedno zadržana pri načrtovanju potrebnega prirasta OVE. To gre med drugim pripisati oviram, ki jih še vedno predstavljajo dolgotrajni in zapleteni postopki umeščanja v prostor ter težave s priključevanjem novih zmogljivosti v obstoječe elektroenergetsko omrežje.

Države članice ob podpori posodobljenega regulatornega okvira EU načrtujejo predvsem pospešeno uvajanje sončne in vetrne energije v povezavi z novimi zmogljivostmi za shranjevanje energije ter v kombinaciji z nadgradnjo elektroenergetskega omrežja. Poleg velikih naprav (FE in VE) predstavlja pomemben delež načrtovanih OVE tudi proizvodnja iz samooskrbnih in skupnostnih naprav (tudi do 30 % rasti OVE do leta 2030). Posamezne države se še bolj kot doslej osredotočajo na ukrepe za izkoriščanje nacionalnih prednosti tudi pri uvajanju obnovljivih virov. Madžarska pri tem stavi predvsem na geotermično energijo in povečanje zmogljivosti hranilnikov energije, tako kot Avstrija, ki je že znatno povečala naložbe v povečanje zmogljivosti za shranjevanje vodne energije (ČHE). Pozitivno je tudi spoznanje, da je poleg sončne in vetrne energije prepoznan tudi pomen hidroenergije tako v proizvodnji kot za namene shranjevanja, tudi v državah, ki sicer stavijo na druge brezogljične vire. Francija kljub obsežnemu povečanju jedrskih zmogljivosti načrtuje tudi nadgradnjo obstoječih hidroenergetskih zmogljivosti za 2,8 GW.

Plin

Vloga plina v energetski oskrbi EU se je zaradi opustitve ruskega plina, ki je predstavljal pomemben energetski vir za več evropskih gospodarstev, močno spremenila. Uporabo plina kot prehodnega energenta so v procesu opuščanja premoga načrtovale tudi države z visokim deležem premoga v proizvodnji elektrike in toplote, ki pa so svoje načrte za oskrbo s plinom prilagodile z večjo diverzifikacijo virov in dobavnih poti ter načrtovanjem pospešenega prehoda na obnovljive pline, vključno z vodikom. Evropska komisija je za ta namen sprejela prenovljen regulatorni okvir za rabo plina kot energenta prehoda v skladu z načrti EU za opustitev rabe ruskega zemeljskega plina in pospešen prehod na obnovljive vire (biometan in vodik), ki bo državam pomagal pri transformaciji plinskega sektorja.

Jedrska energija

Jedrska energija je v zadnjem obdobju s strani številnih EU držav prepoznana kot ključni nizkoogljični energetski vir za prehod v podnebno nevtralnost do leta 2050. Velik pospešek v smeri jedrske energije je zaznati v državah, kjer je delež premoga visok (Romunija, Poljska in Češka) in v državah, kjer jedrska energija že sedaj predstavlja pomemben vir energije (Slovaška, Madžarska, Francija, Švedska in Finska). Številne države so napovedale znatno povečanje proizvodnih zmogljivosti na račun podaljšanja življenjske dobe obstoječih jedrskih elektrarn in načrtovano gradnjo novih zmogljivosti v naslednjih dveh desetletjih. Jedrska energija je bila skupaj z zemeljskim plinom uvrščena tudi med gospodarske dejavnosti, skladne s trajnostno taksonomijo EU, kar bo bodočim investitorjem omogočalo dostop do ugodnejšega trajnostnega financiranja.

2.10.5 INVESTICIJE SKUPINE HSE

V skupini HSE z investicijami v lastne proizvodne zmogljivosti ohranjamo primat največjega proizvajalca električne energije iz obnovljivih virov električne energije v Sloveniji. Portfelj obstoječih proizvodnih kapacitet terja redno vzdrževanje za ohranjanje stabilne proizvodnje in zanesljivo nudenje sistemskih storitev slovenskemu elektroenergetskemu sistemu. Z investicijami v družbah skupine, ki se ukvarjajo s prodajo električne energije končnim odjemalcem, pa dodatno utrjujemo našo pozicijo tudi na tem področju.

V skupini HSE sledimo poglavitnim strateškim smernicam Slovenije in Evropske unije na področju trajnostnega razvoja. Z izvedenimi investicijami smo odločeni nadaljevati svoje preoblikovanje v trajnostno naravnano skupino, saj bomo le tako zagotavljali stabilno in okolju prijazno proizvodnjo električne energije ter nujno potrebne sistemske storitve. Z uporabo inovativnih rešitev bomo tudi v prihodnje pomemben deležnik slovenskega elektroenergetskega sistema. Naše aktivnosti so usmerjene v izvedbo ekonomsko upravičenih investicij v nove proizvodne enote, ki omogočajo izrabo obnovljivih virov, bistveno zmanjšujejo izpuste CO_2 na enoto proizvedene električne energije in hkrati povečujejo dodano vrednost skupine HSE.

Opis ključnih investicij v skupini HSE podajamo v nadaljevanju.

V letu 2023 je bila glavnina sredstev namenjena vlaganjem v zanesljivost proizvodnje (53 %), sledijo vlaganja v rekonstrukcije po izteku življenjske dobe (20 %), investicije v poslovnoinformacijski sistem in ostalo (12 %) ter v razvojne projekte za nove proizvodne kapacitete (5 %).

Investicije v skupini HSE v EUR

Družba	2023	2022
TEŠ	15.321.307	14.475.577
PV	22.767.318	20.682.957
HTZ	468.593	517.252
SIPOTEH	82.592	30.958
PLP	5.921	551.101
∑ TERMO DIVIZIJA	**38.645.731**	**36.257.844**
HSE	2.754.361	5.104.859
DEM	29.331.754	17.285.053
SENG	2.655.337	4.665.320
HSE EDT	27.683	51.626
RGP	452.799	1.555.099
HSE Invest	101.105	170.625
ECE	226.868	162.634
E+	639.973	130.636
HSE BE	0	2.568
∑ PREOSTALA SKUPINA HSE	**36.189.880**	**29.128.421**
CELOTNE INVESTICIJE	**74.835.611**	**65.386.265**

HSE

V družbi smo največ sredstev namenili za HE na srednji Savi, varnostno-operativnemu centru in orodju SIEM (ang. Security Information and Event Management) ter FE Prapretno 2/3. Skupaj so te tri investicije predstavljale več kot tri četrtine celotne realizacije družbe. Investicije implementacije poenotene rešitve SAP, Billing in CRM (ang. Customer Relationship Manager) v Energijo plus in ECE je prevzela družba Energija plus v sodelovanju z ECE.

Pri investiciji v **hidroelektrarne na srednji Savi** (v letu 2023 vloženo 1,5 milijona EUR) so se nadaljevali postopki umeščanja v prostor za vse tri HE (HE Suhadol, HE Trbovlje in HE Renke). V zaključni fazi je večina strokovnih podlag za študijo variant (ŠV), okoljsko poročilo (OP) in osnutek uredbe o najustreznejši varianti (UNV). Julija 2023 sta bila oddana OP in ŠV na Ministrstvo za naravni vire in prostor (MNVP). V teku so pogovori med koncesionarjem in koncedentom glede delitve vlaganj na energetski in infrastrukturni del. Zaradi še nedorečene delitve vlaganj je javno naročilo za geološko geomehanske raziskave na čakanju. Oktobra 2023 je MNVP imenoval projektno skupino, kar je pogoj za dokončanje projektne dokumentacije, ki je osnova za javno razgrnitev UNV. Investicija je v teku.

Za **FE Prapretno 2 in 3** (v letu 2023 vloženo 0,2 milijona EUR) je zaključen predhodni postopek na MNVP, v skladu s katerim ne bo potrebna presoja vplivov na okolje (PVO). Neurejene lastniške zadeve so se do konca 2023 uredile. Osnutek dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja (DGD) je bil poslan mnenjedajalcem. Pridobljena so vsa mnenja, DGD pa je še v izdelavi. Služnostne pogodbe za FE Prapretno 2 so podpisane. Za FE Prapretno 3 je v sprejemanju občinski podrobni prostorski načrt (OPPN) po Zakonu o urejanju prostora (ZUREP-3), katerega zaključek se pričakuje v prvi polovici leta 2024. Občinski svet občine Hrastnik je na svoji seji aprila 2023 izvedel prvo obravnavo osnutka OPPN in sprejel pozitivni sklep za nadaljevanje postopka. Javna razgrnitev in javna obravnava sta bili zaključeni 17. novembra 2023. V idejnem projektu in projektu za izvedbo del je že vključen koncept z baterijskim hranilnikom, kar je že upoštevano v DGD, upoštevano pa bo tudi v investicijskem programu. Varianta z baterijskim hranilnikom je možna izključno v primeru pridobitve nepovratnih sredstev sklada pravičnega prehoda (JTF). Investicija je v teku.

Severnojadranska vodikova dolina (angl. North Adriatic Hydrogen Valley – NAHV) je razvojno-raziskovalni projekt s trajanjem aktivnosti 6 let. Konzorcij sestavlja 37 partnerjev z njihovimi pridruženimi družbami, kjer ima HSE vlogo koordinatorja. Konzorcij sestavljajo partnerji iz industrije, raziskovalnih institucij in ministrstev. Da bi izpolnili cilje evropske vodikove strategije in evropskega zelenega dogovora, projekt NAHV predvideva razvoj 17 pilotnih projektov, ki pokrivajo celotno vrednostno verigo vodika od proizvodnje do distribucije, skladiščenja ter končne uporabe z začetnim TRL 6 (Technology readiness level) in končnim TRL 8. NAHV bo v naslednjih letih prispeval k cilju REpowerEU, ki predvideva proizvodnjo obnovljivega (zelenega) vodika znotraj držav EU v višini 10 milijonov ton/leto.

NAHV predvideva široko območje proizvodnje in distribucije zelenega vodika, ki bo vključevalo tri države: 3.658 t/leto bo proizvedeno v Sloveniji (od tega skupina HSE 3.000 t/leto), 1.002 t/leto na Hrvaškem in 1.279 t/leto v Italiji. Od celotne proizvedene količine zelenega vodika bi ga lahko težka industrija porabila približno 3000 t/leto, transport približno 1700 t/leto, ostalo pa energetski sektor.

Varnostno-operativni center in orodje SIEM – v decembru 2023 se je uspešno zaključil projekt, kjer so bile izvedene vse zahtevane aktivnosti in doseženi pričakovani rezultati/učinki implementacije IBM QRadar. Višina vseh vloženih sredstev v investicijo je 0,5 milijona EUR.

DEM

Realizacija družbe DEM se nanaša predvsem na investicijsko vzdrževanje oz. vlaganja v zanesljivost proizvodnje in vlaganja v nove proizvodne kapacitete. Med drugim je DEM investiral v ohranjanje energetskega potenciala akumulacij, zamenjavo sekundarnih sistemov HE Dravograd, HE Vuzenica in HE Mariborski otok, prenovo HE Formin, obnovo pretočnih polj 3 in 4 na HE Dravograd ter geotermično elektrarno na vrtilni Pg-8.

Geotermična elektrarna na obstoječi vrtini – Pg-8 (v letu 2023 vloženo 0,6 milijona EUR). Pogodba za izgradnjo nadzemnega dela pilotne geotermične elektrarne na vrtini Pg-8 v Čentibi je bila z izvajalcem sklenjena v začetku februarja. Izvedel se je pregled in servis turbinskega sistema. V sklopu namestitve opreme je bila izvedena povezava na vodovodno in električno omrežje. Prav tako je vzpostavljen koncept za povezavo na center vodenja. V sklopu priprave na preizkuse posamezne opreme je bila izdelana tudi ustrezna krmilna oprema. Zaradi nezmožnosti odstranitve packerja (naprava za sanacijo sten vrtine) na globini 1600 m so se dela sanacije s strani Petrol Geo podaljšala, kar je vplivalo na začetek del nadzemnega dela. Packer na globini 1600 m je onemogočil odstranitev vode z vpihovanjem dušika, kar je bilo izvedeno z načinom uparjanja vode pri ustreznem tlaku. V letu 2023 je bil v skladu s terminskim planom izveden tudi servis mikro plinsko turbinskega sistema in transport plinske turbine z generatorjem, hladilnega sistema in kontejnerja na lokacijo vrtine Pg-8. V celoti so se izvedla gradbena in delno strojna ter elektro dela nadzemnega dela geotermične elektrarne. Investicija je v teku.

Zamenjava sekundarnih sistemov HE Dravograd, HE Vuzenica in HE Mariborski otok (v letu 2023 vloženo 8,7 milijona EUR). Fokus izvajanja projekta je bil na pospeševanju izvedbe del na prenovi agregata 3 na HE Mariborski otok in agregata 3 na HE Dravograd. Po zaključku del na obeh agregatih se je bolj intenzivno pristopilo k montažnim delom pri vzpostavitvi novih lastnih porab izmenične, enosmerne in razsmerjene napetosti na vseh 3 HE. V obratovanje na vseh 3 HE so dani ključni napajalni sistemi, ki vplivajo praktično na vse ostale sisteme, saj s tem odpadejo začasne rešitve. Slednje so sicer nujna prehodna stanja, ki pa so nezaželene iz obratovalnega in varnostnega vidika, saj zmanjšujejo preglednost in vsebujejo izjeme, ki so posebej nezaželene pri izrednih obratovalnih razmerah. Investicija je v teku.

Prenova HE Formin (v letu 2023 vloženo 1,2 milijona EUR). Zaključena je izdelava idejnega projekta in investicijskega programa, nadaljuje pa se s pripravo tehnične dokumentacije in navodil za izvedbo razpisnih postopkov. Po usmeritvi poslovodstva HSE je bila izvedena optimizacija načrta del na dovodnem kanalu in optimizacija terminskega plana izvedbe rekonstrukcije. Izvedle so se aktivnosti izdelave čistopisa razpisne dokumentacije za LOT TG in izdelava strokovnih podlog v okviru izdelave dokumentacije presoje vplivov na okolje (PVO). V mesecu oktobru je bil potrjen investicijski program rekonstrukcije HE Formin in jezu Markovci, prav tako so bili podani formalni pogoji za pričetek razpisnih postopkov. Objavljen je bil razpis za dobavo energetskih transformatorjev (LOT MT). Pridobivajo se strokovne podlage za izdelavo končnega poročila PVO za potrebe izvedbe pridobitve gradbenega dovoljenja po integralnem postopku. Investicija je v teku.

Obnova pretočnih polj 3 in 4 v HE Dravograd (v letu 2023 vloženo 0,9 milijona EUR). Oprema tesnjenja obratovalnih zapornic je pri izvajalcu bila do aprila v celoti izdelana, oprema kotalnih elementov in opreme pa v maju. V času visokih vod je prišlo dvakrat do zalitja delovišča, kar je posledično podaljšalo izvedbo del na pretočnem polju 4. Na tem pretočnem polju je bila konec meseca septembra izvedena večina montažnih strojnih in elektro del. V zadnjem četrtletju so bili izvedeni mokri testi in dela na pretočnem polju 4 so zaključena. Investicija je v teku.

Ohranjanje energetskega potenciala akumulacij (v letu 2023 vloženo 1,4 milijona EUR). Zaradi neugodnih vremenskih razmer in posledično visokih vod (v mesecu avgustu) so se dela izvajala v manjšem obsegu. Izvajale so se aktivnosti odstranjevanja in naknadna vgradnja sedimentov na klasični način in z uporabo flokulanta, vgradnja geotekstilnih vreč in lesenih zabojev ter zapolnitev s sedimentom, ureditev poškodovane brežine z lesenimi koli in zapolnitev poškodovanih mest s sedimentom, frezanje in planiranje območja izvedenih del. Z opisanimi deli zagotavljamo sonaravno ureditev in večjo stabilnost brežine. Investicija je v teku.

Obnova jezu Markovci (v letu 2023 vloženo 0,9 milijona EUR). Pozimi 2023 so se začela gradbena in obrtniška dela (strojna in elektro) na pretočnih poljih 3 in 4 (PP3 in PP4). Zaključila se je izvedba protikorozijske zaščite na PP4. Izvedlo se je ogrevanje bočnih vodil po podani rešitvi strokovne službe DEM. V letu 2024 zaključujemo z deli na PP4 in nadaljujemo z deli na PP3.

Prenos pravice in obveznosti v ČHE Golica
Na podlagi določbe 184. člena Zakona o oskrbi z električno energijo (ZOEE) se pravica do uporabe v črpalni hidroelektrarni Golica proizvedene električne energije, s katero je razpolagala družba ELES, in obveznosti, ki izhajajo iz te pravice, v celoti odplačno prenesejo na družbo DEM. Vrednost navedenega prenosa je enaka poštenemu nadomestilu, določenemu po vrednosti naložbe na dan prenosa, na podlagi vrednotenja pooblaščenega cenilca, ki ga je imenovala in plačala družba DEM. Predmet prenosa je prodaja, prenos in odstop celotnega pogodbenega položaja pravic in obveznosti do uporabe v črpalni hidroelektrarni Golica, v skladu in na način, kot ga ureja Pogodba o prevzemu pogodb.

Objekt ČHE Golica je bil zasnovan leta 1988 kot akumulacijska HE (1. faza izgradnje) z manjšo črpalno enoto Hollgraben, približno 100 m pod koto zajezitve Sobota. Črpalna elektrarna v pravem pomenu besede je postala v drugi fazi izgradnje, ki je bila zaključena v letu 2010. Današnji deležnik iz Avstrije je podjetje Kelag (80 %), upravičeni delež Sloveniji pa je do leta 2023 pripadal slovenskemu sistemskemu operaterju ELES (20 %). Podjetje Kelag v celoti upravlja s ČHE (proizvodnja, redno vzdrževanje, investicijsko vzdrževanje ipd.), družba na slovenski strani pa je na podlagi fiktivnega obračunskega modela sorazmerno udeležena pri deležu proizvedene električne energije in stroških ČHE (proizvodnja, redno vzdrževanje, investicijsko vzdrževanje ipd.).

SENG

Največji delež investicij so predstavljale rekonstrukcija mHE Hubelj, zaščita cevovoda in vodovoda Zadlaščica (investicijsko vzdrževanje) ter Vzpostavitev centralnega nadzornega sistema (korporativna varnost). Investicijsko vzdrževanje predstavlja tri četrtine vseh investicij družbe.

Rekonstrukcija mHE Hubelj (v letu 2023 vloženo 0,8 milijona EUR). Gradbena dela, ki so potekala od maja 2021, so se do konca leta 2022 v glavnini zaključila. Sredi januarja 2023 je objekt pričel s tovarniškim poskusnim obratovanjem. Februarja je bil izveden strokovni tehnični pregled za celotno rekonstrukcijo. Konec septembra je bil s strani UE Ajdovščina izveden tehnični pregled. V glavnini je v letu 2023 na rekonstrukciji mHE Hubelj višina vloženih sredstev višja od načrtovanih zaradi predčasne dobave materiala in izvedbe začetih investicij. Investicija je zaključena. Višina vseh vloženih sredstev v investicijo znaša 4,3 milijona EUR.

Zaščita cevovoda in vodovoda Zadlaščica (v letu 2023 vloženo 0,5 milijona EUR). Izvedba podajno lovilne ograje zgornjega dela trase ter gabioni in lovilna palisada sta bili zaključeni konec maja. Oktobra je bil izdelan projekt izvedenih del in ostala projektna dokumentacija. Novembra je bilo pridobljeno uporabno dovoljenje. Investicija je zaključena. Višina vseh vloženih sredstev v investicijo znaša 0,5 milijona EUR.

Vzpostavitev centralnega nadzornega sistema (v letu 2023 vloženo 0,2 milijona EUR). Investicija se je zaradi dolgih dobavnih rokov zamaknila v leto 2023. V januarju je bila dobavljena oprema, dela so se pričela v februarju in so potekala do konca avgusta. Investicija je zaključena. Višina vseh vloženih sredstev v investicijo znaša 0,2 milijona EUR.

TEŠ

Največji delež investicij so predstavljale rekonstrukcija Black start, blok 6 remont opreme in DCS (ang. Distributed Control System) oz. vlaganja po pogodbi o nekratkoročnem vzdrževanju ter digitalizacija bloka 6; vse vlaganje v zanesljivost proizvodnje. Investicijsko vzdrževanje predstavlja 99 % vseh investicij družbe.

Remont bloka 6 (v letu 2023 vloženo 2,7 milijona EUR). Investicija se nanaša na dobavo obrabnih delov za potrebe remonta bloka 6, in sicer dogorevalne rešetke (0,9 milijona EUR), kurilni sistem (0,5 milijona EUR), transport produktov (0,7 milijona EUR), strojne naprave priprave vode (0,2 milijona EUR), kotlovske armature (0,3 milijona EUR) in rezervni deli opreme bloka (0,1 milijona EUR). Investicija je v teku.

Black start (v letu 2023 vloženo 2,6 milijona EUR) – z investicijo v nabavo dizel agregata in dodatne opreme v primeru razpada omrežja je omogočen zagon plinske turbine (Black start) in s tem vzpostavitev 110-kV napajanja (GIS). S to vzpostavitvijo se vklopijo transformatorji splošnih lastnih rab in rezervni transformator bloka 6, s čimer so vzpostavljeni pogoji za pripravo na zagon bloka 6. Investicija je v teku.

Dolgoročno vzdrževanje (»LTSA«) (v letu 2023 vloženo 1,3 milijona EUR). V okviru izvensodne poravnave s skupino GE je bila v letu 2021 sklenjena pogodba o dolgoročnem vzdrževanju bloka 6 (LTSA). Na tej podlagi je bilo v letu 2023 1,3 milijonov EUR investicijskih vlaganj namenjenih za dobavo storitev dolgoročnega vzdrževanja (vzdrževalna dela, ki vključujejo preglede, popravila, prenove in zamenjave v skladu z navodili za obratovanje in vzdrževanje proizvajalca opreme (OMM)) in digitalizacijo bloka 6 s ciljem naprednega vzdrževanja ključne tehnološke opreme bloka 6 in dosegane pozitivnih učinkov razpoložljivosti in izkoristka tega bloka. V okviru celovitega upravljanja s sredstvi (APM) je bil izdelan uporabniški vmesnik za uporabo APM sistema Predix, za kar je bilo porabljeno 1,2 milijona EUR. Sistem Predix je bil predan v uporabo, potekajo pa še delavnice namenjene vnosu vhodnih podatkov (oprema, matrike tveganj, delovna dokumentacija ipd.). Za implementacijo modulov za izboljšanje delovanja bloka 6 (OPM) je bilo namenjeno 1,3 milijona EUR (optimizacija izgorevanja in izpihovanja kotla). V okviru zamenjave upravljalnega sistema (DCS) pa je bilo porabljeno 1,8 milijona EUR.

Zamenjava vodenja 110-kV GIS in vključitev v nadgrajeni SCADA sistem (v letu 2023 vloženo 0,5 milijona EUR). Z investicijo zamenjave vodenja 110kV GIS in vključitev v nadgradnji SCADA sistem smo zamenjali zastarel upravljalni sistem z novim in kompatibilen ali enak s sistemom, ki ga bo vgradil ELES. Z zamenjavo sistema se bo ohranila zanesljivost delovanja in ugodilo zahtevam s strani ELESa. Uporabljen bo enak upravljalni sistem (Siemens Siprotec 5), kot je za blok 5 in blok 6 (GIS 400 kV), nove omare pa se bodo preko optike povezale z obstoječim sistemom SICAM-PAS v GIS 400 kV, katerega upravlja dispečer na bloku 6. Investicija je v teku.

SKUPINA PV

Največ investicij je bilo na področju investicijskega vzdrževanja (99 % vseh investicij). Največja investicija so gradbena in elektro dela na izgradnji izstopno zračilnem jašku, hidravlično odkopno podporje, nadomestni deli za čelne in verižne transporterje ter ostali nadomestni deli (vse družba PV). Ostale družbe v skupini PV so realizirale več manjših investicij (investicije PLP, HTZ in SIPOTEH skupaj predstavljajo 2 % investicij skupine PV).

Največ sredstev je skupina PV namenila projektu izgradnja izstopno zračilnega jaška, ki zajema gradbena dela, elektro dela (izgradnja stikališča) ter dobavo, montažo in poskusno obratovanje ventilatorske postaje (3 milijone EUR). Investicijsko vzdrževanje pa obsega tudi nabavo odkopne opreme, ki zajema nabavo oz. izdelavo hidravličnega odkopnega podporja (3,7 milijona EUR), krmilne opreme za odkope in odvoze ter opremo za verižne transporterje in pridobivalne stroje. Za potrebe pripravskih delovišč so nabavili rabljeni napredovalni stroj. Del sredstev so porabili za vzdrževanje napredovalnih strojev, podajalnikov lokov, verižnih in tračnih transporterjev ter za pripravsko infrastrukturo in delovne pripomočke (1,8 milijona EUR). Nabavljali so infrastrukturno elektro strojno opremo za potrebe odkopov, pripravskih delovišč in jamske ter zunanje infrastrukture. Nabavljali so predvsem cevovode tehnološke vode, opremo za odvodnjavanje, transformatorje, procesne in kompaktne postaje ter opremo za potrebe komunikacije. Za potrebe prezračevanja so nabavili separatni ventilator ter stabilne in prenosne merilnike zračilnih parametrov. Za potrebe transporta materiala oz. za potrebe logistične infrastrukture so nabavili visečo dizel lokomotivo in hidravlični agregat. Za zagotovitev obratovanja visečih in talnih lokomotiv so nabavili tirnice, škopce in veznice. Del sredstev so porabili za posodobitev oz. vzdrževanje izvoznega stroja. Na področju gradbenih objektov ima največji delež postavitev razkladalne oz. prekladalne postaje za premog. Ostale investicije na tem področju predstavlja zamenjava strehe na objektu PLP, zamenjava oken v upravni stavbi, obnova talnih tirov, izgradnja vadbenega rova za reševalce, postavitev parkirišč oz. polnilnic za e-avtomobile in ostala manjša dela.

Na področju informatike so vlagali v strojno opremo, in sicer v nakup monitorjev ter prenosnih in osebnih računalnikov ter v nadgradnjo programske in omrežne opreme (nadgradnja MAXIMO, KOPA in ODOS).

Ostala sredstva so porabili za nabavo opreme tehničnega varovanja oz. nadgradnjo videonadzornega sistema. Nabavljale so se še rudarske naglavne svetilke, reševalna oprema, delovni pripomočki, geomehanska oprema in osebna prevozna sredstva. Izvajali so tudi vzdrževanje lastniških stanovanj.

TRAJNOSTNI RAZVOJ SKUPINE HSE[12]

Zeleni prehod: srčika vizije skupine HSE

03

12 GRI: 102-7; 102-8; 102-9; 102-11; 102-13; 102-17; 102-20; 102-25; 102-28; 102-30; 102-40; 102-41; 102-42; 102-43; 102-46; 102-53; 102-54; 103-1; 103-2; 103-3; 203-1; 205-1; 205-2; 301-1; 302-1; 302-2; 302-3; 302-4; 303-1; 303-2; 303-4; 303-5; 304-1; 304-2; 304-3; 305-1; 305-2; 305-3; 305-4; 305-5; 305-7; 306-3; 306-5; 307-1; 401-1; 401-3; 403-1; 403-2; 403-4; 403-5; 403-6; 403-9; 403-10; 404-1; 404-2; 404-3; 404-4; 405-1; 406-1; 412-1; 412-2; 413-1; 413-2; 415-1; 419-1.

Skupina HSE aktivno podpira trajnostne cilje Organizacije združenih narodov (Agenda 2030), Pariški sporazum, Zeleni dogovor EU in sveženj »Pripravljeni na 55«, Nacionalni energetsko podnebni načrt ter ostale evropske in nacionalne smernice trajnostnega razvoja. Deluje skladno s sprejeto EU in nacionalno regulativo na področju trajnostnega razvoja, ki se odraža v sprejetih in načrtovanih strateških usmeritvah ter izvedenih aktivnostih. Naše ključne strateške usmeritve pa zasledujejo predvsem naslednje trajnostne cilje:

- pospešeno razogljičenje družbe ob zagotavljanju visoke ravni samozadostnosti;
- integracijo trga sistemskih storitev na ravni EU; porast obsega spremenljive in decentralizirane proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov; intenzivnejšo rast učinkovite rabe energije ter pospešeno elektrifikacijo v prometu in ogrevanju;
- uvajanje novih tehnologij, povezanih s fleksibilnostjo, digitalizacijo ter uporabo pametnih omrežij, hranilnikov in virtualnih elektrarn;
- kontroliran izstop iz premoga po načelih pravičnega prehoda v skladu s sprejetimi območnimi načrti za pravični prehod Savinjsko-Šaleške (SAŠA) in Zasavske regije ob skrbi za ohranitev konkurenčnosti obstoječega proizvodnega portfelja, Zakona o postopnem zapiranju premogovnika Velenje, z namenom delitve stroškov rudniške infrastrukture, zapiranja rudnika in odprave posledic rudarjenja;
- trajnostni razvoj skupine HSE z implementacijo trajnostne strategije skupine HSE za dosego podnebne nevtralnosti ter opredelitve strateških ciljev in trajnostnih kazalnikov skupine HSE.

Več podrobnosti v zvezi z zgoraj navedenimi ključnimi razvojnimi usmeritvami se nahajajo v poglavju Razvojna strategija skupine HSE.

Pri poročanju o trajnostnem razvoju upoštevamo direktivo EU 2013/34 in njene spremembe v direktivi EU 2014/95 glede razkritja nefinančnih informacij in informacij o raznolikosti nekaterih velikih podjetij in skupin. Evropska zakonodaja je v naš pravni red uvedena z Zakonom o gospodarskih družbah. Pri poročanju upoštevamo tudi priporočila SDH o nefinančnem poslovanju. V skladu s tem predstavljamo trajnostno poslovanje skupine HSE, ključne politike in njene rezultate, glavna tveganja in priložnosti ter nefinančne informacije o okoljskih, socialnih in kadrovskih zadevah ter o spoštovanju človekovih pravic, boju proti korupciji in neetičnem delovanju. V letu 2023 pa smo še okrepili naše aktivnosti na področju priprave na poročanje skladno z Direktivo EU 2022/2464 (CSRD) glede poročanja podjetij o trajnostnosti, ki pomembno spreminja obstoječa pravila poročanja, opredeljena v Direktivi o nefinančnem poročanju (NFRD)(v nadaljevanju direktiva »CSRD«). Nova direktiva velikim podjetjem (skupinam), ki so subjekti javnega interesa, od leta 2025 nalaga poročanje (za leto 2024) v skladu z novimi standardi ESRS, ki so bili v svoji končni obliki potrjeni decembra 2023. Do leta 2027 bodo k temu zavezana tudi druga velika podjetja in srednja ter mala podjetja. Aktivno spremljamo in izvajamo aktivnosti tudi na področju ostale evropske regulative na področju trajnostnega razvoja, ki bo v prihodnjih letih zaznamovala naše poslovanje in prizadevanja na področju trajnostnega razvoja, predvsem Direktive o skrbnem pregledu podjetij glede trajnostnosti (CSDDD) ter razvoja in nadgradnje regulative na področju EU taksonomije in ostalih relevantnih področjih.

Pri našem poslovanju skrbimo za naravno in družbeno okolje ter podpiramo trajnostne cilje OZN. Glede na naše dejavnosti in naše vplive na družbeno in naravno okolje pa zasledujemo predvsem naslednje cilje:

Za predstavitev trajnostnih kazalnikov uporabljamo mednarodni standard GRI, ki ga bomo v naslednjem letu nadomestili z evropskimi standardi o trajnostnem poročanju (ESRS), ki jih uvaja evropska direktiva CSRD.

Pri določitvi področij, vsebin, meritev in analiz ter predstavitvi rezultatov so sodelovali vsi ključni sektorji in vse odvisne družbe v skupini HSE. Naše poročanje je transparentno in vsebuje podatke, ki jih kontinuirano spremljamo. Pri izbiri vsebine so ključni pogoji: bistvenost, vključenost deležnikov in trajnostni kontekst. Pri podajanju vsebine smo sledili uravnoteženosti, primerljivosti, točnosti, jasnosti in zanesljivosti podatkov.

KLJUČNI DELEŽNIKI

V skupini HSE vodimo odprte in transparentne odnose z našimi deležniki. Skupaj z njihovim doprinosom izboljšujemo naše poslovanje in smo odgovorni člen v družbi. Vrednostna veriga skupine HSE se skozi naše dejavnosti razteza od proizvajalcev surovin, predelovalcev surovin, proizvajalcev izdelkov do dobaviteljev in ponudnikov transporta. Po drugi strani pa sodelujemo s kupci proizvedene električne energije in toplote, uporabniki naših storitev ter uporabniki našega odpadlega materiala. Ključne deležnike smo prepoznali v naslednjih skupinah:

- zaposleni in socialni partnerji,
- kupci blaga in storitev,
- organizatorji tržnih aktivnosti in borze,
- EU in nacionalne inštitucije ter regulatorji,
- finančne inštitucije,
- civilna družba,
- lokalne skupnosti,
- mediji,
- dobavitelji opreme in storitev,
- raziskovalne in izobraževalne ustanove ter,
- stanovska in strokovna združenja.

3.1 Pregled ključne EU zakonodaje, ki bo zaznamovala trajnostno poslovanje podjetij

Evropski regulatorni okvir je bil v letu 2023 na ravni EU usmerjen predvsem v sprejem ključnih zakonodajnih aktov svežnja »Pripravljeni na 55« (Direktiva o EU ETS, Direktiva o OVE, Direktiva o URE ipd.), s katerim je EU okrepila prizadevanja za prehod na podnebno nevtralnost do leta 2050 in sprejem akcijskega načrta REPowerEU za pospešen prehod EU na obnovljive vire ter ukinitev odvisnosti od ruskih fosilnih goriv. Spremembe naj bi pospešile uvajanje rabe obnovljivih virov energije, kar bo omogočilo lažjo izvedbo načrtovanih razvojnih projektov skupine HSE. Prva polovica leta je bila še zaznamovana tudi z izvajanjem kriznih interventnih ukrepov za omilitev vpliva visokih cen energentov, ki so bili sprejeti leta 2022, veljavnost nekaterih od njih pa je bila konec leta 2023 podaljšana še za eno leto.

Dva nova zakonodajna akta, Uredba o emisijah metana v energetskem sektorju in Uredba o fluoriranih plinih, bosta veljala tudi za obratovanje naprav skupine HSE. Evropska komisija je marca 2023 z namenom dolgoročne rešitve problema visokih cen energije kot posledice zelenega prehoda predstavila tudi predlog za strukturno reformo trga z električno energijo in izboljšanje pravil EU pred tržno manipulacijo na veleprodajnem energetskem trgu, ki sta bila še pred koncem leta tudi sprejeta ter za skupino HSE prinašata nekatere dodatne obveznosti in priložnosti na področju trgovanja. Pomembno pa je, da se kot strukturni del trga ne uvaja kapica na prihodke proizvajalcev električne energije.

Na nacionalni ravni je potekala priprava revidiranega celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta (NEPN), ki predstavlja osrednji strateški dokument na področju energetske in podnebne politike in je ključen v luči določitve strateških usmeritev skupine HSE. Sprejet je bil tudi nov Zakon o pospešenem uvajanju OVE, ki odpravlja nekatere prepovedi umeščanja v prostor in uvaja nekatere postopkovne poenostavitve, s čimer omogoča hitrejšo izvedbo OVE projektov skupine HSE.

V letu 2024 pričakujemo predvsem večje število zakonodajnih sprememb na nacionalni ravni, saj se bo poleg že začetih zakonodajnih postopkov in usklajevanja dokončne vsebine revizije NEPN pričel postopek prenosa sprejetih aktov iz svežnja »Pripravljeni na 55« v nacionalno zakonodajo, medtem ko se bo spreminjanje zakonodaje na EU ravni v 2024 predvidoma nekoliko upočasnilo, saj bodo junija potekale evropske volitve.

3.2 Pomen pravičnega prehoda za skupino HSE

Skupina HSE je upravičenka do sredstev Sklada za pravični prehod (Just Transition Fund – JTF), v okviru katerega so za projekte OVE, razvojne projekte in projekte razgradnje/spremembe namembnosti degradiranih območij na voljo sredstva v višini približno 250 milijonov EUR v obdobju 2021–2027. V ta namen sta bila na osnovi v letu 2022 sprejete Nacionalne strategije za izstop iz premoga sprejeta Območna načrta za Savinjsko-Šaleško in Zasavsko premogovno regijo, ki sta podlaga za opredelitev upravičenih projektov. Za projekte skupine HSE bo iz JTF na voljo približno 47 milijonov EUR za Savinjsko-Šaleško in približno 5 milijonov EUR za Zasavsko premogovno regijo.

V Savinjsko-Šaleški premogovni regiji so med projekte, relevantne za HSE, ki bodo sofinancirani s strani sredstev JTF, vključeni projekti razgradnje blokov od 1 do 3, bloka 4 in hladilnega stolpa bloka 4 TEŠ v kontekstu priprav površin za nove projekte ter projekti postavitve fotovoltaičnih elektrarn ter proizvodnje, hrambe in uporabe vodika v prometu. Na področju premogovne regije Zasavja pa je med upravičene projekte skupine HSE vključen projekt fotovoltaične elektrarne na degradiranem območju.

Pravičen prehod podpira tudi Modernizacijski sklad, ki je vzpostavljen v okviru sistema EU za trgovanje z emisijami, z aktivno vlogo HSE pa smo uspeli doseči, da bo od leta 2024 dalje tudi Slovenija vključena med prejemnike sredstev iz tega sklada (342 milijonov EUR za obdobje 2024–2030), kar bo omogočilo skupini HSE pridobivanje dodatnih nepovratnih sredstev za investicije v obnovljive vire energije. V letu 2023 je potekal poziv za identifikacijo potencialnih upravičenih projektov, v katerem je skupina HSE sodelovala z večjim številom projektov, s poudarkom na izkoriščanju OVE.

7 PROJEKTOV SKUPINE HSE JE UVRŠČENIH NA PREDNOSTNO LISTO IN 4 PROJEKTI SO UVRŠČENI NA LISTO REZERVNIH PROJEKTNIH PREDLOGOV ZA SOFINANCIRANJE S SREDSTVI SKLADA ZA MODERNIZACIJO V OBDOBJU 2024–2030

LISTA A

- **01** SENG – Rekonstrukcija 100 kV stikališča HE Doblar
- **02** DEM – Vetrna elektrarna Ojstrica
- **03** HSE – Plavajoča sončna elektrarna Družmirje
- **04** SENG – Sončna elektrarna Kanalski vrh
- **05** DEM – Obnova 110 kV stikališča HE Zlatoličje
- **06** DEM – Sončna elektrarna - SE Formin in SE Zlatoličje
- **07** DEM – Sončna elektrarna ZOOP

LISTA B

- **01** DEM – Rekonstrukcija HE Formin
- **02** DEM – Baterijski hranilnik HE Mariborski otok
- **03** DEM – SE Kanal II
- **04** HSE – NAHV 2. faza

Predvidoma bodo prvi predlogi naložb posredovani EIB v odločanje jeseni 2024, prva sredstva pa bi lahko bila izplačana maja 2025.

3.3 Ključne politike skupine HSE

Trajnostni razvoj v skupini HSE dosegamo tudi s stalnim izboljševanjem integriranega sistema vodenja, ki temelji na procesnem pristopu. Na nivoju skupine HSE imamo med drugim vzpostavljene naslednje politike:

- politiko kakovosti skupine HSE
- okoljsko politiko skupine HSE
- politiko varnosti in zdravja pri delu terpožarne varnosti skupine HSE
- politiko upravljanja informacijske varnosti skupine HSE
- politiko obvladovanja premoženja skupine HSE
- komunikacijsko politiko in strategijo skupine HSE
- politiko raznolikosti organov vodenja in nadzora družbe HSE
- politiko upravljanja družbe in skupine HSE
- politiko družbene odgovornosti skupine HSE
- etični kodeks skupine HSE in
- politiko nasledstva na poslovnih funkcijah družb v skupini HSE.

Posamezne družbe skupine HSE imajo izdelane in objavljene svoje interne politike sistema vodenja, ki s svojo razvojno naravnanostjo zagotavljajo kakovostno energijo, izdelke in storitve na okolju prijazen način ob varnih in zdravih delovnih pogojih za zaposlene, s ciljem ekonomske uspešnosti ter skladnega trajnostnega razvoja okolja in tržišča, na katerem delujejo.

Politike vodenja so na voljo vsem zainteresiranim strankam v družbah skupine HSE in izven nje. Razumevanje in uporaba politike znotraj družbe skupine HSE je zagotovljena preko usposabljanj, izobraževanj in s komunikacijskimi orodji v družbah skupine HSE. Objavljene so tudi na naši spletni strani.

Politike vodenja posamezne družbe skupine HSE izhajajo iz strateških usmeritev matične družbe.

PRIDOBLJENI CERTIFIKATI V DRUŽBAH SKUPINE HSE

Ključne usmeritve pri implementaciji in izvajanju aktivnosti za pridobitev ter vzdrževanje certifikatov na ravni skupine HSE so:

- zagotavljanje dolgoročno stabilnega in uspešnega poslovanja;
- stalno spremljanje, merjenje in analiziranje vplivov na okolje, varnost in zdravje zaposlenih ter premoženja kot posledica proizvodnje in izvajanja storitev;
- ciljno vodenje družbe HSE in družb skupine HSE;
- upravljanje tveganj in priložnosti družbe HSE ter družb skupine HSE;
- zagotavljanje resursov za ohranitev položaja vodilnega energetskega sistema v Sloveniji;
- jasno določene odgovornosti in pristojnosti za identifikacijo, merjenje in izboljševanje uspešnosti in učinkovitosti procesov in sistema vodenja kot celote v skladu s pričakovanji odjemalcev in ključnih deležnikov;
- ozaveščenost zaposlenih odnos zaposlenih do kakovosti, okolja, VZD, informacijske varnosti in premoženja;
- koriščenje sinergij med družbami skupine HSE na vseh področjih poslovanja;
- nenehno izboljševanje uspešnosti izvajanja procesov z identificiranjem tveganj in priložnosti ter definiranjem aktivnosti za obvladovanje tveganj in priložnosti, definiranjem ciljev, notranjimi in zunanjimi presojami ter vodstvenim pregledom;
- redno komuniciranje z zaposlenimi, dobavitelji, kupci, inšpekcijskimi službami, zdravstvenimi organizacijami in inštituti ter ostalim okoljem z namenom vzdrževanja in izboljševanja medsebojnega zaupanja;
- skladnost poslovanja z zakonskimi in ostalimi relevantnimi zahtevami;
- urejeno in transparentno poslovanje.

Posebno skrb namenjamo:

- vlaganjem in realizaciji novih proizvodnih virov/projektov iz OVE kot strateško razvojnemu področju družb skupine HSE;
- nadgradnji obstoječih proizvodnih zmogljivosti s tehnologijami BAT, s ciljem dviga zanesljivosti in učinkovitosti obratovanja;
- ozaveščanju zaposlenih, da z ustreznimi in odgovornimi lastnimi ravnanji v največji meri prispevajo za svoje zdravje in varnost na delovnem mestu;
- ustvarjanju privlačnega okolja za zaposlene, ki čutijo, da so del ekipe, ki zagotavlja pogoje za njihovo osebno rast in razvoj.

PRIDOBLJENI CERTIFIKATI	HSE	DEM	SENG	TEŠ	PV	HTZ	SIPOTEH	PLP	RGP	HSE Invest	ECE	E+
ISO 9001 Sistem vodenja kakovosti	■	■	■	■	■	■		■	■	■		
ISO 14001 Sistem ravnanja z okoljem	■	■	■	■	■	■			■			
ISO 45001 Sistem vodenja varnosti in zdravja pri delu	■	■	■	■	■	■			■	■		
ISO 27001 Sistem upravljanja informacijske varnosti	■	■	■	■	■	■			■	■	■	■
ISO/IEC 17025 Zahteve za usposobljenost preizkuševalnih in kalibracijskih laboratorijev				■	■							
ISO 55001 Sistem upravljanja s premoženjem	■	■	■	■	■	■						
EE Certificiranje proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov	■	■	■									
EEnew Generacija EE z zahtevami za nove HE	■	■										
DPP Družini prijazno podjetje	■	■										
EN ISO 3834:3:2005 Zahteve za kakovost pri talilnem varjenju kovinskih materialov							■					
EN ISO 9606-1:2018 Atest varilcev o opravljenem preizkusu							■					
EN ISO 1090-1:2009+A1:2011:ES Certifikat kontrole proizvodnje							■					

■ certificiranje ■ upoštevanje obveznih kontrol

Družbe HSE EDT, HSE BH, HSE BE, HSE MAK nimajo certifikatov.

POLITIKA PREJEMKOV IN NAGRAJEVANJA POSLOVODSTEV

Politika prejemkov in nagrajevanja poslovodstev v skupini HSE je regulirana v skladu z določili Zakona o prejemkih poslovodnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti ter Priporočili in pričakovanji SDH.

SODELOVANJE S PREDSTAVNIKI ZAPOSLENIH

V skupini HSE skladno z Zakonom o sodelovanju delavcev pri upravljanju sodelujemo s sveti delavcev in reprezentativnimi sindikati ter tako skrbimo za stalni dialog (informiranje, skupna posvetovanja, podajanje soglasij). Socialni partnerji in sveti delavcev predstavljajo povezovalni člen med zaposlenimi in poslovodstvi družb. Socialni dialog uresničujemo skozi redna srečanja s predstavniki sveta delavcev in predstavniki reprezentativnih sindikatov ter tako zagotavljamo ažurno informiranje zaposlenih in aktivno vključevanje predstavnikov zaposlenih v delovanje družbe in skupine. Poslovodstvo se redno udeležuje vseh sej, kjer se poleg informacij o aktualnem poslovanju družb med drugim obravnavajo tudi vprašanja in pobude zaposlenih, ki jih posredujejo prek predsednika sveta delavcev ali predsednika sindikata oz. sindikalnega zaupnika.

V skupini HSE imamo organiziran tudi Skupni svet delavcev skupine HSE, ki ga sestavljajo predstavniki svetov delavcev družb v skupini HSE. Skupni svet delavcev sodeluje s poslovodstvom HSE pri upravljanju na način, ki ga določata Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju in Participacijski dogovor.

3.4 Etično delovanje in poslovanje

OPIS MEHANIZMA ZA IDENTIFIKACIJO, PRIJAVO IN PREISKAVO NEZAKONITIH DEJANJ ALI DEJANJ NESKLADNIH S KODEKSOM

Družba HSE je z namenom krepitve integritete, transparentnega delovanja in ničelne tolerance do korupcije, nezakonitega in neetičnega ravnanja na podlagi relevantnih predpisov in priporočil dobre prakse sprejela interni Pravilnik o obravnavanju prijav sumov nepravilnosti v skupini HSE in zaščiti prijaviteljev. Interni pravilnik velja za vse družbe skupine HSE in se smiselno uporablja v poslovnih odnosih z drugimi pravnimi in fizičnimi osebami, ki poslovno sodelujejo z družbami v skupini HSE. Cilji skupine HSE pri obvladovanju teh tveganj so:

- zmanjševanje tveganj prevar in s tem zmanjševanje ranljivosti skupine HSE zaradi prevar, pri čemer upoštevamo načela ničelne tolerance,
- povečevanje ozaveščenosti zaposlenih o indicih prevar in načinih njihovega obvladovanja,
- stalno povečevanje etične kulture, izobraževanje zaposlenih o njihovi odgovornosti pri prepoznavanju indicev prevar in poročanju o njih ter
- varovanje ugleda in premoženja skupine HSE.

Skupina HSE obravnava domnevne nepravilnosti vseh vrst na učinkovit in nepristranski način. Za vzpostavitev in delovanje poročevalske linije je zadolžena Služba za skladnost poslovanja, ki je pri obravnavanju prijav sumov nepravilnosti popolnoma neodvisna in objektivna. Postopki so jasno določeni, da se omejijo kakršni koli vplivi iz odločevalske verige in morebitnih vpletenih vodstvenih kadrov.

Služba za skladnost poslovanja je pristojna za prejem vseh vrst prijav sumov nepravilnosti v družbah skupine HSE in predstavlja zaupnika za notranjo prijavo v družbi HSE v skladu z določili Zakona o zaščiti prijaviteljev. Vsaka družba v skupini HSE s sklepom izmed zaposlenih imenuje zaupnika. Zaupnik družbe v skupini HSE obravnava prijave, ki mu jih posreduje Služba za skladnost poslovanja HSE po tem, ko jih razvrsti in mu jo dodeli ter ugotovi, da so izpolnjeni pogoji za obravnavo s strani posameznega zaupnika v družbi skupine HSE (glede na vsebino). Služba za skladnost poslovanja oz. drugi zaupnik, ki mu je prijava dodeljena v obravnavo, se posveti skrbnemu, zaupnemu in neodvisnemu pregledu, pri čemer ni zavezan navodilom v posamezni zadevi.

Sume zaznanih nepravilnosti lahko prijavitelji prijavijo osebno, po telefonu, pisno na naslov sedeža družbe, po elektronski pošti ali preko spletnega obrazca.

POLITIKA PODJETJA DO ŽVIŽGAČEV

Namen te politike je, da ščiti tiste posameznike, ki niso hoteli delovati nezakonito, čeprav je to privedlo do izgube posla ali bi bila ogrožena njihova zaposlitev. Pri tem je ključna zaščita tistih, ki jim je bil dodeljen status žvižgača, pred povračilnimi ukrepi.

V skupini HSE imajo pravico do zaščite pred povračilnimi ukrepi vsi dobroverni prijavitelji. Da bi lahko užival zaščito pred povračilnimi ukrepi, mora prijavitelj glede na okoliščine in informacije, ki so mu bile na voljo v času prijave, utemeljeno domnevati, da so nepravilnosti, ki jih je prijavil, resnične. Dobrovernost prijavitelja se domneva, dokler ni dokazano drugače.

V letu 2023 je Služba za skladnost poslovanja preiskovala 7 prijav nepravilnosti. Do izdaje letnega poročila ni bilo nobenega potrjenega primera korupcije in podkupovanja, prav tako v letu 2023 ni bilo pravnomočne obsodbe ali sankcioniranja zaposlenih zaradi korupcije in podkupovanja.

Kazenski postopek v zadevi Blok 6 TEŠ, v katerem so med obtoženimi tudi osebe, ki so bile v relevantnem obdobju zaposlene v družbah skupine HSE, je še v teku na prvi stopnji.

V okviru predkazenske zadeve, ki jo vodi preiskovalni oddelek Okrožnega sodišča v Celju, je bilo v letu 2023 izvedenih več hišnih preiskav zaradi suma zlorabe položaja ali zaupanja pri gospodarski dejavnosti v družbah PV, TEŠ in RGP. Kot nam je znano, v tej zadevi obtožnica v letu 2023 ni bila vložena.

IZOBRAŽEVANJE ZAPOSLENIH O PRAVILNEM POSLOVNEM DELOVANJU IN BOJU PROTI KORUPCIJI

Služba za skladnost poslovanja izvaja redno letno izobraževanje zaposlenih o etičnem kodeksu, pravilnem poslovnem delovanju in možnih kanalih prijav nepravilnosti ter o postopku prijav nepravilnosti in redno svetuje službam (kot tudi družbam v skupini) glede samih nepravilnosti, njihovih prijavah, reševanju in preprečevanju. Predmetno izobraževanje redno izvaja tudi za vse novo zaposlene.

POLITIČNI VPLIV IN LOBIRANJE

HSE ne namenja sredstev političnim dejavnostim. Družba HSE je vpisana v register lobistov pri EU Transparency. Skladno z določili družba HSE oz. njen zakoniti zastopnik ni vpisan v register lobistov, ki ga vodi Komisija za preprečevanje korupcije, saj družba HSE izvaja lobiranje za interesno organizacijo. Skladno z 59. členom Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije (ZIntPK) se zakoniti zastopnik ali izvoljeni predstavnik interesne organizacije ni dolžan vpisati v register lobistov.

V letu 2023 je družba HSE lobirala v zvezi s predstavitvijo projektov in investicij s področja obnovljivih virov energije.

POLITIKA SPOŠTOVANJA ČLOVEKOVIH PRAVIC

Družba HSE se je zavezala k spoštovanju človekovih pravic pri poslovanju in k uvedbi pomembnih načel Nacionalnega akcijskega načrta Republike Slovenije za spoštovanje človekovih pravic v gospodarstvu, kar je družba HSE potrdila 21. decembra 2020 s podpisom zaveze o spoštovanju človekovih pravic v gospodarstvu (v nadaljevanju zaveza). Zaveza temelji na Splošni deklaraciji o človekovih pravicah, ki jo je leta 1948 sprejela Generalna skupščina OZN, in na drugih relevantnih mednarodnih instrumentih s področja človekovih pravic ter na mednarodnih dokumentih s področja varovanja in spodbujanja človekovih pravic v gospodarskih dejavnostih (Smernice OZN za spoštovanje človekovih pravic v gospodarstvu, Smernice OECD za večnacionalne družbe, Tripartitna deklaracija Mednarodne organizacije dela o večnacionalnih podjetjih in socialni politiki ter smernice za področje družbene odgovornosti).

Skupina HSE je sprejela Kodeks etike, ki opredeljuje načelo enake obravnave. Na odnos skupine HSE do posameznikov ne vplivajo narodnost, rasa, spol, jezik, vera, politično ali drugo prepričanje, gmotno stanje, rojstvo, izobrazba, družbeni položaj, invalidnost ali katerakoli druga osebna okoliščina. Pri zaposlovanju v skupini HSE se upošteva načelo enakih možnosti in nediskriminatornosti.

V skupini HSE v letu 2023 ni bilo prijav za diskriminatorna ravnanja ali postopkov v zvezi s kršitvami socialnih ali človekovih pravic.

3.5 Naše bogastvo so zavzeti zaposleni

Na dan 31. december 2023 je bilo v **družbi HSE** zaposlenih 248 sodelavcev, od tega 241 za nedoločen in 7 za določen čas. Število zaposlenih na dan 31. december 2023 se je v primerjavi z letom 2022 povečalo za 13. Na novo se je zaposlilo 37 sodelavcev. V družbi je 65 % (161 zaposlenih) moških in 35 % (87 zaposlenih) žensk.

Povprečna starost v družbi ob koncu leta 2023 je bila 43,4 let in je nižja v primerjavi s koncem leta 2022, ko je znašala 43,8 let. 38 % odstotkov zaposlenih v družbi šteje od 41 do 50 let (95 zaposlenih), 25 % je starih od 31 do 40 let (61 zaposlenih), 24 % zaposlenih šteje od 51 do 60 let (59 zaposlenih), 12 % je starih do 30 let (30 zaposlenih), 1 % je starejših od 61 let (3 zaposleni).

	2023				2022				Δ glede na 2022		
starostni razred	**število zaposlenih**	**%**	**moški**	**ženske**	**število zaposlenih**	**%**	**moški**	**ženske**	**število zaposlenih**	**moški**	**ženske**
do 30 let	30	12	24	6	21	9	16	5	+ 9	+ 8	+ 1
od 31 do 40 let	61	25	45	16	60	26	41	19	+ 1	+ 4	- 3
od 41 do 50 let	95	38	53	42	94	40	59	35	+ 1	- 6	+ 7
od 51 do 60 let	59	24	37	22	57	24	33	24	+ 2	+ 4	- 2
nad 61 let	3	1	2	1	3	1	2	1	+ 0	+ 0	+ 0
Σ	**248**	**100**	**161**	**87**	**235**	**100**	**151**	**84**	**+ 13**	**+ 10**	**+ 3**

V **skupini HSE** je bilo ob koncu leta 3.330 zaposlenih, 19 manj kot leto prej. Število zaposlenih se je zmanjšalo zaradi velikega števila upokojitev, ki jih je bilo 130 oz. 32 % več kot v letu 2022, ter zaradi prenehanj delovnih razmerij iz drugih razlogov, ki jih je bilo v letu 2023 171 oz. 21 % več kot v letu 2022. Na novo smo zaposlili 265 sodelavcev iz zunanjega vira. Delež vseh prezaposlitev znotraj skupine HSE znaša 18 % ali 60 zaposlenih. Še dva sodelavca smo zaposlili po izteku suspenza. Skupaj smo zaposlili 289 moških (88 %) in 38 žensk (12 %).

Tudi povprečna starost zaposlenih v okviru skupine se je malenkost znižala, in sicer na 43,5 let (v letu 2022 je znašala 43,8 let).

Najvišji delež zaposlenih v skupini HSE je v starostnem razredu od 41 do 50 let, v katerem je zaposlenih 1.162 zaposlenih (35 %). V starostnem razredu od 51 do 60 let je zaposlenih 849 delavcev (25 %), sledi starostni razred od 31 do 40 let s 797 zaposlenimi (24 %). 440 zaposlenih s 13 % deležem je zaposlenih v starostnem razredu do 30 let. V starostnem razredu nad 61 let je zaposlenih 82 sodelavcev (2 %).

Sestava zaposlenih po spolu se v primerjavi z letom 2022 ni spremenila. V skupini HSE je zaposlenih 15 % žensk in 85 % moških. Najvišji delež žensk je s 37 % v starostnem razredu od 51 do 60 let. Med moškimi je najvišji delež zaposlenih s 35 % v starostnem razredu od 41 do 50 let.

	2023				2022				Δ glede na 2022		
starostni razred	**število zaposlenih**	**%**	**moški**	**ženske**	**število zaposlenih**	**%**	**moški**	**ženske**	**število zaposlenih**	**moški**	**ženske**
do 30 let	440	13	420	20	424	13	406	18	+ 16	+ 14	+ 2
od 31 do 40 let	797	24	701	96	811	24	710	101	- 14	- 9	- 5
od 41 do 50 let	1.162	35	980	182	1.197	36	1.019	178	- 35	- 39	+ 4
od 51 do 60 let	849	25	666	183	844	25	659	185	+ 5	+ 7	- 2
nad 61 let	82	2	64	18	73	2	56	17	+ 9	+ 8	+ 1
Σ	**3.330**	**100**	**2.831**	**499**	**3.349**	**100**	**2.850**	**499**	**- 19**	**- 19**	**+ 0**

IZOBRAZBENA STRUKTURA

V obvladujoči družbi HSE ima 229 zaposlenih najmanj višješolsko izobrazbo, kar predstavlja 92 % delež med vsemi zaposlenimi v družbi HSE. Na ravni skupine HSE je delež zaposlenih z najmanj višješolsko izobrazbo 34 % (1.122 zaposlenih), od katerih je 110 zaposlenih z znanstvenim magisterijem ali doktoratom znanosti. V skupini HSE 26 % delež predstavljajo zaposleni s 5. stopnjo izobrazbe, 31 % delež pa zaposleni s 4. stopnjo izobrazbe. 10 % zaposlenih ima manj kot 4. stopnjo izobrazbe.

Izobrazbeni razredi	**31. 12. 2023**		**31. 12. 2022**	
	HSE	**Skupina HSE**	**HSE**	**Skupina HSE**
8/2	7	21	6	19
8/1	28	89	23	89
7	103	353	97	345
6/2	70	303	70	285
6/1	21	356	18	351
5	16	858	17	877
4	3	1.017	4	1.054
3	0	51	0	55
2	0	100	0	100
1	0	182	0	174
Σ	**248**	**3.330**	**235**	**3.349**

FLUKTUACIJA

Stopnja fluktuacije se je v skupini HSE v primerjavi z letom 2022 zvišala za 2,2 odstotni točki, pri čemer v povezavi s tem ne zaznavamo večjih operativnih tveganj oz. disfunkcionalnosti. V letu 2023 tako znaša stopnja fluktuacije 9,2 % (v letu 2022 je znašala 7 %).

Upokojilo se je 130 sodelavcev, 41 več kot leto pred tem. Upokojitve predstavljajo 38 % med vsemi prenehanji delovnih razmerij. 171 zaposlenim je prenehalo delovno razmerje na osnovi sporazuma o prenehanju delovnega razmerja ali odpovedi pogodbe o zaposlitvi, kar predstavlja 49 % med vsemi prenehanji delovnih razmerij. 7 zaposlenim (2 %) je prenehalo delovno razmerje na osnovi suspenza pogodbe o zaposlitvi. 38 sodelavcem (11 %) je prenehalo delovno razmerje zaradi prezaposlitve v okviru družb skupine HSE, ki pa jih ne upoštevamo v izračunu fluktuacije.

V naslednjih petih letih bo pogoje za upokojitev izpolnilo približno 18 % zaposlenih, na osnovi česar ocenjujemo, da se bo stopnja fluktuacije sicer zvišala, vendar gre v teh primerih za nadzorovano oz. do določene mere tudi zaželeno fluktuacijo.

Postavka	**2023**	**2022**
Število zaposlenih, ki so odšli v obdobju poročanja	308	230
Povprečno število zaposlenih	3.340	3.276
Fluktuacija	**9,2 %**	**7,0 %**

Postavka	**2023**	**2022**
Razlog		
- upokojitev	130	89
- prerazporeditev znotraj skupine HSE	38	34
- odhod	171	135
- odhod zaradi suspenza	7	6
Skupaj	**346**	**264**
Spol		
- moški	**308**	**218**
- ženske	**38**	**46**

ABSENTIZEM

V skupini HSE se je stopnja absentizma v primerjavi z letom 2022 zmanjšala za eno odstotno točko in znaša 9 %. Največji delež med odsotnostmi v breme delodajalca imajo boleznine, ki predstavljajo 69 % odsotnosti.

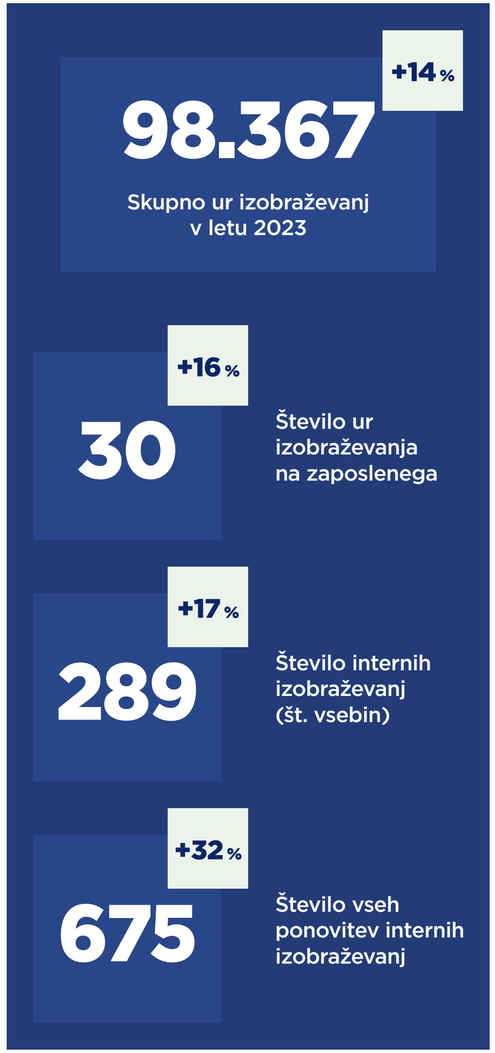
V primerjavi z letom 2022 so se za 21 % zmanjšale odsotnosti zaradi poškodb pri delu v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja in za 15 % odsotnost zaradi poškodbe izven dela v breme delodajalca.

ZAPOSLOVANJE INVALIDOV

V skupini HSE je zaposlenih 430 sodelavcev s statusom invalida (kar znaša 13 % zaposlenih), od katerih je 384 zaposlenih v invalidskem podjetju HTZ skupine PV, ki je del skupine HSE.

Postavka	**2023**	**2022**
Število izgubljenih dni zaradi bolniške	79.292	87.169
Povprečno število zaposlenih	3.340	3.276
Število vseh delovnih dni	260	260
Absentizem (zdravstveni) v %	**9 %**	**10 %**

Leto/delovne ure	**2023**	**2022**
Boleznine v breme družbe	278.116	332.954
Boleznine v breme ZZZS	356.220	364.400
Skupaj	**634.336**	**697.354**

IZOBRAŽEVANJE IN RAZVOJ

V skupini HSE skrbimo za kontinuirano izobraževanje in usposabljanje zaposlenih. Zavedamo se, da z vlaganjem v znanje in prenosom znanja med sodelavci zagotavljamo nenehni razvoj zaposlenih.

S stalnim načrtnim izobraževanjem in usposabljanjem izboljšujemo kompetence, produktivnost in ustvarjalnost zaposlenih ter krepimo konkurenčnost družb skupine HSE. Preko formalnih in neformalnih oblik usposabljanj si izmenjujemo in prenašamo znanje na svoje sodelavce.

Najpogostejše oblike prenosa znanja so mentorstvo mladih sodelavcev, udeležba na izobraževanjih in prenos pridobljenega znanja na sodelavce v obliki predavanj, predstavitev ali deljenja gradiva.

Načrt izobraževanja zaposlenih pripravimo vsako leto na osnovi letnih pogovorov, potreb delovnih procesov in regulatornih zahtev. Med zaposlenimi je veliko zanimanja za izobraževanja s področja strokovnih vsebin in mehkih veščin. Veliko večino izobraževanj s področja mehkih veščin izvedemo preko e-izobraževanja, saj na ta način omogočimo udeležbo večjemu številu zaposlenih. Kakovost in koristnost izobraževanj presojamo z merjenjem zadovoljstva udeležencev preko elektronskih anketnih vprašalnikov.

INTERNA IZOBRAŽEVANJA

V letu 2023 smo posebno pozornost namenili notranjemu prenosu znanja in organizirali kar 289 različnih internih delavnic za zaposlene. Nadaljevali smo z izobraževanji oz. delavnicami, ki jih organiziramo vsak zadnji petek v mesecu in jih imenujemo Megavatne urice. Tam se sodelavcem predstavijo različni zanimivi skupni projekti oz. področja dela v okviru skupine HSE ter delo in sodelavci iz različnih družb skupine HSE. S tem približujemo delo posameznih organizacijskih enot tudi ostalim sodelavcem, omogočamo boljše medsebojno sodelovanje in se tudi na ta način med seboj povezujemo. V okviru Megavatnih uric so v letu 2023 zmagovalci Hackathona 2022 skupine HSE sodelavcem predstavili svoj zmagovalni projekt. V mesecu februarju, ki ga v Sloveniji zaznamuje kulturni praznik in mednarodni dan maternega jezika, smo za sodelavce organizirali delavnico, ki je bila namenjena osvežitvi poznavanja in rabe slovničnih pravil z naslovom »Ko se jezik zapleta«. Organizirali smo kar dve delavnici, na katerih je bila predstavljena uporaba orodja umetne inteligence Chat GPT. V okviru Megavatne urice smo organizirali tudi izobraževanje »Elektroenergetski izzivi in priložnosti«, kjer je bilo predstavljeno, kje se skriva potencial za zmanjšano rabo energije.

V prvi polovici leta smo organizirali Peer Coaching vodij skupine HSE z namenom dobrega medsebojnega sodelovanja in povezovanja na nivoju skupine. Srečanja, ki smo jih poimenovali sHSE cafe, so se odvijala on-line preko MS Teams. Teme, ki smo jih obravnavali so bile: sodelovanje med družbami, dajanje povratnih informacij, reševanje konfliktov, spreminjanje organizacijske kulture, upravljanje časa in komunikacija. Redna srečanja so bila izjemno učinkovita predvsem zaradi izmenjave dobrih praks, spoznavanja in krepitve sodelovanja tudi na drugih področjih.

Delavnice Peer Coachinga pod imenom SOdelujem so bile organizirane tudi za sodelavce iz matične družbe z namenom boljšega sodelovanja med organizacijskimi enotami. Sodelavci so obravnavali teme, kot so vrtičkanje v organizacijah, odkrivanje presenetljivih stvari o sodelovanju z drugimi, kako upravljati konflikte v timih, prevzemanje odgovornosti in kako vzpostaviti kulturo odprtosti.

Za sodelavce so bile organizirane različne delavnice s področja komunikacije, obvladovanja stresa na delovnem mestu, samomotivacije, varstva in zdravja pri delu, požarne varnosti, nabave in javnega naročanja, standarda kakovosti, zakonodajnih novosti in računalniških znanj ter s področja sprememb in novosti na področju projektne in druge dokumentacije.

Za dvig digitalnih veščin smo izvedli e-usposabljanja na temo kibernetske in informacijske varnosti, uporabe digitalne tehnologije, digitalnega bontona in digitalizacije pri upravljanju premoženja.

S Fakulteto za management in pravo smo sodelovali pri projektu »Skrb za zdravje« in za zaposlene organizirali delavnici na temo čustvene inteligentnosti in obvladovanja stresa na delovnem mestu.

Nekatera izobraževanja oz. programi so obvezni za vse zaposlene in jih, kjer se da in je to smiselno z vidika doseganja ciljev izobraževanja, izvajamo v obliki samoučenja oz. učenja na daljavo (npr. varstvo pri delu, informacijska varnost, Etični kodeks).

Naši strokovnjaki posameznih področij predavajo kot gostujoči predavatelji na različnih fakultetah tehničnih smeri oz. so dijaki in študenti povabljeni v družbo, kjer jim predstavimo delovanje podjetja in posameznih funkcij. Sodelavci predstavljajo svoje raziskovalno in izvedbeno delo na različnih mednarodnih ter slovenskih konferencah, simpozijih, okroglih mizah, ki jih organizirajo različne priznane organizacije našega področja ter v javno objavljenih člankih oz. prispevkih.

MENTORSTVO

Prenos znanja in izkušenj med zaposlenimi se nam zdi zelo pomembno, zato imamo vzpostavljen sistem mentorstva, v okviru katerega starejši delavci prenašajo znanje in izkušnje na mlajše sodelavce.

Poleg uvajanja novo zaposlenih s sistemom mentorstva ohranjamo, razvijamo in nadgrajujemo ključna znanja in veščine, ki so potrebna za samostojno opravljanje dela na novem delovnem mestu. Tako vzpodbujamo interno nasledstvo ter krepimo medgeneracijsko sodelovanje in prenos znanj ter izkušenj. To velja zlasti za strokovno znanje, ki ga je težko oz. nemogoče pridobiti na trgu, zato imajo mentorji še posebej pomembno vlogo pri prenosu znanj in izkušenj na mlajše sodelavce.

Zelo cenimo znanje in bogate izkušnje notranjih predavateljev, ki prenašajo znanje na sodelavce preko dodatnih strokovnih usposabljanj.

Upravljanje ključnih kadrov

V letu 2023 smo v skupini HSE zaključili z dvoletnim projektom »Bazen ključnih kadrov«, v katerega je bilo vključenih 32 strokovnjakinj in strokovnjakov, ki imajo visoko razvite kompetence, si želijo nadaljnjega razvoja in so pripravljeni prevzemati najzahtevnejše naloge. V okviru programa smo z načrtnim izobraževanjem razvijali njihove potenciale in vzgajali naslednike. Program je obsegal številne delavnice, srečanja in aktivnosti s ciljem razvoja vodstvenih ter strateških kompetenc in potencialov. Program je uspešno zaključilo 25 sodelavk in sodelavcev. V letu 2023 je nekaj sodelavcev že prevzelo vodenje: 7 sodelavcev je prevzelo vodstveno funkcijo, nekateri pa vodenje večjih projektov.

V letu 2023 smo za bazen ključnih kadrov pripravili različna ciljno usmerjena izobraževanja in usposabljanja za pridobitev dodatnih strokovnih znanj in želenih kompetenc. Z upravljanjem ključnih kadrov bomo nadaljevali tudi v letu 2024.

RAZVOJ VODIJ

S ciljem izboljšanja in razvoja vodstvenih veščin ter ozaveščanja vloge in naloge vodij pri zagotavljanju delovne uspešnosti in uresničevanju poslanstva ter trajnostnega poslovanja podjetja smo izvajali številne ciljno usmerjene programe za vodje. Organizirali smo različne delavnice ter skupinske in individualne coachinge.

Vodje spremljamo skozi sisteme anonimnega ocenjevanja, ocenjevanja kompetenc, različnih vprašalnikov ter rednih letnih pogovorov, ki nam dajejo osnovo za učinkovito načrtovanje izobraževanj vodij. Za ključna vodilna in vodstvena delovna mesta smo identificirali potencialne naslednike, ki jih želimo pravočasno usposobiti za prevzem vodstvenih ali zahtevnejših del preko posameznih izobraževalnih programov in drugih razvojnih aktivnosti.

Ciljno vodenje in povratne informacije

S ciljnim vodenjem povezujemo doseganje dolgoročnih strateških ciljev skupine HSE in kratkoročnih operativnih ciljev družbe s cilji zaposlenega. Povečujemo delovno uspešnost zaposlenih ter njihovo zadovoljstvo in motivacijo za doseganje ciljev. Za vodje organiziramo različne delavnice na temo spoznavanja metod za postavljanje ciljev, prednosti vodenja s cilji ter ustrezno komuniciranje z zaposlenimi, predvsem na področju ocenjevanja, spodbujanja in motiviranja zaposlenih. Ciljno vodenje uresničujemo skozi jasno postavljene cilje posamezne družbe in skupine HSE.

ZAPOSLOVANJE

Karierne priložnosti predstavljamo na različnih kariernih sejmih in dogodkih za zaposlovanje, kjer so naše predstavitve požele veliko zanimanja med obiskovalci. Veliko izmed njih se je odločilo navezati stik z našimi strokovnjaki. Prosta delovna mesta oglašujemo na različnih zaposlitvenih portalih, različnih medijih, sodelujemo s fakultetami, v veliki meri pa se poslužujemo tudi družbenih omrežij. Vse z namenom, da bi oglasi dosegli čim večje število potencialnih kandidatov in da bi utrdili svojo blagovno znamko kot ugledni delodajalec.

V okviru zaposlitvenega postopka običajno opravimo dva kroga razgovorov in večino kandidatov spoznamo tudi osebno. Ta del je za nas izjemno pomemben, saj iščemo sodelavce, ki poleg strokovnih znanj naš tim tudi osebnostno obogatijo. Naš cilj je sodelovati s kandidati, ki se prepoznajo v vrednotah naše skupine. V izbirnem postopku si pomagamo tudi z dodatnimi orodji kot so ocenjevanje osebnostnih lastnosti, sposobnosti in potencialov.

Spremljamo zadovoljstvo kandidatov in po potrebi ustrezno prilagajamo oz. posodabljamo zaposlitvene postopke.

POVEZOVANJE Z MLADIMI POTENCIALNIMI KADRI

Z mladimi potencialnimi kadri se povezujemo na različne načine: preko izvajanja obveznih praks, štipendiranja dijakov in študentov, počitniškega dela in drugih načinov sodelovanja s srednjimi šolami in fakultetami. Povezujemo se tudi preko mentorstva pri dijaških in študentskih projektih ter pri diplomskih, magistrskih in doktorskih nalogah.

Pomembno vlogo pri pridobivanju ustreznih kandidatov za zaposlitev ima štipendijska politika, predvsem na področju rudarstva, strojništva in elektrotehnike, zato štipendisti predstavljajo pomemben vir bazena potencialnih kadrov za podjetje. V skupini HSE trenutno prejema štipendijo 77 dijakov oz. študentov.

Povezovali smo se tudi z učenci osnovnih šol. Za učence smo pripravili predstavitev vodika in vodikovih tehnologij.

Tudi v letu 2023 smo k počitniškemu delu povabili otroke naših sodelavk in sodelavcev. Prve delovne izkušnje v naši delovni sredini so nabirali tako dijaki kot študentje. V času počitniškega dela so poleg nabiranja delovnih izkušenj tako spoznali tudi delo staršev in različna delovna področja v okviru posameznih družb skupine HSE.

NAGRAJEVANJE IN MOTIVIRANJE ZAPOSLENIH

Želimo, da so naši zaposleni motivirani in zavzeti. Zato imamo vzpostavljen sistem ocenjevanja delovne uspešnosti in sistem napredovanj z natančno postavljenimi merili. S sistemi nagrajevanja spodbujamo individualne in skupinske uspehe. Eden od pomembnih ciljev sistema nagrajevanja je doseganje dobrih rezultatov, motiviranje in zadržanje uspešnih delavcev ter podpiranje njihovega osebnega in strokovnega razvoja ob hkratnem doseganju poslovnih ciljev družbe.

Nagrajevanje temelji na podlagi vnaprej določenih oz. pričakovanih rezultatov in na oceni doseganja oz. preseganja postavljenih ciljev. Poleg tega zaposlene nagrajujemo z različnimi stimulacijami in nagradami za izjemne uspehe. Poleg finančnih nagrad zaposlene motiviramo tudi z možnostjo izobraževanja, razvoja in sodelovanja v različnih projektih in delovnih skupinah. Skupinsko nagrajevanje temelji na podlagi vnaprej določenih oz. pričakovanih rezultatov. Nagrade se izplačujejo na podlagi podjetniških kolektivnih pogodb in internih aktov.

LETNI POGOVORI

Letne pogovore izvajamo v začetku leta. V letu 2023 je bil letni pogovor opravljen s 1.216 sodelavci.

Z izvajanjem letnih pogovorov spodbujamo konstruktivno komunikacijo med vodji in zaposlenimi, ovrednotimo dosežke preteklega leta ter postavimo cilje za naprej. Na osnovi letnih pogovorov načrtujemo nadaljnji razvoj zaposlenih, morebitne karierne spremembe glede na želje sodelavcev in potrebe družbe ter načrtujemo izvedbo usposabljanj in izpopolnjevanj zaposlenih.

MERJENJE UTRIPA HSE

V družbah skupine HSE zaposlenim nudimo dobre delovne pogoje, stimulativno delovno okolje in prijetno organizacijsko klimo. Nenehno stremimo k povečanju zadovoljstva zaposlenih, izboljšanju organizacijske klime, zagotavljanju varnosti delovnih mest ter povečanju zavzetosti in pripadnosti zaposlenih.

V letu 2023 smo z interno raziskavo merili Utrip HSE, ki jo izvajamo periodično po metodologiji eNPS (Employer Net Promoter Score). Z raziskavo merimo našo pripadnost in zadovoljstvo s HSE kot delodajalcem. Ugotovili smo, da utrip HSE ostaja zelo dober. Utrip HSE oz. dobro klimo bomo ohranjali in nadgrajevali tudi v prihodnje, nadaljevali bomo z različnimi programi, in sicer s teambuildingi, s katerimi bomo krepili medsebojne odnose med organizacijskimi enotami. Z internimi natečaji, kampanjami in izobraževalnimi aktivnostmi bomo nadgrajevali sodelovalno komunikacijo med zaposlenimi ter utrjevali sopovezanost za izboljšavo organizacijske klime oz. zavzetosti zaposlenih in našega »Utripa HSE«.

KOMUNICIRANJE Z ZAPOSLENIMI

V skupini HSE zaposlene skozi celo leto obveščamo o vseh aktualnih dogajanjih. Na ravni skupine HSE imamo vzpostavljene različne komunikacijske kanale za ažurno in transparentno obveščanje o dogajanjih v posameznih družbah in skupini HSE. Poleg novic in obvestil na različnih kanalih, zaposleni na elektronski naslov vsak teden prejmejo HSE novičnik.

Vse pomembnejše informacije o delovanju družb in aktualnih temah so zaposlenim na voljo na intranetu, v internih glasilih, na radiu, internetu, LinkedIn profilih, Twitterju, Facebooku, Instagramu in Youtubu. Za zaposlene, ki dela ne opravljajo z računalniki, imamo vzpostavljene videostrani, ki se vrtijo v poslovnih prostorih družb in jih dnevno osvežujemo z najbolj aktualnimi obvestili. Komunikacija z zaposlenimi poteka tudi v okviru virtualnih dogodkov za vse zaposlene, kjer poslovodstvo predstavlja poslovanje družb, pomembnejše projekte in prihodnje načrte. Zelo pomembno komunikacijsko orodje v skupini HSE je orodje MS Teams, preko katerega sodelavci in sodelavke vzdržujemo stik, se povezujemo in sodelujemo. Za prenos informacij uporabljamo tudi različne oblike srečanj, kot so kolegiji, delovna srečanja in delavnice. Na nivoju posameznih področij in služb družb skupine HSE potekajo redni tedenski oz. mesečni kolegiji, ki omogočajo izmenjavo stališč in skupno ter usklajeno reševanje izzivov. Izvajamo tudi virtualna kvartalna srečanja »Aktualno s poslovodstvom«, na katerih se seznanjamo z aktualnimi informacijami o poslovanju.

SKRB ZA ZAPOSLENE

Kot prejemniki polnega certifikata Družini prijazno podjetje imamo vzpostavljene številne ukrepe, kot so časovna in prostorska prožnost, razvoj zaposlenih in vodij, optimalna organizacija delovnega procesa, finančne in druge ugodnosti ter storitve za družine ter ostale storitve, ki olajšujejo usklajevanje dela in zasebnega življenja. Certifikat Družini prijazno podjetje dokazuje zavezanost k ustvarjanju delovnega okolja, ki je prijazno zaposlenim, našim zasebnim življenjem in našim družinam. Že vrsto let smo zavezani k temu, da ustvarjamo delovno okolje, v katerem se dobro počutimo in ki nam omogoča učinkovito usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja. Ukrepe sprejemamo in prilagajamo predvsem na pobudo zaposlenih ter vseskozi skrbimo za to, da se ukrepi tudi izvajajo.

Smo tudi prejemniki certifikata Družbeno odgovoren delodajalec, v okviru katerega imamo vzpostavljene ukrepe za organizacijsko upravljanje, usklajevanje zasebnega in poklicnega življenja, ukrepe za medgeneracijsko sodelovanje ter ukrepe za zdravje in varnost pri delu. Zaposleni imajo možnost koriščenja številnih sprejetih ukrepov. Certifikat dokazuje zavezanost k izboljšanju družbeno odgovornega upravljanja.

V družbah skupine HSE zaposlenim omogočamo do sedem dni izrednih plačanih odsotnosti na leto zaradi osebnih okoliščin. V letu 2023 je bilo takšnih odsotnosti 1.997.

V skupini HSE se zavedamo, kako pomembno je zdravje vseh zaposlenih. Zaposlenim in njihovim družinskim članom pomagamo zanj skrbeti in ga ohranjati z različnimi oblikami nadstandardnih zavarovanj. S tem jim omogočamo, da v najkrajšem možnem času pridejo do zdravnika in tako posredno zagotovimo, da se po bolezni ali poškodbi hitreje vrnejo v delovno okolje.

Za zaposlene dvakrat letno izvajamo meritve kazalcev zdravstvenega stanja in organiziramo delavnico za testiranje telesne pripravljenosti.

Vplačevanje v drugi pokojninski steber v obliki prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja zaposlenih je sestavni del plačne politike v skupini HSE. Vanj so vključeni zaposleni v vseh odvisnih družbah skupine HSE. S tem kot ozaveščen delodajalec skrbimo za večjo finančno varnost naših zaposlenih tudi po upokojitvi.

Ohranjamo prilagojen delovni čas za zaposlene, ki se na delo vozijo iz oddaljenih krajev. Na ta način smo skrajšali potovalni čas od in do doma ter zaposlenim omogočili lažje usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja.

V kolikor to dopušča delovni proces, imajo zaposleni možnost, da delo opravljajo tudi od doma.

SKRB ZA ZAPOSLENE IZVEN DELOVNEGA ČASA

Na ravni skupine HSE s čutom za družbeno odgovornost podpiramo dobrodelne, kulturne, športne in druge dejavnosti, v katere se lahko zaposleni vključujejo v prostem času.

Nadobudne prvošolke in prvošolce, ki so v letu 2023 prvič prestopili šolski prag, smo presenetili z darilnim paketkom šolskih potrebščin in potrebščin za ustvarjanje.

Otroke sodelavk in sodelavcev iz skupine HSE smo kot že vrsto let razveselili ter decembrski čas polepšali z lutkovno predstavo in božičnimi darili. V letu 2023 smo obdarili kar 632 otrok.

Veliko pozornost namenjamo športu, rekreaciji in na splošno skrbi za zdravje naših zaposlenih. Sodelavke in sodelavce vseskozi spodbujamo k zdravemu in aktivnemu načinu življenja v okviru različnih aktivnosti, ki jih organizirajo športna društva.

V sodelovanju z različnimi kulturnimi ustanovami omogočamo ugodnejše nakupe vstopnic za ogled kulturno-umetniških predstav. Zelo bogato tradicijo delovanja imajo tudi Pihalni orkester Premogovnika Velenje, Rudarski oktet Velenje in Harmonikarski orkester Barbara.

V Muzeju premogovništva Slovenije, ki je bil ustanovljen ob rudarskem prazniku leta 1999, so na ogled številne razstave različnih umetnostnih zvrsti, organiziramo pa tudi odmevne koncerte in druge dogodke.

Zaposlenim omogočamo preživljanje počitnic v naših počitniških objektih na različnih lokacijah po Sloveniji in na Hrvaškem.

VAROVANJE ZASEBNIH IN OSEBNIH PODATKOV

Spoštujemo zakonodajo in splošno uredbo o varstvu osebnih podatkov, zato imamo definirane vrste osebnih podatkov, ki jih obdelujemo, in urejene podatkovne tokove ter tako skrbno bedimo nad procesom obdelav osebnih podatkov. Informacijski in varnostni ukrepi se ves čas osvežujejo ter so skladni s korporativno varnostjo.

Osebne podatke obdelujemo le na ustrezni pravni podlagi in skladno z namenom obdelave. Posameznikom v skladu s Splošno uredbo o varstvu osebnih podatkov posredujemo vse potrebne informacije o obdelavi njihovih osebnih podatkov, pri čemer jih obvestimo tudi o njihovi pravici do seznanitve z osebnimi podatki, do izbrisa osebnih podatkov ter do omejitve in ugovora obdelave.

Za informacijsko varnost skrbimo z nenehnimi posodobitvami in različnimi ukrepi. Uporaba programske opreme, ki omogoča dostop do evidence osebnih podatkov, je omejena na pooblaščene osebe. Dostopi so varovani s sistemom za avtorizacijo in identifikacijo uporabnikov.

V zvezi z varovanjem zasebnosti in osebnih podatkov ter programske in strojne opreme imamo sprejete interne akte, ki urejajo in določajo pravila obdelovanja osebnih podatkov ter programske in strojne opreme.

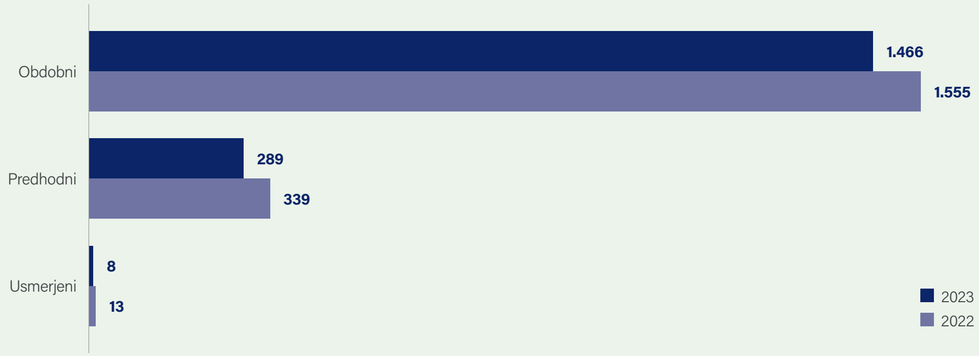
3.6 Varnost in zdravje sta na prvem mestu

Na podlagi Zakona o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD-1) so v sistem varstva in zdravja pri delu vključeni vsi zaposleni v skupini HSE, razen 9 zaposlenih družbe RGP v kamnolomu Paka, ki so v sistem vključeni na podlagi Zakona o rudarstvu (Zrud-1). Vse družbe skupine HSE imajo na področju varstva in zdravja pri delu in požarne varnosti uveden standard ISO 45001, razen družbi ECE in Energija plus.

PREVENTIVNO DELOVANJE

V skupini HSE dajemo velik poudarek preventivnim ukrepom tako na področju varstva in zdravja pri delu. V okviru aktivnosti na področju promocije zdravja na delovnem mestu smo v preteklem letu zaposlenim tedensko zagotavljali dobavo svežega sadja, zaposleni so prejeli prehranska dopolnila v obliki vitaminov C in D3, na voljo so imeli zaščitne maske in testerje za samotestiranje za covid-19, organizirali smo številne aktivnosti preko naših športnih društev, zagotavljali potrebne ergonomske pripomočke in zaposlene obveščali ter izobraževali o varnosti in zdravju na delovnem mestu. V skupini PV smo zaradi specifičnosti rudarskega poklica izvajali še preventive ukrepe za vse delavce z namenom krepitve in ohranjanja fizičnega in psihičnega zdravja.

Preventivni zdravstveni pregledi

INCIDENTI IN UKREPI

V nobeni od družb nismo zabeležili večjega incidenta z vidika varnosti in zdravja pri delu. V okviru različnih usposabljanj se zaposlene nenehno ozavešča o pomenu spoštovanja ukrepov in pravil na tem področju tako zaradi njihove varnosti in zdravja kot varnosti in zdravja njihovih sodelavcev. Ob zabeleženih nevarnih dogodkih pa se vedno opravi analiza vzrokov in se oblikujejo ukrepi, da do takšnih situacij ne bi več prišlo.

Število nezgod pri delu

Število vaj za povečanje pripravljenosti na izredne dogodke

OPIS POLITIKE PREPREČEVANJA DELOVNIH NESREČ

Temeljni cilj politike varnosti in zdravja pri delu ter požarne varnosti je trajnostni razvoj na teh področjih, ki vključuje vse tri vidike trajnostnega poslovanja: družbeni, okoljski in upravljalski. Dosegamo ga s planiranjem, izvajanjem, nadzorom in ukrepanjem za preprečevanje nezgod pri delu in drugih izrednih dogodkov, z delitvijo odgovornosti in vključevanjem varnosti in zdravja pri delu ter požarne varnosti v posamezne poslovne procese.

Izvajamo vse predpisane aktivnosti, ki so zakonsko določene za zagotavljanje varnega in zdravju čim manj škodljivega dela. Vse te aktivnosti poskušamo vsako leto nadgrajevati in boljšati kakovost in učinkovitost ukrepov. Med te aktivnosti sodijo izdelava navodil za varno delo, izobraževanja in usposabljanja, teoretično in praktično (na delovnem mestu) preverjanje znanja, stalna kontrola delovnih procesov, obravnava vsakega nevarnega dogodka in nezgode z vsemi vpletenimi z namenom, da ugotovimo, kaj je šlo narobe in kaj lahko storimo, da se to ne bo več zgodilo, pogovori oz. izmenjava mnenj in izkušenj z zaposlenimi o vseh stvareh, ki se tičejo npr. delovnega okolja, delovnih sredstev, načina dela, osebne varovalne opreme, negotovosti (vprašanj), nevarnih situacij in izboljšav, vse z namenom zagotavljanja čim bolj varnega in delavcem prijaznega izvajanja delovnih opravil.

Zavedamo se, da je skrb za zdravo in varno delovno okolje temeljni pogoj za razvoj in usmerjanje naših dejavnosti, zato se obvezujemo, da bomo zagotavljali optimalno obratovanje proizvodnih enot z vidika:

- preprečevanja nastanka nezgod in poškodb pri delu ter okvar zdravja,
- preprečevanja izrednih dogodkov,
- preprečevanja nastanka požarov,
- odpravljanja nevarnosti ter zmanjševanja tveganja za zdravje in varnost pri delu,
- zmanjševanja verjetnosti incidentov in tveganj na področju varnosti in zdravja pri delu ter požarne varnosti.

OBVLADOVANJE STRESA IN PREPREČEVANJE IZGORELOSTI ZAPOSLENIH

V skupini HSE dajemo velik poudarek obvladovanju stresa, preprečevanju izgorelosti zaposlenih in njihovemu splošnemu zadovoljstvu. Veliko pozornosti namenjamo skrbi za zdravje zaposlenih in preventivnemu varstvu. Za zaposlene smo organizirali različne medicinske preventivne programe in programe, namenjene delavcem, ki so izpostavljeni težkim delovnim pogojem.

Preko različnih komunikacijskih kanalov zaposlene nenehno seznanjamo z novicami o zdravem načinu življenja, ureditvi delovnega okolja, zdravi prehrani in na kakšen način poskrbeti za svoje dobro počutje. Zaposlenim smo omogočili dostop do različnih vodenih vadb, ki jih pripravljajo certificirani inštruktorji fitnesa. V okviru športnih društev je na voljo širok nabor popoldanske rekreacije za zaposlene in možnost vključitve v raznolike preventivne dejavnosti, možnost ugodnega koriščenja wellness storitev ipd. Zaposlenim so na voljo tudi brezplačne fizioterapevtske storitve.

Zaradi še posebne skrbi za preventivno zdravje naših zaposlenih smo organizirali medicinsko-preventivni aktivni odmor za zaposlene na več lokacijah. Ob koncu leta smo zaposlenim razdelili vitaminske dodatke in skozi promocijo zdravja zagotovili sadje na delovnem mestu. Za vse zaposlene in njihove družinske člane je na voljo tudi psihološka pomoč 24 ur na dan, vse dni v tednu.

Koristne informacije in nasveti s področja zdravega življenjskega sloga so zaposlenim na voljo tudi na posebnem intranetnem portalu.

3.7 Odgovornost do širše družbe

Družbeno odgovorno ravnanje je del strateške usmeritve skupine HSE in je eno izmed ključnih orodij za dosego trajnostnega razvoja. Naša okoljska politika izhaja iz strateških ciljev, ki se nanašajo na skrb za zdravo delovno in bivalno okolje, na zdravje zaposlenih in ostalih prebivalcev ter na preprečevanje nastajanja obremenitev v okolju in odpravljanje negativnih vplivov na okolje.

Z različnimi aktivnostmi zaposlene ozaveščamo, kako pomembno je biti družbeno odgovoren. S tem namenom smo organizirali različne dobrodelne in družbeno odgovorne akcije, sodelavci so z lastnimi sredstvi donirali pomoči potrebnim in se udeležili različnih organiziranih čistilnih akcij. Naši zaposleni kot prostovoljci delujejo v različnih društvih v lokalnem okolju.

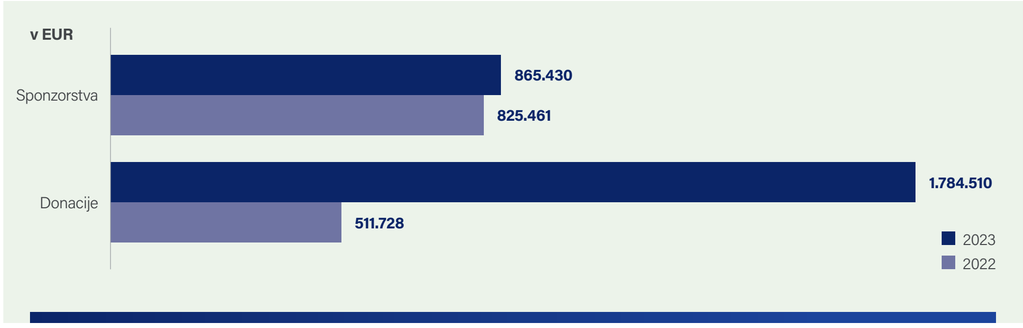
Svojo solidarnost in dobrodelnost smo v letu 2023 še posebej pokazali po poplavah, ki so v širšem obsegu prizadele prebivalce Slovenije. Odziv zaposlenih je bil izjemen. Organizirali smo več dobrodelnih dogodkov na različnih krajih Slovenije. Sanirali smo različne objekte, ki so bili prizadeti v poplavah, pomagali pri čiščenju objektov in zbirali sredstva za družine, ki jih je prizadela naravna nesreča. Skupaj smo naredili velike spremembe in pustili trajen pečat.

Darovanje krvi je gotovo ena izmed najplemenitejših pomoči sočloveku. V družbah skupine HSE podpiramo zaposlene, ki se odločijo darovati kri – takih je bilo v letu 2023 kar 830. Zaposlene, poleg pravic, ki jim pripadajo v skladu s kolektivno pogodbo, nagradimo še z dodatnim prostim dnem, ko prvič v letu darujejo kri.

SPONZORSTVA IN DONACIJE

V skupini HSE okolju, s katerim sobivamo, vračamo tudi z vlaganji v šport, kulturo, znanost in dobrodelne namene. Sponzorska in donatorska sredstva dodeljujemo premišljeno, skladno s strategijo, ki z jasno določenimi pravili in merili ureja to področje. Cilji, ki jih zasledujemo s sponzorstvi, so povezani predvsem s krepitvijo prepoznavnosti in ugleda skupine HSE, ki ima za neposredno posledico naklonjenost našemu poslanstvu, viziji in razvojnim projektom.

Leta 2023 je komisija za sponzorstva in donacije HSE soglašala s podporo skoraj tridesetih organizacijam, društvom, zvezam in klubom, tako v lokalnih okoljih, kjer delujejo naše elektrarne, kot tudi na nacionalni ravni. Velik del sredstev, **več kot dva milijona evrov, pa smo v skupini HSE namenili popoplavni obnovi Slovenije**. Civilnim zaščitam na poplavljenih območjih v severovzhodni Sloveniji, kjer delujejo naši proizvodni objekti, in širše smo donirali dobrih 150.000 EUR finančnih sredstev za nakup opreme, potrebne za sanacijo škode. Prizadetim območjem smo darovali tudi gradbeni material in zaščitno opremo v skupni vrednosti skoraj 70.000 EUR ter prizadetim odjemalcem dostavili 14.700 litrov ustekleničene pitne vode. HSE je žrtvam poplav doniral 100.000 EUR, sodelavke in sodelavci skupine HSE pa so se v velikem številu angažirali kot prostovoljci na poplavljenih območjih. Septembra smo v HSE organizirali tudi dobrodelno akcijo, na kateri je kar 160 sodelavk in sodelavcev pomagalo pri sanaciji prizadetih objektov na območju Kamnika: športnega parka Virtus, vrtca Sonček, osnovne šole Stranje in podružnične šole Črna-Gozd kjer smo z donacijo novih igral učencem polepšali šolske dni. Družba HSE Invest pa je z občino Medvode podpisala donacijsko pogodbo za projektiranje mostu, ki ga je v avgustovskih ujmah odnesla voda, v višini 48.000 EUR. Dobavitelja ECE in Energija plus, družbi skupine HSE, sta 2.200 kupcem, ki so utrpeli škodo v poplavah, zagotovila ceno električne energije po 1 EUR/MWh, kar pomeni pomoč v višini 660.000 EUR. Uspešno in dobrodelno leto pa je HSE zaključil še z **donacijo v višini enega milijona evrov v Sklad za obnovo Slovenije (SOS Sklad), tj. sklad za odpravo posledic poplav, ki so prizadele Slovenijo**.

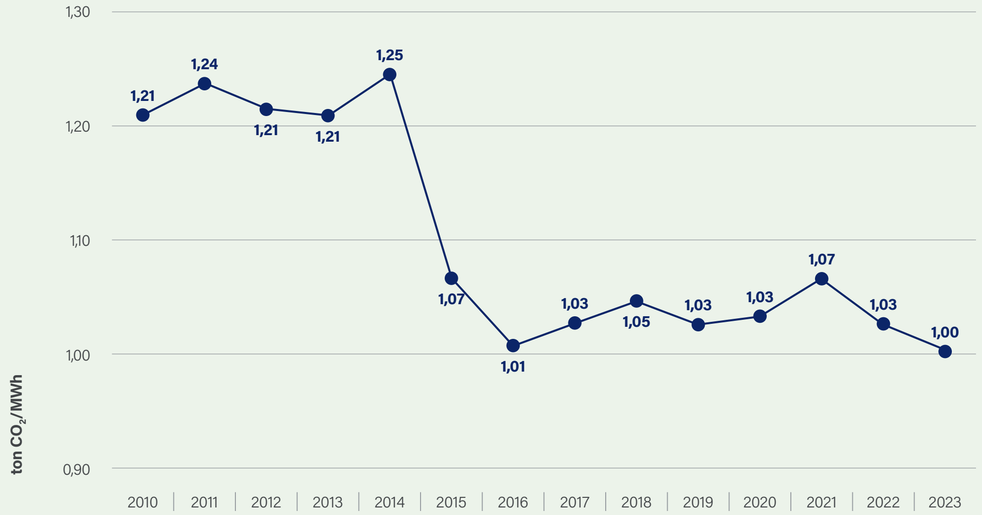
3.8 Prisluhnimo okolju

V skupini HSE se zavedamo našega vpliva na okolje, zato skušamo nenehno zmanjševati naše negativne vplive. Največ pozornosti posvečamo našemu termo delu, skupini PV in TEŠ, kjer že vrsto let beležimo nižje izpuste toplogrednih plinov in drugih okolju nevarnih snovi. Zaradi porušitve rova v PV in posledično enomesečni ustavitvi TEŠ je bil padec emisij CO_2 v letu 2022 nižji kar za 23 % glede na leto prej. Emisije CO_2 so bile v letu 2023 malenkost višje, vendar še vedno bistveno nižje kot v predkovidnem času. So bile pa specifične emisije CO_2 v letu 2023 na rekordno nizki ravni, kar pomeni, da smo za enoto pridobljene električne energije izpustili najmanj CO_2. Razlog je, da v Šoštanju večinoma obratuje blok 6, ki je tehnološko najbolj dovršen.

Skupne emisije CO_2 TEŠ

Specifične emisije CO_2 TEŠ – vpliv ukrepov

DOSEŽENI PRIHRANKI V LETU 2023 V kWh

Zakonodaja določa, da morajo vsi dobavitelji energije končnim odjemalcem zagotavljati prihranke energije pri končnih odjemalcih. Letno poročilo o doseženih prihrankih se na podlagi Zakona o učinkoviti rabe energije (ZURE) in Uredbe o zagotavljanju prihrankov energije enkrat letno pošilja na Agencijo za energijo. V spodnji tabeli so podatki za skupino HSE, ki so bili poročani za leto 2023. Po zakonodaji se doseženi prihranki (ali izgube) prenašajo za pretekla tri leta. Letni izračun zahtevanih prihrankov pa je 0,8 % prodane energije v letu prej. Tako je morala skupina HSE v letu 2022 doseči 3,993 milijona kWh prihrankov energije, dosegla pa jih je kar 5,408 milijona kWh. Glede na izvedena investicijska vzdrževanja in presežne prihranke v letih 2020–2022 je naš skupni preostanek presežkov prihrankov energije 13,134 milijona kWh.

Doseženi prihranki v letu 2023 v kWh	
Količina prodane energije v letu 2022	499.147.780,0
0,80 % prodane energije v letu 2022	3.993.182,2
0,50 % prodanega motornega bencina in dizel goriva v letu 2022	0,0
Dosežen prihranek v letu 2023	**5.407.656,9**
Preostanek presežka prihrankov iz leta 2020	61.000,0
Preostanek presežka prihrankov iz leta 2021	2.208.189,6
Preostanek presežka prihrankov iz leta 2022	2.816.473,0
Skupni preostanek presežkov prihrankov energije	**13.133.698,3**
Preostanek presežka prihrankov iz leta 2020	1.031.480,4
Preostanek presežka prihrankov iz leta 2021	6.694.561,0
Preostanek presežka prihrankov iz leta 2022	5.407.656,9

MERIMO, NADZIRAMO, IZBOLJŠUJEMO

V skupni HSE redno merimo, preverjamo, ali zadostujemo vsem zakonskim zahtevam, in aktivno izboljšujemo naš vpliv na okolje. Delujemo na vseh področjih, tako da optimiziramo porabo goriv, prehajamo na električne avtomobile in iščemo vedno nove načine za zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov.

Izpusti v zrak skupine HSE

Toplogredni plini/ogljični odtis	**Merska enota**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Neposredne emisije (Sklop 1)						
Zaradi zgorevanja premoga	t CO_2eq	3.739.414	3.677.806	3.291.126	2.605.815	2.663.415
– od tega za lastno rabo	t CO_2eq	422.965	421.302	388.701	304.652	314.892
Zaradi zgorevanja zemeljskega plina, ELKO	t CO_2eq	14.452	19.248	21.924	55.012	33.723
Skupaj (Sklop 1)		3.753.866	3.697.054	3.313.050	2.660.827	2.697.138
Posredne emisije (Sklop 2)						
Energenti za neposredno opravljanje dejavnosti (gradbeni stroji, službeni najemi, službena potovanja)	t CO_2eq	1.944	1.518	3.053	2.797	5.105
Upravne stavbe	t CO_2eq	796	741	721	628	678
Posredne emisije (Sklop 3)						
Prevozi na delo	t CO_2eq	398	400	974	3.629	1.537
Druge emisije	t CO_2eq	63.565	63.467	62.099	40.991	48.988
Skupaj	**t CO_2eq**	**3.820.570**	**3.763.181**	**3.379.897**	**2.708.871**	**2.753.446**

Onesnaževala zraka	**Merska enota**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Intenzivnost SO_2 za proizvodnjo elektrike	mg/kWh	278	280	321	214	486
Intenzivnost NO_x za proizvodnjo elektrike	mg/kWh	607	597	640	632	602
Žveplov dioksid (SO_2)	t	1.049	1.037	1.032	570	500
Dušikovi plini, navedeni kot NO_2	t	2.270	2.185	2.032	1.660	1.668
Ogljikov monoksid (CO)	t	721	740	690	492	514
Prah (PM)	t	65	70	89	71	115
Metan	t	3.752	4.772	3.501	2.354	7.411

ODGOVORNO RAVNAMO Z ODPADKI

V duhu krožnega gospodarstva stremimo k čim večji ponovni rabi odpadnega materiala ali njegovemu recikliranju. Veliko večino nenevarnih odpadkov predelamo in uporabimo v drugih procesih. Ob skrbi za rečne struge pa odvečno plavje varno nalagamo na za to predvidene površine in zanj iščemo novo uporabno vrednost.

Ravnanje z odpadki in odpadnimi vodami v skupini HSE

Varovanje voda (v mio m³)	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Izhlapevanje	7,03	7,71	6,64	4,86	4,39
Tehnološke odpadne vode	4,03	3,90	3,91	3,66	3,64
Odpadki (v tonah)					
Vsi odpadki	686.420	768.030	595.947	366.535	400.225
Nevarni odpadki	271	348	360	388	109
Nenevarni odpadki	686.149	767.682	595.588	366.147	400.116
Predelani odpadki	675.648	749.368	583.722	354.735	381.931
Plavje	1.350	2.486	722	984	2.529

PORABA MATERIALOV

V skupini HSE za nemoteno delovanje naših naprav potrebujemo precejšnjo količino različnih materialov. Tu predstavljamo tiste, ki lahko predstavljajo okoljsko tveganje. Tudi na tem področju z odgovorno dobaviteljsko verigo in s stalnimi izboljšanji nižamo uporabo materialov, ki bi lahko imeli negativne vplive na okolje.

Poraba materiala v skupini HSE

Vhodni materiali (v tonah)	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**
Izdelki iz apnenca ($CaCO_3$, CaO, $Ca(OH)_2$)	146.813	145.601	142.050	94.426	112.013
Amonijev hidroksid	2.711	2.530	2.338	1.945	2.226
Klorovodikova kislina	262	304	219	233	223
Maziva, olja	160	152	164	124	148
Jeklo	10.038	8.216	8.492	10.757	7.386
Les	5.754	5.193	6.036	4.852	5.063

VARČUJEMO Z ENERGIJO

Z vzdrževalnimi deli in investicijami zmanjšujemo porabo energentov oz. jih skušamo nadomestiti z zelenimi, trajnostnimi viri.

Poraba energije v skupini HSE

Energija	Merska enota	2019	2020	2021	2022	2023
Skupna končna poraba energije (električna, toplotna, hlajenje)	GWh	92,82	77,47	87,96	78,43	79,80
Končna poraba energije v poslovnih stavbah na zaposlenega	kWh/na zaposlenega	64.957	61.264	60.861	67.111	57.498
Goriva						
Premog	GJ	36.589.929	35.658.312	32.430.765	25.102.848	26.077.566
Zemeljski plin	GJ	256.021	334.286	151.119	910.720	647.057
Drugo	GJ	646	533	196.706	144.682	51.521

VODNO BOGASTVO

Leto 2023 nam je bilo z vidika hidrologije naklonjeno, zato je skozi naše HE steklo precej več vode kot leto prej, ko je bila hidrologija rekordno nizka. Z vodnimi viri upravljamo odgovorno do vseh naravnih in družbenih deležnikov.

Uporaba vode v skupini HSE

Voda	Merska enota	2019	2020	2021	2022	2023
Uporaba voda iz rek*	mio m^3	3,380	3,443	3,480	2,844	2,851
Uporaba akumulacij in jezer*	mio m^3	5,216	5,246	4,054	3,547	3,306
Uporaba podzemnih voda	mio m^3	2,479	2,629	2,775	2,216	2,379
Uporaba pitne vode	m^3	202.015	146.350	123.077	124.861	121.010
Poraba vode za proizvodnjo v HE	mio m^3	73.889	85.343	79.504	64.608	77.081

* za hlajenje tehnoloških naprav

PRODUKTI IN STORITVE

V skupini HSE imamo programe in projekte za ponovno uporabo materialov ali njihovo reciklažo. Pepel, žlindro in sadro, ki kot odpadek nastajajo pri pridobivanju električne energije iz premoga, s posebno recepturo zmešamo v stabilizat, ki ga vgrajujemo v pregrado med Velenjskim in Družmirskim jezerom. Določene viške pa prodamo na trgu za izdelavo gradbenega materiala. TEŠ poleg proizvodnje elektrike zagotavlja tudi toplotno energijo za celotno Šaleško dolino. Prav daljinsko ogrevanje je občutno pripomoglo k zmanjšanju škodljivih emisij na tem območju.

Produkti in storitve v skupini HSE

Produkti in storitve	Merska enota	2019	2020	2021	2022	2023
Pepel	t	10.455	22.173	19.397	25.525	74.575
Sadra	t	23.158	67.789	77.025	90.498	117.412
Stabilizat*	t	639.323	660.834	550.859	329.182	357.813
Odpadne kovine	t	3.441	6.520	6.676	6.702	9.045
Toplotna energija	MWh	341.217	351.254	374.080	333.597	332.307
Prod	t	10.666	31.141	27.417	6.753	12.543

* Stabilizat je sestavljen iz pepela, sadre in žlindre. Viški se prodajo na trgu.

VLAGANJA V VAROVANJE NARAVE

Vsako leto namenjamo več sredstev za varovanje narave, habitate živali, čist zrak, tla in vodo. Velik del višjih izdatkov gre na račun višjih cen emisijskih kuponov, vendar povečujemo sredstva tudi v konkretne okoljske projekte in programe.

Izdatki za varovanje narave in skupine HSE

Izdatki za varovanje narave (v tisoč EUR)	2019	2020	2021	2022	2023
Varstvo zraka in klime	46.070	81.149	100.660	113.983	219.789
– od tega za klimatske spremembe	*35.867*	*69.961*	*91.027*	*102.334*	*202.815*
Upravljanje odpadnih voda	3.442	2.987	2.830	2.944	4.054
Ravnanje z odpadki	3.848	5.694	3.920	2.726	4.332
Varstvo in izboljšava tal, podtalnice in površinskih voda	2.755	6.177	4.448	18.295	1.017
Varstvo pred hrupom in vibracijami	17	8	19	10	28
Varstvo biološke raznovrstnosti in pokrajine	211	336	309	291	374
Raziskave in razvoj	34	5	33	28	5
Drugo	3.493	3.290	4.309	2.208	3.857
Skupaj	**59.869**	**99.646**	**116.528**	**140.486**	**233.456**

3.9 EU taksonomija

EU taksonomija (ki jo je Evropska unija sprejela z Uredbo 2020/852) določa **šest okoljskih ciljev za opredelitev okoljsko trajnostnih gospodarskih dejavnosti**:

1. blaženje podnebnih sprememb,
2. prilagajanje podnebnim spremembam,
3. trajnostna raba ter varstvo vodnih in morskih virov,
4. prehod na krožno gospodarstvo,
5. preprečevanje in nadzor onesnaževanja ter
6. varstvo in obnova biotske raznovrstnosti in ekosistemov.

Pri poročanju upoštevamo še Uredbe (EU) 2019/2088, 2021/2178 in 2021/2139.

EU na ta način vzpostavlja enoten sistem standardov in praks ter hkrati preprečuje »greenwashing«. V skladu z Uredbo (EU) 2020/852 o vzpostavitvi okvira za spodbujanje trajnostnih naložb je skupina HSE obvezana poročati o deležu aktivnosti, skladnih z EU taksonomijo in pripadajočimi tehničnimi standardi, okoljskimi zahtevami in minimalnimi socialnimi standardi. Ti se bodo v bodoče še razvijali in širili na druga področja in dejavnosti. EU taksonomija je komplementarna z ostalimi evropskimi predpisi in ukrepi na področju zelenega prehoda. Evropski zeleni dogovor predvideva neto ničelne izpuste toplogrednih plinov do leta 2050. Za dosego teh ciljev bodo potrebna precejšnja vlaganja, zato želi Unija za dosego trajnostnih ciljev kapitalske tokove usmeriti v trajnostne naložbe. Pri tem bo pomagala tudi EU taksonomija, ki bo eden od kriterijev za »zeleno« financiranje podjetij oz. njihovih projektov.

Podjetja morajo v skladu z Uredbo (EU) 2020/852 poročati o deležu dejavnosti, ki ustrezajo vsem prej naštetim kriterijem, in sicer skozi tri kazalnike:

- delež čistih prihodkov, upravičenih ali skladnih z EU taksonomijo;
- delež investicijskih vlaganj (CapEX), upravičenih ali skladnih z EU taksonomijo;
- delež operativnih stroškov (OpEX), upravičenih ali skladnih z EU taksonomijo.

Med dejavnosti, ki so upravičene ali skladne z EU taksonomijo, se štejejo le tiste, ki ustrezajo tehničnim kriterijem (manj kot 100 gCO_2eq/kWh), okoljskim in minimalnim socialnim standardom ter imajo ustrezne NACE kode.

Po tej opredelitvi smo najprej razdelili termo in hidro divizijo. Ker dejavnosti, povezane z uporabo premoga in drugih fosilnih goriv, niso upravičene po EU taksonomiji, konkretno 19. člen Uredbe (EU) 2019/2088 v 3. odstavku pravi: *»S tehničnimi merili za pregled iz odstavka 1 se zagotovi, da se dejavnosti proizvodnje električne energije, v katerih se uporabljajo trdna fosilna goriva, ne štejejo kot okoljsko trajnostne gospodarske dejavnosti.«* V delegirani Uredbi komisije (EU) 2021/2178 pa je v prilogi I sicer dovoljena uporaba plinastih fosilnih goriv za proizvodnjo električne energije, a morajo ta ustrezati tehničnim merilom iz poglavja 4.29 Proizvodnja električne energije iz fosilnih plinastih goriv med drugim določa: »emisije toplogrednih plinov v življenjskem ciklu iz proizvodnje električne energije z uporabo fosilnih plinastih goriv so nižje od 100 g CO_2e/kWh.« Na podlagi teh kriterijev smo družbe skupine PV, TEŠ in HSE EDT označili kot neupravičene po EU taksonomiji.

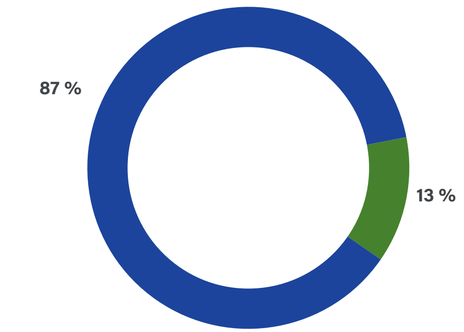
Z družbama DEM in SENG smo preverili, ali njihove HE in FE ustrezajo vsem tehničnim, okoljskim in socialnim standardom. V družbi HSE pa smo preverili upravičenost FE Prapretno po EU taksonomiji.

3.9.1 IZRAČUN EU TAKSONOMIJE

Delež čistih prihodkov

Delež čistih prihodkov od dejavnosti, upravičenih po EU taksonomiji, je bil v letu skoraj 13-%, kar je precej večji kot v letu 2022, ko je bil 5-%. Ključni razlog je, da je bila v letu 2022 ena najnižjih hidrologij od obstoja skupine HSE, medtem ko je bila v lanskem letu med najvišjimi. Dodaten razlog so bile tudi relativno visoke cene električne energije na borznih trgih.

Delež čistih prihodkov, skladnih z EU taksonomijo

Čisti prihodki od dejavnosti, skladnih z EU taksonomijo

Gospodarske dejavnosti	Čisti prihodki (EUR)	Delež prihodkov (%)	BISTVENO PRISPEVA					
			Blažitev podnebnih sprememb (%)	Prilagajanje podnebnim spremembam (%)	Vodni in morski viri	Krožno gospodarstvo	Onesnaževanje	Biotska raznovrstnost in ekosistemi
A. PO TAKSONOMIJI UPRAVIČENE DEJAVNOSTI								
A.1. Okoljsko trajnostne dejavnosti (Skladne s taksonomijo)								
4.10. Shranjevanje električne energije	45.970.525	0,93 %	Da	Neupravičena	Neupravičena	Neupravičena	Neupravičena	Neupravičena
4.1. Proizvodnja električne energije iz fotovoltaičnih elektrarnah	4.844.889	0,10 %	Da	Neupravičena	Neupravičena	Neupravičena	Neupravičena	Neupravičena
4.5. Proizvodnja električne energije v hidroelektrarnah	577.146.018	11,66 %	Da	Da	Neupravičena	Neupravičena	Neupravičena	Neupravičena
Čisti prihodki od okoljsko trajnostnih dejavnosti (Skladne s taksonomijo) (A.1)	627.961.432	12,69 %	99,23 %	91,91 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Od tega omogočitvene	**45.970.525**	**0,93 %**	**0,92 %**	**0,85 %**	**0,00 %**	**0,00 %**	**0,00 %**	**0,00 %**
Od tega za prilagajanje	**0**	**0,00 %**	**0,00 %**					
A. 2. Po taksonomiji upravičene dejavnosti, vendar okoljsko netrajnostne (Neskladne s taksonomijo)								
Čisti prihodki od po taksonomiji upravičenih dejavnosti, vendar okoljsko netrajnostne (Neskladne s taksonomijo) (A.2)	0	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Skupaj (A.1 + A.2)	**627.961.432**	**12,69 %**						
B. PO TAKSONOMIJI NEUPRAVIČENE DEJAVNOSTI								
Čisti prihodki od po taksonomiji neupravičenih dejavnosti (B)	4.319.731.174	87,31 %						
Skupaj (A + B)	**4.947.692.606**	**100,00 %**						

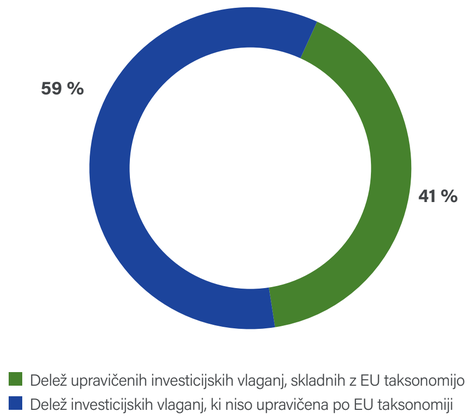
se nadaljuje

Gospodarske dejavnosti	BISTVENO NE ŠKODUJE						MINIMALNI ZAŠČITNI UKREPI	Delež okoljsko trajnostnih ali upravičenih čistih prihodkov N-1	Omogočitvena dejavnost
	Blažitev podnebnih sprememb	Prilagajanje podnebnim spremembam	Vodni in morski viri	Krožno gospodarstvo	Onesnaževa-nje	Biotska raznovrstnost in ekosistemi			
A. PO TAKSONOMIJI UPRAVIČENE DEJAVNOSTI									
A.1. Okoljsko trajnostne dejavnosti (Skladne s taksonomijo)									
4.10. Shranjevanje električne energije	N/A	Da	Da	Da	Da	Da	Da	1,58 %	Da
4.1. Proizvodnja električne energije iz fotovoltaičnih elektrarnah	N/A	Da	Da	Da	Da	Da	Da	0,01 %	
4.5. Proizvodnja električne energije v hidroelektrarnah	N/A	Da	Da	Da	Da	Da	Da	2,99 %	
Čisti prihodki od okoljsko trajnostnih dejavnosti (Skladne s taksonomijo) (A.1)									
Od tega omogočitvene									
Od tega za prilagajanje									
A. 2. Po taksonomiji upravičene dejavnosti, vendar okoljsko netrajnostne (Neskladne s taksonomijo)									
Čisti prihodki od po taksonomiji upravičenih dejavnosti, vendar okoljsko netrajnostne (Neskladne s taksonomijo) (A.2)									
Skupaj (A.1 + A.2)									
B. PO TAKSONOMIJI NEUPRAVIČENE DEJAVNOSTI									
Čisti prihodki od po taksonomiji neupravičenih dejavnosti (B)									
Skupaj (A + B)									

Investicijska vlaganja

Tudi delež investicijskih vlaganj skupine HSE, upravičenih po EU taksonomiji, je višji kot v letu 2022, ko je bil 31 %. Skupina HSE je v lanskem letu dosegla nekaj več kot 40-% delež investicij, upravičenih po EU taksonomiji, kar je nujno za doseganje ciljev zelenega prehoda.

Delež investicijskih vlaganj, skladnih z EU taksonomijo

Investicijska vlaganja v dejavnosti, skladne z EU taksonomijo

			BISTVENO PRISPEVA					
Gospodarske dejavnosti	**Investicijska vlaganja (EUR)**	**Delež investicijskih vlaganj (%)**	**Blažitev podnebnih sprememb (%)**	**Prilagajanje podnebnim spremembam (%)**	**Vodni in morski viri**	**Krožno gospodarstvo**	**Onesnaževanje**	**Biotska raznovrstnost in ekosistemi**
A. PO TAKSONOMIJI UPRAVIČENE DEJAVNOSTI								
A.1. Okoljsko trajnostne dejavnosti (Skladne s taksonomijo)								
4.10. Shranjevanje električne energije	19.031	0,03 %	Da	Neupravičena	Neupravičena	Neupravičena	Neupravičena	Neupravičena
4.5. Proizvodnja električne energije v hidroelektrarnah	30.124.405	40,72 %	Da	Da	Neupravičena	Neupravičena	Neupravičena	Neupravičena
Investicijska vlaganja v okoljsko trajnostne dejavnosti (Skladne s taksonomijo) (A.1)	30.143.436	40,74 %	100,00 %	99,94 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Od tega omogočitvene	**19.031**	**0,03 %**	**0,03 %**	**0,03 %**	**0,00 %**	**0,00 %**	**0,00 %**	**0,00 %**
Od tega za prilagajanje	**0**	**0,00 %**	**0,00 %**					
A. 2. Po taksonomiji upravičene dejavnosti, vendar okoljsko netrajnostne (Neskladne s taksonomijo)								
Investicijska vlaganja v po taksonomiji upravičenih dejavnosti, vendar okoljsko netrajnostne (Neskladne s taksonomijo) (A.2)	0	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Skupaj (A.1 + A.2)	**30.143.436**	**40,74 %**						
B. PO TAKSONOMIJI NEUPRAVIČENE DEJAVNOSTI								
Investicijska vlaganja v po taksonomiji neupravičene dejavnosti (B)	43.839.350	59,26 %						
Skupaj (A + B)	**73.982.786**	**100,00 %**						

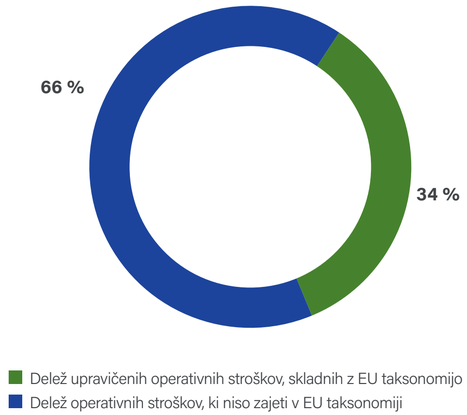
se nadaljuje

Gospodarske dejavnosti	BISTVENO NE ŠKODUJE						MINIMALNI ZAŠČITNI UKREPI	Delež okoljsko trajnostnih ali upravičenih čistih prihodkov N-1	Omogočitvena dejavnost
	Blažitev podnebnih sprememb	Prilagajanje podnebnim spremembam	Vodni in morski viri	Krožno gospodarstvo	Onesnaževa-nje	Biotska raznovrstnost in ekosistemi			
A. PO TAKSONOMIJI UPRAVIČENE DEJAVNOSTI									
A.1. Okoljsko trajnostne dejavnosti (Skladne s taksonomijo)									
4.10. Shranjevanje električne energije	N/A	Da	Da	Da	Da	Da	Da	0,09 %	Da
4.5. Proizvodnja električne energije v hidroelektrarnah	N/A	Da	Da	Da	Da	Da	Da	34,00 %	
Investicijska vlaganja v okoljsko trajnostne dejavnosti (Skladne s taksonomijo) (A.1)									
Od tega omogočitvene									
Od tega za prilagajanje									
A. 2. Po taksonomiji upravičene dejavnosti, vendar okoljsko netrajnostne (Neskladne s taksonomijo)									
Investicijska vlaganja v po taksonomiji upravičenih dejavnosti, vendar okoljsko netrajnostne (Neskladne s taksonomijo) (A.2)									
Skupaj (A.1 + A.2)									
B. PO TAKSONOMIJI NEUPRAVIČENE DEJAVNOSTI									
Investicijska vlaganja v po taksonomiji neupravičene dejavnosti (B)									
Skupaj (A + B)									

Operativni stroški

V letu 2023 je bil tudi višji delež po EU taksonomiji upravičenih operativnih stroškov, tako je bil v letu 2023 delež 34,45-%, leta 2022 pa malo več kot 19-%. Ključni razlog za boljši rezultat v lanskem letu je, da je v letu 2022 prišlo do udora v jami v Premogovniku Velenju, kar je pomembno povečalo stroške obnove in vlaganj v vzpostavitev normalnih razmer v jami.

Delež operativnih stroškov, skladnih z EU taksonomijo

Operativni stroški v dejavnostih, skladnih z EU taksonomijo

			BISTVENO PRISPEVA					
Gospodarske dejavnosti	**Operativni stroški (EUR)**	**Delež operativnih stroškov (%)**	**Blažitev podnebnih sprememb (%)**	**Prilagajanje podnebnim spremembam (%)**	**Vodni in morski viri**	**Krožno gospodarstvo**	**Onesnaževanje**	**Biotska raznovrstnost in ekosistemi**
A. PO TAKSONOMIJI UPRAVIČENE DEJAVNOSTI								
A.1. Okoljsko trajnostne dejavnosti (Skladne s taksonomijo)								
4.10. Shranjevanje električne energije	37.437.495	11,16 %	Da	Neupravičena	Neupravičena	Neupravičena	Neupravičena	Neupravičena
4.5. Proizvodnja električne energije v hidroelektrarnah	78.173.487	23,29 %	Da	Da	Neupravičena	Neupravičena	Neupravičena	Neupravičena
Operativni stroški v okoljsko trajnostnih dejavnostih (Skladne s taksonomijo) (A.1)	115.610.982	34,45 %	100,00 %	67,62 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Od tega omogočitvene	**37.437.495**	**11,16 %**	**11,16 %**	**7,54 %**	**0,00 %**	**0,00 %**	**0,00 %**	**0,00 %**
Od tega za prilagajanje	**0**	**0,00 %**	**0,00 %**					
A. 2. Po taksonomiji upravičene dejavnosti, vendar okoljsko netrajnostne (Neskladne s taksonomijo)								
Operativni stroški v po taksonomiji upravičenih dejavnosti, vendar okoljsko netrajnostne (Neskladne s taksonomijo) (A.2)	0	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Skupaj (A.1 + A.2)	**115.610.982**	**34,45 %**						
B. PO TAKSONOMIJI NEUPRAVIČENE DEJAVNOSTI								
Operativni stroški v po taksonomiji neupravičene dejavnosti (B)	219.996.073	65,55 %						
Skupaj (A + B)	**335.607.055**	**100,00 %**						

se nadaljuje

Gospodarske dejavnosti	BISTVENO NE ŠKODUJE						MINIMALNI ZAŠČITNI UKREPI	Delež okoljsko trajnostnih ali upravičenih čistih prihodkov N-1	Omogočitvena dejavnost
	Blažitev podnebnih sprememb	Prilagajanje podnebnim spremembam	Vodni in morski viri	Krožno gospodarstvo	Onesnaževa-nje	Biotska raznovrstnost in ekosistemi			
A. PO TAKSONOMIJI UPRAVIČENE DEJAVNOSTI									
A.1. Okoljsko trajnostne dejavnosti (Skladne s taksonomijo)									
4.10. Shranjevanje električne energije	N/A	Da	Da	Da	Da	Da	Da	2,04 %	Omogočitvena
4.5. Proizvodnja električne energije v hidroelektrarnah	N/A	Da	Da	Da	Da	Da	Da	17,13 %	
Operativni stroški v okoljsko trajnostnih dejavnostih (Skladne s taksonomijo) (A.1)									
Od tega omogočitvene									
Od tega za prilagajanje									
A. 2. Po taksonomiji upravičene dejavnosti, vendar okoljsko netrajnostne (Neskladne s taksonomijo)									
Operativni stroški v po taksonomiji upravičenih dejavnosti, vendar okoljsko netrajnostne (Neskladne s taksonomijo) (A.2)									
Skupaj (A.1 + A.2)									
B. PO TAKSONOMIJI NEUPRAVIČENE DEJAVNOSTI									
Operativni stroški v po taksonomiji neupravičene dejavnosti (B)									
Skupaj (A + B)									

3.10 Korporativna varnost

Služba za korporativno varnost skupine HSE je pooblaščena za izvajanje in upravljanje vseh dejavnosti v družbah skupine HSE. Njeno poslanstvo je opredeliti ter izvesti potrebne varnostne in sistemske ukrepe za obvladovanje varnostnih tveganj ter zagotoviti varnost ljudi in premoženja.

Ključni cilj in prioritetna naloga Službe za korporativno varnost skupine HSE sta obvladovanje varnostnih tveganj na področju fizične in tehnične varnosti ter vzpostavitev varnostnega sistema. Ta vključuje organizacijske in funkcionalne ukrepe za zagotavljanje poslovne in notranje varnosti, varnostne podsisteme (izvajanje videonadzora, fizično in tehnično varovanje, požarna varnost itd.), sodoben informacijski (varnostni) sistem ter spodbujanje varnostne kulture med zaposlenimi, vključno s konkretnimi varnostnimi ukrepi. Obvladovanja varnostnih tveganj predstavlja hkrati pomemben dejavnik pri izvajanju procesa za nemoteno in neprekinjeno obratovanje ter proizvodnjo električne in toplotne energije.

Pri zagotavljanju višjega nivoja varnosti sodeluje Služba za korporativno varnost tudi z zunanjimi institucijami, kot so Policija, SOVA, MORS, URSZR ipd.. Načrtovanje, posodabljanje in nadgrajevanje sistemov tehničnega varovanja v družbah skupine HSE poteka v koordinaciji s Službo za korporativno varnost in v skladu z zakonodajo, ki ureja ta področja (Zakon o zasebnem varovanju, Uredba o obveznem organiziranju varovanja in Zakon o kritični infrastrukturi). Poleg tega se ta proces izvaja v okviru Nacionalnega centra za krizno upravljanje – NCKU (v skladu z Zakonom o kritični infrastrukturi). NCKU zahteva od lastnikov in/ali upraviteljev kritične infrastrukture neprekinjeno obveščanje o dogodkih, ki lahko posredno ali neposredno ogrozijo nacionalno varnost, 24 ur na dan, vse dni v tednu.

Ob kibernetskem napadu na informacijski sistem skupine HSE je Služba za korporativno varnost aktivirala in koordinirala aktivnosti med HSE in državnimi organi SI-CERT, Policijo in Upravo Republike Slovenije za informacijsko varnost (URSI) ter ustanovila krizni štab na sedežu HSE s predstavniki prej navedenih institucij. Hkrati se je zaradi nedelovanja oz. prekinjenih mrežnih povezav znotraj skupine HSE uvedel dodatni ukrep varovanja, saj se je poostrilo oz. povečalo fizično varovanje ključnih (proizvodnih) enot v sodelovanju s Policijo in varnostno službo HTZ varovanje. Videonadzorni sistemi v vseh družbah so v času kibernetskega napada delovali nemoteno, protivlomni signali pa so se prenašali na varnostno-nadzorni center zunanjega pogodbenega izvajalca storitev varovanja.

INFORMACIJSKA/KIBERNETSKA VARNOST

V letu 2023 je Sektor informacijskih tehnologij na področju kibernetske varnosti dosegel pomembne mejnike. Osredotočili so se na krepitev ekipe za informacijsko varnost, kar je zagotovilo trdnejše temelje za prihodnje delovanje in povečalo zavedanje o pomenu tega področja. Uspešno so zaključili vzpostavitev varnostno-informacijskega sistema SIEM, kar je omogočilo dragocen vpogled v vse segmente IT okolja. Ta sistem je bil ključen pri zgodnjem zaznavanju in obravnavanju napada, ki se je zgodil konec novembra 2023. Kljub varnostnemu incidentu so hitro ukrepali in ga sanirali brez večje poslovne škode. Prav tako so vzpostavili začasni varnostno-operativni center za neprekinjeno spremljanje varnostnih dogodkov ter uvedli večstopenjsko avtentikacijo in nekatere druge varnostne ukrepe.

V letu 2024 bodo dodatno okrepili ekipo za informacijsko varnosti, s čimer bodo povečali svoje zmogljivosti. Pričakujejo, da bo v slovensko zakonodajo implementirana evropska direktiva NIS2, s katero bo posledično večji del podrejenih družb skupine HSE postal izvajalec bistvenih storitev. V tem okviru nadaljujejo s krepitvijo tima in integracijo naprednih varnostnih rešitev tako v poslovnem kot procesno proizvodnem omrežju. Načrtujejo tudi nadaljnjo optimizacijo upravljalnih procesov in sistemov, kar vključuje prenovo pravil in postopkov, izboljšanje sistema za upravljanje incidentov in nadgradnjo orodij za nadzor ter poročanje o varnosti. Aktivno bodo upravljali varnostne sisteme in orodja ter nadaljevali z razvojem rešitev za upravljanje identitet in dostopov.

Poudarek bo tudi na izobraževanju zaposlenih, saj je zavedanje o pomenu informacijske varnosti ključno za uspešno zaščito organizacije pred kibernetskimi grožnjami.

S tem načrtom nadaljujejo svojo zavezanost k zagotavljanju visoke ravni kibernetske varnosti, s čimer ohranjajo integriteto in zaupanje v organizacijo.

VAROVANJE PROIZVODNIH VIROV

Od ustanovitve dalje je Služba za korporativno varnost skupine HSE sistematično pristopila k izboljšanju varnosti proizvodnih virov. Naš celovit pristop vključuje številne ukrepe, kot so nadgradnja opreme sistemov tehničnega varovanja in povečanje nivoja informacijske varnosti v družbah skupine HSE. Uspelo nam je vzpostaviti uspešno sodelovanje z državnimi organi. Zamenjali smo zunanjo varnostno službo z lastno, kar je prispevalo k izboljšanju nadzora in učinkovitosti varnostnih postopkov.

V okviru naše strategije povezovanja na področju fizičnega in tehničnega varovanja smo vzpostavili tesna partnerstva z drugimi družbami na področju elektrogospodarstva, kot so ELES, MZI ipd. Skozi stalno izvajanje in nadgrajevanje ukrepov za obvladovanje varnostnih tveganj smo znatno prispevali k zagotavljanju neprekinjenega obratovanja ter proizvodnji električne in toplotne energije v vseh družbah skupine HSE. To se je še posebej izkazalo v času izrednih razmer, kot so nastanek krize med Rusijo in Ukrajino ter izvedba kibernetskih napadov. Naša predanost varnosti ostaja ključnega pomena za stabilnost delovanja skupine HSE v vseh okoliščinah.

POGLED NAPREJ

Služba za korporativno varnost skupine HSE si bo še naprej aktivno prizadevala za vzpostavljanje in vzdrževanje ustreznega nivoja varnosti. Naša predanost temu cilju je ključna za ohranjanje funkcionalnosti in namena družb skupine HSE, ki delujejo v smeri zagotavljanja varnega, nemotenega in neprekinjenega obratovanja ter proizvodnje električne in toplotne energije HSE.

Kot ključne aktivnosti v procesu zagotavljanja varnosti bo Služba za korporativno varnost skupine HSE še naprej izvajala ukrepe za vse družbe skupine HSE. To vključuje načrtovanje in izvajanje varnostnih procesov, izvajanje preventivnih ukrepov za zmanjšanje možnosti škodnih dogodkov in finančnih izgub, izgradnjo integralnega varnostnega sistema v družbah ter spodbujanje varnostne kulture v podjetju. Nadalje bomo implementirali standarde s področja varovanja, vključno s tehnično in fizično varnostjo, ter okrepili sodelovanje z državnimi institucijami. Služba bo aktivno izvajala tudi ocene ranljivosti, ogroženosti in varnostnih tveganj ter na podlagi teh analizirala in načrtovala aktivnosti za izboljšanje ter dvig nivoja varnosti. S tem pristopom bomo še naprej zagotavljali trajnostno in celovito varnostno okolje v skupini HSE ter se usmerjali k doseganju najvišjih standardov na področju varnosti.

RAČUNOVODSKO POROČILO SKUPINE HSE[13]

Znanje, izkušnje in zavzetost -> prepoznavnost, ugled in uspeh

04

13 GRI: 201-1.

4.1 Revizorjevo poročilo za skupino HSE

Deloitte.

Deloitte revizija d.o.o.
Dunajska cesta 165
1000 Ljubljana
Slovenija

Tel: +386 (0) 1 3072 800
Faks: +386 (0) 1 3072 900
www.deloitte.si

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA
lastniku družbe HOLDING SLOVENSKE ELEKTRARNE d.o.o.

Poročilo o reviziji skupinskih računovodskih izkazov

Mnenje
Revidirali smo skupinske računovodske izkaze družbe HOLDING SLOVENSKE ELEKTRARNE d.o.o. in njenih odvisnih družb (v nadaljevanju 'skupina'), ki vključujejo skupinski izkaz finančnega položaja na dan 31. decembra 2023, skupinski izkaz poslovnega izida, skupinski izkaz drugega vseobsegajočega donosa, skupinski izkaz sprememb lastniškega kapitala in skupinski izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter pojasnila k skupinskim računovodskim izkazom, vključujoč pomembne informacije o računovodskih usmeritvah.

Po našem mnenju priloženi skupinski računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo finančni položaj skupine na dan 31. decembra 2023 ter njeno finančno uspešnost in denarne tokove za tedaj končano leto v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija (v nadaljevanju 'MSRP').

Podlaga za mnenje
Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja in Uredbo (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o posebnih zahtevah v zvezi z obvezno revizijo subjektov javnega interesa (Uredba). Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo skupinskih računovodskih izkazov*. V skladu z Mednarodnim kodeksom etike za računovodske strokovnjake (vključno z mednarodnimi standardi neodvisnosti), ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA), ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od skupine in, da smo izpolnili vse druge etične zahteve v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA. Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostni in ustrezni kot osnova za naše revizijsko mnenje.

Ključne revizijske zadeve
Ključne revizijske zadeve so tiste, ki so bile po naši strokovni presoji najbistvenejše pri reviziji skupinskih računovodskih izkazov za poslovno leto, ki se je končalo 31. decembra 2023. Te zadeve so bile obravnavane

MAKING AN IMPACT THAT MATTERS since 1845

Ime Deloitte se nanaša na združenje Deloitte Touche Tohmatsu Limited (DTTL) in mrežo njegovih družb-članic ter njihovih povezanih družb (skupaj: *organizacija Deloitte*). DTTL (imenovan tudi Deloitte Global) in vsaka od njegovih družb članic ter povezanih družb so ločene in samostojne pravne osebe in druga druge ne morejo nalagati obveznosti do tretjih oseb. DTTL in vsaka od njegovih družb članic ter povezanih družb je odgovorna izključno za svoja dejanja in opustitve dejanj ter ne odgovarja za dejanja in opustitve drugih. DTTL sam po sebi ne opravlja storitev za stranke. Podrobnejše informacije najdete tukaj: www.deloitte.com/about.

Deloitte je vodilni globalni ponudnik storitev revizije in dajanja zagotovil, davčnega, poslovnega in finančnega svetovanja, svetovanja na področju tveganj in sorodnih storitev. Deloitte opravlja storitve za štiri od petih najvišje uvrščenih gospodarskih družb na lestvici Fortune Global 500® in prek globalne mreže družb članic (skupaj imenovanih *organizacija Deloitte*) zagotavlja storitve v več kot 150 državah ter ozemljih. Več o tem, kako približno 312.000 Deloittovih strokovnjakov dosega rezultate, ki štejejo, najdete na povezavi www.deloitte.com.

V Sloveniji storitve zagotavljata Deloitte revizija d.o.o in Deloitte svetovanje d.o.o. (pod skupnim imenom *Deloitte Slovenija*), članici Deloitte Central Europe Holdings Limited. Deloitte Slovenija sodi med vodilne družbe za strokovne storitve v Sloveniji in opravlja storitve revizije in dajanja zagotovil, davčnega, poslovnega in finančnega svetovanja, svetovanja na področju tveganj in sorodne storitve, ki jih zagotavlja več kot 160 domačih in tujih strokovnjakov.

Deloitte revizija d.o.o. - Družba vpisana pri Okrožnem sodišču v Ljubljani - Matična številka: 1647105 – ID št. za DDV: SI67560085 - Osnovni kapital: 74.214,30 EUR.

© 2024. Za več informacij se obrnite na Deloitte Slovenija.

Deloitte.

v okviru naše revizije skupinskih računovodskih izkazov kot celote in pri oblikovanju našega mnenja o njih in ne podajamo ločenega mnenja o teh zadevah.

Vrednotenje nepremičnin, naprav, opreme

Ključna revizijska zadeva	Kako smo zadevo obravnavali pri reviziji
Skupina na dan 31.12.2023 v skupinskem izkazu finančnega položaja izkazuje nepremičnine, naprave in opremo v višini 1.044.212 tisoč EUR. V letu, končanem 31.12.2023 je skupina iz naslova slabitev omenjenih sredstev pripoznala 54.482 tisoč EUR odhodkov. Dodatne informacije o oslabitvah so vključene v pojasnilu *Nepremičnine, naprave in oprema (2)* k računovodskim izkazom. Kot zahteva računovodski standard *MRS 36 Oslabitev sredstev*, poslovodstvo letno izvaja preizkus oslabitve sredstev denar ustvarjajočih enot, da oceni njihovo nadomestljivo vrednost. Za nadomestljivo vrednost nepremičnin, naprav in opreme se v skladu z MRS 36 določi vrednost pri uporabi, ki se oceni kot sedanja vrednost pričakovanih prihodnjih denarnih tokov, ki jih bo skupina ustvarila. Zaradi potrebnih specifičnih strokovnih znanj je poslovodstvo za pripravo ocene nadomestljive vrednosti naložb angažiralo neodvisnega veščaka. Določanje kritičnih predpostavk in načrtovanje pričakovanih denarnih tokov zahteva visoko stopnjo presoje poslovodstva, zato se preizkus oslabitve teh sredstev šteje za ključno revizijsko zadevo.	V okviru izvajanja revizijskih postopkov smo ocenili ustreznost računovodskih usmeritev skupine v zvezi s slabitvami nepremičnin, naprav in opreme in njihovo skladnost z MSRP ter izvedli naslednje revizijske postopke: - Presojali smo, ali model, ki je bil uporabljen za izračun vrednosti pri uporabi ustreza zahtevam *MRS 36 Oslabitev sredstev*, ter ali so uporabljene predpostavke razumne glede na trenutne makroekonomske razmere ter pričakovane prihodnje denarne tokove. - Ocenili smo kompetence, sposobnost in objektivnost neodvisnega veščaka poslovodstva ter preverili njegovo usposobljenost, poleg tega smo s poslovodstvom razpravljali o obsegu njegovega dela. - S pomočjo svojih internih veščakov smo ocenili, ali je metodologija, ki jo je uporabil veščak poslovodstva, ustrezna, in ali uporabljene pomembne predpostavke ter podatki, ki vstopajo v model, ustrezajo danemu namenu. Pri tem smo presojali predvsem (vendar ne izključno) načrtovane bodoče denarne tokove, predpostavke, uporabljene za določanje in izračun diskontne stopnje ter druge podatke, ki jih je ustvarila skupina, in so bili uporabljeni v izračunih. - Presojali smo, ali je posebna predpostavka prejema državne pomoči, ki je upoštevana v projekcijah in vpliva na nadomestljivo vrednost nekratkoročnih sredstev denar ustvarjajočih enot Termoelektrarne Šoštanj in Premogovnika Velenje, razumna glede na že izvedene in načrtovane aktivnosti poslovodstva. - Presojali smo, ali je končna ocena nadomestljive vrednosti ustrezno določena, ter ali je oslabitev ustrezno pripoznana v računovodskih izkazih skupine.

Deloitte.

	Pregledali smo tudi informacije v skupinskih računovodskih izkazih, da bi ocenili, ali so razkritja v zvezi s slabitvami sredstev ustrezna glede na zahteve veljavnih standardov računovodskega poročanja.

Druge informacije
Za druge informacije je odgovorno poslovodstvo. Druge informacije obsegajo informacije v letnem poročilu, vendar ne vključujejo skupinskih računovodskih izkazov in revizorjevega poročila o njih.

Naše mnenje o skupinskih računovodskih izkazih se ne nanaša na druge informacije in o njih ne izražamo nobene oblike zagotovila.

V povezavi z opravljeno revizijo skupinskih računovodskih izkazov je naša odgovornost prebrati druge informacije in pri tem presoditi, ali so druge informacije pomembno neskladne s skupinskimi računovodskimi izkazi, zakonskimi zahtevami ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali se kako drugače kažejo kot pomembno napačne. Če na podlagi opravljenega dela zaključimo, da obstaja pomembna napačna navedba drugih informacij, moramo o takih okoliščinah poročati. V zvezi s tem na podlagi opisanih postopkov poročamo, da:

- so druge informacije v vseh pomembnih pogledih usklajene z revidiranimi skupinskimi računovodskimi izkazi;
- so druge informacije pripravljene v skladu z veljavnimi zakoni in predpisi; ter
- na podlagi poznavanja in razumevanja skupine in njenega okolja, ki smo ga pridobili med revizijo, v zvezi z drugimi informacijami nismo ugotovili bistveno napačnih navedb.

Odgovornosti poslovodstva in pristojnih za upravljanje za skupinske računovodske izkaze
Poslovodstvo je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh skupinskih računovodskih izkazov v skladu z MSRP in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo poslovodstva potrebno, da omogoči pripravo skupinskih računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Poslovodstvo je pri pripravi skupinskih računovodskih izkazov skupine odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem, in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlago za računovodenje, razen če namerava poslovodstvo skupino likvidirati ali zaustaviti poslovanje ali če nima druge možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Pristojni za upravljanje so odgovorni za nadzorovanje postopka računovodskega poročanja skupine.

Revizorjeva odgovornost za revizijo skupinskih računovodskih izkazov
Naša cilja sta pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem, ali so skupinski računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo je visoka stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja, vedno odkrila pomembno napačno navedbo, kadar ta obstaja. Napačne navedbe lahko izhajajo iz prevare ali napake ter veljajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamič ali skupaj vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh skupinskih računovodskih izkazov.

Deloitte.

Med izvajanjem revidiranja v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- Prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v skupinskih računovodskih izkazih, bodisi zaradi prevare ali napake, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ta tveganja ter pridobimo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bi odkrili pomembno napačne navedbe, ki je posledica prevare, je višje kot tveganje, ki je posledica napake, saj prevara lahko vključuje skrivno dogovarjanje, ponarejanje, namerne opustitve, napačne predstavitve ali izogibanje notranjim kontrolam.
- Pridobimo razumevanje notranjih kontrol, pomembnih za revizijo, z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol skupine.
- Ovrednotimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij, ki jih je pripravilo poslovodstvo.
- Na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov ali okoliščin, ki zbujajo dvom v sposobnost organizacije, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovodske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v skupinskih računovodskih izkazih ali, če so takšna razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih, pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar pa kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje organizacije kot delujočega podjetja.
- Ovrednotimo celotno predstavitev, strukturo, vsebino skupinskih računovodskih izkazov, vključno z razkritji, in ali skupinski računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev.
- Pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze v povezavi s finančnimi informacijami in poslovnimi dejavnostmi družb v skupini, da bi lahko izrazili mnenje o skupinskih računovodskih izkazih. Odgovorni smo za usmerjanje, nadziranje in izvajanje revizije skupine. Revizijsko mnenje je izključno naša odgovornost.

S pristojnimi za upravljanje med drugim razpravljamo o načrtovanem obsegu in časovnem načrtu revizije in bistvenih revizijskih ugotovitvah, vključno z bistvenimi pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih ugotovili med našo revizijo.

Pristojnim za upravljanje tudi zagotovimo izjavo, da smo izpolnili ustrezne etične zahteve glede neodvisnosti in z njimi razpravljamo o vseh razmerjih in drugih zahtevah, za katere se lahko upravičeno domneva, da vplivajo na našo neodvisnost, in kadar je to primerno, o ukrepih, sprejetih za odpravo nevarnosti, ali uporabljenih varovalih.

Izmed vseh zadev, o katerih smo razpravljali s pristojnimi za upravljane, določimo tiste zadeve, ki so bile pri reviziji skupinskih računovodskih izkazov revidiranega obdobja najpomembnejše in so zato ključne revizijske zadeve. Te zadeve opišemo v revizorjevem poročilu, razen če zakon ali predpis preprečujeta javno razkritje teh zadev, ali kadar se v izjemno redkih okoliščinah odločimo, da zadev ne sporočimo v poročilu, ker utemeljeno pričakujemo, da bi bile škodljive posledice takega ravnanja večje od javne koristi takšnega sporočanja.

Deloitte.

Poročilo o drugih zakonskih in regulatornih zahtevah

Poročilo o zahtevah Uredbe (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in sveta (Uredba EU št. 537/2014)

Potrdilo revizijski komisiji
Potrjujemo, da je naše revizorjevo mnenje o skupinskih računovodskih izkazih, vključeno v to poročilo, skladno z dodatnim poročilom revizijski komisiji v skladu s členom 11 Uredbe (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta.

Prepovedane storitve
Potrjujemo, da za družbo in skupino nismo izvajali storitev iz člena 5(1) Uredbe (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta, revizijska družba pa je izpolnjevala zahteve po neodvisnosti pri revidiranju.

Druge storitve revizijske družbe
Revizijska družba za revidirano družbo in njene odvisne družbe poleg revidiranja računovodskih izkazov ni opravljala nobenih drugih storitev, razen tistih, ki so razkrite v letnem poročilu.

Imenovanje revizijske družbe in odgovorni pooblaščeni revizor
Deloitte revizija d.o.o. je bila imenovana za zakonitega revizorja skupine na skupščini družbe dne 31. avgusta 2022, predsednik nadzornega sveta pa je pogodbo o revidiranju podpisal dne 21. septembra 2022. Pogodba je bila sklenjena za obdobje treh let. Obvezne revizije računovodskih izkazov družbe opravljamo že nepretrgoma od dne 30. septembra 2019.

V imenu revizijske družbe Deloitte revizija d.o.o. je za opravljeno revizijo odgovorna Tina Kolenc Praznik.

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.
Dunajska cesta 165
1000 Ljubljana

Tina Kolenc Praznik
Pooblaščena revizorka
Ljubljana, 21. junij 2024

Deloitte.
DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija

4.2 Izjava o odgovornosti poslovodstva

Poslovodstvo je odgovorno, da se za vsako posamezno poslovno leto pripravijo skupinski računovodski izkazi v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija, ter veljavno zakonodajo, in sicer tako, da ti predstavljajo resnično in pošteno sliko poslovanja skupine HSE.

Poslovodstvo upravičeno pričakuje, da bo skupina HSE v dogledni prihodnosti razpolagala z ustreznimi viri za nadaljevanje poslovanja, zato so skupinski računovodski izkazi pripravljeni na osnovi predpostavke o časovni neomejenosti delovanja skupine HSE.

Odgovornost poslovodstva pri izdelavi skupinskih računovodskih izkazov je, da so:
- računovodske politike ustrezno izbrane in dosledno uporabljene,
- presoje in ocene razumne in preudarne.

Poslovodstvo je odgovorno za vodenje ustreznih evidenc, ki v vsakem trenutku z razumljivo natančnostjo prikazujejo finančni položaj skupine HSE, in za to, da so skupinski računovodski izkazi v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja. Poslovodstvo je prav tako odgovorno za varovanje premoženja skupine HSE ter za preprečevanje in odkrivanje prevar ter drugih nepravilnosti.

Poslovodstvo potrjuje, da so skupinski računovodski izkazi za poslovno leto 2023 pripravljeni skladno z določili Mednarodnih standardov računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija.

Poslovodstvo je skupinske računovodske izkaze skupine HSE za poslovno leto, ki se je končalo na dan 31. december 2023, sprejelo dne 21. junij 2024.

Ljubljana, 21. junij 2024

Uroš Podobnik
Poslovni direktor HSE

Dr. Tomaž Štokelj
Generalni direktor HSE

4.3 Uvodna pojasnila k pripravi skupinskih računovodskih izkazov

Računovodski del skupinskega računovodskega poročila predstavlja skupinske računovodske izkaze s pojasnili skupine HSE.

Na podlagi sklepa z dne 29. novembra 2010 Agencije za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije, v vlogi takratnega predstavnika ustanovitelja, skupina HSE od 1. januarja 2011 pripravlja skupinske računovodske izkaze in pojasnila v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija.

Revizijska družba Deloitte revizija d.o.o. je revidirala skupinske računovodske izkaze s pojasnili in pripravila poročilo neodvisnega revizorja, ki je vključeno na začetku poglavja.

4.4 Skupinski računovodski izkazi

4.4.1 SKUPINSKI IZKAZ FINANČNEGA POLOŽAJA

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

Postavke (v EUR)	Pojasnilo	31. 12. 2023	31. 12. 2022
SREDSTVA		**2.393.294.417**	**2.455.370.282**
A. NEKRATKOROČNA SREDSTVA		**1.435.028.274**	**1.388.828.332**
I. Neopredmetena sredstva	1	185.343.505	46.664.901
II. Nepremičnine, naprave in oprema	2	1.044.212.254	1.112.181.844
III. Pravica do uporabe najetih sredstev	3	6.412.679	5.417.975
IV. Naložbene nepremičnine	4	17.796.115	16.987.031
VI. Ostale finančne naložbe in posojila	5	144.790.150	144.550.572
VII. Poslovne terjatve	6	33.314.029	59.182.610
VIII. Druga sredstva		1.447.465	1.769.001
IX. Odložene terjatve za davek	7	1.712.077	2.074.398
B. KRATKOROČNA SREDSTVA		**958.266.143**	**1.066.541.950**
I. Sredstva, vključena v skupino za odtujitev		7.400	13.999
II. Zaloge	9	118.979.546	92.210.574
III. Finančne naložbe in posojila	10	384.922	5.244.145
IV. Poslovne terjatve do kupcev	11	546.282.957	475.775.175
V. Pogodbena sredstva	12	737.907	3.698.292
VI. Terjatve za odmerjeni davek	33	3.030.136	16.524.980
VII. Druga sredstva	13	177.559.016	116.367.522
VIII. Denar in denarni ustrezniki	14	111.284.259	356.707.263

Postavke (v EUR)	Pojasnilo	31. 12. 2023	31. 12. 2022
KAPITAL IN OBVEZNOSTI		**2.393.294.417**	**2.455.370.282**
A. KAPITAL	15	**1.173.324.579**	**1.024.739.729**
I. Vpoklicani kapital		29.558.788	29.558.788
II. Kapitalske rezerve		711.243.182	1.053.243.183
III. Rezerve iz dobička		0	413.501.341
IV. Rezerva za varovanje pred tveganjem		-5.575.521	-106.751.557
V. Rezerva za pošteno vrednost		-12.924.886	-11.582.513
VI. Zadržani poslovni izid		428.859.934	-374.159.547
VII. Prevedbena rezerva		-153.249	-573.104
VIII. Kapital lastnikov neobvladujočih deležev		22.316.331	21.503.138
B. NEKRATKOROČNE OBVEZNOSTI		**619.822.377**	**644.599.575**
I. Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	16	28.342.987	25.003.111
II. Druge rezervacije	17	68.322.694	59.045.005
III. Druge obveznosti	18	10.493.712	8.251.877
IV. Finančne obveznosti	19	508.230.148	548.758.833
V. Finančne obveznosti iz najemov	19	4.257.640	3.242.768
VI. Poslovne obveznosti		150.751	273.683
VII. Odložene obveznosti za davek	8	24.445	24.298
C. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI		**600.147.461**	**786.030.978**
II. Finančne obveznosti	20	82.959.803	264.783.510
III. Finančne obveznosti iz najemov	20	1.911.807	2.018.048
IV. Poslovne obveznosti	21	356.635.343	404.433.714
V. Pogodbene obveznosti		130.120	3.333
VI. Obveznosti za odmerjeni davek	33	45.401.780	6.238.321
VII. Druge obveznosti	22	113.108.608	108.554.052

4.4.2 SKUPINSKI IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA

Postavke (v EUR)	Pojasnilo	2023	2022
1. Čisti prihodki od prodaje	24	4.947.692.606	5.330.676.422
2. Sprememba vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje		16.936.925	10.666.583
3. Drugi poslovni prihodki	25	167.202.204	55.355.804
KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA		**5.131.831.735**	**5.396.698.809**
4. Stroški blaga, materiala in storitev	26	4.083.986.184	5.175.806.028
5. Stroški dela	27	170.063.945	142.474.878
6. Odpisi vrednosti	28	175.274.359	114.065.695
7. Usredstveni lastni proizvodi in storitve	29	-15.139.459	-18.450.407
8. Drugi poslovni odhodki	30	250.004.001	221.123.369
POSLOVNI IZID IZ POSLOVANJA		**467.642.705**	**-238.320.754**
9. Finančni prihodki		**2.611.690**	**167.444**
10. Finančni odhodki		**31.454.653**	**27.074.284**
FINANČNI IZID	31	**-28.842.963**	**-26.906.840**
11. Delež v poslovnih izidih pridruženih in skupaj obvladovanih družb	32	1.443.290	1.426.131
POSLOVNI IZID PRED DAVKI		**440.243.032**	**-263.801.463**
DAVEK	33	**49.411.771**	**8.148.626**
12. Odmerjeni davek		49.296.881	7.527.999
13. Odloženi davek		114.890	620.627
ČISTI POSLOVNI IZID POSLOVNEGA LETA	34	**390.831.261**	**-271.950.089**
Lastnik matične družbe		389.908.697	-280.477.134
Neobvladujoči delež		922.564	8.527.045

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

4.4.3 SKUPINSKI IZKAZ DRUGEGA VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA

Postavke (v EUR)	Pojasnilo	2023	2022
ČISTI POSLOVNI IZID POSLOVNEGA LETA	34	**390.831.261**	**-271.950.089**
Sprememba rezerve za pošteno vrednost nepremičnin, naprav in opreme		-82.317	-195.657
Aktuarski dobički in izgube programov z določenimi zaslužki zaposlencev		-1.736.415	656.632
Dobički in izgube, ki izhajajo iz prevedbe računovodskih izkazov podjetij v tujini		419.855	-30.567
Postavke, ki pozneje ne bodo prerazvrščene v poslovni izid	15	**-1.398.877**	**430.408**
Neto učinkoviti del spremembe v pošteni vrednosti instrumentov za varovanje pred spremenljivostjo denarnih tokov		100.106.155	-17.872.033
Neto učinkoviti del spremembe v pošteni vrednosti instrumenta za varovanje pred spremenljivostjo denarnih tokov, prenesen v poslovni izid		1.069.881	11.982
Sprememba rezerve za pošteno vrednost finančnih sredstev po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa		621	-7.169
Postavke, ki bodo lahko pozneje prerazvrščene v poslovni izid	15	**101.176.657**	**-17.867.220**
CELOTNI VSEOBSEGAJOČI DONOS POROČEVALSKEGA OBDOBJA		**490.609.041**	**-289.386.901**
Lastnik matične družbe		489.765.868	-298.068.275
Neobvladujoči delež		843.173	8.681.374

4.4.4 SKUPINSKI IZKAZ DENARNIH TOKOV

Postavke (v EUR)	2023	2022
DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU		
Čisti poslovni izid	390.831.261	-271.950.089
Prilagoditve za:		
Amortizacijo nepremičnin, naprav in opreme, neopredmetenih sredstev, naložbenih nepremičnin in pravice do uporabe sredstev	97.095.185	93.547.568
Slabitve/odpise/prodaje nepremičnin, naprav in opreme, neopredmetenih sredstev in naložbenih nepremičnin	55.932.921	19.899.850
Odpise zalog	21.309.466	328.208
Odpise poslovnih terjatev	936.787	290.069
Odpravo odpisa/slabitev poslovnih terjatev	-593.497	-2.257.345
Finančne prihodke	-2.611.690	-167.444
Finančne odhodke	31.454.654	27.074.284
Delež v poslovnih izidih pridruženih in skupaj obvladanih družb	-1.443.290	-1.426.131
Dobiček pri prodaji nepremičnin, naprav in opreme	-1.124.310	-1.445.942
Davke	49.411.771	8.148.626
Dobički iz poslovanja pred spremembami čistih kratkoročnih sredstev in davkov	**641.199.257**	**-127.958.346**
Spremembe čistih kratkoročnih sredstev in rezervacij		
Sprememba v:		
Zalogah	-52.724.178	-55.578.715
Poslovnih terjatvah do kupcev in drugih sredstvih	-102.892.065	-59.337.060
Poslovnih obveznostih do dobaviteljev in drugih obveznostih	256.394.035	86.198.471
Sredstvih namenjenih za prodajo	6.599	0
Rezervacijah	3.307.458	1.138.383
Plačanem davku iz dobička	3.361.422	-15.492.242
Denarna sredstva iz poslovanja	**748.652.529**	**-171.029.509**
DENARNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU		
Prejete obresti	2.601.229	146.253
Prejemki iz drugega financiranja	841	6.951

Postavke (v EUR)	2023	2022
Prejete dividende	9.620	14.240
Prejemki od prodaje nepremičnin, naprav in opreme	1.281.895	1.615.651
Prejemki od prodaje naložbenih nepremičnin	37.817	1.531.832
Prejemki od zmanjšanja danih kratkoročnih posojil	5.133.642	5.801.391
Izdatki za nakup nepremičnin, naprav in opreme	-69.800.216	-64.040.374
Izdatki za nakup neopredmetenih sredstev	-336.789.528	-117.911.398
Izdatki za nakup naložbenih nepremičnin	-97.417	-131.585
Izdatki za nakup odvisnih družb brez pridobljenih finančnih sredstev	0	-19.848.800
Izdatki za najeme	-3.569.133	-1.004.067
Izdatki za povečanje danih kratkoročnih posojil	-669	-5.195.011
Izdatki za povečanje danih dolgoročnih posojil	-659	-271.568
Denarna sredstva iz naložbenja	**-401.192.578**	**-199.286.485**
DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU		
Vplačila kapitalskih rezerv	0	492.000.000
Prejemki iz naslova najemov	3.308.676	1.093.317
Prejemki pri prejetih nekratkoročnih posojilih	141.250.000	595.000.000
Prejemki pri prejetih kratkoročnih posojilih	33.500.000	473.339.810
Vračila kapitalskih rezerv	-342.000.001	0
Izdatki za obresti od kreditov	-25.074.762	-15.813.221
Izdatki od drugih finančnih obveznosti	-6.866.288	-10.535.392
Izdatki za vračilo nekratkoročnih posojil	-191.178.685	-558.328.125
Izdatki za vračilo kratkoročnih posojil	-203.820.000	-344.593.800
Izdatki za vračilo drugih kratkoročnih finančnih obveznosti	-2.001.895	-1.729.080
Denarna sredstva iz financiranja	**-592.882.955**	**630.433.509**
ZAČETNO STANJE DENARNIH SREDSTEV IN NJIHOVIH USTREZNIKOV	**356.707.263**	**96.589.748**
Finančni izid v obdobju	**-245.423.004**	**260.117.515**
KONČNO STANJE DENARNIH SREDSTEV IN NJIHOVIH USTREZNIKOV	**111.284.259**	**356.707.263**

4.4.5 SKUPINSKI IZKAZ SPREMEMB LASTNIŠKEGA KAPITALA

Postavke (v EUR)	VPOKLICANI KAPITAL	KAPITALSKE REZERVE	REZERVE IZ DOBIČKA	REZERVE ZA VAROVANJE PRED TVEGANJEM	REZERVE ZA POŠTENO VREDNOST	ZADRŽANI POSLOVNI IZID		PREVEDBENA REZERVA	KAPITAL MANJŠINSKIH LASTNIKOV	SKUPAJ
	Osnovni kapital		Druge rezerve iz dobička			Preneseni čisti poslovni izid	Čisti dobiček poslovnega leta			
Stanje na dan 1. 1. 2022	**29.558.789**	**561.243.185**	**413.856.350**	**-88.891.503**	**-14.227.666**	**-142.244.812**	**48.729.839**	**-530.213**	**9.539.882**	**817.033.848**
B.1. Transakcije z lastniki	**0**	**492.000.000**	**-355.008**	**0**	**0**	**-157.279**	**0**	**-12.326**	**5.643.038**	**497.118.425**
Izplačilo dividend	0	0	0	0	0	0	0	-12.326	0	-12.326
Vnos dodatnih vplačil kapitala	0	492.000.000	0	0	0	0	0	0	0	492.000.000
Druge spremembe lastniškega kapitala	0	0	-355.008	0	0	-157.279	0	0	5.643.038	5.130.751
B.2. Spremembe celotnega vseobsegajočega donosa	**0**	**0**	**0**	**-17.860.054**	**310.152**	**-10.675**	**-280.477.133**	**-30.565**	**8.681.374**	**-289.386.901**
Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-280.477.133**	**0**	**8.527.045**	**-271.950.088**
Postavke, ki pozneje ne bodo prerazvrščene v poslovni izid	**0**	**0**	**0**	**0**	**315.513**	**-10.675**	**0**	**-30.565**	**156.137**	**430.410**
Sprememba presežka iz prevrednotenja nepremičnin, naprav in opreme	0	0	0	0	-195.657	0	0	0	0	-195.657
Aktuarski dobički in izgube programov z določenimi zaslužki zaposlencev	0	0	0	0	511.170	-10.675	0	0	156.137	656.632
Dobički in izgube, ki izhajajo iz prevedbe računovodskih izkazov podjetij v tujini	0	0	0	0	0	0	0	-30.565	0	-30.565
Postavke, ki bodo lahko pozneje prerazvrščene v poslovni izid	**0**	**0**	**0**	**-17.860.054**	**-5.361**	**0**	**0**	**0**	**-1.808**	**-17.867.223**
Neto učinkoviti del spremembe v pošteni vrednosti instrumentov za varovanje pred spremenljivostjo denarnih tokov	0	0	0	-17.872.036	0	0	0	0	0	-17.872.036
Neto učinkoviti del spremembe v pošteni vredn. instr. za varovanje pred spremenljivostjo denarnih tokov, prenesen v poslovni izid	0	0	0	11.982	0	0	0	0	0	11.982
Sprememba rezerve za pošteno vrednost finančnih sredstev po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa	0	0	0	0	-5.361	0	0	0	-1.808	-7.169
B.3. Spremembe v kapitalu	**0**	**0**	**0**	**0**	**2.335.001**	**48.730.352**	**-48.729.839**	**0**	**-2.361.156**	**-25.642**
Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala		0	0	0	0	48.729.839	-48.729.839	0	0	0
Druge spremembe v kapitalu	0	0	0	0	2.335.001	513	0	0	-2.361.156	-25.642
Stanje na dan 31. 12. 2022	**29.558.789**	**1.053.243.185**	**413.501.342**	**-106.751.557**	**-11.582.513**	**-93.682.414**	**-280.477.133**	**-573.104**	**21.503.138**	**1.024.739.730**

se nadaljuje

Postavke (v EUR)	VPOKLICANI KAPITAL	KAPITALSKE REZERVE	REZERVE IZ DOBIČKA	REZERVE ZA VAROVANJE PRED TVEGANJEM	REZERVE ZA POŠTENO VREDNOST	ZADRŽANI POSLOVNI IZID		PREVEDBENA REZERVA	KAPITAL MANJŠINSKIH LASTNIKOV	SKUPAJ
	Osnovni kapital		Druge rezerve iz dobička			Preneseni čisti poslovni izid	Čisti dobiček poslovnega leta			
Stanje na dan 1. 1. 2023	**29.558.789**	**1.053.243.185**	**413.501.342**	**-106.751.557**	**-11.582.513**	**-93.682.414**	**-280.477.133**	**-573.104**	**21.503.138**	**1.024.739.730**
B.1. Transakcije z lastniki	**0**	**-342.000.000**	**0**	**0**	**-52.337**	**0**	**0**	**0**	**-29.980**	**-342.082.317**
Vračilo kapitala	0	-342.000.000	0	0	0	0	0	0	0	-342.000.000
Druge spremembe lastniškega kapitala	0	0	0	0	-52.337	0	0	0	-29.980	-82.317
B.2. Spremembe celotnega vseobsegajočega donosa	**0**	**0**	**0**	**101.176.036**	**-1.290.036**	**-366.366**	**389.908.697**	**419.855**	**843.173**	**490.691.359**
Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**389.908.697**	**0**	**922.563**	**390.831.260**
Postavke, ki pozneje ne bodo prerazvrščene v poslovni izid	**0**	**0**	**0**	**0**	**-1.290.501**	**-366.366**	**0**	**419.855**	**-79.547**	**-1.316.559**
Aktuarski dobički in izgube programov z določenimi zaslužki zaposlencev	0	0	0	0	-1.290.501	-366.366	0	0	-79.547	-1.736.414
Dobički in izgube, ki izhajajo iz prevedbe računovodskih izkazov podjetij v tujini	0	0	0	0	0	0	0	419.855	0	419.855
Postavke, ki bodo lahko pozneje prerazvrščene v poslovni izid	**0**	**0**	**0**	**101.176.036**	**465**	**0**	**0**	**0**	**157**	**101.176.658**
Neto učinkoviti del spremembe v pošteni vrednosti instrumentov za varovanje pred spremenljivostjo denarnih tokov	0	0	0	1.069.881	0	0	0	0	0	1.069.881
Neto učinkoviti del spremembe v pošteni vredn. instr. za varovanje pred spremenljivostjo denarnih tokov, prenesen v poslovni izid	0	0	0	100.106.155	0	0	0	0	0	100.106.155
Sprememba rezerve za pošteno vrednost finančnih sredstev po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa	0	0	0	0	465	0	0	0	157	622
B.3. Spremembe v kapitalu	**0**	**0**	**-413.501.342**	**0**	**0**	**133.000.016**	**280.477.134**	**0**	**0**	**-24.192**
Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala	0	0	0	0	0	-280.477.134	280.477.134	0	0	0
Druge spremembe v kapitalu	0	0	-413.501.342	0	0	413.477.150		0	0	-24.192
Stanje na dan 31. 12. 2023	**29.558.789**	**711.243.182**	**0**	**-5.575.521**	**-12.924.886**	**38.951.236**	**389.908.698**	**-153.249**	**22.316.331**	**1.173.324.579**

4.5 Pojasnila k skupinskim računovodskim izkazom skupine HSE

4.5.1 POROČAJOČA DRUŽBA

Skupinske računovodske izkaze za skupino HSE sestavlja obvladujoča družba Holding Slovenske elektrarne d.o.o. Naslov registriranega sedeža obvladujoče družbe je Koprska ulica 92, 1000 Ljubljana, kjer so na voljo skupinski računovodski izkazi kot del letnega poročila družbe in skupine HSE.

Skupinski računovodski izkazi na dan 31. december 2023 izkazujejo poslovanje skupine, ki vključuje obvladujočo družbo in njene odvisne družbe, deleže v skupaj obvladovanih družbah ter deleže v pridruženih družbah.

Skupina je največji slovenski proizvajalec električne energije (iz vodnih, fotovoltaičnih in fosilnih virov) in trgovec z električno energijo na veleprodajnih trgih v Sloveniji in Evropi.

Poslovno leto skupine je enako koledarskemu letu. V nadaljevanju so predstavljeni skupinski računovodski izkazi za leto, ki se je končalo 31. decembra 2023.

Skupina HSE na dan 31. december 2023

Družba	% lastništva 31. 12. 2023	% lastništva 31. 12. 2022	Država sedeža družbe
HSE	100 %	100 %	Slovenija
DEM	100 %	100 %	Slovenija
SENG	100 %	100 %	Slovenija
TEŠ	100 %	100 %	Slovenija
PV	100 %	100 %	Slovenija
HTZ I.P.	100 %	100 %	Slovenija
RGP	100 %	100 %	Slovenija
SIPOTEH	100 %	100 %	Slovenija
PLP	100 %	100 %	Slovenija
HSE EDT	100 %	100 %	Slovenija
HSE Invest	86,84 %	86,84 %	Slovenija
SRESA	60 %	60 %	Slovenija
mHE LOBNICA	65 %	65 %	Slovenija
ECE	63,58 %	63,58 %	Slovenija
Energija plus	51 %	51 %	Slovenija
HSE MAK Energy	100 %	100 %	Severna Makedonija
HSE BH	100 %	100 %	Bosna in Hercegovina
HSE Balkan Energy	100 %	100 %	Srbija

V nadaljevanju so prikazani pomembnejši podatki iz izvirnih računovodskih izkazov družb skupine HSE v EUR:

Družba	Sredstva	Obveznosti (brez kapitala)	Prihodki	Čisti poslovni izid poslovnega leta	Višina celotnega kapitala
HSE	1.964.160.651	1.017.435.873	5.172.679.337	366.447.674	946.724.778
DEM	503.077.163	22.537.011	81.606.914	14.922.343	480.540.152
SENG	244.564.804	14.320.702	77.821.222	19.946.429	230.244.102
TEŠ	777.710.039	583.695.703	478.692.729	-45.912.845	194.014.336
PV	221.403.641	196.112.237	200.427.146	-5.744.913	25.291.406
HTZ I.P.	15.031.399	14.207.753	36.589.294	66.580	823.646
RGP	15.608.790	11.158.334	27.413.721	2.085.058	4.450.456
SIPOTEH	3.422.215	1.445.699	4.540.232	399.136	1.976.516
PLP	2.039.378	758.115	3.647.888	209.163	1.281.263
HSE EDT	3.137.777	939.134	1.360.842	558.178	2.198.643
HSE Invest	3.735.616	2.607.286	7.668.604	159.456	1.128.330
SRESA	37.801	0	0	-4.845	37.801
mHE Lobnica	622.018	3.208	51.066	11.960	618.810
ECE	123.576.937	90.786.532	483.385.151	1.505.782	32.790.405
Energija plus	101.579.370	81.234.113	392.075.909	703.794	20.345.257
HSE MAK Energy	10.273.495	8.435.091	111.328.258	360.997	1.838.404
HSE BH	9.803.625	7.245.446	89.875.373	470.303	2.558.179
HSE Balkan Energy	775.893	15.281	177.957	26.980	760.612

Pridružena družba

Naziv družbe	Družba solastnica	Država sedeža družbe	% solastništva	% lastništva skupine HSE
HESS	DEM	Slovenija	30,8 %	49 %
	HSE	Slovenija	15,4 %	
	SENG	Slovenija	2,8 %	

Družba	Naslov	Dejavnost
HESS	Cesta bratov Cerjakov 33 a, 8250 Brežice	Proizvodnja elektrike v hidroelektrarnah

Pomembnejši zneski iz izkazov pridružene družbe za leto 2023 (v EUR)	Sredstva	Obveznosti (brez kapitala)	Prihodki	Čisti poslovni izid poslovnega leta	Višina celotnega kapitala
HESS	331.335.375	36.392.279	25.387.755	2.854.893	294.943.096

Skupaj obvladovana družba

Družba	Naslov	Dejavnost	% lastništva
SOENERGETIKA	Stara cesta 3, 4000 Kranj	Proizvodnja elektrike in toplote	25 %

Pomembnejši zneski iz izkazov obvladovane družbe za leto 2023 (v EUR)	Sredstva	Obveznosti (brez kapitala)	Prihodki	Čisti poslovni izid poslovnega leta	Višina celotnega kapitala
SOENERGETIKA	1.608.633	300.738	2.308.134	177.573	1.307.895

Podružnica

Skupina ima v tujini podružnico na Češkem. V letu 2023 ni trgovala z električno energijo, saj jo je prenesla na družbo HSE. Poslovanje podružnice je vključeno v računovodske izkaze družbe HSE.

4.5.2 PODLAGA ZA SESTAVO

a) Izjava o skladnosti

Pri pripravi skupinskih računovodskih izkazov na dan 31. december 2023 je skupina upoštevala:

- Mednarodne standarde računovodskega poročanja, ki vključujejo Mednarodne računovodske standarde, Pojasnila Stalnega odbora za pojasnjevanje, Mednarodne standarde računovodskega poročanja in Pojasnila Odbora za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija,
- Zakon o gospodarskih družbah,
- Energetski zakon,
- Zakon o oskrbi z električno energijo in Zakon o oskrbi s plinom,
- Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb,
- Pravilnik o izvajanju Zakona o davku od dohodka pravnih oseb in njegove podzakonske akte,
- Pravilnik o računovodstvu družbe HSE in
- ostalo relevantno veljavno zakonodajo.

b) Računovodske predpostavke in kakovostne značilnosti računovodskih izkazov

Računovodski izkazi skupine so izdelani ob upoštevanju temeljnih računovodskih predpostavk:

- upoštevanja nastanka poslovnega dogodka in
- upoštevanja časovne neomejenosti delovanja.

Učinki poslov in drugih poslovnih dogodkov se priznajo takrat, ko nastanejo, in ne takrat, ko so plačani, ter se evidentirajo in se o njih poroča za obdobja, na katera se nanašajo. Skupinski računovodski izkazi tako vsebujejo tudi informacije o obveznostih glede denarnih plačil v prihodnosti in o sredstvih, ki bodo prinašala denarna sredstva v prihodnosti.

Računovodski izkazi skupine so pripravljeni ob upoštevanju predpostavke, da skupina ne bo bistveno skrčila obsega svojega poslovanja ali ga celo ukinila, torej da bo delovala še v dogledni prihodnosti.

Upoštevane so naslednje kakovostne značilnosti skupinskih računovodskih izkazov:

- **Pošteno predstavljanje in skladnost z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja**: skupinski računovodski izkazi pošteno prikazujejo finančno stanje, finančno uspešnost in denarne tokove skupine.
- **Doslednost predstavljanja**: zaradi primerljivosti podatkov je predstavljanje in razvrščanje postavk v računovodskih izkazih enako iz obdobja v obdobje.
- **Bistvenost in združevanje**: vsaka bistvena skupina, sestavljena iz podobnih postavk, je v skupinskih računovodskih izkazih predstavljena posebej. Postavke različne narave ali vloge so predstavljene posebej, razen če so nebistvene.
- **Pobotanje**: niti sredstva in obveznosti do virov sredstev niti prihodki in odhodki niso pobotani, razen če standard ali pojasnilo pobotanje zahteva oz. dovoljuje.
- **Primerjalne informacije**: pri vseh prikazanih zneskih v skupinskih računovodskih izkazih je razkrita primerjalna informacija iz preteklega obdobja, razen če standard ali pojasnilo dovoljuje ali zahteva drugače. Primerjalne informacije so vključene v besedne in opisne informacije, če je to potrebno za razumevanje skupinskih računovodskih izkazov obravnavanega obdobja.
- **Spremembe pomembnih računovodskih usmeritev**: pri izdelavi skupinskih računovodskih izkazov so bile upoštevane enake računovodske podlage in usmeritve ter načela pripoznavanja in vrednotenja kot v letu 2023.

c) Podlaga za merjenje

Skupinski računovodski izkazi so pripravljeni na osnovi izvirnih vrednosti, razen izvedenih finančnih instrumentov za prodajo razpoložljivih sredstev in naložbenih nepremičnin, ki so prikazani po pošteni vrednosti.

d) Funkcijska in predstavitvena valuta

Skupinski računovodski izkazi v tem poročilu so predstavljeni v evrih (EUR) brez centov, ki je hkrati funkcijska in predstavitvena valuta skupine. Zaradi zaokroževanja vrednostnih podatkov lahko prihaja do nepomembnih odstopanj v seštevkih v preglednicah.

e) Uporaba ocen in presoj

Priprava skupinskih računovodskih izkazov zahteva, da poslovodstva družb oblikujejo določene ocene in predpostavke, ki vplivajo na izkazane vrednosti sredstev in obveznosti, prihodkov in odhodkov ter razkritja pogojnih sredstev in obveznosti v poročevalnem obdobju. Oblikovanje ocen ter s tem povezane predpostavke in negotovosti so razkriti v pojasnilih k posameznim postavkam.

Ocene in predpostavke temeljijo na preteklih izkušnjah in drugih dejavnikih, ki se v danih okoliščinah štejejo za utemeljene in na podlagi katerih so izražene presoje o knjigovodski vrednosti sredstev in obveznosti. Ocene in predpostavke so podvržene subjektivni presoji in določeni stopnji negotovosti, zato se poznejši dejanski rezultati lahko razlikujejo od ocen. Te se redno preverjajo. Spremembe računovodskih ocen se pripoznajo v obdobju, v katerem so bile ocene spremenjene, če sprememba vpliva samo na to obdobje, ali v obdobju spremembe in prihodnjih obdobjih, če sprememba vpliva na prihodnja obdobja.

Ocene in predpostavke so prisotne predvsem pri naslednjih presojah:

- oceni dobe koristnosti sredstev, ki se amortizirajo (poglavje Pojasnila k skupinskim računovodskim izkazom supine HSE – neopredmetena sredstva, pravica do uporabe sredstev ter nepremičnine, naprave in oprema ter pojasnilo razkritij 1, 2 in 3 skupinskega izkaza finančnega položaja),
- preizkusu oslabitve nekratkoročnih sredstev, vključno z dobrim imenom (pojasnilo razkritij 1, 2 in 4 skupinskega izkaza finančnega položaja),
- identifikaciji najemnih pogodb (poglavje Pojasnila k skupinskim računovodskim izkazom – najemi),
- oceni udenarljive vrednosti terjatev (pojasnilo razkritje Kreditno tveganje),
- oceni čiste iztržljive vrednosti zalog (poglavje Pojasnila k skupinskim računovodskim izkazom – zaloge),
- oceni rezervacij za pozaposlitvene in druge nekratkoročne zaslužke zaposlencev (odpravnine ob upokojitvi) (pojasnilo razkritje 16 skupinskega izkaza finančnega položaja),
- oceni drugih rezervacij (pojasnilo razkritje 17 skupinskega izkaza finančnega položaja) in
- oceni pogojnih obveznosti (pojasnilo razkritje 23 skupinskega izkaza finančnega položaja).

Dodatne ocene in presoje poslovodstva pri pripravi izkazov na dan 31. december 2023 so naslednje:

1. Skupina HSE ima pravico, da 35,6-% poslovni delež v družbi HESS, ki ga je prodala, kupi nazaj (odkupna pravica), kupca/pridobitelja pa sta ji dolžna svoj poslovni delež prodati najkasneje do 31. decembra 2028, pri čemer lahko HSE odkupno pravico uveljavi od 30. junija 2026 do 30. junija 2028. Odkupna pravica se nanaša na odkup celotnega poslovnega deleža v skupni višini 35,6 %, in sicer celotni poslovni delež od družbe SEL v višini 14,7 % osnovnega kapitala v družbi HESS in celotni poslovni delež od družbe GEN v višini 20,9 % osnovnega kapitala v družbi HESS. Skupina mora odkupno pravico uveljavljati od obeh družbenikov/pridobiteljev hkrati. Ocenjena vrednost opcije na dan 31. december 2023 znaša 0 EUR, saj ocenjujemo, da se opcija izvrši po ceni, ki je višja od tržne vrednosti.

2. Skupina HSE ima pravico, da od Elektra Celje odkupi 36,42-% poslovni delež v osnovnem kapitalu družbe ECE. Trenutno je HSE lastnik 63,58 % lastniškega kapitala družbe ECE.

   Za nakup 36,42-% poslovnega deleža v družbi ECE od Elektra Celje obstaja nakupna opcija, in sicer:
   - Nakupna opcija stopi v veljavo z dnem 1. januar 2025 in velja do 31. maja 2025, izvrši pa se 30. junija 2025. Skupina HSE lahko opcijo unovči na način, da Elektru Celje izrazi voljo, da bo uveljavljala pravico do nakupne opcije. Kupnina je določena skladno z opcijskim sporazumom, iz katerega izhaja, da je izvršljiva vrednost po opciji dejansko enaka tržni vrednosti v času izvršitve. Glede na način določitve izvršljive vrednosti je poštena vrednost finančnega instrumenta (opcije) 0 EUR.

3. Obveza za razgradnjo elektrarn se nanaša samo na nadomestni blok 6 TEŠ, kot to izhaja iz Energetskega dovoljenja za ta objekt. Za ostale proizvodne objekte iz okoljevarstvenih dovoljenj ne izhaja zaveza za njihovo razgradnjo. Pri načrtovanju in vodenju razgradnje bo treba upoštevati današnje in prihodnje standarde ter pogoje za tovrstna dela (npr. okoljevarstvene pogoje, pogoje za varovanje zdravja in ravnanje z nekaterimi materiali, morda nekoč določenimi kot nevarnimi). Večina teh pogojev je določena v soglasjih in gradbenem dovoljenju ob začetku razgradnje.

   Ocena stroškov razgradnje je narejena na osnovi količine vgrajenih materialov in strokovnih ocen njihove odstranitve. V podporo so služile študije oz. ocene stroškov razgradnje nekaterih podobnih objektov v Evropi.

   V primeru hidroelektrarn se zahteva redno vzdrževanje v dobi trajanja koncesijske pravice. Po preteku obdobja izvajanja koncesije za koncesionarja stroški razgradnje niso predvideni.

4. Obveza rezervacij za zapiralna dela preostalega velenjskega odkopa se oblikuje na podlagi diskontirane ocene vrednosti stroškov zapiralnih del, kot izhaja iz elaborata Ovrednotenja aktivnosti zapiranja jam PV po opustitvi izkoriščanja velenjskega dela nahajališča, ki ga je pripravila skupina strokovnjakov iz družbe PV. Skupina letno preverja ustreznost višine rezervacije. Skupina HSE je v letu 2023 ponovno ocenila aktivnosti zapiralnih del, kot izhajajo iz elaborata, in na tej osnovi oblikovala dodatne rezervacije. Pri izračunu so upoštevane trenutne tržne vrednosti stroškov storitev in blaga za izvajanje opredeljenih aktivnosti na podlagi pridobljenih ponudb za monitoring in ekološko sanacijo ter ocenjen strošek potrebnega materiala in dela za posamezna likvidacijska dela. Pri oceni rezervacij obstaja negotovost podaljšanja koncesijske pogodbe, sprememba koncepta odkopavanja, zaradi česar se redno spremljajo izhodišča, vezana na zakonodajno osnovo, kadrovske in finančne napovedi ter režim obratovanja TEŠ-a.

5. Skupina HSE pogodbe o nakupu in prodaji električne energije, plina in emisijskih kuponov z namenom trgovanja obravnava skladno z MSRP 9.2.6. kot izveden finančni instrument, ker gre za pogodbe, kjer skupina običajno prejme predmet pogodbe in ga kmalu po prejemu proda z namenom ustvarjanja dobička na podlagi kratkoročnih nihanj cene ali preprodajne marže (kar ustreza pravilom IFRS 9 o neto poravnavi pogodb). Skladno z IFRS 9.2.4. skupina take pogodbe obravnava kot izvedene finančne instrumente in jih meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.

6. V primeru izvedbe preizkusa oslabitve pri denar ustvarjajoči enoti s sredstvi z omejeno dobo uporabe (TEŠ in PV) se uporabljajo projekcije poslovanja za njeno celotno dobo uporabe. Ključne predpostavke so predstavljene v nadaljevanju razkritij izvedbe in rezultatov oslabitve sredstev denar ustvarjajoče enote.

4.5.3 POMEMBNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSKIH USMERITVAH

Skupinski računovodski izkazi so izdelani na osnovi pomembnih informacij o računovodskih usmeritvah, prikazanih v nadaljevanju. Te navedene informacije so uporabljene za obe predstavljeni leti, razen če ni drugače navedeno. Kadar je potrebno, primerjalne informacije prilagodimo, tako da so skladne s predstavitvijo informacij v tekočem letu.

Prevedba tujih valut

Posli, izraženi v tuji valuti, se preračunajo v ustrezno funkcijsko valuto po menjalnem tečaju na dan posla.

Denarna sredstva in obveznosti, izražena v tuji valuti ob koncu poročevalskega obdobja, se preračunajo v funkcijsko valuto po takrat veljavnem menjalnem tečaju.

Pozitivne ali negativne tečajne razlike so razlike med odplačno vrednostjo v funkcijski valuti na začetku obdobja, popravljeno za višino efektivnih obresti in plačil med obdobjem, kot tudi odplačno vrednostjo v tuji valuti, preračunano po menjalnem tečaju na koncu obdobja.

Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida, in sicer po neto načelu.

Pri prevajanju računovodskih izkazov odvisnih družb v tujini, katerih funkcijska valuta ni enaka predstavitveni valuti skupine, se uporabijo naslednji tečaji:

- sredstva in obveznosti (razen kapitala), preračunane po menjalnem tečaju na dan poročanja,
- kapital po izvirnem tečaju in
- prihodki in odhodki po povprečnem menjalnem tečaju v letu poročanja.

Osnova za uskupinjevanje

Skupinski računovodski izkazi vključujejo računovodske izkaze obvladujoče družbe in odvisnih družb. Odvisne družbe so tiste, ki jih obvladuje obvladujoča družba. To pomeni, da ima obvladujoča družba zmožnost odločati o finančnih in poslovnih usmeritvah posamezne družbe za pridobivanje koristi iz njenega delovanja. Računovodski izkazi odvisnih družb so vključeni v skupinske računovodske izkaze od datuma, ko se obvladovanje začne, do datuma, ko obvladovanje preneha.

Transakcije z lastniki neobvladujočega deleža se obravnavajo enako kot transakcije z zunanjimi partnerji. Dobički in izgube lastnikov neobvladujočega deleža se izkažejo v skupinskem izkazu poslovnega izida. Kapital lastnikov neobvladujočega deleža se v skupinskem izkazu finančnega položaja prikaže ločeno od ostalih postavk kapitala.

Računovodski izkazi družb skupine so združeni v skupinske računovodske izkaze na podlagi popolnega uskupinjevanja. Računovodski izkazi so združeni od postavke do postavke, tako da se seštevajo sorodne postavke sredstev, dolgov, kapitala, prihodkov in odhodkov.

Pri sestavi skupinskih računovodskih izkazov so izločena stanja terjatev in obveznosti med družbami v skupini, prihodki in odhodki ter realizirani dobički in izgube, ki izhajajo iz poslov znotraj skupine.

Tečajne razlike iz prevedbe računovodskih izkazov odvisnih družb, katerih funkcijska valuta ni enaka predstavitveni valuti skupine, se pripoznajo v prevedbeni rezervi kapitala oz. v izkazu drugega vseobsegajočega donosa.

Poslovne združitve se obračunajo po prevzemni metodi. Pomembno je, da se določi prevzemnik, ki opredeli datum, ko pridobi obvladovanje nad prevzetim podjetjem. Na datum prevzema mora prevzemno podjetje izmeriti in pripoznati višino neobvladujočega deleža v prevzeti družbi po pošteni vrednosti ali po sorazmernem delu opredeljivih čistih sredstev prevzete družbe ter prevzete obveznosti in pridobljena sredstva po pošteni vrednosti na datum prevzema.

Iz naslova poslovne združitve se v skupinskih računovodskih izkazih pripozna dobro ime ali dobiček pri izpogajanem nakupu (slabo ime). Dobro ime se obračuna pri prvotnem merjenju, in sicer kot presežek skupnega zneska prenesenega nadomestila, ki ga podjetje običajno meri po pošteni vrednosti na datum prevzema, ter zneska neobvladujočega deleža v prevzetem podjetju nad čistim zneskom opredeljivih pridobljenih sredstev in prevzetih obveznosti na datum prevzema. Če pa je nadomestilo, ki ga prejme prevzemno podjetje, nižje od poštene vrednosti opredeljivih neto sredstev prevzete odvisne družbe, se ta razlika pripozna kot slabo ime oz. dobiček pri izpogajanem nakupu v izkazu poslovnega izida tekočega leta v celoti.

Skupina nakupe neobvladujočih deležev, pri katerih ne prihaja do sprememb v obvladovanju družbe, obračunava kot posle z lastniki, zaradi česar se dobro ime ne pripozna. Skupina razliko med naložbo in neto vrednostjo pripojenih sredstev ob upoštevanju morebitnega dobrega imena pripozna v okviru drugih rezerv iz dobička.

Neopredmetena sredstva

Neopredmetena sredstva sodijo med nekratkoročna sredstva in omogočajo izvajanje dejavnosti skupine, pri tem pa fizično ne obstajajo. Med neopredmetenimi sredstvi so izkazane nekratkoročne premoženjske pravice in emisijski kuponi za potrebe proizvodnje električne energije v skupini HSE, dobro ime, druga neopredmetena sredstva ter neopredmetena sredstva v pridobivanju.

Neopredmeteno sredstvo se ob začetnem pripoznanju ovrednoti po nabavni vrednosti. Vanjo se vštejejo tudi uvozne ali nevračljive nakupne terjatve po odštetju trgovskih in drugih popustov ter vsi stroški, ki so neposredno pripisljivi pripravljanju sredstva za nameravano uporabo. Stroški izposojanja, ki se pripišejo neposredno nakupu neopredmetenega sredstva v pripravi (to je do aktivacije sredstva), se pripoznajo kot del nabavne vrednosti takega sredstva.

Za poznejše merjenje neopredmetenih sredstev se uporablja model nabavne vrednosti.

Preostala vrednost neopredmetenega sredstva je ocenjeni znesek, ki bi ga skupina v sedanjosti dobila, pri odtujitvi sredstva po zmanjšanju za ocenjene stroške odtujitve, če bi bilo neopredmeteno sredstvo že staro in v takšnem stanju, kot se pričakuje ob koncu njegove dobe koristnosti. Skupina nima neopredmetenih sredstev, za katera bi ob nabavi določila preostalo vrednost.

Dobro ime se pojavi pri uskupinjevanju in predstavlja presežek nabavne vrednosti nad deležem prevzemnika v pošteni vrednosti pridobljenih razpoznavnih sredstev, obveznosti in pogojnih obveznosti odvisne družbe na datum pridobitve. Dobro ime se pripozna kot sredstvo in se najmanj enkrat letno pregleda zaradi oslabitve. Vsaka oslabitev se takoj pripozna v skupinskem izkazu poslovnega izida in se naknadno ne odpravi. Ob odtujitvi odvisne družbe se ustrezni znesek dobrega imena vključi v ugotavljanje dobička/izgube pri prodaji in vpliva na poslovni izid skupine.

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti vsakega posameznega (sestavnega) dela neopredmetenega sredstva. Amortizacija se začne obračunavati od nabavne vrednosti, ko je sredstvo razpoložljivo za uporabo. Emisijski kuponi se ne amortizirajo, ker se kupujejo za posamezna leta in se tako tudi porabljajo. Prav tako se ne amortizira dobro ime, ampak se prevrednotuje zaradi morebitne oslabitve.

Dobe koristnosti skupin neopredmetenih sredstev se preverijo ob koncu vsakega poslovnega leta in po potrebi prilagodijo. V primeru podaljšanja dobe koristnosti se stroški obračunane amortizacije v poslovnem letu zmanjšajo, v primeru skrajšanja dobe koristnosti pa povečajo. Prilagoditev dobe koristnosti je treba preračunati tako, da se bo neopredmeteno sredstvo dokončno amortiziralo v novi predvideni dobi koristnosti. Sprememba dobe koristnosti se obravnava kot sprememba računovodske ocene in vpliva le na obdobje, v katerem je bila računovodska ocena spremenjena, in na vsako naslednje obdobje v preostali dobi koristnosti. V letu 2023 ni prišlo do sprememb dob koristnosti glede na preteklo leto.

Poznejši stroški v zvezi z neopredmetenimi sredstvi so usredstveni le v primerih, ko povečujejo prihodnje gospodarske koristi, ki izhajajo iz sredstva, na katerega se stroški nanašajo. Vsi drugi stroški so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki takoj, ko pride do njih.

Neopredmeteno sredstvo se izloči iz poslovnih knjig ob odtujitvi, razlika med čisto prodajno vrednostjo in knjigovodsko vrednostjo odtujenega neopredmetenega sredstva pa se prenese med druge poslovne prihodke oz. odpise vrednosti.

Ocenjena doba koristnosti – neopredmetena sredstva	2023
Računalniški programi	2–20 let
Licence	2–10 let
Nekratkoročne premoženjske pravice	4–30 let
Druga neopredmetena sredstva	3–10 let

Nepremičnine, naprave in oprema

Nepremičnine, naprave in oprema so del nekratkoročnih sredstev v lasti skupine in se uporabljajo za opravljanje njene dejavnosti. Nepremičnine, naprave in oprema vključujejo zgradbe, proizvajalno in drugo opremo ter sredstva v gradnji in izdelavi.

Nepremičnine, naprave in oprema so izkazani po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrano amortizacijo in nabrane izgube iz oslabitev. Nabavna vrednost vključuje stroške, ki se lahko neposredno pripišejo pridobitvi posameznega sredstva. V nabavno vrednost so vključeni stroški izposojanja v zvezi s pridobitvijo nepremičnin, naprav in opreme do njihove usposobitve za uporabo ter v odvisnosti od vrste nepremičnin, naprav in opreme tudi stroški razgradnje.

Deli naprav in opreme, ki imajo različne dobe koristnosti, se obračunavajo kot posamezna sredstva. Nadomestni deli večjih vrednosti so evidentirani med nepremičninami, napravami in opremo ter se amortizirajo v dobi koristnosti sredstva, za katero so bili nabavljeni.

Predvideni stroški rednih pregledov ter popravil nepremičnin, naprav in opreme se obravnavajo kot deli osnovnih sredstev. To so popravila, ki se običajno izvajajo vsakih nekaj let (ciklično) in so vrednostno pomembna.

Nabavno vrednost nepremičnin, naprav in opreme, zgrajenih ali izdelanih v skupini, tvorijo stroški, ki jih je povzročila njihova zgraditev ali izdelava, in posredni stroški njihove zgraditve ali izdelave, ki jim jih je mogoče pripisati.

Za poznejše merjenje nepremičnin, naprav in opreme se uporablja model nabavne vrednosti.

Preostala vrednost nepremičnin, naprav in opreme je ocenjeni znesek, ki bi ga skupina v tistem trenutku prejela za odtujitev sredstva, po zmanjšanju za pričakovane stroške odtujitve, če bi starost in stanje osnovnega sredstva nakazovala na konec njegove dobe koristnosti. Skupina nima nepremičnin, naprav in opreme, pri katerih bi bila opredeljena preostala vrednost.

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti vsakega posameznega (sestavnega) dela nepremičnin, naprav in opreme. Amortizacija se začne obračunavati, ko je sredstvo razpoložljivo za uporabo. Zemljišča, kamnolomi in sredstva v gradnji oz. izdelavi se ne amortizirajo.

Brezplačno pridobljena sredstva se amortizirajo, hkrati pa se med druge poslovne prihodke prenese del nekratkoročno odloženih prihodkov, ki je enak vrednosti obračunane amortizacije.

Ocenjena doba koristnosti – nepremičnine, naprave in oprema	2023
Zgradbe	10–80 let
Deli zgradb	17–50 let
Proizvajalna oprema	5–65 let
Deli proizvajalne opreme	5–20 let
Računalniška oprema	2–20 let
Pohištvo	4–35 let
Drobni inventar	3–16 let
Osebna vozila	5–10 let
Druga vozila	5–26 let
Druge naprave in oprema	2–35 let

Dobe koristnosti skupin nepremičnin, naprav in opreme se preverijo ob koncu vsakega poslovnega leta in po potrebi prilagodijo. V primeru podaljšanja dobe koristnosti se stroški obračunane amortizacije v poslovnem letu zmanjšajo, v primeru skrajšanja dobe koristnosti pa povečajo. Prilagoditev dobe koristnosti je treba preračunati tako, da se bo nepremičnina, naprava in oprema dokončno amortizirala v novi predvideni dobi koristnosti. Sprememba dobe koristnosti se obravnava kot sprememba računovodske ocene ter vpliva le na obdobje, v katerem je bila računovodska ocena spremenjena, in na vsako naslednje obdobje v preostali dobi koristnosti. V letu 2023 ni prišlo do sprememb dob koristnosti glede na preteklo leto.

Stroški zamenjave dela nepremičnin, naprav in opreme se pripišejo knjigovodski vrednosti tega sredstva, če je verjetno, da bodo prihodnje gospodarske koristi, povezane z delom tega sredstva, pritekale v skupino, in če je nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Vsi drugi stroški (npr. tekoče vzdrževanje) so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki takoj, ko do njih pride.

Dobički in izgube, nastali pri odtujitvi nepremičnin, naprav in opreme, se ugotavljajo kot razlika med čisto prodajno vrednostjo in knjigovodsko vrednostjo odtujene nepremičnine, naprave in opreme ter se izkažejo med drugimi poslovnimi prihodki oz. odpisi vrednosti.

Skupina vsako leto presoja, ali obstajajo znaki oslabitve v povezavi z nepremičninami, napravami in opremo v pridobivanju. Med pomembne znake oslabitve uvrščamo naslednje okoliščine:

- sprejem odločitve o prekinitvi vlaganj v posamezno investicijo in
- bistveno poslabšanje okoliščin v povezavi z ekonomsko učinkovitostjo posamezne investicije.

Najemi

Skupina ima v najemu nepremičnine (zemljišča in poslovne prostore), naprave in opremo. Ob sklenitvi pogodbe skupina oceni, ali gre za najemno pogodbo, to je, ali se prenaša pravica do obvladovanja uporabe pripoznanega sredstva za določeno obdobje v zameno za plačilo.

Skupina na dan začetka najema pripozna pravico do uporabe sredstev in obveznosti iz najema, ki so ocenjene na podlagi diskontiranja prihodnjih denarnih tokov za obdobje trajanja najema.

Vrednost obveznosti se zmanjšuje z odplačili, vrednost pravice do uporabe najetih sredstev pa za obračunano amortizacijo v obdobju najema. Stroški financiranja bremenijo finančne odhodke.

Pri pogodbah za nedoločen čas s pravico do odpovedi pogodbe skupina HSE, skladno s točko 18 MSRP 16, precej gotovo ocenjuje, da do odpovedi najema ne bo prišlo vsaj še pet let, medtem ko ocene daljšega pogodbenega najema ni možno podati s precejšnjo gotovostjo. Zato je pri pogodbah za nedoločen čas obdobje najema določeno na pet let.

Obrestne mere, sprejete pri sklenitvi najemov, v pogodbah niso razkrite. Standard MSRP 16 v točki 26 napotuje najemnika na uporabo njegove predpostavljene obrestne mere, to je obrestne mere za izposojanje, ki bi jo skupina plačala, če bi sredstvo kupila in bi se za nakup zadolžila. Takih obrestnih mer skupina nima, saj je iz analize virov financiranja razvidno, da je z obstoječimi viri financirala obratni kapital.

Če najemnik od finančne institucije ali iz drugih virov ne more pridobiti podatka o višini obrestne mere za izposojanje, najemnik uporabi povprečne obrestne mere sklenjenih posojilnih pogodb z nefinančnimi družbami v kreditnih institucijah v mesecu najema, ki jih Banka Slovenije objavlja v svojem Biltenu.

Skupina je uporabila izjemo glede pripoznanja pravice do uporabe sredstev za najeme z nizko vrednostjo. Strošek najemnine pripoznava enakomerno v celotnem obdobju trajanja najema.

Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine so nepremičnine, ki so v lasti skupine zato, da bi prinašale najemnino ali povečevale vrednost nekratkoročne naložbe ali pa oboje.

Med naložbenimi nepremičninami so razvrščene tudi tiste, ki so še v fazi gradnje oz. izdelave.

V primeru, da se del nepremičnine uporablja za opravljanje dejavnosti, del pa kot naložbena nepremičnina, je potrebna ločitev ali izračun deležev. Če tega ni mogoče storiti, se presodi, kateri del je pomembnejši in se kot tak tudi izkazuje v poslovnih knjigah.

Za vrednotenje se upošteva poštena vrednost, opredeljena z uporabo načina tržnih primerjav in z metodo kapitalizacije donosov (na donosu zasnovan način). Sprememba poštene vrednosti je pripoznana v izkazu poslovnega izida.

Nekratkoročne finančne naložbe v pridružene in skupaj obvladovane družbe

Naložbe v pridružene družbe so tiste, v katerih ima skupina pomemben vpliv. Praviloma se delež v takih družbah giblje od 20 do 50 %.

Naložbe v skupaj obvladovane družbe so tiste, v katerih skupina skupaj z drugimi lastniki skupno obvladuje delovanje te družbe, in sicer na podlagi pogodbeno dogovorjene delitve obvladovanja.

Tako naložbe v pridružene kot v skupaj obvladovane družbe so v skupinskih računovodskih izkazih ob pridobitvi izkazane po nabavni vrednosti. V nadaljevanju pa se njihova knjigovodska vrednost spreminja zaradi pripisov kot posledica uporabe kapitalske metode.

Finančna sredstva

Finančna sredstva vključujejo denar in denarne ustreznike, terjatve in posojila ter finančne naložbe. Med finančnimi naložbami skupina izkazuje naložbe v skupaj obvladovane družbe, naložbe v pridružene družbe in naložbe v finančne instrumente.

Skupina na začetku pripozna posojila in terjatve ter vloge oz. depozite na dan njihovega nastanka. Ostala finančna sredstva so na začetku pripoznana na datum menjave oz. ko skupina postane stranka v pogodbenih določilih instrumenta.

Skupina odpravi pripoznanje finančnega sredstva, ko ugasnejo pogodbene pravice do denarnih tokov iz tega sredstva ali ko prenese pravice do pogodbenih denarnih tokov iz finančnega sredstva na podlagi posla, v katerem se prenesejo vsa tveganja in koristi iz lastništva finančnega sredstva.

Finančni instrumenti skupine se ob začetnem pripoznanju razvrstijo v eno od naslednjih skupin:
- finančna sredstva po pošteni vrednosti preko poslovnega izida,
- finančna sredstva po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa in
- finančna sredstva po odplačni vrednosti.

Razvrstitev je odvisna od izbranega poslovnega modela za upravljanje sredstev in od tega, ali skupina pridobiva pogodbene denarne tokove iz naslova finančnih instrumentov izključno iz naslova plačil glavnice in obresti od neporavnanega zneska glavnice. Z izjemo terjatev iz poslovanja, ki ne vsebujejo pomembne sestavine financiranja, ob prvotnem pripoznanju skupina izmeri finančno sredstvo po pošteni vrednosti, ki je povečana za stroške transakcije. Terjatve iz poslovanja, ki ne vsebujejo pomembne sestavine financiranja, se merijo po transakcijski ceni.

a) Denarna sredstva in njihovi ustrezniki

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki zajemajo gotovino v blagajni, bančne depozite do treh mesecev in druge kratkoročne, hitro unovčljive naložbe s prvotno dospelostjo treh mesecev ali manj.

b) Finančna sredstva po pošteni vrednosti preko poslovnega izida

Finančna sredstva po pošteni vrednosti preko poslovnega izida vključujejo finančna sredstva, namenjena trgovanju, finančna sredstva po pošteni vrednosti preko poslovnega izida in finančna sredstva, ki jih mora skupina izmeriti po pošteni vrednosti.

Finančna sredstva so razvrščena med sredstva, namenjena trgovanju, če so pridobljena z namenom prodaje ali ponovnega nakupa v bližnji prihodnosti. Izvedeni finančni instrumenti so razvrščeni v skupino finančnih sredstev, ki so namenjena trgovanju, razen v primeru instrumentov učinkovitega varovanja pred tveganjem.

Finančna sredstva, ki ustvarjajo denarne tokove in ki niso izključno plačila glavnice in obresti, se razvrstijo in izmerijo po pošteni vrednosti preko poslovnega izida ne glede na izbran poslovni model.

Finančna sredstva po pošteni vrednosti preko poslovnega izida so v izkazu finančnega položaja izkazana po pošteni vrednosti, vključno z neto spremembo poštene vrednosti, ki je pripoznana v izkazu poslovnega izida.

c) Finančna sredstva po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa (dolžniški instrumenti)

Finančna sredstva, izmerjena po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa, ki imajo naravo dolžniškega instrumenta, so tista finančna sredstva, ki jih skupina poseduje v okviru poslovnega modela za pridobivanje pogodbenih denarnih tokov, ki predstavljajo izključno plačila glavnice in obresti od neporavnane glavnice, in za prodajo.

Za dolžniške instrumente, ki so pripoznani po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa, se prihodki od obresti, tečajne razlike in izgube zaradi oslabitve ali razveljavitve pripoznajo v izkazu poslovnega izida in obračunajo na enak način kot pri finančnih sredstvih po odplačni vrednosti. Vse ostale spremembe poštene vrednosti se pripoznajo v izkazu drugega vseobsegajočega donosa. Po odpravi pripoznanja se kumulativna sprememba poštene vrednosti, ki je pripoznana v drugem vseobsegajočem donosu, prerazporedi v izkaz poslovnega izida.

d) Finančna sredstva po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa (kapitalski instrumenti)

Finančna sredstva, pripoznana po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa, ki imajo naravo kapitalskega instrumenta, so tista finančna sredstva, ki izpolnjujejo opredelitev kapitala v skladu z MRS 32 – Finančni instrumenti in za katera se skupina odloči za nepreklicno razvrstitev v skupino kapitalskih instrumentov po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa ter jih ne poseduje za namen trgovanja. Razvrstitev se določi po posameznem finančnem instrumentu.

Dobički in izgube iz naslova teh finančnih sredstev se nikoli ne prerazporedijo v izkaz poslovnega izida, razen prejetih dividend, ki se pripoznajo v poslovnem izidu.

e) Finančna sredstva po odplačni vrednosti

Med finančna sredstva po odplačni vrednosti skupina razvršča finančna sredstva, ki jih poseduje v okviru poslovnega modela za pridobivanje pogodbenih denarnih tokov, če ti predstavljajo izključno plačila glavnice in obresti od neporavnane glavnice. Skupina med finančna sredstva po odplačni vrednosti razvršča posojila in terjatve. Glede na zapadlost so razvrščena med kratkoročna finančna sredstva (zapadlost do 12 mesecev po datumu izkaza finančnega položaja) ali nekratkoročna finančna sredstva (zapadlost nad 12 mesecev po datumu izkaza finančnega položaja).

Finančna sredstva po odplačni vrednosti so na začetku pripoznana po pošteni vrednosti, povečani za neposredne stroške posla. Po začetnem pripoznanju se izmerijo po odplačni vrednosti po metodi veljavne obrestne mere, zmanjšani za izgube zaradi oslabitve. Dobički in izgube se pripoznajo v poslovnem izidu ob odpravi, spremembi ali oslabitvi.

Finančne obveznosti

Med finančne obveznosti skupina vključuje prejeta posojila in obveznosti do dobaviteljev. Ob začetnem pripoznanju se razvrstijo med finančne obveznosti po pošteni vrednosti preko poslovnega izida, prejeta posojila ali obveznosti iz poslovanja. Vse druge finančne obveznosti so na začetku pripoznane na datum trgovanja oz. ko skupina postane pogodbena stranka v zvezi z instrumentom. Razen prejetih posojil se vse finančne obveznosti ob začetnem pripoznanju merijo po pošteni vrednosti. Prejeta posojila se merijo po odplačni vrednosti z uporabo veljavne obrestne mere. Glede na zapadlost so posojila razvrščena med kratkoročne finančne obveznosti (zapadlost do 12 mesecev po datumu izkaza finančnega položaja) ali nekratkoročne finančne obveznosti (zapadlost nad 12 mesecev po datumu izkaza finančnega položaja). Vsi dobički in izgube se pripoznajo v izkazu poslovnega izida ob odpravi pripoznanja finančne obveznosti in v okviru amortizacije veljavne obrestne mere.

Skupina odpravi pripoznanje finančne obveznosti, če so obveze, določene v pogodbi, izpolnjene, razveljavljene ali zastarane.

Izvedeni finančni instrumenti

Izvedeni finančni instrumenti se uporabljajo za varovanje izpostavljenosti denarnih tokov skupine pred tveganji (cenovnimi in valutnimi) in za trgovanje. Skupina ima v okviru varovanja pred tveganji sklenjene valutne zamenjave in standardizirane rokovne pogodbe za nakup električne energije, emisijskih kuponov in plina v naslednjih letih.

Gre za finančne instrumente, ki ne zahtevajo začetne finančne naložbe, njihova vrednost pa se spreminja zaradi cen blaga ali deviznega tečaja.

Izvedeni finančni instrumenti se na začetku pripoznajo po pošteni vrednosti, in sicer po neto načelu. To pomeni, da sama vrednost sklenjenega posla ni izkazana v računovodskih izkazih.

Po začetnem pripoznanju se izvedeni finančni instrumenti merijo po pošteni vrednosti, pripadajoče spremembe pa se obravnavajo različno glede na to, ali izvedeni finančni instrument izpolnjuje pogoje za obračunavanje varovanja pred tveganjem (»hedge accounting«) ali ne. Izvedeni finančni instrumenti, ki ne izpolnjujejo pogojev za obračunavanje varovanja pred tveganjem, se merijo po pošteni vrednosti preko poslovnega izida.

Ko se izpeljani finančni instrument določi kot varovanje pred tveganjem v primeru izpostavljenosti spremenljivosti denarnih tokov, ki jih je mogoče pripisati posameznemu tveganju, povezanemu s pripoznanim sredstvom ali obveznostjo ali zelo verjetnimi predvidenimi posli, ki lahko vplivajo na poslovni izid, se uspešni del sprememb v pošteni vrednosti izpeljanega finančnega instrumenta pripozna v drugem vseobsegajočem donosu obdobja in razkrije v rezervi za varovanje pred tveganjem. Neuspešni del sprememb poštene vrednosti izpeljanega finančnega instrumenta se pripozna neposredno v poslovnem izidu. Skupina predvidoma preneha obračunavati varovanje pred tveganjem, če instrument za varovanje pred tveganjem ne zadošča več sodilom za obračunavanje varovanja pred tveganjem ali če se instrument za varovanje pred tveganjem proda, odpove ali izkoristi. Nabrani dobiček ali izguba, pripoznana v drugem vseobsegajočem donosu, ostaneta izkazana v rezervi za varovanje pred tveganjem, dokler predvideni posel ne vpliva na poslovni izid. Če se predvidenega posla ne pričakuje več, se mora znesek v drugem vseobsegajočem donosu pripoznati neposredno v poslovnem izidu. V ostalih primerih se znesek, pripoznan v drugem vseobsegajočem donosu, prenese v poslovni izid v istem obdobju, v katerem pred tveganjem varovana postavka vpliva na poslovni izid.

Učinki drugih izpeljanih finančnih instrumentov, ki niso opredeljeni kot varovanje pred tveganjem v primeru izpostavljenosti spremenljivosti denarnih tokov oz. jih ni mogoče pripisati posameznemu tveganju, povezanemu s pripoznanim sredstvom ali obveznostjo, se pripoznajo v poslovnem izidu med drugimi poslovnimi prihodki oz. drugimi poslovnimi odhodki po neto načelu.

Kadar se terminski nakupi in prodaje za fizično dobavo električne energije obravnavajo kot pogodbe, sklenjene v okviru običajnega poslovanja skupine (»own use« oz. lastna raba), potem ti ne spadajo v obseg, opredeljen v MSRP 9. To je v primeru, ko so izpolnjeni naslednji pogoji:

- fizična dobava je del vseh takšnih pogodb,
- obseg kupljene ali prodane energije v okviru pogodb ustreza operativnim potrebam skupine in
- pogodbe ni mogoče obravnavati kot opcije, kot je opredeljeno v standardu. V primeru pogodb prodaje električne energije je pogodba ekvivalentna fiksni terminski prodaji oz. se lahko šteje kot prodaja kapacitet.

Transakcije, kjer potekajo pogajanja z namenom uravnoteženja zavez nakupa in prodaje električne energije, so del poslovanja skupine in so zunaj obsega MSRP 9.

Zaloge

Zaloge materiala so vrednotene po izvirni ali čisti iztržljivi vrednosti, in sicer po manjši izmed njiju. Izvirna vrednost zajema nabavno vrednost, ki jo sestavljajo nakupna cena, uvozne dajatve in neposredni stroški nabave. Nakupna cena je zmanjšana za dobljene popuste. Neposredni stroški nabave so prevozni stroški, stroški nakladanja, prekladanja in razkladanja, stroški spremljanja blaga in drugi stroški, ki jih je mogoče pripisati neposredno pridobljenemu trgovskemu blagu ali materialu. Popusti pri nakupni ceni obsegajo tako tiste, ki so navedeni na računu, kot tiste, ki so dobljeni kasneje in se nanašajo na posamezno nabavo. Poraba zalog se vrednoti po metodi drsečih povprečnih cen.

Vrednost gotovih proizvodov in nedokončane proizvodnje vključuje celotne proizvajalne stroške v ožjem pomenu, ki vsebujejo neposredne stroške materiala, neposredne stroške storitev, neposredne stroške dela, neposredne stroške amortizacije in splošne proizvajalne stroške. Splošni proizvajalni stroški so stroški materiala, storitev, plač in amortizacije, ki so obračunani v okviru proizvajalnega procesa, a jih ni mogoče neposredno povezati z nastajajočimi poslovnimi učinki. Delež proizvajalnih stroškov v skupnih stroških (stroški materiala, storitev, dela in amortizacije) se ugotovi enkrat letno na podlagi podatkov iz preteklega leta.

Čista iztržljiva vrednost je ocenjena na podlagi prodajne cene v običajnem poslovanju, zmanjšane za ocenjene stroške dokončanja in ocenjene stroške prodaje. Odpisi poškodovanih, pretečenih in neuporabnih zalog se opravijo redno med letom po posameznih postavkah.

Najmanj enkrat na leto, in sicer po stanju na dan izdelave letnih računovodskih izkazov, se ocenijo dokazi o oslabitvi zalog. Oslabljenost zalog se oceni za vsako posamezno vrsto zalog. Posamezne vrste zalog se razporedijo v skupine zalog s podobnimi lastnostmi na podlagi časovne komponente gibanja zalog. Pri oceni oslabitve za posamezno skupino se uporabljajo kriteriji strokovne presoje, nadaljnje uporabe ali prodaje.

Oslabitev sredstev

Finančna sredstva

Za finančno sredstvo se šteje, da je oslabljeno, če obstajajo objektivni dokazi, iz katerih je razvidno, da je zaradi enega ali več dogodkov prišlo do zmanjšanja pričakovanih prihodnjih denarnih tokov iz naslova tega sredstva, ki se dajo zanesljivo izmeriti.

Objektivni dokazi o oslabitvi finančnih sredstev so lahko naslednji: neizpolnitev ali kršitev s strani dolžnika, poslabšanje plačilne zmožnosti posojilojemalcev, znaki, da bo dolžnik šel v stečaj, in izginotje delujočega trga za tovrstni instrument.

Oslabitev terjatev in danih posojil

Če se oceni, da knjigovodska vrednost terjatve presega njeno pošteno, to je udenarljivo vrednost, se terjatev slabi.

Za dokončne odpise terjatev so potrebne ustrezne dokazne listine: pravnomočni sklepi prisilne poravnave, stečajnega postopka, sodne odločbe ali druge ustrezne listine.

Ocena slabitev temelji na pričakovanih kreditnih izgubah, povezanih z verjetnostjo neplačil terjatev in posojil v naslednjih 12 mesecih, razen če se je kreditno tveganje bistveno povečalo od začetnega pripoznanja. V teh primerih ocena slabitev temelji na verjetnosti neplačila v obdobju celotnega trajanja finančnega sredstva (LECL). Pričakovane kreditne izgube predstavljajo razliko med pogodbenimi denarnimi tokovi, ki so zapadli po pogodbi, in vsemi denarnimi tokovi, za katere skupina pričakuje, da jih bo prejela. Pričakovani denarni tokovi bodo vključevali denarne tokove od prodaje sredstev zavarovanja.

Slabitve za pričakovane kreditne izgube se ocenjujejo v dveh fazah. Za kreditne izpostavljenosti, pri katerih po začetnem pripoznanju ni bilo znatnega povečanja kreditnega tveganja, se slabitve za pričakovane kreditne izgube pripoznajo za kreditne izgube, ki so posledica neplačil, ki so možna v naslednjih 12 mesecih. Za tiste kreditne izpostavljenosti, pri katerih je od začetnega pripoznanja prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja, skupina pripozna popravek iz naslova izgub, ki jih pričakuje v preostali življenjski dobi izpostavljenosti, ne glede na obdobje neplačila.

Kot dvomljive terjatve do drugih se izkažejo tiste, ki niso poravnane v roku 180 dni od datuma zapadlosti.

Kot sporne terjatve se štejejo tiste, ki izpolnjujejo enega od naslednjih pogojev:

- na sodišču se je pričel sodni postopek izterjave in
- objavljen je sklep o začetku postopka prisilne poravnave, likvidacije ali stečaja.

Oslabljenost terjatev, ki same zase niso pomembne, se oceni skupno, in sicer tako, da se terjatve vključijo v skupino s podobnimi značilnostmi tveganja. Skupina oblikuje skupine terjatev na podlagi zapadlosti terjatev. Pri oceni skupne oslabitve skupina uporablja pretekli razvoj verjetnosti neizpolnitve, čas povrnitve in znesek nastale izgube, ki je popravljen za oceno poslovodstva o tem, ali so dejanske izgube zaradi tekočih gospodarskih in kreditnih pogojev lahko večje ali manjše od izgub, kot jih predvideva pretekli razvoj.

V primeru, da so bila opravljena vsa dejanja s skrbnostjo dobrega gospodarja za dosego poplačila določene neporavnane terjatve, in v primeru, da bi bilo zaradi višine zneska terjatve za skupino negospodarno, da gre v postopek izterjave preko sodišča, se terjatev v celoti dokončno odpiše na podlagi sklepa poslovodstva.

Skupina oceni dokaze o oslabitvi posojil za vsako posojilo posamično.

Izguba zaradi oslabitve v zvezi s finančnim sredstvom, izkazanim po udenarljivi vrednosti, se izračuna kot razlika med neodpisano vrednostjo sredstva in pričakovanimi prihodnjimi denarnimi tokovi, razobrestenimi po izvirni veljavni obrestni meri. Izgube se pripoznajo med poslovnimi odhodki v skupinskem poslovnem izidu.

Nefinančna sredstva

Skupina HSE ob vsakem datumu poročanja preveri knjigovodsko vrednost pomembnih nefinančnih sredstev z namenom, da ugotovi, ali so prisotni znaki oslabitve. Če takšni znaki obstajajo, se nadomestljivo vrednost sredstva oceni z izvedbo preizkusa oslabitve. Ocena oslabitve nefinančnih sredstev se izvede enkrat letno pred sestavo letnih računovodskih izkazov. Oslabitev denar ustvarjajoče enote se pripozna v primeru, ko njena knjigovodska vrednost presega njeno nadomestljivo vrednost.

Nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote je vrednost pri uporabi ali poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, in sicer tista, ki je višja. Pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne mere pred obdavčitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo. Za namen preizkusa oslabitve se sredstva, ki jih ni mogoče preizkusiti posamično, uvrstijo v najmanjšo možno skupino sredstev, ki ustvarjajo denarne tokove iz nadaljnje uporabe in ki so pretežno neodvisna od prejemkov drugih sredstev ali skupin sredstev (denar ustvarjajoča enota). Da bi preizkusili oslabitev dobrega imena, so denar ustvarjajoče enote, h katerim se dobro ime razporedi, predmet posebnega preizkusa. Denar ustvarjajoče enote, h katerim je dobro ime razporejeno, se zberejo oz. združijo tako, da raven, na kateri se preveri oslabitev, odraža najnižjo raven, na kateri se dobro ime spremlja za namene internega poročanja.

Slabitev se izkaže v skupinskem izkazu poslovnega izida. Izguba, ki se pri denar ustvarjajoči enoti pripozna zaradi oslabitve, se razporedi tako, da se najprej zmanjša knjigovodska vrednost dobrega imena, razporejenega na denar ustvarjajočo enoto (ali skupine denar ustvarjajočih enot), nato pa na druga sredstva denar ustvarjajoče enote (skupine denar ustvarjajočih enot) sorazmerno s knjigovodsko vrednostjo vsakega sredstva v enoti.

Skupina izgube zaradi oslabitve v preteklih obdobjih ob koncu poročevalskega obdobja ovrednoti in tako ugotovi, ali je prišlo do zmanjšanja izgube ali ta celo ne obstaja več. Izguba zaradi oslabitve se odpravi, če je prišlo do spremembe ocen, na podlagi katerih skupina določi nadomestljivo vrednost sredstva. Izguba zaradi oslabitve sredstva se odpravi do višine, do katere povečana knjigovodska vrednost sredstva ne preseže knjigovodske vrednosti, ki bi bila ugotovljena po odštetju amortizacijskega odpisa, če pri sredstvu v prejšnjih letih ne bi bila pripoznana izguba zaradi oslabitve. Izguba zaradi oslabitve dobrega imena se ne odpravlja.

Kapital

Osnovni kapital in kapitalske rezerve predstavljajo denarne in stvarne vložke lastnika obvladujoče družbe.

Splošni prevrednotovalni popravki kapitala so 31. decembra 2002 v skladu s tedaj veljavnimi Slovenskimi računovodskimi standardi vključevali revalorizacijo osnovnega kapitala pred letom 2002. Kasneje je bil zgoraj omenjeni popravek prenesen v kapitalske rezerve.

Druge rezerve iz dobička so se oblikovale iz dobičkov preteklih let in se uporabljajo predvsem za poravnano izgub. Oblikovane so na podlagi sklepa ustreznega organa.

Rezerva za varovanje pred tveganjem vsebuje učinek spremembe poštene vrednosti izvedenih finančnih instrumentov, ki so bili opredeljeni kot uspešni pri varovanju pred tveganjem v primeru izpostavljenosti spremenljivosti denarnih tokov za varovanje lastno proizvedene električne energije in pri delu za varovanje denarnih tokov nakupa emisijskih kuponov.

Rezerva za pošteno vrednost predstavlja zneske prevrednotenj finančnih sredstev po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa in zneske prevrednotenja naložbenih nepremičnin ob njihovem prenosu med naložbene nepremičnine iz nepremičnin, naprav in opreme, kumulativno vrednost pripisanih aktuarskih dobičkov/izgub iz naslova rezervacij za pozaposlitvene in druge nekratkoročne zaslužke zaposlencev (odpravnine ob upokojitvi) ter presežek poštene vrednosti dokupa lastniškega deleža nad neto knjigovodsko vrednostjo sredstev.

Zadržani poslovni izid zajema pretekle in tekoči poslovni izid skupine.

V prevedbeni rezervi kapitala so prikazane tečajne razlike iz preračunov postavk v računovodskih izkazih družb v skupini, delujočih v tujini, kjer se za poročanje uporablja drugačna poročevalska valuta.

Kapital lastnikov neobvladujočih deležev predstavlja njihov delež v celotnem kapitalu odvisnih družb.

Rezervacije za pozaposlitvene in druge nekratkoročne zaslužke zaposlencev

Skupina HSE je v skladu z zakonskimi predpisi, kolektivnimi pogodbami in internimi pravilniki zavezana k izplačilu jubilejnih nagrad zaposlencem in odpravnin ob njihovi upokojitvi, za kar so oblikovane rezervacije. Druge pokojninske obveznosti ne obstajajo.

Rezervacije so oblikovane v višini ocenjenih prihodnjih izplačil za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade, diskontirane na konec poslovnega leta. Izračun je narejen za vsakega zaposlenega tako, da upošteva stroške odpravnin ob upokojitvi in stroške vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve. Izračun z uporabo projicirane enote pripravi aktuar za vse družbe skupine. Izplačila za odpravnine ob upokojitvi in izplačila jubilejnih nagrad zmanjšujejo oblikovane rezervacije.

V izkazu poslovnega izida se pripoznajo stroški dela in stroški obresti, preračun pozaposlitvenih zaslužkov oz. nerealiziranih aktuarskih dobičkov ali izgub iz naslova odpravnin ob upokojitvi pa v drugem vseobsegajočem donosu kapitala.

Zaslužki zaposlenih

Obveze kratkoročnih zaslužkov zaposlenih so merjene brez diskontiranja in so izkazane med odhodki, ko je delo zaposlenega v zvezi z določenim kratkoročnim zaslužkom opravljeno. Obveznosti so izkazane v višini, za katero se pričakuje plačilo v obliki kratkoročnih prejemkov, če ima skupina sedanjo pravno ali posredno obvezo za takšna plačila zaradi preteklega opravljenega dela zaposlene osebe in je obveznost mogoče zanesljivo izmeriti.

Druge rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, če ima skupina zaradi preteklih dogodkov pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti, in je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi.

Vrednost rezervacije mora biti enaka sedanji vrednosti izdatkov, ki bodo po pričakovanju potrebni za poravnavo obveze. Rezervacije so namenjene pokrivanju verjetnih, ne pa gotovih obveznosti, zato je znesek, pripoznan kot rezervacija, najboljša ocena izdatkov, potrebnih za poravnavo obveze, obstoječe na dan skupinskega izkaza finančnega položaja. Pri doseganju najboljše ocene rezervacije se upoštevajo tveganja in negotovosti, ki neizogibno spremljajo dogodke in okoliščine.

Rezervacije se zmanjšujejo neposredno za stroške oz. odhodke, za pokrivanje katerih so bile oblikovane. To pomeni, da se v poslovnem letu takšni stroški oz. odhodki ne pojavijo več v skupinskem poslovnem izidu. Učinki diskontiranja se pripoznajo v okviru finančnih odhodkov.

V primeru, da se predvidene obveznosti ne pojavijo ali se podaljša obdobje črpanja rezervacij, se znesek oblikovanih rezervacij odpravi v dobro poslovnih prihodkov. Dodatno oblikovanje rezervacij se izkaže kot del vlaganja v premogovniške objekte, podobno velja za vse učinke na vrednost izkazanih rezervacij, ki izhajajo iz spremembe višine uporabljene diskontne stopnje pri diskontiranju predvidenih zneskov bodočih izdatkov za zapiranje premogovnika.

Državne podpore

Vse vrste državnih podpor se v skupinskih računovodskih izkazih na začetku pripoznajo kot odloženi prihodki v okviru drugih nekratkoročnih obveznosti, in sicer v trenutku, ko obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bo skupina podpore prejela in da bo izpolnila pogoje v zvezi z njimi. Kasneje so v skupinskem izkazu poslovnega izida pripoznane med drugimi prihodki iz poslovanja v dobi koristnosti posameznega sredstva. Državne podpore, prejete za kritje stroškov, so pripoznane kot prihodki v obdobjih, v katerih nastajajo zadevni stroški, ki naj bi jih te nadomestile.

Druga sredstva in obveznosti

Med drugimi sredstvi so izkazani dani predujmi, terjatve do državnih in drugih institucij ter kratkoročne aktivne časovne razmejitve, ki predstavljajo odložene stroške in nezaračunane prihodke, ki niso povezani s prodajnimi pogodbami. Odloženi stroški so zneski, ki ob svojem nastanku še ne bremenijo skupinskega poslovnega izida.

Med drugimi obveznostmi so izkazani prejeti predujmi, obveznosti do zaposlencev, državnih institucij in drugih ter nekratkoročne in kratkoročne pasivne časovne razmejitve, ki predstavljajo vnaprej vračunane stroške in odložene prihodke, ki niso povezani z obveznostmi iz naslova prodajnih pogodb. Vnaprej vračunani stroški so zneski, ki se še niso pojavili, ampak se bodo v prihodnje in že trenutno vplivajo na skupinski poslovni izid.

Pogodbena sredstva in pogodbene obveznosti

Z uvedbo MSRP 15 nezaračunani prihodki, povezani s prodajnimi pogodbami s kupci, niso več del drugih sredstev, temveč se izkazujejo v postavki Pogodbena sredstva in predstavljajo pravico do nadomestila v zameno za blago ali storitev, ki je prenesena na kupca.

Z uvedbo MSRP 15 odloženi prihodki iz naslova prodajnih pogodb s kupci niso več del drugih obveznosti, temveč se izkazujejo v postavki Pogodbene obveznosti in se pripoznajo kot prihodki, ko skupina izpolni svojo izvršitveno obvezo po pogodbi.

Pogojne obveznosti

Pogojna obveznost je:

- možna obveznost, ki izhaja iz preteklih dogodkov in katere obstoj potrdi samo pojavitev ali nepojavitev enega ali več negotovih prihodnjih dogodkov, ki jih skupina ne obvladuje v celoti, ali
- sedanja obveza, ki izhaja iz preteklih dogodkov, vendar se ne pripozna, ker ni verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi, ali ker zneska obveze ni mogoče izmeriti dovolj zanesljivo.

Pogojne obveznosti še niso pripoznane v skupinskem izkazu finančnega položaja.

Prihodki

Skupina v skladu z MSRP 15 uporablja petstopenjski model za določitev, kdaj pripoznati prihodke in do katere višine. Model opredeljuje, da se prihodki pripoznajo ob prenosu obvladovanja blaga oz. storitev na kupca, in sicer v višini, do katere se pričakuje, da je upravičena. Glede na izpolnjene kriterije se prihodki pripoznajo:

- v trenutku ali
- skozi obdobje.

Skupina prihodke iz pogodb s kupci pripozna na podlagi sklenjenih pogodb s kupci in ko se obvladovanje nad blagom oz. storitvijo prenese na kupca v znesku, ki odraža nadomestilo, za katero skupina pričakuje, da je do njega upravičena. Vsaka obljubljena storitev oz. dobava blaga je obravnavana kot samostojna izvršitvena obveza, če je različna. Takšna pa je takrat, kadar ima kupec koristi od opravljene storitve ali dobavljenega blaga. Izvršitvena obveza je obljuba kupcu zagotoviti storitev ali blago.

Prihodki se pripoznajo v trenutku, ko skupina izpolni izvršitveno obvezo. To je takrat, ko se obvladovanje nad storitvijo in blagom prenese na kupca. Obvladovanje pomeni, da kupec lahko usmerja uporabo sredstva in iz njega prejema vse bistvene koristi ter lahko drugim prepreči uporabo in prejemanje koristi iz sredstva.

Popusti, odobreni ob podpisu pogodbe, se razporedijo na vse izvršitvene obveze in se razmejijo v dobi trajanja pogodbe. Vsi naknadno odobreni popusti se pripoznajo v obdobju, za katerega so odobreni, in znižujejo prihodke.

Prodaja blaga
Izvršitvena obveza pri prodaji blaga nastane ob njegovi dobavi. Blago se fakturira na 14-dnevni oz. mesečni ravni. V sklopu prodaje blaga predstavlja največji delež prodaja električne energije, sledijo prodaja sekundarne in terciarne energije, odstopanja od prodaje električne energije ter prodaja toplotne energije in ostalih proizvodov. V tem delu se pojavlja tudi prodaja emisijskih kuponov iz naslova trgovanja ter prodaja ostalega trgovskega blaga in materiala.

V primeru, da ima skupina več pozitivnih kot negativnih tečajnih razlik iz poslovanja, te izkaže med čistimi prihodki od prodaje blaga po neto načelu.

Prodaja storitev
Pri prodaji storitev izvršitvena obveza nastane v času opravljanja storitev, fakturiranje pa se izvede na mesečni ravni. V sklopu prodaje storitev največji delež predstavljajo opravljene storitve v povezavi z električno energijo ter gradbene, rudarske in vzdrževalne storitve.

Nezaračunani prihodki so prihodki, ki se upoštevajo v skupinskem poslovnem izidu, čeprav še niso bili zaračunani. V skladu z MSRP 15 se v skupinskem izkazu finančnega položaja izkazujejo kot Pogodbena sredstva in predstavljajo pravico do nadomestila v zameno za blago ali storitev, ki je prenesena na kupca.

Odloženi prihodki se predstavljajo v skladu z MSRP 15 kot Pogodbene obveznosti in se pripoznajo kot prihodki, ko skupina izpolni svojo izvršitveno obvezo po pogodbi.

Drugi poslovni in finančni prihodki
Prihodki iz naslova obračunanih zamudnih obresti in z njimi povezane terjatve se ob nastanku pripoznajo, če je verjetno, da bodo gospodarske koristi, povezane s poslom, pritekale v skupino. V nasprotnem primeru se obračuni zamudnih obresti evidentirajo kot pogojna sredstva in v poslovnih knjigah skupine pripoznajo ob plačilu. Evidentiranje zamudnih obresti se obravnava individualno.

Drugi poslovni prihodki, povezani s poslovnimi učinki, so prihodki od odprave rezervacij, razen v primeru rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnin ob upokojitvi, prihodki od črpanja odloženih prihodkov, dobički pri prodaji stalnih sredstev, prihodki iz naslova prevrednotenja naložbenih nepremičnin, odprave slabitev terjatev, prejete odškodnine in pogodbene kazni ter podobni prihodki (npr. državne podpore).

Finančni prihodki obsegajo prihodke iz deležev v naložbah (dividende), obresti danih posojil in depozitov, dobičke pridruženih družb ter dobičke od instrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Prihodki od obresti se pripoznajo ob njihovem nastanku v višini dogovorjene obrestne mere.

Poslovni in finančni odhodki
Odhodki se pripoznajo, če je zmanjšanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano z zmanjšanjem sredstev ali povečanjem dolga in je to zmanjšanje mogoče zanesljivo izmeriti. Poslovni odhodki se pripoznajo, ko se stroški ne zadržujejo več v vrednosti zalog, proizvodov in nedokončane proizvodnje oz. ko je trgovsko blago prodano. Stroški, ki se ne morejo zadrževati v zalogah proizvodov in nedokončane proizvodnje, so ob svojem nastanku že pripoznani kot poslovni odhodki.

V nabavni vrednosti prodanega blaga izkazujemo odhodke, povezane s prodajo električne energije, plina, emisijskih kuponov za trgovanje in njihove odvisne stroške. V primeru, da ima skupina več negativnih kot pozitivnih tečajnih razlik iz poslovanja, se te izkažejo v nabavni vrednosti prodanega blaga.

Stroški materiala so izvirni stroški kupljenega materiala, ki se neposredno porablja pri ustvarjanju poslovnih učinkov (neposredni stroški materiala), pa tudi stroški materiala, ki nimajo take narave in so zajeti v ustrezne namenske (funkcionalne) skupine posrednih poslovnih stroškov. V prvo podskupino spadajo stroški surovin, drugih materialov in kupljenih delov ter polproizvodov, katerih porabo je mogoče povezovati z ustvarjanjem poslovnih učinkov. V drugo skupino spadajo stroški pomožnega materiala za vzdrževanje nepremičnin, naprav in opreme, drobnega inventarja, katerega doba koristnosti ne presega leta dni, nadomestnih delov za servisiranje proizvodov po njihovi prodaji, pisarniškega materiala, strokovne literature in drugega. S stroški materiala so mišljeni tudi vračunani stroški kala, razsipa, okvar in loma.

Stroški storitev so izvirni stroški kupljenih storitev, ki so neposredno potrebne za nastajanje poslovnih učinkov (stroški neposrednih storitev), pa tudi stroški storitev, ki nimajo take narave in so zajeti v ustrezne namenske (funkcionalne) skupine posrednih poslovnih stroškov. V prvo skupino spadajo stroški predvsem storitev pri izdelovanju proizvodov, v drugo pa predvsem stroški prevoznih, sejemskih in reklamnih storitev ter storitev za vzdrževanje, reprezentance, zavarovalnih premij, plačilnega prometa in drugih bančnih storitev (razen obresti), najemnin, svetovalnih storitev, službenih potovanj ter podobnih storitev.

Med odpisi vrednosti so izkazani stroški amortizacije, ki so povezani z doslednim prenašanjem vrednosti amortizljivih neopredmetenih sredstev, nepremičnin, naprav in opreme ter pravice do uporabe sredstev v skupinski poslovni izid. Prav tako so med odpisi vrednosti izkazani odpisi, oslabitve in izgube pri prodaji neopredmetenih sredstev in nepremičnin, naprav in opreme, odhodki iz naslova prevrednotenja naložbenih nepremičnin ter oslabitve oz. odpisi poslovnih terjatev in zalog.

Stroški dela so izvirni stroški, ki se nanašajo na obračunane plače in podobne zneske v bruto zneskih, pa tudi na dajatve, ki se obračunavajo od te osnove in niso sestavni del bruto zneskov. Ti stroški lahko neposredno bremenijo ustvarjanje poslovnih učinkov (stroški neposrednega dela) ali pa imajo naravo posrednih stroškov in so zajeti v ustrezne namenske (funkcionalne) skupine posrednih stroškov.

Drugi poslovni odhodki se pojavljajo v zvezi z oblikovanjem rezervacij, dajatvami za varstvo okolja, koncesijami, donacijami in drugimi dajatvami.

Finančni odhodki obsegajo obresti prejetih posojil, stroške izposojanja in slabitve finančnih sredstev. Odhodki od obresti se pripoznajo ob njihovem nastanku v višini dogovorjene obrestne mere.

Obdavčitev

Davki vključujejo obveznosti za odmerjeni in odloženi davek. Odmerjeni davek je izkazan v skupinskem izkazu poslovnega izida. Odloženi davek je izkazan v skupinskem izkazu poslovnega izida in skupinskem izkazu finančnega položaja.

Obveznosti za odmerjeni davek temeljijo na obdavčljivi davčni osnovi za poslovno leto. Obdavčljiva davčna osnova se razlikuje od poslovnega izida, poročanega v izkazu poslovnega izida, ker izključuje postavke prihodkov ali odhodkov, ki so obdavčljive ali odbitne v drugih letih, in tudi postavke, ki niso nikoli obdavčljive ali odbitne. Obveznost družb skupine za odmerjeni davek se izračuna z uporabo davčne stopnje, veljavne na dan poročanja. Obveznost za odmerjeni davek se zniža za plačane akontacije davka med letom.

Odloženi davek je v celoti izkazan z uporabo metode obveznosti po izkazu finančnega položaja za začasne razlike, ki nastajajo med davčnimi vrednostmi sredstev in obveznosti ter njihovimi knjigovodskimi vrednostmi v računovodskih izkazih. Odloženi davek se določi z uporabo davčnih stopenj (in zakonov), ki so bile veljavne na dan skupinskega izkaza finančnega položaja in za katere se pričakuje, da bodo uporabljeni, ko se odložena terjatev za davek realizira ali pa se odložena obveznost za davek poravna.

Odložena terjatev za davek se pripozna, če obstaja verjetnost, da bo v prihodnosti na razpolago obdavčljiv dobiček, iz katerega bo mogoče koristiti začasne razlike. Predstavlja višino obračunanega davka od dohodka pravnih oseb od odbitnih začasnih razlik.

Odložena obveznost za davek predstavlja višino obračunanega davka od dohodka pravnih oseb od obdavčljivih začasnih razlik, kar pomeni večje plačilo davka v prihodnosti.

Skupinski izkaz denarnih tokov

V skupinskem izkazu denarnih tokov prikazujemo spremembe stanja denarnih sredstev in denarnih ustreznikov za poslovno leto, za katero se sestavlja. Skupinski izkaz denarnih tokov je sestavljen po posredni metodi iz podatkov skupinskega izkaza finančnega položaja in skupinskega izkaza poslovnega izida v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Denarna sredstva skupine so gotovina, denar na transakcijskih računih, depoziti na odpoklic in depoziti, vezani do treh mesecev.

Poročanje po odsekih

Skupina v letnem poročilu ne razkriva poslovanja po odsekih. Poročanje po odsekih morajo v letnih poročilih razkriti skupine z lastniškimi ali dolžniškimi instrumenti, s katerimi se javno trguje, in družbe, ki šele izdajajo lastniške ali dolžniške instrumente na javnih trgih instrumentov.

Začetna uporaba novih sprememb obstoječih standardov, ki veljajo v tekočem poročevalskem obdobju

V tekočem poročevalskem obdobju veljajo naslednje spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS) in sprejela EU in jih je obvezno uporabljati za poročevalsko obdobje, ki se začne 1. januarja 2023 ali pozneje:

- **MSRP 17 – Zavarovalne pogodbe**, ki ga je UOMRS objavil 18. maja 2017. Novi standard zahteva merjenje zavarovalnih obveznosti po trenutni vrednosti izpolnjevanja in prinaša bolj enotno metodo merjenja in predstavitve za vse zavarovalne pogodbe. Namen zahtev je zagotoviti dosledno in na načelih temelječe obračunavanje zavarovalnih pogodb. MSRP 17 nadomešča MSRP 4 – Zavarovalne pogodbe in z njim povezana pojasnila. S spremembami MSRP 17 – Zavarovalne pogodbe, ki jih je UOMRS izdal 25. junija 2020, je datum začetka uporabe MSRP 17 preložen za dve leti, na letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2023 ali pozneje. Spremembe, izdane 25. junija 2020, poleg tega uvajajo poenostavitve in razlage nekaterih zahtev standarda in zagotavljajo dodatno pomoč pri prvi uporabi MSRP 17.
- **Spremembe MRS 1 – Predstavljanje računovodskih izkazov – Razkritje računovodskih usmeritev**, ki jih je UOMRS izdal 12. februarja 2021. Spremembe zahtevajo, da podjetja namesto svojih pomembnih računovodskih usmeritev razkrijejo pomembne informacije o računovodskih usmeritvah. Vsebujejo napotke in primere za pomoč pripravljavcem pri odločanju, katere računovodske usmeritve naj razkrijejo v svojih računovodskih izkazih.
- **Spremembe MRS 8 – Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake – Opredelitev računovodskih ocen**, ki jih je UOMRS izdal 12. februarja 2021. Spremembe se osredotočajo na računovodske ocene in podajajo napotke, kako razlikovati med računovodskimi usmeritvami in ocenami.
- **Spremembe MRS 12 – Davek iz dobička – Odloženi davek v zvezi s sredstvi in obveznostmi**, ki izhajajo iz posamezne transakcije, ki jih je UOMRS izdal 6. maja 2021. V skladu s spremembami oprostitev od uporabe ob začetnem pripoznanju ne velja za posle, pri katerih ob začetnem pripoznanju nastanejo tako odbitne kot tudi obdavčljive začasne razlike, katerih posledica je pripoznanje odloženih terjatev in obveznosti za davek v enakem znesku.
- **Spremembe MRS 12 – Davek iz dobička – Mednarodna davčna reforma – vzorčna pravila drugega stebra**, ki jih je UOMRS izdal 23. maja 2023. Spremembe so uvedle začasno izjemo pri obračunavanju odloženega davka, ki izhaja iz jurisdikcij, ki izvajajo globalna davčna pravila, in zahteve glede razkritja izpostavljenosti podjetja davku na dobiček, ki izhaja iz reforme, zlasti preden začne veljati zakonodaja, ki uveljavlja pravila.

Sprejetje sprememb k obstoječim standardom ni imelo pomembnega vpliva na razkritja ali zneske, navedene v računovodskih izkazih skupine.

Novi standardi in spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal UOMRS in sprejela EU, vendar še niso v veljavi

Na datum odobritve teh računovodskih izkazov skupina ne uporablja naslednjih spremenjenih računovodskih standardov MSRP, ki jih je UOMRS izdal in EU sprejela, vendar še niso v veljavi:

- **Spremembe MSRP 16 – Najemi – Obveznost iz najema pri prodaji s povratnim najemom**, ki jih je UOMRS izdal 22. septembra 2022. Spremembe MSRP 16 od prodajalca-najemnika zahtevajo poznejše merjenje obveznosti iz najema, ki izhajajo iz povratnega najema, in sicer tako, da prodajalec-najemnik ne pripozna nobenega zneska dobička ali izgube, ki se nanaša na pravico do uporabe, ki jo obdrži. Nove zahteve prodajalcu-najemniku ne preprečujejo, da v poslovnem izidu pripozna dobiček ali izgubo v zvezi z delno ali popolno odpovedjo najema. Začetek veljavnosti je 1. januar 2024.

Novi standardi in spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal UOMRS, vendar jih EU še ni sprejela

Trenutno se MSRP, kot jih je sprejela EU, bistveno ne razlikujejo od predpisov, ki jih je sprejel Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS), z izjemo naslednjih novih standardov in sprememb obstoječih standardov, ki na dan objave računovodskih izkazov še ne veljajo (spodaj navedeni datumi začetka veljavnosti veljajo za MSRP, kot jih je izdal UOMRS):

- **Spremembe MRS 1 – Predstavljanje računovodskih izkazov – Razvrstitev obveznosti kot kratkoročne ali nekratkoročne**, ki jih je UOMRS izdal 23. januarja 2020, in **spremembe MRS 1 – Predstavljanje računovodskih izkazov – Nekratkoročne obveznosti z zavezami**, ki jih je UOMRS izdal 31. oktobra 2022. Spremembe, ki so bile izdane januarja 2020, zagotavljajo bolj splošen pristop k razvrstitvi obveznosti po MRS 1 na podlagi pogodbenih dogovorov, veljavnih na datum poročanja. Spremembe, ki so bile izdane oktobra 2022, pojasnjujejo, kako pogoji, ki jih mora podjetje izpolniti v dvanajstih mesecih po poročevalskem obdobju, vplivajo na razvrstitev obveznosti, in določajo, da je treba obe spremembi uporabljati za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2024 ali pozneje.
- **Spremembe MRS 7 – Izkaz denarnih tokov in MSRP 7 – Finančni instrumenti: razkritja – Dobaviteljski finančni dogovori**, ki jih je UOMRS izdal 25. maja 2023. Spremembe dodajajo zahteve glede razkritja in »smerokaze« znotraj obstoječih zahtev glede razkritja, da bi se zagotovile kvalitativne in kvantitativne informacije o dobaviteljskih finančnih dogovorih (datum uveljavitve, ki ga je določil UOMRS: 1. januar 2024).
- **Spremembe MRS 21 – Vplivi sprememb deviznih tečajev – Pomanjkanje zamenljivosti valute**, ki jih je UOMRS izdal 15. avgusta 2023. Spremembe dajejo navodila za določanje, kdaj je valuta zamenljiva in kako določiti devizni tečaj, kadar valuta ni zamenljiva (datum uveljavitve, ki ga je določil UOMRS: 1. januar 2025).
- **MSRP 14 – Zakonsko predpisani odlog plačila računov**, ki ga je UOMRS objavil 30. januarja 2014. Cilj standarda je omogočiti podjetjem, ki MSRP uporabljajo prvič in ki zakonsko predpisane odloge plačila računov trenutno pripoznavajo v skladu s prejšnjimi SSRN, da ob prehodu na MSRP s takšnim pripoznavanjem nadaljujejo (datum uveljavitve, ki ga je določil UOMRS: 1. januar 2016).
- **Spremembe MSRP 10 – Konsolidirani računovodski izkazi in MRS 28 – Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige – Prodaja ali prispevanje sredstev med vlagateljem in njegovim pridruženim podjetjem oz. skupnim podvigom**, ki jih je UOMRS objavil 11. septembra 2014. Spremembe se nanašajo na razhajanje zahtev po MRS 28 in MSRP 10 ter pojasnjujejo, da je obseg pripoznavanja dobička oz. izgube pri poslu s pridruženim podjetjem ali pri skupnem podvigu odvisen od tega, ali prodana oz. prispevana sredstva predstavljajo poslovni subjekt (UOMRS je za nedoločen čas odložil datum uveljavitve, vendar je dovoljena predhodna uporaba).

Skupina predvideva, da uvedba teh novih standardov in sprememb obstoječih standardov v obdobju začetne uporabe ne bo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze skupine.

Obračunavanje varovanja pred tveganjem v zvezi s portfeljem finančnih sredstev in obveznosti, katerega načel EU ni sprejela, ostaja še naprej neregulirano.

Skupina ocenjuje, da uporaba obračunavanja varovanja pred tveganji v zvezi s finančnimi sredstvi in obveznostmi v skladu z **MRS 39 – Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje** ne bi imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze skupine, če bi bila uporabljena na datum izkaza finančnega položaja.

4.5.4 DOLOČANJE POŠTENE VREDNOSTI

V zvezi z izkazovanjem in razkrivanjem poštene vrednosti, tako nefinančnih kot tudi finančnih sredstev in obveznosti, je potrebna določitev poštene vrednosti bodisi zaradi merjenja posameznih sredstev bodisi zaradi dodatnih razkritij poštenih vrednosti. Poštena vrednost je znesek, s katerim je mogoče prodati sredstvo ali zamenjati obveznost med dobro obveščenima in voljnima strankama v premišljenem poslu.

Pri določanju poštene vrednosti finančnih instrumentov se upošteva naslednja hierarhija ravni določanja poštene vrednosti:

- prva raven zajema kotirane cene (neprilagojene) na delujočih trgih za enaka sredstva ali obveznosti,
- druga raven zajema vhodne podatke poleg kotiranih cen, vključenih v prvo raven, ki so neposredno (tj. kot cene) ali posredno (tj. kot izvedeni iz cen) zaznavni za sredstvo ali obveznosti,
- tretja raven zajema vhodne podatke za sredstvo ali obveznost, ki ne temeljijo na zaznavnih tržnih podatkih.

Kotirane cene se uporabljajo kot osnova za določanje poštene vrednosti finančnih instrumentov. Če finančni instrument ne kotira na organiziranem trgu oz. se trg ocenjuje kot nedelujoč, se uporabijo vhodni podatki druge in tretje ravni za ocenitev poštene vrednosti finančnega instrumenta.

Za določanje poštene vrednosti valutnih zamenjav se uporabljajo podatki, ki jih družbi posreduje banka, pri kateri ima sklenjeno posamezno zamenjavo. Vrednosti se preverjajo v družbi.

Za določitev poštene vrednosti v primeru izvedenih finančnih instrumentov, ki se nanašajo na električno energijo, plin in emisijske kupone, se na dan izkaza finančnega položaja uporabljajo znane borzne cene.

Za določitev oz. izračun poštene vrednosti blagovnih pogodb na dan 31. december 2023 so se uporabile tržne cene, ki pripadajo prvi in drugi ravni. Pri nobenem poslu pa se poštena vrednost ni izračunavala na podlagi kriterija tretje ravni.

Za določanje poštene vrednosti opcij se poštene vrednosti izračunajo na podlagi kriterija tretje ravni.

4.5.5 OBVLADOVANJE FINANČNIH TVEGANJ

Zaznavanje finančnih tveganj in njihovo obvladovanje je opredeljeno v poslovnem delu letnega poročila, pri pojasnilih k skupinskim računovodskim izkazom so finančna tveganja predstavljena v povezavi s postavkami v skupinskih računovodskih izkazih (poglavje Finančni instrumenti in obvladovanje tveganj), in sicer:

- kreditno tveganje,
- likvidnostno tveganje,
- tečajno tveganje,
- obrestno tveganje in
- cenovno tveganje.

4.5.6 RAZKRITJA K SKUPINSKIM RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

4.5.6.1 Skupinski izkaz finančnega položaja

Neopredmetena sredstva (1)

Glavnino neopredmetenih sredstev predstavljajo emisijski kuponi in dobro ime, ostali del vrednosti pa se nanaša na programsko opremo.

Skupina kupuje emisijske kupone za potrebe proizvodnje električne energije v skupini. Začetno stanje emisijskih kuponov v skupini znaša 3.254.676 emisijskih kuponov, v letu 2023 je bilo kupljenih 4.132.850 kuponov v vrednosti 331.851.650 EUR in prodanih oz. porabljenih 2.628.762 emisijskih kuponov v vrednosti 197.589.315 EUR. Skupina ima tako konec leta 2023 4.758.764 emisijskih kuponov v vrednosti 157.207.527 EUR.

Med nekratkoročnimi premoženjskimi pravicami predstavlja najvišjo vrednost licencirana programska oprema, ki jo skupina uporablja za informacijsko podporo izvajanju dejavnosti. V letu 2023 je bilo tako za 4.937.878 EUR novih nabav, 173.532 EUR odpisov in odtujitev s sedanjo vrednostjo 0 EUR ter 1.503.243 EUR prenosov in preknjižb, ki v glavnini predstavljajo prenos sredstev med nepremičninami, napravami in opremo ter neopredmetenimi sredstvi.

Povečanje neopredmetenih sredstev v letu 2023 se nanaša na razširitev in nadgradnjo programske opreme SAP in druge programske opreme ter pridobitev pravice do uporabe črpalne hidroelektrarne Golica.

V letu 2023 so bile pregledane dobe koristnosti pomembnejše programske opreme. Ugotovljeno je bilo, da so dobe koristnosti na podlagi notranjih virov informacij o uporabi sredstev glede na trenutna predvidevanja o uporabnosti teh sredstev pravilno ocenjene.

Neopredmetena sredstva (v EUR)	**31. 12. 2023**	**31. 12. 2022**
Emisijski kuponi	157.207.525	22.945.192
Nekratkoročne premoženjske pravice	9.648.897	4.836.236
Dobro ime	18.374.888	18.374.888
Neopredmetena sredstva v pridobivanju	112.195	508.585
Skupaj	**185.343.505**	**46.664.901**

Gibanje neopredmetenih sredstev (v EUR)	Emisijski kuponi	Nekratkoročne premoženjske pravice	Dobro ime	Druga neopredmetena sredstva	Neopredmetena sredstva v pridobivanju	Skupaj
Nabavna vrednost 1. 1. 2023	**22.945.192**	**25.211.809**	**18.374.888**	**24.078**	**508.585**	**67.064.552**
Pridobitve	331.851.650	0	0	0	4.937.878	336.789.528
Odtujitve – odpisi, prodaje	-197.589.317	0	0	0	0	-197.589.317
Prenosi iz investicij	0	6.150.818	0	0	-6.150.818	0
Prenosi – preknjižbe	0	686.693	0	0	816.550	1.503.243
Odpisi	0	-173.532	0	0	0	-173.532
Nabavna vrednost 31. 12. 2023	**157.207.525**	**31.875.788**	**18.374.888**	**24.078**	**112.195**	**207.594.474**
Odpisana vrednost 1. 1. 2023	**0**	**20.375.573**	**0**	**24.078**	**0**	**20.399.651**
Amortizacija	0	2.024.631	0	0	0	2.024.631
Odpisi	0	-173.313	0	0	0	-173.313
Odpisana vrednost 31. 12. 2023	**0**	**22.226.891**	**0**	**24.078**	**0**	**22.250.969**
Knjigovodska vrednost 1. 1. 2023	**22.945.192**	**4.836.236**	**18.374.888**	**0**	**508.585**	**46.664.901**
Knjigovodska vrednost 31. 12. 2023	**157.207.525**	**9.648.897**	**18.374.888**	**0**	**112.195**	**185.343.505**
Nabavna vrednost 1. 1. 2022	**8.028.929**	**19.361.388**	**12.823.254**	**24.078**	**473.391**	**40.711.040**
Pridobitve iz poslovne združitve	0	4.558.816	0	0	31.180	4.589.996
Pridobitve	116.902.230	0	11.588.634	0	1.009.168	129.500.032
Odtujitve – odpisi, prodaje	-101.985.967	-3.311	0	0	0	-101.989.278
Prenosi iz investicij	0	1.005.154	0	0	-1.005.154	0
Prenosi – preknjižbe	0	372.950	0	0	0	372.950
Slabitve	0	0	-6.037.000	0	0	-6.037.000
Odpisi	0	-83.188	0	0	0	-83.188
Nabavna vrednost 31. 12. 2022	**22.945.192**	**25.211.809**	**18.374.888**	**24.078**	**508.585**	**67.064.552**
Odpisana vrednost 1. 1. 2022	**0**	**15.795.995**	**0**	**24.078**	**0**	**15.820.073**
Pridobitve iz poslovne združitve	0	3.272.010	0	0	0	3.272.010
Odtujitve – odpisi, prodaje	0	-205	0	0	0	-205
Prenosi – preknjižbe	0	-4.414	0	0	0	-4.414
Amortizacija	0	1.395.375	0	0	0	1.395.375
Odpisi	0	-83.188	0	0	0	-83.188
Odpisana vrednost 31. 12. 2022	**0**	**20.375.573**	**0**	**24.078**	**0**	**20.399.651**
Knjigovodska vrednost 1. 1. 2022	**8.028.929**	**3.565.393**	**12.823.254**	**0**	**473.391**	**24.890.967**
Knjigovodska vrednost 31. 12. 2022	**22.945.192**	**4.836.236**	**18.374.888**	**0**	**508.585**	**46.664.901**

Skupina v letu 2023 ni pripisala nabavni vrednosti neopredmetenih sredstev stroškov izposojanja (obresti), ker njihova usposobitev za uporabo ni bila dolgotrajna.

Skupina nima zastavljenih neopredmetenih sredstev.

Na dan 31. december 2023 ima skupina za 79.971 EUR pogodbenih zavez za nabavo neopredmetenih sredstev v prihodnjih letih.

Dobro ime se nanaša na družbe SENG v višini 12.387.056 EUR, Sipoteh v višini 436.198 EUR in Energija plus v višini 5.551.634 EUR.

Na dan 31. december 2023 je bila s preizkusom oslabitve presojana nadomestljiva vrednost denar ustvarjajočih enot SENG, Sipoteh in Energije plus, iz katerih izhaja dobro ime. Na podlagi ocenjene vrednosti denar ustvarjajočih enot ni bilo indicev za slabitev.

Upoštevane predpostavke pri preizkusu oslabitve dobrega imena in rezultati izvedenega preizkusa oslabitve so predstavljeni v nadaljevanju.

Dobro ime SENG

2023	2022
Uporabljena metoda opredelitve nadomestljive vrednosti pri preizkusu oslabitve	
Vrednost pri uporabi (sedanja vrednost pričakovanega prostega denarnega toka).	Vrednost pri uporabi (sedanja vrednost pričakovanega prostega denarnega toka).
Datum izvedbe preizkusa oslabitve	
31. 12. 2023	31. 12. 2022
Uporabljene pomembne predpostavke pri izvedbi preizkusa oslabitve	
Predpostavka delujočega podjetja.	Predpostavka delujočega podjetja.
Diskontna stopnja v nominalni višini 7,89 %, prilagojena na realno raven 5,86 %, ki je bila upoštevana v celotnem obdobju napovedi.	Diskontna stopnja v nominalni višini 8,88 %, prilagojena na realno raven 6,62 %, ki je bila upoštevana v celotnem obdobju napovedi.
Cena električne energije je napovedana na podlagi napovedi cen svetovalne družbe ICIS (ICIS Slovenia Power Market report for HSE, november 2023).	Cena električne energije je napovedana na podlagi napovedi cen svetovalne družbe ICIS (ICIS Slovenia Power Market report for HSE, november 2022).
Stopnja rasti normaliziranega prostega denarnega toka znaša 2,0 % (na ravni pričakovane inflacije).	Stopnja rasti normaliziranega prostega denarnega toka znaša 2,1 % (na ravni pričakovane inflacije).
Upoštevana je povprečna proizvodnja v višini 729 GWh/leto. Povprečna proizvodnja HE na Soči je določena na podlagi statističnih podatkov o povprečni hidrologiji na reki Soči. Upoštevana je 50 % verjetnost. V letu 2027 (nižja za 116 GWh) je predvidena nižja proizvodnja električne energije zaradi remonta ČHE Avče.	Upoštevana je povprečna proizvodnja v višini 729 GWh/leto. Povprečna proizvodnja HE na Soči je določena na podlagi statističnih podatkov o povprečni hidrologiji na reki Soči. Upoštevana je 50 % verjetnost. V letu 2027 (nižja za 116 GWh) je predvidena nižja proizvodnja električne energije zaradi remonta ČHE Avče.
CAPEX v obdobju projekcij (2024 - 2033) v višini 103.329.175 EUR. Od 2034 naprej na ravni 10.955.385 EUR.	CAPEX v obdobju projekcij (2022 - 2030) v višini 70.288.000 EUR. Od 2031 naprej na ravni 10.070.000 EUR.
Rezultati izvedenih preizkusov oslabitve	
Knjigovodska vrednost OS in dobrega imena pred izvedbo preizkusa oslabitve v višini 186.135.992 EUR.	Knjigovodska vrednost OS in dobrega imena pred izvedbo preizkusa oslabitve v višini 217.439.000 EUR.
Nadomestljiva vrednosti DUE v višini 442.457.859 EUR.	Nadomestljiva vrednosti DUE v višini 530.052.000 EUR.
Prevrednotovalni odhodki zaradi oslabitve v višini 0 EUR.	Prevrednotovalni odhodki zaradi oslabitve v višini 0 EUR.

Dobro ime ENERGIJA PLUS	
2023	**2022**
Uporabljena metoda opredelitve nadomestljive vrednosti pri preizkusu oslabitve	
Vrednost pri uporabi (sedanja vrednost pričakovanega prostega denarnega toka).	Vrednost pri uporabi (sedanja vrednost pričakovanega prostega denarnega toka).
Datum izvedbe preizkusa oslabitve	
31. 12. 2023	30. 9. 2022
Uporabljene pomembne predpostavke pri izvedbi preizkusa oslabitve	
Predpostavka delujočega podjetja.	Predpostavka delujočega podjetja.
Diskontna stopnja v višini 8,3 % v obdobju 2024 - 2029 ter 8,4 % v obdobju po letu 2029.	Diskontna stopnja v višini 8,5 %, ki je bila upoštevana v celotnem obdobju napovedi.
Upoštevana je bila premija za specifična tveganja na ravni 2 odstotnih točk, ki odraža tveganja uresničitve načrtovane višine prihodkov ter marž. Razlog je v bistveno spremenjenih okoliščinah na trgu energentov v zadnjih 24-ih mesecih.	Upoštevana je bila premija za specifična tveganja na ravni 2 odstotnih točk, ki odraža tveganja uresničitve načrtovane višine prihodkov ter marž. Razlog je v bistveno spremenjenih okoliščinah na trgu energentov v zadnjih 12-ih mesecih.
Ocena vrednosti predstavlja enakopravno tehtanje štirih scenarijev poslovanja. Scenariji poslovanja predvidevajo nižje cene/nižje marže, nižje cene/višje marže, višje cene/nižje marže, višje cene/višje marže in sicer za obdobje do leta 2038 oziroma 15 let.	Ocena vrednosti predstavlja enakopravno tehtanje štirih scenarijev poslovanja. Scenariji poslovanja predvidevajo nižje cene/nižje marže, nižje cene/višje marže, višje cene/nižje marže, višje cene/višje marže in sicer za obdobje do leta 2037 oziroma 15 let.
Stopnja rasti normaliziranega realnega prostega denarnega toka znaša 2 %.	Stopnja rasti normaliziranega realnega prostega denarnega toka znaša 2 %.
Rezultati izvedenih preizkusov oslabitve	
Knjigovodska vrednost dobrega imena pred izvedbo preizkusa oslabitve znaša 5.550.000 EUR.	Knjigovodska vrednost dobrega imena pred izvedbo preizkusa oslabitve znaša 11.589.000 EUR.
Nadomestljiva vrednost dobrega imena znaša 5.710.000 EUR.	Nadomestljiva vrednost dobrega imena znaša 5.550.000 EUR.
Prevrednotovalni odhodki zaradi oslabitve znašajo 0 EUR.	Prevrednotovalni odhodki zaradi oslabitve znašajo 6.039.000 EUR.

Analiza občutljivosti – preizkus oslabitve dobrega imena

Dobro ime	Nadomestljiva vrednost v EUR	Občutljivost (sprememba) nadomestljive vrednosti v EUR	
		Sprememba diskontne stopnje (WACC) v % točkah	
		-0,5	0,5
V SENG	442.457.859	48.294.265	-67.661.078
V Energija plus	5.710.000	596.000	-675.000

S preizkusom oslabitve je bila na dan 31. december 2021 presojena nadomestljiva vrednost – vrednost pri uporabi denar ustvarjajoče enote Sipoteh ob predpostavki delujočega podjetja, iz katere izhaja dobro ime v višini 436.198 EUR. Uporabljena je bila metoda sedanje vrednosti pričakovanega prostega denarnega toka. V letu 2023 ni prišlo do bistvenih sprememb v predpostavkah, zato ocenjujemo, da ni potrebna slabitev dobrega imena Sipoteh.

Nepremičnine, naprave in oprema (2)

Glavnina družb v skupini se ukvarja s proizvodnjo električne energije oz. surovin za njeno proizvodnjo, kar zahteva posebne objekte in opremo. Tako predstavljajo nepremičnine, naprave in oprema največji delež sredstev skupine.

Nepremičnine, naprave in oprema (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Zemljišča	25.194.818	25.205.983
Zgradbe	343.072.920	346.015.826
Proizvajalna oprema	591.465.869	675.374.425
Druga oprema	9.301.069	7.512.400
Nepremičnine, naprave in oprema v pridobivanju	75.177.578	58.073.210
Skupaj	**1.044.212.254**	**1.112.181.844**

Gibanje nepremičnin, naprav in opreme (v EUR)	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalna oprema	Druga oprema	Nepremičnine, naprave in oprema v pridobivanju	Skupaj
Nabavna vrednost 1. 1. 2023	**30.206.743**	**1.278.621.895**	**3.262.062.208**	**66.742.262**	**66.090.499**	**4.703.723.607**
Pridobitve	0	0	0	0	69.800.216	69.800.216
Odtujitve	-76.975	-65.535	-207.117	-252.701	0	-602.328
Prenosi iz investicij	283.349	11.708.717	34.935.743	3.914.527	-50.842.336	0
Prenosi – preknjižbe	57.191	6.725.797	-1.205.905	0	-1.508.343	4.068.740
Sprememba diskonta sredstev za izgradnjo	0	6.941.000	1.078.608	0	0	8.019.608
Tečajne razlike	0	0	0	-25	0	-25
Odpisi	-289.785	-544.708	-10.399.502	-734.147	-345.168	-12.313.310
Nabavna vrednost 31. 12. 2023	**30.180.523**	**1.303.387.166**	**3.286.264.035**	**69.669.916**	**83.194.868**	**4.772.696.508**
Odpisana vrednost 1. 1. 2023	**5.000.760**	**932.606.069**	**2.586.687.783**	**59.229.862**	**8.017.289**	**3.591.541.763**
Odtujitve	0	-59.228	-183.781	-201.734	0	-444.743
Prenosi – preknjižbe	0	6.643.489	-5.851.645	0	0	791.844
Amortizacija	5.954	16.356.400	74.543.335	2.070.023	0	92.975.712
Tečajne razlike	0	0	0	-23	0	-23
Slabitve	-21.010	5.016.402	49.459.683	48	0	54.455.123
Odpisi	0	-248.886	-9.857.209	-729.327	0	-10.835.422
Odpisana vrednost 31. 12. 2023	**4.985.704**	**960.314.246**	**2.694.798.166**	**60.368.849**	**8.017.289**	**3.728.484.254**
Knjigovodska vrednost 1. 1. 2023	**25.205.983**	**346.015.826**	**675.374.425**	**7.512.400**	**58.073.210**	**1.112.181.844**
Knjigovodska vrednost 31. 12. 2023	**25.194.819**	**343.072.920**	**591.465.869**	**9.301.067**	**75.177.579**	**1.044.212.254**

Med najpomembnejšimi investicijami v nepremičnine, naprave in opremo družb skupine v letu 2023 so vlaganja v obnovo, posodobitve in rekonstrukcije proizvodnih objektov ter nabava opreme za izvajanje osnovne dejavnosti v skupni vrednosti 69.800.216 EUR.

Skupina med nepremičninami, napravami in opremo v pridobivanju izkazuje investicije v zanesljivost proizvodnje in posodabljanje opreme, investicije v ČHE Kozjak, HE na reki Muri, investicije v vetrne in fotovoltaične elektrarne ter investicije v pripravo predinvesticijske, investicijske in druge dokumentacije, potrebne za postopke umeščanja elektrarn v prostor.

Prenosi – preknjižbe se nanašajo na prenose med kategorijami nepremičnin, naprav in opreme ter neopredmetenimi sredstvi, naložbenimi nepremičninami in zalogami rezervnih delov.

Odpise v glavnem predstavljajo odpisi zastarele proizvajalne opreme zaradi njihove posodobitve.

Na podlagi pregleda preostale dobe koristnosti pomembnejših osnovnih sredstev skupina ocenjuje, da so te ustrezne.

Gibanje nepremičnin, naprav in opreme (v EUR)	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalna oprema	Druga oprema	Nepremičnine, naprave in oprema v pridobivanju	Skupaj
Nabavna vrednost 1. 1. 2022	**30.096.785**	**1.285.919.854**	**3.217.123.733**	**64.958.862**	**70.564.602**	**4.668.663.836**
Pridobitve iz poslovne združitve	128.429	1.121.434	0	1.866.279	41.858	3.158.000
Pridobitve	0	0	0	0	64.040.374	64.040.374
Odtujitve	-70.075	-48.741	-373.282	-1.666.219	0	-2.158.317
Prenosi iz investicij	92.632	13.235.030	53.125.191	1.872.225	-68.325.078	0
Prenosi – preknjižbe	0	-6.113.119	5.902.014	211.105	-388.664	-388.664
Sprememba diskonta sredstev za izgradnjo	0	-12.199.000	-2.950.748	0	189.616	-14.960.132
Tečajne razlike	0	2	0	29	0	31
Odpisi	-41.028	-3.293.565	-10.764.700	-500.019	-32.209	-14.631.521
Nabavna vrednost 31. 12. 2022	**30.206.743**	**1.278.621.895**	**3.262.062.208**	**66.742.262**	**66.090.499**	**4.703.723.607**
Odpisana vrednost 1. 1. 2022	**5.014.082**	**904.086.127**	**2.526.564.389**	**58.411.451**	**8.017.289**	**3.502.093.338**
Pridobitve iz poslovne združitve	0	762.913	0	1.140.732	0	1.903.645
Odtujitve	0	-20.353	-358.189	-1.621.366	0	-1.999.908
Prenosi – preknjižbe	0	0	-84.467	84.467	0	0
Amortizacija	5.954	17.533.920	71.116.892	1.712.028	0	90.368.794
Tečajne razlike	0	0	0	29	0	29
Slabitve	-19.276	12.278.765	-2.677	-410	0	12.256.402
Odpisi	0	-2.035.303	-10.548.165	-497.069	0	-13.080.537
Odpisana vrednost 31. 12. 2022	**5.000.760**	**932.606.069**	**2.586.687.783**	**59.229.862**	**8.017.289**	**3.591.541.763**
Knjigovodska vrednost 1. 1. 2022	**25.082.703**	**381.833.727**	**690.559.344**	**6.547.411**	**62.547.313**	**1.166.570.498**
Knjigovodska vrednost 31. 12. 2022	**25.205.983**	**346.015.826**	**675.374.425**	**7.512.400**	**58.073.210**	**1.112.181.844**

Skupina ima za zavarovanje posojil zastavljene nepremičnine, naprave in opremo v višini 6.701.000 EUR knjigovodske vrednosti.

Konec leta 2023 ima skupina sklenjenih za 46.031.121 EUR pogodbenih obvez za nabavo nepremičnin, naprav in opreme v prihodnjih letih.

V skupini so bili na dan 31. december 2023 v denar ustvarjajočih enotah, ki poslujejo ali so poslovale z izgubo, izvedeni preizkusi oslabitve nepremičnin, naprav in opreme. Najpomembnejša med njimi je denar ustvarjajoča enota, ki vključuje proizvodnjo električne energije v družbi TEŠ in pridobivanje energenta za to proizvodnjo v družbi PV (izkop premoga). Pooblaščeni ocenjevalci vrednosti podjetij so ocenjevali nadomestljivo vrednost sredstev. Na osnovi ocene je skupina slabila nekratkoročna sredstva v višini 54.482.393 EUR.

V naslednjih preglednicah so predstavljene upoštevane predpostavke pri izvedbi preizkusov oslabitve in rezultati preizkusov oslabitve za stalna sredstva denar ustvarjajočih enot TEŠ, PV, HTZ I.P. in Energija plus.

SREDSTVA V TERMOELEKTRARNI ŠOŠTANJ

2023	2022
Uporabljena metoda opredelitve nadomestljive vrednosti pri preizkusu oslabitve	
Vrednost pri uporabi (sedanja vrednost pričakovanega prostega denarnega toka).	Vrednost pri uporabi (sedanja vrednost pričakovanega prostega denarnega toka).
Datum izvedbe preizkusa oslabitve	
31. 12. 2023	31. 12. 2022
Uporabljene pomembne predpostavke pri izvedbi preizkusa oslabitve	
Za namen vrednotenja so bili pripravljeni trije scenariji, ocena vrednosti upošteva povprečje vseh treh scenarijev. Osnovni scenarij predvideva poslovanje podjetja do konca leta 2033, kakor to predvideva sprejeta nacionalna strategija za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij. Projekcije poslovanja v srednjem scenariju v osnovi izhajajo iz osnovnega scenarija, pri čemer je upoštevana nižja proizvodnja električne energije ob hkratnem nižanju poslovnih odhodkov. Projekcije vključujejo pričakovane efekte poslovnega in finančnega prestrukturiranja, h katerim je podjetje na datum ocenjevanja že zavezano. V "nižjem" scenariju, je doba obratovanja ob nižji proizvodnji električne energije (ob hkratnem nižanju poslovnih odhodkov), skrajšana do konca leta 2029. Projekcije poslovanja v vseh treh scenarijih so pripravljene na podlagi posebne predpostavke, da bo načrtovano izgubo zaradi razlike med tržno ceno in stroškovno ceno električne energije družbe TEŠ d.o.o., krila država Republike Slovenije.	Poslovanje podjetja do leta 2033. Doba obratovanja termoelektrarne je bila skrajšana zaradi skrajšanja obratovanja premogovnika PV, ki zagotavlja termoelektrarni dobavo premoga. Vlada RS je na svoji seji, ki je potekala 13. januarja 2022, sprejela Nacionalno strategijo za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda. Ta določa, da bo Slovenija najpozneje leta 2033 prenehala z rabo premoga za proizvodnjo električne energije. Sprejem strategije je podlaga za sprejem Zakona o postopnem zapiranju Premogovnika Velenje, ki predstavlja podlago za pridobitev finančnih sredstev s strani države za zapiranje Premogovnika Velenje, saniranje degradiranih površin in za kontrolirano postopno zapiranje ter finančno vzdržno poslovanje Premogovnika Velenje. V strategiji je določeno, da mora biti Zakon o postopnem zapiranju Premogovnika Velenje dan v javno obravnavo v roku 6 mesecev po sprejemu strategije. Zakon o postopnem zapiranju Premogovnika Velenje do dneva poročanja še ni bil sprejet.
Ocenjeni prosti denarni tok je diskontiran z zahtevano stopnjo donosa celotnega kapitala družbe (WACC). Ker so projekcije v stalnih cenah, je tudi diskontna stopnja prilagojena na način, da ne vključuje inflacije. WACC (prilagojen za inflacijo) tako znaša 4,76 % v letu 2024, 5,40 % v letu 2025, 5,99 % v letu 2026, 6,16 % v letih 2027 in 2028 ter 6,19 % od leta 2029 dalje.	Diskontna stopnja v nominalni višini 7,30 %, prilagojena na realno raven 4,79 %, ki je bila upoštevana v celotnem obdobju do leta 2033.
Napoved prihodkov v vseh treh scenarijih temelji na t. i. cost + 5 % metodi za leto 2024. Za leti 2025 in 2026 je upoštevana relevantna tržna cena objavljena na EEX. Od vključno 2027 dalje so upoštevane cene zunanjega svetovalca družbe.	Napoved prihodkov temelji na t.i. cost + 5 % metodi, in sicer je prodajna cena električne energije TEŠ izračunana kot vsota stroškovne cene električne energije TEŠ, ki je zmanjšana za stroške proizvodnje toplotne energije, in pribitka na stroške. 5 % pribitek se ne upošteva na stroške CO_2 emisijskih kuponov.
Povprečna nakupna cena standardiziranih terminskih pogodb za CO_2 (EE) emisijske kupone (za še ne kupljene količine je upoštevana borzna cena standardiziranih terminskih pogodb na borzi EEX) za leto 2024 znaša 86,51 EUR/t, ob koncu obdobja napovedi (2033) pa 89,07 EUR/t. V nizkem scenariju konec leta 2029 pa 83,42 EUR/t.	Povprečna nakupna cena standariziranih terminskih pogodb za CO_2 (EE) emisijske kupone (za še ne kupljene količine je upoštevana borzna cena standardiziranih terminskih pogodb na borzi EEX) za leto 2023 znaša 77,96 EUR/t, ob koncu obdobja napovedi (2033) pa 89,38 EUR/t.
Od leta 2025 naprej tržna cena EE ne omogoča več vzdržnega izvajanja odkupa EE s strani HSE po modelu cost plus. HSE skladno z navodili SDH vodi aktivnosti prestrukturiranja termo divizije. SDH kot upravljalec naložbe Republike Slovenije je v dokumentu "Pričakovanja SDH do HSE glede prestrukturiranja termo divizije skupine HSE z dne 6. 6. 2024", navedel, da podpira aktivnosti skupine HSE pri pravičnem izstopu iz premoga in bo aktivno sodeloval pri izvajanju potrebnih ukrepov za pridobitev zadostnih sredstev za nadzorovan in vzdržen izhod iz premoga.	
Povprečna letna proizvodnja električne energije v višini 2,9 TWh v letu 2024 ter 2,2 TWh v letu 2033. V srednjem scenariju se proizvodnja postopno zniža na 802 GWh ob koncu leta 2033 ter v nižjem scenariju na 692 GWh ob koncu leta 2029.	Povprečna letna proizvodnja električne energije iz premogovnih elektrarn v višini 2,4 TWh v obdobju 2023-2033.
Državna pomoč je v projekcijah predvidena od leta 2025 dalje, njena višina pa je odvisna od posameznega scenarija (osnovni: 2,2 mio EUR; srednji: 1,8 mio EUR; nižji: 1,0 mio EUR).	Vednost drugih prihodkov (prihodki od zagotavljanja sistemskih storitev, toplotne energije, prihodki od prodaje pepela in sadre) v višini od 15.636.000 EUR v letu 2023 do 16.613.000 EUR v letu 2033.
CAPEX v obdobju projekcij v višini 120,2 mio EUR v osnovnem scenariju, 94,7 mio EUR v srednjem scenariju ter 79,0 mio EUR v nižjem scenariju.	CAPEX v obdobju projekcij v višini 156.808.000 EUR.
Rezultati izvedenih preizkusov oslabitve	
Knjigovodska vrednost osnovnih sredstev pred izvedbo preizkusa oslabitve v višini 438.256.997 EUR.	Knjigovodska vrednost sredstev pred izvedbo preizkusa oslabitve v višini 469.579.000 EUR.
Nadomestljiva vrednost dolgoročnih sredstev družbe na dan 31. 12. 2023 v višini 388.797.314 EUR.	Nadomestljiva vrednost sredstev v višini 482.130.000 EUR.
Prevrednotovalni odhodki zaradi slabitev v višini 49.459.683 EUR.	Prevrednotovalni odhodki zaradi oslabitve v višini 0 EUR.

SREDSTVA V PREMOGOVNIKU VELENJE

2023	2022
Uporabljena metoda opredelitve nadomestljive vrednosti pri preizkusu oslabitve	
Vrednost pri uporabi (sedanja vrednost pričakovanega prostega denarnega toka).	Vrednost pri uporabi (sedanja vrednost pričakovanega prostega denarnega toka).
Datum izvedbe preizkusa oslabitve	
31. 12. 2023	31. 12. 2022
Uporabljene pomembne predpostavke pri izvedbi preizkusa oslabitve	
Za namen vrednotenja so bili pripravljeni trije scenariji, ocena vrednosti upošteva povprečje vseh treh scenarijev. Osnovni scenarij predvideva poslovanje podjetja do konca leta 2033, na podlagi sprejetega plana poslovanja družbe za omenjeno obdobje. Po letu 2033 je predvideno prenehanje izkopavanje lignita, kakor to predvideva sprejeta nacionalna strategija za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij. Projekcije poslovanja v "srednjem" scenariju izhajajo iz osnovnega scenarija, pri čemer projekcije upoštevajo nižje prodane količine premoga ob hkratnem nižanju poslovnih odhodkov. Projekcije poslovanja so bile narejene za obdobje 2024 – 2033, pri čemer je v letu 2033 predvideno prenehanje delovanja premogovnika. V nižjem scenariju je ob nižjih prodanih količinah premoga (ob hkratnem nižanju poslovnih odhodkov) upoštevano tudi krajše obdobje obratovanja (2024 – 2029). Projekcije poslovanja v vseh treh scenarijih so pripravljene na podlagi posebne predpostavke, da bo po letu 2033, ko je predvideno prenehanje izkopavanja lignita, stroške zapiralnih del in stroške odpravnin krila država Republike Slovenije. Podlaga za posebno predpostavko je sprejeta nacionalna strategija za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij, ki je osnova za sprejem zakona o postopnem zapiranju Premogovnika Velenje in s katerim bo prišlo do kontroliranega postopnega zapiranja ter finančno vzdržnega poslovanja Premogovnika. Vsi tekoči sanacijski stroški do zaprtja so vključeni v projekcije. Dodatno je upoštevana posebna predpostavka, ki se v osnovi nanaša na poslovanje družbe TEŠ d.o.o., in sicer, da bo načrtovano izgubo zaradi razlike med tržno ceno in stroškovno ceno električne energije družbe TEŠ d.o.o., krila država Republike Slovenije.	Poslovanje podjetja do leta 2033. Vlada RS je na svoji seji, ki je potekala 13. januarja 2022, sprejela Nacionalno strategijo za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda. Ta določa, da bo Slovenija najpozneje leta 2033 prenehala z rabo premoga za proizvodnjo električne energije. Sprejem strategije je podlaga za sprejem Zakona o postopnem zapiranju Premogovnika Velenje, ki predstavlja podlago za pridobitev finančnih sredstev s strani države za zapiranje Premogovnika Velenje, saniranje degradiranih površin in za kontrolirano postopno zapiranje ter finančno vzdržno poslovanje Premogovnika Velenje. V strategiji je določeno, da mora biti Zakon o postopnem zapiranju Premogovnika Velenje dan v javno obravnavo v roku 6 mesecev po sprejemu strategije. Zakon o postopnem zapiranju Premogovnika Velenje do dneva poročanja še ni bil sprejet.
Ocenjeni prosti denarni tok je diskontiran z zahtevano stopnjo donosa celotnega kapitala družbe (WACC). Ker so projekcije v stalnih cenah, je tudi diskontna stopnja prilagojena na način, da ne vključuje inflacije. WACC (prilagojen za inflacijo) tako znaša v letu 2024 4,98 %, v letu 2025 5,62 %, v letu 2026 6,21 %, v obdobju 2027 – 2033 6,38 %.	Diskontna stopnja v nominalni višini 8,92 %, prilagojena na realno raven 6,37 %, ki je bila upoštevana v celotnem obdobju do leta 2033.
Povprečna prodajna cena premoga v osnovnem scenariju v obdobju 2024 - 2033 znaša 6,62 EUR/GJ, v srednjem scenariju (2024 - 2033) 7,5 EUR/GJ ter v nižjem scenariju 7,5 EUR/GJ	Povprečna prodajna cena premoga v višini 6,25 EUR/GJ v obdobju od 2023 do 2033.
Povprečna letna prodaja premoga v višini 22.459 GJ na leto v osnovnem scenariju (2023–2033). Pri čemer znaša prodaja premoga v prvem letu napovedi (2024) 25.615 GJ ter 20.935 GJ v zadnjem letu napovedi. Povprečna letna prodaja premoga v višini 13.984 GJ na leto v srednjem scenariju (2023–2033). Pri čemer znaša prodaja premoga v prvem letu napovedi (2024) 25.607 GJ, ter 5.307 GJ v zadnjem letu napovedi. Povprečna letna prodaja premoga v višini 13.544 GJ na leto v nizkem scenariju (2023–2029). Pri čemer znaša prodaja premoga v prvem letu napovedi (2024) 25.615 GJ, ter 5.533 GJ v zadnjem letu napovedi.	Povprečna letna prodaja premoga v višini 22.286 TJ na leto v obdobju 2023 - 2033.
CAPEX v obdobju projekcij 2023–2033 v višini 161 mio EUR v osnovnem scenariju, 107 mio EUR v srednjem scenariju ter 77 mio EUR v nizkem scenariju.	CAPEX v obdobju projekcij 2023 - 2033 v višini 183.928.000 EUR.
Nadomestljiva vrednost finančnih naložb v odvisna podjetja in druge družbe v višini 4.055.000 EUR.	Nadomestljiva vrednost finančnih naložb v odvisna podjetja in druge družbe v višini 4.160.000 EUR.
Nadomestljiva vrednost poslovno nepotrebnih sredstev (finančne naložbe in naložbene nepremičnine) v višini 19.411.000 EUR.	Nadomestljiva vrednost poslovno nepotrebnih sredstev (finančne naložbe in naložbene nepremičnine) v višini 22.717.000 EUR.
Rezultati izvedenih preizkusov oslabitve	
Knjigovodska vrednost osnovnih sredstev pred izvedbo preizkusa oslabitve v višini 98.813.346 EUR.	Knjigovodska vrednost sredstev pred izvedbo preizkusa oslabitve v višini 115.939.000 EUR.
Nadomestljiva vrednost dolgoročnih sredstev družbe v višini 93.790.635 EUR.	Nadomestljiva vrednost sredstev znaša 103.660.000 EUR
Prevrednotovalni odhodki zaradi oslabitve v višini 5.022.711 EUR.	Prevrednotovalni odhodki zaradi oslabitve v višini 12.279.000 EUR.

SREDSTVA V HTZ

2023	2022
Uporabljena metoda opredelitve nadomestljive vrednosti pri preizkusu oslabitve	
Vrednost pri uporabi (sedanja vrednost pričakovanega prostega denarnega toka).	Vrednost pri uporabi (sedanja vrednost pričakovanega prostega denarnega toka).
Datum izvedbe preizkusa oslabitve	
31. 12. 2023	31. 12. 2022
Uporabljene pomembne predpostavke pri izvedbi preizkusa oslabitve	
Projekcije poslovanja so narejene za omejeno obdobje, to je do konca leta 2033, ko je predvideno prenehanje izkopavanja lignita, na katerega je vezano tako rekoč celotno poslovanje ocenjene naložbe. Ocena vrednosti izhaja iz ocene poslovanja za leto 2023, dolgoročnih projekcij poslovanja družbe HTZ Velenje, I.P., d.o.o. za obdobje 2024 - 2033. Ob koncu obdobja projekcij je upoštevano zaprtje obratnega kapitala družbe. Upoštevana je posebna predpostavka, ki upošteva omejeno poslovanje v obdobju 2024–2033, pri čemer je po letu 2033 predvideno prenehanje izkopavanja lignita oziroma zapiranje premogovnika družbe Premogovnik Velenje d.o.o..	Poslovanje podjetja do leta 2033. Doba poslovanja podjetja je bila skrajšana zaradi skrajšanja obratovanja premogovnika PV, saj sta podjetji poslovno močno povezani. Vlada RS je na svoji seji, ki je potekala 13. januarja 2022, sprejela Nacionalno strategijo za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda. Ta določa, da bo Slovenija najpozneje leta 2033 prenehala z rabo premoga za proizvodnjo električne energije. Sprejem strategije je podlaga za sprejem Zakona o postopnem zapiranju Premogovnika Velenje, ki predstavlja podlago za pridobitev finančnih sredstev s strani države za zapiranje Premogovnika Velenje, saniranje degradiranih površin in za kontrolirano postopno zapiranje ter finančno vzdržno poslovanje Premogovnika Velenje. V strategiji je določeno, da mora biti Zakon o postopnem zapiranju Premogovnika Velenje dan v javno obravnavo v roku 6 mesecev po sprejemu strategije. Zakon o postopnem zapiranju Premogovnika Velenje do dneva poročanja še ni bil sprejet.
Ocenjeni prosti denarni tok je diskontiran z zahtevano stopnjo donosa celotnega kapitala družbe (WACC). Ker so projekcije v stalnih cenah, je tudi diskontna stopnja prilagojena na način, da ne vključuje inflacije. WACC (prilagojen za inflacijo) tako znaša v letu 2024 4,76 %, v letu 2025 5,40 %, v letu 2026 5,99 %, v letih 2027 in 2028 6,16 % ter od leta 2029 naprej 6,19 %.	Diskontna stopnja v nominalni višini 8,92 %, prilagojena na realno raven 6,37 %, ki je bila upoštevana v celotnem obdobju do leta 2033.
Povprečni prosti denarni tok v obdobju 2024-2033 v višini 266 TEUR.	Povprečni prosti denarni tok v obdobju 2024-2033 v višini 413 TEUR.
Rezultati izvedenih preizkusov oslabitve	
Knjigovodska vrednost sredstev pred izvedbo preizkusa oslabitve v višini 9.361.000 EUR.	Knjigovodska vrednost sredstev pred izvedbo preizkusa oslabitve v višini 9.894.000 EUR.
Nadomestljiva vrednost sredstev v višini 10.730.184 EUR.	Nadomestljiva vrednost sredstev v višini 10.314.000 EUR.
Prevrednotovalni odhodki zaradi oslabitve v višini 0 EUR.	Prevrednotovalni odhodki zaradi oslabitve v višini 0 EUR.

SREDSTVA V ENERGIJO PLUS

2023	2022
Uporabljena metoda opredelitve nadomestljive vrednosti pri preizkusu oslabitve	
Vrednost pri uporabi (sedanja vrednost pričakovanega prostega denarnega toka).	Vrednost pri uporabi (sedanja vrednost pričakovanega prostega denarnega toka).
Datum izvedbe preizkusa oslabitve	
31. 12. 2023	31. 12. 2022
Uporabljene pomembne predpostavke pri izvedbi preizkusa oslabitve	
Predpostavka delujočega podjetja.	Predpostavka delujočega podjetja.
Diskontna stopnja v višini 8,3 % v obdobju 2024 - 2029 ter 8,4 % v obdobju po letu 2029.	Diskontna stopnja v višini 8,5 %, ki je bila upoštevana v celotnem obdobju napovedi.
Upoštevana je bila premija za specifična tveganja na ravni 2 odstotnih točk, ki odraža tveganja uresničitve načrtovane višine prihodkov ter marž. Razlog je v spremenjenih okoliščinah na trgu energentov v zadnjih 24 mesecih.	Upoštevana je bila premija za specifična tveganja na ravni 2 odstotnih točk, ki odraža tveganja uresničitve načrtovane višine prihodkov ter marž. Razlog je v bistveno spremenjenih okoliščinah na trgu energentov v zadnjih 12 mesecih.
Ocena vrednosti predstavlja enakopravno tehtanje štirih scenarijev poslovanja. Scenariji poslovanja predvidevajo nižje cene/nižje marže, nižje cene /višje marže, višje cene /nižje marže, višje cene /višje marže in sicer za obdobje do leta 2038 oz. 15 let.	Ocena vrednosti predstavlja enakopravno tehtanje 4. scenarijev poslovanja. Scenariji poslovanja predvidevajo nižje cene/nižje marže, nižje cene /višje marže, višje cene /nižje marže, višje cene /višje marže in sicer za obdobje do leta 2037 oz. 15 let.
Stopnja rasti normaliziranega realnega prostega denarnega toka znaša 2 %.	Stopnja rasti normaliziranega realnega prostega denarnega toka znaša 2 %.
Rezultati izvedenih preizkusov oslabitve	
Knjigovodska vrednost sredstev pred izvedbo preizkusa oslabitve v višini 3.690.000 EUR.	Knjigovodska vrednost sredstev pred izvedbo preizkusa oslabitve v višini 5.648.000 EUR.
Nadomestljiva vrednost dolgoročnih sredstev v višini 6.150.000 EUR.	Nadomestljiva vrednost dolgoročnih sredstev v višini 5.750.000 EUR.
Prevrednotovalni odhodki zaradi oslabitve v višini 0 EUR.	Prevrednotovalni odhodki zaradi oslabitve v višini 0 EUR.

Analiza občutljivosti po posameznih kategorijah za denar ustvarjajočo enoto TEŠ in PV

Sredstva	Nadomestljiva vrednost dolgoročnih sredstev družbe na dan 31. 12. 2023	Občutljivost (sprememba) nadomestljive vrednosti v EUR	
		Sprememba diskontne stopnje (WACC) v % točkah	
		-0,5	0,5
TEŠ	388.797.314	10.077.808	-9.755.774
PV	93.790.635	365.264	-351.230

Pravica do uporabe najetih sredstev (3)

Skupina ima sklenjene najemne pogodbe za poslovne prostore, zemljišča, avtomobile in ostalo opremo. Obdobje trajanja najema se ocenjuje glede na vrsto najema. Vrednosti pravice do uporabe najetih sredstev in obveznost iz najema so ocenjene na podlagi diskontiranja prihodnjih denarnih tokov za obdobje trajanja najema.

V letu 2023 je skupina poplačala obveznosti iz finančnega najema v vrednosti 261.474 EUR in s preknjižbo povečala proizvajalno opremo.

Povečanje pravice do uporabe najetih sredstev v letu 2023 se nanaša na pridobitve iz naslova obnovitve najemnih pogodb po preteku 5-letnega obdobja trajanja najema in na novo sklenjene pogodbe za najem osebnih avtomobilov.

Skupina najetih sredstev ne daje v podnajem.

Pravica do uporabe najetih sredstev (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Pravica do uporabe najetih sredstev	6.412.679	5.417.975
Skupaj	**6.412.679**	**5.417.975**

Gibanje pravice do uporabe najetih sredstev (v EUR)	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalna oprema	Druga oprema	Skupaj
Nabavna vrednost 1. 1. 2023	**2.520.946**	**3.361.028**	**2.098.933**	**1.362.290**	**9.343.197**
Pridobitve	161.711	2.631.811	160.750	614.861	3.569.133
Prenosi – preknjižbe	0	0	-261.474	0	-261.474
Izločitve	0	-1.076.395	0	-301.081	-1.377.476
Nabavna vrednost 31. 12. 2023	**2.682.657**	**4.916.444**	**1.998.209**	**1.676.070**	**11.273.380**
Odpisana vrednost 1. 1. 2023	**1.008.377**	**1.588.280**	**740.051**	**588.514**	**3.925.222**
Amortizacija	564.209	769.705	335.099	425.826	2.094.839
Prenosi – preknjižbe	0	10.992	-261.474	-10.992	-261.474
Izločitve	0	-757.763	0	-140.123	-897.886
Odpisana vrednost 31. 12. 2023	**1.572.586**	**1.611.214**	**813.676**	**863.225**	**4.860.701**
Knjigovodska vrednost 1. 1. 2023	**1.512.569**	**1.772.748**	**1.358.882**	**773.776**	**5.417.975**
Knjigovodska vrednost 31. 12. 2023	**1.110.071**	**3.305.230**	**1.184.533**	**812.845**	**6.412.679**
Nabavna vrednost 1. 1. 2022	**2.520.946**	**1.898.044**	**1.968.142**	**854.822**	**7.241.954**
Pridobitve iz poslovne združitve	0	1.543.333	0	25.279	1.568.612
Pridobitve	0	320.199	130.791	553.080	1.004.070
Izločitve	0	-400.548	0	-70.891	-471.439
Nabavna vrednost 31. 12. 2022	**2.520.946**	**3.361.028**	**2.098.933**	**1.362.290**	**9.343.197**
Odpisana vrednost 1. 1. 2022	**504.189**	**782.883**	**441.345**	**250.557**	**1.978.974**
Pridobitve iz poslovne združitve	0	457.205	0	25.279	482.484
Izločitve	0	-283.333	0	-36.303	-319.636
Amortizacija	504.188	631.525	298.706	348.981	1.783.400
Odpisana vrednost 31. 12. 2022	**1.008.377**	**1.588.280**	**740.051**	**588.514**	**3.925.222**
Knjigovodska vrednost 1. 1. 2022	**2.016.757**	**1.115.161**	**1.526.797**	**604.265**	**5.262.980**
Knjigovodska vrednost 31. 12. 2022	**1.512.569**	**1.772.748**	**1.358.882**	**773.776**	**5.417.975**

Naložbene nepremičnine (4)

Knjigovodska vrednost naložbenih nepremičnin (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Zemljišča	1.744.564	1.778.186
Zgradbe	16.051.551	15.208.844
Skupaj	**17.796.115**	**16.987.031**

Gibanje naložbenih nepremičnin (v EUR)	Zemljišča	Zgradbe	Skupaj
Poštena vrednost 1. 1. 2023	**1.778.186**	**15.208.843**	**16.987.029**
Pridobitve	0	97.417	97.417
Odtujitve	0	-37.817	-37.817
Prenosi – preknjižbe	-41.368	-150.154	-191.522
Krepitve	7.746	933.262	941.008
Poštena vrednost 31. 12. 2023	**1.744.564**	**16.051.551**	**17.796.115**
Poštena vrednost 1. 1. 2022	**2.329.462**	**16.050.554**	**18.380.016**
Pridobitve	0	131.585	131.585
Odtujitve	-570.658	-961.174	-1.531.832
Krepitve	19.382	115.697	135.079
Slabitve	0	-127.818	-127.818
Poštena vrednost 31. 12. 2022	**1.778.186**	**15.208.844**	**16.987.031**

Glavnino naložbenih nepremičnin predstavljajo stanovanja. V letu 2023 je skupina z dajanjem naložbenih nepremičnin v najem ustvarila prihodke v vrednosti 1.031.510 EUR in stroške v vrednosti 345.035 EUR.

V sklopu ocenjevanja lastniškega kapitala družb PV in HTZ I.P., ki ga je izvedel pooblaščeni ocenjevalec vrednosti podjetij, je bila izvedena ocena poštene vrednosti naložbenih nepremičnin navedenih družb na dan 31. oktober 2023. Na ta dan ni prišlo do bistvenih sprememb v predpostavkah, zato ocenjujemo, da ni potrebna dodatna izvedba ocene poštene vrednosti naložbenih nepremičnin. Poštena vrednost je izračunana z uporabo načina tržnih primerjav in z uporabo metode kapitalizacije donosov (na donosu zasnovan način).

Učinek prilagoditve naložbenih nepremičnin na pošteno vrednost znaša 941.008 EUR.

Pridobitve v letu 2023 v vrednosti 97.417 EUR se nanašajo na obnovo stanovanj, odtujitve v vrednosti 37.817 EUR pa na prodajo treh parkirnih mest.

Prenosi – preknjižbe se nanašajo na spremembo namena uporabe zemljišč in zgradb (uporaba za opravljanje osnovne dejavnosti).

Ostale nekratkoročne finančne naložbe in posojila (5)

Ostale nekratkoročne finančne naložbe in posojila (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Finančne naložbe v pridružene družbe	144.194.973	142.796.076
Finančne naložbe v skupaj obvladovane družbe	311.843	1.198.839
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	165.615	165.378
Druge finančne naložbe	98.631	98.098
Finančne terjatve in posojila	19.088	292.181
Skupaj	**144.790.150**	**144.550.572**

Med ostalimi nekratkoročnimi finančnimi naložbami predstavlja največji delež finančna naložba v pridruženo družbo.

a) Naložba v pridruženo družbo

Naložba v pridruženo družbo (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
HESS	144.194.973	142.796.076
Skupaj	**144.194.973**	**142.796.076**

Gibanje finančne naložbe v pridruženo družbo (v EUR)	2023	2022
Stanje 1. 1.	**142.796.076**	**142.301.334**
Pripadajoči dobički po kapitalski metodi	1.398.897	494.742
Stanje 31. 12.	**144.194.973**	**142.796.076**

b) Naložba v skupaj obvladovano družbo

Naložba v skupaj obvladovano družbo (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
SOENERGETIKA	311.843	1.198.839
Skupaj	**311.843**	**1.198.839**

Gibanje naložbe v skupaj obvladovano družbo (v EUR)	2023	2022
Stanje 1. 1.	**1.198.839**	**382.667**
Izplačilo dobička	-931.389	-115.217
Pripadajoči dobički po kapitalski metodi	44.393	931.389
Stanje 31. 12.	**311.843**	**1.198.839**

Nekratkoročne poslovne terjatve (6)

Nekratkoročne poslovne terjatve (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Poslovne terjatve do kupcev	20.265.062	46.703.605
Dani predujmi	9.146	18.293
Poslovne terjatve do drugih	13.039.821	12.460.712
Skupaj	**33.314.029**	**59.182.610**

Glavnina nekratkoročnih poslovnih terjatev do kupcev se nanaša na terjatev do skupine GE po Pogodbi o poravnavi, sklenjeni v arbitražnem postopku družbe TEŠ, ki se je zaključil v letu 2021. Terjatve so se v letu 2023 znižale za del terjatev, ki zapadejo v plačilo v letu 2024 in so bile prenesene med kratkoročne poslovne terjatve.

Med nekratkoročnimi poslovnimi terjatvami do drugih skupina izkazuje dana finančna kritja za namene trgovanja z električno energijo.

Odložene terjatve za davek (7)

Odložene terjatve za davek znašajo 1.712.077 EUR in so preračunane z uporabo 19 % oz. 22 % davčne stopnje za odložene terjatve, katerih porabo se pričakuje v obdobju 5 let. Oblikovane so iz naslova odhodkov, ki vplivajo na poslovni izid posameznega leta, niso pa v celoti ali delno davčno priznani v tem letu (rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi, poslovna amortizacija nad davčno priznano, slabitve naložb in terjatev ter poštena vrednost finančnih instrumentov). Pri oblikovanju terjatev za odložene davke skupina upošteva možnost njihove unovčitve v prihodnosti glede na bodoče poslovanje.

Odložene terjatve za davek (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Rezervacije	449.344	519.312
Oslabitve	1.223.167	1.270.620
Amortizacija	0	5
Drugo	39.566	284.460
Skupaj	**1.712.077**	**2.074.398**

Gibanje odloženih terjatev za davek (v EUR)	Rezervacije	Oslabitev	Amortizacija	Drugo	Skupaj
Stanje na dan 1. 1. 2023	**519.312**	**1.270.620**	**5**	**284.460**	**2.074.397**
V breme/dobro poslovnega izida	-69.968	-47.453	-5	-244.894	-362.320
Stanje na dan 31. 12. 2023	**449.344**	**1.223.167**	**0**	**39.566**	**1.712.077**
Stanje na dan 1. 1. 2022	**587.018**	**653.295**	**10**	**454.748**	**1.695.071**
Pridobitve iz poslovne združitve	60.983	923.152	0	0	984.135
V breme/dobro poslovnega izida	-128.689	-305.827	-5	-170.288	-604.809
Stanje na dan 31. 12. 2022	**519.312**	**1.270.620**	**5**	**284.460**	**2.074.398**

Obveznosti za odložene davke (8)

Obveznosti za odložene davke (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Finančna sredstva	24.445	24.298
Skupaj	**24.445**	**24.298**

Obveznosti za odložene davke izhajajo iz spremembe vrednosti finančnih sredstev po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa, za katere je mogoče zanesljivo izmeriti pošteno vrednost.

Gibanje obveznosti za odložene davke (v EUR)	Finančna sredstva
Stanje na dan 1. 1. 2023	**24.298**
Povečanje	147
Zmanjšanje – črpanje	0
Stanje na dan 31. 12. 2023	**24.445**
Stanje na dan 1. 1. 2022	**7.353**
Povečanje	18.627
Zmanjšanje – črpanje	-1.682
Stanje na dan 31. 12. 2022	**24.298**

Zaloge (9)

Zaloge (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Material	38.742.434	44.890.554
Nedokončana proizvodnja	2.495	2.775
Emisijski kuponi	40.352.308	8.119.218
Proizvodi in trgovsko blago	39.882.309	39.198.027
Skupaj	**118.979.546**	**92.210.574**

Največjo vrednost v zalogah materiala predstavljajo zaloge rezervnih delov in materiala za vzdrževanje, ki so potrebni za hitro odpravo napak proizvodne opreme in s tem za zagotavljanje zanesljivega obratovanja proizvodnje. Skupina je pomembne rezervne dele bloka 6 v vrednosti 4.645.740 EUR prenesla med nepremičnine, naprave in opremo, kjer se bodo amortizirali v skladu z življenjsko dobo bloka 6.

Med zalogami proizvodov in trgovskega blaga predstavlja glavnino vrednosti zaloga premoga.

Skupina nima zastavljenih zalog.

Pri popisu je skupina ugotovila naslednje razlike med dejanskim in knjigovodskim stanjem zalog:

Razlika med dejanskim in knjigovodskim stanjem (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Presežki pri popisu zalog	10.446	8.352
Primanjkljaji pri popisu zalog	-118.356	-35.304

Kratkoročne finančne naložbe in posojila (10)

Kratkoročne finančne naložbe in posojila (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Finančne terjatve in posojila drugim brez obresti	51	51
Dani depoziti drugim	384.871	5.244.094
Skupaj	**384.922**	**5.244.145**

V letu 2023 je bil odplačan kredit do banke EBRD, zato je bil sproščen namenski depozit v vrednosti 5.130.000 EUR.

Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev (11)

Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Poslovne terjatve do pridruženih družb	96.733	95.226
Poslovne terjatve do skupaj obvladovanih družb	329	73
Poslovne terjatve do kupcev	546.185.895	475.679.876
Skupaj	**546.282.957**	**475.775.175**

Večina kratkoročnih terjatev do kupcev se nanaša na terjatve iz naslova prodaje električne energije.

Razkritja v zvezi z zapadlostjo, oblikovanjem popravkov vrednosti terjatev do kupcev in zavarovanjem so predstavljena v poglavju Finančni instrumenti in obvladovanje tveganj v tem poročilu.

Pogodbena sredstva (12)

Pogodbena sredstva (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Nezaračunani prihodki	737.907	3.698.292
Skupaj	**737.907**	**3.698.292**

Nezaračunani prihodki so prihodki, ki se upoštevajo v poslovnem izidu, čeprav še niso bili zaračunani in predstavljajo pravico do nadomestila v zameno za blago ali storitev, ki je prenesena na kupca.

Druga kratkoročna sredstva (13)

Druga kratkoročna sredstva (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Dani predujmi	5.423.222	7.494.552
Poslovne terjatve do državnih in drugih institucij	78.247.074	56.522.626
Poslovne terjatve do drugih	48.889.710	31.854.811
Odloženi stroški in odhodki	44.999.010	20.495.533
Skupaj	**177.559.016**	**116.367.522**

Glavnino terjatev med drugimi kratkoročnimi sredstvi predstavljajo terjatve do državnih in drugih institucij, ki se nanašajo na terjatve za vstopni davek na dodano vrednost.

Poslovne terjatve do drugih predstavljajo znesek rezerviranih sredstev za trgovanje na borzah in terjatev iz naslova vrednotenja pogodb po poštenih vrednostih.

Kratkoročno odloženi stroški in odhodki se nanašajo na posle, povezane s trgovanjem oz. prodajo električne energije.

Denar in denarni ustrezniki (14)

Denar in denarni ustrezniki (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Gotovina v blagajni in prejeti čeki	10.081	4.821
Denarna sredstva v banki	75.732.097	317.518.982
Depoziti na odpoklic	30.547.636	15.401.254
Depoziti, vezani do treh mesecev	4.994.445	23.782.206
Skupaj	**111.284.259**	**356.707.263**

Kapital (15)

Kapital (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Vpoklicani kapital	29.558.788	29.558.788
Kapitalske rezerve	711.243.182	1.053.243.183
Druge rezerve iz dobička	0	413.501.341
Rezerva za varovanje pred tveganjem	-5.575.521	-106.751.557
Rezerva za pošteno vrednost	-12.924.886	-11.582.513
Zadržani poslovni izid	428.859.934	-374.159.547
Prevedbena rezerva	-153.249	-573.104
Kapital lastnikov neobvladujočih deležev	22.316.331	21.503.138
Skupaj	**1.173.324.579**	**1.024.739.729**

Kapitalske rezerve (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Vplačani presežek kapitala	561.243.070	561.243.070
Naknadna vplačila družbenikov	150.000.000	492.000.000
Zneski na podlagi odprave splošnega prevrednotovalnega popravka kapitala	113	113
Skupaj	**711.243.183**	**1.053.243.183**

Vrednost kapitalskih rezerv se je v letu 2023 zmanjšala iz naslova vračila naknadnega vplačila države kot lastnika v višini 342.000.000 EUR.

Druge rezerve iz dobička so se znižale in prerazporedile v breme zadržanega poslovnega izida v višini 413.501.341 EUR.

Rezerve za varovanje pred tveganjem v višini –5.575.521 EUR se nanašajo na:
- rezultate standardiziranih rokovnih pogodb za električno energijo (terminske pogodbe) v višini 16.420.903 EUR,
- rezultate standardiziranih rokovnih pogodb za emisijske kupone (terminske pogodbe) v višini –21.205.540 EUR,
- rezultate standardiziranih rokovnih pogodb za plin (terminske pogodbe) v višini –716.542 EUR in
- pošteno vrednost valutnih zamenjav v višini –74.342 EUR.

Gibanje rezerve za varovanje pred tveganjem (v EUR)	Standardizirane rokovne pogodbe za elektriko	Standardizirane rokovne pogodbe za emisijske kupone	Standardizirane rokovne pogodbe za plin	Valutne zamenjave	Skupaj
Stanje na dan 1. 1. 2023	**-106.116.074**	**508.740**	**0**	**-1.144.223**	**-106.751.557**
Neto efekt povečanje/zmanjšanje	263.960.296	-20.983.150	-716.542	1.069.881	243.330.485
Prenos med odhodke	-141.423.319	-731.130	0	0	-142.154.449
Stanje na dan 31. 12. 2023	**16.420.903**	**-21.205.540**	**-716.542**	**-74.342**	**-5.575.521**
Stanje na dan 1. 1. 2022	**-222.220.018**	**134.484.720**	**0**	**-1.156.205**	**-88.891.503**
Neto efekt povečanje/zmanjšanje	-146.607.599	-133.975.980	0	11.982	-280.571.597
Prenos med odhodke	262.711.543	0	0	0	262.711.543
Stanje na dan 31. 12. 2022	**-106.116.074**	**508.740**	**0**	**-1.144.223**	**-106.751.557**

Negativno stanje rezerve za varovanje pred tveganjem v glavnini izhaja iz standardiziranih rokovnih pogodb zavarovanja za emisijske kupone. Pri standardiziranih rokovnih pogodbah za električno energijo gre za sklenitev poslov za nakupe električne energije na tuji borzi v obdobju od leta 2024 do 2026, s čimer je skupina zavarovala že sklenjene posle za prodajo električne energije v istem obdobju. Pri standardiziranih rokovnih pogodbah za emisijske kupone gre za sklenitev poslov za nakupe in prodaje emisijskih kuponov na tuji borzi za obdobje od leta 2024 do 2026. Pri standardiziranih rokovnih pogodbah za plin gre za sklenitev poslov za nakupe in prodaje plina na tuji borzi za obdobje od leta 2024 do 2025. Skupina iz tega naslova ni obračunala odloženih davkov, ker bo ob realizaciji posla plačala ceno, ki je bila dogovorjena ob sklenitvi posla.

Skupina v letu 2023 ni sklepala novih poslov valutnih zamenjav. Negativna poštena vrednost odprtih valutnih zamenjav konec leta 2023 znaša 95.310 EUR, od katere je družba obračunala za 20.968 EUR odloženih obveznosti za davek, tako da je končno stanje z upoštevanim odloženim davkom 74.342 EUR.

Rezerve za pošteno vrednost v višini –12.924.885 EUR se nanašajo na:
- prevrednotenje naložbenih nepremičnin v višini 105.215 EUR,
- finančna sredstva po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa v višini 71.076 EUR,
- aktuarske dobičke/izgube pri odpravninah ob upokojitvi v višini –6.339.612 EUR in
- druge rezerve za pošteno vrednost v višini –6.761.565 EUR.

Gibanje rezerve za pošteno vrednost (v EUR)	Prevrednotenje naložbenih nepremičnin	Finančna sredstva po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa	Aktuarski dobički/izgube pri odpravninah ob upokojitvi	Drugo	Skupaj
Stanje na dan 1. 1. 2023	**157.552**	**70.611**	**-5.049.111**	**-6.761.565**	**-11.582.513**
Oblikovanje, povečanje	0	465	-2.146.358	0	-2.145.893
Zmanjšanje, odprava	-52.337	0	489.489	0	437.152
Prenos na preneseni poslovni izid	0	0	366.368	0	366.368
Stanje na dan 31. 12. 2023	**105.215**	**71.076**	**-6.339.612**	**-6.761.565**	**-12.924.886**
Stanje na dan 1. 1. 2022	**353.209**	**75.971**	**-5.560.276**	**-9.096.565**	**-14.227.661**
Oblikovanje, povečanje	0	0	847.910	0	847.910
Zmanjšanje, odprava	-195.657	-5.360	-513.778	2.335.000	1.620.205
Prenos na preneseni poslovni izid	0	0	177.033	0	177.033
Stanje na dan 31. 12. 2022	**157.552**	**70.611**	**-5.049.111**	**-6.761.565**	**-11.582.513**

Druge rezerve za pošteno vrednost na dan 31. december 2023 se skoraj v celoti nanašajo na opcijo za nakup 36,42 % deleža družbe ECE d.o.o. (6.759.992 EUR).

Zadržani poslovni izid (v EUR)	2023	2022
Čisti poslovni izid poslovnega leta	389.908.698	-280.477.134
Preneseni dobiček/prenesena izguba	38.951.236	-93.682.413
Skupaj	**428.859.934**	**-374.159.547**

Kapital lastnikov neobvladujočih deležev se je v letu 2023 povečal za 813.193 EUR in je konec leta 2023 izkazan v višini 22.316.331 EUR.

Neobvladujoči deleži (v EUR)	31. 12. 2023	1 – 12/2023	31. 12. 2022	1 – 12/2022
	Kapital lastnikov neobvladujočih deležev	Delež v poslovnem izidu	Kapital lastnikov neobvladujočih deležev	Delež v poslovnem izidu
SRESA	15.120	-1.938	17.058	-2.912
mHE LOBNICA	216.584	4.186	212.397	-5.004
HSE Invest	148.467	20.984	133.370	15.149
ECE	11.966.984	554.476	11.486.843	4.569.979
Energija plus	9.969.176	344.859	9.653.470	3.949.833
Skupaj	**22.316.331**	**922.567**	**21.503.138**	**8.527.045**

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade (16)

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Rezervacije za odpravnine	24.542.013	21.548.168
Rezervacije za jubilejne nagrade	3.800.974	3.454.943
Skupaj	**28.342.987**	**25.003.111**

Skupina izkazuje rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade, ki so oblikovane na podlagi aktuarskega izračuna na dan 31. december 2023. Odpravnine se nanašajo na odpravnine ob upokojitvi.

Gibanje rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade (v EUR)	Rezervacije za odpravnine	Rezervacije za jubilejne nagrade	Skupaj
Stanje na dan 1. 1. 2023	**21.548.168**	**3.454.943**	**25.003.111**
Oblikovanje, povečanje	5.553.963	811.462	6.365.425
Zmanjšanje, črpanje	-2.174.931	-274.749	-2.449.680
Zmanjšanje, odprava	-385.187	-190.682	-575.869
Stanje na dan 31. 12. 2023	**24.542.013**	**3.800.974**	**28.342.987**
Stanje na dan 1. 1. 2022	**21.054.444**	**3.470.038**	**24.524.482**
Pridobitve iz poslovne združitve	473.026	174.682	647.708
Oblikovanje, povečanje	3.162.517	426.751	3.589.268
Zmanjšanje, črpanje	-1.333.828	-261.979	-1.595.807
Zmanjšanje, odprava	-1.807.991	-354.549	-2.162.540
Stanje na dan 31. 12. 2022	**21.548.168**	**3.454.943**	**25.003.111**

Upoštevana izhodišča aktuarskega izračuna:

- podatki o zaposlenih (spol, datum rojstva, datum prve zaposlitve v skupini, zaposlitev za nedoločen ali določen čas, pokojninska delovna doba na dan 31. december 2023, delovna doba do prve zaposlitve v skupini, tip pogodbe, povprečna bruto plača idr.), fluktuacija zaposlenih glede na starostne razrede,
- demografske predpostavke (tablice smrtnosti, fluktuacija zaposlenih in upokojevanje),
- stopnje povečanja povprečnih plač v RS (mesečnih in letnih) za leti 2024 in 2025 so upoštevane iz Jesenske napovedi UMAR, september 2023. Od leta 2026 naprej je predvideno, da se bodo povprečne plače v RS letno višale za inflacijo (MDS, oktober 2023) in za realno rast v višini 1,4 %,
- stopnje povečanja plač v družbah predstavlja rast osnovnih bruto plač in variabilnega dela plač v višini letne inflacije, vendar ne več, kot je predvidena povprečna rast plač v RS,
- diskontna stopnja, ki je za izračun na dan 31. december 2023 določena v razponu 3,0–3,2 % in odraža donosnost visoko kakovostnih podjetniških obveznic na dan 29. december 2023, nominiranih v EUR,
- določila podjetniških kolektivnih pogodb, ki opredeljujejo pravice do jubilejnih nagrad in odpravnin ter njihovo višino.

Analiza občutljivosti spremembe diskontirane obrestne mere in rasti plač na rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade v letu 2023:

Analiza občutljivosti za rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade (v EUR)	**Diskontna stopnja**		**Rast plač**	
	Zmanjšanje za 0,5 %	**Povečanje za 0,5 %**	**Zmanjšanje za 0,5 %**	**Povečanje za 0,5 %**
Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi	1.064.251	-1.469.680	-938.826	1.008.877
Rezervacije za jubilejne nagrade	169.679	-259.272	-85.490	146.893
Skupaj v letu 2023	**1.233.930**	**-1.728.952**	**-1.024.316**	**1.155.770**
Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi	760.408	-742.626	-696.681	749.241
Rezervacije za jubilejne nagrade	105.930	-118.681	-97.037	102.408
Skupaj v letu 2022	**866.338**	**-861.307**	**-793.718**	**851.649**

Druge rezervacije (17)

Pretežni del drugih rezervacij se nanaša na rezervacije iz naslova zapiralnih del premogovniških jam in za razgradnjo bloka 6.

Rezervacije za tožbe so oblikovane na podlagi ocene obveznosti iz naslova tožb, v katerih skupina nastopa kot tožena stranka. Oblikovanje se nanaša tudi na povečanje iz naslova obračunanih zakonitih zamudnih obresti od dela toženih zneskov.

Skupina je tudi v letu 2023 ocenila aktivnosti in vrednost zapiralnih del v elaboratu iz januarja 2024 in na tej osnovi dodatno oblikovala rezervacije za zapiralna dela v višini 1.619.000 EUR. Učinek uskladitve diskontiranja izkazanega stanja rezervacij v letu 2023 te povečuje za 722.000 EUR. Dodatno so se povečale rezervacije preko vrednosti jamskih gradbenih objektov zaradi pričakovanih zapiralnih del v vrednosti 5.322.000 EUR, kar je posledica učinka spremembe v uporabljeni diskontni stopnji glede na preteklo leto ob upoštevanju predvidenega zapiranja PV po letu 2033.

Skupina je na osnovi Energetskega dovoljenja in ocene stroškov za razgradnjo in odstranitev bloka 6 po izteku dobe uporabe v letu 2015 oblikovala rezervacije v višini 9.113.000 EUR. Sedanja vrednost ocenjenih stroškov razgradnje, ob upoštevanju 20-letne državne obveznice na dan 29. december 2023 kot ustrezne diskontne stopnje, znaša 14.640.986 EUR. V povečanju rezervacij za razgradnjo bloka 6 je upoštevanih 238.890 EUR finančnih odhodkov (diskontiranje zaradi preteka časa), povečanje v višini 1.078.608 EUR pa predstavlja efekt spremembe diskontne stopnje, ki se izkazuje preko spremembe vrednosti vlaganja v gradbene objekte.

Uporabljena diskontna stopnja v višini 0,01017 % je izračunana z upoštevanjem nominalne obrestne mere za 20-letne državne obveznice na dan 29. december 2023 in dolgoročne inflacije.

Druge rezervacije (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Za tožbe	1.010.823	1.028.631
Za zapiralna dela premogovniških jam	47.917.052	40.254.052
Za razgradnjo	14.640.986	13.323.488
Za odškodnine	2.070.320	1.561.307
Druge rezervacije	2.683.513	2.877.527
Skupaj	**68.322.694**	**59.045.005**

Gibanje drugih rezervacij (v EUR)	Za tožbe	Za zapiralna dela premogovniških jam	Za razgradnjo	Za odškodnine	Druge rezervacije	Skupaj
Stanje na dan 1. 1. 2023	**1.028.631**	**40.254.052**	**13.323.488**	**1.561.307**	**2.877.527**	**59.045.005**
Oblikovanje, povečanje	466.720	7.663.000	1.317.498	681.074	153.136	10.281.428
Zmanjšanje, črpanje	-54.505	0	0	-172.061	-60.388	-286.954
Zmanjšanje, odprava	-430.023	0	0	0	-286.762	-716.785
Stanje na dan 31. 12. 2023	**1.010.823**	**47.917.052**	**14.640.986**	**2.070.320**	**2.683.513**	**68.322.694**
Stanje na dan 1. 1. 2022	**635.127**	**52.511.052**	**16.074.171**	**1.581.633**	**2.481.902**	**73.283.885**
Oblikovanje, povečanje	519.356	2.444.000	10.448	234.164	477.626	3.685.594
Zmanjšanje, črpanje	0	-14.643.000	-2.761.131	-145.755	-34.563	-17.584.449
Zmanjšanje, odprava	-125.852	-58.000	0	-108.735	-47.438	-340.025
Stanje na dan 31. 12. 2022	**1.028.631**	**40.254.052**	**13.323.488**	**1.561.307**	**2.877.527**	**59.045.005**

Druge nekratkoročne obveznosti (18)

Glavnino drugih nekratkoročnih obveznosti predstavlja opcija nakupa preostalega 36,42-% lastniškega deleža v osnovnem kapitalu družbe ECE d.o.o. po 1. 1. 2025. Vrednost opcije je pripoznana v višini ocenjene obveznosti iz naslova odkupa opcijskega deleža na dan 31. december 2024 in znaša 6.759.992 EUR.

Med drugimi nekratkoročnimi obveznostmi skupina izkazuje tudi prejeta sredstva iz naslova sofinanciranja v evropskem projektu FARCROSS in NAHV. Skupina je kot vodilni partner v projektu Severnojadranske vodikove doline (NAHV) v letu 2023 prejela sredstva v višini 8.748.889 EUR. Od tega jih je 6.372.084 EUR prenakazala ostalim partnerjem na projektu. Ta bo trajal 72 mesecev.

Prejete druge državne podpore se nanašajo na odstopljene prispevke za invalide v skladu z Zakonom o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov, ki se uporabljajo za pokrivanje stroškov.

Druge nekratkoročne obveznosti (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Emisijski kuponi	26.705	40.623
Prejete druge državne podpore	1.257.803	1.392.305
Drugi	9.209.204	6.818.949
Skupaj	**10.493.712**	**8.251.877**

Gibanje drugih nekratkoročnih obveznosti (v EUR)	Emisijski kuponi	Prejete druge državne podpore	Drugi	Skupaj
Stanje na dan 1. 1. 2023	**40.623**	**1.392.305**	**6.818.949**	**8.251.877**
Pridobitve	0	7.912.128	2.484.732	10.396.860
Odtujitve/odprava	0	-8.027.171	-94.477	-8.121.648
Sprostitev	-13.918	-19.459	0	-33.377
Stanje na dan 31. 12. 2023	**26.705**	**1.257.803**	**9.209.204**	**10.493.712**
Stanje na dan 1. 1. 2022	**54.918**	**1.052.607**	**9.512.090**	**10.619.615**
Pridobitve	0	7.931.978	0	7.931.978
Odtujitve/odprava	0	-7.592.280	-2.693.141	-10.285.421
Sprostitev	-14.295	0	0	-14.295
Stanje na dan 31. 12. 2022	**40.623**	**1.392.305**	**6.818.949**	**8.251.877**

Nekratkoročne finančne obveznosti in obveznosti iz najemov (19)

Nekratkoročne finančne obveznosti do bank predstavljajo nekratkoročna bančna posojila, najeta pri domačih in tujih bankah. Obrestne mere so fiksne in variabilne, pri čemer so variabilne obrestne mere oblikovane na osnovi 6-mesečnega euriborja in pribitka, ki se giblje v razponu od 0,97 do 1,60 %. Nekatera posojila se v primeru negativnega euriborja obrestujejo le z upoštevanjem pribitka. Fiksna obrestna mera znaša v razponu od 3,158 do 5,5 %.

Vrednost glavnic prejetih posojil, ki zapade v plačilo v letu 2024, v višini 67.653.685 EUR je izkazana med kratkoročnimi obveznostmi do bank.

Skupina ima odobrenih 100.000.000 EUR revolving posojil, ki so na dan 31. december 2023 črpana v višini 40.000.000 EUR.

Skupina redno spremlja gibanje tržnih obrestnih mer euriborja in v skladu s tem pripravlja periodične strategije obvladovanja obrestnega tveganja družbe. Cilj upravljanja z obrestnim tveganjem je omejiti in zmanjšati tveganje, povezano s spremembami obrestnih mer, in na ta način stabilizirati denarne tokove. V letu 2023 niso bile sklenjene nove pogodbe za zavarovanje pred obrestnim tveganjem.

Vsa nekratkoročna posojila skupine so zavarovana s hipotekami na nepremičninah, zastavo terjatev in poslovnih deležev, poroštvom Republike Slovenije ter menicami.

Skupina ima po pogodbah o nekratkoročnih posojilih bančne zaveze, ki v letu 2023 niso kršene. Roki zapadlosti nekratkoročnih obveznosti po obdobjih so razkriti v poglavju Finančni instrumenti in obvladovanje tveganj.

Nekratkoročne finančne obveznosti (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Finančne obveznosti do bank	508.230.148	548.758.833
Finančne obveznosti iz najemov	4.257.640	3.242.768
Skupaj	**512.487.788**	**552.001.601**

Gibanje nekratkoročnih finančnih obveznosti (v EUR)	Finančne obveznosti do bank	Finančne obveznosti iz najemov	Skupaj
Stanje na dan 1. 1. 2023	**548.758.833**	**3.242.768**	**552.001.601**
Pridobitve	141.250.000	3.126.058	144.376.058
Prenosi na kratkoročne obveznosti	-67.653.685	-1.518.230	-69.171.915
Odplačila	-114.125.000	-253.421	-114.378.421
Drugo	0	-339.535	-339.535
Stanje na dan 31. 12. 2023	**508.230.148**	**4.257.640**	**512.487.788**
Stanje na dan 1. 1. 2022	**497.730.640**	**3.520.256**	**501.250.896**
Pridobitve iz poslovne združitve	0	974.608	974.608
Pridobitve	595.000.000	955.199	595.955.199
Prenosi na kratkoročne obveznosti	-76.214.400	-1.972.419	-78.186.819
Odplačila	-467.757.407	0	-467.757.407
Drugo	0	-234.876	-234.876
Stanje na dan 31. 12. 2022	**548.758.833**	**3.242.768**	**552.001.601**

Kratkoročne finančne obveznosti (20)

Glavnino kratkoročnih finančnih obveznosti predstavljajo prejeta kratkoročna posojila in kratkoročni del nekratkoročnih posojil skupine, ki zapadejo v plačilo v letu 2024.

Kratkoročne finančne obveznosti (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Finančne obveznosti do bank brez obresti	82.353.685	262.373.685
Finančne obveznosti do bank za obresti	473.687	957.942
Izvedeni finančni instrumenti	95.310	1.412.621
Druge finančne obveznosti	37.121	39.262
Finančne obveznosti iz najemov	1.911.807	2.018.048
Skupaj	**84.871.610**	**266.801.558**

Gibanje kratkoročnih finančnih obveznosti (v EUR)	Finančne obveznosti do bank brez obresti	Finančne obveznosti do bank za obresti	Izvedeni finančni instrumenti	Druge finančne obveznosti	Finančne obveznosti iz najemov	Skupaj
Stanje na dan 1. 1. 2023	**262.373.685**	**957.942**	**1.412.621**	**39.262**	**2.018.048**	**266.801.558**
Povečanje	33.500.000	24.476.909	0	1.249.367	182.627	59.408.903
Prenosi iz nekratkoročnih obveznosti	67.353.685	300.000	0	0	1.518.230	69.171.915
Kratkoročna odplačila	-203.820.000	-25.261.164	0	-1.251.508	-780.650	-231.113.322
Nekratkoročna odplačila	-77.053.685	0	0	0	-967.824	-78.021.509
Drugo	0	0	-1.317.311	0	-58.624	-1.375.935
Stanje na dan 31. 12. 2023	**82.353.685**	**473.687**	**95.310**	**37.121**	**1.911.807**	**84.871.610**
Stanje na dan 1. 1. 2022	**137.983.993**	**181.687**	**1.427.414**	**89.846**	**1.506.470**	**141.189.410**
Pridobitve iz poslovne združitve	10.000.000	861	0	0	130.125	10.130.986
Povečanje	473.339.810	16.821.634	0	2.506.238	138.115	492.805.797
Prenosi iz nekratkoročnih obveznosti	76.214.400	0	0	0	1.965.789	78.180.189
Kratkoročna odplačila	-344.593.800	-16.046.240	0	-2.556.822	-1.373.511	-364.570.373
Nekratkoročna odplačila	-90.570.718	0	0	0	-348.940	-90.919.658
Drugo	0	0	-14.793	0	0	-14.793
Stanje na dan 31. 12. 2022	**262.373.685**	**957.942**	**1.412.621**	**39.262**	**2.018.048**	**266.801.558**

Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev (21)

Kratkoročne poslovne obveznosti (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Poslovne obveznosti do pridruženih družb	1.261.214	1.048.791
Poslovne obveznosti do dobaviteljev	355.374.129	403.384.923
Skupaj	**356.635.343**	**404.433.714**

Razkritja v zvezi z zapadlostjo obveznosti do dobaviteljev so predstavljena v poglavju Finančni instrumenti in obvladovanje tveganj.

Druge kratkoročne obveznosti (22)

Druge kratkoročne obveznosti (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Poslovne obveznosti na podlagi predujmov	10.404.247	18.054.873
Poslovne obveznosti do zaposlencev	16.117.860	15.089.417
Poslovne obveznosti do državnih in drugih institucij	53.499.893	21.301.249
Poslovne obveznosti do drugih	2.540.252	27.855.373
Vnaprej vračunani stroški in odhodki	30.546.356	26.253.140
Skupaj	**113.108.608**	**108.554.052**

Obveznosti do državnih in drugih institucij se nanašajo na obveznost za davek na dodano vrednost in obveznost iz naslova predaje emisijskih kuponov državi.

Druge kratkoročne obveznosti do zaposlencev predstavljajo obveznosti do zaposlencev, ki se nanašajo na decembrske prejemke, izplačane v januarju 2024. Med njimi skupina izkazuje tudi obveznosti iz naslova neizkoriščenih dopustov.

Glavnina poslovnih obveznosti do drugih (25.123.651 EUR) se je v letu 2022 nanašala na obveznosti iz naslova vrednotenja blagovnih pogodb po poštenih vrednostih, v letu 2023 pa so zaradi spremembe poštene vrednosti izkazane terjatve iz tega naslova.

Kratkoročni vnaprej vračunani stroški predstavljajo stroške vračunanih obresti in bančnih garancij ter stroške, povezane z nakupi električne energije.

Pogojne obveznosti (23)

Pogojne obveznosti (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Garancije za dobro izvedbo del/odpravo napak	2.609.064	3.464.077
Skupaj	**2.609.064**	**3.464.077**

4.5.6.2 Skupinski izkaz poslovnega izida

Prihodki iz pogodb s kupci (24)

Glavnino prihodkov od pogodb s kupci predstavljajo prihodki iz naslova prodaje električne energije v obvladujoči družbi. Znesek prihodkov iz tega naslova predstavlja 99 % vseh čistih prihodkov od prodaje. Prihodki iz pogodb s kupci so v primerjavi z letom 2022 nižji zaradi nižjih cen električne energije ter manjših prodanih količin električne energije na domačem in tujem trgu.

Prihodki od ostalega trgovskega blaga in materiala zajemajo prodajo odpadnega materiala, emisijskih kuponov in ostalega trgovskega blaga.

Prihodke od ostalih storitev je skupina v glavnini ustvarila s storitvami, povezanimi z električno energijo (prenosne kapacitete, potrdila o izvoru itd.), ostalo pa predstavljajo gradbene, rudarske in vzdrževalne storitve, najemnine nepremičnin ter druge storitve.

Prihodki od pogodb s kupci (v EUR)	2023	2022
Na domačem trgu	**2.525.301.698**	**1.820.983.439**
Električna energija	2.450.878.012	1.758.445.801
Toplotna energija	14.648.502	9.644.649
Zemeljski plin	20.816.384	9.023.384
Ostali proizvodi	5.675.832	10.461.449
Ostalo trgovsko blago in material	14.367.208	16.999.682
Ostale storitve	18.915.760	16.408.474
Na tujem trgu	**2.422.390.908**	**3.509.692.986**
Električna energija	2.387.230.690	3.473.764.010
Zemeljski plin	14.443.843	5.665.973
Ostali proizvodi	336.173	361.555
Ostalo trgovsko blago in material	508.162	5.483.008
Ostale storitve	19.872.040	24.418.440
Skupaj	**4.947.692.606**	**5.330.676.422**

Drugi poslovni prihodki (25)

Drugi poslovni prihodki (v EUR)	2023	2022
Prihodki od odprave rezervacij	742.036	371.848
Črpanje odloženih prihodkov	8.117.180	7.462.461
Odprava slabitve terjatev	593.497	2.257.345
Prihodki od odškodnin in pogodbenih kazni	102.942.091	2.125.584
Zamudne obresti	976.462	223.314
Dobiček pri prodaji stalnih sredstev	1.119.323	1.445.942
Dobiček izvedenih finančnih instrumentov iz naslova trgovanja z električno energijo, emisijskimi kuponi in plinom	17.667.742	39.919.442
Vrednotenje blagovnih pogodb po pošteni vrednosti	32.233.600	0
Ostalo	2.810.273	1.549.868
Skupaj	**167.202.204**	**55.355.804**

Glavnino drugih poslovnih prihodkov predstavljajo prihodki od odškodnin in pogodbenih kazni, dobički iz trgovanja z izvedenimi finančnimi instrumenti za električno energijo, emisijske kupone in plin ter vrednotenje blagovnih pogodb po pošteni vrednosti.

V okviru prejetih prihodkov od odškodnin in pogodbenih kazni skupina izkazuje prihodke od odškodnin po zahtevkih za povračilo nadomestila izgube prihodkov pri prodaji električne energije in zemeljskega plina s strani družbe Borzen ter razna povračila škode za različne škodne primere.

Prihodki iz naslova vrednotenja blagovnih pogodb po pošteni vrednosti predstavljajo neto efekt vrednotenja teh pogodb. V letu 2022 je bil ta efekt negativen in tako izkazan med drugimi poslovnimi odhodki.

Črpanje odloženih prihodkov se v glavnini nanaša na koriščenje odstopljenih sredstev za invalide.

Odprava slabitev terjatev predstavlja plačilo v preteklosti oslabljenih terjatev.

Dobiček pri prodaji stalnih sredstev se nanaša na prodajo zemljišč in stanovanj.

Stroški blaga, materiala in storitev (26)

Stroški blaga, materiala in storitev (v EUR)	2023	2022
Nabavna vrednost prodanega blaga	3.886.705.085	4.992.276.181
Odvisni stroški prodanega blaga	77.142.328	48.988.212
Skupaj nabavna vrednost prodanega blaga	**3.963.847.413**	**5.041.264.393**
Stroški materiala	49.147.205	61.115.540
Stroški pomožnega materiala	2.914.225	2.653.987
Stroški energije	3.494.605	3.505.337
Stroški nadomestnih delov	7.262.390	6.334.275
Stroški drobnega inventarja	501.892	582.604
Pisarniški material	252.985	275.053
Strokovna literatura	40.701	63.478
Uskladitev str. mat. in DI	33.821	10.153
Stroški za požarno preventivo	8.316	6.388
Ostalo	842.441	2.390.277
Skupaj stroški materiala	**64.498.581**	**76.937.092**
Stroški storitev pri ustvarjanju proizvodov	11.321.928	17.445.129
Stroški transportnih storitev	3.337.524	2.073.039
Storitve vzdrževanja	11.588.832	10.066.720
Stroški najemnin	2.482.816	2.870.668
Stroški povračil zaposlencev v zvezi z delom	330.013	276.631
Stroški zavarovanja in bančnih storitev	7.794.085	7.476.674
Stroški intelektualnih in osebnih storitev	5.700.041	6.190.068
Stroški za raziskave in razvoj	376.136	0
Stroški sejmov, reklame in reprezentance	1.974.425	1.805.204
Stroški storitev fizičnih oseb	1.775.773	1.658.396
Komunalne storitve	4.580.190	4.258.902
Stroški rudarskih škod	82.960	209.581
Stroški varovanja in nadzora	22.910	16.868
Storitve čiščenja	481	19.119
Članarine	266.693	219.790
Upravljanje nepremičnin	75.986	72.668
Stroški špedicije	1.682	8.010
Stroški urejanja deponij	71.371	9.953
Objave oglasov	880	0
Oblikovanje letnih poročil in revij	1.694	818
Stroški kopiranja in plotanja	12.706	0
Ostalo	3.841.064	2.926.308
Skupaj stroški storitev	**55.640.190**	**57.604.546**
Skupaj	**4.083.986.184**	**5.175.806.028**

V nabavni vrednosti prodanega blaga, kar predstavlja glavnino vseh poslovnih odhodkov, so izkazani odhodki za nakup električne energije in njihovi odvisni stroški.

V stroških materiala predstavljajo najpomembnejše vrednosti stroški energentov, potrebnih pri proizvodnji električne energije (razen stroškov premoga) in toplotne energije, ter stroški nadomestnih delov in materiala za vzdrževanje naprav in opreme.

Med stroški storitev predstavljajo največje vrednosti stroški vzdrževanja nepremičnin, naprav in opreme, stroški zavarovanja, stroški intelektualnih in osebnih storitev, storitve pri ustvarjanju proizvodov predstavljajo gradbene storitve, vrtalna dela in razna sanacijska dela ter komunalne storitve.

Stroški revizorja (v EUR)	2023	2022
Revidiranje letnega poročila	198.275	198.004
Druge storitve dajanja zagotovil	18.000	18.000
Druge nerevizijske storitve	34.500	0
Skupaj	**250.775**	**216.004**

Za leto 2023 je revizijo računovodskih izkazov družb skupine v Sloveniji izvajala revizijska družba Deloitte revizija d.o.o., ki je hkrati opravila tudi pregled računovodskih informacij odvisnih družb iz tujine, ki so vključene v skupinske računovodske izkaze. Revizijska družba Deloitte revizija d.o.o. je opravila tudi storitve dajanja drugih zagotovil, kot je pregled poročila o odnosih do povezanih družb. Družba v mreži Deloitte, je opravila tudi druge dovoljene nerevizijske storitve v višini 34.500 EUR.

Dve družbi, registrirani v tujini, sta bili revidirani s strani revizijskih družb iz mreže Deloitte v njuni državi.

Stroški dela (27)

Stroški dela zajemajo stroške plač in nadomestil, stroške socialnih zavarovanj, stroške dodatnih pokojninskih zavarovanj in druge stroške dela (prehrano na delu, prevoz na delo in z njega, neobvezna osebna zavarovanja, regres za letni dopust, solidarnostne pomoči, rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi itd.). Všteti so tudi stroški nadomestil za neizkoriščene dopuste iz leta 2023, ki ga zaposleni lahko koristijo do 30. junija 2024. Povečanje stroškov dela je posledica predvsem povprečno večjega števila zaposlenih kot v letu 2022, povišanja osnovnih plač v skladu s panožno kolektivno pogodbo ter vkalkuliranega variabilnega dela poslovne uspešnosti za leto 2023 v skladu z določili podjetniških kolektivnih pogodb.

Stroški dela (v EUR)	2023	2022
Plače	120.765.656	101.964.276
Stroški pokojninskih zavarovanj	22.323.164	17.736.556
Stroški drugih zavarovanj	7.009.281	7.544.946
Drugi stroški dela	19.965.844	15.229.100
Skupaj	**170.063.945**	**142.474.878**

Število zaposlenih in povprečno število zaposlenih po izobrazbeni strukturi	31. 12. 2022	31. 12. 2023	Povprečno število zaposlenih
1	174	182	178
2	100	100	100
3	55	51	53
4	1.054	1.017	1.036
5	877	858	868
6/1	351	356	354
6/2	285	303	294
7	345	353	349
8/1	89	89	89
8/2	19	21	20
Skupaj	**3.349**	**3.330**	**3.340**

Odpisi vrednosti (28)

Odpisi vrednosti (v EUR)	2023	2022
Amortizacija neopredmetenih sredstev	2.024.633	1.395.375
Amortizacija nepremičnin, naprav in opreme	92.975.712	90.368.794
Amortizacija najetih sredstev	2.094.840	1.783.399
Oslabitve/odpisi terjatev	936.787	290.069
Oslabitve/odpisi zalog	21.309.466	328.208
Oslabitve nepremičnin, naprav in opreme ter neopredmetenih sredstev	54.482.393	18.316.000
Odpisi nepremičnin, naprav in opreme	1.437.367	1.524.768
Izgube pri prodaji nepremičnin, naprav in opreme ter naložbenih nepremičnin	13.161	59.082
Skupaj	**175.274.359**	**114.065.695**

Skupina je v letu 2023 izvedla prevrednotenje zalog na čisto iztržljivo vrednost v višini 21.309.466 EUR. Glavnina v višini 20.619.430 EUR se nanaša na zalogo uvoženega premoga.

Usredstveni lastni proizvodi (29)

Usredstveni lastni proizvodi (v EUR)	2023	2022
Usredstveni lastni proizvodi in storitve	-15.139.459	-18.450.407
Skupaj	**-15.139.459**	**-18.450.407**

Usredstveni lastni proizvodi in storitve se nanašajo na:
- inženiring storitve pri izgradnji in rekonstrukcijah HE ter
- gradbena dela na objektih.

Drugi poslovni odhodki (30)

Drugi poslovni odhodki (v EUR)	2023	2022
Oblikovanje rezervacij	1.265.902	1.418.774
Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča	12.419.361	11.399.083
Koncesije	15.183.258	5.732.869
Izdatki za varstvo okolja	211.608.164	112.073.339
Donacije	1.784.509	511.728
Poštena vrednost blagovnih pogodb	0	84.609.622
Drugi poslovni odhodki	7.742.807	5.377.954
Skupaj	**250.004.001**	**221.123.369**

Med drugimi poslovnimi odhodki so najpomembnejši izdatki za varstvo okolja (stroški emisijskih kuponov in vodnih povračil).

Odhodki iz naslova vrednotenja blagovnih pogodb po pošteni vrednosti so v letu 2022 predstavljali neto efekt vrednotenja teh pogodb. V letu 2023 je bil efekt pozitiven in tako izkazan med drugimi poslovnimi prihodki.

Finančni izid (31)

Skupina je v letu 2023 ustvarila negativni finančni izid v višini 28.842.964 EUR.

Finančni prihodki (v EUR)	2023	2022
Finančni prihodki iz dividend in drugih deležev v dobičku	9.620	14.240
Finančni prihodki iz danih posojil in depozitov	2.601.229	146.253
Drugi finančni prihodki	841	6.951
Skupaj	**2.611.690**	**167.444**

Finančni odhodki (v EUR)	2023	2022
Finančni odhodki za obresti	24.590.507	16.589.476
Drugi finančni odhodki	6.717.586	10.363.250
Finančni odhodki iz najemov	146.561	121.559
Skupaj	**31.454.653**	**27.074.284**

Glavnino drugih finančnih odhodkov predstavljajo provizije za prejeta poroštva, stroški davčnega odtegljaja za tuja posojila, stroški v povezavi z najemanjem posojil, odhodki evidentirani na podlagi Aktuarskega poročila za leto 2023 ter odhodki, vezani na zapiralna dela (učinek uskladitve diskontiranja izkazanega stanja rezervacij v letu 2023).

Finančni prihodki iz deležev v pridruženih in skupaj obvladanih podjetjih (32)

Deleži dobičkov iz naložb, vrednotenih po kapitalski metodi (v EUR)	2023	2022
HESS	1.398.897	494.742
Soenergetika	44.393	931.389
Skupaj	**1.443.290**	**1.426.131**

Davki (33)

Davki (v EUR)	2023	2022
Odmerjeni davek	49.296.881	7.527.999
Odloženi davki	114.890	620.627
Skupaj davek od dobička, pripoznan v IPI	**49.411.771**	**8.148.626**
Odloženi davek, pripoznan v kapitalu	-46	-518

Družbe skupine so zavezanke za davek od dohodka pravnih oseb.

Za leto 2023 je obveznost za plačilo davka od dohodkov pravnih oseb v Sloveniji izkazalo dvanajst družb, v tujini pa vse tri družbe. Ostale tri družbe niso ugotovile osnove za njegovo plačilo zaradi uveljavljanja olajšav oz. črpanja davčnih izgub in doseženih negativnih poslovnih izidov.

Odmerjeni davek družb skupine za leto 2023 znaša 49.296.881 EUR. Družbe skupine iz naslova odmerjenega davka konec leta 2023 izkazujejo 3.030.136 EUR terjatev za odmerjeni davek in za 45.401.780 EUR obveznosti za odmerjeni davek.

Odloženi davki se nanašajo na odložene terjatve za davek, ki so pripoznane v višini verjetnega razpoložljivega dobička, v breme katerega jih bo v prihodnosti mogoče uporabiti. Odložene terjatve so znižane za znesek, za katerega ni več verjetno, da bo mogoče uveljavljati davčno priznane odhodke oz. so bili odhodki vključeni v davčne izkaze tekočega leta.

Med odloženimi davki skupina izkazuje odložene terjatve za davek v višini 1.712.077 EUR in 24.445 EUR odloženih obveznosti za davek. Podrobnejša razkritja odloženih terjatev in obveznosti za davek so v pojasnilih 7 in 8 skupinskega izkaza finančnega položaja.

Družbe skupine imajo konec leta 2023 neizkoriščene davčne izgube v višini 1.354.884.767 EUR, za katere niso oblikovale odloženih terjatev za davek.

Pri ugotavljanju osnove za odmerjeni davek so bili prihodki in odhodki, ugotovljeni v skladu z MSRP, korigirani v smislu povečanja in znižanja davčne osnove, kar je prikazano v spodnji tabeli.

Izračun efektivne davčne stopnje (v EUR)	2023	2022
Poslovni izid pred davki	440.243.032	-263.801.462
Izračunani davek po veljavni davčni stopnji	83.646.176	-50.122.278
Davek od prihodkov, ki znižujejo davčno osnovo	-177.459	1.400.101
Davek od davčnih olajšav	-44.498.432	-1.123.040
Davek od odhodkov, ki znižujejo davčno osnovo	-656.658	194.939
Davek od davčno nepriznanih odhodkov	-4.243.993	1.243.533
Davek od ostalih sprememb v davčni bilanci	8.524.604	-1.189.238
Davčni učinek nepripoznanih odloženih terjatev za davčne izgube	6.786.959	57.230.275
Učinek višje/nižje davčne stopnje družb v tujini	-84.317	-106.293
Obračunani davek	**49.296.881**	**7.527.999**
Odloženi davki	**114.890**	**620.627**
Skupaj davki	**49.411.771**	**8.148.626**
Efektivna davčna stopnja	**11,22 %**	/

Čisti poslovni izid (34)

Čisti poslovni izid (v EUR)	2023	2022
Kosmati donos iz poslovanja	5.131.831.735	5.415.149.216
Poslovni izid iz poslovanja	467.642.705	-238.320.754
Finančni izid	-28.842.963	-26.906.840
Poslovni izid pred davki	440.243.032	-263.801.463
Čisti poslovni izid poslovnega leta	**390.831.261**	**-271.950.089**

4.5.6.3 Povezane osebe

Povezane osebe so družbe, v katerih ima skupina pomemben vpliv, družbe, v katerih skupaj z drugimi lastniki skupno obvladuje delovanje te družbe, in družbe, ki so v večinski državni lasti.

Skupina je s povezanimi osebami poslovala na osnovi sklenjenih kupoprodajnih pogodb. Prodaja in nakupi izkazujejo promet vseh poslov (brez DDV), vključno s finančnimi prihodki. Posli s pridruženimi družbami se v glavnini nanašajo na nakup električne energije od družbe HESS in pripis dobičkov v tej družbi.

Med pomembnejšimi posli s povezanimi osebami v nadaljevanju izpostavljamo naslednje:

- posle s pridruženimi in skupaj obvladovanimi družbami in
- posle z družbami v neposredni oz. posredni lasti Republike Slovenije (več kot 50-% lastništvo), ki so za skupino z vidika ravni pomembnosti transakcij po kriteriju velikosti transakcije pomembni (prihodki oz. odhodki v letu 2023 presegajo 2.000.000 EUR), razen za banke, kjer so razkriti vsi posli. Glavnina poslov se nanaša na trgovanje z električno energijo oz. na financiranje skupine HSE.

Obvladujoča družba je v 100-% lasti Republike Slovenije. Dividende v letu 2023 niso bile izplačane.

Podatki o poslih s povezanimi družbami (v EUR)	Prodaje	Nakupi	Terjatve na dan 31. 12. 2023	Obveznosti na dan 31. 12. 2023
Pridružene družbe	1.871.285	11.929.184	96.733	1.261.214
Skupaj obvladovane družbe	44.663	0	329	0
Skupaj	**1.915.948**	**11.929.184**	**97.062**	**1.261.214**

Posli z Republiko Slovenijo in pravnimi osebami, ki so v neposredni večinski lasti Republike Slovenije (v EUR)	Odprte terjatve na dan 31. 12. 2023	Odprte obveznosti na dan 31. 12. 2023	Prihodki v letu 2023	Odhodki v letu 2023
BORZEN	1.325.724	3.193.650	91.307.513	42.743.918
BSP	420.509	218.902	237.416.265	169.968.842
ELES	117.561.739	11.754.631	61.869.445	29.807.752
PLINOVODI	96.896	630.954	509.960	4.875.259
GEN ENERGIJA	6.088.683	5.958.892	9.925.169	43.534.220
GORENJSKE ELEKTRARNE	0	2.195.583	0	9.793.321
Energetska podjetja – skupaj	**125.493.551**	**23.952.612**	**401.028.352**	**300.723.312**
ZAVAROVALNICA TRIGLAV	1.223	70.082	59.857	4.201.606
SODO	44.404	0	30.922.446	47.395.649
DARS	1.722.748	0	8.965.171	16.450
STELKOM	8.515	155.190	76.035	3.710.329
Ostalo – skupaj	**1.776.890**	**225.272**	**40.023.508**	**55.324.034**
SID	0	53.747.158	0	2.935.065
Banke – skupaj	**0**	**53.747.158**	**0**	**2.935.065**
Skupaj	**127.270.441**	**77.925.042**	**441.051.860**	**358.982.410**

4.5.6.4 Prejemki

Prejemki, prikazani v nadaljevanju po posameznih kategorijah, se nanašajo na izplačila v letu 2023.

Člani poslovodstev in člani nadzornih svetov družb skupine v letu 2023 niso prejeli deležev v dobičku po sklepu skupščine, niti jim družbe niso odobrile predujmov, posojil ali poroštev.

Prejemki Poslovodstva

Prejemki Poslovodstva v letu 2023 (v EUR)	Obdobje funkcije	Funkcija	Fiksni prejemki – bruto (1)	Variabilni prejemki – bruto (2)	Odloženi prejemki (3)	Odpravnine (4)	Bonitete (5)	Skupaj (1 + 2 + 3 + 4 + 5)
Dr. Tomaž Štokelj	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Generalni direktor HSE	166.959	0	0	0	2.191	169.150
Uroš Podobnik	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Poslovni direktor HSE	150.100	526	0	0	1.683	152.309
Mag. Damjan Seme	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Generalni direktor DEM	133.566	3.706	0	0	6.148	143.420
Mitja Gorjan	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Generalni direktor SENG	122.362	0	0	0	1.504	123.866
Mag. Radovan Jereb	Do 31. 12. 2022	Direktor SENG	8.390	0	14.198	0	378	22.966
Dr. Viktor Vračar	1. 1. 2023–3. 4. 2023	Generalni direktor TEŠ	78.255	0	0	66.744	1.673	146.672
Branko Debeljak	4. 4. 2023–31. 12. 2023	Generalni direktor TEŠ	87.981	0	0	0	1.229	89.210
Mitja Tašler	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Poslovni direktor TEŠ	106.829	22.363	0	0	3.752	132.944
Mag. Marko Mavec	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Generalni direktor PV	121.890	0	0	0	611	122.501
Dr. Janez Rošer	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Direktor PV	114.846	0	0	0	4.698	119.544
Ervin Renko	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Poslovodenje HSE EDT	12.000	1.440	0	0	0	13.440
Mag. Jure Šimic	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Direktor HSE Invest	96.021	6.446	5.830	0	3.901	112.198
Mag. Aleksandar Erkić	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Generalni direktor RGP	88.663	0	0	0	2.585	91.248
Miran Hudournik	Do 31. 12. 2022	Direktor RGP	7.486	0	0	0	0	7.486
Zaltko Sahadžić	1. 1. 2023–31. 3. 2023	Direktor HSE BH	18.171	0	0	0	0	18.171
Mag. Sebastijan Roudi	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Direktor ECE	108.573	0	0	0	4.444	113.017
Mag. Alan Perc	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Direktor Energija plus	108.000	0	0	0	8.169	116.169
Mag. Damijan Kanduti	17. 04. 2023–31. 12. 2023	Generalni direktor HTZ I.P.	67.611	0	0	0	3.081	70.692
Staška Velikonja	1. 1. 2023–16. 4. 2023	Direktorica HTZ I.P.	36.231	0	0	0	1.456	37.687
Mag. Damijan Kanduti	1. 1. 2023–16. 4. 2023	Direktor PLP	26.586	0	0	0	300	26.886
Mag. Damjan Lesnjak	17. 4. 2023–31. 12. 2023	Direktor PLP	44.110	0	0	0	549	44.659
Iztok Kikec	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Direktor Sipoteh	80.353	0	0	0	137	80.490

Prejemki članov Nadzornega sveta

Prejemki članov Nadzornega sveta 2023 (v EUR)	Obdobje funkcije	Funkcija	Plačilo za opravljanje funkcije – bruto			Sejnina bruto (2)	Skupaj bruto (1 + 2)	Potni stroški
			Osnovno plačilo za opravljanje funkcije	Doplačilo za opravljanje funkcije	Skupaj (1)			
Dr. Nevenka Hrovatin	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Predsednica NS HSE	13.000	6.500	19.500	2.200	21.700	67
David Valentinčič	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Namestnik predsednice NS HSE	13.000	1.300	14.300	2.200	16.500	984
Boštjan Grešak	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Član NS HSE	13.000	0	13.000	2.200	15.200	57
Miha Šebenik	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Član NS HSE	13.000	0	13.000	2.200	15.200	43
Mag. Barbara Gorjup	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Članica NS HSE	13.000	0	13.000	2.200	15.200	55
Denis Bele	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Član NS HSE	13.000	0	13.000	2.200	15.200	591
Mag. Blanka Povh	4. 11. 2023–31. 12. 2023	Predstavnica zaposlenih NS HSE	975	0	975	0	975	0
Matej Kovač	4. 11. 2023–31. 12. 2023	Predstavnik zaposlenih NS HSE	975	0	975	0	975	0
Rok Rožman	4. 11. 2023–31. 12. 2023	Predstavnik zaposlenih NS HSE	975	0	975	0	975	0
Jernej Otič	1. 1. 2023–3. 11. 2023	Predstavnik zaposlenih NS HSE	12.025	0	12.025	2.200	14.225	168
Peter Cerkvenik	1. 1. 2023–3. 11. 2023	Predstavnik zaposlenih NS HSE	12.025	0	12.025	2.200	14.225	0
Dejan Kolarič	1. 1. 2023–3. 11. 2023	Predstavnik zaposlenih NS HSE	12.025	0	12.025	1.925	13.950	0
Dr. Tomaž Štokelj	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Predsednik NS DEM	10.662	0	10.662	692	11.354	0
Mag. Urška Gašperlin	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Namestnica predsednika NS DEM	7.818	0	7.818	692	8.510	0
Marjan Kribiš	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Član NS DEM	7.108	0	7.108	692	7.800	0
Dr. Tomaž Štokelj	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Predsednik NS SENG	6.543	3.271	9.814	636	10.450	0
Kristina Rovšek	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Namestnica predsednika NS SENG	6.543	1.312	7.855	636	8.491	0
Boštjan Čopi	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Član NS SENG	6.543	0	6.543	636	7.179	0
Dr. Tomaž Štokelj	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Predsednik NS TEŠ	7.385	3.693	11.078	947	12.025	0
Tomaž Pestotnik	1. 1. 2023–17. 5. 2023	Namestnik predsednika NS TEŠ	3.425	343	3.768	394	4.162	0
Matej Čufer	18. 5. 2023–31. 12. 2023	Namestnik predsednika NS TEŠ	3.960	396	4.356	552	4.908	0

se nadaljuje

Prejemki članov Nadzornega sveta 2023 (v EUR)	Obdobje funkcije	Funkcija	Plačilo za opravljanje funkcije – bruto			Sejnina bruto (2)	Skupaj bruto (1 + 2)	Potni stroški
			Osnovno plačilo za opravljanje funkcije	Doplačilo za opravljanje funkcije	Skupaj (1)			
Aleš Radnjak	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Član NS TEŠ	7.385	0	7.385	947	8.332	0
Uroš Podobnik	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Predsednik NS PV	7.385	3.693	11.078	1.380	12.458	0
Drago Skornšek	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Namestnik predsednika NS PV	7.385	738	8.123	1.380	9.503	0
Danilo Rednjak	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Predstavnik SD NS PV	7.385	0	7.385	1.380	8.765	0
Mag. Jana Pogačnik	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Predsednica NS ECE	11.300	5.650	16.950	2.430	19.380	0
Mag. Boris Kupec	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Namestnik predsednice NS ECE	11.300	1.130	12.430	2.101	14.531	0
Marija Kupčič	1. 1. 2023–30. 8. 2023	Članica NS ECE	8.475	0	8.475	1.551	10.026	0
Andrej Kerk	4. 9. 2023–31. 12. 2023	Član NS ECE	2.825	0	2.825	550	3.375	0
Mag. Jana Pogačnik	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Predsednica NS Energija plus	8.475	3.998	12.473	1.650	14.123	0
Andreja Žinkovič	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Namestnica predsednice NS Energija plus	8.475	848	9.323	1.650	10.973	0
Boštjan Majč	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Član NS Energija plus	8.475	0	8.475	1.650	10.125	0

Prejemki članov Revizijske komisije

Prejemki članov Revizijske komisije NS 2023 (v EUR)	Obdobje funkcije	Funkcija	Plačilo za opravljanje funkcije – bruto			Sejnina bruto (2)	Skupaj bruto (1 + 2)	Potni stroški
			Osnovno plačilo za opravljanje funkcije	Doplačilo za opravljanje funkcije	Skupaj (1)			
Mag. Barbara Gorjup	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Predsednica RK HSE	0	4.875	4.875	2.332	7.207	48
Dr. Marko Hočevar	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Zunanji član RK HSE	13.000	0	13.000	2.915	15.915	0
Jernej Otič	1. 1. 2023–3. 11. 2023	Član RK HSE	0	3.006	3.006	2.332	5.338	504
Miha Šebenik	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Član RK HSE	0	3.250	3.250	2.332	5.582	37
Matej Kovač	4. 11. 2023–31. 12. 2023	Član RK HSE	0	244	244	0	244	0
Mag. Urška Gašperlin	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Predsednica RK DEM	0	2.665	2.665	664	3.329	0
Marjan Kribiš	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Član RK DEM	0	1.777	1.777	664	2.441	0
Rado Sodin	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Član RK DEM	7.108	0	7.108	830	7.938	149
Kristina Rovšek	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Predsednica RK SENG	0	2.454	2.454	738	3.192	0
Romana Jontes	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Zunanja članica RK SENG	6.543	0	6.543	924	7.467	525
Boštjan Čopi	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Član RK SENG	0	1.636	1.636	738	2.374	0
Tomaž Pestotnik	1. 1. 2023–17. 5. 2023	Predsednik RK TEŠ	0	1.284	1.284	316	1.600	72
Matej Čufer	25. 5. 2023–31. 12. 2023	Predsednik RK TEŠ	0	1.435	1.435	442	1.877	0
Rado Sodin	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Zunanji član RK TEŠ	7.385	0	7.385	947	8.332	159
Aleš Radnjak	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Član RK TEŠ	0	1.846	1.846	757	2.603	0
Drago Skornšek	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Predsednik RK PV	0	2.769	2.769	1.420	4.189	0
Romana Jontes	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Zunanja članica RK PV	7.385	0	7.385	1.538	8.923	392
Danilo Rednjak	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Član RK PV	0	1.846	1.846	1.420	3.266	0
Mag. Boris Kupec	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Predsednik RK ECE	0	7.062	7.062	1.320	8.382	0
Darinka Virant	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Članica RK ECE	706	0	706	1.276	1.982	147
Mag. Jana Pogačnik	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Članica RK ECE	0	2.825	2.825	1.320	4.145	0
Marija Kupčič	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Članica RK ECE	0	2.118	2.118	880	2.998	0
Andrej Kerk	4. 9. 2023–31. 12. 2023	Član RK ECE	0	3.390	3.390	440	3.830	0
Andreja Žinkovič	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Predsednica RK Energije plus	0	2.076	2.076	1.672	3.748	0
Mag. Jana Pogačnik	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Namestnica predsednice RK Energije plus	0	3.178	3.178	1.595	4.773	0
Dr. Daniel Zdolšek	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Zunanji član RK Energije plus	8.475	0	8.475	1.672	10.147	0

Prejemki članov Kadrovske komisije

Prejemki članov Kadrovske komisije NS 2023 (v EUR)	Obdobje funkcije	Funkcija	Plačilo za opravljanje funkcije – bruto			Sejnina bruto (2)	Skupaj bruto (1 + 2)	Potni stroški
			Osnovno plačilo za opravljanje funkcije	Doplačilo za opravljanje funkcije	Skupaj (1)			
Dr. Nevenka Hrovatin	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Predsednica kadrovske komisije NS HSE	0	4.875	4.875	440	5.315	8
Boštjan Grešak	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Član kadrovske komisije NS HSE	0	3.250	3.250	440	3.690	7
Denis Bele	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Član kadrovske komisije NS HSE	0	2.979	2.979	440	3.419	0
Dejan Kolarič	1. 1. 2023–3. 11. 2023	Član kadrovske komisije NS HSE	0	3.006	3.006	220	3.226	0
Mag. Blanka Povh	4. 11. 2023–31. 12. 2023	Članica kadrovske komisije NS HSE	0	244	244	0	244	0

Prejemki članov Komisije za prestrukturiranje

Prejemki članov Komisije za prestrukturiranje NS 2023 (v EUR)	Obdobje funkcije	Funkcija	Plačilo za opravljanje funkcije – bruto		
			Osnovno plačilo za opravljanje funkcije	Doplačilo za opravljanje funkcije	Skupaj
Boštjan Grešak	1. 1. 2023–12. 5. 2023	Predsednik komisije za prestrukturiranje NS HSE	0	2.189	2.189
Denis Bele	1. 1. 2023–12. 5. 2023	Član komisije za prestrukturiranje NS HSE	0	1.188	1.188
Peter Cerkvenik	1. 1. 2023–12. 5. 2023	Član komisije za prestrukturiranje NS HSE	0	1.459	1.459
David Valentinčič	1. 1. 2023–12. 5. 2023	Član komisije za prestrukturiranje NS HSE	0	1.459	1.459

Prejemki članov Komisije za trženje in investicije

Prejemki članov Komisije za trženje in investicije NS 2023 (v EUR)	Obdobje funkcije	Funkcija	Plačilo za opravljanje funkcije – bruto			Sejnina bruto (2)	Skupaj bruto (1 + 2)	Potni stroški
			Osnovno plačilo za opravljanje funkcije	Doplačilo za opravljanje funkcije	Skupaj (1)			
Miha Šebenik	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Predsednik komisije za trženje in investicije NS HSE	0	4.875	4.875	1.320	6.195	11
Rok Rožman	4. 7. 2023–31. 12. 2023	Član komisije za trženje in investicije NS HSE	0	244	244	0	244	0
Peter Cerkvenik	1. 1. 2023–3. 11. 2023	Član komisije za trženje in investicije NS HSE	0	3.006	3.006	1.320	4.326	0
David Valentinčič	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Član komisije za trženje in investicije NS HSE	0	3.250	3.250	1.320	4.570	369
Mag. Barbara Gorjup	1. 1. 2023–31. 12. 2023	Članica komisije za trženje in investicije NS HSE	0	3.250	3.250	1.320	4.570	7

4.5.6.5 Finančni instrumenti in obvladovanje tveganj

To poglavje je povezano s poglavjem Upravljanje tveganj v poslovnem delu poročila.

Kreditno tveganje

98 % čistih prihodkov od prodaje skupine se nanaša na področje prodaje in trgovanja z električno energijo, zato je večinski del aktivnosti za obvladovanje kreditnih tveganj skoncentriran v matični družbi. Družba HSE obvladuje kreditna tveganja v skladu s postopki, opisanimi v poglavju Kreditnega tveganja v Računovodskem poročilu družbe, kjer je podrobneje opisana struktura kratkoročnih terjatev družbe in njihovo obvladovanje. Družba HSE, ki odkupi glavnino proizvodnje od svojih odvisnih družb oz. proizvodnih enot skupine, poravnava svoje obveznosti v skladu z določili pogodb o nakupu električne energije, ki jih družba HSE letno sklepa s proizvodnimi odvisnimi družbami. Električno energijo nato proda na trgu, kar pomeni, da je družba HSE v največji meri izpostavljena kreditnim tveganjem.

Kreditna tveganja odvisnih družb so obvladovana v skladu z internimi akti in postopki posamezne odvisne družbe.

Družbe v skupini upravljajo s kreditnimi tveganji s podrobnim pregledom in preudarno izbiro svojih poslovnih partnerjev pred njihovo odobritvijo, rednim spremljanjem poslovanja poslovnega partnerja po njihovi odobritvi in konservativnim pristopom k postavljanju omejitev obsega poslovanja s posameznim poslovnim partnerjem.

Poslovne terjatve so zavarovane z bančnimi in korporativnimi garancijami, zastavo terjatev iz naslova pogodb o vodenju transakcijskih računov, depoziti, predplačili, varščinami ter menicami in izvršnicami. Družbe skupine imajo zavarovanih približno 62 % kratkoročnih terjatev do kupcev, te pa predstavljajo glavnino vseh terjatev skupine.

V primeru zamude plačila se kupcem v Sloveniji in tujini zaračunajo pogodbeno dogovorjene zamudne obresti.

Nekratkoročne poslovne in finančne terjatve po rokih zapadlosti (v EUR)	Zapadlost v plačilo			Skupaj
	Do 2 leti po datumu IFP	Od 3 do 5 let po datumu IFP	Nad 5 let po datumu IFP	
Dani depoziti drugim	0	0	19.088	19.088
Poslovne terjatve do kupcev	20.255.839	9.223	0	20.265.062
Dani predujmi	9.146	0	0	9.146
Poslovne terjatve do drugih	1.849	0	13.037.972	13.039.821
Skupaj 31. 12. 2023	**20.266.834**	**9.223**	**13.057.060**	**33.333.117**
Dani depoziti drugim	3.000	270.752	18.429	292.181
Poslovne terjatve do kupcev	26.623.605	15.030.000	5.050.000	46.703.605
Dani predujmi	18.293	0	0	18.293
Poslovne terjatve do drugih	0	0	12.460.712	12.460.712
Skupaj 31. 12. 2022	**26.644.898**	**15.300.752**	**17.529.141**	**59.474.791**

Kratkoročne poslovne in finančne terjatve po rokih zapadlosti (v EUR)	Zapadlost v plačilo						Skupaj
	Nezapadle	Zapadle do 3 mesece (do 90 dni)	Zapadle od 3 do 6 mesecev (od 91 do 180 dni)	Zapadle od 6 do 9 mesecev (od 181 do 272 dni)	Zapadle od 9 do 12 mesecev (od 271 do 360 dni)	Zapadle nad leto dni (od 361 dni naprej)	
Finančne terjatve in posojila drugim	51	0	0	0	0	0	51
Dani depoziti drugim	384.871	0	0	0	0	0	384.871
Poslovne terjatve do pridruženih družb	96.733	0	0	0	0	0	96.733
Poslovne terjatve do skupaj obvladovanih družb	329	0	0	0	0	0	329
Poslovne terjatve do kupcev	519.336.099	27.080.807	227.815	159.840	143.610	7.385.984	554.334.155
Dani predujmi	5.423.222	0	0	0	0	145.745	5.568.967
Poslovne terjatve do državnih in drugih institucij	78.247.074	0	0	0	0	0	78.247.074
Poslovne terjatve do drugih	48.889.710	0	0	0	0	316.163	49.205.873
Skupaj 31. 12. 2023	**652.378.089**	**27.080.807**	**227.815**	**159.840**	**143.610**	**7.847.892**	**687.838.053**
Finančne terjatve in posojila drugim	51	0	0	0	0	0	51
Dani depoziti drugim	5.244.094	0	0	0	0	0	5.244.094
Poslovne terjatve do pridruženih družb	95.226	0	0	0	0	0	95.226
Poslovne terjatve do skupaj obvladovanih družb	73	0	0	0	0	0	73
Poslovne terjatve do kupcev	464.975.178	11.564.572	140.941	101.947	205.516	8.727.595	485.715.749
Dani predujmi	7.647.533	0	0	0	0	0	7.647.533
Poslovne terjatve do državnih in drugih institucij	56.522.626	0	0	0	0	0	56.522.626
Poslovne terjatve do drugih	31.854.811	0	0	0	0	316.163	32.170.974
Skupaj 31. 12. 2022	**566.339.592**	**11.564.572**	**140.941**	**101.947**	**205.516**	**9.043.758**	**587.396.326**

Gibanje popravkov vrednosti kratkoročnih poslovnih terjatev (v EUR)	2023	2022
Stanje na dan 1. 1.	**10.505.017**	**10.152.799**
Izterjane odpisane terjatve	-415.399	-2.278.633
Oblikovanje popravkov vrednosti terjatev	736.217	3.430.778
Dokončen odpis terjatev	-2.215.667	-799.927
Stanje na dan 31. 12.	**8.610.168**	**10.505.017**

Skupina ima konec leta 2023 oblikovanih za 8.610.168 EUR popravkov vrednosti za dvomljive in sporne kratkoročne poslovne terjatve.

Pri oblikovanju popravkov vrednosti kratkoročnih terjatev je skupina v letu 2023 upoštevala usmeritev MSRP 9. Skladno s tem ima skupina HSE uveden model izračuna oslabitve, ki ne temelji zgolj na realiziranih kreditnih izgubah, temveč upošteva pričakovane kreditne izgube (ECL). Izračunani ECL glede na celotno vrednost poslovnih terjatev ne predstavlja vpliva na pošten prikaz sredstev; skupina je že v preteklosti ustrezno izkazovala in oblikovala popravke vrednosti kratkoročnih poslovnih terjatev.

Kreditna tveganja skupine so bila v letu 2023 ustrezno obvladovana.

Likvidnostno tveganje

Likvidnostno tveganje oz. tveganje plačilne sposobnosti je tveganje, ki je povezano s primanjkljajem razpoložljivih finančnih virov in s tem nesposobnostjo skupine, da v dogovorjenih rokih poravnava svoje obveznosti.

Likvidnostno tveganje obvladujemo z načrtovanjem dnevnega, mesečnega in letnega denarnega toka ter na osnovi tega z učinkovitim razporejanjem presežkov znotraj skupine, usklajevanjem ročnosti terjatev in obveznosti, dosledno izterjavo terjatev ter zagotovitvijo ustreznih razpoložljivih kreditnih linij pri poslovnih bankah.

Poleg tega je skupina HSE v preteklem obdobju izvedla ukrepe prestrukturiranja in optimiranja ročnosti dolga in aktivno spremljala dogajanja na finančnih trgih, kar je pripomoglo k večjemu nadzoru in obvladovanju likvidnostnega tveganja.

Obvladovanje likvidnostnega tveganja se spremlja po posameznih kategorijah poslovanja skupine, in sicer:

Obvladovanje likvidnostnega tveganja iz poslovanja, ki je tesno povezano s kreditnim tveganjem. Likvidnostno tveganje iz poslovanja je obvladovano predvsem z usklajevanjem plačilnih rokov terjatev in obveznosti, ki izhajajo iz osnovne dejavnosti – trgovanja z električno energijo, kakor tudi plačilnih rokov drugih obveznosti na način, da družbe v skupini pravočasno poravnavajo obveznosti do dobaviteljev. Cilj ukrepov za obvladovanje likvidnostnega tveganja iz poslovanja je zagotavljanje optimalne plačilne sposobnosti za poravnavanje tekočih obveznosti družb skupine tako v normalnih kot tudi v kritičnih in nepredvidljivih okoliščinah, ki izhajajo iz trgovanja z električno energijo, prenosnih zmogljivosti, emisije kuponov in terminskih pogodb, ki zahtevajo ustrezno višino likvidnostnih rezerv za zagotovitev stabilnosti vsakodnevnih operacij in trgovanja. Ukrepi vključujejo ažurno spremljanje poravnav dobaviteljev, podaljševanje plačilnih rokov, dogovore o zamiku plačil ter zagotavljanje zadostnih likvidnostnih sredstev za pokrivanje osnovnih in gibljivih kritij na borzah električne energije ter klirinški banki. Likvidnostno tveganje iz poslovanja se v letu 2023 ocenjuje kot ustrezno obvladovano.

Obvladovanje likvidnostnega tveganja iz naložbenja, ki je tesno povezano z investicijskim tveganjem. Obvladovanje likvidnostnega tveganja iz naložbenja predstavlja zagotavljanje financiranja investicij v skladu z investicijskimi programi na način, da so pravočasno zagotovljena zadostna sredstva, predvidena v finančnih načrtih, da ne prihaja do zamud pri izvedbi projektov. Likvidnostno tveganje iz naslova naložbenja se odraža tudi na strani prilivov – z uresničevanjem dezinvestiranja, ki se za namen optimizacije poslovanja izvaja v okviru družb skupine. Likvidnostno tveganje iz naložbenja se v letu 2023 ocenjuje kot ustrezno obvladovano.

Obvladovanje likvidnostnega tveganja iz financiranja je tveganje, povezano z zagotovitvijo zadostnih finančnih virov. To zajema aktiven odnos do finančnih trgov, pridobitev zadostnih kratkoročnih fiksnih in revolving posojil ter nekratkoročnih virov financiranja za namen pravočasnega poravnavanja obveznosti družb skupine ob spoštovanju danih zavez iz posojilnih pogodb s finančnimi institucijami. V skupini je vzpostavljeno upravljanje z denarnimi sredstvi (»cash management«), v sklopu katerega se izvaja kratkoročno zadolževanje med družbami v skupini. Osnovni vir financiranja kratkoročnih primanjkljajev družb v skupini so presežki prostih denarnih sredstev ostalih družb v skupini in kratkoročna posojila pri poslovnih bankah, pri čemer se izvaja optimizacija likvidnosti posameznih družb in skupine.

Zapadlost nekratkoročnih obveznosti skupine je prikazana v spodnjih tabelah.

Nekratkoročne poslovne in finančne obveznosti po zapadlosti (v EUR)	Zapadlost v plačilo			Skupaj
	Do 2 leti po datumu IFP	Od 3 do 5 let po datumu IFP	Nad 5 let po datumu IFP	
Finančne obveznosti do bank	251.791.194	62.020.349	194.418.605	508.230.148
Finančne obveznosti iz najemov	2.836.662	1.420.978	0	4.257.640
Poslovne obveznosti do dobaviteljev	0	4.813	0	4.813
Poslovne obveznosti na podlagi predujmov	71.881	0	0	71.881
Druge poslovne obveznosti	74.057	0	0	74.057
Skupaj 31. 12. 2023	**254.773.794**	**63.446.140**	**194.418.605**	**512.638.539**
Finančne obveznosti do bank	76.753.685	194.944.271	277.060.877	548.758.833
Finančne obveznosti iz najemov	1.532.377	1.496.771	213.620	3.242.768
Poslovne obveznosti do dobaviteljev	0	4.813	0	4.813
Poslovne obveznosti na podlagi predujmov	0	0	245.416	245.416
Druge poslovne obveznosti	19.739	0	3.715	23.454
Skupaj 31. 12. 2022	**78.305.801**	**196.445.855**	**277.523.628**	**552.275.284**

Na dan 31. december 2023 je imela skupina poravnane vse zapadle kratkoročne obveznosti.

Izpostavljenost likvidnostnemu tveganju iz naslova finančnih obveznosti do bank na dan 31. december 2023 je prikazana v spodnji tabeli. Zneski v tabeli niso diskontirani. Skupina razpolaga z zadostnimi finančnimi viri za poplačilo obveznosti do bank, ki zapadejo v plačilo v letu 2024. Vir predstavljajo prejemki iz poslovanja, hkrati pa skupina razpolaga z likvidnostno rezervo v obliki denarnih sredstev v višini 111.284.259 EUR in nečrpanimi odobrenimi nekratkoročnimi revolving posojili v višini 60.000.000 EUR.

Izpostavljenost likvidnostnemu tveganju iz naslova finančnih obveznosti do bank (v EUR)	Predvideni denarni tokovi					Skupaj
	Do 2 meseca po datumu IFP	Od 2 do 12 mesecev po datumu IFP	Od 1 do 2 leti po datumu IFP	Od 2 do 5 let po datumu IFP	Nad 5 let po datumu IFP	
Finančne obveznosti do bank brez obrestnega ščitenja						
Nekratkoročna posojila	-20.301.436	-47.264.749	-103.571.174	-209.915.281	-194.831.106	-575.883.746
Skupaj 31. 12. 2023	**-20.301.436**	**-47.264.749**	**-103.571.174**	**-209.915.281**	**-194.831.106**	**-575.883.746**
Finančne obveznosti do bank brez obrestnega ščitenja						
Nekratkoročna posojila	-20.351.435	-56.702.249	-76.753.685	-194.944.270	-277.060.880	-565.714.633
Skupaj 31. 12. 2022	**-20.351.435**	**-56.702.249**	**-76.753.685**	**-194.944.270**	**-277.060.880**	**-565.714.633**

Tečajno tveganje

Skupina je tečajnemu tveganju izpostavljena v manjši meri, saj je glavnina prilivov in odlivov v domači valuti EUR.

Tečajno tveganje skupine je bilo v letu 2023 ustrezno obvladovano. Skupina obvladuje tečajna tveganja v skladu s sistemskim predpisom finančne službe HSE in internimi pravili odvisnih družb skupine HSE. S tečajnim tveganjem se srečuje predvsem obvladujoča družba pri trgovanju z električno energijo v tujih valutah na borzah električne energije v tujini, pri čemer se poravnava izvaja dnevno in posledično ne prihaja do večje izpostavljenosti tečajnega tveganja. Če se pojavi večja izpostavljenost, se skupina ščiti z uporabo izvedenih finančnih instrumentov.

Tečajno tveganje je v manjšini prisotno tudi pri poslovanju odvisnih družb s sedežem v jugovzhodni Evropi, vendar je izpostavljenost tečajnim tveganjem iz tega naslova minimalna, saj predstavlja poslovanje odvisnih družb s sedežem v jugovzhodni Evropi manjši del poslovanja v primerjavi s celotnim poslovanjem skupine.

Ostale valute pri poslovanju so prisotne v manjši meri, zato skupina ne pripravlja analize občutljivosti na spremembo tečajev ostalih valut, saj sprememba teh tečajev ne bi imela pomembnega vpliva na poslovni izid skupine.

Za preračun sredstev in obveznosti skupine na dan 31. december 2023 so bili uporabljeni naslednji tečaji:

Država	Oznaka valute	Končni tečaj v EUR za leto 2023	Končni tečaj v EUR za leto 2022
Češka	CZK	24,7240	24,1160
Madžarska	HUF	382,8000	400,8700
Romunija	RON	4,9756	4,9495
ZDA	USD	1,1050	1,0666
Velika Britanija	GBP	0,8691	0,8869
Bolgarija	BGN	1,9558	1,9558
Turčija	TRY	32,6531	19,9649
Srbija	RSD	117,4100	117,2900
Severna Makedonija	MKD	61,6110	61,6000
Bosna in Hercegovina	BAM	1,9558	1,9558

Izpostavljenost tveganju sprememb deviznih tečajev (v EUR)	EUR	HUF	BAM	Ostale valute	Skupaj
Nekratkoročne finančne terjatve in posojila	19.088	0	0	0	19.088
Nekratkoročne poslovne terjatve	33.314.029	0	0	0	33.314.029
Kratkoročne finančne terjatve in posojila	383.753	0	51	1.118	384.922
Kratkoročne poslovne terjatve	673.201.172	0	3.874.031	1.811.592	678.886.795
Nekratkoročne finančne obveznosti	-512.487.788	0	0	0	-512.487.788
Nekratkoročne poslovne obveznosti	-150.751	0	0	0	-150.751
Kratkoročne finančne obveznosti	-84.871.609	0	0	0	-84.871.609
Kratkoročne poslovne obveznosti	-433.293.815	-438.481	-1.645.787	-1.392.973	-436.771.056
Neto izpostavljenost IFP 31. 12. 2023	**-323.885.921**	**-438.481**	**2.228.295**	**419.737**	**-321.676.370**
Nekratkoročne finančne terjatve in posojila	292.181	0	0	0	292.181
Nekratkoročne poslovne terjatve	58.396.105	322.833	0	463.672	59.182.610
Kratkoročne finančne terjatve in posojila	5.242.974	0	51	1.120	5.244.145
Kratkoročne poslovne terjatve	557.505.101	0	6.336.068	7.805.995	571.647.164
Nekratkoročne finančne obveznosti	-552.001.601	0	0	0	-552.001.601
Nekratkoročne poslovne obveznosti	-273.683	0	0	0	-273.683
Kratkoročne finančne obveznosti	-266.801.558	0	0	0	-266.801.558
Kratkoročne poslovne obveznosti	-469.090.386	-443.140	-4.424.402	-10.577.402	-484.535.330
Neto izpostavljenost IFP 31. 12. 2022	**-666.730.867**	**-120.307**	**1.911.717**	**-2.306.615**	**-667.246.072**

Sklenjene pogodbe za valutne zamenjave po ročnosti (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Sklenjene pogodbe za valutne zamenjave – zavarovanje nakupa	0	13.274.749
Sklenjene pogodbe za valutne zamenjave – zavarovanje prodaje	0	0
Skupaj	**0**	**13.274.749**

Učinek valutnih zamenjav (v EUR)	2023	2022
Nerealizirana izguba učinkovitih poslov	74.342	1.144.223
Realizirana izguba učinkovitih poslov	-4.244	-1.129.286

Obrestno tveganje

Skupina obvladuje obrestna tveganja v skladu s sistemskim predpisom finančne službe HSE in internimi pravili odvisnih družb skupine HSE. Obrestno tveganje je bilo v letu 2023 ustrezno obvladovano, saj so bila tveganja, povezana s spremembami obrestnih mer, omejena in zmanjšana ter denarni tokovi na ta način stabilizirani.

Na dan 31. december 2023 je 296.700.000 EUR nekratkoročnih posojil skupine obrestovanih s fiksno obrestno mero, preostanek pa z variabilno obrestno mero.

Dogajanja na trgu denarja in gibanje obrestnih mer redno spremljamo ter v povezavi s tem sprejemamo ustrezne ukrepe za zmanjšanje vplivov obrestnega tveganja. V letu 2023 nismo sklepali poslov ščitenja dviga obrestnih mer in nimamo sklenjenih obrestnih izvedenih finančnih instrumentov.

Analiza občutljivosti denarnega toka pri instrumentih z variabilno obrestno mero

Analiza občutljivosti upošteva zvišanje/znižanje referenčne obrestne mere za +/– 50 bazičnih točk.

Za finančne obveznosti z dogovorjeno fiksno obrestno mero se analiza občutljivosti ne računa.

Cenovno tveganje

Cenovno tveganje izhaja iz nihanja tržnih cen električne energije in emisijskih dovolilnic, kar je posledica sprememb tržnih dejavnikov, kot so tržne cene drugih energentov (premog, plin, nafta itd.), sprememb v strukturi ponudbe in povpraševanja na trgu ter regulatornih in drugih vplivov.

Vpliv cenovnega tveganja na poslovanje skupine je mogoče kvantificirati na podlagi ključnih spremenljivk:

- tržne pozicije skupine po posameznih trgih in produktih v določenem trenutku dobave,
- volatilnosti oz. nihajnosti cen na posameznih trgih in produktih v določenem trenutku dobave ter
- korelacije oz. povezanosti cen med posameznimi trgi in produkti v določenem trenutku dobave.

Metrike, ki se spremljajo v namen obvladovanja cenovnih tveganj, so različne glede na vrsto aktivnosti.

Z namenom obvladovanja cenovnih tveganj na področju trgovanja so se v letu 2023 uporabljali trije ključni parametri in omejitve, in sicer parameter VaR, drseča stop-loss omejitev in omejitev tveganega kapitala.

Finančni instrumenti (v EUR)	Čisti poslovni izid 2023		Čisti poslovni izid 2022	
	Povečanje za 50 bt	Zmanjšanje za 50 bt	Povečanje za 50 bt	Zmanjšanje za 50 bt
Finančni instrumenti po variabilni obrestni meri	-1.597.951	1.597.951	-849.585	429.217
Finančne obveznosti	-1.597.951	1.597.951	-849.585	429.217

Parameter VaR je osrednja metrika, ki predstavlja trenutno izpostavljenost cenovnemu tveganju. Vključuje ključne vplive izpostavljenosti tveganju, kar zajema tržno pozicijo opazovanega portfelja, nihajnosti cen, ki jim je ta portfelj izpostavljen, ter statistično povezanost med cenami trgov in produktov, ki vplivajo na vrednost portfelja. Parameter ob izbrani dolžini časovnega intervala in stopnji zaupanja cenovne izpostavljenosti izkazuje stopnjo tveganja. V skupini spremljamo 5-dnevni VaR s 95-% intervalom zaupanja. Parameter predstavlja velikost potencialne izgube vrednosti trgovalnega portfelja v petih dneh, ki v 95 % primerov normalnih premikov trga ne bo presežena glede na tržne cene, korelacije in volatilnosti ter glede na količinsko pozicijo. Omejitev drseči stop-loss ima namen zavarovanja že dosežene vrednosti portfelja. Omejitev tveganega kapitala predstavlja mejo izgube vrednosti, ki je za skupino še sprejemljiva za določen portfelj, ob večji izgubi pa se z izvajanjem aktivnosti portfelja preneha.

Prodaja električne energije in nakup emisijskih dovolilnic iz naslova lastne proizvodnje sta urejena na podlagi strategije prodaje lastne proizvodnje in nakupa emisijskih kuponov za potrebe lastne proizvodnje skupine. Namen strategije je razpršitev cenovnega tveganja čez daljše trgovalno obdobje. Obvladujoča družba zmanjšuje tveganja iz naslova cen električne energije z delnimi prodajami količin lastne proizvodnje in nakupi emisijskih kuponov na energetskih trgih za leta vnaprej. Pri tem pa dolžino obdobja v prihodnost omejuje likvidnost trga dolgoročnih produktov. Tendenčno se z razvojem trgov povečuje tudi likvidnost dolgoročnih produktov v regiji, kar pomeni, da lahko cenovno zavarujemo tudi bolj oddaljena obdobja dobave. Postopki, povezani z izvajanjem strategije prodaje lastne proizvodnje, se redno spremljajo in ocenjujejo v okviru sestajanja skupine za prodajo lastne proizvodnje.

Skupina upravlja in obvladuje cenovna tveganja z naslednjimi aktivnostmi in metodami:

- z dnevnim spremljanjem tržne pozicije na ravni skupine kot tudi obvladujoče družbe po državah in po posameznih skupinah poslov,
- z dnevnimi tržnimi aktivnostmi – sklepanjem kontra poslov z isto količino na istem trgu ali z nakupom in prodajo terminskih pogodb, glede na vrsto trgovalnega posla,
- z dnevnim spremljanjem in analiziranjem cen energentov in napovedjo pričakovanih sprememb cen energentov na različnih trgih,
- z dnevnim spremljanjem tržnih aktivnosti na trgu emisijskih kuponov,
- s spremljanjem investicijskih odločitev v energetiki na območju Evropske unije in gospodarske rasti vodilnih držav,
- z dnevnim spremljanjem in analiziranjem vrednosti parametrov VaR in MtM (Mark-to-Market) po posameznih skupinah poslov, z upoštevanjem omejitev oz. nivojev vrednosti VaR, določene z internimi pravilniki, in
- z redno obravnavo sprememb vrednosti in parametrov tveganja v okviru pododbora upravljanja tržnih tveganj.

Terminske pogodbe za električno energijo
Skupina izvaja nakupe in prodaje terminskih pogodb z namenom zavarovanja dolgoročnih pozicij iz naslova lastne proizvodnje pred cenovnimi tveganji in z namenom pozicijskega trgovanja.

V primeru izvajanja cenovnega zavarovanja skupina ob sklenitvi posla za fizično dobavo sklene tudi terminsko pogodbo z nasprotno količino in isto zapadlostjo oz. sklene terminsko pogodbo z zapadlostjo v skladu s planiranimi količinami lastne proizvodnje. Na ta način skupina finančno fiksira dobiček, kar pomeni, da se npr. izguba iz naslova nakupa terminskih pogodb kompenzira z dobičkom iz naslova fizične količine kupljene/prodane ali proizvedene fizične količine električne energije. Podlaga za izvajanje strategije cenovnega zavarovanja planiranih količin lastne proizvodnje je planirana proizvodnja električne energije v skupini. Skupina tako že v tekočem letu prodaja električno energijo za nekaj let vnaprej, glavni cilj strategije pa je maksimiranje dobička in zagotovitev stabilnih prihodkov od prodaje električne energije.

Iz tega naslova ima skupina konec leta sklenjenih za 1.935.865.806 EUR terminskih pogodb. Razkritja teh poslov so izkazana v poglavju Kapital.

Nakup ali prodaja terminske pogodbe z namenom pozicijskega trgovanja v času odprtja pozicije povečuje cenovno izpostavljenost skupine, saj je pogodba sklenjena z namenom ustvarjanja dobička na račun nihanja cen električne energije. Cenovna izpostavljenost se zmanjša le v primeru sklenitve terminske ali fizične pogodbe z nasprotno pozicijo. Razkritja teh poslov so v poglavju Kapital. Skupina ima konec leta odprtih za 182.923.091 EUR terminskih pogodb za namen trgovanja.

Sklenjene nakupne standardizirane rokovne pogodbe z namenom zavarovanja (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Za električno energijo – za zavarovanje nakupa	986.481.817	905.197.519
Za električno energijo – za zavarovanje prodaje	949.383.989	882.370.393

Sklenjene nakupne standardizirane rokovne pogodbe z namenom trgovanja (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Za električno energijo – trgovanje – namen nakup	81.116.740	316.348.232
Za električno energijo – trgovanje – namen prodaja	101.806.351	318.376.282

Emisijski kuponi
Skupina je v letu 2023 sklepala terminske pogodbe za nakup emisijskih kuponov z namenom cenovnega zavarovanja količin emisijskih kuponov, ki izhajajo iz potreb lastne proizvodnje, v omejenem obsegu pa je sklepala tudi terminske pogodbe za nakup in prodajo iz naslova trgovalne aktivnosti, ki ni bila povezana z lastno proizvodnjo. Konec leta 2023 je imela za te namene odprtih za 528.989.160 EUR pogodb za zavarovanje nakupa in prodaje emisijskih kuponov ter za 43.999.760 EUR pogodb iz naslova nakupa in prodaje z namenom trgovanja. Razkritja teh poslov so prikazana v poglavju Kapital.

Sklenjene nakupne standardizirane rokovne pogodbe z namenom zavarovanja (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Za emisijske kupone – za zavarovanje nakupa	339.165.210	250.544.010
Za emisijske kupone – za zavarovanje prodaje	189.823.950	206.662.850

Sklenjene nakupne standardizirane rokovne pogodbe z namenom trgovanja (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Za emisijske kupone – trgovanje – namen nakup	0	0
Za emisijske kupone – trgovanje – namen prodaja	43.999.760	9.004.990

Plin

Skupina je v letu 2023 sklepala terminske pogodbe za nakup in prodajo zemeljskega plina z namenom upravljanja zakupljenega skladišča zemeljskega plina, v omejenem obsegu pa je družba sklepala tudi terminske pogodbe za nakup in prodajo iz naslova trgovalne aktivnosti. Konec leta 2023 je imela za te namene odprtih za 1.711.737 EUR pogodb za zavarovanje nakupa zemeljskega plina ter za 2.835.125 EUR pogodb iz naslova nakupa in prodaje z namenom trgovanja. Razkritja teh poslov so prikazana v poglavju Kapital.

Sklenjene nakupne standardizirane rokovne pogodbe z namenom zavarovanja (v EUR)	**31. 12. 2023**	**31. 12. 2022**
Za plin – za zavarovanje nakupa	1.711.737	0
Za plin – za zavarovanje prodaje	0	0

Sklenjene nakupne standardizirane rokovne pogodbe z namenom trgovanja (v EUR)	**31. 12. 2023**	**31. 12. 2022**
Za plin – trgovanje – namen nakup	1.252.001	0
Za plin – trgovanje – namen prodaja	1.583.124	0

Upravljanje s kapitalom

Glavni namen upravljanja s kapitalom je zagotoviti čim boljšo kreditno boniteto in kapitalsko ustreznost za potrebe financiranja poslovanja in investicij. Ustrezen obseg kapitala skupini zagotavlja zaupanje upnikov, partnerjev in potencialnih investitorjev ter vzdržuje prihodnji razvoj dejavnosti družbe.

Skupina spremlja gibanje kapitala z uporabo kazalnika finančnega vzvoda, izračunanega z delitvijo neto finančnih obveznosti s celotnim zneskom kapitala. V okviru neto obveznosti skupina vključuje prejeta posojila in druge finančne obveznosti, znižane za denarna sredstva.

Kazalnik zadolženost/kapital kaže razmerje med zadolženostjo skupine in kapitalom. Kazalnik je bil konec leta 2023 nižji glede na predhodno leto, kar kaže na manjše zadolževanje, prav tako se je zmanjšal tudi kazalnik finančnega vzvoda glede na leto 2023, kar je posledica zmanjšanja denarnih sredstev v primerjavi s preteklim letom.

Upravljanje s kapitalom (v EUR)	**31. 12. 2023**	**31. 12. 2022**
Nekratkoročne finančne obveznosti	508.230.148	548.758.833
Nekratkoročne finančne obveznosti iz najemov	4.257.640	3.242.768
Kratkoročne finančne obveznosti	82.959.803	264.783.510
Kratkoročne finančne obveznosti iz najemov	1.911.807	2.018.048
Skupaj finančne obveznosti	597.359.398	818.803.159
Kapital	1.173.324.579	1.024.739.729
Finančne obveznosti/Kapital	**0,51**	**0,80**
Denar in denarni ustrezniki	111.284.259	356.707.263
Neto finančna obveznost	486.075.139	462.095.896
Neto dolg/Kapital	**0,41**	**0,45**

Knjigovodske in poštene vrednosti finančnih instrumentov

Knjigovodske in poštene vrednosti finančnih instrumentov (v EUR)	31. 12. 2023		31. 12. 2022	
	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost
Neizvedena finančna sredstva po pošteni vrednosti	**18.060.361**	**18.060.361**	**17.125.838**	**17.125.838**
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	18.060.361	18.060.361	17.125.838	17.125.838
Izvedena finančna sredstva po pošteni vrednosti	**11.511.982**	**11.511.982**	**0**	**0**
Izvedeni finančni instrumenti (terjatev)	11.511.982	11.511.982	0	0
Neizvedena finančna sredstva po odplačni vrednosti	**864.259.874**	**864.259.874**	**993.073.382**	**993.073.382**
Finančne terjatve	404.010	404.010	5.536.326	5.536.326
Poslovne in druge terjatve	752.571.605	752.571.605	630.829.774	630.829.774
Denarna sredstva	111.284.259	111.284.259	356.707.282	356.707.282
Skupaj	**893.832.217**	**893.832.217**	**1.010.199.220**	**1.010.199.220**
Izvedene finančne obveznosti po pošteni vrednosti	**0**	**0**	**25.123.651**	**25.123.651**
Izvedeni finančni instrumenti (obveznosti)	0	0	25.123.651	25.123.651
Neizvedene finančne obveznosti po odplačni vrednosti	**1.123.304.157**	**1.123.304.157**	**1.316.209.389**	**1.316.209.389**
Bančna posojila	591.057.520	591.057.520	812.090.460	812.090.460
Druge finančne obveznosti	6.301.878	6.301.878	2.596.106	2.596.106
Poslovne obveznosti in druge obveznosti	525.944.759	525.944.759	501.522.823	501.522.823
Skupaj	**1.123.304.157**	**1.123.304.157**	**1.341.333.040**	**1.341.333.040**

Prikaz finančnih sredstev in obveznosti, razkritih po pošteni vrednosti glede na hierarhijo določanja poštene vrednosti.

Knjigovodske in poštene vrednosti finančnih instrumentov (v EUR)	31. 12. 2023				31. 12. 2022			
	1. raven	2. raven	3. raven	Skupaj	1. raven	2. raven	3. raven	Skupaj
Neizvedena finančna sredstva po pošteni vrednosti	**133.526**	**0**	**17.926.835**	**18.060.361**	**132.756**	**0**	**16.993.082**	**17.125.838**
Finančna sredstva po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa	133.526	0	17.926.835	18.060.361	132.756	0	16.993.082	17.125.838
Izvedena finančna sredstva po pošteni vrednosti	**15.427.311**	**-3.915.329**	**0**	**11.511.982**	**0**	**0**	**0**	**0**
Izvedeni finančni instrumenti (terjatev)	15.427.311	-3.915.329	0	11.511.982	0	0	0	0
Neizvedena finančna sredstva po odplačni vrednosti	**0**	**864.259.874**	**0**	**864.259.874**	**0**	**993.073.382**	**0**	**993.073.382**
Finančne terjatve	0	404.010	0	404.010	0	5.536.326	0	5.536.326
Poslovne in druge terjatve	0	752.571.605	0	752.571.605	0	630.829.774	0	630.829.774
Denarna sredstva	0	111.284.259	0	111.284.259	0	356.707.282	0	356.707.282
Skupaj	**15.560.837**	**860.344.545**	**17.926.835**	**893.832.217**	**132.756**	**993.073.382**	**16.993.082**	**1.010.199.220**
Izvedene finančne obveznosti po pošteni vrednosti	**0**	**0**	**0**	**0**	**31.103.097**	**-5.979.446**	**0**	**25.123.651**
Izvedeni finančni instrumenti (obveznosti)	0	0	0	0	31.103.097	-5.979.446	0	25.123.651
Neizvedene finančne obveznosti po odplačni vrednosti	**0**	**1.123.304.157**	**0**	**1.123.304.157**	**0**	**1.316.209.389**	**0**	**1.316.209.389**
Bančna posojila	0	591.057.520	0	591.057.520	0	812.090.460	0	812.090.460
Druge finančne obveznosti	0	6.301.878	0	6.301.878	0	2.596.106	0	2.596.106
Poslovne obveznosti in druge obveznosti	0	525.944.759	0	525.944.759	0	501.522.823	0	501.522.823
Skupaj	**0**	**1.123.304.157**	**0**	**1.123.304.157**	**31.103.097**	**1.310.229.943**	**0**	**1.341.333.040**

4.5.7 DOGODKI PO DATUMU POROČANJA

Po datumu izkaza finančnega položaja v družbi so bili naslednji pomembni poslovni dogodki, ki pa niso vplivali na računovodske izkaze leta 2023:

- v februarju 2024 je skupina s poslovnimi bankami sklenila kreditne pogodbe za dodatnih 80.000.000 EUR revolving kreditov z ročnostjo tri leta od podpisa pogodbe in
- v mesecu marcu in maju 2024 je skupina vrnila še 150.000.000 EUR iz naslova naknadnega vplačila kapitala, sprejetega s sklepom SDH v decembru 2022. Skupina je skupaj vrnila državi vseh 492.000.000 EUR naknadnih vplačil v kapital.

RAČUNOVODSKO POROČILO DRUŽBE HSE

Dosledno na pravi poti:
poti sprememb

05

5.1 Revizorjevo poročilo za družbo HSE

Deloitte.

Deloitte revizija d.o.o.
Dunajska cesta 165
1000 Ljubljana
Slovenija

Tel: +386 (0) 1 3072 800
Faks: +386 (0) 1 3072 900
www.deloitte.si

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA
lastniku družbe HOLDING SLOVENSKE ELEKTRARNE d.o.o.

Poročilo o reviziji ločenih računovodskih izkazov

Mnenje
Revidirali smo ločene računovodske izkaze družbe HOLDING SLOVENSKE ELEKTRARNE d.o.o. (v nadaljevanju 'družba'), ki vključujejo ločeni izkaz finančnega položaja na dan 31. decembra 2023, ločeni izkaz poslovnega izida, ločeni izkaz drugega vseobsegajočega donosa, ločeni izkaz sprememb lastniškega kapitala in ločeni izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter pojasnila k ločenim računovodskim izkazom, vključujoč pomembne informacije o računovodskih usmeritvah.

Po našem mnenju priloženi ločeni računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih pošteno predstavljajo finančni položaj družbe na dan 31. decembra 2023 ter njeno finančno uspešnost in denarne tokove za tedaj končano leto v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija (v nadaljevanju 'MSRP').

Podlaga za mnenje
Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja in Uredbo (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o posebnih zahtevah v zvezi z obvezno revizijo subjektov javnega interesa (Uredba). Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo ločenih računovodskih izkazov*. V skladu z Mednarodnim kodeksom etike za računovodske strokovnjake (vključno z mednarodnimi standardi neodvisnosti), ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA), ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od družbe in, da smo izpolnili vse druge etične zahteve v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA. Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostni in ustrezni kot osnova za naše revizijsko mnenje.

Ključne revizijske zadeve
Ključne revizijske zadeve so tiste, ki so bile po naši strokovni presoji najbistvenejše pri reviziji ločenih računovodskih izkazov za poslovno leto, ki se je končalo 31. decembra 2023. Te zadeve so bile obravnavane v okviru naše revizije ločenih računovodskih izkazov kot celote in pri oblikovanju našega mnenja o njih in ne podajamo ločenega mnenja o teh zadevah.

MAKING AN IMPACT THAT MATTERS Since 1845

Ime Deloitte se nanaša na združenje Deloitte Touche Tohmatsu Limited (DTTL) in mrežo njegovih družb članic ter njihovih povezanih družb (skupaj: *organizacija Deloitte*). DTTL (imenovan tudi Deloitte Global) in vsaka od njegovih družb članic ter povezanih družb so ločene in samostojne pravne osebe in druga drugi ne morejo nalagati obveznosti do tretjih oseb. DTTL in vsaka od njegovih družb članic ter povezanih družb je odgovorna izključno za svoja dejanja in opustitve dejanj ter ne odgovarja za dejanja in opustitve drugih. DTTL sam po sebi ne opravlja storitev za stranke. Podrobnejše informacije najdete tukaj: www.deloitte.com/si/about.

Deloitte je vodilni globalni ponudnik storitev revizije in dajanja zagotovil, davčnega, poslovnega in finančnega svetovanja, svetovanja na področju tveganj in sorodnih storitev. Deloitte opravlja storitve za štiri od petih najvišje uvrščenih gospodarskih družb na lestvici Fortune Global 500® in preko globalne mreže družb članic (skupaj imenovanih *organizacija Deloitte*) zagotavlja storitve v več kot 150 državah ter ozemljih. Več o tem, kako približno 312.000 Deloittovih strokovnjakov dosega rezultate, ki štejejo, najdete na povezavi www.deloitte.com.

V Sloveniji storitve zagotavljata Deloitte revizija d.o.o in Deloitte svetovanje d.o.o. (pod skupnim imenom *Deloitte Slovenija*), članici Deloitte Central Europe Holdings Limited. Deloitte Slovenija sodi med vodilne družbe za strokovne storitve v Sloveniji in opravlja storitve revizije in dajanja zagotovil, davčnega, poslovnega in finančnega svetovanja, svetovanja na področju tveganj in sorodne storitve, ki jih zagotavlja več kot 160 domačih in tujih strokovnjakov.

Deloitte revizija d.o.o. - Družba vpisana pri Okrožnem sodišču v Ljubljani - Matična številka: 1647105 – ID št. za DDV: SI62560085 - Osnovni kapital: 74.214,30 EUR.

© 2024. Za več informacij se obrnite na Deloitte Slovenija.

Deloitte.

Vrednotenje naložb v odvisne družbe

Ključna revizijska zadeva	Kako smo zadevo obravnavali pri reviziji
Naložbe v odvisne družbe v ločenih računovodskih izkazih družbe na dan 31. decembra 2023 znašajo 790.497 tisoč EUR, med njimi 195.291 tisoč EUR naložba v TEŠ d.o.o. in 26.450 tisoč EUR naložba v Premogovnik Velenje d.o.o. V letu, končanem 31.12.2023, je družba iz naslova slabitev omenjenih dveh naložb pripoznala 33.861 tisoč EUR odhodkov. Dodatne informacije o oslabitvah, povezanih z odvisnima družbama so vključene v pojasnilu *Naložbe v odvisne družbe (4)* k računovodskim izkazom. Kot zahteva računovodski standard *MRS 36 Oslabitev sredstev*, poslovodstvo letno izvaja teste oslabitve, da oceni nadomestljivo vrednost naložb v odvisne družbe. Za nadomestljivo vrednost naložb se v skladu z MRS 36 določi vrednost pri uporabi, ki se oceni kot sedanja vrednost pričakovanih prihodnjih denarnih tokov, ki jih bo ustvarila odvisna družba. Zaradi potrebnih specifičnih strokovnih znanj je poslovodstvo za pripravo ocene nadomestljive vrednosti naložb angažiralo neodvisnega veščaka. Določanje kritičnih predpostavk in načrtovanje pričakovanih denarnih tokov zahteva visoko stopnjo presoje poslovodstva, zato se preizkus oslabitve naložb v odvisne družbe šteje za ključno revizijsko zadevo.	V okviru izvajanja revizijskih postopkov smo ocenili ustreznost računovodskih usmeritev družbe v zvezi s slabitvami naložb v odvisne družbe in njihovo skladnost z MSRP ter izvedli naslednje revizijske postopke: - Presojali smo, ali model, na katerem temelji izračun vrednosti pri uporabi posameznih naložb, ustreza *zahtevam MRS 36 Oslabitev sredstev* in *MSRP 13 Poštena vrednost*, ter ali so uporabljene predpostavke razumne in ali se jih da podpreti glede na trenutne makroekonomske razmere ter pričakovano prihodnjo uspešnost. - Ocenili smo kompetence, sposobnost in objektivnost neodvisnega veščaka poslovodstva ter preverili njegovo usposobljenost, poleg tega smo s poslovodstvom razpravljali o obsegu njegovega dela. - S pomočjo svojih internih veščakov smo ocenili, ali je metodologija, ki jo je uporabil veščak poslovodstva, ustrezna in ali uporabljene pomembne predpostavke ter podatki, ki vstopajo v model, ustrezajo danemu namenu. Pri tem smo presojali predvsem (vendar ne izključno) načrtovane bodoče denarne tokove, predpostavke, uporabljene za določanje in izračun diskontne stopnje ter druge podatke, ki jih je ustvarila družba in so bili uporabljeni v izračunih. - Presojali smo, ali je posebna predpostavka prejema državne pomoči, ki je upoštevana v projekcijah in vpliva na oceno vrednosti pri uporabi TEŠ d.o.o. in Premogovnika Velenje d.o.o. razumna, glede na že izvedene in načrtovane aktivnosti poslovodstva. - Presojali smo, ali je končna ocena nadomestljive vrednosti ustrezno določena ter ali je oslabitev ustrezno pripoznana v računovodskih izkazih družbe. Pregledali smo tudi informacije v računovodskih izkazih, da bi ocenili, ali so razkritja v zvezi s presojo slabitev ustrezna glede na zahteve veljavnih standardov računovodskega poročanja.

Deloitte.

Druge informacije
Za druge informacije je odgovorno poslovodstvo. Druge informacije obsegajo informacije v letnem poročilu, vendar ne vključujejo ločenih računovodskih izkazov in revizorjevega poročila o njih.

Naše mnenje o ločenih računovodskih izkazih se ne nanaša na druge informacije in o njih ne izražamo nobene oblike zagotovila.

V povezavi z opravljeno revizijo ločenih računovodskih izkazov je naša odgovornost prebrati druge informacije in pri tem presoditi, ali so druge informacije pomembno neskladne z ločenimi računovodskimi izkazi, zakonskimi zahtevami ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali se kako drugače kažejo kot pomembno napačne. Če na podlagi opravljenega dela zaključimo, da obstaja pomembna napačna navedba drugih informacij, moramo o takih okoliščinah poročati. V zvezi s tem na podlagi opisanih postopkov poročamo, da:

- so druge informacije v vseh pomembnih pogledih usklajene z revidiranimi ločenimi računovodskimi izkazi;
- so druge informacije pripravljene v skladu z veljavnimi zakoni in predpisi; ter
- na podlagi poznavanja in razumevanja družbe in njenega okolja, ki smo ga pridobili med revizijo, v zvezi z drugimi informacijami nismo ugotovili bistveno napačnih navedb.

Odgovornosti poslovodstva in pristojnih za upravljanje za ločene računovodske izkaze
Poslovodstvo je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh ločenih računovodskih izkazov v skladu z MSRP in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo poslovodstva potrebno, da omogoči pripravo ločenih računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Poslovodstvo je pri pripravi ločenih računovodskih izkazov družbe odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem, in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlago za računovodenje, razen če namerava poslovodstvo družbo likvidirati ali zaustaviti poslovanje ali če nima druge možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Pristojni za upravljanje so odgovorni za nadzorovanje postopka računovodskega poročanja družbe.

Revizorjeva odgovornost za revizijo ločenih računovodskih izkazov
Naša cilja sta pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem, ali so ločeni računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo je visoka stopnja zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja, vedno odkrila pomembno napačno navedbo, kadar ta obstaja. Napačne navedbe lahko izhajajo iz prevare ali napake ter veljajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamič ali skupaj vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh ločenih računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- Prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v ločenih računovodskih izkazih, bodisi zaradi prevare ali napake, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ta tveganja ter pridobimo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bi odkrili pomembno napačne navedbe, ki je posledica prevare, je višje kot tveganje, ki je posledica napake, saj prevara lahko vključuje skrivno dogovarjanje, ponarejanje, namerne opustitve, napačne predstavitve ali izogibanje notranjim kontrolam.
- Pridobimo razumevanje notranjih kontrol, pomembnih za revizijo, z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol družbe.
- Ovrednotimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij, ki jih je pripravilo poslovodstvo.
- Na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov ali okoliščin, ki zbujajo dvom v sposobnost organizacije, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovodske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v ločenih računovodskih izkazih ali, če so takšna razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih, pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar pa kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje organizacije kot delujočega podjetja.
- Ovrednotimo celotno predstavitev, strukturo, vsebino ločenih računovodskih izkazov, vključno z razkritji, in ali ločeni računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev.

S pristojnimi za upravljanje med drugim razpravljamo o načrtovanem obsegu in časovnem načrtu revizije in bistvenih revizijskih ugotovitvah, vključno z bistvenimi pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih ugotovili med našo revizijo.

Pristojnim za upravljanje tudi zagotovimo izjavo, da smo izpolnili ustrezne etične zahteve glede neodvisnosti in z njimi razpravljamo o vseh razmerjih in drugih zahtevah, za katere se lahko upravičeno domneva, da vplivajo na našo neodvisnost, in kadar je to primerno, o ukrepih, sprejetih za odpravo nevarnosti, ali uporabljenih varovalih.

Izmed vseh zadev, o katerih smo razpravljali s pristojnimi za upravljane, določimo tiste zadeve, ki so bile pri reviziji ločenih računovodskih izkazov revidiranega obdobja najpomembnejše in so zato ključne revizijske zadeve. Te zadeve opišemo v revizorjevem poročilu, razen če zakon ali predpis preprečujeta javno razkritje teh zadev, ali kadar se v izjemno redkih okoliščinah odločimo, da zadev ne sporočimo v poročilu, ker utemeljeno pričakujemo, da bi bile škodljive posledice takega ravnanja večje od javne koristi takšnega sporočanja.

Poročilo o drugih zakonskih in regulatornih zahtevah

Poročilo o zahtevah Uredbe (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in sveta (Uredba EU št. 537/2014)

Potrdilo revizijski komisiji
Potrjujemo, da je naše revizorjevo mnenje o računovodskih izkazih, vključeno v to poročilo, skladno z dodatnim poročilom revizijski komisiji v skladu s členom 11 Uredbe (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta.

Prepovedane storitve
Potrjujemo, da za družbo nismo izvajali storitev iz člena 5(1) Uredbe (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta, revizijska družba pa je izpolnjevala zahteve po neodvisnosti pri revidiranju.

Druge storitve revizijske družbe
Revizijska družba za revidirano družbo poleg revidiranja računovodskih izkazov ni opravljala nobenih drugih storitev, razen tistih, ki so razkrite v letnem poročilu.

Imenovanje revizijske družbe in odgovorni pooblaščeni revizor
Deloitte revizija d.o.o. je bila imenovana za zakonitega revizorja družbe na skupščini družbe dne 31. avgusta 2022, predsednik nadzornega sveta pa je pogodbo o revidiranju podpisal dne 21. septembra 2022. Pogodba je bila sklenjena za obdobje treh let. Obvezne revizije računovodskih izkazov družbe opravljamo že nepretrgoma od dne 30. septembra 2019.

Revizorjevo poročilo o ustreznosti sodil in pravilnosti njihove uporabe

Opravili smo posel dajanja sprejemljivega zagotovila o tem, ali so bila sodila za razporejanje neposrednih in posrednih sredstev in obveznosti, stroškov ter odhodkov in prihodkov, ki jih družba upošteva pri vodenju ločenih računovodskih evidenc in pri sestavi ločenih računovodskih izkazov za energetske dejavnosti, in ki so bila uporabljena pri pripravi poglavja 1.5.9 poročila *"Dodatna razkritja na podlagi Zakona o oskrbi z električno energijo in plinom"* za poslovno leto, ki se je končalo 31.12.2023, ustrezna in pravilno uporabljena, vse v skladu z Zakonom o preglednosti finančnih odnosov in ločenem evidentiranju različnih dejavnosti (ZPFOLERD-1) ter Zakonom o oskrbi z električno energijo (ZOEE) in Zakonom o oskrbi s plini (ZOP).

Opredelitev sodil
Pri presoji ustreznosti sodil, ki jih družba uporablja za razporejanje neposrednih sredstev in obveznosti, stroškov ter odhodkov in prihodkov na posamezne dejavnosti v skladu z ZPFOLERD-1, ter ZOEE in ZOP smo preverjali, ali so razporejena sredstva, obveznosti, stroški ter odhodki in prihodki neposredno povezani z dejavnostjo, na katero so razporejeni.

Pri presoji ustreznosti sodil, ki jih družba uporablja za razporejanje posrednih sredstev in obveznosti, stroškov ter odhodkov in prihodkov na posamezne dejavnosti v skladu z ZPFOLERD-1, ter ZOEE in ZOP smo upoštevali ali so sodila določena na podlagi aktivnosti, ki ta sredstva in obveznosti, stroške ter odhodke in prihodke povzročajo. Če teh aktivnosti ni mogoče določiti, se uporabijo sodila delitve posrednih stroškov na podlagi deleža neposrednih stroškov.

Za presojo pravilnosti uporabe sodil za delitev smo izvedli postopke revizijske narave, s katerimi smo preverjali, ali se posamezno sodilo uporablja za delitev tiste gospodarske kategorije, za katero je bilo sprejeto, in na način, kot je bilo določeno.

Odgovornost poslovodstva in pristojnih za upravljanje
Poslovodstvo je odgovorno za vzpostavitev ustreznih sodil ter za njihovo pravilno uporabo pri pripravi in predstavitvi poglavja *Dodatna razkritja na podlagi Zakona o oskrbi z električno energijo in plinom* v skladu z zahtevami ZPFOLERD-1, ter ZOEE in ZOP, pa tudi za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo poslovodstva potrebno, da omogoči pripravo teh izkazov na način, da ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Deloitte.

Pristojni za upravljanje so pristojni za sprejetje sodil za delitev in nadzor nad njihovo uporabo v skladu z zahtevami ZPFOLERD-1, ter ZOEE in ZOP .

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je, da opravimo posel dajanja sprejemljivega zagotovila ter izrazimo sklep o tem, ali so sodila za razporejanje neposrednih in posrednih sredstev in obveznosti, stroškov ter odhodkov in prihodkov, ki jih družba upošteva pri vodenju ločenih računovodskih evidenc in pri sestavi ločenih računovodskih izkazov za energetske dejavnosti, in ki so bila uporabljena pri pripravi poglavja 1.5.9 letnega poročila *" Dodatna razkritja na podlagi Zakona o oskrbi z električno energijo in plinom "* za poslovno leto, ki se je končalo 31.12.2023, pripravljena skladno z zahtevami ZPFOLERD-1, ter ZOEE in ZOP in pravilno uporabljena. Naš posel dajanja sprejemljivega zagotovila smo opravili v skladu z *Mednarodnim standardom dajanja zagotovil 3000 (prenovljen) – Posli dajanja zagotovil razen revizij ali preiskav računovodskih informacij iz preteklosti* (MSZ 3000), ki ga je izdal Odbor za Mednarodne standarde revidiranja in dajanja zagotovil. Ta standard zahteva, da posel načrtujemo in izvajamo tako, da pridobimo sprejemljivo zagotovilo za podajo sklepa.

Delovali smo v skladu z zahtevami glede neodvisnosti ter etičnimi zahtevami Uredbe EU št. 537/2014 in Kodeksa IESBA. Kodeks je zasnovan na temeljnih načelih integritete, objektivnosti, strokovne usposobljenosti in dolžne skrbnosti, zaupnosti in strokovnega vedenja. Naše podjetje deluje v skladu z Mednarodnimi standardi upravljanja kakovosti (MSUK 1) in skladno z njimi vzdržuje celovit sistem upravljanja kakovosti, vključno z dokumentiranimi politikami in postopki glede skladnosti z etičnimi zahtevami, poklicnimi standardi ter veljavnimi pravnimi in regulativnimi zahtevami.

Povzetek opravljenega dela

V okviru obsega opravljenega dela smo izvedli postopke revizijske narave, in sicer:

- Prepoznali in ocenili smo tveganje pomembno napačne navedbe ustreznosti sodil in primernosti njihove uporabe z zahtevami ZPFOLERD-1 ter ZOEE in ZOP.
- pridobili smo razumevanje notranjega kontroliranja, ki je pomembno za posel dajanja sprejemljivega zagotovila, da bi oblikovali postopke, ki so ustrezni v danih okoliščinah, vendar pa ne za izražanje mnenja o učinkovitosti notranjega kontroliranja;
- Pridobili in pregledali smo interne pravilnike družbe, ki določajo sodila v zvezi z razporejanjem neposrednih in posrednih sredstev in obveznosti, stroškov ter odhodkov in prihodkov na posamezne dejavnosti v skladu z ZPFOLERD-1 ter ZOEE in ZOP.
- Preverili smo, ali so bila sodila iz prejšnje alineje sprejeta s strani organa nadzora, v skladu z 8. členom ZPFOLERD-1 in ali se dosledno uporabljajo vsako poslovno leto v skladu s 107. členom ZOEE, 102. členom ZOP.
- Za sodila, ki jih uporablja družba za razporejanje posrednih stroškov, smo preverili, ali temeljijo na aktivnostih, ki te stroške povzročajo; če teh aktivnosti ni mogoče določiti, se uporabijo sodila delitve posrednih stroškov na podlagi deleža neposrednih stroškov.
- Poizvedovali smo pri poslovodstvu in strokovnih službah glede načina, postopkov ter kontrol, vzpostavljenih v okviru stroškovnega računovodstva in razporejanja stroškov in odhodkov na posamezne dejavnosti.
- Z dodatnim preizkušanjem podatkov smo preverili, ali so sodila, kot so bila sprejeta v skladu z 8. členom ZPFOLERD-1, pravilno uporabljena za vodenje ločenih računovodskih evidenc po posameznih dejavnosti.

Deloitte.

- Preverili smo, ali javna in druga sredstva, ki jih naročnik prejema v zvezi z dejavnostmi, ki jih opravlja na podlagi izključnih ali posebnih pravic ali pooblastila, uporablja za financiranje svojih drugih dejavnosti v nasprotju z 2. odstavkom 7. člena ZPFOLERD-1.
- Preverili smo, ali je družba v letnem poročilu skupaj z ločenimi računovodskimi izkazi za energetske dejavnosti, za katere se zahteva ločeno razkrivanje, v celoti razkrila tudi sodila v skladu z ZOEE in ZOP.

Verjamemo, da so pridobljeni dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naš sklep.

Sklep

Na podlagi opravljenih postopkov in pridobljenih dokazov so po našem mnenju sodila, uporabljena za razporejanje neposrednih in posrednih sredstev in obveznosti, stroškov ter odhodkov in prihodkov, ki jih družba upošteva pri vodenju ločenih računovodskih evidenc in pri sestavi ločenih računovodskih izkazov za energetske dejavnosti, in ki so bila uporabljena pri pripravi poglavja 1.5.9 letnega poročila *" Dodatna razkritja na podlagi Zakona o oskrbi z električno energijo in plinom "* za poslovno leto, ki se je končalo 31.12.2023, v vseh pomembnih pogledih ustrezna in pravilno uporabljena glede na zahteve ZPFOLERD-1 ter ZOEE in ZOP.

V imenu revizijske družbe Deloitte revizija d.o.o. je za opravljeno revizijo odgovorna Tina Kolenc Praznik.

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.
Dunajska cesta 165
1000 Ljubljana

Deloitte.
DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija

Tina Kolenc Praznik
Pooblaščena revizorka
Ljubljana, 21. junij 2024

5.2 Izjava o odgovornosti poslovodstva

Poslovodstvo je odgovorno, da se za vsako posamezno poslovno leto pripravijo računovodski izkazi v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija, ter veljavno zakonodajo, in sicer tako, da ti predstavljajo resnično in pošteno sliko poslovanja družbe Holding Slovenske elektrarne d. o. o.

Poslovodstvo upravičeno pričakuje, da bo družba v dogledni prihodnosti razpolagala z ustreznimi viri za nadaljevanje poslovanja, zato so računovodski izkazi pripravljeni na osnovi predpostavke o časovni neomejenosti delovanja družbe.

Odgovornost poslovodstva pri izdelavi računovodskih izkazov je, da so:
- računovodske politike ustrezno izbrane in dosledno uporabljene,
- presoje in ocene razumne in preudarne.

Poslovodstvo je odgovorno za vodenje ustreznih evidenc, ki v vsakem trenutku z razumljivo natančnostjo prikazujejo finančni položaj družbe, in za to, da so računovodski izkazi družbe v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja. Poslovodstvo je prav tako odgovorno za varovanje premoženja družbe ter za preprečevanje in odkrivanje prevar ter drugih nepravilnosti.

Poslovodstvo potrjuje, da so računovodski izkazi pripravljeni skladno z določili Mednarodnih standardov računovodskega poročanja brez pridržkov pri njihovi uporabi.

Poslovodstvo je računovodske izkaze družbe Holding Slovenske elektrarne d. o. o. za poslovno leto, ki se je končalo na dan 31. december 2023, sprejelo dne 21. junija 2024.

Ljubljana, 21. junij 2024

Uroš Podobnik
Poslovni direktor HSE

Dr. Tomaž Štokelj
Generalni direktor HSE

5.3 Uvodna pojasnila k pripravi računovodskih izkazov

Računovodsko poročilo družbe Holding Slovenske elektrarne d. o. o. predstavlja računovodske izkaze s pojasnili.

Na podlagi sklepa z dne 29. novembra 2010 Agencije za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije, v vlogi takratnega predstavnika ustanovitelja, družba od 1. januarja 2011 pripravlja računovodske izkaze in pojasnila v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija.

Revizijska družba Deloitte revizija d. o. o. je revidirala računovodske izkaze s pojasnili in pripravila revizorjevo poročilo z mnenjem, ki je vključeno na začetku poglavja.

5.4 Ločeni računovodski izkazi družbe HSE

5.4.1 LOČEN IZKAZ FINANČNEGA POLOŽAJA DRUŽBE HSE

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

Postavke (v EUR)	Pojasnilo	31. 12. 2023	31. 12. 2022
SREDSTVA		**1.964.160.651**	**1.874.413.184**
A. NEKRATKOROČNA SREDSTVA		**1.220.760.333**	**1.018.933.742**
I. Neopredmetena sredstva	1	352.347.993	119.613.579
II. Nepremičnine, naprave in oprema	2	20.556.530	19.146.372
III. Pravica do uporabe najetih sredstev	3	2.862.139	1.354.758
V. Finančne naložbe v odvisne družbe	4	790.496.732	824.357.481
VI. Ostale finančne naložbe in posojila	5	41.070.442	41.376.441
VII. Poslovne terjatve	6	13.037.972	12.460.712
IX. Odložene terjatve za davek	7	388.525	624.398
B. KRATKOROČNA SREDSTVA		**743.400.318**	**855.479.443**
II. Zaloge	8	41.363.134	11.944.462
III. Finančne naložbe in posojila	9	400.101	655.752
IV. Poslovne terjatve	10	560.342.170	448.614.258
V. Pogodbena sredstva	11	2.678.758	3.166.911
VI. Terjatve za odmerjeni davek	12	0	15.954.379
VII. Druga sredstva	13	106.932.057	82.091.962
VIII. Denar in denarni ustrezniki	14	31.684.098	293.051.719

Postavke (v EUR)	Pojasnilo	31. 12. 2023	31. 12. 2022
KAPITAL IN OBVEZNOSTI		**1.964.160.651**	**1.874.413.184**
A. KAPITAL	15	**946.724.778**	**821.366.920**
I. Vpoklicani kapital		29.558.789	29.558.789
II. Kapitalske rezerve		711.243.185	1.053.243.185
III. Rezerve iz dobička		107.744.824	562.744.824
IV. Rezerva za varovanje pred tveganjem		-5.575.521	-106.751.557
V. Rezerva za pošteno vrednost		-384.441	-139.119
VI. Zadržani poslovni izid		104.137.942	-717.289.200
B. NEKRATKOROČNE OBVEZNOSTI		**237.605.783**	**240.424.559**
I. Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	16	2.095.228	1.698.692
II. Druge rezervacije	17	49.418	404.475
III. Druge obveznosti	18	2.292.367	772
IV. Finančne obveznosti	19	231.016.317	237.780.886
V. Finančne obveznosti iz najemov	20	2.152.453	539.734
C. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI		**779.830.090**	**812.621.704**
II. Finančne obveznosti	21	95.108.236	269.259.587
III. Finančne obveznosti iz najemov	22	722.758	919.513
IV. Poslovne obveznosti	23	328.985.388	392.586.634
V. Pogodbene obveznosti	24	21.946.564	0
VI. Obveznosti za odmerjeni davek	25	41.417.799	22.928
VII. Druge obveznosti	26	291.649.345	149.833.041

5.4.2 LOČEN IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA DRUŽBE HSE

Postavke (v EUR)	Pojasnilo	2023	2022
1. Čisti prihodki od prodaje	27	5.116.070.394	5.545.248.921
2. Drugi poslovni prihodki	28	52.073.813	41.312.079
KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA		**5.168.144.207**	**5.586.561.000**
3. Stroški blaga, materiala in storitev	29	4.651.061.492	5.755.867.837
4. Stroški dela	30	18.800.082	14.815.304
5. Odpisi vrednosti	31	2.394.747	1.609.697
8. Drugi poslovni odhodki	32	43.124.294	86.188.006
POSLOVNI IZID IZ POSLOVANJA		**452.763.592**	**-271.919.844**
9. Finančni prihodki	33	4.568.037	4.913.947
10. Finančni odhodki	34	49.477.713	52.458.065
FINANČNI IZID		**-44.909.676**	**-47.544.118**
POSLOVNI IZID PRED DAVKI		**407.853.916**	**-319.463.962**
DAVEK	35	**41.406.242**	**219.057**
12. Odmerjeni davek		41.417.799	0
13. Odloženi davek		-11.557	219.057
ČISTI POSLOVNI IZID POSLOVNEGA LETA	36	**366.447.674**	**-319.683.019**

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

5.4.3 LOČEN IZKAZ DRUGEGA VSEOBSEGAJOČEGA DONOSA DRUŽBE HSE

Postavke (v EUR)	Pojasnilo	2023	2022
ČISTI POSLOVNI IZID POSLOVNEGA LETA	36	**366.447.674**	**-319.683.019**
Aktuarski dobički in izgube programov z določenimi zaslužki zaposlencev		-265.854	152.038
Postavke, ki pozneje ne bodo prerazvrščene v poslovni izid	15	**-265.854**	**152.038**
Neto učinkoviti del spremembe v pošteni vrednosti instrumentov za varovanje pred spremenljivostjo denarnih tokov		100.106.155	-17.872.036
Neto učinkoviti del spremembe v pošteni vrednosti instrumenta za varovanje pred spremenljivostjo denarnih tokov, prenesen v poslovni izid		1.069.881	11.982
Postavke, ki bodo lahko pozneje prerazvrščene v poslovni izid	15	**101.176.036**	**-17.860.054**
CELOTNI VSEOBSEGAJOČI DONOS POROČEVALSKEGA OBDOBJA		**467.357.856**	**-337.391.035**

5.4.4 LOČEN IZKAZ DENARNIH TOKOV DRUŽBE HSE

Postavke (v EUR)	2023	2022
DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU		
Čisti poslovni izid	366.447.674	-319.683.019
Prilagoditve za:		
Amortizacijo neopredmetenih sredstev	531.547	370.233
Amortizacijo nepremičnin, naprav in opreme	530.573	478.829
Amotizacijo pravice do uporabe sredstev	865.304	760.015
Odpise zalog	466.764	0
Odpise nepremičnin, naprav in opreme	534	462
Odpise poslovnih terjatev	0	110
Odpravo odpisa/slabitev poslovnih terjatev	0	-965.993
Izgubo pri prodaji nepremičnin, naprav in opreme	25	48
Finančne prihodke	-4.568.037	-4.913.947
Finančne odhodke	49.477.713	52.458.065
Dobiček pri prodaji nepremičnin, naprav in opreme	-10.640	-21.297
Davke	41.406.241	219.057
Dobički iz poslovanja pred spremembami čistih kratkoročnih sredstev in davkov	**455.147.698**	**-271.297.437**
Spremembe čistih kratkoročnih sredstev in rezervacij		
Sprememba v:		
Zalogah	-29.418.672	-8.359.905
Poslovnih terjatvah do kupcev in drugih sredstvih	-136.779.997	-123.207.568
Poslovnih obveznostih do dobaviteljev in drugih obveznostih	202.215.593	10.730.564
Prejetih predujmih	0	-241.138
Rezervacijah	-224.375	-32.465
Plačanem davku iz dobička	15.931.450	-14.631.709
Denarna sredstva iz poslovanja	**506.871.697**	**-407.039.658**

Postavke (v EUR)	2023	2022
DENARNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU		
Prejete obresti	38.453	186.478
Prejete dividende	3.709.747	3.964.209
Prejemki iz drugega financiranja	931.389	441.967
Prejemki od prodaje nepremičnin, naprav in opreme	13.782	25.006
Prejemki od prodaje neopredmetenih sredstev	99.395.619	88.718.907
Prejemki od zmanjšanja danih kratkoročnih posojil	450.000	1.000.000
Izdatki za nakup nepremičnin, naprav in opreme	-2.631.124	-4.754.864
Izdatki za nakup neopredmetenih sredstev	-331.974.888	-116.902.230
Izdatki za najeme	-2.372.685	-691.595
Izdatki za nakup odvisnih družb	0	-20.177.815
Dokapitalizacija	0	-30.000.000
Denarna sredstva iz naložbenja	**-232.439.707**	**-78.189.937**
DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU		
Sprememba kapitala	-342.000.000	492.000.000
Prejemki iz najemov	2.061.125	2.681
Prejemki pri prejetih nekratkoročnih posojilih	140.000.000	595.000.000
Prejemki pri prejetih kratkoročnih posojilih	58.000.000	517.000.000
Izdatki za obresti od posojil	-15.285.371	-5.023.641
Izdatki od drugih finančnih obveznosti	-1.165.636	-1.693.442
Izdatki za vračilo nekratkoročnih posojil	-146.764.569	-525.803.030
Izdatki za vračilo kratkoročnih posojil	-230.000.000	-342.000.000
Izdatki za najeme	-645.161	0
Denarna sredstva iz financiranja	**-535.799.612**	**729.482.568**
ZAČETNO STANJE DENARNIH SREDSTEV IN NJIHOVIH USTREZNIKOV	**293.051.719**	**48.798.746**
Finančni izid v obdobju	-261.367.621	244.252.973
KONČNO STANJE DENARNIH SREDSTEV IN DENARNIH USTREZNIKOV	**31.684.098**	**293.051.719**

5.4.5 LOČEN IZKAZ SPREMEMB LASTNIŠKEGA KAPITALA DRUŽBE HSE

Postavke (v EUR)	VPOKLICANI KAPITAL	KAPITALSKE REZERVE	REZERVE IZ DOBIČKA	REZERVA ZA VAROVANJE PRED TVEGANJEM	REZERVE ZA POŠTENO VREDNOST	ZADRŽANI POSLOVNI IZID		SKUPAJ
	Osnovni kapital		Druge rezerve iz dobička			Preneseni čisti poslovni izid	Čisti dobiček poslovnega leta	
Stanje na dan 1. 1. 2022	**29.558.789**	**561.243.185**	**562.744.824**	**-88.891.503**	**-282.078**	**-397.615.260**	**0**	**666.757.957**
B.1. Transakcije z lastniki	**0**	**492.000.000**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**492.000.000**
Vnos dodatnih vplačil kapitala	0	492.000.000	0	0	0	0	0	492.000.000
B.2. Spremembe celotnega vseobsegajočega donosa	**0**	**0**	**0**	**-17.860.054**	**142.959**	**9.079**	**-319.683.019**	**-337.391.035**
Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-319.683.019**	**-319.683.019**
Postavke, ki pozneje ne bodo prerazvrščene v poslovni izid	**0**	**0**	**0**	**0**	**142.959**	**9.079**	**0**	**152.038**
Aktuarski dobički in izgube programov z določenimi zaslužki zaposlencev	0	0	0	0	142.959	9.079	0	152.038
Postavke, ki bodo lahko pozneje prerazvrščene v poslovni izid	**0**	**0**	**0**	**-17.860.054**	**0**	**0**	**0**	**-17.860.054**
Neto učinkoviti del spremembe v pošteni vrednosti instrumentov za varovanje pred spremenljivostjo denarnih tokov	0	0	0	-17.872.036	0	0	0	-17.872.036
Neto učinkovit del spremembe v pošteni vrednosti instrumentov za varovanje pred spremenljivostjo denarnih tokov, prenesen v poslovni izid	0	0	0	11.982	0	0	0	11.982
Stanje na dan 31. 12. 2022	**29.558.789**	**1.053.243.185**	**562.744.824**	**-106.751.557**	**-139.119**	**-397.606.181**	**-319.683.019**	**821.366.922**

se nadaljuje

Postavke (v EUR)	VPOKLICANI KAPITAL	KAPITALSKE REZERVE	REZERVE IZ DOBIČKA	REZERVA ZA VAROVANJE PRED TVEGANJEM	REZERVE ZA POŠTENO VREDNOST	ZADRŽANI POSLOVNI IZID		SKUPAJ
	Osnovni kapital		Druge rezerve iz dobička			Preneseni čisti poslovni izid	Čisti dobiček poslovnega leta	
Stanje na dan 1. 1. 2023	**29.558.789**	**1.053.243.185**	**562.744.824**	**-106.751.557**	**-139.119**	**-397.606.181**	**-319.683.019**	**821.366.922**
B.1. Transakcije z lastniki	**0**	**-342.000.000**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-342.000.000**
Vračilo kapitala	0	-342.000.000	0	0	0	0	0	-342.000.000
B.2. Spremembe celotnega vseobsegajočega donosa	**0**	**0**	**0**	**101.176.036**	**-245.322**	**-20.532**	**366.447.674**	**467.357.856**
Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**366.447.674**	**366.447.674**
Postavke, ki pozneje ne bodo prerazvrščene v poslovni izid	**0**	**0**	**0**	**0**	**-245.322**	**-20.532**	**0**	**-265.854**
Aktuarski dobički in izgube programov z določenimi zaslužki zaposlencev	0	0	0	0	-245.322	-20.532	0	-265.854
Postavke, ki bodo lahko pozneje prerazvrščene v poslovni izid	**0**	**0**	**0**	**101.176.036**	**0**	**0**	**0**	**101.176.036**
Neto učinkovit del spremembe v pošteni vrednosti instrumentov za varovanje pred spremenljivostjo denarnih tokov	0	0	0	100.106.155	0	0	0	100.106.155
Neto učinkoviti del spremembe v pošteni vrednosti instrumentov za varovanje pred spremenljivostjo denarnih tokov, prenesen v poslovni izid	0	0	0	1.069.881	0	0	0	1.069.881
B.3. Spremembe v kapitalu	**0**	**0**	**-455.000.000**	**0**	**0**	**501.764.655**	**-46.764.655**	**0**
Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala	0	0	0	0	0	-319.683.019	319.683.019	0
Poravnava izgube kot odbitne sestavine kapitala	0	0	0	0	0	366.447.674	-366.447.674	0
Druge spremembe v kapitalu	0	0	-455.000.000	0	0	455.000.000	0	0
Stanje na dan 31. 12. 2023	**29.558.789**	**711.243.185**	**107.744.824**	**-5.575.521**	**-384.440**	**104.137.942**	**0**	**946.724.778**

5.5 Pojasnila k ločenim računovodskim izkazom družbe HSE

5.5.1 POROČAJOČA DRUŽBA

Holding Slovenske elektrarne d. o. o. (v nadaljevanju »družba«) je družba, registrirana s sedežem v Sloveniji in je obvladujoča družba skupine HSE. Naslov registriranega sedeža je Koprska ulica 92, 1000 Ljubljana. Glavna dejavnost družbe je trgovanje z električno energijo.

Poslovno leto družbe je enako koledarskemu letu. V nadaljevanju so predstavljeni ločeni računovodski izkazi družbe za leto, ki se je končalo dne 31. decembra 2023.

5.5.2 PODLAGA ZA SESTAVO

a) Izjava o skladnosti

Pri pripravi računovodskih izkazov na dan 31. december 2023 je družba upoštevala:

- Mednarodne standarde računovodskega poročanja, ki vključujejo Mednarodne računovodske standarde, Pojasnila Stalnega odbora za pojasnjevanje, Mednarodne standarde računovodskega poročanja in Pojasnila Odbora za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja, kot jih je sprejela Evropska unija,
- Zakon o gospodarskih družbah,
- Energetski zakon,
- Zakon o oskrbi z električno energijo in Zakon o oskrbi s plinom,
- Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb,
- Pravilnik o izvajanju Zakona o davku od dohodka pravnih oseb in njegove podzakonske akte,
- Pravilnik o računovodstvu družbe in
- ostalo relevantno veljavno zakonodajo.

b) Računovodske predpostavke in kakovostne značilnosti računovodskih izkazov

Računovodski izkazi so izdelani ob upoštevanju temeljnih računovodskih predpostavk:

- upoštevanja nastanka poslovnega dogodka in
- upoštevanja časovne neomejenosti delovanja.

Učinki poslov in drugih poslovnih dogodkov se priznajo takrat, ko nastanejo, in ne takrat, ko so plačani, ter se evidentirajo in se o njih poroča za obdobja, na katera se nanašajo. Računovodski izkazi tako vsebujejo tudi informacije o obveznostih glede denarnih plačil v prihodnosti in o sredstvih, ki bodo prinašala denarna sredstva v prihodnosti.

Računovodski izkazi družbe se pripravljajo ob upoštevanju predpostavke, da družba ne bo bistveno skrčila obsega svojega poslovanja ali ga celo ukinila, torej da bo delovala še v dogledni prihodnosti.

Upoštevane so naslednje kakovostne značilnosti računovodskih izkazov:

- **Pošteno predstavljanje in skladnost z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja**: računovodski izkazi pošteno prikazujejo finančno stanje, finančno uspešnost in denarne tokove družbe.
- **Doslednost predstavljanja**: predstavljanje in razvrščanje postavk v računovodskih izkazih je enako iz obdobja v obdobje.
- **Bistvenost in združevanje**: vsaka bistvena skupina, sestavljena iz podobnih postavk, je v računovodskih izkazih predstavljena posebej. Postavke različne narave ali vloge so predstavljene posebej, razen če so nebistvene.
- **Pobotanje**: niti sredstva in obveznosti do virov sredstev niti prihodki in odhodki niso pobotani, razen če standard ali pojasnilo pobotanje zahteva oz. dovoljuje.
- **Primerjalne informacije**: pri vseh prikazanih zneskih v računovodskih izkazih je razkrita primerjalna informacija iz preteklega obdobja, razen če standard ali pojasnilo dovoljuje ali zahteva drugače. Primerjalne informacije so vključene v besedne in opisne informacije, če je to potrebno za razumevanje računovodskih izkazov obravnavanega obdobja.
- **Spremembe pomembnih računovodskih usmeritev**: pri izdelavi računovodskih izkazov so bile upoštevane enake računovodske podlage in usmeritve ter načela pripoznavanja in vrednotenja kot v letu 2022.

c) Podlaga za merjenje

Računovodski izkazi družbe so pripravljeni na osnovi izvirnih vrednosti, razen izvedenih finančnih instrumentov, namenjenih trgovanju, ki so prikazani po pošteni vrednosti.

d) Funkcijska in predstavitvena valuta

Računovodski izkazi v tem poročilu so predstavljeni v evrih (EUR) brez centov, ki je hkrati funkcijska in predstavitvena valuta družbe. Zaradi zaokroževanja vrednostnih podatkov lahko prihaja do nepomembnih odstopanj v seštevkih v preglednicah.

e) Uporaba ocen in presoj

Priprava računovodskih izkazov zahteva, da poslovodstvo oblikuje določene ocene in predpostavke, ki vplivajo na izkazane vrednosti sredstev in obveznosti, prihodkov in odhodkov ter razkritja pogojnih sredstev in obveznosti v poročevalnem obdobju. Oblikovanje ocen ter s tem povezane predpostavke in negotovosti so razkriti v pojasnilih k posameznim postavkam.

Ocene in predpostavke temeljijo na preteklih izkušnjah in drugih dejavnikih, ki se v danih okoliščinah štejejo za utemeljene, na podlagi katerih so izražene presoje o knjigovodski vrednosti sredstev in obveznosti. Ocene in predpostavke so podvržene subjektivni presoji in določeni stopnji negotovosti, zato se poznejši dejanski rezultati lahko razlikujejo od ocen. Te se redno preverjajo. Spremembe računovodskih ocen se pripoznajo v obdobju, v katerem so bile ocene spremenjene, če sprememba vpliva samo na to obdobje, ali v obdobju spremembe in prihodnjih obdobjih, če sprememba vpliva na prihodnja obdobja.

Ocene in predpostavke so prisotne pri naslednjih pomembnih presojah:

- pri oceni dobe koristnosti sredstev, ki se amortizirajo

Družba pri ocenjevanju življenjske dobe sredstev upošteva pričakovano fizično izrabljanje, tehnično in gospodarsko staranje ter pričakovane zakonske in druge omejitve uporabe. Družba pri pomembnejših sredstvih preverja dobo koristnosti in ugotavlja, ali je prišlo do spremenjenih okoliščin, zaradi katerih je bila potrebna sprememba dobe koristnosti.

- pri preizkusu oslabitve nefinančnih sredstev

Družba najmanj enkrat na leto preverja, ali obstajajo indikatorji za oslabitev posamezne denar ustvarjajoče enote, pri čemer se nadomestljiva vrednost nefinančnih sredstev ugotavlja na osnovi sedanje vrednosti denarnih tokov. To temelji tako na oceni pričakovanih denarnih tokov iz denar ustvarjajoče enote kot tudi na določitvi primerne diskontne stopnje. Pri presoji, ali je treba opraviti oslabitev nepremičnin, družba upošteva, da posamezna nepremičnina kot celota ustvarja denarne pritoke v odvisnosti od ostalih nepremičnin.

- pri oceni udenarljive vrednosti terjatev in sredstev iz pogodb s kupci

Ob izdelavi računovodskih izkazov družba oceni popravke vrednosti na podlagi modela pričakovanih kreditnih izgub, v skladu s katerim se ocenijo pričakovane izgube, ki bodo nastale v prihodnosti.

- pri oceni rezervacij za pozaposlitvene in druge dolgoročne zaslužke zaposlencev (odpravnine ob upokojitvi)

V okviru obvez za zaposlitvene zaslužke zaposlenih je evidentirana sedanja vrednost odpravnin ob upokojitvi. Pripoznana je na osnovi aktuarskega izračuna, ki temelji na predpostavkah in ocenah, veljavnih v času nastanka izračuna, ki se zaradi sprememb v prihodnje lahko razlikuje od dejanskih predpostavk, ki bodo veljale takrat. To se nanaša predvsem na določitev diskontne stopnje ter ocene fluktuacije zaposlenih, smrtnosti in rasti plač. Obveze za pozaposlitvene zaslužke zaposlenih so zaradi kompletnosti aktuarskega izračuna in dolgoročnega značaja občutljive za spremembe navedenih ocen.

- pri pripoznavanju oblikovanja rezervacij za tožbe in pogojnih obveznosti

Rezervacija je pripoznana, ko ima družba zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti, in če je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi. Uprava družbe redno preverja, ali je za poravnavo možne obveznosti verjeten odliv sredstev, ki omogočajo ekonomske koristi. Če postane verjeten, se možna obveznost prerazporedi tako, da se v računovodskih izkazih zanjo oblikuje rezervacija v trenutku, ko se spremeni stopnja verjetnosti.

Dodatne ocene in presoje poslovodstva pri pripravi izkazov na dan 31. december 2023 so naslednje:

1. HSE ima pravico, da 35,6-% poslovni delež v družbi HESS, ki ga je prodal, kupi nazaj (odkupna pravica), kupca/pridobitelja pa sta mu dolžna svoj poslovni delež prodati najkasneje do 31. decembra 2028, pri čemer lahko HSE odkupno pravico uveljavi od 30. junija 2026 do 30. junija 2028. Odkupna pravica se nanaša na odkup celotnega poslovnega deleža v skupni višini 35,6 %, in sicer celotni poslovni delež od družbe SEL v višini 14,7 % osnovnega kapitala v družbi HESS in celotni poslovni delež od družbe GEN v višini 20,9 % osnovnega kapitala v družbi HESS. HSE mora odkupno pravico uveljavljati od obeh družbenikov/pridobiteljev hkrati. Ocenjena vrednost opcije na dan 31. december 2023 znaša 0 EUR, saj ocenjujemo, da se opcija izvrši po ceni, ki je višja od tržne vrednosti.

2. HSE ima pravico, da od Elektra Celje odkupi 36,42-% poslovni delež v osnovnem kapitalu družbe ECE. Trenutno je HSE lastnik 63,58 % lastniškega kapitala družbe ECE.

   Za nakup 36,42-% poslovnega deleža v družbi ECE od Elektra Celje obstaja nakupna opcija, in sicer:
   - Nakupna opcija stopi v veljavo z dnem 1. januar 2025 in velja do 31 maja 2025, izvrši pa se 30. junija 2025. HSE lahko opcijo unovči na način, da Elektru Celje izrazi voljo, da bo uveljavljal pravico do nakupne opcije. Kupnina je določena skladno z opcijskim sporazumom, iz katerega izhaja, da je izvršljiva vrednost po opciji dejansko enaka tržni vrednosti v času izvršitve. Glede na način določitve izvršljive vrednosti je poštena vrednost finančnega instrumenta (opcije) 0 EUR.

3. Družba pogodbe o nakupu in prodaji električne energije, plina in emisijskih kuponov z namenom trgovanja obravnava skladno z MSRP 9.2.6. kot izveden finančni instrument, ker gre za pogodbe, kjer družba običajno prejme predmet pogodbe in ga kmalu po prejemu proda z namenom ustvarjanja dobička na podlagi kratkoročnih nihanj cene ali preprodajne marže (kar ustreza pravilom IFRS 9 o neto poravnavi pogodb). Skladno z IFRS 9.2.4. družba take pogodbe obravnava kot izvedene finančne instrumente in jih meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.

   Pogodbe, ki jih je družba sklenila in jih še naprej poseduje za namene prejema ali dobave nefinančnega sredstva v skladu s pričakovanimi potrebami po nakupu, prodaji ali uporabi, npr. prodajne pogodbe za prodajo v skupini HSE proizvedene električne energije (oz. »own use« pogodbe), družba še nadalje računovodsko pripoznava po pogodbeni vrednosti skladno z MSRP 15 na datum izvršitve pogodbe.

4. V primeru izvedbe preizkusa oslabitve denar ustvarjajoče enote s sredstvi z omejeno dobo uporabe (TEŠ in PV) se uporabljajo projekcije poslovanja za njeno celotno dobo uporabe. Ključne predpostavke so predstavljene v nadaljevanju razkritij izvedbe in rezultatov oslabitve naložb v odvisne družbe.

5.5.3 PODRUŽNICA IN PREDSTAVNIŠTVO

Družba ima v tujini podružnico na Češkem. Preko češke podružnice družba v letu 2023 ni izvajala poslov, ker je trgovanje z električno energijo prenesla na samo družbo. Poslovanje podružnice je vključeno v računovodske izkaze družbe.

5.5.4 POMEMBNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSKIH USMERITVAH

Računovodski izkazi družbe so izdelani na osnovi računovodskih usmeritev, prikazanih v nadaljevanju. Navedene računovodske usmeritve so uporabljene za obe predstavljeni leti, razen če ni drugače navedeno. Kadar je bilo potrebno, smo primerjalne informacije prilagodili, tako da so v skladu s predstavitvijo informacij v tekočem letu.

Prevedba tujih valut

Posli, izraženi v tuji valuti, se preračunajo v ustrezno funkcijsko valuto po menjalnem tečaju na dan posla.

Denarna sredstva in obveznosti, izražena v tuji valuti ob koncu poročevalskega obdobja, se preračunajo v funkcijsko valuto po takrat veljavnem menjalnem tečaju.

Pozitivne ali negativne tečajne razlike so razlike med odplačno vrednostjo v funkcijski valuti na začetku obdobja, popravljeno za višino efektivnih obresti in plačil med obdobjem, kot tudi odplačno vrednostjo v tuji valuti, preračunano po menjalnem tečaju na koncu obdobja.

Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida, in sicer po neto načelu.

Neopredmetena sredstva

Neopredmetena sredstva sodijo med nekratkoročna sredstva in omogočajo izvajanje dejavnosti družbe, pri tem pa fizično ne obstajajo. Družba med neopredmetenimi sredstvi izkazuje nekratkoročne premoženjske pravice in emisijske kupone za potrebe proizvodnje električne energije v skupini HSE. Emisijske kupone za trgovanje izkazuje med zalogami.

Neopredmeteno sredstvo se ob začetnem pripoznanju ovrednoti po nabavni vrednosti. Ta vključuje stroške, ki se lahko neposredno pripišejo pridobitvi posameznega neopredmetenega sredstva. Družba nakupov neopredmetenih sredstev ni financirala s posojili, zato v nabavno vrednost niso vključeni stroški izposojanja.

Za poznejše merjenje neopredmetenih sredstev se uporablja model nabavne vrednosti.

Družba nima neopredmetenih sredstev, za katera bi ob nabavi določila preostalo vrednost.

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti vsakega posameznega (sestavnega) dela neopredmetenega sredstva. Amortizacija se začne obračunavati od nabavne vrednosti, ko je sredstvo razpoložljivo za uporabo. Emisijski kuponi se ne amortizirajo, ker se kupujejo za posamezna leta in se tako tudi porabljajo.

Ocenjena doba koristnosti - neopredmetena sredstva	2023	2022
Računalniški programi	2-20 let	2-20 let

Amortizacijske metode in dobe koristnosti skupin neopredmetenih sredstev se preverijo ob koncu vsakega poslovnega leta in po potrebi prilagodijo. V primeru podaljšane dobe koristnosti se stroški obračunane amortizacije v poslovnem letu zmanjšajo, v primeru skrajšanja dobe koristnosti pa povečajo. Prilagoditev dobe koristnosti je treba preračunati tako, da se neopredmeteno sredstvo dokončno amortizira v novi predvideni dobi koristnosti. Sprememba dobe koristnosti se obravnava kot sprememba računovodske ocene in vpliva le na obdobje, v katerem je bila računovodska ocena spremenjena, in na vsako naslednje obdobje v preostali dobi koristnosti.

Poznejši izdatki v zvezi z neopredmetenimi sredstvi so usredstveni le v primerih, ko povečujejo prihodnje gospodarske koristi, ki izhajajo iz sredstva, na katerega se stroški nanašajo. Vsi drugi stroški so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki takoj, ko do njih pride.

Nepremičnine, naprave in oprema

Nepremičnine, naprave in oprema so del nekratkoročnih sredstev v lasti družbe in se uporabljajo za opravljanje dejavnosti družbe. Nepremičnine, naprave in oprema vključujejo zgradbe, proizvajalno in drugo opremo ter sredstva v gradnji in izdelavi.

Nepremičnine, naprave in oprema so izkazani po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrano amortizacijo. Nabavna vrednost vključuje stroške, ki se lahko neposredno pripišejo pridobitvi posameznega sredstva. Deli naprav in opreme, ki imajo različne dobe koristnosti, se obračunavajo kot posamezna sredstva. Stroški izposojanja, ki se pripišejo neposredno nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v pripravi, to je do aktiviranja sredstva, se pripoznajo kot del nabavne vrednosti takega sredstva. Družba ni imela najetih posojil za nabavo osnovnih sredstev, tako da stroški izposojanja sredstvom v gradnji oz. izdelavi niso pripisani.

Za poznejše merjenje nepremičnin, naprav in opreme se uporablja model nabavne vrednosti.

Družba nima nepremičnin, naprav in opreme, za katere bi ob nabavi določila preostalo vrednost.

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti vsakega posameznega (sestavnega) dela nepremičnin, naprav in opreme. Amortizacija se začne obračunavati od nabavne vrednosti, ko je nepremičnina, naprava in oprema razpoložljiva za uporabo. Nepremičnine, naprave in oprema v gradnji oz. izdelavi se ne amortizirajo.

Ocenjena doba koristnosti - nepremičnine, naprave in oprema	2023	2022
Poslovni prostori	30-50 let	30-50 let
Sončna elektrarna	25 let	25 let
Računalniška oprema	2-5 let	2-5 let
Pohištvo	10 let	10 let
Drobni inventar	4-5 let	4-5 let
Osebna vozila	5 let	5 let
Druge naprave in oprema	5-10 let	5-10 let

Amortizacijske metode in dobe koristnosti skupin sredstev se preverijo ob koncu vsakega poslovnega leta in po potrebi prilagodijo. V primeru podaljšanja dobe koristnosti družba zmanjša že obračunane stroške amortizacije v obravnavanem poslovnem letu, v primeru skrajšanja dobe koristnosti pa jih poveča. Prilagoditev dobe koristnosti je treba preračunati tako, da se bo sredstvo dokončno amortiziralo v novi predvideni dobi koristnosti. Sprememba dobe koristnosti se obravnava kot sprememba računovodske ocene ter vpliva le na obdobje, v katerem je bila računovodska ocena spremenjena, in na vsako naslednje obdobje v preostali dobi koristnosti.

Stroški zamenjave dela nepremičnin, naprav in opreme se pripišejo knjigovodski vrednosti tega sredstva, če je verjetno, da bodo prihodnje gospodarske koristi, povezane z delom tega sredstva, pritekale v družbo, in če je nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Vsi drugi stroški (npr. tekoče vzdrževanje) so pripoznani v poslovnem izidu kot odhodki takoj, ko do njih pride.

Dobički in izgube, nastali pri odtujitvi nepremičnin, naprav in opreme, se ugotavljajo kot razlika med čisto prodajno vrednostjo in knjigovodsko vrednostjo odtujenega sredstva ter se izkažejo med drugimi poslovnimi prihodki oz. odpisi vrednosti.

Družba vsako leto presoja, ali obstajajo znaki oslabitve v povezavi z nepremičninami, napravami in opremo v pridobivanju. Med pomembne znake oslabitve uvrščamo naslednje okoliščine:

- sprejem odločitve o prekinitvi vlaganj v posamezno investicijo in
- bistveno poslabšanje okoliščin v povezavi z ekonomsko učinkovitostjo posamezne investicije.

Pravica do uporabe najetih sredstev

Najemniki na podlagi najemnih pogodb v izkazu finančnega položaja najeta sredstva izkazujejo med osnovnimi sredstvi kot sredstva iz pravice do uporabe, v povezavi z obveznostmi iz najema. Vrednost najetih sredstev se preko amortizacije prenaša v stroške, stroški financiranja pa bremenijo finančne odhodke. Standard najemnikom omogoča dve izjemi pri pripoznanju, in sicer v primeru najemov sredstev z majhno vrednostjo in kratkoročnih najemov.

Družba je pregledala in analizirala sklenjene pogodbe o najemih z obdobjem trajanja, daljšim od enega leta. Družba je na podlagi stroškov najema in obdobja trajanja najemnih pogodb ocenila vrednost pravice do uporabe najetih sredstev in obveznosti iz najema in jih pripoznala v izkazu finančnega položaja za obdobje petih let. Pri pogodbah za nedoločen čas s pravico do odpovedi pogodbe poslovodstvo, skladno s točko 18 MSRP 16, precej gotovo ocenjuje, da do odpovedi najema ne bo prišlo vsaj 5 let, medtem ko ocene daljšega pogodbenega najema ni možno podati s precejšnjo gotovostjo. Zato je pri pogodbah za nedoločen čas obdobje najema določeno na 5 let.

Obrestne mere, sprejete pri sklenitvi najemov, niso razkrite v pogodbah. Standard MSRP 16 v točki 26 napotuje najemnika na uporabo njegove predpostavljene obrestne mere, to je obrestne mere za izposojanje, ki bi jo HSE plačal, če bi sredstvo kupil in bi se za nakup zadolžil. Takih obrestnih mer HSE nima, saj je iz analize virov financiranja razvidno, da je HSE z obstoječimi viri financiral naložbe v odvisne družbe, deloma pa obratni kapital.

Če najemnik od finančne institucije ali iz drugih virov ne more pridobiti podatka o višini obrestne mere za izposojanje, najemnik uporabi povprečne obrestne mere sklenjenih posojilnih pogodb z nefinančnimi družbami v kreditnih institucijah v mesecu najema, ki jih Banka Slovenije objavlja v Biltenu na spletni strani.

Vrednosti pravice do uporabe najetih sredstev in obveznosti iz najema so ocenjene na podlagi diskontiranja prihodnjih denarnih tokov za obdobje trajanja najema. Družba pri najemih uporablja obrestno mero, ki je izračunana kot povprečje obrestnih mer, objavljenih v Biltenu Banke Slovenije, in sicer za ročnost od 1 do 5 let, ločeno za zneske do 1 milijona EUR in za zneske nad 1 milijonom EUR.

Ocenjena doba koristnosti - najemi	2023	2022
Zgradbe	5 let	5 let
Avtomobili	3-5 let	3-5 let

Nekratkoročne finančne naložbe v odvisne družbe

Naložbe v odvisne družbe so tiste, v katerih ima družba prevladujoč vpliv, in za to skupino družb sestavlja skupinske računovodske izkaze.

V računovodskih izkazih so naložbe v odvisne družbe izkazane po nabavni vrednosti.

Družba pripoznava prihodke iz finančne naložbe v obdobju, ko je sprejet sklep o izplačilu deležev v dobičku.

Morebitni znaki slabitve naložb v odvisne družbe se ugotavljajo na letni ravni. V primeru, da obstajajo nepristranski dokazi, da je nastala izguba zaradi oslabitve, se znesek izgube izmeri kot razlika med knjigovodsko vrednostjo naložbe in njeno nadomestljivo vrednostjo (višja izmed poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje in vrednosti pri uporabi) ter pripozna kot finančni odhodek.

V primeru likvidacije odvisne družbe se razlika med knjigovodsko in likvidacijsko vrednostjo naložbe evidentira med finančnimi prihodki oz. odhodki.

V primeru prodaje deleža v odvisni družbi se razlika med knjigovodsko in prodajno vrednostjo naložbe evidentira med finančnimi prihodki oz. odhodki.

Nekratkoročne finančne naložbe v pridružene in skupaj obvladovane družbe

Naložbe v pridružene družbe so tiste, v katerih ima družba pomemben vpliv. Praviloma se njen delež v takih družbah giblje od 20 do 50 %.

Naložbe v skupaj obvladovane družbe so tiste, v katerih družba skupaj z drugimi lastniki skupno obvladuje delovanje te družbe, in sicer na podlagi pogodbeno dogovorjene delitve obvladovanja.

Tako naložbe v pridružene kot skupaj obvladovane družbe so v računovodskih izkazih družbe izkazane po nabavni vrednosti.

Finančna sredstva

Finančna sredstva vključujejo denar in denarne ustreznike, terjatve in posojila ter finančne naložbe (razen naložb v odvisne, pridružene in skupaj obvladovane družbe).

Družba na začetku pripozna posojila, terjatve in vloge oz. depozite na dan njihovega nastanka. Ostala finančna sredstva so na začetku pripoznana na datum menjave oz. ko družba postane stranka v pogodbenih določilih instrumenta.

Družba odpravi pripoznanje finančnega sredstva, ko ugasnejo pogodbene pravice do denarnih tokov iz tega sredstva ali ko družba prenese pravice do pogodbenih denarnih tokov iz finančnega sredstva na podlagi posla, v katerem se prenesejo vsa tveganja in koristi iz lastništva finančnega sredstva.

Finančni instrumenti družbe se ob začetnem pripoznanju razvrstijo v eno od naslednjih skupin:
- finančna sredstva, merjena po odplačni vrednosti,
- finančna sredstva po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa in
- finančna sredstva po pošteni vrednosti preko poslovnega izida.

Razvrstitev je odvisna od izbranega poslovnega modela za upravljanje sredstev in od tega, ali družba pridobiva pogodbene denarne tokove iz naslova finančnih instrumentov izključno iz naslova plačil glavnic in obresti od neporavnanega zneska glavnice.

Z izjemo terjatev iz poslovanja, ki ne vsebujejo pomembne sestavine financiranja, ob prvotnem pripoznanju družba izmeri finančno sredstvo po pošteni vrednosti, ki je povečana za stroške transakcije. Terjatve iz poslovanja, ki ne vsebujejo pomembne sestavine financiranja, se merijo po transakcijski ceni, ki je določena v skladu z določili standarda MSRP 15.

Finančna sredstva po pošteni vrednosti preko poslovnega izida so v izkazu finančnega položaja izkazana po pošteni vrednosti, vključno z neto spremembo poštene vrednosti, ki je pripoznana v izkazu poslovnega izida. Finančna sredstva po pošteni vrednosti preko poslovnega izida zajemajo predvsem nerealizirane in ovrednotene izpeljane finančne instrumente na dan poročanja.

a) Denarna sredstva in denarni ustrezniki

Denarna sredstva in njihovi ustrezniki zajemajo gotovino v blagajni, bančne depozite do treh mesecev in druge kratkoročne, hitro unovčljive naložbe s prvotno dospelostjo treh mesecev ali manj.

Za preračun denarnih sredstev iz tuje valute družba uporablja referenčni tečaj Evropske centralne banke (ECB), ki ga objavlja Banka Slovenije, povzet po tečajnici ECB, razen za tiste valute, za katere ECB ne objavlja referenčnih tečajev dnevno in za katere se upošteva mesečna tečajnica.

b) Finančna sredstva po pošteni vrednosti preko poslovnega izida

Finančna sredstva po pošteni vrednosti preko poslovnega izida vključujejo finančna sredstva, namenjena trgovanju, finančna sredstva po pošteni vrednosti preko poslovnega izida in finančna sredstva, ki jih mora družba izmeriti po pošteni vrednosti.

Finančna sredstva so razvrščena med sredstva, namenjena trgovanju, če so pridobljena z namenom prodaje ali ponovnega nakupa v bližnji prihodnosti. Izvedeni finančni instrumenti so razvrščeni v skupino finančnih sredstev, ki so namenjena trgovanju, razen v primeru instrumentov učinkovitega varovanja pred tveganjem.

Finančna sredstva, ki ustvarjajo denarne tokove in ki niso izključno plačila glavnic in obresti, se razvrstijo in izmerijo po pošteni vrednosti preko poslovnega izida ne glede na izbran poslovni model.

Finančna sredstva po pošteni vrednosti preko poslovnega izida so v izkazu finančnega položaja izkazana po pošteni vrednosti, vključno z neto spremembo poštene vrednosti, ki je pripoznana v izkazu poslovnega izida.

c) Finančna sredstva po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa (kapitalski instrumenti)

Finančna sredstva, pripoznana po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa, ki imajo naravo kapitalskega instrumenta, so tista finančna sredstva, ki izpolnjujejo opredelitev kapitala v skladu z MRS 32 – Finančni instrumenti in za katera se družba odloči za nepreklicno razvrstitev v skupino kapitalskih instrumentov po pošteni vrednosti preko drugega vseobsegajočega donosa ter jih ne poseduje za namen trgovanja. Razvrstitev se določi po posameznem finančnem instrumentu.

Dobički in izgube iz naslova teh finančnih sredstev se nikoli ne prerazporedijo v izkaz poslovnega izida, razen prejetih dividend, ki se pripoznajo v poslovnem izidu.

d) Finančna sredstva po odplačni vrednosti

Med finančna sredstva po odplačni vrednosti družba razvršča finančna sredstva, ki jih poseduje v okviru poslovnega modela za pridobivanje pogodbenih denarnih tokov, če ti predstavljajo izključno plačila glavnic in obresti od neporavnane glavnice. Družba med finančna sredstva po odplačni vrednosti razvršča posojila in terjatve. Glede na zapadlost so razvrščena med kratkoročna finančna sredstva (zapadlost do 12 mesecev po datumu izkaza finančnega položaja) ali nekratkoročna finančna sredstva (zapadlost nad 12 mesecev po datumu izkaza finančnega položaja).

Finančna sredstva po odplačni vrednosti so na začetku pripoznana po pošteni vrednosti, povečani za neposredne stroške posla. Po začetnem pripoznanju se izmerijo po odplačni vrednosti po metodi veljavne obrestne mere, zmanjšane za izgube zaradi oslabitve. Dobički in izgube se pripoznajo v poslovnem izidu ob odpravi, spremembi ali oslabitvi.

Finančne obveznosti

Med finančne obveznosti družba vključuje prejeta posojila in obveznosti do dobaviteljev. Ob začetnem pripoznanju se razvrstijo med finančne obveznosti po pošteni vrednosti preko poslovnega izida prejeta posojila ali obveznosti iz poslovanja. Vse druge finančne obveznosti so na začetku pripoznane na datum trgovanja oz. ko družba postane pogodbena stranka v zvezi z instrumentom. Razen prejetih posojil se vse finančne obveznosti ob začetnem pripoznanju merijo po pošteni vrednosti. Prejeta posojila se merijo po odplačni vrednosti z uporabo veljavne obrestne mere. Glede na zapadlost so posojila razvrščena med kratkoročne finančne obveznosti (zapadlost do 12 mesecev po datumu izkaza finančnega položaja) ali nekratkoročne finančne obveznosti (zapadlost nad 12 mesecev po datumu izkaza finančnega položaja). Vsi dobički in izgube se pripoznajo v izkazu poslovnega izida ob odpravi pripoznanja finančne obveznosti in v okviru amortizacije veljavne obrestne mere.

Družba odpravi pripoznanje finančne obveznosti, če so obveze, določene v pogodbi, izpolnjene, razveljavljene ali zastarane.

Izvedeni finančni instrumenti

Izvedeni finančni instrumenti se uporabljajo za varovanje izpostavljenosti denarnih tokov družbe pred cenovnimi in valutnimi tveganji. Družba ima v okviru varovanja pred tveganji sklenjene valutne zamenjave in standardizirane rokovne pogodbe za varovanje pred tveganji lastno proizvedene električne energije, emisijskih kuponov in plina v naslednjih letih.

Gre za finančne instrumente, ki ne zahtevajo začetne finančne naložbe, njihova vrednost pa se spreminja zaradi cen blaga ali deviznega tečaja.

Izvedeni finančni instrumenti se na začetku pripoznajo po pošteni vrednosti, in sicer po neto načelu. To pomeni, da sama vrednost sklenjenega posla ni izkazana v računovodskih izkazih.

Po začetnem pripoznanju se izvedeni finančni instrumenti merijo po pošteni vrednosti, pripadajoče spremembe pa se obravnavajo različno glede na to, ali izvedeni finančni instrument izpolnjuje pogoje za obračunavanje varovanja pred tveganjem (»hedge accounting«) ali ne. Izvedeni finančni instrumenti, ki ne izpolnjujejo pogojev za obračunavanje varovanja pred tveganjem, se merijo po pošteni vrednosti preko poslovnega izida.

Ko se izpeljani finančni instrument določi kot varovanje pred tveganjem v primeru izpostavljenosti spremenljivosti denarnih tokov, ki jih je mogoče pripisati posameznemu tveganju, povezanemu s pripoznanim sredstvom ali obveznostjo ali zelo verjetnimi predvidenimi posli, ki lahko vplivajo na poslovni izid, se uspešni del sprememb v pošteni vrednosti izpeljanega finančnega instrumenta pripozna v drugem vseobsegajočem donosu obdobja in razkrije v rezervi za varovanje pred tveganjem. Neuspešni del sprememb poštene vrednosti izpeljanega finančnega instrumenta se pripozna neposredno v poslovnem izidu. Družba predvidoma preneha obračunavati varovanje pred tveganjem, če instrument za varovanje pred tveganjem ne zadošča več sodilom za obračunavanje varovanja pred tveganjem ali če se instrument za varovanje pred tveganjem proda, odpove ali izkoristi. Nabrani dobiček ali izguba, pripoznana v drugem vseobsegajočem donosu, ostaneta izkazana v rezervi za varovanje pred tveganjem, dokler predvideni posel ne vpliva na poslovni izid. Če predvidenega posla ni več pričakovati, se mora znesek v drugem vseobsegajočem donosu pripoznati neposredno v poslovnem izidu. V ostalih primerih se znesek, pripoznan v drugem vseobsegajočem donosu, prenese v poslovni izid v istem obdobju, v katerem pred tveganjem varovana postavka vpliva na poslovni izid.

Učinki drugih izpeljanih finančnih instrumentov iz naslova odprtih fizičnih pogodb, ki niso opredeljeni kot varovanje pred tveganjem v primeru izpostavljenosti spremenljivosti denarnih tokov oz. jih ni mogoče pripisati posameznemu tveganju, povezanemu s pripoznanim sredstvom ali obveznostjo, se pripoznajo v poslovnem izidu med drugimi poslovnimi prihodki oz. drugimi poslovnimi odhodki po neto načelu, realizacija fizičnih pogodb pa med čistimi prihodki oz. odhodki prav tako po neto načelu.

Kadar se terminski nakupi in prodaje za fizično dobavo električne energije, plina in emisijskih kuponov obravnavajo kot pogodbe, sklenjene v okviru običajnega poslovanja skupine (»own use« oz. lastna raba), potem ti ne spadajo v obseg, opredeljen v MSRP 9. To je v primeru, ko so izpolnjeni naslednji pogoji:

- fizična dobava je del vseh takšnih pogodb,
- obseg kupljene ali prodane energije v okviru pogodb ustreza operativnim potrebam skupine in
- pogodbe ni mogoče obravnavati kot opcije, kot je opredeljeno v standardu. V primeru pogodb prodaje električne energije je pogodba ekvivalentna fiksni terminski prodaji oz. se lahko šteje kot prodaja kapacitet.

Oslabitev sredstev

Finančna sredstva

Za finančno sredstvo se šteje, da je oslabljeno, če obstajajo objektivni dokazi, iz katerih je razvidno, da je zaradi enega ali več dogodkov prišlo do zmanjšanja pričakovanih prihodnjih denarnih tokov iz naslova tega sredstva, ki se dajo zanesljivo izmeriti.

Objektivni dokazi o oslabitvi finančnih sredstev so lahko: neizpolnitev ali kršitev s strani dolžnika, znaki, da bo dolžnik šel v stečaj, prestrukturiranje zneska, ki so ga drugi dolžni družbi, če se ta strinja, in izginotje delujočega trga za tovrstni instrument.

Oslabitev terjatev in danih posojil

Če se oceni, da knjigovodska vrednost terjatve presega njeno pošteno, to je udenarljivo vrednost, se terjatev slabi.

Za dokončne odpise terjatev so potrebne ustrezne dokazne listine: pravnomočni sklepi prisilne poravnave, stečajnega postopka, sodne odločbe ali druge ustrezne listine.

Ocena slabitev temelji na pričakovanih kreditnih izgubah, povezanih z verjetnostjo neplačil terjatev in posojil v naslednjih 12 mesecih, razen če se je kreditno tveganje bistveno povečalo od začetnega pripoznanja. V teh primerih ocena slabitev temelji na verjetnosti neplačila v obdobju celotnega trajanja finančnega sredstva (LECL). Pričakovane kreditne izgube predstavljajo razliko med pogodbenimi denarnimi tokovi, ki so zapadli po pogodbi, in vsemi denarnimi tokovi, za katere družba pričakuje, da jih bo prejela. Pričakovani denarni tokovi bodo vključevali denarne tokove od prodaje sredstev zavarovanja.

Slabitve za pričakovane kreditne izgube se ocenjujejo v dveh fazah. Za kreditne izpostavljenosti, pri katerih po začetnem pripoznanju ni bilo znatnega povečanja kreditnega tveganja, se slabitve za pričakovane kreditne izgube pripoznajo za kreditne izgube, ki so posledica neplačil, ki so možna v naslednjih 12 mesecih. Za tiste kreditne izpostavljenosti, pri katerih je od začetnega pripoznanja prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja, družba pripozna popravek iz naslova izgub, ki jih pričakuje v preostali življenjski dobi izpostavljenosti, ne glede na obdobje neplačila.

Kot dvomljive terjatve do drugih se izkažejo tiste, ki niso poravnane v roku 180 dni od datuma zapadlosti.

Kot sporne terjatve se štejejo tiste, ki izpolnjujejo enega od naslednjih pogojev:

- na sodišču se je pričel sodni postopek izterjave ali
- objavljen je sklep o začetku postopka prisilne poravnave, likvidacije ali stečaja.

Oslabljenost terjatev, ki same zase niso pomembne, se oceni skupno, in sicer tako, da se terjatve vključijo v skupino s podobnimi značilnostmi tveganja. Družba oblikuje skupine terjatev na podlagi zapadlosti terjatev. Pri oceni skupne oslabitve družba uporablja pretekli razvoj verjetnosti neizpolnitve, čas povrnitve in znesek nastale izgube, ki je popravljen za oceno uprave o tem, ali so dejanske izgube zaradi tekočih gospodarskih in kreditnih pogojev lahko večje ali manjše od izgub, kot jih predvideva pretekli razvoj.

V primeru, da so bila opravljena vsa dejanja s skrbnostjo dobrega gospodarja za dosego poplačila določene neporavnane terjatve, in v primeru, da bi bilo zaradi višine zneska terjatve za družbo negospodarno, da gre v postopek izterjave preko sodišča, se terjatev v celoti dokončno odpiše na podlagi sklepa poslovodstva.

Družba oceni dokaze o oslabitvi posojil za vsako posojilo posamično.

Izguba zaradi oslabitve v zvezi s finančnim sredstvom, izkazanim po udenarljivi vrednosti, se izračuna kot razlika med neodpisano vrednostjo sredstva in pričakovanimi prihodnjimi denarnimi tokovi, razobrestenimi po izvirni veljavni obrestni meri. Izgube se pripoznajo med poslovnimi odhodki v poslovnem izidu.

Nefinančna sredstva

Družba ob vsakem datumu poročanja preveri knjigovodsko vrednost pomembnih nefinančnih sredstev z namenom, da ugotovi, ali so prisotni znaki oslabitve. Če takšni znaki obstajajo, se nadomestljivo vrednost sredstva oceni z izvedbo preizkusa oslabitve.

Nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote je vrednost pri uporabi ali poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, in sicer tista, ki je višja. Pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne mere pred obdavčitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo. Za namen preizkusa oslabitve se sredstva, ki jih ni mogoče preizkusiti posamično, uvrstijo v najmanjšo možno skupino sredstev, ki ustvarjajo denarne tokove iz nadaljnje uporabe in ki so pretežno neodvisna od prejemkov drugih sredstev ali skupin sredstev (denar ustvarjajoča enota).

Oslabitev sredstva ali denar ustvarjajoče enote se pripozna v primeru, ko njegova/njena knjigovodska vrednost presega njegovo/njeno nadomestljivo vrednost. Slabitev se izkaže med poslovnimi odhodki v izkazu poslovnega izida.

Družba izgube zaradi oslabitve v preteklih obdobjih ob koncu poročevalskega obdobja ovrednoti in tako ugotovi, ali je prišlo do zmanjšanja izgube ali ta celo ne obstaja več. Izguba zaradi oslabitve se odpravi, če je prišlo do spremembe ocen, na podlagi katerih družba določi nadomestljivo vrednost sredstva. Izguba zaradi oslabitve sredstva se odpravi do višine, do katere povečana knjigovodska vrednost sredstva ne preseže knjigovodske vrednosti, ki bi bila ugotovljena po odštetju amortizacijskega odpisa, če pri sredstvu v prejšnjih letih ne bi bila priznana izguba zaradi oslabitve.

Kapital

Celotni kapital družbe je njegova obveznost do lastnikov, ki zapade v plačilo, če družba preneha delovati, pri čemer se velikost kapitala popravi glede na tedaj dosegljivo ceno čistega premoženja. Opredeljen je z zneski, ki so jih vložili lastniki, in z zneski, ki so se pojavili pri poslovanju in pripadajo lastnikom. Zmanjšujejo ga izguba pri poslovanju in izplačila lastnikom, povečuje pa dobiček, ustvarjen v obdobju.

Osnovni kapital in kapitalske rezerve predstavljajo denarne in stvarne vložke lastnika.

Splošni prevrednotovalni popravki kapitala so 31. decembra 2002, v skladu s tedaj veljavnimi Slovenskimi računovodskimi standardi, vključevali revalorizacijo osnovnega kapitala pred letom 2002. Kasneje je bil zgoraj omenjeni popravek prenesen v kapitalske rezerve. Znesek se lahko uporabi zgolj za povečanje osnovnega kapitala.

Druge rezerve iz dobička so se oblikovale iz dobičkov preteklih let in se uporabljajo predvsem za poravnavo izgub. Oblikovane so na podlagi sklepa ustreznega organa.

Rezerva za varovanje pred tveganjem vsebuje učinek spremembe poštene vrednosti izvedenih finančnih instrumentov, ki so bili opredeljeni kot uspešni pri varovanju pred tveganjem v primeru izpostavljenosti spremenljivosti denarnih tokov za varovanje lastno proizvedene električne energije in pri delu za varovanje denarnih tokov nakupa emisijskih kuponov.

V rezervi za pošteno vrednost so izkazani aktuarski dobički oz. izgube vezani na rezervacije za pozaposlitvene in druge dolgoročne zaslužke zaposlencev (odpravnine ob upokojitvi).

Rezervacije za pozaposlitvene in druge dolgoročne zaslužke zaposlenih

Družba je v skladu z zakonskimi predpisi, kolektivno pogodbo in internim pravilnikom zavezana k izplačilu jubilejnih nagrad zaposlenim ter odpravnin ob njihovi upokojitvi, za kar so oblikovane dolgoročne rezervacije. Druge pokojninske obveznosti ne obstajajo.

Rezervacije so oblikovane v višini ocenjenih prihodnjih izplačil za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade, diskontirane na konec poslovnega leta. Izračun je narejen za vsakega zaposlenega tako, da upošteva stroške odpravnin ob upokojitvi in stroške vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve. Izračun z uporabo projicirane enote pripravi aktuar. Izplačila odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad v tekočem letu zmanjšujejo oblikovane rezervacije.

V izkazu poslovnega izida se pripoznajo stroški dela in stroški obresti, preračun pozaposlitvenih zaslužkov oz. nerealiziranih aktuarskih dobičkov ali izgub iz naslova odpravnin ob upokojitvi pa v drugem vseobsegajočem donosu kapitala.

Zaslužki zaposlenih

Obveze kratkoročnih zaslužkov zaposlenih so merjene brez diskontiranja in so izkazane med odhodki, ko je delo zaposlenega v zvezi z določenim kratkoročnim zaslužkom opravljeno. Obveznosti so izkazane v višini, za katero se pričakuje plačilo v obliki kratkoročnih prejemkov, če ima družba sedanjo pravno ali posredno obvezo za takšna plačila zaradi preteklega opravljenega dela zaposlene osebe in je obveznost mogoče zanesljivo izmeriti.

Druge rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, če ima družba zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze obveznosti, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti, in je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi.

Vrednost rezervacije mora biti enaka sedanji vrednosti izdatkov, ki bodo po pričakovanju potrebni za poravnavo obveze. Rezervacije so namenjene pokrivanju verjetnih, ne pa gotovih obveznosti, zato je znesek, pripoznan kot rezervacija, najboljša ocena izdatkov, potrebnih za poravnavo obveze, obstoječe na dan izkaza finančnega položaja. Pri doseganju najboljše ocene rezervacije se upoštevajo tveganja in negotovosti, ki neizogibno spremljajo dogodke in okoliščine.

Rezervacije se zmanjšujejo neposredno za stroške oz. odhodke, za pokrivanje katerih so bile oblikovane. To pomeni, da se v poslovnem letu takšni stroški oz. odhodki ne pojavijo več v poslovnem izidu.

V primeru, da se predvidene obveznosti ne pojavijo, se znesek oblikovanih rezervacij odpravi in izkaže med drugimi poslovnimi prihodki.

Druga sredstva in druge obveznosti

Med drugimi sredstvi so izkazani dani predujmi, terjatve do državnih in drugih institucij ter kratkoročne aktivne časovne razmejitve, ki predstavljajo odložene stroške in nezaračunane prihodke, ki niso povezani s prodajnimi pogodbami. Odloženi stroški so zneski, ki ob svojem nastanku še ne bremenijo poslovnega izida.

Med drugimi obveznostmi so izkazani prejeti predujmi, obveznosti do zaposlencev, državnih in drugih institucij ter nekratkoročne in kratkoročne pasivne časovne razmejitve, ki jih predstavljajo vnaprej vračunani stroški in odloženi prihodki, ki niso povezani z obveznostmi iz naslova prodajnih pogodb. Vnaprej vračunani stroški so zneski, ki se še niso pojavili, ampak se bodo v prihodnje in že trenutno vplivajo na poslovni izid.

Pogodbena sredstva in pogodbene obveznosti

Z uvedbo MSRP 15 nezaračunani prihodki niso več del drugih sredstev, temveč se iz naslova prodajnih pogodb s kupci izkazujejo v postavki Pogodbena sredstva.

Z uvedbo MSRP 15 odloženi prihodki niso več del drugih obveznosti, temveč se iz naslova prodajnih pogodb s kupci izkazujejo v postavki Pogodbene obveznosti.

Nezaračunani prihodki so prihodki, ki se upoštevajo v poslovnem izidu, čeprav še niso bili zaračunani. V skladu z MSRP 15 se v izkazu finančnega položaja izkazujejo kot Pogodbena sredstva in predstavljajo pravico do nadomestila v zameno za blago ali storitev, ki je prenesena na kupca.

Odloženi prihodki se predstavljajo v skladu z MSRP 15 kot Pogodbene obveznosti in se pripoznajo kot prihodki, ko družba izpolni svojo izvršitveno obvezo po pogodbi.

Pogojne obveznosti

Pogojna obveznost je:

- možna obveznost, ki izhaja iz preteklih dogodkov in katere obstoj potrdi samo pojavitev ali nepojavitev enega ali več negotovih prihodnjih dogodkov, ki jih družba ne obvladuje v celoti, ali
- sedanja obveza, ki izhaja iz preteklih dogodkov, vendar se ne pripozna, ker ni verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi, ali ker zneska obveze ni mogoče izmeriti dovolj zanesljivo.

Med pogojnimi obveznostmi družba izkazuje dana poroštva in starševske garancije.

Prihodki

Družba v skladu z MSRP 15 uporablja petstopenjski model za določitev, kdaj pripoznati prihodke in do katere višine. Model opredeljuje, da se prihodki pripoznajo ob prenosu obvladovanja blaga oz. storitev na kupca, in sicer v višini, do katere se pričakuje, da je upravičena. Glede na izpolnjene kriterije se prihodki pripoznajo:

- v trenutku ali
- skozi obdobje.

Družba prihodke iz pogodb s kupci pripozna na podlagi sklenjenih pogodb s kupci in ko se obvladovanje nad blagom oz. storitvijo prenese na kupca v znesku, ki odraža nadomestilo, za katero družba pričakuje, da je do njega upravičena. Vsaka obljubljena storitev oz. dobava blaga je obravnavana kot samostojna izvršitvena obveza, če je različna. Takšna pa je takrat, kadar ima kupec koristi od opravljene storitve ali dobavljenega blaga. Izvršitvena obveza je obljuba kupcu zagotoviti storitev ali blago.

Prihodki se pripoznajo v trenutku, ko družba izpolni izvršitveno obvezo. To je takrat, ko se obvladovanje nad storitvijo in blagom prenese na kupca. Obvladovanje pomeni, da kupec lahko usmerja uporabo sredstva in iz njega prejema vse bistvene koristi ter lahko drugim prepreči uporabo in prejemanje koristi iz sredstva.

Popusti, odobreni ob podpisu pogodbe, se razporedijo na vse izvršitvene obveze in se razmejijo v dobi trajanja pogodbe. Vsi naknadno odobreni popusti se pripoznajo v obdobju, za katerega so odobreni, in znižujejo prihodke.

Prodaja blaga

Izvršitvena obveza pri prodaji blaga nastane ob njegovi dobavi. Blago se fakturira na 14-dnevni oz. mesečni ravni. V sklopu prodaje blaga predstavlja največji delež prodaja električne energije, sledijo prodaja sekundarne in terciarne energije ter odstopanja od prodaje električne energije. V tem delu se pojavlja tudi prodaja emisijskih kuponov iz naslova trgovanja in plina.

V primeru, da ima družba več pozitivnih kot negativnih tečajnih razlik iz poslovanja, te izkaže med čistimi prihodki od prodaje blaga po neto načelu.

Prodaja storitev

Pri prodaji storitev izvršitvena obveza nastane v času opravljanja storitev, fakturiranje pa se izvede na mesečni ravni. V sklopu prodaje storitev največji delež predstavljajo opravljene storitve iz naslova prenosnih zmogljivosti, storitve potrdil o izvoru, storitve negativnih cen električne energije ter storitve svetovanja na računovodskem, pravnem, kadrovskem in finančnem področju.

Nezaračunani prihodki so prihodki, ki se upoštevajo v poslovnem izidu, čeprav še niso bili zaračunani. V skladu z MSRP 15 se v izkazu finančnega položaja izkazujejo kot Pogodbena sredstva in predstavljajo pravico do nadomestila v zameno za blago ali storitev, ki je prenesena na kupca.

Odloženi prihodki se predstavljajo v skladu z MSRP 15 kot Pogodbene obveznosti in se pripoznajo kot prihodki, ko družba izpolni svojo izvršitveno obvezo po pogodbi.

Drugi poslovni in finančni prihodki

Druge poslovne prihodke, povezane s poslovnimi učinki, predstavljajo v glavnini prihodki od zamudnih obresti, dobički izvedenih finančnih instrumentov in vrednotenje blagovnih pogodb po pošteni vrednosti.

Prihodki iz naslova obračunanih zamudnih obresti in z njimi povezane terjatve se ob nastanku pripoznajo, če je verjetno, da bodo gospodarske koristi, povezane s poslom, pritekale v družbo. V nasprotnem primeru se obračuni zamudnih obresti evidentirajo kot pogojna sredstva in v poslovnih knjigah družbe pripoznajo ob plačilu. Evidentiranje zamudnih obresti se obravnava individualno.

Finančni prihodki obsegajo prihodke iz deležev v naložbah (dividende), obresti od danih posojil in depozitov, prihodke od danih starševskih garancij ter dobičke od instrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

Poslovni in finančni odhodki

Odhodki se pripoznajo, če je zmanjšanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano z zmanjšanjem sredstev ali povečanjem dolga in je to zmanjšanje mogoče zanesljivo izmeriti.

Poslovni odhodki se pripoznajo, ko je trgovsko blago prodano.

V nabavni vrednosti prodanega blaga izkazujemo odhodke, povezane s prodajo električne energije, plina, emisijskih kuponov za trgovanje, in njihove odvisne stroške. V primeru, da ima družba več negativnih kot pozitivnih tečajnih razlik iz poslovanja, te izkaže v nabavni vrednosti prodanega blaga.

Stroški materiala so izvirni stroški kupljenega materiala, in sicer stroški zaščitnih sredstev, drobnega inventarja, katerega doba koristnosti ne presega leta dni, energentov, pisarniškega materiala, strokovne literature in ostalega materiala.

Stroški storitev so izvirni stroški kupljenih storitev, in sicer storitev za vzdrževanje računalniških programov, zgradb in opreme, reklamnih storitev, reprezentance, zavarovalnih premij, plačilnega prometa in drugih bančnih storitev (razen obresti), najemnin, svetovalnih storitev, službenih potovanj ter podobnih storitev.

Med odpisi vrednosti so izkazani stroški amortizacije, ki so povezani z doslednim prenašanjem vrednosti amortizljivih neopredmetenih sredstev ter nepremičnin, naprav in opreme v poslovni izid. Prav tako so med odpisi vrednosti izkazani odpisi in izgube pri prodaji neopredmetenih sredstev in nepremičnin, naprav in opreme ter oslabitve oz. odpisi poslovnih terjatev.

Stroški dela so izvirni stroški, ki se nanašajo na obračunane plače in podobne zneske v bruto zneskih, pa tudi na dajatve, ki se obračunavajo od te osnove in niso sestavni del bruto zneskov.

Drugi poslovni odhodki se pojavljajo v zvezi z oblikovanjem rezervacij, donacijami in drugimi dajatvami, odhodki vrednotenja blagovnih pogodb po pošteni vrednosti ter odškodninami za neizdobavljeno električno energijo.

Finančni odhodki obsegajo stroške izposojanja ter izgube iz naslova slabitev finančnih sredstev in likvidacij odvisnih družb. Odhodki za obresti se priposnajo ob njihovem nastanku v višini dogovorjene obrestne mere.

Obdavčitev

Davki vključujejo obveznosti za odmerjeni in odloženi davek. Odmerjeni davek je izkazan v izkazu poslovnega izida. Odloženi davek je izkazan v izkazu poslovnega izida in izkazu finančnega položaja.

Obveznosti za odmerjeni davek temeljijo na obdavčljivi davčni osnovi za poslovno leto. Obdavčljiva davčna osnova se razlikuje od poslovnega izida, poročanega v izkazu poslovnega izida, ker izključuje postavke prihodkov ali odhodkov, ki so obdavčljive ali odbitne v drugih letih, in tudi postavke, ki niso nikoli obdavčljive ali odbitne. Obveznost družbe za odmerjeni davek se izračuna z uporabo davčne stopnje, veljavne na dan poročanja. Obveznost za odmerjeni davek se zniža za plačane akontacije davka med letom.

Odloženi davek je v celoti izkazan z uporabo metode obveznosti po izkazu finančnega položaja za začasne razlike, ki nastajajo med davčnimi vrednostmi sredstev in obveznosti ter njihovimi knjigovodskimi vrednostmi v računovodskih izkazih. Odloženi davek se določi z uporabo davčne stopnje, ki je veljavna na dan izkaza finančnega položaja in za katero se pričakuje, da bo uporabljena, ko se odložena terjatev za davek realizira ali pa se odložena obveznost za davek poravna.

Odložena terjatev za davek se pripozna, če obstaja verjetnost, da bo v prihodnosti na razpolago obdavčljiv dobiček, iz katerega bo mogoče koristiti začasne razlike. Predstavlja višino obračunanega davka od dohodkov pravnih oseb od odbitnih začasnih razlik.

Odložena obveznost za davek predstavlja višino obračunanega davka od dohodka pravnih oseb od obdavčljivih začasnih razlik, kar pomeni večje plačilo davka v prihodnosti.

V letu 2023 je bila, v skladu z veljavno davčno zakonodajo, veljavna davčna stopnja davka od dohodkov pravnih oseb 19 %.

Izkaz denarnih tokov

V izkazu denarnih tokov prikazujemo spremembe stanja denarnih sredstev in denarnih ustreznikov za poslovno leto, za katero se sestavlja. Izkaz denarnih tokov je sestavljen po posredni metodi iz podatkov izkaza finančnega položaja in izkaza poslovnega izida v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Denarna sredstva družbe so denar na transakcijskih računih, depoziti na odpoklic in depoziti, vezani do treh mesecev.

Poročanje po odsekih

Družba v letnem poročilu ne razkriva poslovanja po odsekih. Poročanje po odsekih morajo v letnih poročilih razkriti družbe z lastniškimi ali dolžniškimi instrumenti, s katerimi se javno trguje, in družbe, ki šele izdajajo lastniške ali dolžniške instrumente na javnih trgih instrumentov.

Novi in spremenjeni računovodski standardi MSRP, ki so veljavni v tekočem letu

V tekočem letu je družba uporabila več sprememb računovodskih standardov MSRP, ki jih je izdal Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS) in ki jih je obvezno uporabljati za poročevalsko obdobje, ki se začne 1. januarja 2023 ali pozneje. Njihovo sprejetje ni imelo pomembnega vpliva na razkritja ali zneske, navedene v teh računovodskih izkazih.

V trenutnem poročevalskem obdobju veljajo naslednje spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS) in sprejela EU:

- **MSRP 17 – Novi standard MSRP 17 – Zavarovalne pogodbe**, vključno s spremembami MSRP 17 iz junija 2020 in decembra 2021 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2023 ali pozneje). Novi standard zahteva merjenje zavarovalnih obveznosti po trenutni vrednosti izpolnjevanja in prinaša bolj enotno metodo merjenja in predstavitve za vse zavarovalne pogodbe. Namen zahtev je zagotoviti dosledno in na načelih temelječe obračunavanje zavarovalnih pogodb. MSRP 17 nadomešča MSRP 4 – Zavarovalne pogodbe in z njim povezana pojasnila. S spremembami MSRP 17 – Zavarovalne pogodbe, ki jih je UOMRS izdal 25. junija 2020, je datum začetka uporabe MSRP 17 preložen za dve leti, na letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2023 ali pozneje. Spremembe, izdane 25. junija 2020, poleg tega uvajajo poenostavitve in razlage nekaterih zahtev standarda in zagotavljajo dodatno pomoč pri prvi uporabi MSRP 17.
- **Spremembe MRS 1 – Razkritje računovodskih usmeritev** – ki jih je UOMRS izdal 12. februarja 2021 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2023 ali pozneje). **Razkritje računovodskih usmeritev**, ki jih je UOMRS izdal 12. februarja 2021. Spremembe zahtevajo, da podjetja namesto svojih pomembnih računovodskih usmeritev razkrijejo pomembne informacije o računovodskih usmeritvah. Vsebujejo napotke in primere za pomoč pripravljavcem pri odločanju, katere računovodske usmeritve naj razkrijejo v svojih računovodskih izkazih.

- **Spremembe MRS 8 – Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake – Opredelitev računovodskih ocen**, ki jih je UOMRS izdal 12. februarja 2021 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2023 ali pozneje). **Opredelitev računovodskih ocen**, ki jih je UOMRS izdal 12. februarja 2021. Spremembe se osredotočajo na računovodske ocene in podajajo napotke, kako razlikovati med računovodskimi usmeritvami in računovodskimi ocenami.
- **Spremembe MRS 12 – Davek iz dobička – Odloženi davek v zvezi s sredstvi in obveznostmi, ki izhajajo iz posamezne transakcije**, ki jih je UOMRS izdal 6. maja 2021 (veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2023 ali pozneje). **Odloženi davek v zvezi s sredstvi in obveznostmi, ki izhajajo iz posamezne transakcije**, ki jih je UOMRS izdal 6. maja 2021. V skladu s spremembami oprostitev od uporabe ob začetnem pripoznanju ne velja za posle, pri katerih ob začetnem pripoznanju nastanejo tako odbitne kot tudi obdavčljive začasne razlike, katerih posledica je pripoznanje odloženih terjatev in obveznosti za davek v enakem znesku.
- **Spremembe MRS 12 – Davek iz dobička – Mednarodna davčna reforma – vzorčna pravila drugega stebra**, ki jih je UOMRS izdal 23. maja 2023 in se uporablja takoj po izdaji sprememb in za nazaj v skladu z MRS 8. **Mednarodna davčna reforma – vzorčna pravila drugega stebra**, ki jih je UOMRS izdal 23. maja 2023. Spremembe so uvedle začasno izjemo pri obračunavanju odloženega davka, ki izhaja iz jurisdikcij, ki izvajajo globalna davčna pravila, in zahteve glede razkritja izpostavljenosti podjetja davku na dobiček, ki izhaja iz reforme, zlasti preden začne veljati zakonodaja, ki uveljavlja pravila.

Novi in spremenjeni računovodski standardi, ki jih je izdal UOMRS in sprejela EU, vendar še niso v veljavi

Na datum odobritve teh računovodskih izkazov družba ne uporablja naslednjih spremenjenih računovodskih standardov MSRP, ki jih je UOMRS izdal in EU sprejela, vendar še niso v veljavi:

- **Spremembe MSRP 16 – Najemi – Obveznost iz najema pri prodaji s povratnim najemom**, ki jih je UOMRS izdal 22. septembra 2022. Spremembe MSRP 16 od prodajalca-najemnika zahtevajo poznejše merjenje obveznosti iz najema, ki izhajajo iz povratnega najema, in sicer tako, da prodajalec-najemnik ne pripozna nobenega zneska dobička ali izgube, ki se nanaša na pravico do uporabe, ki jo obdrži. Nove zahteve prodajalcu-najemniku ne preprečujejo, da v poslovnem izidu pripozna dobiček ali izgubo v zvezi z delno ali popolno odpovedjo najema. Začetek veljavnosti je 1. januar 2024.

Novi standardi in spremembe obstoječih standardov, ki jih je izdal UOMRS, vendar jih EU še ni sprejela

Trenutno se MSRP, kot jih je sprejela EU, bistveno ne razlikujejo od predpisov, ki jih je sprejel Odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS) z izjemo naslednjih novih standardov in sprememb obstoječih standardov (spodaj navedeni datumi začetka veljavnosti veljajo za MSRP, kot jih je izdal UOMRS):

- **Spremembe MRS 1 – Predstavljanje računovodskih izkazov – Razvrstitev obveznosti kot kratkoročne ali nekratkoročne**, ki jih je UOMRS izdal 23. januarja 2020, in spremembe MRS 1 – **Predstavljanje računovodskih izkazov – Nekratkoročne obveznosti z zavezami**, ki jih je UOMRS izdal 31. oktobra 2022. Spremembe, ki so bile izdane januarja 2020, zagotavljajo bolj splošen pristop k razvrstitvi obveznosti po MRS 1 na podlagi pogodbenih dogovorov, veljavnih na datum poročanja. Spremembe, ki so bile izdane oktobra 2022, pojasnjujejo, kako pogoji, ki jih mora podjetje izpolniti v dvanajstih mesecih po poročevalskem obdobju, vplivajo na razvrstitev obveznosti, in določajo, da je treba obe spremembi uporabljati za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2024 ali pozneje.
- **Spremembe MRS 7 – Izkaz denarnih tokov in MSRP 7 – Finančni instrumenti: razkritja – Dobaviteljski finančni dogovori**, ki jih je UOMRS izdal 25. maja 2023. Spremembe dodajajo zahteve glede razkritja in »smerokaze« znotraj obstoječih zahtev glede razkritja, da bi se zagotovile kvalitativne in kvantitativne informacije o dobaviteljskih finančnih dogovorih (datum uveljavitve, ki ga je določil UOMRS: 1. januar 2024).
- **Spremembe MRS 21 – Vplivi sprememb deviznih tečajev – Pomanjkanje zamenljivosti valute**, ki jih je UOMRS izdal 15. avgusta 2023. Spremembe dajejo navodila za določanje, kdaj je valuta zamenljiva in kako določiti devizni tečaj, kadar valuta ni zamenljiva (datum uveljavitve, ki ga je določil UOMRS: 1. januar 2025).
- **MSRP 14 – Zakonsko predpisani odlog plačila računov**, ki ga je UOMRS objavil 30. januarja 2014. Cilj standarda je omogočiti podjetjem, ki MSRP uporabljajo prvič in ki zakonsko predpisane odloge plačila računov trenutno pripoznavajo v skladu s prejšnjimi SSRN, da ob prehodu na MSRP s takšnim pripoznavanjem nadaljujejo (datum uveljavitve, ki ga je določil UOMRS: 1. januar 2016).
- **Spremembe MSRP 10 – Konsolidirani računovodski izkazi in MRS 28 – Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige – Prodaja ali prispevanje sredstev med vlagateljem in njegovim pridruženim podjetjem oz. skupnim podvigom**, ki jih je UOMRS objavil 11. septembra 2014. Spremembe se nanašajo na razhajanje zahtev po MRS 28 in MSRP 10 in pojasnjujejo, da je obseg pripoznavanja dobička oz. izgube pri poslu s pridruženim podjetjem ali pri skupnem podvigu odvisen od tega, ali prodana oz. prispevana sredstva predstavljajo poslovni subjekt (UOMRS je za nedoločen čas odložil datum uveljavitve, vendar je dovoljena predhodna uporaba).

Družba predvideva, da uvedba teh novih standardov in sprememb obstoječih standardov v obdobju začetne uporabe ne bo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze družbe.

Obračunavanje varovanja pred tveganjem v zvezi s portfeljem finančnih sredstev in obveznosti, katerega načel EU ni sprejela, ostaja še naprej neregulirano.

Družba ocenjuje, da obračunavanje izpostavljenosti portfelja finančnih sredstev in obveznosti tveganjem v skladu z **MRS 39 – Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje** ne bi imelo pomembnega vpliva na računovodske izkaze družbe, če bi bilo izvedeno na datum bilance stanja.

5.5.5 DOLOČANJE POŠTENE VREDNOSTI

V zvezi z izkazovanjem in razkrivanjem poštene vrednosti, tako nefinančnih kot tudi finančnih sredstev in obveznosti, je potrebna določitev poštene vrednosti bodisi zaradi merjenja posameznih sredstev bodisi zaradi dodatnih razkritij poštenih vrednosti. Poštena vrednost je znesek, s katerim je mogoče prodati sredstvo ali zamenjati obveznost med dobro obveščenima in voljnima strankama v premišljenem poslu.

Pri določanju poštene vrednosti finančnih instrumentov se upošteva naslednja hierarhija ravni določanja poštene vrednosti:
- prva raven zajema kotirane cene na delujočih trgih za enaka sredstva ali obveznosti,
- druga raven zajema vrednosti, ki niso enake kotiranim cenam v smislu prve ravni, a jih je kljub temu mogoče pridobiti neposredno (tj. kot cene) ali posredno (tj. kot izvedene iz cen) na podlagi primerljivih tržnih podatkov,
- tretja raven zajema vhodne podatke za sredstvo ali obveznost, ki ne temeljijo na zaznavnih tržnih podatkih.

Kotirane cene se uporabljajo kot osnova za določanje poštene vrednosti finančnih instrumentov. Če finančni instrument ne kotira na organiziranem trgu oz. se trg ocenjuje kot nedelujoč, se uporabijo vhodni podatki druge in tretje ravni za ocenitev poštene vrednosti finančnega instrumenta.

Za določanje poštene vrednosti valutnih zamenjav se uporabljajo podatki, ki jih družbi posreduje banka, pri kateri ima sklenjeno posamezno zamenjavo. Vrednosti se preverjajo v družbi.

Za določitev poštene vrednosti v primeru izvedenih finančnih instrumentov, ki se nanašajo na električno energijo, plin in emisijske kupone, se na dan izkaza finančnega položaja uporabljajo znane borzne cene.

Za določitev oz. izračun poštene vrednosti blagovnih pogodb na dan 31. december 2023 so se uporabile tržne cene, ki pripadajo prvi in drugi ravni. Pri nobenem poslu pa se poštena vrednost ni izračunavala na podlagi kriterija tretje ravni.

Za določanje poštene vrednosti opcij so se poštene vrednosti izračunavale na podlagi kriterija tretje ravni.

5.5.6 OBVLADOVANJE FINANČNIH TVEGANJ

Zaznavanje tveganj in njihovo obvladovanje je obravnavano v poslovnem delu letnega poročila, pri pojasnilih k računovodskim izkazom so tveganja predstavljena v povezavi s postavkami v računovodskih izkazih, poglavje Finančni instrumenti in obvladovanje tveganj, in sicer:
- kreditno tveganje,
- likvidnostno tveganje,
- tečajno tveganje,
- obrestno tveganje in
- cenovno tveganje.

5.5.7 RAZKRITJA K LOČENIM RAČUNOVODSKIM IZKAZOM

5.5.7.1 Izkaz finančnega položaja

Neopredmetena sredstva (1)

Med neopredmetenimi sredstvi so izkazani emisijski kuponi za potrebe proizvodnje električne energije v skupini HSE in programska oprema.

Družba med neopredmetenimi sredstvi izkazuje emisijske kupone za namene pokrivanja potreb lastne proizvodnje električne energije v odvisnih družbah na podlagi Sporazuma o upravljanju portfelja z emisijskimi kuponi, iz katerega izhaja, da družba upravlja z emisijskimi kuponi odvisnih družb. Potrebne količine emisijskih kuponov družba kupuje za več let vnaprej (odvisno od prodane količine električne energije za ta obdobja). Količina emisijskih kuponov, ki jih odvisne družbe potrebujejo za tekoče leto, se ugotovi v začetku naslednjega leta, zato se tudi sama prodaja in prenos kuponov v družbah izvršita v naslednjem letu. Vsi učinki iz prodaje pa se vključijo v poslovni izid družbe tekočega leta.

Družba je imela na začetku leta 2023 na zalogi 3.127.177 emisijskih kuponov za namen pokrivanja potreb lastne proizvodnje električne energije v odvisnih družbah. Družba je za ta namen v letu 2023 kupila 4.167.000 in prodala 2.642.159 kuponov, zaloga na dan 31. december 2023 je znašala 4.652.018 kuponov. Družba iz naslova prodaje emisijskih kuponov odvisnim družbam v letu 2023 izkazuje 276.645 EUR dobička.

Pomembnejšo vrednost dolgoročnih premoženjskih pravic predstavljajo programska oprema SAP, dokumentni sistem EDMS, programska oprema Endur, programska oprema za Center vodenja, sistem za uvedbo celovite optimizacije proizvodnje in programska oprema Sistem IBM QRadar.

Povečanje neopredmetenih sredstev v letu 2023 predstavljata Sistem za uvedbo celovite optimizacije proizvodnje in Sistem IBM QRadar.

V letu 2023 so bile pregledane dobe koristnosti pomembnejše programske opreme. Ugotovljeno je, da se dobe koristnosti ne spremenijo.

Neopredmetena sredstva (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Emisijski kuponi	349.362.820	116.906.790
Druge premoženjske pravice	2.985.173	2.416.698
Neopredmetena sredstva v pridobivanju	0	290.091
Skupaj	**352.347.993**	**119.613.579**

Gibanje neopredmetenih sredstev (v EUR)	Emisijski kuponi	Druge premoženjske pravice	Neopredmetena sredstva v pridobivanju	Skupaj
Nabavna vrednost 1. 1. 2023	**116.906.790**	**8.244.048**	**290.091**	**125.440.929**
Pridobitve	331.851.650	0	123.238	331.974.888
Odtujitve - odpisi, prodaje	-99.395.620	0	0	-99.395.620
Prenosi iz investicij	0	413.329	-413.329	0
Prenosi - preknjižbe	0	686.693	0	686.693
Nabavna vrednost 31. 12. 2023	**349.362.820**	**9.344.070**	**0**	**358.706.890**
Odpisana vrednost 1. 1. 2023	**0**	**5.827.350**	**0**	**5.827.350**
Amortizacija	0	531.547	0	531.547
Odpisana vrednost 31. 12. 2023	**0**	**6.358.897**	**0**	**6.358.897**
Knjigovodska vrednost 1. 1. 2023	**116.906.790**	**2.416.698**	**290.091**	**119.613.579**
Knjigovodska vrednost 31. 12. 2023	**349.362.820**	**2.985.173**	**0**	**352.347.993**
Nabavna vrednost 1. 1. 2022	**88.723.467**	**7.861.692**	**322.451**	**96.907.610**
Pridobitve	116.902.230	0	349.996	117.252.226
Odtujitve - odpisi, prodaje	-88.718.907	0	0	-88.718.907
Prenosi iz investicij	0	382.356	-382.356	0
Nabavna vrednost 31. 12. 2022	**116.906.790**	**8.244.048**	**290.091**	**125.440.929**
Odpisana vrednost 1. 1. 2022	**0**	**5.457.117**	**0**	**5.457.117**
Amortizacija	0	370.233	0	370.233
Odpisana vrednost 31. 12. 2022	**0**	**5.827.350**	**0**	**5.827.350**
Knjigovodska vrednost 1. 1. 2022	**88.723.467**	**2.404.575**	**322.451**	**91.450.493**
Knjigovodska vrednost 31. 12. 2022	**116.906.790**	**2.416.698**	**290.091**	**119.613.579**

Na dan 31. decembra 2023 ima družba za 71.017 EUR obvez za nadgradnjo Centra vodenja, izdelavo podatkovne analitične platforme in razvoj novih funkcionalnosti na internetnih straneh skupine HSE.

Družba nima zastav, najemov ali drugih omejitev lastništva na neopredmetenih sredstvih.

Nepremičnine, naprave in oprema (2)

Nepremičnine, naprave in oprema (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Zemljišča	230.764	44.661
Zgradbe	1.232.464	1.251.388
Proizvajalna oprema	2.378.744	2.470.714
Druga oprema	1.314.158	938.714
Nepremičnine, naprave in oprema v pridobivanju	15.400.400	14.440.895
Skupaj	**20.556.530**	**19.146.372**

Med zgradbami družba izkazuje del poslovnih prostorov v Ljubljani. Družba ima v najemu preostali del poslovnih prostorov v Ljubljani ter poslovne prostore v Šoštanju, Mariboru in Novi Gorici. Med proizvajalno opremo je izkazana Sončna elektrarna Prapretno. Med drugimi napravami in opremo družba v glavnini izkazuje računalniško opremo. Družba v glavnini med nepremičninami, napravami in opremo v pridobivanju izkazuje investicijo v hidroelektrarne na srednji Savi v višini 14.903.714 EUR, ki se nanaša na pripravo predinvesticijske, investicijske in druge dokumentacije, potrebne za postopke umeščanja hidroelektrarn v prostor. V letu 2023 se je investicija v hidroelektrarne na srednji Savi povečala za 1.523.358 EUR. Vsa do sedaj pripravljena dokumentacija in strokovne podlage so pripravljene tako, da ne zastarajo in se lahko uporabijo kot osnova za nadaljnje aktivnosti. Vse navedeno potrjuje, da navkljub upočasnitvi investicije zaradi trenutnih okoliščin ta ni ogrožena. Med nepremičninami, napravami in opremi v pridobivanju družba izkazuje tudi vlaganja v investicijo FE Prapretno 2 in 3, v katero je bilo do sedaj vloženo 408.488 EUR. Okoliščine, ki bi kazale na pojav znakov slabitve, se v letu 2023 niso pojavile.

V letu 2023 so bile pregledane dobe koristnosti pomembnejše opreme. Ugotovljeno je bilo, da dobe koristnosti ostajajo nespremenjene.

Družba na nepremičninah, napravah in opremi nima vpisanih hipotek. Na dan 31. december 2023 ima družba za 278.483 EUR obvez za pridobitev zgradb in druge opreme.

Družba je preverila obstoj znakov oslabljenosti pri vlaganjih v poslovne prostore, in sicer je primerjala tržne vrednosti konec leta 2023 s knjigovodsko vrednostjo. Ugotovila je, da razlike med knjigovodsko in tržnimi vrednostmi niso tako pomembne, da bi nakazovale na potrebo po preveritvi razlogov za slabitev.

Družba nima zastav, najemov ali drugih omejitev lastništva na nepremičninah, napravah in opremi.

Gibanje nepremičnin, naprav in opreme (v EUR)	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalna oprema	Druga oprema	Nepremičnine, naprave in oprema v pridobivanju	Skupaj
Nabavna vrednost 1. 1. 2023	**44.661**	**1.907.523**	**2.594.966**	**3.795.073**	**14.440.895**	**22.783.118**
Pridobitve	0	0	0	0	2.631.124	2.631.124
Odtujitve	0	0	0	-57.322	0	-57.322
Prenosi iz investicij	186.103	21.612	11.910	765.302	-984.926	0
Prenosi - preknjižbe	0	0	0	0	-686.693	-686.693
Odpisi	0	0	0	-61.127	0	-61.127
Nabavna vrednost 31. 12. 2023	**230.764**	**1.929.135**	**2.606.876**	**4.441.926**	**15.400.400**	**24.609.101**
Odpisana vrednost 1. 1. 2023	**0**	**656.135**	**124.252**	**2.856.359**	**0**	**3.636.746**
Odtujitve	0	0	0	-54.155	0	-54.155
Amortizacija	0	40.536	103.880	386.157	0	530.573
Odpisi	0	0	0	-60.593	0	-60.593
Odpisana vrednost 31. 12. 2023	**0**	**696.671**	**228.132**	**3.127.768**	**0**	**4.052.571**
Knjigovodska vrednost 1. 1. 2023	**44.661**	**1.251.388**	**2.470.714**	**938.714**	**14.440.895**	**19.146.372**
Knjigovodska vrednost 31. 12. 2023	**230.764**	**1.232.464**	**2.378.744**	**1.314.158**	**15.400.400**	**20.556.530**
Nabavna vrednost 1. 1. 2022	**44.661**	**1.817.468**	**127.009**	**3.484.106**	**12.745.481**	**18.218.725**
Pridobitve	0	0	0	0	4.754.864	4.754.864
Odtujitve	0	0	0	-102.897	0	-102.897
Prenosi iz investicij	0	90.055	2.467.957	501.437	-3.059.450	0
Odpisi	0	0	0	-87.573	0	-87.573
Nabavna vrednost 31. 12. 2022	**44.661**	**1.907.523**	**2.594.966**	**3.795.073**	**14.440.895**	**22.783.118**
Odpisana vrednost 1. 1. 2022	**0**	**617.134**	**55.883**	**2.671.151**	**0**	**3.344.168**
Odtujitve	0	0	0	-99.140	0	-99.140
Amortizacija	0	39.001	68.369	371.459	0	478.829
Odpisi	0	0	0	-87.111	0	-87.111
Odpisana vrednost 31. 12. 2022	**0**	**656.135**	**124.252**	**2.856.359**	**0**	**3.636.746**
Knjigovodska vrednost 1. 1. 2022	**44.661**	**1.200.334**	**71.126**	**812.955**	**12.745.481**	**14.874.557**
Knjigovodska vrednost 31. 12. 2022	**44.661**	**1.251.388**	**2.470.714**	**938.714**	**14.440.895**	**19.146.372**

Pravica do uporabe najetih sredstev (3)

Pravica do uporabe najetih sredstev (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Pravica do uporabe najetih sredstev	2.862.139	1.354.758
Skupaj	**2.862.139**	**1.354.758**

Gibanje pravice do uporabe sredstev (v EUR)	Zgradbe	Druga oprema	Skupaj
Nabavna vrednost 1. 1. 2023	**2.657.168**	**419.296**	**3.076.464**
Pridobitve	2.253.723	229.299	2.483.022
Odtujitve	-56.651	-117.245	-173.896
Nabavna vrednost 31. 12. 2023	**4.854.240**	**531.350**	**5.385.590**
Odpisana vrednost 1. 1. 2023	**1.654.653**	**67.053**	**1.721.706**
Odtujitve	-44.224	-19.335	-63.559
Amortizacija	723.792	141.512	865.304
Odpisana vrednost 31. 12. 2023	**2.334.221**	**189.230**	**2.523.451**
Knjigovodska vrednost 1. 1. 2023	**1.002.515**	**352.243**	**1.354.758**
Knjigovodska vrednost 31. 12. 2023	**2.520.019**	**342.120**	**2.862.139**
Nabavna vrednost 1. 1. 2022	**2.581.411**	**0**	**2.581.411**
Pridobitve	75.758	449.118	524.876
Odtujitve	0	-29.822	-29.822
Nabavna vrednost 31. 12. 2022	**2.657.168**	**419.296**	**3.076.464**
Odpisana vrednost 1. 1. 2022	**1.158.233**	**0**	**1.158.233**
Odtujitve	-185.504	-11.038	-196.542
Amortizacija	681.924	78.091	760.015
Odpisana vrednost 31. 12. 2022	**1.654.653**	**67.053**	**1.721.706**
Knjigovodska vrednost 1. 1. 2022	**1.423.178**	**0**	**1.423.178**
Knjigovodska vrednost 31. 12. 2022	**1.002.515**	**352.243**	**1.354.758**

Naložbe v odvisne družbe (4)

Glavnino sredstev družbe predstavljajo nekratkoročne finančne naložbe v odvisne družbe. Med njimi so izkazane naložbe v družbe, kjer ima družba neposredno ali posredno preko drugih lastnikov večinski delež, in za to skupino družb sestavlja skupinske računovodske izkaze.

Naložbe v odvisne družbe (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
DEM	387.058.979	387.058.979
SENG	152.692.250	152.692.250
TEŠ	195.291.316	224.667.000
HSE EDT	2.153.668	2.153.668
PV	26.449.937	30.935.000
HSE Invest	160.000	160.000
SRESA	60.000	60.000
ECE	13.833.815	13.833.816
Energija plus	11.400.000	11.400.000
HSE Balkan Energy	856.000	856.000
HSE MAK Energy	26.778	26.778
HSE BH	513.990	513.990
Skupaj	**790.496.732**	**824.357.481**

Podatki o odvisnih družbah

Družba	Naslov	Država	Dejavnost	% Lastništva	% Glasovalnih pravic
DEM	Obrežna ulica 170, 2000 Maribor	Slovenija	Proizvodnja elektrike v hidroelektrarnah	100,00 %	100,00 %
SENG	Erjavčeva 20, 5000 Nova Gorica	Slovenija	Proizvodnja elektrike v hidroelektrarnah	100,00 %	100,00 %
TEŠ	Cesta Lole Ribarja 18, 3325 Šoštanj	Slovenija	Proizvodnja elektrike v termoelektrarnah	100,00 %	100,00 %
PV	Partizanska cesta 78, 3320 Velenje	Slovenija	Pridobivanje rjavega premoga in lignita	100,00 %	100,00 %
*HTZ I.P.	Partizanska cesta 78, 3320 Velenje	Slovenija	Popravilo strojev in naprav	100,00 %	100,00 %
*SIPOTEH	Partizanska cesta 78, 3320 Velenje	Slovenija	Proizvodnja kovinskih konstrukcij	100,00 %	100,00 %
*RGP	Rudarska cesta 6, 3320 Velenje	Slovenija	Specializirana gradbena dela	100,00 %	100,00 %
*mHE Lobnica	Obrežna ulica 170, 2000 Maribor	Slovenija	Proizvodnja elektrike v hidroelektrarnah	65,00 %	65,00 %
*PLP	Partizanska cesta 78, 3320 Velenje	Slovenija	Žaganje, skobljanje in impreg. lesa	100,00 %	100,00 %
HSE EDT	Ob železnici 27, 1420 Trbovlje	Slovenija	Proizvodnja elektrike v termoelektrarnah	100,00 %	100,00 %
ECE	Vrunčeva 2 a, 3000 Celje	Slovenija	Trgovanje z električno energijo	63,58 %	63,58 %
Energija plus	Vetrinjska ulica 2, 2000 Maribor	Slovenija	Trgovanje z električno energijo	51,00 %	51,00 %
SRESA	Ob železnici 27, 1420 Trbovlje	Slovenija	Proizvodnja elektrike v hidroelektrarnah	60,00 %	60,00 %
HSE Invest	Obrežna ulica 170 a, 2000 Maribor	Slovenija	Drugo tehnično projektiranje in svetovanje	42,11 %	42,11 %
HSE Balkan Energy	Bulevar Mihaila Pupina 117, Beograd	Srbija	Trgovanje z električno energijo	100,00 %	100,00 %
HSE MAK Energy	Belasica no. 2, Skopje	Severna Makedonija	Trgovanje z električno energijo	100,00 %	100,00 %
HSE BH	Ul. Alije Isakovića br.1, Sarajevo	Bosna in Hercegovina	Trgovanje z električno energijo	100,00 %	100,00 %

* HSE v teh družbah izkazuje posredno lastništvo teh družb, ki so neposredno v lasti PV

Družba (v EUR)	Sredstva	Obveznosti (brez kapitala)	Prihodki	Čisti poslovni izid poslovnega leta	Višina celotnega kapitala
DEM	503.077.163	22.537.011	81.606.914	14.922.343	480.540.152
SENG	244.564.804	14.320.702	77.821.222	19.946.429	230.244.102
TEŠ	777.710.039	583.695.703	478.692.729	-45.912.845	194.014.336
PV	221.403.641	196.112.235	186.925.704	-5.744.913	25.291.406
HSE EDT	3.137.777	939.134	1.360.842	558.178	2.198.643
ECE	123.576.937	90.786.532	483.385.151	1.505.782	32.790.405
Energija plus	101.579.370	81.234.113	392.075.909	703.794	20.345.257
SRESA	37.801	0	0	-4.845	37.801
HSE Invest	3.735.616	2.607.286	7.668.604	159.456	1.128.330
HSE Balkan Energy	775.893	15.281	177.957	26.980	760.612
HSE MAK Energy	10.273.495	8.435.091	111.328.258	360.997	1.838.404
HSE BH	9.803.625	7.245.446	89.875.373	470.303	2.558.179
HTZ I.P.	15.031.399	14.207.753	36.602.170	66.580	823.646
SIPOTEH	3.422.215	1.445.699	4.540.232	399.136	1.976.516
RGP	15.608.790	11.158.334	27.482.231	2.085.058	4.450.456
mHE Lobnica	622.018	3.208	51.066	11.960	618.810
PLP	2.039.378	758.115	3.750.332	209.163	1.281.263

Spremembe nekratkoročnih finančnih naložb v odvisne družbe (v EUR)	2023	2022
Dokapitalizacija PV	0	30.000.000
Nakup deleža v družbi ECE	0	2.715.815
Nakup deleža v družbi Energija plus	0	17.462.000
Slabitev naložbe Energija plus	0	-6.062.000
Slabitev naložbe PV	-4.485.063	-38.796.000
Slabitev naložbe TEŠ	-29.375.683	0
Skupaj	**-33.860.746**	**5.319.815**

Gibanje nekratkoročnih finančnih naložb v odvisne družbe (v EUR)	2023	2022
Nabavna vrednost 1. 1.	**1.973.617.637**	**1.923.439.822**
Nakup deleža v družbi ECE	0	2.715.815
Nakup deleža v družbi Energija plus	0	17.462.000
Dokapitalizacija PV	0	30.000.000
Nabavna vrednost 31. 12.	**1.973.617.637**	**1.973.617.637**
Odpisana vrednost 1. 1.	**-1.149.260.157**	**-1.104.402.157**
Slabitev naložbe Energija plus	0	-6.062.000
Slabitev naložbe PV	-4.485.063	-38.796.000
Slabitev naložbe TEŠ	-29.375.683	0
Odpisana vrednost 31. 12.	**-1.183.120.903**	**-1.149.260.157**
Knjigovodska vrednost 1. 1.	**824.357.480**	**819.037.665**
Knjigovodska vrednost 31. 12.	**790.496.734**	**824.357.480**

Nobena od odvisnih družb oz. primerljiva družba ne kotira na borzi, zato razlogov za morebitno slabitev ni bilo mogoče ugotavljati na podlagi tržnih cen. Preverjeni so bili morebitni razlogi za slabitev nekratkoročnih finančnih naložb na podlagi rezultata poslovanja družbe in primerjave razlik med knjigovodsko vrednostjo nekratkoročne finančne naložbe družbe s sorazmernim delom knjigovodske vrednosti celotnega kapitala odvisnih družb. Pri družbah, ki so poslovale z negativnim rezultatom ali kjer je bilo ugotovljeno, da je knjigovodska vrednost nekratkoročne finančne naložbe višja od sorazmernega dela knjigovodske vrednosti celotnega kapitala, so se s strani pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti podjetij izvedli preizkusi oslabitve dolgoročnih finančnih sredstev. Knjigovodske vrednosti celotnega kapitala odvisnih družb so pri vseh odvisnih družbah in po slabitvi naložbe v TEŠ in PV nižje ali enake knjigovodski vrednosti nekratkoročne finančne naložbe v posamezno družbo. Za družbe TEŠ, Energija plus, ECE in PV so bile s strani pooblaščenih ocenjevalcev vrednosti podjetij izračunane nadomestljive vrednosti dolgoročnih finančnih naložb na dan 31. december 2023 in na osnovi teh izvedene poslovodske ocene in posledična slabitev nekratkoročne finančne naložbe v družbo TEŠ in PV.

Na dan 31. december 2023 je družba v breme finančnih odhodkov slabila dolgoročno finančno naložbo v družbo TEŠ v višini 29.375.683 EUR in družbo PV v višini 4.485.063 EUR.

V spodnji preglednici so predstavljene upoštevane predpostavke pri izvedbi preizkusov oslabitve in rezultati preizkusov oslabitve:

DFN V TERMOELEKTRARNO ŠOŠTANJ

2023	2022
Uporabljena metoda opredelitve nadomestljive vrednosti pri preizkusu oslabitve	
Vrednost pri uporabi (sedanja vrednost pričakovanega prostega denarnega toka).	Vrednost pri uporabi (sedanja vrednost pričakovanega prostega denarnega toka).
Datum izvedbe preizkusa oslabitve	
31. 12. 2023	31. 12. 2022
Uporabljene pomembne predpostavke pri izvedbi preizkusa oslabitve	
Za namen vrednotenja so bili pripravljeni trije scenariji, ocena vrednosti upošteva povprečje vseh treh scenarijev. Osnovni scenarij predvideva poslovanje podjetja do konca leta 2033, kakor to predvideva sprejeta nacionalna strategija za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij. Projekcije poslovanja v srednjem scenariju v osnovi izhajajo iz osnovnega scenarija, pri čemer je upoštevana nižja proizvodnja električne energije ob hkratnem nižanju poslovnih odhodkov. Projekcije vključujejo pričakovane efekte poslovnega in finančnega prestrukturiranja, h katerim je podjetje na datum ocenjevanja že zavezano. V "nižjem" scenariju, je doba obratovanja ob nižji proizvodnji električne energije (ob hkratnem nižanju poslovnih odhodkov), skrajšana do konca leta 2029. Projekcije poslovanja v vseh treh scenarijih so pripravljene na podlagi posebne predpostavke, da bo načrtovano izgubo zaradi razlike med tržno ceno in stroškovno ceno električne energije družbe TEŠ d.o.o., krila država Republike Slovenije.	Poslovanje podjetja do leta 2033. Doba obratovanja termoelektrarne je bila skrajšana zaradi skrajšanja obratovanja premogovnika PV, ki zagotavlja termoelektrarni dobavo premoga. Vlada RS je na svoji seji, ki je potekala 13. januarja 2022, sprejela Nacionalno strategijo za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda. Ta določa, da bo Slovenija najpozneje leta 2033 prenehala z rabo premoga za proizvodnjo električne energije. Sprejem strategije je podlaga za sprejem Zakona o postopnem zapiranju Premogovnika Velenje, ki predstavlja podlago za pridobitev finančnih sredstev s strani države za zapiranje Premogovnika Velenje, saniranje degradiranih površin in za kontrolirano postopno zapiranje ter finančno vzdržno poslovanje Premogovnika Velenje. V strategiji je določeno, da mora biti Zakon o postopnem zapiranju Premogovnika Velenje dan v javno obravnavo v roku 6 mesecev po sprejemu strategije. Zakon o postopnem zapiranju Premogovnika Velenje do dneva poročanja še ni bil sprejet.
Ocenjeni prosti denarni tok je diskontiran z zahtevano stopnjo donosa celotnega kapitala družbe (WACC). Ker so projekcije v stalnih cenah, je tudi diskontna stopnja prilagojena na način, da ne vključuje inflacije. WACC (prilagojen za inflacijo) tako znaša 4,76 % v letu 2024, 5,40 % v letu 2025, 5,99 % v letu 2026, 6,16 % v letih 2027 in 2028 ter 6,19 % od leta 2029 dalje.	Diskontna stopnja v nominalni višini 7,30 %, prilagojena na realno raven 4,79 %, ki je bila upoštevana v celotnem obdobju do leta 2033.
Napoved prihodkov v vseh treh scenarijih temelji na t. i. cost + 5 % metodi za leto 2024. Za leti 2025 in 2026 je upoštevana relevantna tržna cena objavljena na EEX. Od vključno 2027 dalje so upoštevane cene zunanjega svetovalca družbe.	Napoved prihodkov temelji na t. i. cost + 5 % metodi, in sicer je prodajna cena električne energije TEŠ izračunana kot vsota stroškovne cene električne energije TEŠ, ki je zmanjšana za stroške proizvodnje toplotne energije, in pribitka na stroške. 5-% pribitek se ne upošteva na stroške CO_2 emisijskih kuponov.
Povprečna nakupna cena standardiziranih terminskih pogodb za CO_2 (EE) emisijske kupone (za še ne kupljene količine je upoštevana borzna cena standardiziranih terminskih pogodb na borzi EEX) za leto 2024 znaša 86,51 EUR/t, ob koncu obdobja napovedi (2033) pa 89,07 EUR/t. v nizkem scenariju konec leta 2029 pa 83,42 EUR/t.	Povprečna nakupna cena standardiziranih terminskih pogodb za CO_2 (EE) emisijske kupone (za še ne kupljene količine je upoštevana borzna cena standardiziranih terminskih pogodb na borzi EEX) za leto 2023 znaša 77,96 EUR/t, ob koncu obdobja napovedi (2033) pa 89,38 EUR/t.
Od leta 2025 naprej tržna cena EE ne omogoča več vzdržnega izvajanja odkupa EE s strani HSE po modelu cost plus. HSE skladno z navodili SDH vodi aktivnosti prestrukturiranja termo divizije. SDH kot upravljalec naložbe Republike Slovenije je v dokumentu „Pričakovanja SDH do HSE glede prestrukturiranja termo divizije skupine HSE" z dne 6. 6. 2024, navedel, da podpira aktivnosti skupine HSE pri pravičnem izstopu iz premoga in bo aktivno sodeloval pri izvajanju potrebnih ukrepov za pridobitev zadostnih sredstev za nadzorovan in vzdržen izhod iz premoga.	
Povprečna letna proizvodnja električne energije v višini 2,9 TWh v letu 2024 ter 2,2 TWh v letu 2033. V srednjem scenariju se proizvodnja postopno zniža na 802 GWh ob koncu leta 2033 ter v nižjem scenariju na 692 GWh ob koncu leta 2029.	Povprečna letna proizvodnja električne energije iz premogovnih elektrarn v višini 2,4 TWh v obdobju 2023–2033.
Državna pomoč je v projekcijah predvidena od leta 2025 dalje, njena višina pa je odvisna od posameznega scenarija (osnovni: 2,2 mio EUR; srednji: 1,8 mio EUR; nižji: 1,0 mio EUR).	Vrednost drugih prihodkov (prihodki od zagotavljanja sistemskih storitev, toplotne energije, prihodki od prodaje pepela in sadre) v višini od 15.636.000 EUR v letu 2023 do 16.613.000 EUR v letu 2033.
CAPEX v obdobju projekcij v višini 120,2 mio EUR v osnovnem scenariju, 94,7 mio EUR v srednjem scenariju ter 79,0 mio EUR v nižjem scenariju.	CAPEX v obdobju projekcij v višini 156.808.000 EUR.
Rezultati izvedenih preizkusov oslabitve	
Knjigovodska vrednost finančne naložbe pred izvedbo preizkusa oslabitve v višini 224.667.000 EUR.	Knjigovodska vrednost finančne naložbe pred izvedbo preizkusa oslabitve v višini 224.667.000 EUR.
Nadomestljiva vrednost DFN v višini 195.291.316 EUR.	Nadomestljiva vrednost DFN v višini 232.467.000 EUR.
Prevrednotovalni odhodki zaradi oslabitve v višini 29.375.684 EUR.	Prevrednotovalni odhodki zaradi oslabitve v višini 0 EUR.

DFN V PREMOGOVNIK VELENJE

2023	2022
Uporabljena metoda opredelitve nadomestljive vrednosti pri preizkusu oslabitve	
Vrednost pri uporabi (sedanja vrednost pričakovanega prostega denarnega toka).	Vrednost pri uporabi (sedanja vrednost pričakovanega prostega denarnega toka).
Datum izvedbe preizkusa oslabitve	
31. 12. 2023	31. 12. 2022
Uporabljene pomembne predpostavke pri izvedbi preizkusa oslabitve	
Za namen vrednotenja so bili pripravljeni trije scenariji, ocena vrednosti upošteva povprečje vseh treh scenarijev. Osnovni scenarij predvideva poslovanje podjetja do konca leta 2033, na podlagi sprejetega plana poslovanja družbe za omenjeno obdobje. Po letu 2033 je predvideno prenehanje izkopavanje lignita, kakor to predvideva sprejeta nacionalna strategija za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij. Projekcije poslovanja v "srednjem" scenariju izhajajo iz osnovnega scenarija, pri čemer projekcije upoštevajo nižje prodane količine premoga ob hkratnem nižanju poslovnih odhodkov. Projekcije poslovanja so bile narejene za obdobje 2024 – 2033, pri čemer je v letu 2033 predvideno prenehanje delovanja premogovnika. V nižjem scenariju je ob nižjih prodanih količinah premoga (ob hkratnem nižanju poslovnih odhodkov) upoštevano tudi krajše obdobje obratovanja (2024 – 2029). Projekcije poslovanja v vseh treh scenarijih so pripravljene na podlagi posebne predpostavke, da bo po letu 2033, ko je predvideno prenehanje izkopavanja lignita, stroške zapiralnih del in stroške odpravnin krila država Republike Slovenije. Podlaga za posebno predpostavko je sprejeta nacionalna strategija za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij, ki je osnova za sprejem zakona o postopnem zapiranju Premogovnika Velenje in s katerim bo prišlo do kontroliranega postopnega zapiranja ter finančno vzdržnega poslovanja Premogovnika. Vsi tekoči sanacijski stroški do zaprtja so vključeni v projekcije. Dodatno je upoštevana posebna predpostavka, ki se v osnovi nanaša na poslovanje družbe TEŠ d.o.o., in sicer, da bo načrtovano izgubo zaradi razlike med tržno ceno in stroškovno ceno električne energije družbe TEŠ d.o.o., krila država Republike Slovenije.	Poslovanje podjetja do leta 2033. Vlada RS je na svoji seji, ki je potekala 13. januarja 2022, sprejela Nacionalno strategijo za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda. Ta določa, da bo Slovenija najpozneje leta 2033 prenehala z rabo premoga za proizvodnjo električne energije. Sprejem strategije je podlaga za sprejem Zakona o postopnem zapiranju Premogovnika Velenje, ki predstavlja podlago za pridobitev finančnih sredstev s strani države za zapiranje Premogovnika Velenje, saniranje degradiranih površin in za kontrolirano postopno zapiranje ter finančno vzdržno poslovanje Premogovnika Velenje. V strategiji je določeno, da mora biti Zakon o postopnem zapiranju Premogovnika Velenje dan v javno obravnavo v roku 6 mesecev po sprejemu strategije. Zakon o postopnem zapiranju Premogovnika Velenje do dneva poročanja še ni bil sprejet.
Ocenjeni prosti denarni tok je diskontiran z zahtevano stopnjo donosa celotnega kapitala družbe (WACC). Ker so projekcije v stalnih cenah, je tudi diskontna stopnja prilagojena na način, da ne vključuje inflacije. WACC (prilagojen za inflacijo) tako znaša v letu 2024 4,98 %, v letu 2025 5,62 %, v letu 2026 6,21 %, v obdobju 2027 – 2033 6,38 %.	Diskontna stopnja v nominalni višini 8,92 %, prilagojena na realno raven 6,37 %, ki je bila upoštevana v celotnem obdobju do leta 2033.
Povprečna prodajna cena premoga v osnovnem scenariju v obdobju 2024 - 2033 znaša 6,62 EUR/GJ, v srednjem scenariju (2024 - 2033) 7,5 EUR/GJ ter v nižjem scenariju 7,5 EUR/GJ.	Povprečna prodajna cena premoga v višini 6,25 EUR/GJ v obdobju od 2023 do 2033.
Povprečna letna prodaja premoga v višini 22.459 GJ na leto v osnovnem scenariju (2023–2033). Pri čemer znaša prodaja premoga v prvem letu napovedi (2024) 25.615 GJ, ter 20.935 GJ v zadnjem letu napovedi. Povprečna letna prodaja premoga v višini 13.984 GJ na leto v srednjem scenariju (2023–2033). Pri čemer znaša prodaja premoga v prvem letu napovedi (2024) 25.607 GJ, ter 5.307 GJ v zadnjem letu napovedi. Povprečna letna prodaja premoga v višini 13.544 GJ na leto v nizkem scenariju (2023–2029). Pri čemer znaša prodaja premoga v prvem letu napovedi (2024) 25.615 GJ, ter 5.533 GJ v zadnjem letu napovedi.	Povprečna letna prodaja premoga v višini 22.286 GJ na leto v obdobju 2023–2033.
CAPEX v obdobju projekcij 2023–2033 v višini 161 mio EUR v osnovnem scenariju, 107 mio EUR v srednjem scenariju ter 77 mio EUR v nizkem scenariju.	CAPEX v obdobju projekcij 2023–2033 v višini 183.928.000 EUR.
Nadomestljiva vrednost finančnih naložb v odvisna podjetja in druge družbe v višini 4.055.000 EUR.	Nadomestljiva vrednost finančnih naložb v odvisna podjetja in druge družbe v višini 4.160.000 EUR.
Nadomestljiva vrednost poslovno nepotrebnih sredstev (finančne naložbe in naložbene nepremičnine) v višini 19.411.000 EUR.	Nadomestljiva vrednost poslovno nepotrebnih sredstev (finančne naložbe in naložbene nepremičnine) v višini 22.717.000 EUR.
Rezultati izvedenih preizkusov oslabitve	
Knjigovodska vrednost finančne naložbe pred izvedbo preizkusa oslabitve v višini 30.935.000 EUR.	Knjigovodska vrednost finančne naložbe pred izvedbo preizkusa oslabitve v višini 69.731.000 EUR.
Nadomestljiva vrednost DFN v višini 26.449.937 EUR.	Nadomestljiva vrednost DFN v višini 30.935.000 EUR.
Prevrednotovalni odhodki zaradi oslabitve v višini 4.485.063 EUR.	Prevrednotovalni odhodki zaradi oslabitve v višini 38.796.000 EUR.

DFN V ENERGIJO PLUS

2023	2022
Uporabljena metoda opredelitve nadomestljive vrednosti pri preizkusu oslabitve	
Vrednost pri uporabi (sedanja vrednost pričakovanega prostega denarnega toka).	Vrednost pri uporabi (sedanja vrednost pričakovanega prostega denarnega toka).
Datum izvedbe preizkusa oslabitve	
31. 12. 2023	30. 9. 2022
Uporabljene pomembne predpostavke pri izvedbi preizkusa oslabitve	
Predpostavka delujočega podjetja.	Predpostavka delujočega podjetja.
Diskontna stopnja v višini 8,3 % v obdobju 2024-2029 ter 8,3 % v obdobju po letu 2029.	Diskontna stopnja v višini 8,5 %, ki je bila upoštevana v celotnem obdobju napovedi.
Upoštevana je bila premija za specifična tveganja na ravni 2 odstotnih točk, ki odraža tveganja uresničitve načrtovane višine prihodkov in marž. Razlog je v bistveno spremenjenih okoliščinah na trgu energentov v zadnjih 24 mesecih.	Upoštevana je bila premija za specifična tveganja na ravni 2 odstotnih točk, ki odraža tveganja uresničitve načrtovane višine prihodkov in marž. Razlog je v bistveno spremenjenih okoliščinah na trgu energentov v zadnjih 12 mesecih.
Ocena vrednosti predstavlja enakopravno tehtanje 4 scenarijev poslovanja. Scenariji poslovanja predvidevajo nižje cene/nižje marže, nižje cene/višje marže, višje cene/nižje marže, višje cene/višje marže, in sicer za obdobje do leta 2037 oz. 15 let.	Ocena vrednosti predstavlja enakopravno tehtanje 4 scenarijev poslovanja. Scenariji poslovanja predvidevajo nižje cene/nižje marže, nižje cene/višje marže, višje cene/nižje marže, višje cene/višje marže, in sicer za obdobje do leta 2037 oz. 15 let.
Stopnja rasti normaliziranega realnega prostega denarnega toka znaša 2 %.	Stopnja rasti normaliziranega realnega prostega denarnega toka znaša 2 %.
CAPEX v obdobju projekcij (2024–2038) v višini 7.601.277 EUR.	CAPEX v obdobju projekcij (2023–2037) v višini 5.710.000 EUR.
EBITDA marža v zadnjem letu napovedi (2038) na ravni med 1,6 % (višje cene/nižje marže) in 1,7 % (nižje cene/višje marže).	EBITDA marža v zadnjem letu napovedi (2023) na ravni med 1,3 % (višje cene/nižje marže) in 1,9 % (nižje cene/višje marže).
Rezultati izvedenih preizkusov oslabitve	
Knjigovodska vrednost 51-% lastniškega kapitala v družbi Energija plus pred izvedbo preizkusa oslabitve v višini 11.400.000 EUR.	Knjigovodska vrednost 51-% lastniškega kapitala v družbi Energija plus pred izvedbo preizkusa oslabitve v višini 17.462.000 EUR.
Prevrednotovalni odhodki zaradi oslabitve v višini 6.062.000 EUR.	Prevrednotovalni odhodki zaradi oslabitve v višini 6.062.000 EUR.

Analiza občutljivosti za izvedeni preizkus oslabitve dolgoročnih finančnih naložb

DFN	Tržna vrednost lastniškega kapitala na dan 31. 12. 2023	Občutljivost (sprememba) nadomestljive vrednosti v EUR	
		Sprememba diskontne stopnje (WACC) v % točkah	
		-0,5	0,5
TEŠ	195.291.316	10.077.808	-9.755.774
PV	26.449.937	365.264	-351.230

Ostale nekratkoročne finančne naložbe in posojila (5)

Ostale nekratkoročne finančne naložbe in posojila (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Finančne naložbe v pridružene družbe	40.513.942	40.513.942
Finančne naložbe v skupaj obvladovane družbe	255.000	255.000
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	111.000	111.000
Druge finančne naložbe	500	500
Finančne terjatve in posojila	190.000	496.000
Skupaj	**41.070.442**	**41.376.442**

Med ostalimi nekratkoročnimi finančnimi naložbami predstavlja največji delež nekratkoročna finančna naložba v pridruženo družbo.

Gibanje ostalih nekratkoročnih finančnih naložb in posojil (v EUR)	Finančne naložbe v pridružene družbe	Finančne naložbe v skupaj obvladovane družbe	Za prodajo razpoložljiva sredstva	Druge finančne naložbe	Finančna posojila družbam v skupini	Skupaj
Stanje na dan 1. 1. 2023	**40.513.942**	**255.000**	**111.000**	**500**	**496.000**	**41.376.442**
Prenosi na kratkoročne terjatve	0	0	0	0	-180.000	-180.000
Odplačila	0	0	0	0	-126.000	-126.000
Stanje na dan 31. 12. 2023	**40.513.942**	**255.000**	**111.000**	**500**	**190.000**	**41.070.442**
Stanje na dan 1. 1. 2022	**40.513.942**	**255.000**	**111.000**	**500**	**820.000**	**41.700.442**
Prenosi na kratkoročne terjatve	0	0	0	0	-324.000	-324.000
Stanje na dan 31. 12. 2022	**40.513.942**	**255.000**	**111.000**	**500**	**496.000**	**41.376.442**

a) Nekratkoročne finančne naložbe v pridruženo družbo

V letu 2023 ni bilo sprememb pri naložbah v pridružene in skupaj obvladovane družbe. Družba HSE je pri naložbi v pridruženo družbo izvedla preizkus oslabitve, vendar ni bilo zaznanih znakov za oslabitev.

Družba (v EUR)	Sredstva	Obveznosti (brez kapitala)	Prihodki	Čisti poslovni izid poslovnega leta	Višina celotnega kapitala
HESS	331.335.375	36.392.279	25.387.755	2.854.893	294.943.096

Družba	Naslov	Dejavnost	% lastništva
HESS	Cesta bratov Cerjakov 33a, 8250 Brežice	Proizvodnja elektrike v hidroelektrarnah	15,4 %

b) Nekratkoročne finančne naložbe v skupaj obvladovano družbo

Med naložbami v skupaj obvladovane družbe je izkazan 25-% delež v družbo Soenergetika v višini 255.000 EUR. Sprememb v letu 2023 ni bilo.

Družba (v EUR)	Sredstva	Obveznosti (brez kapitala)	Prihodki	Čisti poslovni izid poslovnega leta	Višina celotnega kapitala
SOENERGETIKA	1.608.633	300.739	2.308.158	177.573	1.307.895

Družba	Naslov	Dejavnost	% lastništva	% glasovalnih pravic
SOENERGETIKA	Stara cesta 3 4000 Kranj	Proizvodnja elektrike in toplote	25 %	25 %

c) Druge nekratkoročne finančne naložbe

Med drugimi dolgoročnimi finančnimi naložbami je izkazana naložba v družbo Stelkom (12,13-% delež) v višini 111.000 EUR in vložek v Zavod CO NOT v višini 500 EUR. V letu 2023 pri teh naložbah ni bilo sprememb.

d) Dolgoročna finančna posojila družbam v skupini

Nekratkoročna finančna posojila družbam v skupini (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Posojila družbam v skupini brez obresti	190.000	496.000
Skupaj	**190.000**	**496.000**

Gibanje nekratkoročnih finančnih posojil družbam v skupini (v EUR)	2023	2022
Stanje 1. 1.	**496.000**	**820.000**
Prenosi na kratkoročne terjatve	-180.000	-324.000
Odplačila	-126.000	0
Stanje 31. 12.	**190.000**	**496.000**

Med dolgoročnimi finančnimi posojili družba izkazuje dolgoročna posojila družbam v skupini. Vrednosti glavnic danih dolgoročnih posojil, ki zapadejo v plačilo v letu 2023, so izkazane med kratkoročnimi danimi posojili do družb skupine v višini 180.000 EUR. Obrestna mera odobrenih dolgoročnih posojil je določena v skladu z metodologijo transfernih cen in znaša 6M euribor + 2,5 %. Posojilo družbi RGP je zavarovano z zastavo nepremičnin in premičnin.

Nekratkoročne poslovne terjatve (6)

Nekratkoročne poslovne terjatve (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Poslovne terjatve do drugih	13.037.972	12.460.712
Skupaj	**13.037.972**	**12.460.712**

Družba med dolgoročnimi poslovnimi terjatvami do drugih izkazuje dana finančna kritja za namene trgovanja z električno energijo.

Odložene terjatve za davek (7)

Odložene terjatve za davek (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Rezervacije	109.093	132.775
Oslabitve naložb	18.597	16.061
Amortizacija	0	5
Odpis terjatev	239.867	207.159
Drugo	20.968	268.398
Skupaj	**388.525**	**624.398**

Odložene terjatve za davek so preračunane na 19-% oz. 22-% davčno stopnjo za odložene terjatve, katerih porabo se pričakuje v obdobju 5 let. Oblikovane so iz naslova odhodkov, ki vplivajo na poslovni izid posameznega leta, niso pa v celoti ali delno davčno priznani v tem letu (rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi, poslovna amortizacija nad davčno priznano, slabitve naložb ter terjatev). Oblikujejo se tudi iz naslova poštene vrednosti izvedenih finančnih instrumentov, ki so izkazane v okviru rezerve za varovanje pred tveganjem in še ne vplivajo na poslovni izid.

Gibanje odloženih terjatev za davek (v EUR)	Rezervacije	Oslabitev	Amortizacija	Drugo	Skupaj
Stanje na dan 1. 1. 2023	**132.775**	**207.158**	**5**	**284.460**	**624.398**
V breme/dobro poslovnega izida	-23.683	32.709	-5	-244.894	-235.873
Stanje na dan 31. 12. 2023	**109.092**	**239.867**	**0**	**39.566**	**388.525**
Stanje na dan 1. 1. 2022	**168.289**	**390.697**	**10**	**287.270**	**846.266**
V breme/dobro poslovnega izida	-35.514	-183.539	-5	-2.810	-221.868
Stanje na dan 31. 12. 2022	**132.775**	**207.158**	**5**	**284.460**	**624.398**

Glavnino sprememb odloženih terjatev za davek v letu 2023 predstavljajo odprava iz naslova poštene vrednosti izvedenih finančnih instrumentov in aktuarskih postavk.

Zaloge (8)

V glavnini vrednost zalog predstavlja 501.000 emisijskih kuponov in plin za namene trgovanja, ki bodo prodani v naslednjem letu.

Zaloge (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Material	1.110	467.950
Plin	1.009.716	3.357.294
Emisijski kuponi	40.352.308	8.119.218
Skupaj	**41.363.134**	**11.944.462**

Kratkoročne finančne naložbe in posojila (9)

Kratkoročne finančne naložbe in posojila družbam v skupini (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Finančne terjatve družbam v skupini	217.986	327.552
Finančna posojila družbam v skupini brez obresti	180.000	324.000
Finančne terjatve in posojila družbam v skupini za obresti	2.115	4.200
Skupaj	**400.101**	**655.752**

Kratkoročne finančne terjatve do družb v skupini predstavljajo terjatve za plačilo nadomestil za dana poroštva in garancije do družb v skupini ter vrednost glavnice danih posojil odvisni družbi RGP, ki zapade v plačilo v letu 2024.

Gibanje kratkoročnih finančnih terjatev in posojil družbam v skupini (v EUR)	2023	2022
Stanje 1. 1.	**655.752**	**1.334.459**
Pridobitve	260.028	652.032
Prenos iz nekratkoročnih terjatev	180.000	324.000
Odplačila	-695.679	-1.654.739
Stanje 31. 12.	**400.101**	**655.752**

Na dan 31. december 2023 ni bilo razlogov za slabitev kratkoročnih finančnih terjatev in posojil.

Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev (10)

Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Poslovne terjatve do družb v skupini	153.316.300	116.502.057
Poslovne terjatve do pridruženih družb	9.855	2.376
Poslovne terjatve do skupaj obvladovanih družb	329	73
Poslovne terjatve do kupcev	407.015.686	332.109.752
Skupaj	**560.342.170**	**448.614.258**

Kratkoročne terjatve do kupcev v višini 407.015.686 EUR sestavljajo v glavnini terjatve iz naslova prodaje električne energije v Sloveniji in tujini.

Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini (v EUR)	Država	31. 12. 2023	31. 12. 2022
DEM	Slovenija	144.242	112.611
SENG	Slovenija	5.297.939	14.285.285
TEŠ	Slovenija	21.229.375	24.346.858
HSE EDT	Slovenija	57.846	36.451
PV	Slovenija	1.215.082	3.605.563
HTZ I.P.	Slovenija	288	0
RGP	Slovenija	61.590	22.039
HSE Invest	Slovenija	33.174	21.305
ECE	Slovenija	65.938.107	34.568.922
Energija plus	Slovenija	45.803.615	14.432.015
PLP	Slovenija	146	0
SIPOTEH	Slovenija	146	0
HSE Balkan Energy	Srbija	3.150	2.835
HSE MAK Energy	Severna Makedonija	7.995.566	10.030.007
HSE BH	Bosna in Hercegovina	5.536.034	15.038.166
Skupaj		**153.316.300**	**116.502.057**

Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini predstavljajo terjatve za prodano električno energijo in terjatve za storitve (trgovanje, finančna funkcija, IT-funkcija itd.).

Roki zapadlosti za kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini so predstavljeni v poglavju Kreditno tveganje.

Pogodbena sredstva (11)

Pogodbena sredstva (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Pogodbena sredstva	2.678.758	3.166.911
Skupaj	**2.678.758**	**3.166.911**

Pogodbena sredstva predstavljajo nezaračunane prihodke, ki se upoštevajo v poslovnem izidu, čeprav še niso bili zaračunani.

Terjatve za odmerjeni davek (12)

Terjatev za odmerjeni davek (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Terjatev za odmerjeni davek	0	15.954.379
Skupaj	**0**	**15.954.379**

Družba v letu 2023 ni plačevala akontacij davka od dohodka pravnih oseb, ker v letu 2022 ni izkazovala obveznosti za plačilo davka od dohodka pravnih oseb. Tako v letu 2023 ne izkazuje morebitnega preplačila iz tega naslova.

Druga kratkoročna sredstva (13)

Druga kratkoročna sredstva (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Dani predujmi	732.295	3.878.748
Poslovne terjatve do državnih in drugih inštitucij	53.249.432	28.636.086
Poslovne terjatve do drugih	48.592.640	31.758.470
Odloženi stroški in odhodki	4.357.690	17.818.658
Skupaj	**106.932.057**	**82.091.962**

Glavnino drugih kratkoročnih sredstev predstavljajo kratkoročne poslovne terjatve do državnih in drugih institucij, ki se nanašajo predvsem na terjatve za vstopni davek na dodano vrednost.

Poslovne terjatve do drugih predstavljajo znesek rezerviranih sredstev za trgovanje na borzah terjatev iz naslova vrednotenja blagovnih pogodb po poštenih vrednostih, ki predstavlja glavnino povečanja glede na preteklo leto.

V glavnini kratkoročno odložene stroške in odhodke predstavljajo prenosne kapacitete električne energije za prva dva meseca leta 2024.

Denar in denarni ustrezniki (14)

Denar in denarni ustrezniki (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Denarna sredstva v banki	16.142.017	253.868.259
Depoziti na odpoklic	10.547.636	15.401.254
Depoziti, vezani do treh mesecev	4.994.445	23.782.206
Skupaj	**31.684.098**	**293.051.719**

Družba ima za potrebe izvajanja dejavnosti odprte račune doma in v tujini, na katerih je imela konec leta 16.142.017 EUR denarnih sredstev in 15.542.081 EUR depozitov.

Družba na dan 31. decembra 2023 ni imela odobrenih limitov na transakcijskih računih.

Kapital (15)

Kapital (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Vpoklican kapital	29.558.789	29.558.789
Kapitalske rezerve	711.243.185	1.053.243.185
Druge rezerve iz dobička	107.744.824	562.744.824
Rezerva za varovanje pred tveganjem	-5.575.521	-106.751.557
Rezerva za pošteno vrednost	-384.441	-139.119
Zadržani poslovni izid	104.137.942	-717.289.200
Skupaj	**946.724.778**	**821.366.920**

Kapitalske rezerve (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Vplačani presežek kapitala	561.243.072	561.243.072
Naknadna vplačila družbenikov	150.000.000	492.000.000
Zneski na podlagi odprave splošnega prevrednotovalnega popravka kapitala	113	113
Skupaj	**711.243.185**	**1.053.243.185**

Kapitalske rezerve so se v letu 2023 znižale zaradi vračila 342.000.000 EUR prejetega naknadnega vplačila v kapital s strani države v letu 2022.

Rezerve iz dobička (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Druge rezerve iz dobička	107.744.824	561.243.072
Skupaj	**107.744.824**	**561.243.072**

Druge rezerve iz dobička so se znižale in prerazporedile v breme zadržanega poslovnega izida v višini 455.000.000 EUR.

Gibanje rezerve za varovanje pred tveganjem (v EUR)	Standardizirane rokovne pogodbe za električno energijo	Standardizirane rokovne pogodbe za emisijske kupone	Standardizirane rokovne pogodbe za plin	Valutne zamenjave	Skupaj
Stanje na dan 1. 1. 2023	**-106.116.074**	**508.740**	**0**	**-1.144.223**	**-106.751.557**
Neto efekt povečanje/zmanjšanje	263.960.296	-20.983.150	-716.542	1.069.881	243.330.485
Prenos med odhodke	-141.423.319	-731.130	0	0	-142.154.449
Stanje na dan 31. 12. 2023	**16.420.903**	**-21.205.540**	**-716.542**	**-74.342**	**-5.575.521**
Stanje na dan 1. 1. 2022	**-222.220.018**	**134.484.720**	**0**	**-1.156.205**	**-88.891.503**
Neto efekt povečanje/zmanjšanje	-146.607.599	-133.975.980	0	11.982	-280.571.597
Prenos med odhodke	262.711.543	0	0	0	262.711.543
Stanje na dan 31. 12. 2022	**-106.116.074**	**508.740**	**0**	**-1.144.223**	**-106.751.557**

Družba med rezervami za varovanje pred tveganjem v skupni vrednosti –5.575.521 EUR na dan 31. december 2023 izkazuje:

- rezultate standardiziranih rokovnih pogodb za električno energijo (terminske pogodbe) v višini 16.420.903 EUR,
- rezultate standardiziranih rokovnih pogodb za emisijske kupone (terminske pogodbe) v višini –21.205.540 EUR,
- rezultate standardiziranih rokovnih pogodb za plin (terminske pogodbe) v višini –716.542 EUR in
- pošteno vrednost valutnih zamenjav v višini –74.342 EUR.

Negativno stanje rezerve za varovanje pred tveganjem v glavnini izhaja iz standardiziranih rokovnih pogodb zavarovanja za emisijske kupone. Pri standardiziranih rokovnih pogodbah za električno energijo gre za sklenitev poslov za nakupe električne energije na tuji borzi v obdobju od leta 2024 do 2026, s čimer je družba zavarovala že sklenjene posle za prodajo električne energije v istem obdobju. Pri standardiziranih rokovnih pogodbah za emisijske kupone gre za sklenitev poslov za nakupe in prodaje emisijskih kuponov na tuji borzi za obdobje od leta 2024 do 2026. Pri standardiziranih rokovnih pogodbah za plin gre za sklenitev poslov za nakupe in prodaje plina na tuji borzi za obdobje od leta 2024 do 2025. Družba iz tega naslova ni obračunala odloženih davkov, ker bo ob realizaciji posla plačala ceno, ki je bila dogovorjena ob sklenitvi posla.

Družba v letu 2023 ni sklepala novih poslov valutnih zamenjav. Negativna poštena vrednost odprtih valutnih zamenjav konec leta 2023 znaša 95.310 EUR, od katere je družba obračunala za 20.968 EUR odloženih obveznosti za davek, tako da je končno stanje z upoštevanim odloženim davkom 74.342 EUR.

Družba med rezervo za pošteno vrednost v skupni vrednosti –384.441 EUR konec leta 2023 izkazuje aktuarsko izgubo iz naslova obračunane obveznosti do zaposlenih za odpravnine ob upokojitvi. Aktuarska izguba se je v letu 2023 povečala za 245.322 EUR. Iz naslova aktuarskega izračuna pa se je zmanjšal preneseni poslovni izid zaradi odprave odpravnin ob upokojitvi v višini 20.532 EUR.

Gibanje rezerve za pošteno vrednost (v EUR)	Aktuarski dobički/ izgube pri odpravninah ob upokojitvi	Skupaj
Stanje na dan 1. 1. 2023	**-139.119**	**-139.119**
Oblikovanje, povečanje	-288.609	-288.609
Zmanjšanje	22.755	22.755
Prenos na preneseni poslovni izid	20.532	20.532
Stanje na dan 31. 12. 2023	**-384.441**	**-384.441**
Stanje na dan 1. 1. 2022	**-282.078**	**-282.078**
Oblikovanje, povečanje	120.590	120.590
Zmanjšanje	31.448	31.448
Prenos na preneseni poslovni izid	-9.079	-9.079
Stanje na dan 31. 12. 2022	**-139.119**	**-139.119**

Zadržani poslovni izid (v EUR)	2023	2022
Zadržani poslovni izid	104.137.942	-717.289.200
Skupaj	**104.137.942**	**-717.289.200**

Bilančni dobiček ali izguba (v EUR)	2023	2022
Čisti poslovni izid poslovnega leta	366.447.674	-319.683.019
Preneseni dobiček/prenesena izguba	-717.309.732	-397.606.181
Zmanjšanje (sprostitev) rezerv iz dobička	455.000.000	0
Bilančni dobiček ali izguba	**104.137.942**	**-717.289.200**

Družba konec leta izkazuje bilančni dobiček v višini 104.137.942 EUR, ki ga sestavlja čisti poslovni izid leta 2023 v višini 366.447.674 EUR in negativen zadržani poslovni izid –717.309.732 EUR iz leta 2022, popravljen za črpanje rezervacij za odpravnine ob upokojitvi v letu 2023 v višini 20.532 EUR in sprostitev rezerv iz dobička v višini 455.000.000 EUR.

Celotni kapital družbe se je v letu 2023 povečal za 125.357.857 EUR, in sicer zaradi:
- zmanjšanja naknadnega vplačila lastnika v kapital v letu 2022 v višini –342.000.000 EUR,
- povečanja čistega poslovnega izida tekočega leta v višini 366.447.674 EUR,
- zmanjšanje prenesenega čistega poslovnega izida v višini –20.532 EUR,
- znižanja negativne spremembe rezerve za varovanje pred tveganjem v višini 101.176.036 EUR in
- povečanja negativne spremembe rezerve za pošteno vrednost v višini –245.322 EUR.

Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade (16)

Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade zaposlenih sestavljajo rezervacije za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade. Rezervacije so oblikovane v višini ocenjenih prihodnjih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontiranih na konec poročevalskega obdobja. Izračun je narejen za vsakega zaposlenega tako, da upošteva stroške odpravnin ob upokojitvi in stroške vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve.

Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi	1.926.751	1.556.300
Rezervacije za jubilejne nagrade	168.477	142.392
Skupaj	**2.095.228**	**1.698.692**

Konec leta družba izkazuje rezervacije za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade, ki so oblikovane na podlagi aktuarskega izračuna na dan 31. december 2023.

Izračun rezervacij za odpravnine ob upokojitvi in jubilejne nagrade zaposlencev temelji na aktuarskem izračunu, v katerem so bile uporabljene naslednje aktuarske predpostavke:

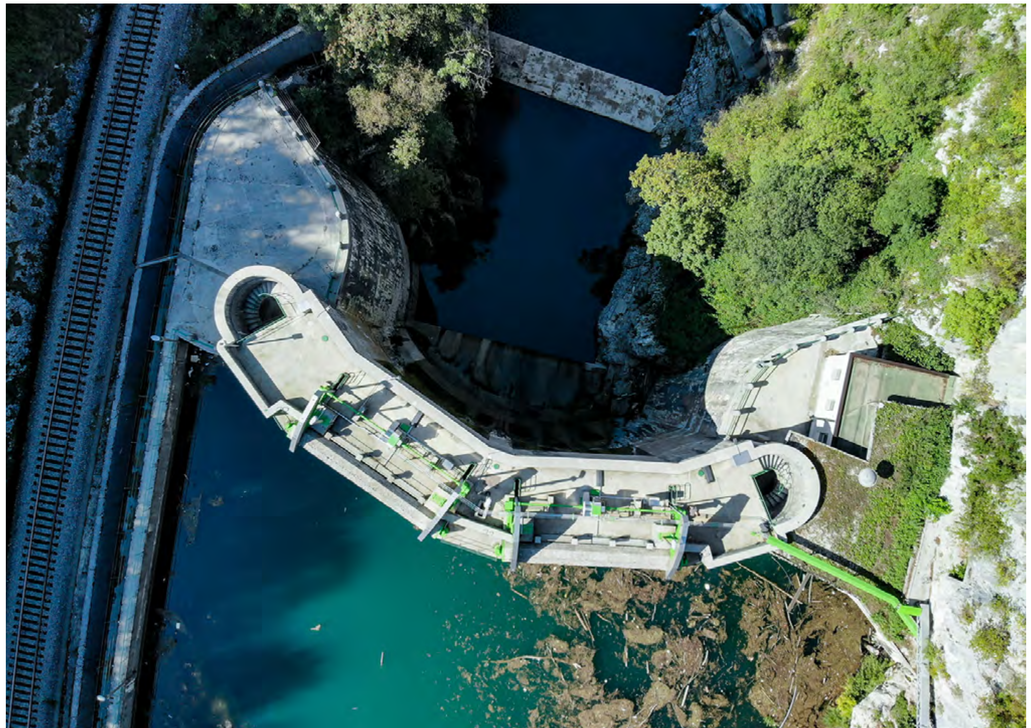
Demografske predpostavke
- tablice smrtnosti,
- fluktuacija zaposlenih in
- upokojevanje.

Finančne predpostavke
- Stopnja povečanja povprečnih plač v RS (mesečnih in letnih) izhaja iz Jesenske napovedi UMAR (september 2023). Od leta 2026 naprej je predvideno, da se bodo povprečne plače v RS letno višale za inflacijo (MDS, oktober 2023) in za realno rast v višini 1,4 %.
- Stopnjo povečanja plač v družbi predstavlja rast osnovnih bruto plač in variabilnega dela plač v višini letne inflacije, povečane za realno rast 0,4 %, vendar ne več, kot je predvidena povprečna rast plač v RS.
- Diskontna stopnja je za izračun na dan 31. december 2023 določena v višini 3,2 % in odraža donosnost visoko kakovostnih podjetniških obveznic na dan 29. december 2023, nominiranih v EUR.

Gibanje rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade (v EUR)	Rezervacije za odpravnine	Rezervacije za jubilejne nagrade	Skupaj
Stanje na dan 1. 1. 2023	**1.556.300**	**142.392**	**1.698.692**
Stroški obresti	57.865	4.740	62.605
Stroški sprotnega službovanja	187.952	20.856	208.808
Stroški preteklega službovanja	-7.229	-1.474	-8.703
Aktuarski dobički in izgube - sprem.akt.post.	265.126	23.244	288.370
Akturaski dobički - odprava	-22.755	-4.654	-27.409
Aktuarske izgube - oblikovanje in poraba	23.483	93	23.576
Izplačila zaslužkov v poslovnem letu	-133.990	-16.720	-150.710
Stanje na dan 31. 12. 2023	**1.926.751**	**168.477**	**2.095.228**
Stanje na dan 1. 1. 2022	**1.620.629**	**150.835**	**1.771.464**
Stroški obresti	13.541	1.187	14.728
Stroški sprotnega službovanja	168.268	20.204	188.472
Stroški preteklega službovanja	-67.834	-4.183	-72.017
Aktuarski dobički in izgube - sprem.akt.post.	-132.723	-13.691	-146.414
Akturaski dobički - odprava	-31.448	-2.882	-34.330
Aktuarske izgube - oblikovanje in poraba	12.132	0	12.132
Izplačila zaslužkov v poslovnem letu	-26.265	-9.078	-35.343
Stanje na dan 31. 12. 2022	**1.556.300**	**142.392**	**1.698.692**

Spremembe aktuarskih dobičkov in izgub v višini 245.322 EUR iz naslova odpravnin ob upokojitvi se izkazujejo v gibanjih rezerv za pošteno vrednost.

Analiza občutljivosti za rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade (v EUR)	Diskontna stopnja		Rast plač	
	Zmanjšanje za 0,5 %	Povečanje za 0,5 %	Zmanjšanje za 0,5 %	Povečanje za 0,5 %
Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi	114.398	-104.309	-104.747	113.732
Rezervacije za jubilejne nagrade	-47.481	-6.757	-7.043	7.465
Skupaj v letu 2023	**66.917**	**-111.066**	**-111.790**	**121.197**
Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi	89.083	-81.948	-82.530	89.700
Rezervacije za jubilejne nagrade	5.755	-5.399	-5.689	6.026
Skupaj v letu 2022	**94.838**	**-87.347**	**-88.219**	**95.726**

Druge rezervacije (17)

Druge rezervacije (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Za tožbe	49.418	404.475
Skupaj	**49.418**	**404.475**

Gibanje drugih rezervacij (v EUR)	Za tožbe	Skupaj
Stanje na dan 1. 1. 2023	**404.475**	**404.475**
Oblikovanje, povečanje	114.398	114.398
Črpanje	-47.481	-47.481
Odprava	-421.974	-421.974
Stanje na dan 31. 12. 2023	**49.418**	**49.418**
Stanje na dan 1. 1. 2022	**507.127**	**507.127**
Oblikovanje - povečanje	23.200	23.200
Zmanjšanje - odprava	-125.852	-125.852
Stanje na dan 31. 12. 2022	**404.475**	**404.475**

Družba med drugimi rezervacijami izkazuje v letu 2023 oblikovane, črpane in odpravljene rezervacije za tožbe, ki so bile odprte ali zaključene v tem letu.

Druge nekratkoročne obveznosti (18)

Druge nekratkoročne obveznosti (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Druge obveznosti	2.292.367	772
Skupaj	**2.292.367**	**772**

Gibanje drugih nekratkoročnih obveznosti (v EUR)	Drugi	Skupaj
Stanje na dan 1. 1. 2023	**772**	**772**
Pridobitve	8.748.889	8.748.889
Prenos na udeležence projekta NAHV	-6.372.083	-6.372.083
Črpanje	-85.211	-85.211
Stanje na dan 31. 12. 2023	**2.292.367**	**2.292.367**
Stanje na dan 1. 1. 2022	**241.908**	**241.908**
Črpanje	-241.136	-241.136
Stanje na dan 31. 12. 2022	**772**	**772**

Med drugimi dolgoročnimi obveznostmi družba izkazuje prejeta sredstva iz naslova sofinanciranja v evropskem projektu FARCROSS in NAHV.

Družba HSE je kot vodilni partner v projektu Severnojadranske vodikove doline (NAHV) v letu 2023 prejela sredstva v višini 8.748.889 EUR. Od tega HSE pripada 1.678.912 EUR, razlika pa je oz. bo nakazana ostalim partnerjem na projektu. Ta bo trajal 72 mesecev.

Nekratkoročne finančne obveznosti (19)

Nekratkoročne finančne obveznosti (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Finančne obveznosti do bank	231.016.317	237.780.886
Skupaj	**231.016.317**	**237.780.886**

Družba med nekratkoročnimi obveznostmi do bank izkazuje nekratkoročna finančna posojila v vrednosti 231.016.317 EUR. Vrednosti glavnic prejetih nekratkročnih posojil, ki zapadejo v plačilo v letu 2024, so izkazane med kratkoročnimi obveznostmi do bank v višini 46.764.569 EUR.

Družba ima po pogodbah o nekratkoročnih posojilih v pogodbe vključene bančne zaveze, ki v letu 2023 niso kršene.

Družba ima odobrenih 100.000.000 EUR revolving posojil, ki so na dan 31. december 2023 črpana v višini 40.000.000 EUR. V pridobitvah in odplačilih so upoštevana tudi črpanja in vračila revolving posojil.

Gibanje nekratkoročnih finančnih obveznosti (v EUR)	Finančne obveznosti do bank	Skupaj
Stanje na dan 1. 1. 2023	**237.780.886**	**237.780.886**
Pridobitve	140.000.000	140.000.000
Prenosi na kratkoročne obveznosti	-46.764.569	-46.764.569
Odplačila	-100.000.000	-100.000.000
Stanje na dan 31. 12. 2023	**231.016.317**	**231.016.317**
Stanje na dan 1. 1. 2022	**157.045.455**	**157.045.455**
Pridobitve	595.000.000	595.000.000
Prenosi na kratkoročne obveznosti	-46.764.569	-46.764.569
Odplačila	-467.500.000	-467.500.000
Stanje na dan 31. 12. 2022	**237.780.886**	**237.780.886**

Posojila so obrestovana po fiksni in variabilni obrestni meri, ki temelji na 6-mesečnem euriborju, ki je v primeru negativnega euriborja enak 0, in pribitku, ki se giblje v razponu od 0,97 do 1,60 %.

Družba zapadle obroke glavnic in obresti plačuje v rokih.

Nekratkoročna posojila do bank so zavarovana z menicami in poslovnim deležem.

Podrobnejša razkritja so v poglavju o obrestnem tveganju.

Nekratkoročne obveznosti iz finančnega najema (20)

Nekratkoročne finančne obveznosti (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Finančne obveznosti iz najemov do družb v skupini	692.452	269.765
Finančne obveznosti iz najemov do drugih	1.460.001	269.969
Skupaj	**2.152.453**	**539.734**

Gibanje nekratkoročnih finančnih obveznosti iz najemov (v EUR)	Finančne obveznosti iz najemov
Stanje na dan 1. 1. 2023	**539.735**
Pridobitve	2.114.593
Prenosi na kratkoročne obveznosti	-412.751
Izločitev/odtujitev	-89.124
Stanje na dan 31. 12. 2023	**2.152.453**
Stanje na dan 1. 1. 2022	**856.765**
Pridobitve	524.874
Prenosi na kratkoročne obveznosti	-844.003
Drugo	2.098
Stanje na dan 31. 12. 2022	**539.734**

Med obveznostmi iz najemov družba izkazuje obveznosti na podlagi sklenjenih pogodb za najeta sredstva, katerih vrednost je bila izračunana v skladu z MSPR 16.

Družba ima sklenjene najemne pogodbe za poslovne prostore in avtomobile. Obdobje trajanja najema se ocenjuje glede na vrsto najema.

Glavnino povečanja pravice do uporabe najetih sredstev v letu 2023 predstavlja upoštevanje novo določenega 5-letnega obdobja in pridobitev novih avtomobilov v najem.

Družba je tudi v letu 2023 v skladu z MSRP 16 pregledala in analizirala vse najemne pogodbe, pri čemer je koristila izjeme za najeme sredstev z majhno vrednostjo in kratkoročne najeme, kot to dopušča standard.

Kratkoročne finančne obveznosti (21)

Glavnino kratkoročnih finančnih obveznosti predstavljajo prejeta kratkoročna posojila pri bankah in družbah iz skupine HSE ter kratkoročni del glavnic nekratkoročnih posojil, ki zapadejo v plačilo v letu 2023 v višini 46.764.569 EUR.

Kratkoročne finančne obveznosti (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Finančne obveznosti do družb v skupini brez obresti	48.000.000	35.000.000
Finančne obveznosti do družb v skupini za obresti	91.521	96.024
Finančne obveznosti do bank brez obresti	46.764.569	231.764.569
Finančne obveznosti do bank za obresti	125.881	952.060
Izvedeni finančni inštrumenti	95.310	1.412.621
Druge finančne obveznosti	30.955	34.313
Skupaj	**95.108.236**	**269.259.587**

Gibanje kratkoročnih finančnih obveznosti (v EUR)	Finančne obveznosti do družb v skupini brez obresti	Finančne obveznosti do družb v skupini za obresti	Finančne obveznosti do bank, od tega obveznosti brez obresti	Finančne obveznosti do bank, od tega obveznosti za obresti	Izvedeni finančni inštrumenti	Druge finančne obveznosti	Skupaj
Stanje na dan 1. 1. 2023	**35.000.000**	**96.024**	**231.764.569**	**952.060**	**1.412.621**	**34.313**	**269.259.587**
Povečanje	58.000.000	954.543	0	13.263.017	0	1.226.205	73.443.765
Prenosi iz nekratkoročnih obveznosti	0	0	46.764.569	0	0	0	46.764.569
Kratkoročna odplačila	-45.000.000	-959.046	-185.000.000	-14.089.196	0	-1.229.563	-246.277.805
Nekratkoročna odplačila	0	0	-46.764.569	0	0	0	-46.764.569
Drugo	0	0	0	0	-1.317.311	0	-1.317.311
Stanje na dan 31. 12. 2023	**48.000.000**	**91.521**	**46.764.569**	**125.881**	**95.310**	**30.955**	**95.108.236**
Stanje na dan 1. 1. 2022	**74.941**	**6.245**	**103.303.030**	**43.111**	**1.427.414**	**89.846**	**104.944.587**
Povečanje	97.000.000	334.161	420.000.000	5.776.731	0	2.498.903	525.609.795
Prenosi iz nekratkoročnih obveznosti	0	0	46.764.569	0	0	0	46.764.569
Kratkoročna odplačila	-62.074.941	-244.382	-280.000.000	-4.867.782	0	-2.554.436	-349.741.541
Nekratkoročna odplačila	0	0	-58.303.030	0	0	0	-58.303.030
Drugo	0	0	0	0	-14.793	0	-14.793
Stanje na dan 31. 12. 2022	**35.000.000**	**96.024**	**231.764.569**	**952.060**	**1.412.621**	**34.313**	**269.259.587**

Kratkoročne finančne obveznosti iz najemov (22)

Kratkoročne finančne obveznosti iz najemov (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Finančne obveznosti iz najemov do družb v skupini	406.412	423.015
Finančne obveznosti iz najemov do drugih	316.346	496.498
Skupaj	**722.758**	**919.513**

Gibanje kratkoročnih finančnih obveznosti iz najemov (v EUR)	Finančne obveznosti iz najemov do družb v skupini	Finančne obveznosti iz najemov do drugih	Skupaj
Stanje na dan 1. 1. 2023	**423.015**	**496.498**	**919.513**
Povečanje	26.888	36.548	63.436
Prenosi iz nekratkoročnih obveznosti	272.590	140.161	412.751
Nekratkoročna odplačila	-303.096	-342.065	-645.161
Drugo	-12.986	-14.795	-27.781
Stanje na dan 31. 12.2023	**406.411**	**316.347**	**722.758**
Stanje na dan 1. 1. 2022	**371.873**	**227.929**	**599.802**
Povečanje	0	75.510	75.510
Prenosi iz nekratkoročnih obveznosti	423.016	420.987	844.003
Nekratkoročna odplačila	-371.874	-227.928	-599.802
Stanje na dan 31. 12.2022	**423.015**	**496.498**	**919.513**

Kratkoročne poslovne obveznosti (23)

Kratkoročne poslovne obveznosti (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Poslovne obveznosti do družb v skupini	58.212.359	94.238.580
Poslovne obveznosti do pridruženih družb	1.261.213	1.048.791
Poslovne obveznosti do dobaviteljev	269.511.816	297.299.263
Skupaj	**328.985.388**	**392.586.634**

Med kratkoročnimi poslovnimi obveznostmi družba v glavnini izkazuje obveznosti za kupljeno električno energijo.

Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
DEM	11.779.837	8.783.633
mHE Lobnica	6.851	4.278
SENG	12.598.192	18.992.114
TEŠ	10.249.311	30.834.698
HSE EDT	130.142	435.919
PV	5.912	11.825
HTZ I.P.	534	1.277
Energija plus	5.355.333	1.040.078
ECE	7.271.688	8.466.226
HSE Invest	188.949	787.768
HSE Balkan Energy	29.484	27.690
HSE MAK Energy	6.158.733	10.601.133
HSE BH	4.437.393	14.251.941
Skupaj	**58.212.359**	**94.238.580**

Pogodbene obveznosti (24)

Pogodbene obveznosti (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Odloženi prihodki	21.946.564	0
Skupaj	**21.946.564**	**0**

Družba v skladu z ukrepom učinka primarnega nadomestila, kar je posledica regulacije cen na trgu energentov med pogodbenima strankama, izkazuje kratkoročno odložene prihodke.

Obveznosti za odmerjeni davek (25)

Obveznost za odmerjeni davek (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Obveznost za odmerjeni davek	41.417.799	0
Obveznost za plačilo davčnega odtegljaja	0	22.928
Skupaj	**41.417.799**	**22.928**

Druge kratkoročne obveznosti (26)

Druge kratkoročne obveznosti (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Poslovne obveznosti na podlagi predujmov	8.014.627	11.334.441
Poslovne obveznosti do zaposlencev	1.996.635	1.549.420
Poslovne obveznosti do državnih in drugih inštitucij	43.139.679	13.149.802
Poslovne obveznosti do drugih	12.472	25.312.005
Vnaprej vračunani stroški in odhodki	238.485.932	98.487.373
Skupaj	**291.649.345**	**149.833.041**

Druge kratkoročne obveznosti v glavnini predstavljajo obveznosti do državnih in drugih institucij ter vnaprej vračunani stroški in odhodki.

Kratkoročne obveznosti do državnih in drugih institucij predstavljajo obveznost za davek na dodano vrednost, obveznost za trošarino ter obveznosti za decembrske prispevke za plače in prispevke od drugih prejemkov iz delovnega razmerja, ki jih je dolžan plačati delodajalec.

Konec leta 2022 so bile med poslovnimi obveznostmi do drugih izkazane obveznosti iz naslova vrednotenja blagovnih pogodb po pošteni vrednosti v višini 25.123.651 EUR, medtem ko konec leta 2023 iz tega naslova izkazujemo terjatve.

Vnaprej vračunani stroški so stroški, ki se nanašajo na leto 2023 in so vključeni v izkaz poslovnega izida, družba pa zanje v letu 2023 še ni prejela računa oz. obračuna. Glavnino 238.485.932 EUR predstavljajo nakupi električne energije za leto 2023 od odvisne družbe. Ostalo so odstopanja od voznih redov za mesec december 2023 in obresti prejetih posojil, za katere družba še ni prejela obračuna v letu 2023.

Pogojne obveznosti

Pogojne obveznosti (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Dana poroštva in starševske garancije za odvisne družbe v Sloveniji	176.195	31.771.120
Dane bančne garancije za odvisne družbe v Sloveniji	166.114	1.742.559
Dane bančne in starševske garancije za odvisne družbe v tujini	1.022.584	1.022.584
Skupaj	**1.364.893**	**34.536.263**

Med pogojnimi obveznostmi družba izkazuje vrednosti danih poroštev in starševskih garancij.

Dano poroštvo za posojilo EBRD je prenehalo zaradi odplačila glavnice posojila EBRD s strani TEŠ.

Upravičenec (v EUR)	Dolžnik	Vrsta poroštva	Veljavnost	Pogojna obveznost na dan 31. 12. 2023	Pogojna obveznost na dan 31. 12. 2022
EBRD*	TEŠ	Poroštvo za posojilo EBRD	Za čas veljavnosti kreditne pogodbe	0	23.500.000
Geoplin d.o.o.	TEŠ	Poroštvena izjava	31. 1. 2024	176.195	8.271.120
Skupaj				**176.195**	**31.771.120**

* Kot pogojna obveznost je bila razkrita glavnica prejetega posojila.

5.5.7.2 Izkaz poslovnega izida

Prihodki iz pogodb s kupci (27)

Prihodki iz pogodb s kupci (v EUR)	2023	2022
Na domačem trgu	**2.589.291.533**	**1.816.777.875**
Električna energija	2.577.207.586	1.805.074.640
Zemeljski plin	6.884.792	2.738
Ostalo trgovsko blago in material	276.710	9.428.173
Ostale storitve	4.922.445	2.272.324
Na tujem trgu	**2.526.778.861**	**3.728.471.046**
Električna energija	2.492.181.453	3.691.597.684
Zemeljski plin	14.443.843	5.665.973
Ostalo trgovsko blago in material	0	5.049.051
Ostale storitve	20.153.565	26.158.338
Skupaj	**5.116.070.394**	**5.545.248.921**

Družba v glavnini ustvari prihodke iz pogodb s kupci s prodajo električne energije. Znesek prihodkov iz tega naslova predstavlja 99,09 % vseh čistih prihodkov od prodaje. Prihodki iz pogodb s kupci so v primerjavi z letom 2022 nižji zaradi nižjih cen električne energije in manjših količin prodane električne energije.

Prihodke od opravljenih storitev je družba ustvarila s storitvami, povezanimi s prodajo električne energije (prenosne kapacitete, prispevek za dodelitev prenosnih kapacitet in potrdila o izvoru), in storitvami, opravljenimi za odvisne družbe.

Drugi poslovni prihodki (28)

Drugi poslovni prihodki (v EUR)	2023	2022
Prihodki od odprave rezervacij	445.583	126.405
Črpanje odloženih prihodkov	85.210	0
Odprava slabitve terjatev	0	965.993
Prihodki od odškodnin in pogodbenih kazni	66.518	12.645
Zamudne obresti	1.499.941	124.174
Dobiček pri prodaji stalnih sredstev	10.640	21.297
Dobiček izvedenih finančnih instrumentov iz naslova trgovanja z električno energijo, emisijskimi kuponi in plinom	17.667.741	39.919.442
Vrednotenje blagovnih pogodb po pošteni vrednosti	32.233.600	0
Ostalo	64.580	142.123
Skupaj	**52.073.813**	**41.312.079**

Glavnino drugih poslovnih prihodkov predstavljajo dobički iz trgovanja z izvedenimi finančnimi instrumenti za električno energijo, emisijskimi kuponi in plinom ter vrednotenje blagovnih pogodb po pošteni vrednosti. V letu 2022 je bil neto efekt vrednotenja blagovnih pogodb po pošteni vrednosti negativen in tako izkazan med drugimi poslovnimi odhodki, medtem ko je v letu 2023 pozitiven in izkazan med drugimi poslovnimi prihodki.

Stroški blaga, materiala in storitev (29)

Stroški blaga, materiala in storitev (v EUR)	2023	2022
Nabavna vrednost prodanega blaga	4.564.798.015	5.694.901.825
Odvisni stroški prodanega blaga	77.242.293	51.014.105
Skupaj nabavna vrednost prodanega blaga	**4.642.040.308**	**5.745.915.930**
Stroški energije	66.627	67.412
Stroški drobnega inventarja	5.306	14.202
Ostalo	409.099	644.860
Skupaj stroški materiala	**481.032**	**726.474**
Stroški transportnih storitev	57.334	59.591
Storitve vzdrževanja	1.144.234	1.089.928
Stroški najemnin	266.965	256.252
Stroški povračil zaposlencev v zvezi z delom	99.235	91.654
Stroški zavarovanja in bančnih storitev	1.484.256	1.959.823
Stroški intelektualnih in osebnih storitev	1.864.340	2.486.006
Stroški sejmov, reklame in reprezentance	460.941	482.710
Stroški storitev fizičnih oseb	337.300	314.837
Komunalne storitve	40	469
Stroški varovanja in nadzora	993	1.065
Članarine	54.754	48.159
Storitve, zaračunane družbam skupine	1.413.842	1.572.671
Storitve vzdrževanja najetih prostorov in opreme	977.043	795.529
Ostalo	378.875	66.739
Skupaj storitve	**8.540.152**	**9.225.433**
Skupaj	**4.651.061.492**	**5.755.867.837**

V nabavni vrednosti prodanega blaga, ki predstavlja 99,81 % vseh poslovnih odhodkov, so izkazani odhodki za nakup električne energije in odvisni stroški nakupa električne energije.

Med stroški materiala predstavljajo najpomembnejše vrednosti stroški strokovne literature, energije in pisarniškega materiala.

Med stroški storitev predstavljajo največje vrednosti stroški intelektualnih storitev, zavarovanj in bančnih storitev ter vzdrževanja računalniške opreme in programov. Med drugimi stroški storitev glavnino predstavljajo informacijsko-komunikacijske storitve informatike.

Stroški najema (v EUR)	2023	2022
Amortizacija pravic do uporabe	865.304	760.015
Odhodki financiranja	11.325	35.013
Stroški najema	5.287	10.754
Skupaj	**881.916**	**805.782**

Stroški revizorja (v EUR)	2023	2022
Revidiranje letnega poročila	49.000	49.000
Storitve drugih zagotovil	2.000	2.000
Druge nerevizijske storitve	34.500	0
Skupaj	**85.500**	**51.000**

Pogodbeni znesek za obvezno revizijo računovodskih izkazov družbe HSE za leto 2023 znaša 42.000 EUR, za revizijo konsolidiranih izkazov skupine 7.000 EUR ter 2.000 EUR za pregled izpolnjevanja finančnih zavez. Družba v mreži Deloitte, je opravila druge dovoljene nerevizijske storitve v višini 34.500 EUR.

Stroški dela (30)

Stroški dela (v EUR)	2023	2022
Plače	14.263.687	11.124.542
Stroški pokojninskih zavarovanj	1.601.832	1.420.047
Stroški drugih zavarovanj	1.239.687	834.117
Drugi stroški dela	1.694.876	1.436.598
Skupaj	**18.800.082**	**14.815.304**

Med stroški dela so izkazani stroški plač in ostalih prejemkov zaposlencev, vključno s prispevki delodajalca. Vračunani so tudi stroški nadomestil za neizkoriščene dopuste zaposlenih za leto 2023, ki jih zaposleni lahko koristijo do 30. junija 2024. Glede na leto 2022 so stroški dela višji zaradi višjega povprečnega števila zaposlenih glede na preteklo leto in uskladitve plač s kolektivno in podjetniško pogodbo.

Število zaposlenih in povprečno število zaposlenih po izobrazbeni strukturi	1. 1. 2023	31. 12. 2023	Povprečno število zaposlenih
1	0	0	0
2	0	0	0
3	0	0	0
4	4	3	4
5	18	16	17
6/1	18	21	20
6/2	69	70	70
7	97	103	100
8/1	21,5	27,5	24,5
8/2	6	7	7
Skupaj	**233,5**	**247,5**	**240,5**

Odpisi vrednosti (31)

Odpisi vrednosti (v EUR)	2023	2022
Amortizacija neopredmetenih sredstev	531.547	370.233
Amortizacija nepremičnin, naprav in opreme	530.573	478.829
Amortizacija pravice do uporabe najetih sredstev	865.304	760.015
Oslabitve/odpisi terjatev	0	110
Oslabitve/odpisi zalog	466.764	0
Odpisi pri nepremičninah, naparavah in opremi	534	462
Prodaje pri nepremičninah, napravah in opremi ter naložbenih nepremičninah	25	48
Skupaj	**2.394.747**	**1.609.697**

Med odpisi vrednosti največjo vrednost predstavljajo amortizacija sredstev družbe in pravice do uporabe najetih prostorov.

Drugi poslovni odhodki (32)

Drugi poslovni odhodki (v EUR)	2023	2022
Oblikovanje rezervacij	138.007	23.200
Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča	94.286	104.870
Donacije	1.156.012	77.042
Vrednotenje blagovnih pogodb po pošteni vrednosti	0	84.609.622
Drugi poslovni odhodki	41.735.989	1.373.272
Skupaj	**43.124.294**	**86.188.006**

Druge poslovne odhodke v glavnini predstavljajo prihodki iz naslova povračila družbi PV, saj je stroškovna cena premoga presegala pogodbeno dogovorjeno ceno v višini 13.851.276,38 EUR za že dobavljeni premog v letu 2023, in iz vrednosti nadomestila PV zaradi slabitve vrednosti zaloge uvoženega premoga na čisto iztržljivo vrednost. PV-ju za pokritje teh odhodkov skladno s pogodbo pripada skupno povračilo v višini 21.870.436,23 EUR. V letu 2022 je bil neto efekt vrednotenja blagovnih pogodb po pošteni vrednosti negativen in tako izkazan med drugimi poslovnimi odhodki, medtem ko je v letu 2023 pozitiven in izkazan med drugimi poslovnimi prihodki.

Finančni prihodki (33)

Finančni prihodki (v EUR)	2023	2022
Finančni prihodki iz dividend in drugih deležev v dobičku	931.389	3.964.210
Finančni prihodki iz danih posojil in depozitov	1.978.282	186.424
Drugi finančni prihodki	1.658.366	763.313
Skupaj	**4.568.037**	**4.913.947**

Med finančnimi prihodki iz deležev so izkazane izplačane dividende skupaj obvladovane družbe Soenergetika. Družba med drugimi finančnimi prihodki izkazuje v glavnini prihodke za dane starševske garancije družbam v skupini in obresti od danih avansov.

Finančni odhodki (34)

Finančni odhodki (v EUR)	2023	2022
Finančni odhodki za obresti	14.454.690	5.947.428
Slabitve naložb v odvisne družbe	33.860.746	44.858.000
Drugi finančni odhodki	1.137.682	1.617.624
Finančni odhodki iz najemov	24.595	35.013
Skupaj	**49.477.713**	**52.458.065**

Finančne odhodke za obresti sestavljajo obračunane obresti iz prejetih dolgoročnih in kratkoročnih posojil od bank v višini 13.500.147 EUR in obračunane obresti iz prejetih kratkoročnih posojil družb v skupini HSE v višini 954.543 EUR.

Slabitev naložb v odvisne družbe predstavlja slabitev naložbe v družbo TEŠ in PV.

Druge finančne odhodke predstavljajo stroški davčnega odtegljaja za tuja posojila in stroški v povezavi z najemanjem posojil.

Davki (35)

Davki (v EUR)	2023	2022
Odmerjeni davek	41.417.799	0
Odloženi davki	-11.557	219.057
Skupaj davek od dobička, pripoznan v IPI	**41.406.242**	**219.057**

Družba je davčni zavezanec po Zakonu o davku na dodano vrednost, Zakonu o trošarinah, Zakonu o davku na finančne storitve in Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb. Podružnica družbe v Češki republiki je zavezanka za davek od dohodka pravnih oseb v Češki republiki.

Skladno z Zakonom o davku od dohodkov pravnih oseb se je davek za leto 2023 plačal po stopnji 19 %, za leto 2024 in naprej, skupaj 5 let, pa se bo davek plačeval po stopnji 22 % od ugotovljene davčne osnove v davčnem obračunu družbe.

V letu 2023 je družba obračunala davek od dohodkov pravnih oseb v višini 41.417.799 EUR. Družba v letu 2023 na podlagi davčnega obračuna iz leta 2022 ni plačevala akontacij davka od dohodkov pravnih oseb in ne izkazuje terjatev za plačane akontacije.

Med odloženimi davki družba izkazuje odložene terjatve za davek. Vrednostno je oblikovanje in črpanje prikazano v razkritju pri odloženih terjatvah za davek (pojasnilo 7 Izkaz finančnega položaja).

Pri ugotavljanju osnove za odmerjeni davek so bili prihodki in odhodki, ugotovljeni v skladu z MSRP, popravljeni v smislu povečanja in znižanja davčne osnove, kar je prikazano v naslednji preglednici.

Izračun efektivne davčne stopnje (v EUR)	2023	2022
Poslovni izid pred davki	407.853.916	-319.463.960
Izračunani davek po veljavni davčni stopnji	77.492.244	-60.744.761
Davek od prihodkov, ki znižujejo davčno osnovo	-177.868	946.605
Davek od davčnih olajšav	-42.643.266	0
Davek od odhodkov, ki znižujejo davčno osnovo	-9.091	-2.116
Davek od davčno nepriznanih odhodkov	368.718	8.333.172
Davek od ostalih sprememb v davčni bilanci	-46.480	-45.262
Davčni učinek nepripoznanih odloženih terjatev za davčne izgube	6.433.542	51.329.939
Obračunani davek	**41.417.799**	**0**
Odloženi davek	**-11.557**	**219.057**
Skupaj davki	**41.406.242**	**219.057**
Efektivna davčna stopnja	**10,15 %**	**0 %**

Na dan 31. december 2023 znašajo odbitne začasne razlike 1.149.091.094 EUR, za katere družba ni oblikovala odloženih terjatev za davek, in sicer iz naslova slabitev finančnih naložb v odvisne družbe. V skladu z MRS 12 – Davek iz dobička se namreč odložene terjatve za davek pripoznajo samo, če obstaja visoka verjetnost, da bodo začasne razlike odpravljene v predvidljivi prihodnosti.

Čisti poslovni izid (36)

Čisti poslovni izid (v EUR)	2023	2022
Kosmati donos iz poslovanja	5.168.144.207	5.586.561.000
Poslovni izid iz poslovanja	452.763.592	-271.919.844
Finančni izid	-44.909.676	-47.544.118
Poslovni izid pred davki	407.853.916	-319.463.962
Čisti poslovni izid poslovnega leta	**366.447.674**	**-319.683.019**

Družba je leto 2023 zaključila s pozitivnim čistim poslovnim izidom v višini 366.447.674 EUR. Brez slabitve naložb v družbi TEŠ in PV bi družba leto zaključila z višjim pozitivnim izidom, in sicer v višini 400.308.420 EUR.

5.5.7.3 Povezane stranke

Povezane stranke so odvisne, pridružene in skupaj obvladovane družbe, ki jih družba obvladuje neposredno ali posredno preko svojih odvisnih družb.

Med povezane stranke spadajo tudi družbe v večinski državni lasti.

V stolpcih prodaje in nakupi je prikazan promet vseh poslov (brez DDV) med družbo in povezanimi družbami v letu 2023. Pri danih in prejetih posojilih je prikazano stanje za konec leta 2023 (glavnica z obrestmi). Prihodki od danih starševskih garancij v letu 2023 so prikazani ločeno v neto vrednosti (brez DDV). Vrednosti starševskih garancij so razkrite pri pogojnih obveznostih in pogojnih sredstvih (pojasnilo 20 Izkaza finančnega položaja).

Stanje odprtih poslovnih terjatev s povezanimi strankami je razkrito pri poglavju Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev, stanje odprtih poslovnih obveznosti pa pri poglavju Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev.

Podatki o poslih s povezanimi družbami (v EUR)	Prodaje	Nakupi	Dana posojila, garancije in poroštva z obrestmi	Prejeta posojila z obrestmi	Prihodki od danih starševskih garancij
DEM	516.528	76.149.524	0	28.055.425	0
mHE Lobnica	0	51.065	0	0	0
SENG	29.121.916	77.056.563	0	20.036.096	0
TEŠ	737.099	457.356.130	217.986	0	1.653.969
HSE EDT	31.022	881.803	0	0	0
PV	5.121.987	35.775.021	0	0	0
HTZ I.P.	0	19.478	0	0	0
RGP	148.530	0	372.115	0	3.701
HSE Invest	81.947	1.757.002	0	0	0
HSE Balkan Energy	6.300	176.904	0	0	0
HSE MAK Energy	82.885.178	103.295.125	0	0	0
HSE BH	52.761.297	70.668.665	0	0	0
Energija plus	277.828.950	54.280.638	0	0	0
ECE	427.526.783	79.246.049	0	0	0
Skupaj 2023	**876.767.537**	**956.713.967**	**590.101**	**48.091.521**	**1.657.670**

Prodajne in nakupne cene za storitve so definirane na podlagi veljavnega internega cenika družb skupine HSE, najemnine pa na podlagi primerljivih prostih cen. Prodajne cene električne energije so določene na podlagi primerljivih prostih cen in metode dodatka na stroške, nakupne cene električne energije pa na podlagi metode dodatka na stroške, metode primerljivih prostih cen oz. kombinacije obeh.

Družba je v 100-% lasti Republike Slovenije. Družba z Vlado Republike Slovenije v letu 2023 ni sklepala poslov. Dividend družba lastniku v letu 2023 ni izplačala, je pa lastniku vrnila 342 milijonov EUR naknadnih vplačil kapitala, ki jih je prejela v decembru 2022.

Podatki o povezanih družbah – pridružene družbe (v EUR)	Prodaje	Nakupi	Dana posojila, garancije in poroštva z obrestmi	Prejeta posojila z obrestmi	Prihodki od danih starševskih garancij
HESS	28.152	11.929.184	0	0	0
Skupaj 2023	**28.152**	**11.929.184**	**0**	**0**	**0**

Podatki o povezanih družbah – skupaj obvladovane družbe (v EUR)	Prodaje	Nakupi	Dana posojila, garancije in poroštva z obrestmi	Prejeta posojila z obrestmi	Prihodki od danih starševskih garancij
Soenergetika	270	0	0	0	0
Skupaj 2023	**270**	**0**	**0**	**0**	**0**

Poslovni partner	Odprte terjatve na dan 31. 12. 2023	Odprte obveznosti na dan 31. 12. 2023	Prihodki 1-12 2023	Odhodki 1-12 2023
BORZEN	1.317.433	3.148.565	37.425.919	41.601.689
BSP	420.509	218.902	237.416.265	169.968.842
DRAVSKE ELEKTRARNE MARIBOR	88.818	11.779.837	516.528	76.251.447
ECE	65.938.107	7.271.688	427.526.783	79.257.436
ENERGIJA PLUS	45.803.615	5.355.333	277.956.041	54.278.694
ELES	10.918.622	233.848	56.873.430	1.341.764
GEN ENERGIJA	6.088.683	457	9.909.081	1.593.078
HIDROELEKTRARNE NA SPODNJI SAVI	9.855	1.261.214	28.152	11.929.184
PREMOGOVNIK VELENJE	1.215.082	5.912	5.121.987	53.308
SOŠKE ELEKTRARNE NOVA GORICA	5.261.843	12.598.192	29.121.916	77.070.607
TERMOELEKTRARNA ŠOŠTANJ	1.349.726	10.249.311	2.391.068	456.148.663
Energetska podjetja – skupaj	**138.412.293**	**52.123.259**	**1.084.287.170**	**969.494.712**
SID	0	53.538.462	0	2.935.065
Banke – skupaj	**0**	**53.538.462**	**0**	**2.935.065**
Skupaj	**138.412.293**	**105.661.721**	**1.084.287.170**	**972.429.777**

V tabeli so prikazani posli s pravnimi osebami, ki so v neposredni ali posredni večinski lasti Republike Slovenije (več kot 50-% lastništvo) in so za družbo z vidika ravni pomembnosti transakcij pomembni po kriteriju velikosti transakcije (prihodki oz. odhodki v letu 2023 presegajo 2 milijona EUR), razen za banke, kjer so razkriti vsi posli. Ostali posli z gospodarskimi družbami, ministrstvi, agencijami in drugimi pravnimi osebami, kjer je Republika Slovenija večinski ali manjšinski lastnik, so z vidika poročanja nepomembni.

5.5.7.4 Prejemki

Prejemki, prikazani v nadaljevanju po posameznih kategorijah prejemnikov, se nanašajo na izplačila v letu 2023.

Prejemki članov nadzornega sveta vsebujejo bruto sejnine vseh članov s potnimi stroški za opravljanje funkcije v nadzornem svetu in komisij nadzornega sveta.

Družba v letu 2023 ni odobrila predujmov, posojil in poroštev tem skupinam oseb. Družba konec leta 2023 nima terjatev do poslovodstva in članov nadzornega sveta.

Med kratkoročnimi poslovnimi dolgovi so izkazane obveznosti za decembrske plače poslovodstvu družbe in zaposlenim, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, ter decembrske sejnine članom nadzornega sveta in članom komisij nadzornega sveta.

Prejemki članov Poslovodstva

Prejemki članov Poslovodstva (v EUR)	Funkcija	Fiksni prejemki - bruto (1)	Variabilni prejemki - bruto		Bonitete (5)	Skupaj (1 + 2 + 3 + 4 + 5)
			Na podlagi kvantitativnih meril	Skupaj (2)		
Štokelj Tomaž	Generalni direktor	166.959	0	0	2.191	169.150
Podobnik Uroš	Poslovni direktor	150.100	526	526	1.683	152.309
Skupaj		**317.059**	**526**	**526**	**3.874**	**321.459**

Prejemki članov Nadzornega sveta

Prejemki članov Nadzornega sveta (v EUR)	Funkcija	Plačilo za opravljanje funkcije - bruto		Sejnina bruto (2)	Skupaj bruto (1 + 2)	Potni stroški
		Doplačilo za opravljanje funkcije	Skupaj (1)			
Hrovatin Nevenka	Predsednica NS	6.500	19.500	2.200	21.700	67
Valentinčič David	Namestnik predsednice NS	1.300	14.300	2.200	16.500	984
Bele Denis	Član NS	0	13.000	2.200	15.200	591
Gorjup Barbara	Članica NS	0	13.000	2.200	15.200	55
Šebenik Miha	Član NS	0	13.000	2.200	15.200	43
Grešak Boštjan	Član NS	0	13.000	2.200	15.200	57
Otič Jernej	Predstavnik zaposlenih v NS do 3. 11. 2023	0	12.025	2.200	14.225	168
Cerkvenik Peter	Predstavnik zaposlenih v NS do 3. 11. 2023	0	12.025	2.200	14.225	0
Kolarič Dejan	Predstavnik zaposlenih v NS do 3. 11. 2023	0	12.025	1.925	13.950	0
Rožman Rok	Predstavnik zaposlenih v NS od 4. 11. 2023	0	975	0	975	0
Kovač Matej	Predstavnik zaposlenih v NS od 4. 11. 2023	0	975	0	975	0
Povh Blanka	Predstavnica zaposlenih v NS od 4. 11. 2023	0	975	0	975	0
Skupaj		**7.800**	**124.800**	**19.525**	**144.325**	**1.965**

Prejemki članov Revizijske komisije

Prejemki članov Revizijske komisije (v EUR)	Funkcija	Plačilo za opravljanje funkcije - bruto		Sejnina bruto (2)	Skupaj bruto (1 + 2)	Potni stroški
		Doplačilo za opravljanje funkcije	Skupaj (1)			
Gorjup Barbara	Predsednica revizijske komisije	4.875	4.875	2.332	7.207	48
Hočevar Marko	Neodvisni član revizijske komisije	13.000	13.000	2.915	15.915	0
Šebenik Miha	Član revizijske komisije	3.250	3.250	2.332	5.582	37
Otič Jernej	Član revizijske komisije do 3. 11. 2023	3.006	3.006	2.332	5.338	504
Kovač Matej	Član revizijske komisije od 4. 11. 2023	244	244	0	244	0
Skupaj		**24.375**	**24.375**	**9.911**	**34.286**	**589**

Prejemki članov Kadrovske komisije

Prejemki članov Kadrovske komisije (v EUR)	Funkcija	Plačilo za opravljanje funkcije - bruto		Sejnina bruto (2)	Skupaj bruto (1 + 2)	Potni stroški
		Doplačilo za opravljanje funkcije	Skupaj (1)			
Nevenka Hrovatin	Predsednica kadrovske komisije	4.875	4.875	440	5.315	8
Denis Bele	Član kadrovske komisije	2.979	2.979	440	3.419	0
Boštjan Grešak	Član kadrovske komisije	3.250	3.250	440	3.690	7
Kolarič Dejan	Član kadrovske komisije do 3. 11. 2023	3.006	3.006	220	3.226	0
Blanka Povh	Članica kadrovske komisije od 4. 11. 2023	244	244	0	244	0
Skupaj		**14.354**	**14.354**	**1.540**	**15.894**	**15**

Prejemki članov Komisije za prestrukturiranje

Prejemki članov Komisije za prestrukturiranje (v EUR)	Funkcija	Plačilo za opravljanje funkcije - bruto		Sejnina bruto (2)	Skupaj bruto (1 + 2)	Potni stroški
		Doplačilo za opravljanje funkcije	Skupaj (1)			
Grešak Boštjan	Predsednik komisije za prestrukturiranje do 12. 5. 2023	2.189	2.189	220	2.409	7
Denis Bele	Član komisije za prestrukturiranje do 12. 5. 2023	1.188	1.188	220	1.408	0
Cerkvenik Peter	Član komisije za prestrukturiranje do 12. 5. 2023	1.459	1.459	220	1.679	0
Valentinčič David	Član komisije za prestrukturiranje do 12. 5. 2023	1.459	1.459	220	1.679	123
Skupaj		**6.295**	**6.295**	**880**	**7.175**	**130**

Prejemki članov Komisije za trženje in investicije

Prejemki članov Komisije za trženje in investicije (v EUR)	Funkcija	Plačilo za opravljanje funkcije - bruto		Sejnina bruto (2)	Skupaj bruto (1 + 2)	Potni stroški
		Doplačilo za opravljanje funkcije	Skupaj (1)			
Miha Šebenik	Predsednik komisije za trženje in investicije	4.875	4.875	1.320	6.195	11
David Valentinčič	Član komisije za trženje in investicije	3.250	3.250	1.320	4.570	369
Barbara Gorjup	Članica komisije za trženje in investicije	3.250	3.250	1.320	4.570	7
Cerkvenik Peter	Član komisije za trženje in investicije do 3. 11. 2023	3.006	3.006	1.320	4.326	0
Rok Rožman	Član komisije za trženje in investicije od 4. 11. 2023	244	244	0	244	0
Skupaj		**14.625**	**14.625**	**5.280**	**19.905**	**387**

5.5.7.5 Finančni instrumenti in obvladovanje tveganj

To poglavje je povezano s poglavjem Obvladovanje finančnih tveganj računovodskega poročila in s poglavjem o finančnih tveganjih v poslovnem delu.

Kreditno tveganje

Večinski del aktivnosti, pri katerih se družba srečuje s kreditnim tveganjem, izhaja predvsem iz dejavnosti trgovanja z električno energijo. Portfelj partnerjev, s katerimi sklepamo pogodbene odnose na področju prodaje in trgovanja z električno energijo, v največjem deležu predstavljajo družbe z visoko kreditno sposobnostjo in plačilno disciplino. Vse aktivnosti za obvladovanje kreditnih tveganj izvajamo v skladu s sprejetimi internimi akti, ki natančno predpisujejo postopke in dolžno skrbnost pri izbiri in spremljanju poslovnih partnerjev. Za obliko poslovnega odnosa s partnerji se odločamo na podlagi predhodnih analiz kreditne sposobnosti partnerja, ki v nadaljevanju določa potencialni obseg in časovni horizont poslovanja, elemente pogodbenega odnosa ter potreben obseg za družbo sprejemljivih zavarovanj (npr. bančnih in korporativnih garancij ter prejetih predujmov).

V družbi dnevno spremljamo izpostavljenost do posameznih partnerjev. Pomemben ukrep zmanjševanja kreditnega tveganja je sklepanje pogodbenih okvirov, to je splošnih in krovnih sporazumov (npr. EFET). Ti med drugim določajo tako mesečne finančne pobote terjatev in obveznosti kot tudi pobote čim širšega nabora medsebojnih terjatev in obveznosti v primeru predčasne prekinitve sporazuma zaradi morebitne insolventnosti partnerja.

Maksimalno izpostavljenost družbe kreditnemu tveganju iz naslova kratkoročnih poslovnih terjatev predstavlja knjigovodska vrednost kratkoročnih poslovnih terjatev, zmanjšana za finančna zavarovanja ter finančni pobot terjatev in obveznosti do tistih partnerjev, kjer je to zakonsko in pogodbeno omogočeno. Terjatve do partnerjev so zavarovane z bančnimi in korporativnimi garancijami, zastavo terjatev iz naslova pogodb o vodenju transakcijskih računov, predplačili, depoziti, izvršnicami in menicami.

Nezavarovani delež terjatev predstavlja vsoto prodaje partnerjem na odprti račun v okviru odobrenih kreditnih limitov skladno z veljavnim internim aktom, in sicer glede na njihovo finančno moč in tveganja, ki smo jim izpostavljeni pri poslovanju s posameznimi partnerji. Med nezavarovanimi terjatvami prevladujejo predvsem terjatve do partnerjev z boljšo bonitetno oceno in do partnerjev, ki sodijo v visoko regulirano dejavnost in so pogosto v državni lasti (npr. ponudniki sistemskih storitev). Kratkoročne terjatve do družb v skupini se obvladujejo z vidika likvidnosti in solventnosti družb skupine, zato so v nadaljevanju analize terjatev z vidika standarda MSRP 9 in dodatnih potreb po oblikovanju popravkov vrednosti terjatev izločene.

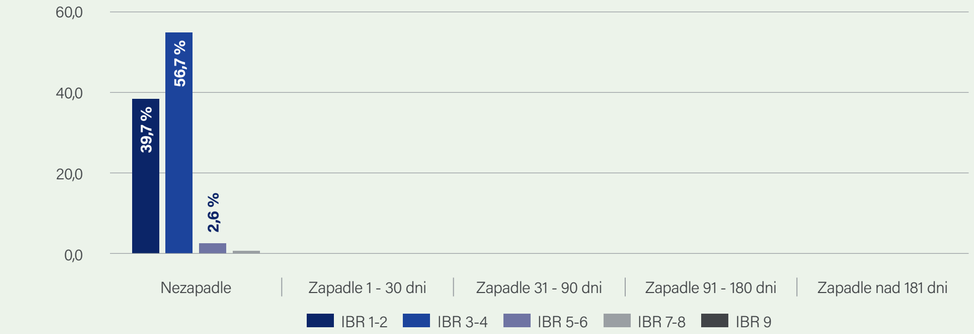
V nadaljevanju je prikazana analiza nezavarovanih kratkoročnih terjatev do kupcev na dan 31. december 2023 z vidika interne delitve kupcev po posameznih bonitetnih razredih, starostne strukture nezavarovanih terjatev in strukture terjatev po državah.

Družba preko dodelitve internega bonitetnega razreda (IBR) posameznim partnerjem in njihovih porokov (v primeru finančnih zavarovanj), ki se določijo na podlagi kombinacije teoretičnih finančnih modelov in tranzicijskih matrik bonitetnih agencij, redno spremlja tudi tveganje neizpolnitve obveznosti partnerja oz. poroka ter temu ustrezno prilagaja strukturo zavarovanj in odobrenih limitov. Skladno z interno metodologijo to posledično vpliva na kakovost in strukturo poslovnih terjatev družbe.

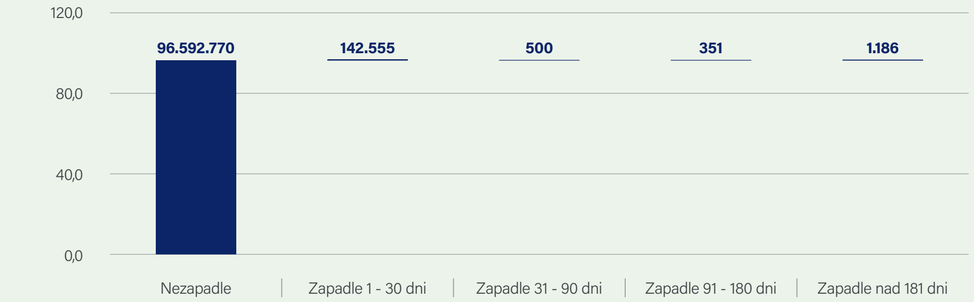
Poslovne terjatve na dan 31. 12. 2023	Terjatve (v EUR)	Zavarovane terjatve (v EUR)	% v celoti	Nezavarovane terjatve (v EUR)	% v celoti
Kratkoročne terjatve do družb v skupini	133.218.665	114.820.058	86 %	18.398.607	14 %
Kratkoročne terjatve do pridr. družb	9.855	9.855	100 %	0	0 %
Kratkoročne terjatve do skup. obv. dr.	329	0	0 %	329	0 %
Kratkoročne terjatve do kupcev	407.015.686	310.278.324	76 %	96.737.362	24 %
Skupaj	**540.244.536**	**425.108.237**	**79 %**	**115.136.299**	**21 %**

Poslovne terjatve na dan 31. 12. 2022	Terjatve (v EUR)	Zavarovane terjatve (v EUR)	% v celoti	Nezavarovane terjatve (v EUR)	% v celoti
Kratkoročne terjatve do družb v skupini	92.893.472	92.107.246	99 %	786.225	1 %
Kratkoročne terjatve do pridr. družb	2.376	2.376	100 %	0	0 %
Kratkoročne terjatve do skup. obv. dr.	73	0	0 %	73	0 %
Kratkoročne terjatve do kupcev	332.109.752	274.923.225	83 %	57.186.528	17 %
Skupaj	**425.005.673**	**367.032.847**	**86 %**	**57.972.826**	**14 %**

Nezavarovane poslovne terjatve do kupcev po starostni strukturi in IBR na dan 31. december 2023

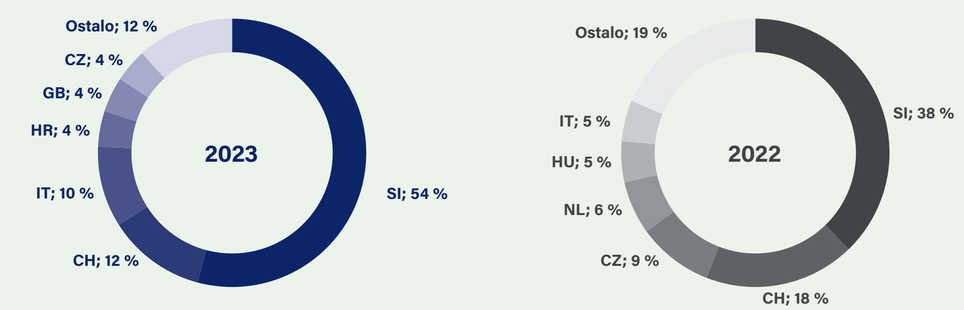

Nezavarovane poslovne terjatve do kupcev po starostni strukturi na dan 31. december 2023

Glede na stanje konec leta 2022 se je tako celotna vrednost poslovnih terjatev kot tudi nezavarovanih terjatev do kupcev povišala. Poslovne terjatve do kupcev v Sloveniji na dan 31. december 2023 predstavljajo 54 % vseh poslovnih terjatev, kar je 16 % več kot leto prej.

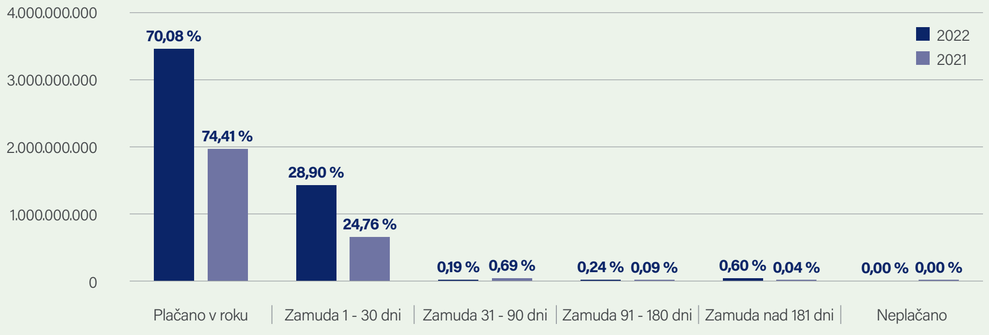
Poslovne terjatve do kupcev po posameznih državah na dan 31. december 2023 in 2022

Iz analize dinamike in discipline plačevanja partnerjev v letih 2023 in 2022 (prikazano na sliki spodaj) je razvidno, da so partnerji v preteklosti redno poravnavali svoje obveznosti.

V primeru zamude plačil se kupcem zaračunajo pogodbeno dogovorjene zamudne obresti.

Dinamika plačevanja terjatev v celotnih izdanih računih v letih 2021 in 2022

Družba ugotavlja, da je trenutna interna politika oblikovanja in slabitve poslovnih terjatev ustrezna in da aplikacija usmeritev o razkritjih po MSRP 9 z vidika ocene pričakovane izgube iz naslova poslovnih terjatev (ang. »Expected Credit Loss – ECL«) nima pomembnega vpliva na pošteni prikaz sredstev družbe. Na podlagi usmeritev omenjenih standardov in ugotovitev iz analize preteklih vzorcev plačevanja kupcev družbe po starostni strukturi ne pričakujemo izgub iz naslova poslovnih terjatev do kupcev za družbo na dan 31. december 2023.

Iz tega sklepamo, da izračunana ECL glede na celotno vrednost poslovnih terjatev ne predstavlja vpliva za pošteni prikaz sredstev ter da je družba že v preteklosti ustrezno izkazovala in oblikovala popravke vrednosti kratkoročnih poslovnih terjatev. V oceni potencialnih kreditnih izgub smo upoštevali stanje poslovnih terjatev na dan 31. december 2023, lastniško povezanost družbe s poslovnim partnerjem, preteklo dinamiko plačevanja izdanih računov, verjetnost neizpolnitve pogodbenih obveznosti glede na finančno stanje partnerja, vrsto prejetih zavarovanj in starostno strukturo poslovnih terjatev na dan 31. december 2023.

Na dan 31. december 2023 družba izkazuje za 1.090.307 EUR dvomljivih terjatev. Dvomljive terjatve v glavnini predstavljajo terjatve iz naslova prodaje električne energije družbam v tujini.

Nekratkoročne poslovne in finančne terjatve po rokih zapadlosti (v EUR)	Zapadlost v plačilo			Skupaj
	Do 2 leti po datumu IFP	Od 3 do 5 let po datumu IFP	Nad 5 let po datumu IFP	
Finančne terjatve in posojila družbam v skupini	180.000	10.000	0	190.000
Poslovne terjatve do drugih	0	0	13.037.972	13.037.972
Skupaj 31. 12. 2023	**180.000**	**10.000**	**13.037.972**	**13.227.972**
Finančne terjatve in posojila družbam v skupini	306.000	190.000	0	496.000
Poslovne terjatve do drugih	0	0	12.460.712	12.460.712
Skupaj 31. 12. 2022	**306.000**	**190.000**	**12.460.712**	**12.956.712**

Kratkoročne poslovne in finančne terjatve po rokih zapadlosti (v EUR)	Zapadlost v plačilo				Skupaj
	Nezapadle	Zapadle do 3 mesece (do 90 dni)	Zapadle od 3 do 6 mesecev (od 91 do 180 dni)	Zapadle nad leto dni (od 361 dni naprej)	
Finančne terjatve in posojila družbam v skupini	397.986	0	0	0	397.986
Finančne terjatve in posojila družbam v skupini za obresti	2.115	0	0	0	2.115
Poslovne terjatve do družb v skupini	127.753.148	25.563.151	0	0	153.316.299
Poslovne terjatve do pridruženih družb	9.856	0	0	0	9.856
Poslovne terjatve do skupaj obvladovanih družb	329	0	0	0	329
Poslovne terjatve do kupcev	388.205.152	19.899.643	88	1.186	408.106.069
Dani predujmi	732.295	0	0	0	732.295
Poslovne terjatve do državnih in drugih inštitucij	53.249.432	0	0	0	53.249.432
Poslovne terjatve do drugih	48.592.640	0	0	0	48.592.640
Skupaj 31. 12. 2023	**618.942.953**	**45.462.794**	**88**	**1.186**	**664.407.021**
Finančne terjatve in posojila družbam v skupini	651.552	0	0	0	651.552
Finančne terjatve in posojila družbam v skupini za obresti	4.200	0	0	0	4.200
Poslovne terjatve do družb v skupini	113.339.039	1.237.391	1.427.031	498.596	116.502.057
Poslovne terjatve do pridruženih družb	2.376	0	0	0	2.376
Poslovne terjatve do skupaj obvladovanih družb	73	0	0	0	73
Poslovne terjatve do kupcev	327.811.535	4.345.938	0	1.042.662	333.200.135
Dani predujmi	3.878.748	0	0	0	3.878.748
Poslovne terjatve do državnih in drugih inštitucij	28.636.086	0	0	0	28.636.086
Poslovne terjatve do drugih	31.758.470	0	0	0	31.758.470
Skupaj 31. 12. 2022	**506.082.079**	**5.583.329**	**1.427.031**	**1.541.258**	**514.633.697**

Likvidnostno tveganje

Likvidnostno tveganje obvladujemo z načrtovanjem dnevnega, mesečnega in letnega denarnega toka ter na osnovi tega z učinkovitim razporejanjem presežkov znotraj skupine in zagotovitvijo ustreznih razpoložljivih kreditnih linij pri poslovnih bankah. Poleg tega je družba HSE v letu 2023 tveganje kratkoročne plačilne sposobnosti uspešno obvladovala tudi s sprotnim usklajevanjem ročnosti terjatev in obveznosti ter pravočasno izterjavo zapadlih terjatev.

Ob koncu leta 2023 je likvidnostna rezerva družbe, ki sestoji iz neizkoriščenih odobrenih dolgoročnih revolving posojil in razpoložljivih denarnih sredstev, znašala 60.000.000 EUR v obliki revolving posojila in 29.358.745 EUR v obliki denarnih sredstev. Likvidnostna rezerva družbe je namenjena uravnavanju denarnih tokov ter pomembno znižuje likvidnostno tveganje družbe in skupine HSE.

Na dan 31. december 2023 je imela družba poravnane vse zapadle kratkoročne obveznosti.

Zapadlost dolgoročnih poslovnih in finančnih obveznosti družbe v naslednjih letih je razvidna iz spodnjih tabel. Del dolgoročnih posojil, ki zapade v obdobju enega leta, je izkazan med kratkoročnimi finančnimi obveznostmi.

Izpostavljenost likvidnostnemu tveganju iz naslova finančnih obveznosti do bank na dan 31. december 2023 je prikazana v spodnji tabeli. Zneski v tabeli niso diskontirani ter vključujejo pogodbeno predvidene obresti in stroške zavarovanj.

Ob koncu leta 2023 je imela družba HSE črpanih 40.000.000 EUR revolving posojil pri bankah in 48.000.000 EUR revolving posojil pri odvisnih družbah v okviru upravljanja z denarnimi sredstvi (»cash management«).

Likvidnost družbe v letu 2023 je bila s centraliziranim načrtovanjem denarnih tokov, izvedenimi ukrepi prestrukturiranja in optimiranja ročnosti dolga, zagotovitvijo ustrezne likvidnostne rezerve ter aktivnim odnosom do finančnih trgov nadzorovana in zagotovljena ter likvidnostno tveganje ustrezno obvladovano.

Nekratkoročne poslovne in finančne obveznosti po zapadlosti (v EUR)	Zapadlost v plačilo			Skupaj
	Do 2 leti po datumu IFP	Od 3 do 5 let po datumu IFP	Nad 5 let po datumu IFP	
Finančne obveznosti do bank	129.710.957	148.069.925	0	277.780.882
Finančne obveznosti iz najemov do družb v skupini	692.452	0	0	692.452
Finančne obveznosti iz najemov do drugih	1.460.001	0	0	1.460.001
Skupaj 31. 12. 2023	**131.863.410**	**148.069.925**	**0**	**279.933.335**
Finančne obveznosti do bank	46.764.569	128.839.161	62.177.156	237.780.886
Finančne obveznosti iz najemov do družb v skupini	256.399	13.367	0	269.766
Finančne obveznosti iz najemov do drugih	116.180	153.788	0	269.968
Skupaj 31. 12. 2022	**47.137.148**	**129.006.316**	**62.177.156**	**238.320.620**

Izpostavljenost likvidnostnemu tveganju iz naslova finančnih obveznosti do bank (v EUR)	Predvideni denarni tokovi					Skupaj
	Do 2 meseca po datumu IFP	Od 2 do 12 mesecov po datumu IFP	Od 1 do 2 let po datumu IFP	Od 2 do 5 let po datumu IFP	Nad 5 let po datumu IFP	
Finančne obveznosti do bank						
Nekratkoročna posojila	-20.230.769	-26.533.800	-82.946.387	-85.892.774	-62.177.158	-277.780.888
Skupaj 31. 12. 2023	**-20.230.769**	**-26.533.800**	**-82.946.387**	**-85.892.774**	**-62.177.158**	**-277.780.888**
Finančne obveznosti do bank						
Nekratkoročna posojila	-20.230.769	-26.533.800	-46.764.569	-128.839.161	-62.177.158	-284.545.457
Skupaj 31. 12. 2022	**-20.230.769**	**-26.533.800**	**-46.764.569**	**-128.839.161**	**-62.177.158**	**-284.545.457**

Tečajno tveganje

Tečajno tveganje je tveganje v okviru poslovanja s tujimi plačilnimi sredstvi in je vezano na spremembe gibanja deviznih tečajev. Pri poslovanju je tečajno tveganje prisotno v manjši meri, saj je večina prilivov in odlivov vezanih na domačo valuto EUR. Družba je bila v letu 2023 v okviru trgovanja z električno energijo v zanemarljivem obsegu izpostavljena valutnemu tveganju, pri čemer se je po potrebi izpostavljenost zaščitila z uporabo izvedenih finančnih instrumentov.

Večina poslovanja poteka v valuti EUR, zato družba ne dela analize občutljivosti za spremembo tečajev, saj ta ne bi imela pomembnega vpliva na poslovni izid.

V povezavi z navedenim redno spremljamo dogajanja na trgu denarja, gibanja tečajev in vrednosti sklenjenih poslov valutnega ščitenja.

Za preračun sredstev in obveznosti družbe na dan 31. december 2023 so bili uporabljeni naslednji tečaji:

Država	Oznaka valute	Končni tečaj v EUR za leto 2023	Končni tečaj v EUR za leto 2022
Češka	CZK	24,7240	24,1160
Madžarska	HUF	382,8000	400,8700
Romunija	RON	4,9756	4,9495
ZDA	USD	1,1050	1,0666
Velika Britanija	GBP	0,8691	0,8869
Bolgarija	BGN	1,9558	1,9558
Turčija	TRY	32,6531	19,9649
Srbija	RSD	117,4100	117,2900
Severna Makedonija	MKD	61,6110	61,6000
Bosna in Hercegovina	BAM	1,9558	1,9558

Sklenjene pogodbe za valutne zamenjave (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Sklenjene pogodbe za valutne zamenjave – zavarovanje nakupa	0	13.274.749
Sklenjene pogodbe za valutne zamenjave – zavarovanje prodaje	0	0

Učinek valutnih zamenjav (v EUR)	2023	2022
Nerealizirana izguba učinkovitih poslov	74.342	1.144.223
Realizirana izguba učinkovitih poslov	-4.244	-1.129.286

Izpostavljenost tveganju sprememb deviznih tečajev (v EUR)	EUR	USD	HRK	HUF	CZK	Ostale valute	Skupaj
Nekratkoročne finančne terjatve in posojila	190.000	0	0	0	0	0	190.000
Nekratkoročne poslovne terjatve	13.037.972	0	0	0	0	0	13.037.972
Kratkoročne finančne terjatve in posojila	400.101	0	0	0	0	0	400.101
Kratkoročne poslovne terjatve	662.753.891	0	0	0	0	162.646	662.916.537
Nekratkoročne finančne obveznosti	-231.016.317	0	0	0	0	0	-231.016.317
Nekratkoročne finančne obveznosti iz najemov do družb v skupini	-692.452	0	0	0	0	0	-692.452
Nekratkoročne finančne obveznosti iz najemov do drugih	-1.460.001	0	0	0	0	0	-1.460.001
Kratkoročne finančne obveznosti	-95.108.236	0	0	0	0	0	-95.108.236
Kratkoročne finančne obveznosti iz najemov do družb v skupini	-406.412	0	0	0	0	0	-406.412
Kratkoročne finančne obveznosti iz najemov do drugih	-316.346	0	0	0	0	0	-316.346
Katkoročne poslovne obveznosti	-380.151.306	-1.018	0	-438.481	-4.651	-922.494	-381.517.950
Neto izpostavljenost IFP 31. 12. 2023	**-32.769.106**	**-1.018**	**0**	**-438.481**	**-4.651**	**-759.848**	**-33.973.104**
Nekratkoročne finančne terjatve in posojila	496.000	0	0	0	0	0	496.000
Nekratkoročne poslovne terjatve	11.674.207	0	118.092	322.833	345.580	0	12.460.712
Kratkoročne finančne terjatve in posojila	655.752	0	0	0	0	0	655.752
Kratkoročne poslovne terjatve	508.559.612	0	0	0	5.475	4.322.475	512.887.562
Nekratkoročne finančne obveznosti	-237.780.886	0	0	0	0	0	-237.780.886
Nekratkoročne finančne obveznosti iz najemov do družb v skupini	-269.766	0	0	0	0	0	-269.766
Nekratkoročne finančne obveznosti iz najemov do drugih	-269.968	0	0	0	0	0	-269.968
Kratkoročne finančne obveznosti	-269.259.587	0	0	0	0	0	-269.259.587
Kratkoročne finančne obveznosti iz najemov do družb v skupini	-423.016	0	0	0	0	0	-423.016
Kratkoročne finančne obveznosti iz najemov do drugih	-496.497	0	0	0	0	0	-496.497
Kratkoročne poslovne obveznosti	-442.723.107	-820	-49.019	-443.140	-798	-173.436	-443.390.320
Neto izpostavljenost IFP 31. 12. 2022	**-429.837.256**	**-820**	**69.073**	**-120.307**	**350.257**	**4.149.039**	**-425.390.014**

Obrestno tveganje

Obseg izpostavljenosti obrestnemu tveganju je praviloma odvisen od velikosti deleža finančnih obveznosti in finančnih naložb v podjetju po variabilni obrestni meri. S spremljanjem dogajanj na finančnih trgih ter na podlagi srednjeročnih in dolgoročnih napovedi gibanja tržnih obrestnih mer se odločamo o nadaljnjih korakih za obvladovanje tveganj, ki izhajajo iz spremembe tržnih obrestni mer.

Prikaz obrestovanih in neobrestovanih finančnih sredstev in obveznosti:

Finančni instrumenti po variabilni obrestni meri (v EUR)	2023	2022
Finančne obveznosti	-325.780.886	-469.545.456
Finančne terjatve	370.000	820.000
Neto finančni instrumenti po variabilni obrestni meri	**-325.410.886**	**-468.725.456**

Analiza občutljivosti denarnega toka pri instrumentih z variabilno obrestno mero

Analiza je narejena ob upoštevanju zvišanja oz. znižanja referenčne obrestne mere euribor za +/– 50 bazičnih točk in bi na dan poročanja povečala/zmanjšala čisti poslovni izid za spodaj navedene vrednosti.

Finančni instrumenti po variabilni obrestni meri (v EUR)	Čisti poslovni izid 2023		Čisti poslovni izid 2022	
	Povečanje za 50 bt	Zmanjšanje za 50 bt	Povečanje za 50 bt	Zmanjšanje za 50 bt
Finančna sredstva	2.624	-2.624	n/a	n/a
Finančne obveznosti	-1.631.089	-1.631.089	-832.531	429.217

Cenovno tveganje

Terminske pogodbe za električno energijo

Družba izvaja nakupe in prodaje terminskih pogodb z namenom zavarovanja dolgoročnih pozicij iz naslova lastne proizvodnje električne energije pred cenovnimi tveganji ter z namenom pozicijskega trgovanja.

V primeru izvajanja cenovnega zavarovanja družba ob sklenitvi posla za fizično dobavo sklene tudi terminsko pogodbo z nasprotno količino in isto zapadlostjo oz. sklene terminsko pogodbo z zapadlostjo v skladu s planiranimi količinami lastne proizvodnje. Na ta način družba finančno fiksira razliko v ceni, kar pomeni, da se npr. izguba razlike v ceni iz naslova nakupa terminskih pogodb kompenzira z razliko v ceni iz naslova fizične količine kupljene/prodane ali proizvedene fizične količine električne energije. Podlaga za izvajanje strategije cenovnega zavarovanja planiranih količin lastne proizvodnje je planirana proizvodnja električne energije v odvisnih družbah. Družba tako že v tekočem letu prodaja električno energijo odvisnih družb za nekaj let vnaprej, glavni cilj strategije pa je maksimiranje dobička in zagotovitev stabilnih prihodkov od prodaje električne energije.

Iz tega naslova je imela družba konec leta sklenjenih za 1.935.865.806 EUR terminskih pogodb. Razkritja teh poslov so prikazana v poglavju Kapital.

Nakup ali prodaja terminske pogodbe z namenom pozicijskega trgovanja v času odprtja pozicije za družbo povečuje izpostavljenost cenovnemu tveganju, saj je pogodba sklenjena z namenom ustvarjanja dobička na račun nihanja cen električne energije. Cenovna izpostavljenost se zmanjša le v primeru sklenitve terminske ali fizične pogodbe z nasprotno pozicijo. Družba je imela konec leta odprtih za 182.923.091 EUR terminskih pogodb za namen trgovanja.

Sklenjene standardizirane rokovne pogodbe z namenom zavarovanja električne energije (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Sklenjene pogodbe za električno energijo – za zavarovanje nakupa	986.481.817	905.197.519
Sklenjene pogodbe za električno energijo – za zavarovanje prodaje	949.383.989	882.370.393

Sklenjene standardizirane rokovne pogodbe z namenom trgovanja z električno energijo (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Sklenjene trgovalne pogodbe za električno energijo – namen nakupa	81.116.740	316.348.232
Sklenjene trgovalne pogodbe za električno energijo – namen prodaje	101.806.351	318.376.282

Emisijski kuponi

Družba je v letu 2023 sklepala terminske pogodbe za nakup emisijskih kuponov z namenom cenovnega zavarovanja količin emisijskih kuponov, ki izhajajo iz potreb lastne proizvodnje, v omejenem obsegu pa je družba sklepala tudi terminske pogodbe za nakup in prodajo iz naslova trgovalne aktivnosti, ki ni bila povezana z lastno proizvodnjo. Konec leta 2023 je imela za te namene odprtih za 528.989.160 EUR pogodb za zavarovanje nakupa in prodaje emisijskih kuponov ter za 43.999.760 EUR pogodb iz naslova nakupa in prodaje z namenom trgovanja. Razkritja teh poslov so prikazana v poglavju Kapital.

Sklenjene standardizirane rokovne pogodbe z namenom zavarovanja emisijskih kuponov (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Sklenjene pogodbe za emisijske kupone – za zavarovanje nakupa	339.165.210	250.544.010
Sklenjene pogodbe za emisijske kupone – za zavarovanje prodaje	189.823.950	206.662.850

Sklenjene nakupne standardizirane rokovne pogodbe z namenom trgovanja (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Sklenjene trgovalne pogodbe za emisijske kupone – namen nakupa	0	0
Sklenjene trgovalne pogodbe za emisijske kupone – namen prodaje	43.999.760	9.004.990

Plin

Družba je v letu 2023 sklepala terminske pogodbe za nakup in prodajo zemeljskega plina z namenom upravljanja zakupljenega skladišča zemeljskega plina, v omejenem obsegu pa je družba sklepala tudi terminske pogodbe za nakup in prodajo iz naslova trgovalne aktivnosti. Konec leta 2023 je imela za te namene odprtih za 1.711.737 EUR pogodb za zavarovanje nakupa plina ter za 2.835.125 EUR pogodb iz naslova nakupa in prodaje z namenom trgovanja. Razkritja teh poslov so prikazana v poglavju Kapital.

Sklenjene nakupne standardizirane rokovne pogodbe z namenom zavarovanja (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Sklenjene pogodbe za plin – za zavarovanje nakupa	1.711.737	0
Sklenjene pogodbe za plin – za zavarovanje prodaje	0	0

Sklenjene nakupne standardizirane rokovne pogodbe z namenom trgovanja (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Sklenjene trgovalne pogodbe za plin – namen nakupa	1.252.001	0
Sklenjene trgovalne pogodbe za plin – namen prodaje	1.583.124	0

Upravljanje s kapitalom

Upravljanje s kapitalom (v EUR)	31. 12. 2023	31. 12. 2022
Nekratkoročne finančne obveznosti	231.016.317	237.780.886
Nekratkoročne finančne obveznosti iz najemov	2.152.453	539.734
Kratkoročne finančne obveznosti	95.108.236	269.259.587
Kratkoročne finančne obveznosti iz najemov	722.758	919.513
Skupaj finančne obveznosti	328.999.764	508.499.720
Kapital	946.724.778	821.366.920
Finančne obveznosti/Kapital	**0,35**	**0,62**
Denar in denarni ustrezniki	31.684.098	293.051.719
Neto finančna obveznost	297.315.666	215.448.001
Neto dolg/Kapital	**0,31**	**0,26**

Glavni namen upravljanja s kapitalom je zagotoviti čim boljšo kreditno boniteto in kapitalsko ustreznost družbe za potrebe financiranja poslovanja in investicij. Ustrezen obseg kapitala družbi zagotavlja zaupanje upnikov, partnerjev in potencialnih investitorjev ter vzdržuje prihodnji razvoj dejavnosti družbe.

Družba spremlja gibanje kapitala z uporabo kazalnika finančnega vzvoda, izračunanega z delitvijo neto finančnih obveznosti s celotnim zneskom kapitala. V okviru neto obveznosti družba vključuje prejeta posojila in druge finančne obveznosti, znižane za denarna sredstva.

Kazalnik zadolženost/kapital kaže razmerje med zadolženostjo družbe in kapitalom. Kazalnik je bil konec leta 2023 nižji glede na predhodno leto, kar kaže na manjšo zadolženost, medtem ko se je kazalnik finančnega vzvoda povečal glede na leto 2022, kar je posledica povečanja neto dolga v primerjavi s preteklim letom in nižjih denarnih sredstev.

Knjigovodske in poštene vrednosti finančnih instrumentov

Knjigovodske in poštene vrednosti finančnih instrumentov (v EUR)	31. 12. 2023		31. 12. 2022	
	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost
Neizvedena finančna sredstva po pošteni vrednosti	**111.500**	**111.500**	**111.500**	**111.500**
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	111.500	111.500	111.500	111.500
Izvedena finančna sredstva po pošteni vrednosti	**11.511.982**	**11.511.982**	**0**	**0**
Izvedeni finančni instrumenti (terjatve)	11.511.982	11.511.982	0	0
Neizvedena finančna sredstva po odplačni vrednosti	**703.409.393**	**703.409.393**	**828.076.601**	**828.076.601**
Finančne terjatve	590.101	590.101	1.151.752	1.151.752
Poslovne in druge terjatve	671.135.194	671.135.194	533.873.130	533.873.130
Denarna sredstva	31.684.098	31.684.098	293.051.719	293.051.719
Skupaj	**715.032.875**	**715.032.875**	**828.188.101**	**828.188.101**
Izvedene finančne obveznosti po pošteni vrednosti	**0**	**0**	**25.123.651**	**25.123.651**
Izvedeni finančni instrumenti (obveznosti)	0	0	25.123.651	25.123.651
Neizvedene finančne obveznosti po odplačni vrednosti	**1.012.655.081**	**1.012.655.082**	**1.025.795.745**	**1.025.795.745**
Bančna posojila	277.906.767	277.906.767	470.497.515	470.497.515
Druge finančne obveznosti	51.092.997	51.092.997	38.002.205	38.002.205
Poslovne obveznosti in druge obveznosti	683.655.318	683.655.318	517.296.025	517.296.025
Skupaj	**1.012.655.081**	**1.012.655.082**	**1.050.919.396**	**1.050.919.396**

Družba ocenjuje, da je knjigovodska vrednost dovolj natančen približek za poštene vrednosti finančnih instrumentov, razen izvedenih finančnih instrumentov, katerih vrednosti so evidentirane po pošteni vrednosti.

Knjigovodske in poštene vrednosti finančnih instrumentov (v EUR)	31. 12. 2023	Finančna sredstva in obveznosti po pošteni vrednosti glede na hierarhijo na dan 31. 12. 2023			
	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	Raven 1	Raven 2	Raven 3
Neizvedena finančna sredstva po pošteni vrednosti	**111.500**	**111.500**	**0**	**0**	**111.500**
Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva	111.500	111.500			111.500
Izvedena finančna sredstva po pošteni vrednosti	**11.511.982**	**11.511.982**	**15.427.311**	**-3.915.329**	**0**
Izvedeni finančni instrumenti (terjatve)	11.511.982	11.511.982	15.427.311	-3.915.329	0
Neizvedena finančna sredstva po odplačni vrednosti	**703.409.393**	**703.409.393**	**0**	**703.409.393**	**0**
Finančne terjatve	590.101	590.101		590.101	0
Poslovne in druge terjatve	671.135.194	671.135.194		671.135.194	0
Denarna sredstva	31.684.098	31.684.098		31.684.098	0
Skupaj	**715.032.875**	**715.032.875**	**15.427.311**	**699.494.064**	**111.500**
Neizvedene finančne obveznosti po odplačni vrednosti	**1.012.655.082**	**1.012.655.082**	**0**	**1.012.655.082**	**0**
Bančna posojila	277.906.767	277.906.767		277.906.767	0
Druge finančne obveznosti	51.092.997	51.092.997		51.092.997	0
Poslovne obveznosti in druge obveznosti	683.655.318	683.655.318		683.655.318	0
Skupaj	**1.012.655.082**	**1.012.655.082**	**0**	**1.012.655.082**	**0**

5.5.8 DOGODKI PO DATUMU POROČANJA

Po datumu izkaza finančnega položaja so bili v družbi naslednji pomembni poslovni dogodki, ki pa niso vplivali na računovodske izkaze leta 2023.

V mesecu februarju 2024 je družba s poslovnimi bankami sklenila kreditne pogodbe za dodatnih 80.000.000 EUR revolving kreditov z ročnostjo tri leta od podpisa pogodbe.

V mesecu marcu in maju 2024 je družba vrnila še 150.000.000 EUR iz naslova naknadnega vplačila kapitala, sprejetega s sklepom SDH v decembru 2022. Skupaj je družba vrnila državi vseh 492.000.000 EUR naknadnih vplačil v kapital.

5.5.9 DODATNA RAZKRITJA NA PODLAGI ZAKONA O OSKRBI Z ELEKTRIČNO ENERGIJO IN PLINOM

Družba je v letu 2011 pričela s proizvodnjo električne energije v Sončni elektrarni v Velenju ter v letu 2023 s proizvodnjo električne energije v Sončni elektrarni Prapretno in s trgovanjem s plinom. Vezano na določila Zakona o oskrbi z električno energijo, Zakona o oskrbi s plinom ter Pravilnikom o sodilih za razporejanje prihodkov, odhodkov, sredstev in obveznosti do virov sredstev po posameznih dejavnostih mora družba ločeno spremljati dejavnost proizvodnje električne energije in dejavnost trgovanja s plinom.

Prikaz sodil za razporejanje splošnih prihodkov in stroškov ter odhodkov na posamezen področni odsek

Holding Slovenske elektrarne evidentira prihodke in odhodke družbe na nalogih, stroškovnih mestih in profitnih centrih. Sredstva in obveznosti do virov sredstev družba evidentira v glavnem na področne odseke, neopredmetena sredstva, nepremičnine, naprave in opremo pa tudi na stroškovna mesta. Večji del stroškovnih mest in profitnih centrov pripada neposredno posameznim dejavnostim oz. področnim odsekom, del stroškovnih mest pa je splošnih oz. posrednih. Pri razvrščanju prihodkov, odhodkov in stroškov, ki nastanejo pri poslovanju družbe kot celote oz. pri izvajanju dveh ali več dejavnosti in jih ni mogoče neposredno razporediti, družba uporabi sodila/ključe za delitev, ki so opredeljeni v nadaljevanju. Sodila/ključi za delitev se letno preverijo in korigirajo glede na nova dejstva.

Način razporejanja stroškov po stroškovnih mestih in odhodkov po profitnih centrih ter ugotavljanje poslovnih izidov po dejavnostih temelji na metodah za razporejanje posrednih stroškov in odhodkov, ki so preprost delitveni izračun in prisojanje stroškov, ki izhajajo iz empiričnih analiz, izkustvenih spoznanj in ciljev družbe.

Stroški splošnih poslovnih funkcij, ki pripadajo posrednim stroškovnim mestom, se pripisujejo na osnovi dogovorjenih ključev. Ti se izračunavajo vsako leto posebej, in sicer tako, da se ugotovi, kolikšen del čistih prihodkov plina in električne energije iz sonca se izkazuje v celotnih čistih prihodkih. Enak odstotek se uporabi pri prerazporejanju splošnih stroškov na profitni center plina in profitni center Fotovoltaične elektrarne.

Izkaz finančnega položaja po področnih odsekih

Podatki za sestavo izkaza finančnega položaja po področnih odsekih – dejavnostih se črpajo iz glavne knjige in pomožnih knjigovodstev na osnovi usklajenih stanj na dan bilanciranja. Vsi dokumenti, ki se zajemajo kot knjigovodske listine, morajo imeti označeno stroškovno mesto ali profitni center. Le tako izpolnjena listina se šteje za popolno knjigovodsko listino. Poslovni izid se ugotovi z izdelavo izkaza poslovnega izida po profitnih centrih in povečuje ali bremeni postavke kapitala po dejavnostih.

Izkaz finančnega položaja za dejavnost proizvodnje električne energije iz sončne elektrarne in plina je sestavljen na osnovi naslednjih pravil:

- med proizvodno opremo v okviru nepremičnin, naprav in opreme je izkazana knjigovodska vrednost sončne elektrarne in programske opreme za trgovanje s plinom,
- v zalogah je izkazana vrednost plina,
- med kratkoročnimi poslovnimi terjatvami so izkazane terjatve do kupcev električne energije in plina ter vstopni davek na dodano vrednost,
- v kapitalu sta izkazana poslovni izid posamezne dejavnosti ter razlika aktivnih in pasivnih postavk izkaza finančnega položaja,
- med kratkoročnimi poslovnimi obveznostmi so izkazane obveznosti do dobaviteljev obratovanja ter vzdrževanja sončne elektrarne in plina, izstopni davek na dodano vrednost ter obveznosti za davek od dohodka pravnih oseb.

5.5.9.1 Izkaz finančnega položaja na dan 31. december 2023

Izkaz finančnega položaja na dan 31. 12. 2023 (v EUR)	Trgovanje z EE	Proizvodnja FE	Trgovanje s plinom	2023
SREDSTVA	**1.953.981.891**	**3.522.870**	**6.655.889**	**1.964.160.650**
A. NEKRATKOROČNA SREDSTVA	**1.217.756.347**	**2.819.961**	**184.025**	**1.220.760.333**
I. Neopredmetena sredstva	352.347.993	0	0	352.347.993
II. Nepremičnine, naprave in oprema	17.552.544	2.819.961	184.025	20.556.530
III. Pravica do uporabe najetih sredstev	2.862.139	0	0	2.862.139
IV. Finančne naložbe v odvisne družbe	790.496.732	0	0	790.496.732
V. Ostale finančne naložbe in posojila	41.070.442	0	0	41.070.442
VI. Poslovne terjatve	13.037.972	0	0	13.037.972
VIII. Odložene terjatve za davek	388.525	0	0	388.525
B. KRATKOROČNA SREDSTVA	**736.225.545**	**702.909**	**6.471.864**	**743.400.318**
II. Zaloge	40.353.419	0	1.009.715	41.363.134
III. Finančne naložbe in posojila	400.101	0	0	400.101
IV. Poslovne terjatve do kupcev	557.872.909	1.855	2.467.406	560.342.170
V. Pogodbena sredstva	2.678.758	0	0	2.678.758
VI. Terjatve za odmerjeni davek	-180.485	0	180.485	0
VII. Druga sredstva	106.832.469	0	99.588	106.932.057
VIII. Denar in denarni ustrezniki	28.268.374	701.054	2.714.670	31.684.098

Izkaz finančnega položaja na dan 31. 12. 2023 (v EUR)	Trgovanje z EE	Proizvodnja FE	Trgovanje s plinom	2023
KAPITAL IN OBVEZNOSTI	**1.953.981.892**	**3.522.870**	**6.655.889**	**1.964.160.651**
A. KAPITAL	**939.246.072**	**3.281.591**	**4.197.115**	**946.724.778**
I. Vpoklicani kapital	29.558.789	0	0	29.558.789
II. Kapitalske rezerve	704.416.075	2.653.738	4.173.372	711.243.185
III. Rezerve iz dobička	107.744.824	0	0	107.744.824
IV. Rezerva za varovanje pred tveganjem	-4.858.979	0	-716.542	-5.575.521
V. Rezerva za pošteno vrednost	-384.441	0	0	-384.441
VI. Zadržani poslovni izid	102.769.804	627.853	740.285	104.137.942
B. NEKRATKOROČNE OBVEZNOSTI	**237.410.428**	**195.355**	**0**	**237.605.783**
I. Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	2.095.228	0	0	2.095.228
II. Druge rezervacije	49.418	0	0	49.418
III. Druge obveznosti	2.292.367	0	0	2.292.367
IV. Finančne obveznosti	231.016.317	0	0	231.016.317
V. Finančne obveznosti iz najemov	2.152.453	0	0	2.152.453
C. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	**777.325.392**	**45.924**	**2.458.774**	**779.830.090**
II. Finančne obveznosti	95.108.236	0	0	95.108.236
III. Finančne obveznosti iz najemov	722.758	0	0	722.758
IV. Poslovne obveznosti	326.790.227	335	2.194.826	328.985.388
IV. Pogodbene obveznosti	21.946.564	0	0	21.946.564
VI. Obveznosti za odmerjeni davek	41.372.210	45.589	0	41.417.799
VII. Druge obveznosti	291.385.397	0	263.948	291.649.345

Izkaz poslovnega izida po profitnih centrih

Prihodki
Prihodki se ugotavljajo mesečno in kumulativno po profitnih centrih. Z izdajo računa se v Službi zaledne pisarne opredeli profitni center, kateremu pripada zaračunani prihodek. Prihodki se ugotavljajo in razporejajo med poslovne in finančne prihodke. Prihodki so praviloma neposredni.

Poslovni prihodki
Poslovni prihodki se razporejajo direktno na profitni center v skladu s kontnim planom glavne knjige in se združijo v vrste prihodkov po namenih in po posameznih profitnih centrih.

Finančni prihodki
Finančni prihodki se zaradi zanemarljivih vrednosti ustvarjenih prihodkov razporejajo na področne odseke trgovanja z električno energijo na posamezne profitne centre.

Odhodki
Odhodki se razčlenjujejo na poslovne in finančne odhodke.

Družba razčlenjuje stroške po vrstah in mestih. Po naravnih vrstah razčlenjuje stroške na stroške materiala, stroške storitev, stroške amortizacije, stroške dela ter druge poslovne in finančne odhodke. Stroški materiala, storitev, amortizacije, dela in drugi poslovni odhodki se obravnavajo ločeno na neposredne in posredne stroške.

Stroškovno mesto je namensko, prostorsko ali stvarno zaokrožen del družbe, na katerem ali v zvezi s katerim se pri poslovanju pojavljajo stroški, ki jih je mogoče razporejati na posamezne stroškovne nosilce in je zanje nekdo odgovoren. Realizirani stroški se razporejajo po stroškovnih mestih na podlagi knjigovodskih listin o njihovem nastanku. Na vsaki knjigovodski listini mora biti označeno stroškovno mesto oz. profitni center (odhodki), na katerega se strošek/odhodek nanaša. Pri tem je mogoče določene stroške/odhodke razporediti na stroškovna mesta/profitne centre neposredno, druge pa je mogoče razporejati na podlagi razdelilnikov stroškov. Metode razporejanja stroškov so obravnavane v nadaljevanju za posamezno vrsto stroška.

Pregled stroškov in odhodkov ter njihove razporeditve:

Vsi stroški, ki so knjiženi na posrednih stroškovnih mestih, se razporedijo po relevantnih ključih delitve. Ti se izračunavajo vsako leto posebej, na podlagi ugotovljenega ključa, ki je izračunan iz deleža prihodkov za proizvedeno električno energijo iz proizvodnih enot in deleža ustvarjenih prihodkov iz naslova trgovanja s plinom v celotnih čistih prihodkih.

Finančni odhodki se razporedijo na področne odseke trgovanja z električno energijo na posamezne profitne centre.

Izkaz poslovnega izida za dejavnost proizvodnje električne energije iz sončne elektrarne in trgovanja s plinom je tako sestavljen na osnovi naslednjih pravil:
- med čistimi poslovnimi prihodki je izkazana vrednost izdanih računov kupcem električne energije iz sončne elektrarne in trgovanja s plinom,
- med stroški materiala in storitev so izkazani stroški v zvezi z vzdrževanjem in obratovanjem sončne elektrarne ter trgovanja s plinom,
- stroški dela predstavljajo plače zaposlenih na posameznih dejavnostih,
- stroški amortizacije predstavljajo amortizacijo sončne elektrarne in programske opreme ter
- odmerjeni davek je izračunan davek od dohodkov pravnih oseb na podlagi poslovnega izida dejavnosti.

5.5.9.2 Izkaz poslovnega izida za leto 2023

Izkaz poslovnega izida za leto 2023 (v EUR)	Trgovanje z EE	Proizvodnja FE	Trgovanje s plinom	2023
1. Čisti prihodki od prodaje	5.094.218.049	358.350	21.493.995	5.116.070.394
2. Drugi poslovni prihodki	52.038.752	0	35.061	52.073.813
KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA	**5.146.256.801**	**358.350**	**21.529.056**	**5.168.144.207**
5. Stroški blaga, materiala in storitev	4.629.578.895	9.489	21.473.108	4.651.061.492
6. Stroški dela	18.735.710	1.497	62.875	18.800.082
7. Odpisi vrednosti	2.269.238	105.062	20.447	2.394.747
8. Drugi poslovni odhodki	43.119.066	3.452	1.776	43.124.294
POSLOVNI IZID IZ POSLOVANJA	**452.553.892**	**238.850**	**-29.150**	**452.763.592**
9. Finančni prihodki	4.568.037	0	0	4.568.037
10. Finančni odhodki	49.477.713	0	0	49.477.713
FINANČNI IZID	**-44.909.676**	**0**	**0**	**-44.909.676**
POSLOVNI IZID PRED DAVKI	**407.644.216**	**238.850**	**-29.150**	**407.853.916**
DAVKI	**41.360.861**	**45.381**	**0**	**41.406.242**
11. Odmerjeni davek	41.372.418	45.381	0	41.417.799
12. Odloženi davki	-11.557	0	0	-11.557
ČISTI POSLOVNI IZID POSLOVNEGA LETA	**366.283.355**	**193.469**	**-29.150**	**366.447.674**

PODPIS LETNEGA POROČILA ZA LETO 2023 IN NJEGOVIH SESTAVNIH DELOV

Poslovodstvo družbe HSE izjavlja, da je seznanjeno z vsebino sestavnih delov letnega poročila skupine in družbe HSE za leto 2023 in s tem tudi s celotnim letnim poročilom skupine in družbe HSE za leto 2023. Z njim se strinjamo in to potrjujemo s svojim podpisom.

Ljubljana, 21. junij 2024

Uroš Podobnik
Poslovni direktor HSE

Dr. Tomaž Štokelj
Generalni direktor HSE

DODATEK

»Moč ni pogojena s fizičnimi zmogljivostmi. Moč prihaja iz neomajne volje.«
Gandhi

06

6.1 Kazalo GRI[14]

KAZALNIK	RAZKRITJE	POGLAVJE
GRI 100: STANDARDNA RAZKRITJA		
GRI 101: Osnova 2018		
GRI 102: Splošna razkritja		
Predstavitev organizacije		
102-1	Ime organizacije	Splošni podatki o družbi HSE
102-2	Primarne dejavnosti, blagovne znamke, izdelki in storitve	Predstavitev skupine HSE
102-3	Sedež organizacije	Splošni podatki o družbi HSE
102-4	Države, v katerih organizacija deluje	Predstavitev skupine HSE
102-5	Lastništvo in pravna oblika	Splošni podatki o družbi HSE
102-6	Trgi, na katerih je organizacija prisotna	Predstavitev skupine HSE
102-7	Velikost organizacije (število zaposlenih, število dejavnosti, prihodki od prodaje, obveznosti/ kapital ter število produktov in storitev)	Poudarki poslovanja skupine in družbe HSE Predstavitev skupine HSE Trajnostni razvoj skupine HSE
102-8	Podatki o zaposlenih (vrsta zaposlitve, spol, regija ...)	Predstavitev skupine HSE Trajnostni razvoj skupine HSE
102-9	Upravljanje dobaviteljske verige	Trajnostni razvoj skupine HSE
102-10	Pomembnejše spremembe v obdobju poročanja	Kronologija pomembnejših dogodkov skupine HSE v letu 2023 Analiza uspešnosti poslovanja skupine HSE
102-11	Pojasnilo, ali organizacija uporablja previdnostno načelo in kako	Trajnostni razvoj skupine HSE
102-13	Članstva v organizacijah in združenjih	Trajnostni razvoj skupine HSE
102-14	Pismo poslovodstvu	Pismo poslovodstva

KAZALNIK	RAZKRITJE	POGLAVJE
Etika in integriteta		
102-15	Ključni vplivi, tveganja in priložnosti	Tržno okolje elektrogospodarstva Upravljanje tveganj skupine HSE
102-16	Vrednote, načela, standardi in pravila obnašanja, kot so etični kodeks, skladnost poslovanja in korporativna integriteta	Poslovna politika skupine HSE
102-17	Izobraževanje o etičnem delovanju in mehanizmi prijav neetičnega ravnanja	Trajnostni razvoj skupine HSE
Upravljanje		
102-18	Struktura organov vodenja	Splošni podatki o družbi HSE Izjava o upravljanju družbe HSE
102-20	Odgovornost poslovodstva za ekonomske, okoljske in družbene teme	Izjava o upravljanju družbe HSE Trajnostni razvoj skupine HSE
102-22	Sestava najvišjega organa vodenja in odborov	Splošni podatki o družbi HSE
102-23	Vodja najvišjega organa vodenja	Splošni podatki o družbi HSE
102-24	Način imenovanja in izbira za najvišji organ vodenja	Izjava o upravljanju družbe HSE
102-25	Preprečevanje konfliktov interesov	Izjava o upravljanju družbe HSE Upravljanje tveganj skupine HSE Trajnostni razvoj skupine HSE
102-28	Ocenjevanje uspešnosti poslovodstva	Poročilo nadzornega sveta HSE Trajnostni razvoj skupine HSE
102-30	Učinkovitost upravljanja ekonomskih, okoljskih in socialnih tveganj	Upravljanje tveganj skupine HSE Razvojna strategija skupine HSE Trajnostni razvoj skupine HSE

se nadaljuje

14 GRI: 102-55.

KAZALNIK	RAZKRITJE	POGLAVJE
Vključevanje deležnikov		
102-40	Seznam skupin deležnikov, s katerimi organizacija sodeluje	Trajnostni razvoj skupine HSE
102-41	Kolektivne pogodbe v skupini	Trajnostni razvoj skupine HSE
102-42	Izhodišča za prepoznavanje in izbor deležnikov, s katerimi organizacija sodeluje	Trajnostni razvoj skupine HSE
102-43	Pristopi pri vključevanju deležnikov in pogostost sodelovanja z njimi	Trajnostni razvoj skupine HSE
Podatki o poročilu		
102-45	Seznam subjektov, vključenih v konsolidirane računovodske izkaze	Analiza uspešnosti poslovanja skupine HSE
102-46	Proces definiranja vsebine poročila in zamejitev vidikov	Izjava o upravljanju družbe HSE Trajnostni razvoj skupine HSE
102-48	Učinki sprememb podatkov iz predhodnih poročil in razlogi za spremembe	Poudarki poslovanja skupine HSE Analiza uspešnosti poslovanja skupine HSE Trajnostni razvoj skupine HSE
102-49	Pomembnejše spremembe v primerjavi s predhodnimi obdobji poročanja v zvezi z zamejitvijo obsega in vidikov	Poudarki poslovanja skupine in družbe HSE Prestavitev skupine HSE Trajnostni razvoj skupine HSE
102-50	Obdobje poročanja	Splošni podatki o družbi HSE
102-51	Datum zadnjega predhodnega poročila	Splošni podatki o družbi HSE
102-52	Cikel poročanja	Splošni podatki o družbi HSE
102-53	Kontaktni podatki za vprašanja, povezana s poročilom	Trajnostni razvoj skupine HSE
102-54	Izjava o skladnosti s standardom GRI	Trajnostni razvoj skupine HSE
102-55	Kazalo po smernicah GRI	Kazalo GRI

KAZALNIK	RAZKRITJE	POGLAVJE
GRI 103: Upravljanje tem		
Upravljavski pristop		
103-1 **103-2** **103-3**	Bistvene teme in njihove meje, pristop poslovodstva in evalvacija pristopa	Izjava o upravljanju družbe HSE Tržno okolje elektrogospodarstva Analiza uspešnosti poslovanja skupine HSE Upravljanje tveganj skupine HSE Razvojna strategija skupine HSE Trajnostni razvoj skupine HSE
GRI 200: EKONOMSKI VPLIVI		
GRI 201: Ekonomski vidiki		
Ekonomska uspešnost		
201-1	Neposredno ustvarjena in distribuirana ekonomska vrednost (prihodki, operativni stroški, plače in bonitete zaposlenih, plačila lastnikom kapitala, davki, donacije ter druga vlaganja v skupnost)	Poudarki poslovanja skupine in družbe HSE Analiza uspešnosti poslovanja skupine HSE Računovodsko poročilo
201-2	Finančne posledice in druga tveganja zaradi klimatskih sprememb	Tržno okolje elektrogospodarstva Upravljanje tveganj skupine HSE Razvojna strategija skupine HSE Trajnostni razvoj skupine HSE
201-4	Finančna pomoč države (subvencije, davčne olajšave in poroštva)	Preglednost finančnih odnosov
GRI 203: Posredni ekonomski vplivi		
203-1	Vlaganje v infrastrukturo in storitve (vpliv na lokalne skupnosti)	
GRI 205: Protikorupcijsko delovanje		
205-1	Število identificiranih korupcijskih tveganj	Trajnostni razvoj skupine HSE
205-2	Komuniciranje in izobraževanje o protikorupcijskem delovanju	Trajnostni razvoj skupine HSE

se nadaljuje

KAZALNIK	RAZKRITJE	POGLAVJE
GRI 300: OKOLJSKI VPLIVI		
GRI 301: Materiali		
301-1	Poraba materialov po teži in prostornini	Trajnostni razvoj skupine HSE
GRI 302: Energija		
302-1	Poraba energije v organizaciji	Trajnostni razvoj skupine HSE
302-2	Poraba energije izven organizacije	Trajnostni razvoj skupine HSE
302-3	Energetska intenzivnost	Trajnostni razvoj skupine HSE
302-4	Zmanjšanje porabe energije	Trajnostni razvoj skupine HSE
GRI 303: Voda		
303-1	Uporaba vode po virih (površinske, podzemne, komunalne ...)	Trajnostni razvoj skupine HSE
303-2	Viri uporabljene vode	Trajnostni razvoj skupine HSE
303-4	Odpadna voda	Trajnostni razvoj skupine HSE
303-5	Poraba vode	Trajnostni razvoj skupine HSE
GRI 304: Biotska raznovrstnost		
304-1	Lokacije na zaščitnih območjih z zaščiteno visoko biotsko raznovrstnostjo	Trajnostni razvoj skupine HSE
304-2	Vplivi dejavnosti na biotsko raznovrstnost na zaščitenih območjih	Trajnostni razvoj skupine HSE
304-3	Zaščiteni in obnovljeni habitati	Trajnostni razvoj skupine HSE
GRI 305: Izpusti		
305-1	Neposredne emisije toplogrednih plinov	Trajnostni razvoj skupine HSE
305-2	Posredne emisije toplogrednih plinov	Trajnostni razvoj skupine HSE
305-3	Ostale posredne emisije toplogrednih plinov	Trajnostni razvoj skupine HSE
305-4	Intenzivnost toplogrednih emisij	Trajnostni razvoj skupine HSE
305-5	Zmanjšanje toplogrednih emisij	Trajnostni razvoj skupine HSE
305-7	NO_X, SO_2 in druge pomembne emisije	Trajnostni razvoj skupine HSE
GRI 305: Odplake in odpadki		
306-3	Odpadki po vrstah in načinu odstranjevana po teži	Trajnostni razvoj skupine HSE
306-5	Odpadki za odstranitev	Trajnostni razvoj skupine HSE
GRI 307: Skladnost ravnanja z okoljem		
307-1	Finančna vrednost glob in število nefinančnih sankcij za neskladnost z okoljsko zakonodajo	Trajnostni razvoj skupine HSE
GRI 400: DRUŽBENI VPLIVI		
GRI 401: Zaposlovanje		
401-1	Nove zaposlitve in fluktuacija zaposlenih	Trajnostni razvoj skupine HSE
401-3	Število zaposlenih, ki je koristilo starševski dopust (po spolu)	Trajnostni razvoj skupine HSE
GRI 403: Varstvo pri zdravju		
403-1	Sistem upravljanja varnosti in zdravja pri delu	Trajnostni razvoj skupine HSE
403-2	Opredelitev nevarnosti, ocena tveganja in preiskave nezgod	Trajnostni razvoj skupine HSE
403-4	Sodelovanje zaposlenih in osveščanje o varnosti pri delu	Trajnostni razvoj skupine HSE
403-5	Izobraževanje o varnosti pri delu	Trajnostni razvoj skupine HSE
403-6	Promocija zdravja zaposlenih	Trajnostni razvoj skupine HSE
403-9	Poškodbe pri delu (število, razlogi in stopnja poškodb)	Trajnostni razvoj skupine HSE
403-10	Poklicne bolezni (število, razlogi in vrste bolezni)	Trajnostni razvoj skupine HSE

se nadaljuje

KAZALNIK	RAZKRITJE	POGLAVJE
GRI 404: Izpusti		
404-1	Povprečno število ur izobraževanja na leto na zaposlenega po spolu in kategoriji zaposlenih	Trajnostni razvoj skupine HSE
404-2	Programi za nadgradnjo veščin in programi za prenos znanja	Trajnostni razvoj skupine HSE
404-3	Delež zaposlenih, ki redno prejmejo ocene svojega dela in osebnostnega napredka, po spolu ter kategoriji	Trajnostni razvoj skupine HSE
404-4	Usposabljanje in izobraževanje	Trajnostni razvoj skupine HSE
GRI 405: Različnost in enake možnosti		
405-1	Struktura organov upravljanja in struktura zaposlenih po kategorijah (po starosti in spolu terdrugi relavantni kazalniki)	Izjava o upravljanju družbe Trajnostni razvoj skupine HSE
GRI 406: Nediskriminacija		
406-1	Število prijav diskriminacije in popravljalni ukrepi	Trajnostni razvoj skupine HSE

KAZALNIK	RAZKRITJE	POGLAVJE
GRI 412: Človekove pravice		
412-1	Število primerov, ki so bili pod drobnogledom zaradi kršenja človekovih pravic	Trajnostni razvoj skupine HSE
412-2	Izobraževanje zaposlenih o človekovih pravicah, načinih prijave zlorab	Trajnostni razvoj skupine HSE
GRI 413: Sodelovanje z lokalnimi skupnostmi		
413-1	Sodelovanje z lokalnimi skupnostmi, ocena vpliva in razvojni program	Trajnostni razvoj skupine HSE
413-2	Dejavnosti z dejanskimi in potencialno negativnimi vplivi na lokalno skupnost	Trajnostni razvoj skupine HSE
GRI 415: Javne politike		
415-1	Prispevki k javnim politikam	Trajnostni razvoj skupine HSE
GRI 419: Socialno-ekonomska skladnost		
419-1	Neskladnost z zakoni in pravili na socialnem in ekonomskem področju (kazni, globe in odprti postopki)	Trajnostni razvoj skupine HSE

6.2 Pomen kratic

AJPES	Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve
ARRS	Javna agencija za raziskovalno razvojno dejavnost Republike Slovenije
ARSO	Agencija Republike Slovenija za okolje
BDP	Bruto domači proizvod
BHEE	Baterijski hranilniki
CBAM	Carbon Border Ajustment Mechanism Mehanizem za prilagoditev ogljične meje
CSRD	Corporate Sustainability Reporting Directive Evropska direktiva o korporativnem poročanju glede trajnosti
CV	Center vodenja
ČHE	Črpalna hidroelektrarna
DARS	Družba za avtoceste Republike Slovenije
DDV	Davek na dodano vrednost
DEM	Dravske elektrarne Maribor d. o. o.
DGD	Dokumentacija za pridobitev gradbenega dovoljenja
DIIP	Dokument identifikacije investicijskega projekta
DPN	Državni prostorski načrt
DPP	Družini prijazno podjetje
E+	Energija plus d. o. o.
EBIT	Poslovni izid iz poslovanja
EBITDA	Poslovni izid iz poslovanja skupaj z odpisi vrednosti
ECB	Evropska centralna banka
EE	Električna energija
EES	Elektroenergetski sistem

EGS-RI	Elektrogospodarstvo Slovenije
EIB	Evropska investicijska banka
EK	Evropska komisija
ELES	ELES d. o. o., sistemski operater prenosnega elektroenergetskega omrežja
EMIR	The European Market Infrastructure Regulation Uredba o izvedenih finančnih instrumentih OTC, centralnih nasprotnih strankah in repozitorijih sklenjenih poslov
ESRS	European Sustainability Reporting Standards Evropski standardi o trajnostnem poročanju
EU	Evropska unija
EU ETS	European Union Emissions Trading System Sistem trgovanja s pravicami do emisij toplogrednih plinov v Evropski uniji
EUR/€	Evro
FE	Fotovoltaična elektrarna
FED	Federal Reserve System Ameriška centralna banka
Fit for 55	Pripravljeni na 55
FSRU	Floating Storage Regasification unit Plavajoča enota za uplinjanje
GE	Geotermična elektrarna
GRI	Global Reporting Initiative Mednarodni standard za nefinančno poslovanje
GZS	Gospodarska zbornica Slovenije
HE	Hidroelektrarna
HESS	Hidroelektrarne na Spodnji Savi d. o. o.

se nadaljuje

HSE	Holding Slovenske elektrarne d. o. o.
HSE BE	HSE Balkan Energy d. o. o.
HSE BH	HSE Bosna in Hercegovina d. o. o.
HSE EDT	HSE Energetska družba Trbovlje d. o. o.
HSE MAK	HSE Mak Energy DOOEL
HTZ	HTZ harmonija tehnologije in znanja invalidsko podjetje d. o. o. Velenje
IFP	Izkaz finančnega položaja
IKT	Informacijsko-komunikacijska tehnologija
IP	Investicijski program
IPCC	The Intergovernmental Panel on Climate Change Mednarodni odbor za podnebne spremembe
IS	Informacijski sistem
ISDA	Mednarodno združenje zamenjav in izvedenih finančnih instrumentov
ISO	Mednarodna organizacija za standardizacijo
ISO/IEC	Sistem vodenja varovanja informacij
IT	Informacijska tehnologija
JROS	Projekt »Joint Resource Optimization and Scheduler«
JTF	Just Transition Fund Sklad za pravični prehod
KK	Kadrovska komisija
KP	Komisija za prestrukturiranje
KTI	Komisija za trženje in investicije
LNG	Liquefied natural gas Utekočinjeni zemeljski plin
LRF	Linear Reduction Factor Linearni faktor zmanjšanja
MF	Ministrstvo za finance

mHE	Mala hidroelektrarna
MiFID	Markets in Financial Instruments Directive Direktiva o trgih finančnih instrumentov
MNVP	Ministrstvo za naravne vire in prostor
MOPE	Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo
MORS	Ministrstvo za obrambo
MRS	Mednarodni računovodski standardi
MSR	Market Stability Reserve Rezerva za stabilnost trga
MSRP	Mednarodni standardi računovodskega poročanja
MZI	Ministrstvo za infrastrukturo
NAHV	North Adriatic Hydrogen Valley Severnojadranska vodikova dolina
NCKU	Nacionalni center za krizno upravljanje
NEK	Nuklearna elektrarna Krško d. o. o.
NEPN	Nacionalni energetski podnebni načrt Republike Slovenije
NS	Nadzorni svet
OHSAS	Sistem vodenja poklicnega zdravja in varstva pri delu
OP	Okoljsko poročilo
OPEC	Organizacija držav izvoznic nafte
OPMSRP	Odbor za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja
OPPN	Občinsko podrobni prostorski načrt
OVE	Obnovljivi viri energije
OZN	Organizacija združenih narodov
PLP	PLP Lesna industrija d. o. o. Velenje
PoI	Potrdila o izvoru

se nadaljuje

PPE	Plinsko parna elektrarna
PV	Premogovnik Velenje d. o. o.
PVO	Presoja vplivov na okolje
REMIT	Regulation on Energy Market Integrity and Transparency Uredba o celovitosti in preglednosti veleprodajnega energetskega trga
RGP	RGP Rudarski gradbeni program d. o. o.
RK	Revizijska komisija
RS	Republika Slovenija
SDH	Slovenski državni holding d. d.
SEL	Savske elektrarne Ljubljana d. o. o.
SENG	Soške elektrarne Nova Gorica d. o. o.
SI-CERT	Nacionalni odzivni center za kibernetsko varnost
SIPOTEH	SIPOTEH Strojna in proizvodna oprema d. o. o.
SODO	Sistemski operater distribucijskega omrežja z električno energijo
SONDO	Sistemska obratovalna navodila za distribucijsko omrežje električne energije
SOPO	Sistemski operater prenosnega omrežja
SOVA	Slovensko obveščevalno-varnostna agencija
SRESA	Srednjesavske elektrarne d. o. o.
SRF	Solid Recovered Fuels Alternativno gorivo iz nenevarnih odpadkov
STS	Slovensko tehnično soglasje
SUVI	Sistem upravljanja informacijske varnosti
ŠV	Študija variant
TE	Termoelektrarna
TEŠ	Termoelektrarna Šoštanj d. o. o.

UE	Upravna enota
UNV	Uredba o najustreznejši varianti
URE	Učinkovita raba energije
URSZR	Uprava RS za zaščito in reševanje
USD	Ameriški dolar
VE	Vetrna elektrarna
VOC	Varnostno-operativni center
VZD	Varstvo in zdravje pri delu
ZDA	Združene države Amerike
ZFPPIPP	Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju
ZGD	Zakon o gospodarskih družbah
ZIUPRPK	Zakon o interventnih ukrepih za preprečitev škodljivih posledic pri podaljševanju rudarskih pravic in koncesij
ZOEE	Zakon o oskrbi z električno energijo
ZPFOLERD	Zakon o preglednosti finančnih odnosov in ločenega evidentiranja različnih dejavnosti
ZPIZ	Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije
ZPKEEKP	Zakon o poroštvu Republike Slovenije za obveznosti iz naslova kreditov, najetih za zagotavljanje likvidnosti na organiziranih trgih električne energije ter emisijskih kuponov in obveznosti iz nakupa dodatnih količin zemeljskega plina izven trga Evropske Unije
ZSDH	Zakon o Slovenskem državnem holdingu
ZUOKPOE	Zakon o ukrepih za obvladovanje kriznih razmer na področju oskrbe z energijo
ZURE	Zakon o učinkoviti rabi energije
ZUREP	Zakon o urejanju prostora
ZVZD	Zakon o varnosti in zdravju pri delu

6.3 Poslovne vizitke

Holding Slovenske elektrarne d. o. o.

Tomaž ŠTOKELJ, generalni direktor
Uroš PODOBNIK, poslovni direktor

Koprska ulica 92
1000 Ljubljana, Slovenija
+ 386 1 47 04 100

info@hse.si
www.hse.si

Dravske elektrarne Maribor d. o. o.

Damjan SEME, generalni direktor

Obrežna ulica 170
2000 Maribor, Slovenija
+ 386 2 30 05 000

info@dem.si
www.dem.si

Soške elektrarne Nova Gorica d. o. o.

Mitja GORJAN, direktor

Erjavčeva ulica 20
5000 Nova Gorica, Slovenija
+ 386 5 33 96 310

seng@seng.si
www.seng.si

Srednjesavske elektrarne d. o. o.

Matjaž EBERLINC, direktor

Ob železnici 27
1420 Trbovlje, Slovenija

Termoelektrarna Šoštanj d. o. o.

Branko DEBELJAK, generalni direktor

Cesta Lole Ribarja 18
3325 Šoštanj, Slovenija
+ 386 3 89 93 100

info@te-sostanj.si
www.te-sostanj.si

HSE – Energetska družba Trbovlje d. o. o.

Ervin RENKO, direktor

Ob železnici 27
1420 Trbovlje, Slovenija
+ 386 47 04 400

info@hse-edt.si
www.hse-edt.si

Premogovnik Velenje d. o. o.

Marko MAVEC, generalni direktor
Janez ROŠER, direktor

Partizanska cesta 78
3320 Velenje, Slovenija
+ 386 3 89 96 100

info@rlv.si
www.rlv.si

HTZ Velenje I.P. d. o. o.

Damijan KANDUTI, direktor

Partizanska cesta 78
3320 Velenje, Slovenija
+ 386 3 89 84 000

htz@rlv.si
www.htz.si

SIPOTEH d. o. o.

Iztok KIKEC, direktor

Partizanska cesta 78
3320 Velenje, Slovenija
+ 386 3 89 96 419

info@sipoteh.si
www.sipoteh.si

PLP d. o. o.

Damjan LESNJAK, direktor

Partizanska cesta 78
3320 Velenje, Slovenija
+ 386 3 89 96 200

info-plp@rlv.si
www.plp.si

RGP d. o. o.

Aleksander ERKIĆ, direktor

Rudarska cesta 6
3320 Velenje, Slovenija
+ 386 2 30 05 855

info@rgp.si
www.rgp.si

HSE Invest d. o. o.

Jure ŠIMIC, direktor

Obrežna ulica 170
2000 Maribor, Slovenija
+ 386 2 30 05 992

info@hse-invest.si
www.hse-invest.si

se nadaljuje

ECE d. o. o.

Sebastijan ROUDI, direktor

Vrunčeva ulica 2a
3000 Celje, Slovenija
+ 386 80 22 04

info@ece.si
www.ece.si

ENERGIJA PLUS d. o. o.

Alan PERC, direktor

Vetrinjska ulica 2
2000 Maribor, Slovenija
+386 80 21 15

info@energijaplus.si
www.energijaplus.si

SOENERGETIKA d. o. o.

Aleš AŽMAN, direktor

Stara cesta 3
4000 Kranj, Slovenija
+ 386 4 20 83 531

HSE BH d. o. o.

Zlatko SAHADŽIĆ, direktor

Ulica Alije Isakovića br. 1
71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
+ 387 33 26 64 95

hse.bh@hse.si

HSE BE d. o. o.

Irena STARE, direktorica
Drago SKORNŠEK, direktor

Milutina Milankovića 27
11070 Novi Beograd, Srbija
+ 381 11 31 15 586

balkan.energy@hse.si

HSE MAK ENERGY DOOEL

Drago SKORNŠEK, direktor
Matej Erik WAGNER, direktor

Blvd. »Ilinden« No. 47/1-2
1000 Skopje, Severna Makedonija

info@hse.si

Podružnica HSE Praga

Drago SKORNŠEK, vodja podružnice

Pražská 636
252 41 Dolni Břežany Češka Republika
+ 42 60 32 52 259

hse.praha@hse.si